

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

ANDOVER-HARVARD LIBRARY

AH 5ZVC 0

**HARVARD DEPOSITORY
SPECIAL COLLECTION
CIRCULATION RESTRICTED**

816.9
Armenian
1859

יהוה

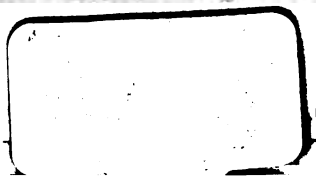
INSTITVTIO THEOLOGICA
ANDOVER FVNDATA MDCCCVII.

ΑΚΡΟΤΩΝΙ

ΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Bible

New Testament

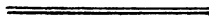
(Ancient Armenian)

ՆՈՐ

Կ Տ Ե Կ Ե Ր Ե Ն

ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՅ

ՅԻՍՈՒՄԻ ԿՐԻՍՏՈՍԻ

London

ԼՈՆԴՈՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Կ. Մ. ՈՒԱԳՍԻ

1859

Digitized by Google

W. M. WATTS, CROWN COURT, TEMPLE BAR, LONDON.

Յ Ե Ն Կ

ՆՈՐ ԿՏԵԿԱՐԱՆՆԵՐ

Էրե՞.

	Մատարան	
1 .	" " ըստ Մատթէոսի :	1 .
2 .	" " ըստ Մարկոսի :	90 .
3 .	" " ըստ Ղաւկասու :	147 .
4 .	" " ըստ Յովհաննու :	238 .
5 .	Գործք առաքելաց :	309 .
	Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյն	
6 .	" " առ Հռովմայեցիան :	399 .
7 .	" " առ Կորնթ . առաջին :	438 .
8 .	" " առ Կորնթ . երկրորդ :	475 .
9 .	" " առ Գաղատացիան :	501 .
10 .	" " առ Եփեսացիան :	514 .
11 .	" " առ Փիլիպեցիան :	527 .
12 .	" " առ Կաղտացիան :	537 .
13 .	" " առ Թմուսղ . առաջին :	546 .
14 .	" " առ Թմուսղ . երկրորդ :	555 .
15 .	" " առ Տիմոթէոս առաջին :	560 .
16 .	" " առ Տիմոթէոս երկրորդ :	571 .
17 .	" " առ Տիտոս :	579 .
18 .	" " առ Փիլեմոն :	584 .
19 .	" " առ Եբրայեցիան :	587 .
	Թուղթ Կաթուղիկեաց	
20 .	" " Յակովբայ :	616 .
21 .	" " Պետրոսի առաջին :	626 .
22 .	" " Պետրոսի երկրորդ	637 .
23 .	" " Յովհաննու առաջին :	644 .
24 .	" " Յովհաննու երկրորդ :	654 .
25 .	" " Յովհաննու երրորդ :	656 .
26 .	" " Յուդայի առաքելոյ :	658 .
27 .	Յայտնութիւն Յովհաննու	662 .

Ա Ի Ե Տ Ը Ր Ը Ն

ԸՍՏ ՄԱՏԹԷՈՍԻ

ԳԼ . Ը

- 1 Գ ԻՐՔ ծննդեան Յիսուսի Վրիստոսի որդւոյ Պաւ
2 թի որդւոյ Լքրահամու : Լքրահամ ծնաւ զԽ
սահակ . Խահակ ծնաւ զՅակովբ . Յակովբ ծնաւ
3 զՅուդա , և զեղբարս նորա : Յուդա ծնաւ զՓարէս և
զՕարա ՚ի Թամարայ . Փարէս ծնաւ զԵզրոյն .
4 Եզրոյն ծնաւ զԼքրամ : Լքրամ ծնաւ զԼմինադար .
Լմինադար ծնաւ զՆաասոյն . Նաասոյն ծնաւ ըզ
5 Սաղմոյն : Սաղմոյն ծնաւ զՌոսս ՚ի Հոբքարայ .
Ռոսս ծնաւ զՍվբէթ ՚ի Հոռթայ . Սվբէթ ծնաւ
6 զՅեսսէ . Յեսսէ ծնաւ զՊաւլիթ արքայ : Պաւլիթ
7 արքայ ծնաւ զՍողմոյն ՚ի կնոջէն Ուրիայ : Սո
ղմոյն ծնաւ զՐոբովամ . Րոբովամ ծնաւ զԼքիա .
8 Լքիա ծնաւ * զԼսափ : Լսափ՝ ծնաւ զՅովսափատ .
Յովսափատ ծնաւ զՅովրամ . Յովրամ՝ ծնաւ զՈ
9 զիա : Ոզիա ծնաւ զՅովաթամ . Յովաթամ ծնաւ
10 զԼքազ . Լքազ ծնաւ զԵզեկիա : Եզեկիա ծնաւ

* ՚ի Յոյնն զԼսա : Լսա

- զՄանասէ . Մանասէ ծնաւ զԼժովն . Լժովն ծնաւ
- 11 զՅովսիա : Յովսիա ծնաւ զՅեքոնիա և զեղբարս
- 12 նորա առ գերութեամբն Բաբելացոց : Յետ գե-
րութեանն Բաբելացոց ծնաւ Յեքոնիա զՍաղաթի-
- 13 էլ . Սաղաթիէլ ծնաւ զՕօրաբարէլ : Օօրաբարէլ
ծնաւ զԼքիուդ . Լքիուդ ծնաւ զԵղիակիմ . Եղիա-
- 14 կիմ ծնաւ զԼզովր : Լզովր ծնաւ զՍադոպի . Սա-
- 15 դոպի ծնաւ զԼքին . Լքին ծնաւ զԵղիուդ : Ե-
- ղիուդ ծնաւ զԵղիազար . Եղիազար ծնաւ զՄատ-
- 16 թան . Մատթան ծնաւ զՅակովբ : Յակովբ ծնաւ
զՅովսէփ զայրն Մարեմայ * որում խօսեցեալ զՄա-
- րիամ կոյս .” յորմէ ծնաւ Յիսուս , որ անուանեցաւ
- 17 Քրիստոս : Ըրդ ամենայն ազգք ՄբրաՏամէ մինչև
ի Դաւիթ՝ ազգք չորեքտասանք . և ՚ի Դաւիթ մինչև
ի գերութիւնն Բաբելացոց՝ ազգք չորեքտասանք . և
ի գերութենէն Բաբելացոց մինչև ՚ի Քրիստոս՝
ազգք չորեքտասանք :
- 18 Եւ Յիսուսի Քրիստոսի ծնունդն էր այսպէս : Խօ-
սեցեալ զմայր նորա Մարիամ Յովսեփու , մինչև ե-
- կեալ առ միմեանս՝ գտաւ յղացեալ ՚ի Հոգւոյն Սրբ-
- 19 բոյ : Եւ Յովսէփ այր նորա , քանզի արդար էր , և ոչ
կամէր առակել զնա , խորհեցաւ ընելայն արձակել
- 20 զնա : Եւ մինչդեռ նա զայս ածէր զմտաւ , ահա հը-
րեշտակ Տեառն ՚ի տեսլեան երևեցաւ նմա և ասէ .
Յովսէփ որդի Դաւիթի , մի՛ երկնչիր առնուլ առ քեզ
զՄարիամ կին քո . քանզի որ ՚ի նմայն ծնեալ է՝ ՚ի
- 21 Հոգւոյն Սրբոյ է : Ծնցի որդի , և կոչեսցես զանուն

* Ի Յոյնն չէ :

- նորա Յիսուս. զի նա փրկեացէ զժողովուրդ իւր 'ի մե-
- 22 զաց իւրեանց: Եւ այս ամենայն եղև, զի լցցի որ ա-
սացան 'ի Տեառնէ 'ի ձեռն * Եսայեայ մարգարէի՝.
- 23 Եւ նա կոյս յղացի և ծնցի որդի, և կոչեացեն զանուն
նորա Կամանուէլ, որ թարգմանի՝ ընդ մեզ Եստուած:
- 24 Եւ զարթուցեալ Յովսէփ 'ի քնոյ անտի, արար որպէս
հրամայեաց նմա հրեշտակն Տեառն, և սու յինքն
- 25 զկինն իւր: Եւ ոչ գիտէր զնա մինչև ծնաւ զորդին
իւր զանդրանիկ, և կոչեաց զանուն նորա Յիսուս:

ԳՂ. Բ

- 1 Եւ 'ի ծնանելն Յիսուսի 'ի Բեթղէհէմ Հրե-
աստանի յաւուրս Հերովդի արքայի, ահա մոգք
- 2 յարևելից եկին յԵրուսաղէմ, և ասին. Ո՞ր է որ ծնաւ
արքայն Հրեից. զի տեսաք զաստղն նորա յարևելս, և
- 3 եկաք երկիրպագանել նմա: Եւ իբրև լուաւ արքայ
Հերովդէս՝ խոռովեցաւ, և ամենայն Երուսաղէմ ընդ
- 4 նմա: Եւ ժողովեալ զամենայն զքահանայապետս և
զգալիրս ժողովրդեանն, հարցանէր 'ի նոցանէ՝ թէ ո՞ր
- 5 ծնանիցի Բրիստոսն: Եւ նոքա ասին ցնա. 'ի Բեթ-
ղէհէմ Հրեաստանի. զի այսպէս գրեալ է 'ի ձեռն
- 6 մարգարէին: Եւ դու Բեթղէհէմ երկիր Յուդայ, ոչ
ինչ կրտսեր ես յիշխանս Յուդայ. 'ի քէն ելցէ ինձ
իշխան, որ հովուեացէ զժողովուրդ իմ զԽարայէլ:
- 7 Յայնժամ Հերովդէս գաղտ կոչեաց զմոգսն, և ըս-
տուգեաց 'ի նոցանէ զժամանակ աստեղն երևելոյ.

* Ի Յայն, մարգարէին

- 8 Եւ արձակեալ զնոսա ՚ի Բեթղէհէմ, ասէ . Գնացէք ստուգեցէք վասն մանկանն , և յորժամ գտանիցէք՝ ս՛ղո արասջիք ինձ , զի և ես եկեալ երկիրպագից
- 9 նմա : Եւ նոքա իբրև լուան ՚ի Թագաւորէն՝ զնացին . և ահա ասաղն զոր տեսին յարեելս՝ առաջնորդեաց նոցա , մինչև եկեալ եկաց ՚ի վերայ՝ ուր էր մա-
- 10 նուկն : Իբրև տեսին զաստղն , խնդացին յոյժ ուրա-
- 11 խութիւն մեծ : Եւ իբրև մտին ՚ի տուն տեսին զմանուկըն հանդերձ Ս՝արեմաւ մարբն իւրով , և անկեալ երկիրպագանէին նմա . և բացեալ զգանձս իւրեանց , մատուցին նմա պատարագս՝ ոսկի և կնդրով և զը-
- 12 մուտ : Եւ հրաման առեալ ՚ի տեսլեան չգառնալ անդրէն առ Հերովդէս , ընդ այլ ճանապարհ զնա-
- 13 ցին յաշխարհն իւրեանց : Եւ իբրև զնացին նոքա անտի , ահա հրեշտակ Տեառն երևէր ՚ի տեսլեան Յովսէփու և ասէր . Երբ՛ ան զմանուկդ և զմայր իւր , և փախիր յԵգիպտոս , և անդ լինիջիր ցորժամ ասացից քեզ . քանզի ՚ի խնդիր * է Հերովդէս կորու-
- 14 սանել զմանուկդ : Եւ նա յարուցեալ ան զմա-
- 15 նուկն և զմայր իւր գիշերի , և զնաց յԵգիպտոս , և
- 16 անդ էր մինչև ցվախձան Հերովդի : Եւ լըցի ասացեալն ՚ի Տեառնէ ՚ի ձեռն մարդարէին որ ասէ .
- Յեգիպտոսէ կոչեցից զորդի իմ : Յայնժամ իբրև ետես Հերովդէս թէ խաբեցաւ ՚ի մոգուց անտի , բարկացաւ յոյժ . և առաքեաց կոտորեաց զամենայն մանկունսն որ էին ՚ի Բեթղէհէմ և յամենայն սահմանս նորա՝ յերկեմենից և ՚ի խոնարհ , ըստ ժամա-

* Ի Յայնն , լինելոց

- 17 նակին զոր ստուգեաց 'ի մոգուցն : Յայնժամ կատարեցաւ ասացեալն 'ի ձեռն Երեմիայ մարգարէի որ
 18 ասէ, Չայն գուժեաց 'ի Հռամայ, ողբումն և լալումն և աշխարումն յոյժ . Հռաքէլ լայր զորդիս իւր,
 19 և ոչ կամէր մսիթաբիլ՝ զի ոչ էին : Եւ 'ի վախճանն ինն Հերովդի, ահա հրեշտակ Տեառն 'ի տեսչեան
 20 երևէր Յովսեփայ յԵգիպտոս, Եւ ասէր . Ըբի ան զմանուկդ և զմայր իւր, և գնա յերկիրն Խարայէլի .
 21 զի մեռան որ ինդրէին զանձն մանկանդ : Եւ նա յարուցեալ ան զմանուկն և զմայր նորա, և եկն
 22 յերկիրն Խարայէլի : Եւ իբրև լուաւ եթէ Ըքքեղայոս թագաւորեաց Հրէաստանի փոխանակ Հերովդի հօրն իւրոյ, երկեաւ երթալ անդր . և հրաման առեալ 'ի
 23 տեսչեան, գնաց 'ի կողմանս Վալիլեացւոց : Եւ եկեալ բնակեցաւ 'ի քաղաքին, որ կոչէր Վազարէթ . զի լցի բան մարգարէիցն, թէ Վազովրեցի կոչեսցի :

ԳՂ. Գ.

- 1 Յաւուրսն յայնոսիկ գայ Յովհաննէս մկրտիչ
 2 քարոզել յանապատին Հրէաստանի, Եւ ասել . Ըպաշխարեցէք՝ զի մերձեալ է յարքայութիւն երկնից :
 3 Օ, ի սա է վասն որոյ ասացաւ 'ի ձեռն Եսայեայ մարգարէի, որ ասէ . Չայն բարբառոյ յանապատի, պատրաստ արարէք զճանապարհ Տեառն, և ուղիղ աւ
 4 բարէք զչաւիղս նորա : Եւ ինքն Յովհաննէս ունէր հանդերձ 'ի ստեղյ ուղտու, և գօտի մաշկեղէն ընդ մէջ իւր . և կերակուր նորա էր մարախ և մեղր վայրենի :
 5 նի : Յայնժամ երանէին առ նա ամենայն Երուսաղէ-

- 6 մացիք, և ամենայն Հրէաստան, և ամենայն կողմն Յորդանանու, և մկրտէին ՚ի նմանէ ՚ի Յորդանան, և խոստովան լինէին զմեղս իւրեանց: Եւ տեսեալ զբազումս ՚ի սաղոկեցւոցն և ՚ի փարիսեցւոց եկեալս ՚ի մկրտութիւն նորա, ասէ ցնոսա. ՝Օճնհնդք իժից՝ն եցոյց ձեզ
- 8 փախչել ՚ի բարկութենէն որ գալոցն է: Աքարէք սյսուհետև պտուղ արժանի ապաշխարութեան:
- 9 Եւ մի համարիցիք ասել յանձինս՝ թէ ունիմք մեք հայր զԱքրահամ: ասեմ ձեզ, ՝Օ՛ի կարող է Աստուած ՚ի քարանցս յսյսցանէ յարուցանել որդիս Աքրահամն:
- 10 ՝Օ՛ի աւասիկ տապար առ արմին ծառոց զնի. ամենայն ծառ որ ոչ առնիցէ զպտուղ բարի, հատանի և ՚ի հուր արկանի: Ես մկրտեմ զձեզ ջրով յապաշխարութիւն. բայց որ զկնի իմ գայ՝ հզօրագոյն է քան զիս, և ես չեմ բաւական բառնալ զկօշիկս նորա. նա մկրտեսցէ զձեզ ՚ի Հոգին Սուրբ և ՚ի հուր:
- 12 Որոյ հեծանոցն ՚ի ձեռին իւրում. և սրբեսցէ զկալ իւր, և ժողովեսցէ զցորեանն ՚ի շտեմարանս իւր, և զյարդն սյրեսցէ անշէջ հրով: Յայնժամ գայ Յիսուս ՚ի Գալիլեէ ՚ի Յորդանան առ Յովհաննէս՝ մկրտել ՚ի նմանէ: Եւ Յովհաննէս արգելու զնա և ասէ. Ինձ պիտոյ է ՚ի քէն մկրտել, և դու առ ինձ գաս:
- 15 Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնա. Իժոյլ տուր պիժմ, զի սյսպէս վայել է մեզ լնուլ զամենայն արդարութիւն. և ապա թոյլ ետ նմա: Եւ իբրև մկրտեցաւ Յիսուս, ել վաղվաղակի ՚ի ջրոյ անաի. և ահա բացան նմա երկինք և ետես զՀոգին Աստուծոյ՝ զի իջանէր իբրև զաղանի, և գայր ՚ի վերայ նորա: Եւ ահա ձայն յերկինց որ ասէր. ՝Դա է Որդի իմ սիրելի, ընդ որ հաճեցայ:

Գ Ի Կ

- 1 Յայնժամ վարեցաւ Յիսուս յանապատ 'ի Հոգ-
- 2 ւոյն փորձիլ 'ի Սատանայէ : Եւ պահեալ զքառա-
- 3 սուն տիւ և զքառասուն գիշեր՝ ապա քաղցեալ : Եւ
- մատուցեալ փորձիչն՝ ասէ ցնա . Եթէ Որդի ես Լս-
- 4 տուծոյ՝ ասս՝ զի քարինքս այսօրիկ հաց լինիցին : 'Նա
- պատասխանի ետ և ասէ . Գրեալ է՝ Թէ Ո՛չ հացիւ
- միայն կեցցէ մարդ, այլ ամենայն բանիւ որ ելանէ 'ի
- 5 բերանոյ Լստուծոյ : Յայնժամ առեալ ածէ զնա Սա-
- տանայ 'ի քաղաքն սուրբ, և կացուցանէ զնա 'ի վերայ
- 6 աշտարակի տաճարին, Եւ ասէ ցնա . Եթէ Որդի ես
- Լստուծոյ՝ արկ զքեզ աստի 'ի վայր . զի գրեալ է Թէ
- Հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է վանքո, և 'ի վե-
- րայ ձեռաց բարձցեն զքեզ, զի մի՞ երբէք հարցես ըզ-
- 7 քարի զոտնքո : Լսէ ցնա * դարձեալ Յիսուս .՝ գրը-
- 8 եալ է՝ Թէ Ո՛չ փորձեսցես զՏէր Լստուածքո : 'Վար-
- ձեալ առնու ածէ զնա Սատանայ 'ի լեառն մի բարձր
- յոյժ, և ցուցանէ նմա զամենայն թագաւորութիւնս
- 9 աշխարհի, և զփառս նոցա, Եւ ասէ ցնա . 'Օ, այս ամե-
- նայն քեզ տաց՝ եթէ անկեալ երկիրպագանիցես
- 10 ինձ : Յայնժամ ասէ ցնա Յիսուս . Ե՛րթ յետս իմ
- Սատանայ . զի գրեալ է՝ Տեառն Լստուծոյ քում՝ եր-
- 11 կիրպագցես, և զնա միայն պաշտեսցես : Լսպա ե-
- թող զնա Սատանայ, և ահա հրեշտակք մատեան
- և պաշտէին զնա :
- 12 Եւ իբրև լուաւ Յիսուս եթէ Յովհաննէս մատնե-

* 'Ի Յոյն . Յիսուս . Վարձեալ Digitized by Google

- 13 ցաւ, մեկնեցաւ գնաց 'ի Վալիլեա. Եւ թողեալ զՎալարէթ, եկն բնակեցաւ 'ի Վափառնաոււմ 'ի ծովեզերին, 'ի սահմանս Օւարուղոնի և Վեփթաղիմայ.
- 14 Օւի լցցի բանն որ ասացաւ 'ի ձեռն Եսայեայ մարգարէի. Երկիր Օւարուղոնի և երկիր Վեփթաղիմայ, ճանապարհ ծովու՝ յայնկոյս Յորդանանու, Վալիլեա
- 16 Հեթանոսաց : Ժողովուրդ որ նստէր 'ի խաւարի՝ ետես լոյս մեծ. և որոց նստէին յաշտարհին և 'ի ստուերս մահու՝ լոյս ծագեաց նոցա : Յայնմ հետէ սկսաւ քարոզել Յիսուս և ասել. Եպաշտարեցէք զի
- 18 մերձեալ է արքայութիւն երկնից : Մինչդեռ զգնայր Յիսուս ընդ եզր ծովուն Վալիլեացոց, ետես երկուս եղբարս, զՍիմոն զկոչեցեալն Պետրոս, և զՄնդրէաս եղբայր նորա՝ արկեալ ուռկան 'ի ծով, քանզի
- 19 ձկնորսք էին : Եւ ասէ ցնոսա. Եկայք զկնի իմ, և արարից զձեզ որսորդս մարդկան : Եւ նոցա թողեալ վաղվաղակի * զգործիսն գնացին զՏետ նորա :
- 21 Եւ մատուցեալ անտի յառաջ՝ ետես այլ երկուս եղբարս, զԵսակորոս Օւբեթեայ և զԵսովհաննէս զեղբայր նորա 'ի նաւի՝ Օւբեթեաւ հանդերձ հարբն իւրեանց, մինչ կազմէին զուռկանս իւրեանց, և
- 22 կոչեաց զնոսա : Վոցա թողեալ վաղվաղակի զնաւն և զՏայրն իւրեանց, գնացին զՏետ նորա : Եւ շրջէր Յիսուս ընդ ամենայն կողմն Վալիլեացոց. ուսուցանէր 'ի ժողովուրդս նոցա և քարոզէր զաւետարանն արքայութեան, և բժշկէր զամենայն հիւանդութիւնս
- 24 և զամենայն ախտս 'ի ժողովրդեանն : Եւ ել լուր

* 'ի Յայնն, զուռկանսն

նորա ընդ ամենայն երկիրն Մտրուոց, և մատուցին առ նա զամենայն հիւանդա՝ որ նեղեալ էին ՚ի պէս պէս ցուա և ՚ի տանջանա, և զդիւահարս և զլուս-
 25 նոսս և զանդամալոյձս, և բժշկեաց զնոսս: Եւ երթային զհետ նորա ժողովուրդք բազումք ՚ի Կալիլէէ և ՚ի Դեկապոլեայ և յԵրուսաղէմէ և ՚ի Հրէաստանէ, և յայնկոյս Յորդանանու*, և բժշկեաց զնոսս՝:

ԳԼԵ Ե

1 Եւ տեսեալ զժողովուրդան ել ՚ի լեանն. և իբրև
 2 նստաւ անդ՝ մատեանն առ նա աշակերտք նորա. Եւ բացեալ զքերան իւր ուսուցանէր զնոսս և ասէր.
 3 Երանի աղքատաց հօգւով, զի նոցա է արքայութիւն
 4 երկնից: Երանի սգաւորաց, զի նոքա մխիթարես-
 5 ցին: Երանի հեզոց, զի նոքա ժառանգեսցեն զեր-
 6 կիր: Երանի որ քաղցեալ և ծարաւի իցեն ար-
 7 դարութեան, զի նոքա յագեսցին: Երանի ողոր-
 8 մածաց, զի նոքա ողորմութիւն գացեն: Երանի այ-
 9 նոցիկ՝ որ սուրբ են սրաիւք, զի նոքա զՄատուած
 10 Մտուածոյ կոչեսցին: Երանի որ հալածեալ իցեն
 11 վասն արգարութեան, զի նոցա է արքայութիւն
 12 երկնից: Երանի է ձեզ՝ յորժամ նախատիցեն զձեզ
 և հալածեսցեն, և ասիցեն զամենայն բան չար
 12 զձէնջ սուտ վասն իմ: Հնծացէք և ուրախ լերուք,

* ՚ի Յոյնն չէք:

- զի վարձք ձեր բազում են յերկինս . զի այսպէս
 Հալածեցին զմարգարէան որ յառաջ քան զձեզ էին :
- 13 Ղուբ էք աղ երկրի . ապա թէ աղն անհասի՝ ի՛նչ յա-
 ղեցի . ո՛չ իմիք ազդիցէ այնուհետեւ , բայց եթէ
 ընկենուլ արտաքս , և կոխան լինել ՚ի մարդկանէ :
- 14 Ղուբ էք լոյս աշտարհի . ո՛չ կարէ քաղաք թաքչել՝
 15 որ ՚ի վերայ լերին կայցէ : Եւ ո՛չ լուցանեն ճրագ՝ և
 դնեն ընդ գրուանաւ , այլ ՚ի վերայ աշտանակի , և
 16 լոյս տայ ամենեցուն որ ՚ի տանն իցեն : Այնպէս
 լուսաւորեսցէ լոյս ձեր առաջի մարդկան , որպէս զի
 տեսցեն զգործս ձեր բարիս , և փառաւորեսցնեն
 զձայր ձեր որ յերկինս է :
- 17 Մի՛ համարիք եթէ եկի լուծանել զօրէնս կամ
 18 զմարգարէս . ո՛չ եկի լուծանել՝ այլ ընուլ : Ամէն ա-
 սեմ ձեզ , Մինչև անցցեն երկինք և երկիր , յովտ
 մի՛ * որ նշանախեց մի է՝ ո՛չ անցցէ յօրինացն և ՚ի
 19 մարգարէից՝ մինչև ամենայն եղիցի : Ար ոք լուծցէ
 մի ինչ ՚ի պատուիրանացս յայսցանէ ՚ի փոքունց , և
 ուսուցէ այնպէս զմարդիկ , փոքր կոչեսցի յարքա-
 յութեան երկնից . իսկ որ արասցէ և ուսուցէ , նա
 20 մեծ կոչեսցի յարքայութեան երկնից : Բայց ասեմ
 ձեզ , Օ՛ր եթէ ո՛չ առաւելուցու արդարութիւն ձեր
 աւելի քան զզպրացն և զփարիսեցուց , ո՛չ մտանի-
 21 ցէք յարքայութիւն երկնից : Առարուբ զի ասացաւ
 առաջնոցն թէ Մի՛ սպանաներ . զի որ սպանանիցէ՝
 22 պարտական լիցի դատաստանի : Այլ ես ասեմ ձեզ ,
 եթէ ամենայն որ բարկանայ եղբօր իւրում տարա-

* ՚ի ()ոյնն , կամ նշանախեց մի՛ ո՛չ անցցէ յօրինացն՝

- պարտուց, պարտաւոր լիցի դատաստանի. և որ ա-
 տիցէ ցեղբայր իւր յիմար, պարտաւոր լիցի աստնի.
 և որ ասիցէ ցեղբայր իւր մորոս, պարտաւոր լիցի
- 23 'ի գեհնն հրոյն: Եթէ մատուցանիցես զպատարագ քո
 'ի վերայ սեղանոյ, և անդ յիշեսցես՝ եթէ եղբայր
- 24 քո ունի ինչ խէթ զքէն, խնդ զպատարագն քո ա-
 ռաջի սեղանոյն. երթ նախ հաշտեաց ընդ եղբոր
 քում, և ապա եկեալ մատուցիր զպատարագն քո:
- 25 Եւ իրաւախոհ ընդ ոսոխի քում վաղագոյն, մինչ-
 գեռ իցես ընդ նմա 'ի ճանապարհի. գուցէ մասնիցէ
 զքեզ ոսոխն դատաւորի, և դատաւորն դահճի, և
- 26 արկանիցիս 'ի բանտ: Ամէն ասեմ քեզ. ոչ ելանի-
 ցես անտի մինչև հատուցանիցես զյետին նա-
- 27 քարակիտն: Եւ արուք զի ասացաւ, Ս'ի շնար.
 Բայց ես ասեմ ձեզ. թէ ամենայն որ հայի 'ի կին մարդ
- 28 առ 'ի ցանկանալոյ նմա, անդէն շնացաւ ընդ նմա
 'ի սրտի իւրում: Եթէ ակն քո աջ գայթակղեցուցանէ
- 29 զքեզ, խլեա՛ զնա և ընկեա՛ 'ի քէն. զի լաւ է քեզ
 եթէ մի յանդամոց քոց կորիցէ, և մի ամենայն մար-
- 30 մինդ քո անկանիցի 'ի գեհնն: Եւ եթէ աջ ձեռն
 քո գայթակղեցուցանէ զքեզ, հատ զնա և ընկեա՛
- 31 'ի քէն. զի լաւ է քեզ եթէ մի յանդամոց քոց կո-
 րիցէ, և մի ամենայն մարմինդ քո արկանիցի 'ի
- 32 գեհնն: Այսպէն ասացաւ, Եթէ որ արձակիցէ ըզ-
 կին իւր՝ տացէ նմա զարձակմանն. Բայց ես ասեմ՝
- 33 ձեզ, Եթէ ամենայն որ արձակէ զկին իւր առանց
 բանի պոռնկութեան՝ նա տայ նմա շնալ, և որ
 զարձակեալն առնէ՛ շնայ: Դարձեալ լուարուք զի ա-
 սացաւ առաջնոցն. Ս'ի երդնուցուս սուտ, բայց հա-

- 34 տուցես Տեառն զերդմունս քո : Եւ յլ ես ասեմ ձեզ
 Եմենեկն մի երդնուլ, մի յերկինս՝ զի աթոռ է Եստու-
- 35 ծոյ, Եւ մի յերկիր՝ զի պատուանդան է ոտից նորա,
 36 և մի յԵրուսաղէմ՝ զի քաղաք է մեծի Երքայի. Եւ
 մի՛ ՚ի գլուխ քո երդնուցուս, զի ոչ կարես մագ մի սպի-
- 37 տակ առնել կամ թուխ : Եւ յլ եղիցի ձեր բան՝ այոն
 38 այո, և ոչն ոչ. զի աւելին քան զայն՝ ՚իչարէն է : Եւ
 արուք զի ասացաւ. Եկն ընդ ական, և ատամն ընդ
- 39 ատաման : Եւ յլ ես ասեմ ձեզ՝ Սի կալ հակառակ
 չարին. այլ եթէ որ ածիցէ ապտակ յաջ ծնօտ քո,
 40 դարձո՛ւմա և զմիւսն : Եւ որ կամիցի որ դատել և առ-
- 41 նուլ զչապիկս քո, թող ՚ի նա և դաճկոն քո : Եւ որ
 տարապարհակ վարիցէ զքեզ մղոն մի, երթ ընդ
- 42 նմա և երկուս : Արու՛մ խնդրէ ՚ի քէն՝ տուր. և որ
 կամի փոխ առնուլ ՚ի քէն՝ մի դարձուցաներ զերեսս :
- 43 Եւ արուք ապաքէն զի ասացաւ. Սիրեսցես զընկեր
- 44 քո, և ատեսցես զթշնամին քո : Եւ յլ ես ասեմ ձեզ.
 Սիրեցէք զթշնամիս ձեր, օրհնեցէք զանիծիչս ձեր, բա-
- 45 վերայ այնոցիկ՝ որ ըկենն զձեզ և հալածեն. Օյ ե-
 ղիջիք որդիք Զօր ձերոյ որ յերկինսն է. զի զարե-
- 46 րակն իւր ծագէ ՚ի վերայ չարաց և բարեաց, և ածէ
 սիրիցէք զայնոսիկ որ սիրենն զձեզ՝ զի՞նչ վարձք ի-
- 47 ցեն. ոչ ապաքէն և մաքսաւորք զնոյն գործեն : Եւ ե-
 թէ տայցէք միայն ողոյն* բարեկամաց ձերոց՝ զի՞նչ
 աւելի առնէք. ոչ ապաքէն մաքսաւորք † և մեղաւորք՝

* Ի Յոյն, եղբարց

† Ի Յոյն չէք

48 զնոյն գործեն : Արդ եղերուք դուք կատարեալք , որպէս և Հայրն ձեր երկնաւոր կատարեալ է :

ԳԼ : 9.

- 1 9. գոյշ լերուք ողորմութեան ձերում մի առնել առաջի մարդկան , որպէս թէ 'ի ցոյց ինչ նոցա . գուցէ և վարձս ոչ ընդունիցիք 'ի Հօրէն ձերմէ՝ որ
- 2 յերկինսն է : Այլ յորժամ անիցես ողորմութիւն , մի՛ հարկաներ փող առաջի քո , որպէս կեղծաւորքն առնեն 'ի ժողովուրդս և 'ի հրապարակս՝ որպէս զի փառաւորեսցին 'ի մարդկանէ . ամէն ասեմ ձեզ ,
- 3 այն իսկ են վարձք նոցա : Այլ դու յորժամ ողորմութիւն անիցես , մի՛ գիտացէ ձախ քո զինչ գործէ
- 4 աջ քո . Որպէս զի եղիցի ողորմութիւն քո 'ի ծածուկ , և Հայրն քո որ տեսանէ 'ի ծածուկ՝ հատուցէ
- 5 քեզ յայտնապէս : Եւ յորժամ յաղօթս կայցես , մի՛ լինիցիս որպէս կեղծաւորքն . զի սիրեն 'ի ժողովուրդս և յանկիւնս հրապարակաց կալ յաղօթս , որպէս զի երևեսցին մարդկան . ամէն ասեմ ձեզ , այն
- 6 իսկ են վարձք նոցա : Այլ դու յորժամ կայցես յաղօթքս , մո՛ւտ 'ի սենեակքո , և փակեա՛ զդուրս քո , և կաց յաղօթս առ Հայր քո 'ի ծածուկ . և Հայրն քո որ տեսանէ 'ի ծածուկ , հատուցէ քեզ յայտնապէս :
- 7 Եւ յորժամ կայցէք յաղօթս , մի՛ շատախօսք լինիք իբրև զձեթանոսսն . զի համարին եթէ 'ի բազում
- 8 խօսից իւրեանց լսելի լինիցին : Արդ մի՛ նմանիցէք նոցա . զի գիտէ Հայրն ձեր զինչ պիտոյ է ձեզ ,
- 9 մինչև ձեր խնդրեալ ինչ իցէ 'ի նմանէ : Եւ արդ

- այսպէս կացէք դուք յաղօթս . Հայր մեր որ յեր-
 10 կինս , սուրբ եղիցի անունքո : Եկեսցէ արքայու-
 թիւն քո . եղիցին կամք քո որպէս յերկինս և
 11 յերկրի : Օհաց մեր հանապազորդ տւր մեզ այսօր :
 12 Եւ թող մեզ զպարտիս մեր , որպէս և մեք թողումք
 13 մերոց պարտապանաց : Եւ մի տանիր զմեզ 'ի փորձու-
 թիւն , այլ փրկեա՛ զմեզ 'ի չարէ . զի քո է արքա-
 յու թիւն և զօրութիւն և փառք յաւիտեանս ամէն :
 14 Օհ եթէ թողուցուք մարդկան զյանցանս նոցա ,
 15 թողցէ և ձեզ Հայրն ձեր երկնաւոր : Եւս թէ
 ոչ թողուցուք մարդկան զյանցանս նոցա , և ոչ
 16 Հայրն ձեր թողցէ ձեզ զյանցանս ձեր : Եւ յոր-
 ժամ պահիցէք՝ մի լինիք իբրև զկեղծաւորն տրտ-
 մեալք . որ ապականեն զերեսս իւրեանց , որպէս զի
 երևեսցին մարդկան թէ պահիցեն . ամէն ասեմ
 17 ձեզ , Եւս իսկ են վարձք նոցա : Եւս դու յորժամ
 18 պահիցես , ()՝ զգլուխ քո՝ և լուս՝ զերեսս քո , Օհ մի
 երևեսցիս մարդկան իբրև զպահօղ . այլ Հօրն քում
 'ի ծածուկ . և Հայրն քո որ տեսանէ 'ի ծածուկ , հա-
 19 տուսցէ քեզ յայտնապէս : Սի գանձէք ձեզ գանձս
 յերկրի . ուր ցեց և ուտիճ՝ ապականեն , և ուր
 20 գողք ական հատանեն և գողանան : Եւս գանձե-
 ցէք ձեզ գանձս յերկինս , ուր ոչ ցեց և ոչ ու-
 տիճ՝ ապականեն , և ոչ գողք ական հատանեն , և
 21 գողանան : Օհ ուր դանձք ձեր են անդ և սիրտք
 ձեր եղիցին :
 22 Ղրագ մարմնոյ ակն է . եթէ ակն քո առատ է ,
 23 ամենայն մարմինդ լուսաւոր եղիցի : Եւս եթէ ակն
 քո չար է ամենայն մարմինդ խաւարին եղիցի . իսկ

- արդ՝ եթէ լլսող որ ՚ի քեզ է խաւար է, խաւարն
 24 հրչափ ևս : Ոչ հր կարէ երկուց տերանց ծառայել .
 կամ զմին ատիցէ, և զմիւն սիրիցէ . կամ զմին
 մեծարիցէ, և զմիւն արհամարհիցէ . ոչ կարէք Մս-
- 25 տուծոյ ծառայել և մամոնայի : Ասան այդորիկ ա-
 սեմ ձեզ Մի հոգայք վասն ոգւոց ձերոց՝ զի՛նչ ու-
 տիցէք կամ զի՛նչ ըմպիցէք . և մի վասն մարմնոց
 ձերոց՝ թէ զի՛նչ ազանիցիք . ոչ ապաքէն ոգի ա-
- 26 շայեցարուք ՚ի թռչունս երկնից՝ զի ոչ վարեն և
 ոչ հնձեն և ոչ ժողովեն ՚ի շտեմարանս, և շայրն
 ձեր երկնաւոր կերակրէ զնոսա . ոչ ապաքէն դուք
- 27 առաւել էք քան զնոսա : Իսկ արդ՝ ո՞ր ՚ի ձէնջ առ
 հոգալ իւրում՝ յաւելուլ կարիցէ ՚ի հասակ իւր կան-
- 28 գուն մի : Եւ վասն հանդերձի զի՞ հոգայք . հայե-
 ցարուք ՚ի շուշանն վայրենի՝ որպէս աճէ . ոչ ջա-
- 29 նայ և ոչ նիւթէ : Մսեմ ձեզ՝ զի ոչ Սողոմոն յա-
 մենայն ՚ի փառան իւրում զգեցաւ իբրև զմի ՚ի նո-
- 30 ցանէ . Իսկ եթէ զխոտն ՚ի վայրի, որ այսօր է և
 վաղիւն ՚ի հնոց արկանի, Մտուած այնպէս զգե-
 ցուցանէ . որչափ ևս առաւել զձեզ թերահաւատք :
- 31 Մի այսուհետև հոգայցէք և ասիցէք . Օ՛րինչ կե-
 րիցուք՝ կամ զի՛նչ արբցուք՝ կամ զի՛նչ զգեցցուք :
- 32 Օ՛ր զայդ ամենայն հեթանոսք խնդրեն . քանզի գի-
 տէ շայրն ձեր երկնաւոր՝ թէ պիտոյ է ձեզ այդ ա-
- 33 մենայն : Ինդրեցէք նախ զարքայութիւնն Մտուծոյ
 և զարդարութիւն նորա, և այդ ամենայն յաւելցի
- 34 ձեզ : Մի այսուհետև հոգայցէք վասն վաղուին՝ զի
 վաղիւն վասն իւր հոգասցի . շատ է աւուրն չար իւր :

ԳԼ Է

- 1 Մի գատէք՝ զի մի՛ գատիցիք . (2) . Օ՛ի որով դա-
 տաստանաւ դատէք՝ դատելոց էք . և որով՝ չափով
 3 չափէք՝ չափեսցի ձեզ : Օ՛ի տեսանես զշիւղ յական
 եղբօր քո և ՚ի քում՝ ականդ զգերանդ ո՛չ տեսա-
 4 նես : Կամ զԽարդ ասես ցեղապար քո , թա՛ղ հանից
 զշիւղդ յականէ քումնէ . և ահաւաղիկ ՚ի քում՝ ա-
 5 կանդ գերան կայ : Կեղծաւոր , հան նախ զգերանդ
 յականէ քումնէ , և ապա հայեսցես հանել զշիւղն
 6 յականէ եղբօր քո : Մի՛ տայք զսրբութիւն շանց .
 և մի՛ արկանէք զմարգարիտս ձեր առաջի խոզաց ,
 զի մի՛ առ ոսն կոխեսցեն զնոսա , և դարձեալ եր-
 7 գիծուցանիցեն զձեզ : Խնդրեցէք և տացի ձեզ , հայ-
 8 ցեցէք և գտղիք , բախեցէք և բացցի ձեզ : Օ՛ի ա-
 մենայն որ խնդրէ՝ առնու , և որ հայցէ՝ գտանէ , և
 9 որ բախէ՝ բացցի նմա : Մ՛իցէ ՚ի ձէնջ մարդ՝ ցոր
 10 խնդրիցէ որդի իւր հաց , միթէ քա՛ր տայցէ նմա : Եւ
 11 կամ խնդրիցէ ձուկն , միթէ ծձ տայցէ նմա : Ա՛րդ՝
 եթէ դուք որ չարդ էք՝ գիտէք պարգևս բարիս տալ
 որդւոց ձերոց , ո՛րչափ ևս առաւել շայրն ձեր որ
 յերկինս է՝ տացէ բարիս այնոցիկ որ խնդրեն զնա :
 12 Օ՛ւամենայն որ միանգամ կամիղիք՝ թէ արասցեն ձեզ
 մարդիկ , այնպէս և դուք արարէք նոցա . զի այն
 13 իսկ են օրէնքն և մարգարէք : Մ՛տէք ընդ նեղ դու-
 ուրն . քանղի ընդարձակ է դուռնն՝ և համարձակ
 ճանապարհն՝ որ տանի ՚ի կորուստ . և բազումք են
 14 որ մտանեն ընդ նա : Վ՛անջի անձուկ է դուռնն՝ և
 նեղ ճանապարհն՝ որ տանի ՚ի կեանս , և սակաւք

- 15 են որ գտանեն զնա : Օգոյշ լերուք 'ի սուտ մար-
 գարէիցն՝ որ գան առ ձեզ հանդերձիւք ոչխարաց ,
 16 և 'ի ներքոյ են գայլք յափշտակողք : 'Ի պողոյ նո-
 ցա ծանիջիք զնոսա . միթէ բաղիցե՞ն 'ի փշոց խա-
 17 ղող՝ կամ 'ի տատասկէ թուզ : Եւսպէս ամենայն
 ծառ բարի՝ պտուղ բարի առնէ , և ծառ չար՝ պը-
 18 տուղ չար առնէ : Ո՛չ կարէ ծառ բարի պտուղ չար
 19 առնել՝ և ո՛չ ծառ չար պտուղ բարի առնել : Եւմե-
 նայն ծառ՝ որ ոչ առնէ պտուղ բարի , հասանի և
 20 'ի հուր արկանի : Եւպա 'ի պողոյ նոցա ծանիջիք
 21 զնոսա : Ոչ ամենայն որ ասէ ցիս՝ Տէր Տէր , մօցէ
 յարքայութիւն երկնից . պլ որ առնէ վկանս Հօր
 22 իմոյ որ յերկինսն է : Բազումք ասիցեն ցիս յաւուրն
 յայնմիկ . Տէր Տէր՝ ո՛չ յանուն քո մարգարէա-
 ցաք , և յանուն քո դեա հանաք , և յանուն քո
 23 զօրութիւնս բազումս արարաք : Եւ յայնժամ ա-
 սացից ցնոսա՝ եթէ Ո՛չ երբէք գիտէի զձեզ . 'ի բաց
 կացէք յինէն* ամենեքեան՝ ոյք գործէիք զանօրէնու-
 24 թիւն : Եւմենայն որ լէ զբանս իմ զայստսիկ՝ և առ-
 նէ զսոսա , նմանեսցի առն իմաստնոյ՝ որ շինեաց
 25 զառան իւր 'ի վերայ վիմի : Խփն անձրեք՝ և խա-
 ղացին գեաք , շնչեցին հողմք՝ և բախեցին զառանն ,
 և ո՛չ կօրծանեցաւ . քանզի 'ի վերայ վիմի հաստա-
 26 տեալ էր : Եւ ամենայն որ լէ զբանս իմ զայստսիկ՝
 և ո՛չ առնէ զսոսա , նմանեսցի առն յիմարի՝ որ շինեաց
 27 զառան իւր 'ի վերայ աւազոյ : Խփն անձրեք՝ յար-
 եան գեաք , շնչեցին հողմք՝ հարին զառանն , և

* Ի Յայնն չէ :

- 28 անկաւ . և էր կործանուամն նորա մեծ յոյժ : Եւ եղև իբրև կատարեաց Յիսուս * զամենայն զբանս զայսուսիկ , զարմանային ժողովուրդքն ընդ վարդապետու-
- 29 թիւն նորա : Օ, ի իբրև իշխանութեամբ ուսուցանէր՝ և ոչ որպէս դպիրքն :

ԳԼ Ը

- 1 Եւլ իբրև էջ ՚ի լեռնէ անտի , գնացին զինի նո-
- 2 րա ժողովուրդք բազումք : Եւ ահա մատուցեալ բո-
- 3 րոտ մի , երկիրպագանէր նմա , և ասէր . Տէր՝ եթէ
- 4 կամիս՝ կարօղ ես զիս սրբել : Ձգեաց զձեռն իւր և
- 5 հասոյց ՚ի նա Յիսուս՝ և ասէ . կամիմ՝ սրբեաց . և
- 6 վաղվաղակի սրբեցաւ ՚ի նմանէ բորոտութիւնն : Եւ
- 7 ասէ ցնա Յիսուս , Օգո՛յշ լեր՝ մի ումեք ասիցես . սյլ
- 8 երթ ցոյց զանձն քո քահանային , և մատո՛ զպա-
- 9 տարագն , զոր հրամայեաց Սոփեստիս ՚ի վկայութիւն
- 10 նոցա : Եւ մտեալ ՚ի կափառնաում մատեաւ առ նա
- 11 հարիւրապետ մի , աղաչէր զնա , Եւ ասէր . Տէր՝
- 12 մանուկ իմ անկեալ կայ ՚ի տան անդամալոյժ՝ չա-
- 13 րաչար տանջեալ : Եւէ ցնա Յիսուս . Ես եկից՝ և
- 14 բժշկեցից զնա : Պատասխանի ետ հարիւրապետն՝ և
- 15 ասէ . Տէր՝ չեմ բաւական՝ եթէ ընդ յարկաւ իմով
- 16 մտցես . սյլ ասս բանիւ , և բժշկեսցի մանուկն իմ :
- 17 Վանզի և ես այր մի եմ ընդ իշխանութեամբ , ու-
- 18 նիմ ընդ ինև զինուորս . ասեմ սմա Ե՛րթ՝ և եր-
- 19 թայ , և սյլում թէ Ե՛կ՝ և գայ , և ծառայի

* ՚ի Յոյնն չէք :

- 10 իմում թէ Լքո՛ւ զայս՝ և առնէ : Իբրև լուաւ Յիսուս՝ զարմացաւ, և ասէ ցայնոսիկ՝ որ զՏեան երթալին : Լմէն ասեմ ձեզ՝ և ո՛չ յԽրայելի պսպիսի
- 11 հաւատս գտի երբէք : Խայց ասեմ ձեզ . Օ՛ր բազումք յարևելից և յարևմտից եկեսցեն՝ և բազմեսցին ընդ Լքրահամու և ընդ Սահակայ և ընդ Յակովբու
- 12 յարքայութեան երկնից : Եւ որդիքն արքայութեան ելցեն ՚ի խաւարն արտաքին . անդ եղիցի լալ և
- 13 կրճել ատամանց : Եւ ասէ Յիսուս ցհարիւրապետն . Ե՛րթ՝ և որպէս հաւատացերդ եղիցի քեզ . և ող-
- 14 ջացաւ մանուկն նորա * յաւուր յայնմիկ : Եւ եկեալ Յիսուս ՚ի առն Պետրոսի, ետես զի զգքանչ նորա՝
- 15 անկեալ դնէր տապացեալ . կալաւ զձեռանէ նորա՝ և եթող զնա ջերմն . յոտն եկաց՝ և պաշտէր ըզ-
- 16 նոսա : Իբրև եղև երեկոյ՝ մատուցին առ նա դիւահարս բազումս, և եհան զայսսն բանիւ . և զամենայն հիւանդսն բժշկեաց : Օ՛ր լցցի բանն՝ որ ասացաւ ՚ի ձեռն Եսայեայ մարգարէի . Կա զհիւանդութիւնս մեր վերացոյց, և զցաւս մեր եբարձ :
- 18 Տեսեալ Յիսուսի ժողովուրդս բազումս զիւրև,
- 19 հրամայեաց երթալ յայնկոյս : Եւ մատուցեալ դպիր մի ասէ ցնա . Ս՛արդապետ՝ եկից և ես զկնի քո յոր
- 20 վայր և երթիցես : Լսէ ցնա Յիսուս . Լղուեսուց որջք գոն՝ և թռչնոց երկնից բոյնք, պլ Որդւոյ
- 21 մարդոյ ո՛չ գոյ՝ ուր դիցէ զգլուխ իւր : Եւ մի ոմն յաշակերտացն նորա ասէ ցնա . Տէ՛ր՝ աո՛ւր ինձ
- 22 հրաման՝ զի երթայց նախ թաղեցից զՏայր իմ : Լսէ

* ՚ի Յոյնն, ՚ի ժաման

- ցնա Յիսուս . Ե՛կ զկնի իմ, և թո՛յլ աուր մեռելոցն
 23 թաղել զմեռեալս իւրեանց : Եւ իբրև եմուտ ՚ի նաւն ,
 24 գնացին զկնի նորա աշակերտքն նորա : Եւ ահա շար-
 ժումն մեծ եղև ՚ի ծովուն՝ մինչ նաւին : Ճածկել
 25 յալեաց անտի , և ինքն ննջէր : Եւ մատուցեալ ա-
 շակերտքն յարուցին զնա և ասեն , Տէ՛ր՝ փրկեա՛
 26 զմեզ՝ զի կորնչիմք : Եւ ասէ ցնոսա . Ո՛նդէ՛ր վատա-
 սիրտք էք սակաւահաւատք . յայնժամ յարուցեալ
 սաստեաց հողմոցն և ծովուն , և եղև խաղաղու-
 27 թիւն մեծ : Եւ մարդիկն զարմացան՝ և ասէին . Ո՞ր-
 պիտի ոք իցէ սա՛ զի և հողմք և ծով հնազանդին
 28 սմա : Եւ իբրև անց յայնկոյս յերկիրն Վերգեսաց-
 ւոց , պատահեցին նմա դիւահարք երկու՝ ելեալք ՚ի
 գերեզմանացն , չարաչարք յոյժ . որպէս զի չէր
 29 հնար անցանել ումեք ընդ այն ճանապարհ : Եւ ա-
 հա աղաղակեցին և ասեն . Օ՛ր՝ կայ մեր և բո Յի-
 սուս Որդի Աստուծոյ , եկիր տարաժամ՝ ասնջել ըզ-
 30 մեզ : Եւ էր հեռագոյն ՚ի նոցանէ երամակ մի խո-
 31 զից արօտական : Եւ դեքն աղաչէին զնա և ասէին .
 Եթէ հանես զմեզ աստի , հրաման տուր մեզ երթալ
 32 յերամակ խոզիցն : Եւ ասէ ցնոսա . Երթայք . և
 նոքա ելեալ գնացին յերամակն խոզից . և դիմեաց
 ամենայն երամակն ՚ի դարէ անտի ՚ի ծով , և մե-
 33 ռան ՚ի ջուրսն : Եւ խոզարածքն փախեան , և եր-
 թեալ ՚ի քաղաքն պատմեցին զամենայն , և զիրս
 34 դիւահարացն : Եւ ահա ամենայն քաղաքն ել ընդ
 առաջ Յիսուսի . իբրև տեսին զնա՝ աղաչեցին զի
 գնացէ ՚ի սահմանաց նոցա :

ԳԼ Թ

- 1 Եւ մտեալ 'ի նաւ անց յայնկոյս և եկն 'ի քա-
- 2 ղաք իւր : Եւ ահա մատուցին առ նա անդամալոյժ
մի , որ դնէր 'ի մահիճս . և տեսեալ Յիսուսի ըզ-
հաւատս նոցա՝ ասէ ցանդամալոյժն . * Խողեալ լիցին
- 3 քեզ մեղք քո : Եւ ահա ոմանք 'ի դպրացն ասեն ընդ
4 միտս . Հայհոյէ դա : Եւ ծանուցեալ Յիսուսի զխոր-
հուրդս նոցա՝ ասէ ցնոսա . Ընդէր խորհիք դուք չա-
5 ըիս 'ի սիրտս ձեր : Ընչ գիւրին է . ասել Խողեալ
լիցին քեզ մեղք քո , թէ ասել Մարի և շրջանց :
6 ՄԵՂ զի գիտասցիք՝ եթէ իշխանութիւն ունի Արդի
մարդոյ յերկրի թողուլ զմեղս . յայնժամ ասէ ցան-
դամալոյժն . Մարի՛ առ զմահիճս քո՝ և երթ 'ի
7 տուն քո : Եւ յարուցեալ գնաց 'ի տուն իւր :
8 Իբրև տեսին ժողովուրդքն , զարմացան . և փա-
ռաւոր առնէին զՄատուած զտուիչն այնպիսի իշխա-
նութեան մարդկան :
- 9 Եւ անցեալ ընդ այն Յիսուսի՝ ետես զայր մի ,
զի նստէր 'ի մաքսաւորութեան Սատթէոս անուն ,
և ասէ ցնա . Ե՛կ զկնի իմ . և յարուցեալ գնաց
10 զկնի նորա : Եւ եղև իբրև բազմեալ էր նա 'ի տան ,
և ահա բազում մաքսաւորք և մեղաւորք եկեալ և
բազմեալ էին ընդ Յիսուսի՝ և ընդ աշակերտս նո-
11 ռա : Իբրև տեսին փարիսեցիքն՝ ասեն ցաշակերտս
նորա . Ընդէր ընդ մաքսաւորս և ընդ մեղաւորս ու-
12 տէ վարդապետն ձեր : Իսկ Յիսուս իբրև լուաւ՝

* Ի Յոյն , Վաջալերեանց որդեակ , digitized by Google

- ասէ ցնոսա . Ո՛չ է պիտոյ բժիշկ կարողաց՝ այլ
- 13 հիւանդաց : Երթայք՝ ուսարո՛ւք զի՞նչ է . Օղոր-
մութիւն կամիմ, և ո՛չ զզո՛հ . զի ո՛չ եկի կոչել
- 14 զարդարս՝ այլ զմեղաւորս : Յայնժամ մատեան առ
նա աշակերտքն Յովհաննու՛ և ասեն . Ընդէք մեք
և փարիսեցիքն պահեմք յաճախ , և քո աշա-
- 15 կերտքդ ո՛չ պահեն : Ըսէ ցնոսա Յիսուս . Սի՛թէ
մարթ փ՞նչ իցէ մօտկանց առադաստի սուգ առնուլ՝
մինչ փեսայն ընգ նոսա իցէ . այլ եկեացեն աւուրք՝
յորժամ բարձցի ՚ի նոցանէ փեսայն , և ապա պա-
- 16 հեացեն : Ոչ ո՛ր արկանէ կապերա անթափ ՚ի վե-
րայ հնացեալ ձորձոյ . զի առնու երանէ զլրութիւնն
նորա ՚ի հանդերձէն , և ևս չար պատառումն քինի :
- 17 Եւ ո՛չ արկանեն գինի նոր ՚ի տիկս հինս . ապա
թէ ոչ՝ տիկքն պատառին՝ և գինին հեղու , և տիկ-
քըն կորնչին . այլ արկանեն զգինի նոր ՚ի տիկս
նորս , և երկոքին պահին :
- 18 Ս՛ինչդեռ նա զայս խօսէր ընգ նասա , ահա իշ-
խան մի մատուցեալ երկիրպագանէր նմա՛ և ասէր .
Դուսոր ի՞մ արդ ևս վախճանեցաւ . այլ եկեալ դի-
- 19 ցես զձեռն քո ՚ի վերայ նորա՛ և կեցցէ : Յարեաւ
Յիսուս՝ և գնաց զկնի նորա աշակերտօքն հան-
- 20 դերձ : Եւ ահա կին մի տեռատես երկոտասան-
ամեայ՝ մատուցեալ յետոյ մերձեցաւ ՚ի դրօշակ հան-
- 21 դերձի նորա : Վանդի ասէր ՚ի մտի իւրում . Ի՞նչ
22 միայն մերձենամ ՚ի հանդերձս նորա՛ փրկիմ : Իսկ
Յիսուս իբրև դարձաւ և ետես զնա՛ ասէ . Վաջա-
լերեաց դուստր՝ հաւատք քո կեցուցին զքեզ . և
- 23 փրկեցաւ կինն ՚ի ժամէն յայնմանէ : Իբրև եկն

- Յիսուս 'ի տունն իշխանին , և ետես զփողարան և
 24 ամբոխ յոյժ* , Լքէ ցնոսա . 'Ի բաց գնացէք , զի
 25 ո՛չ եթէ մեռեալ է աղբիկդ՝ այլ ննջէ : Եւ ծաղը
 առնէին զնա . և իբրև ել ամբոխն 'ի բաց , եմուտ
 26 կալաւ զձեռանէ նորա , և յարեաւ աղբիկն : Եւ
 ել Տամբաւս այս ընդ ամենայն երկիրն ընդ այն :
- 27 Եւ մինչդեռ անցանէր ընդ այն Յիսուս , զՏես
 եղեն նորա կոյրք երկու աղաղակէին՝ և ասէին .
 28 Ողորմեաց մեզ Որդի՛ Գաւթի : Եւ իբրև եկն 'ի տունն ,
 մատեան առ նա կոյրքն . և ասէ ցնոսա Յիսուս .
 Հաւատացի՞ք՝ եթէ կարող եմ առնել ձեզ զայդ . ա-
 29 սեն ցնա՛ Լւո՛ Տէր : Յոյնժամ մերձեցաւ յաչս նո-
 30 ցա՛ և ասէ . Ըստ հաւատոց ձերոց եղիցի ձեզ : Եւ
 բացան աչք նոցա . և սաստեաց նոցա Յիսուս և
 31 ասէ . Չգո՛յշ կացէք՝ մի ոք գիտացցէ : Եւ նոքա ե-
 լեալ Տամբանցին զնա ընդ ամենայն երկիրն ընդ
 32 այն : Եւ յեղանեին նոցա արտաքս , ահա մատու-
 33 ցին առ նա այր մի՝ համբ դիւահար : Եւ յեղանել
 դիւին՝ խօսեցաւ համբն . և զարմացան ժողովուրդ-
 քն՝ և ասեն . Թէ Եւ ո՛չ երբէք Կրեցաւ այս-
 34 պիսիինչ յԻսրայէլի : Իսկ փարիսեցիքն ասէին , թէ
 Իշխանաւն դիւաց հանէ գա զդևս :
- 35 Եւ շրջէր Յիսուս ընդ ամենայն քաղաքս և ընդ
 գիւղս . ուսուցանէր 'ի ժողովուրդս նոցա , և քարոզէր
 զաւետարանն արքայութեան . և բժշկէր զամենայն
 ախտս և զամենայն հիւանդութիւնս 'ի ժողովրդեանն :
 36 Եւ սեսեալ զժողովուրդսն՝ գթացաւ 'ի նոսա , զի էին

* 'Ի Յոյնն , և զամբոխն զի լային Digitized by Google

աշխատեալք և ցրուեալք իբրև զոչխարս, որոց ոչ
 37 իցէ հովիւ: Յայնժամ ասէ ցաշակերտսն իւր.
 38 Հունձք բազում են՝ և մշակք սակաւ: Երդ աղաչե-
 ցէք զՏէր հնձոց՝ զի հանցէ մշակս ՚ի հունձո իւր:

Գ՛Լ: Ժ

1 Եւ կոչեցեալ առ ինքն զերկոտասանեսին աշա-
 կերտսն իւր, ետ նոցա իշխանութիւն այսոց պրղ-
 ծոց հանել զնոսա, և բժշկել զամենայն ցաւ և
 2 զամենայն հիւանդութիւնս: Եւ առաքելոցն եր-
 կոտասանից էին անուանք այսոքիկ. առաջին Սի-
 մոնի՛ն՝ անուանեալն Պետրոս և Ենդրէաս եղբայր նո-
 3 ռա: Յակորոս, Օքրեթեայ, և Յովհաննէս եղ-
 բայր նորա. Փիլիպպոս, և Բարթոլղիմէոս. Թով-
 մաս, և Սատթէոս մաքսաւոր. Յակորոս Ելփեայ,
 4 և Գէրէոս՝ որ անուանեցաւ Թադէոս: Սիմոն
 կանանացի. և Յուդա Խկարիովտացի՝ որ և մատ-
 5 նեացն զնա: Օնոսա երկոտասանեսին առաքեաց
 Յիսուս, պատուիրեաց նոցա՝ և ասէ. ՚Ի ճանա-
 պարհ շեթանոսաց մի երթայցէք, և ՚ի քաղաք
 6 Սամարացոց մի մտանիցէք: Եւ երթայցաւ առա-
 7 լել առ ոչխարսն կորուսեալս տանն Խարայէլի: Եւ
 իբրև երթայցէք քարոզեցէք և ասացէք, թէ Սեր-
 8 ձեալ է արքայութիւն երկնից: Օհիւանդա բժշ-
 կեցէք, զգորոտս սրբեցէք,* զգուս հանէք, ձրի ա-
 9 ուիք՝ և ձրի տուք: Սի ստանայք ոսկի՝ և մի ար-

* Ի Յոյն, զմեռեալս յարուցէք,

- 10 ծախ՝ և մի պղինձ 'ի գօտիս ձեր: Մի պարկ 'ի ճանապարհ, և մի երկուս հանդերձս, մի կօշիկս, մի ցուպ. զի արժանի է մշակն կերակրոյ իւրոյ:
- 11 Յոր քաղաք մտանիցէք կամ 'ի գեօղ, հարցանիցէք՝ թէ ո՞ր է 'ի նմա արժանի: և անդ լինիջիք՝
- 12 մինչև ելանիցէք անտի: Եւ իբրև մտանիցէք 'ի տուներն, ողջոյն տաջիք նմա* և ասասջիք. Ողջոյն տա-
- 13 նրս պսմիկ՝: Եթէ իցէ տունն արժանի, եկեսցէ ողջոյնն ձեր 'ի վերայ նորա. ապա թէ ոչ իցէ ար-
- 14 ժանի, ողջոյնն ձեր առ ձեզ դարձցի: Եւ որ ոչ ընկալցի զձեզ՝ և ոչ լուիցէ բանից ձերոց, իբրև ելանիցէք 'ի տանէն կամ 'ի քաղաքէն յայնմանէ,
- 15 թօթափեսջիք զփոշին յոտից ձերոց: Ամէն ասեմ ձեզ՝ Վիւրագոյն լիցի երկրին Սողոմոնացոց և Վոմորացոց յաւուրն դատաստանի, քան քաղաքին պնմիկ:
- 16 Ահաւասիկ ես առաքեմ զձեզ իբրև զոչխարս 'ի մէջ գայլոց. եղերուք պսուհեակ խորագէտք իբրև
- 17 զօձս, և միամիտք իբրև զաղանիս: Օգոյշ լինիջիք 'ի մարդկանէ. զի մատնեսցեն զձեզ յատեանս.
- 18 և 'ի ժողովուրդս իւրեանց տանջեսցեն զձեզ: Եւ առաջի դատաւորաց և թագաւորաց տանիցեն զձեզ
- 19 վասն իմ 'ի վկայութիւն նոցա և շեթանոսաց: Այլ յորժամ մատնեսցեն զձեզ, մի հոգայցէք՝ թէ ո՞ր պէս կամ զինչ խօսիցիք. զի տացի ձեզ 'ի ժամուն
- 20 յայնմիկ զինչ խօսիցիք: Օհ ոչ եթէ դուք իցէք՝ որ խօսիցիքն, պլ շոգին շօր ձերոյ որ խօսիցի 'ի
- 21 ձեզ: Ստանեսցէ եղբայր զեզբայր 'ի մահ, և հայր

* 'ի Յոյնն չէ:

- զորդի . և յարիցեն որդիք 'ի վերայ հարց և սպա-
 22 նանիցեն զնոսա : Եւ եղիջիք ատեցեալք յամե-
 նեցունց վասն անուան իմոյ . իսկ որ համբերեսցէ
 23 'ի սպառ, նա կեցցէ : Եւ յորժամ հալածեսցեն զձեզ
 'ի քաղաքիս յայսմիկ՝ փախիջիք յայլ . և եթէ
 յայնմանէ հալածիցեն զձեզ՝ փախիջիք 'ի միւս . ա-
 մէն ասեմ՝ ձեզ՝ Ո՛չ սպառեսջիք զքաղաքս Խարայէլի՝
 24 մինչև եկեսցէ Որդի մարդոյ : Ո՛չ է աշակերտ ա-
 ոււել քան զվարդապետ , և ո՛չ ծառայ քան զտէր
 25 իւր : Եւ ատ իցէ աշակերտին՝ եթէ եղիցի իբրև ըզ-
 վարդապետ իւր , և ծառային՝ իբրև զտէր իւր . եթէ
 զտանուտէրն Ռէեղզերուղ կոչեցին , որչափ ևս ա-
 26 ոււել զընտանիս նորա : Ս'ի այսուհետև երկնչիցիք՝
 'ի նոցանէ . զի ո՛չ ինչ է 'ի ծածուկ՝ որ ոչ յայտ-
 27 նեսցի , և գաղտնի՝ որ ոչ ծանիցի : Ո՛ր ասեմ ձեզ
 'ի խաւարի՝ ասացէք 'ի լոյս . և զոր լսէք յունկանէ
 28 քարոզեցէք 'ի վերայ տանեաց : Եւ մի՛ երկնչիք
 յայնցանէ՝ որ սպանանեն զմարմին , և զոգի ո՛չ կա-
 րեն սպանանել . այլ երկերո՛ւք դուք առաւել յայն-
 մանէ՝ որ կարողն է զոգի և զմարմին կորուսանել 'ի
 29 գեհնի : Ո՛չ ապաքէն երկու ճնճղուկք դանկի միող
 վաճառին , և մի 'ի նոցանէ յերկիր ո՛չ անկցի ա-
 30 ոանց չօր ձերոյ : Եւ ձեր և ամենայն իսկ հեր
 31 գլխոյ թուեալ է : Եւ արգ՝ մի՛ երկնչիցիք՝ զի լաւ
 32 էք քան զբազում ճնճղուկս : Եւ մենայն որ խոստո-
 վանեսցի յիս առաջի մարդկան , խոստովանեցից և
 33 ես զնմանէ առաջի չօր իմոյ՝ որ յերկինսն է : Եւ որ
 ուրասցի զիս առաջի մարդկան , ուրացայց և ես ըզ-
 34 նա առաջի չօր իմոյ՝ որ յերկինսն է : Ս'ի համա-

րիք եթէ եկի արկանել խաղաղութիւն յերկիր . ոչ
 35 եկի արկանել խաղաղութիւն , այլ սուր : Վան-
 զի եկի քակել զայր 'ի հօրէ իւրմէ , և զդուստր 'ի
 36 մօրէ իւրմէ , և զհարսն 'ի սկեսրէ իւրմէ : Եւ թըշ-
 37 նամիք առն ընտանիք իւր : Որ սիրէ զհայր կամ
 զմայր առաւել քան զիս՝ ոչ է ինձ արժանի . և որ
 սիրէ զուստր կամ զդուստր առաւել քան զիս՝ չէ
 38 ինձ արժանի : Եւ որ ոչ առնու զխաչ իւր՝ և գայ
 39 զկնի իմ , չէ՛ ինձ արժանի : Որ գտանէ զանձն իւր ,
 կորուսցէ զնա՝ և որ կորոյս զանձն իւր վասն իմ ,
 40 գտցէ զնա : Որ ընդունի զձեզ՝ զիս ընդունի , և որ զիս
 41 ընդունի՝ ընդունի զառաքիչն իմ : Որ ընդունի զմարգա-
 րէ յանուն մարգարէի՝ զվարձա մարգարէի առցէ , և որ
 ընդունի զարդար յանուն արդարոյ՝ զվարձա արդարոյ
 42 առցէ : Եւ որ արբուսցէ միում 'ի փոքրկանցս յայս-
 ցանէ բաժակ մի ջուր ցուրտ միայն՝ յանուն աշա-
 կերտի , ամէն ասեմ ձեզ , Ոչ կորուսցէ զվարձա իւր :

ԳԼ ԺԵ

1 Եւ եղև իբրև կատարեաց Յիսուս զպատուէր եր-
 կոտասանից աշակերտացն իւրոց , գնաց անտի քա-
 2 ըոզել և ուսուցանել 'ի քաղաքս նոցա : Իսկ Յով-
 հաննէս իբրև լուաւ 'ի բանտին զգործսն Վրիս-
 3 տոսի , առաքեաց 'ի ձեռն աշակերտացն իւրոց , Եւ
 ասէ ցնա . 'Վո՞ւ ես՝ որ գալոցն ես , եթէ այլում ա-
 4 կընկալցուք : Պատասխանի ետ Յիսուս՝ և ասէ ցնո-
 սա . 'Վնացէք պատմեցէք Յովհաննու , զոր լուայք
 5 և տեսիք : Կյոյք տեսանեն , կաղք գնան , բոլորք

սրբին, և խուլք լսեն, և մեռեալք յառնեն, և աղ-
 6 քառք աւետարանին: Եւ երանեալ է՝ որ ոչ գայ-
 7 թակղեսցի յիս: Եւ իբրև նոքա գնացին, սկսաւ Յի-
 սուա ասել ցժողովուրդան զՅովհաննէ. Եւ ինչ ե-
 8 մոյ: Եւ զինչ ելէք տեսանել, մարգ ՚ի հանդեր-
 ձրս փափկութեան զարդարեալ. ահաւանիկ որ ըզ-
 փափուկսն զգեցեալ են՝ ՚ի տունս թագաւորաց են:
 9 Եւ զինչ ելէք տեսանել. մարգարէ՞. այո՛ ասեմ
 10 ձեզ, Եւ առաւել ևս քան զմարգարէ: Եւ նա է
 վասն որոյ գրեալն է. Եւհա ես առաքեցից զՏրեշ-
 տակ իմ առաջի երեսաց քոց՝ որ պատրաստեսցէ
 11 զճանապարհս քո առաջի քո: Եւ մէն ասեմ ձեզ՝
 Չէ՛ յարուցեալ ՚ի ծնունդս կանանց մեծ քան ըզ-
 Յովհաննէս մկրտիչ. բայց փոքրիկն յարքայութեան
 12 երկնից մեծ է քան զնա: Բայց յաւուրցն Յով-
 հաննու մկրտչի մինչև ցայժմ՝ արքայութիւնն երկ-
 նից բռնադատի, և բռունք յափշտակեն զնա:
 13 Վանզի ամենայն օրէնք և մարգարէք մինչև ցՅով-
 14 հաննէս մարգարէացան: Եւ թէ կամիք ընդունել՝
 15 նա է Եղիա՝ որ գալոցն է: Որ ունիցի ականջս լսե-
 16 լոյ՝ լուիցէ: Որմ նմանեցուցից զազգս զայս. նման
 է մանկաւոյ՝ որ նստիցին ՚ի հրապարակս, կարդայ-
 17 ցեն զընկերս իւրեանց, Եւ ասիցեն. փողս հարաք
 ձեզ՝ և ոչ կաքաւեցէք, որբացաք ձեզ՝ և ոչ կոծե-
 18 ցարուք: Եկն Յովհաննէս, ոչ ուտէր և ոչ ըմպէր,
 19 և ասեն՝ Վե գոյ ՚ի նմա: Եկն Որդի մարդոյ՝ ուտէ
 և ըմպէ. և ասեն, Եւհա այր կերող և արբցող,
 բարեկամ մաքսաւորաց և մեղաւորաց. և արդարաւ

- 20 ցաւ իմաստութիւն յորդոց իւրոց: Այնժամ սկը-
սաւ նախատել զքաղաքսն՝ յորս եղեն բազում զօ-
21 ռութիւնք նորա, և ոչ ապաշխարեցին: Այն քեզ
Վորազին, վայ քեզ Բեթսայիդա. զի եթէ 'ի
Տիւրոս և 'ի Աիդոն եղեալ էին զօրութիւնքն՝ որ
'ի ձեզ եղեն, վաղու ևս արդեօք խորգով և մոխրով
22 ապաշխարեալ էր: Բայց ասեմ՝ ձեզ. Վիւրագոյն
լիցի երկրին Տիւրոսի և Աիդոնի յաւուրն դատաստա-
23 նի՝ քան ձեզ: Եւ դու կափառնաում,* մի մինչև
յերկինս բարձրացիս, այլ՝ մինչև 'ի դժոխս իջես.
զի եթէ 'ի Սոդոմ եղեալ էին զօրութիւնքն որ 'ի
քեզ եղեն, ապաքէն կային ևս մինչև ցայսօր:
24 Բայց ասեմ ձեզ՝ Եթէ երկրին Սոդոմացոց դիւ-
րագոյն լիցի յաւուրն դատաստանի՝ քան քեզ:
- 25 Այնժամ ժամանակի պատասխանի ետ Աիսուս՝ և
ասէ. Վոհանամ զքէն Հայր՝ Տէր երկնի և երկ-
րի. զի ծածկեցեր զայս յիմաստնոց և 'ի գիտնոց,
26 և յայտնեցեր տղայոց: Այո՛ Հայր. զի այսպէս
27 հաճոյ եղև առաջի քո: Ամենայն ինչ տուաւ ինձ 'ի
Հօրէ իմմէ. և ոչ ոք ճանաչէ զՈրդի՝ եթէ ոչ
Հայր, և ոչ զՀայր ոք ճանաչէ՝ եթէ ոչ Որդի, և
28 ում Որդին կամիցի յայտնել: Եկայք առ իս ամե-
նայն վաստակեալք և բեռնաւորք, և ես հանգու-
29 ցից զձեզ: Առէք զլուծ իմ 'ի ձեզ, և ուսարուք յի-
նէն զի հեզ եմ և խոնարհ սրտիւ. և գտջիք հան-
30 գիստ անձանց ձերոց: Օ՛ի լուծ իմ քաղցր է. և
բեռն իմ փոքրոգի:

* 'ի Այնն, որ մինչև յերկինս բարձրացեալ ետ

ԳԼ: ԺԻ

- 1 Եսայն ժամ գնաց Յիսուս ընդ արտորայսն նոցա
 'ի շաբաթու . և աշակերտքն նորա քաղցեան , և
 2 սկսան հասկ կորզել և ուտել : Վարիսեցիքն իբրև
 տեսին՝ ասեն ցնա . Ըհաւասիկ աշակերտք քո
 3 գործեն , զոր ոչ է արժան գործել 'ի շաբաթու : Եւ
 նա ասէ ցնոսա . Ոչ իցէ ընթերցեալ ձեր՝ զոր ա-
 4 ըրար Ղաւիթ , յորժամ քաղցեաւն , և որ ընդ նը-
 5 մայն էին : Օհարդ եմուտ 'ի տունն Լստուծոյ՝ և
 եկեր զհացն զառաջաւորութեան . զոր ոչ էր օրէն
 նմա ուտել , և ոչ որոց ընդ նմայն էին , բայց միայն
 6 քահանայից : Այամ թէ չիցէ ընթերցեալ յօրէնս՝ զի
 'ի շաբաթս քահանայքն 'ի տաճարին պղծեն զշա-
 7 բաթն՝ և անմեղք են : Բայց ասեմ ձեզ՝ Օհ մեծ քան
 8 զտաճարն է աստ : Եւ եթէ գիտէիք զինչ է՝ Օո-
 9 ղորմոլութիւն կամիմ՝ և ոչ զզոհ . ապա ոչ դատա-
 10 պարտէիք դուք զանպարտսն : Օհ տէր է շաբաթու՝
 11 Որդին մարդոյ : Եւ գնացեալ անտի* Յիսուս եկն
 'ի ժողովուրդն նոցա : Եւ անդ էր պր մի՝ որոյ ձեռն
 իւր գօսացեալ էր . հարցին ցնա՝ և ասեն , եթէ
 Պարտ իցէ 'ի շաբաթու բժշկել . զի չարախօսեսցեն
 12 զնմանէ : Եւ նա ասէ ցնոսա . Ոչ է 'ի ձէնջ մարդ՝
 որոյ իցէ ոչխար մի , և անկանիցի այն 'ի խորխորատ 'ի
 շաբաթու . միթէ ոչ ունիցի և յարուցանիցէ զնա .
 13 Իսկ արդ որչափ ևս առաւել է մարդ քան զոչխար .
 ապա ուրեմն պարտ է 'ի շաբաթու բարիս գործել :

* 'ի Եսայն չի :

13 Յայնժամ ասէ ցայրն . Ձգեա՛ զձեռն քո, և նա ձգեաց՝
 14 և եղև ողջ իբրև զմիւսն : Իսկ փարիսեցիքն ելեալ
 արտաքս խորհուրդ առին զնմանէ՝ թէ որպէս կորուս-
 15 ցեն զնա : Եւ Յիսուս իբրև գիտաց, մեկնեցաւ
 անտի . և գնացին զհետ նորա ժողովուրդք բազումք,
 16 և բժշկեաց զամենեսեան : Եւ սաստեաց նոցա՝ զի
 17 մի յայտնեացեն զնմանէ ումէք : Օ՛ի լցցի որ ասա-
 18 ցան ՚ի ձեռն Եսայեայ մարգարէի : Եւ նա մանուկ իմ
 զոր ընտրեցի, և սիրելի իմ ընդ որ հաճեցաւ անձն
 իմ . եղից զՍօբի իմ ՚ի վերայ նորա, և իրաւունս
 19 շեթանոսաց պատմեցէ : Ո՛չ հակառակեսցի՝ և ո՛չ
 աղաղակեսցէ, և ո՛չ ոք լուիցէ ՚ի հրապարակս
 20 զբարբառ նորա : Օ՛ եղէ՛գն ջախջախեալ ո՛չ փշոսցէ,
 և զպատրոյկն առկայծեալ ո՛չ շիջուցէ . մինչև
 21 հանցէ ՚ի յաղթութիւն զգատաստան : Եւ յանուն
 նորա շեթանոսք յուսացին :

22 Յայնժամ մատուցաւ առ նա դիւահար մի կոյր և
 համր, և բժշկեաց զնա . որպէս զի համրն և կոյրն
 23 խօսիցի և տեսանիցէ : Օ՛ արմացան ամենայն ժո-
 ղովուրդքն՝ և ասէին Սիթէ սա՛ իցէ* Վրիստոսն
 24 որդի Վաւթի : Բայց փարիսեցիքն իբրև լուսն՝ ա-
 սեն . Ո՛չ իւրիք հանէ դա զդեւս՝ եթէ ոչ Բէեղզե-
 25 բուղաւ իշխանան զիւաց : Իբրև գիտաց Յիսուս
 զխորհուրդս նոցա՝ ասէ ցնոսա . Եւ մենայն թագա-
 ւորութիւն բաժանեալ յանձն իւր՝ Իււերի . և ամե-
 նայն քաղաք կամ տուն բաժանեալ յանձն իւր՝ ո՛չ
 26 կացցէ : Եւ եթէ Սատանայ զՍատանայ հանէ .

* Ի Յոնն , որդին Վաւթի

յանձն իւր բաժանեցաւ . արդ զինձնդ կացցէ թա-
 27 գաւորութիւն նորա : Եւ եթէ ես ի՛նչեղզերուղաւ
 հանեմ զդւս՝ որդիքն ձեր ի՛նչ հանիցեն , վասն այ-
 28 նորիկ նորա եղիցին ձեր դատաւորք : Ապա թէ Հոգ-
 ւով Աստուծոյ հանեմ ես զդւս , ուրեմն հասեալ
 29 է ՚ի վերայ ձեր արքայութիւն Աստուծոյ : Կամ
 զինձնդ կարէ որ մտանել ՚ի տուն հզօրի՝ և զգործիսն
 նորա յափշտակել , եթէ ոչ նախ կապիցէ զհզօրն ,
 30 և ապա զտունն նորա յափշտակիցէ : Որ ո՛չ ընդ իս
 է , հակառակ իմ է . և որ ո՛չ ժողովէ ընդ իս
 31 ցրուէ : Այսն պղորիկ ասեմ ձեզ . Ամենայն մեղք
 և հայհոյութիւնք թողցին մարդկան , բայց զՀոգ-
 32 ւոյն հայհոյութիւն մի՛ թողցի * : Եւ որ որ ասիցէ
 բան զ(Վրդւոյ մարդոյ՝ թողցի նմա . բայց որ զՀոգ-
 ւոյն Սրբոյ ասիցէ՝ մի՛ թողցի նմա , մի՛ յայսմ աշ-
 33 խարհի և մի՛ ՚ի հանդերձելումն : Կամ արարէք ըզ-
 ծառն բարի՝ և զպտուղ նորա բարի , կամ արա-
 րէք զծառն չար՝ և զպտուղ նորա չար . քանզի ՚ի
 34 պտղոյ անտի ծառն ճանաչի : Նո՛ննուք իժից ,
 զինձնդ կարիցէք բարիս խօսել՝ որ չարքդ էք . քան-
 35 զի ՚ի յաւելուածոյ սրտի խօսի բերան : Ա՛րդ բա-
 րի՛ ՚ի բարի գանձուց սրտի իւրոյ հանէ զբարիս . և
 մարդ չար՝ ՚ի չար գանձուց † սրտի իւրոյ՝ հանէ
 36 զչարիս : Ապց ասեմ ձեզ , թէ ընդ ամենայն դա-
 տարկ բանի զոր խօսիցին մարդիկ , տացեն համար
 37 յաւուրն դատաստանի : Օ՛ր ՚ի բանից քոց ար-
 դարասցիս , և ՚ի բանից քոց պարտաւորեսցիս :

* ՚ի (Յոյն , մարդկան

† ՚ի (Յոյն չի :

- 38 Յայնժամ պատասխանի ետուն նմա ոմանք 'ի դպրացն և 'ի փարիսեցւոց' և ասեն. Ալարդապետ'
- 39 կամիմք նշան ինչ տեսանել 'ի քէն: 'Սա պատասխանի ետ' և ասէ ցնոսա. Ազգ չար և շնացող նշան խնդրէ. և նշան մի տացի նմա, բայց նշանն
- 40 Յովնանու մարգարէի: Տ՛ի որպէս էր Յովնան 'ի փոր կիտին զերիս տիւս և զերիս գիշերս, նոյնպէս եղիցի և Որդի մարդոյ 'ի սիրտ երկրի զերիս տիւս
- 41 և զերիս գիշերս: Ա՛բ 'Եինուէացիք յարիցեն 'ի դատաստանի ընդ ազգիս ընդ այսմիկ' և դատապարտեսցեն զսա, զի զղջացան 'ի քարոզութեանն Յովնանու. և արդ աւասիկ մեծ քան զՅովնան է
- 42 աստ: 'Իշխոյն հարաւոյ յարիցէ 'ի դատաստանի ընդ ազգիս ընդ այսմիկ' և դատապարտեսցէ զսա. զի եկն 'ի ծագաց երկրի' լսել զիմաստութիւնն Սողոմոնի' և ահա մեծ քան զՍողոմոն է աստ:
- 43 Այլ յորժամ այսն պիղծ ելանէ 'ի մարդոյ' շրջի ընդ անջրդին տեղիս. խնդրէ հանգիստ' և ոչ գտանէ:
- 44 Յայնժամ ասէ. 'Իարձայց 'ի տուն իմ' ուստի ելի. և եկեալ գտանէ զնա պարապորդ, մաքրեալ և
- 45 յարդարեալ: Յայնժամ երթայ' և առնու ընդ իւր եօթն այլ այսս չարագոյնս քան զինքն, և մտեալ բնակէ անդ. և լինի յետինն մարդոյն այնորիկ չար քան զառաջինն. այնպէս եղիցի և ազգիս այսմիկ
- 46 չարի: Ս'ինչդեռ նա ընդ ժողովուրդսն խօսէր, ահա մայր նորա և եղբարք նորա կային արտաքոյ' և
- 47 խնդրէին խօսել ընդ նմա: Եւ ասէ ոմն ցնա. Ահա մայր քո և եղբարք քո կան արտաքոյ և խնդրեն
- 48 խօսել ընդ քեզ: 'Սա պատասխանի ետ այնմիկ' որ

ասացն ցնա, և ասէ. Ո՞վ է իմ մայր, կամ ո՞վ
 49 են իմ եղբարք: Եւ ձգեալ զձեռն իւր յաշակերտսն՝
 50 ասէ. Ը՛հա մայր իմ և եղբարք իմ: Օ՛յ որ առ-
 նիցէ զկամս Ըօր իմոյ որ յերկինսն է, նա է իմ
 եղբայր և քոյր և մայր:

ԳԼ. ԺԳ.

1 Յաւուր յայնմիկ ելեալ Յիսուս ՚ի տանէն՝ նըս-
 2 տաւ առ ծովեզերն: Եւ ժողովեցան առ նա ժողո-
 վուրդք բազումք, մինչև մտանել նմա ՚ի նաւն՝ և
 նստել. և ամենայն ժողովուրդն կայր առ ծովե-
 3 զերբն. Եւ խօսէր ընդ նոսա բազումս առակօք՝ և
 4 ասէր: Ը՛հա ել սերմանահասն սերմանել. և ՚ի սեր-
 մանելն իւրում էր որ անկաւ առ ճանապարհաւ, և
 5 եկն թռչունք՝ երկնից՝ և եկեր զնա: Եւ այլն անկաւ
 յապառաժի, ուր ո՛չ գոյր հող բազում. և վաղվա-
 6 ղակի բուսաւ առ ՚ի չգոյէ հիւթոյ երկրին. ՚ի ծա-
 գել արևու տապացաւ, և զի ո՛չ գոյին արմատք՝
 7 չորացաւ: Եւ այլն անկաւ ՚ի մէջ փշոց, և ելին
 8 փուշքն և հեղձուցին զնա: Եւ այլն անկաւ յերկիր
 բարի, և տայր պտուղ. էր որ հարիւրաւոր, և էր
 9 որ վաթսնաւոր, և էր որ երեսնաւոր: Որ ունիցի
 10 ականջս լսելոյ, լուիցէ: Եւ մատուցեալ աշակերտ-
 քն ասեն ցնա. Ը՛նդէր առակօք խօսիս ընդ նոսա:
 11 Ը՛, ա պատասխանի ետ՝ և ասէ ցնոսա. Վ՛անզի ձեզ
 տուեալ է գիտել զխորհուրդս արքայութեան երկ-

* ՚ի Յոյն լեզ:

- 12 նից, և նոցա չէ տուեալ: Օյի ղյր գուցէ տացի
 նմա և յաւելցի. և ղյր ոչն գուցէ, և զոր ունիցին՝
- 13 բարձցի ՚ի նմանէ: Այսն այնորիկ առակօք խօսիմ
 ընդ նոսա. զի տեսանեն՝ և ոչ տեսանեն, և լսեն՝ և
- 14 ոչ լսեն, և ոչ առնուն ՚ի միտ: Եւ կատարի առ
 նոսա մարգարէութիւնն Եսայեայ՝ որ ասէ. Լսելով
 լուիջիք՝ և մի՛ իմասցիք, և տեսանելով տեսջիք՝ և
- 15 մի՛ տեսջիք: Օյի թանձրացաւ սիրտ ժողովրդեանս
 այսորիկ, և ականջօք իւրեանց ծանունս լուան, և
 զաչս իւրեանց կափուցին. զի մի՛ երբէք տեսցեն
 աչօք՝ և ականջօք լուիցեն՝ և սրտիւք իմասցին, և
- 16 դարձցին և բժշկեցից զնոսա: Բայց ձեր երանի է
 աչացդ՝ զի տեսանեն, և ականջաց ձերոց՝ զի լսեն:
- 17 Եւսն ասեմ ձեզ. Օյի բազում մարգարէք և ար-
 դարք ցանկացան տեսանել զոր տեսանէքդ՝ և ոչ
- 18 տեսին, և լսել զոր լսէքդ՝ և ոչ լուան: Եւ արդ
 19 լուարիւք դուք զառակ սերմանացանին: Եւսմենայնէ՝
 որ լսէ զբանն արքայութեան և ոչ առնու ՚ի միտ,
 գայ չարն և յափշտակէ զսերմանեալն ՚ի սիրտ
 նորա. այն է՝ որ առ ճանապարհաւն սերմանեցաւ:
- 20 Եւ որ յապառաժին սերմանեցաւ՝ այն է, որ իբրև
 լսէ զբանն, և վաղվաղակի խնդութեամբ ընդունի
- 21 զնա: Բայց քանզի ոչ ունի արմատս յինքեան, այլ
 առ ժամանակ մի է՝ ՚ի լինել նեղութեան և հալա-
- 22 ծանաց վասն բանին՝ վաղվաղակի գայթակղի: Իսկ
 որ ՚ի մէջ փշոցն սերմանեցաւ՝ այն է, որ իբրև
 լսէ զբանն, և հոգք աշխարհիս և պատրանք մեծու-
 թեան հեղձուցանեն զբանն, և լինի անպտուղ:
- 23 Իսկ որ յերկիրն բարի սերմանեցաւ՝ այն է, որ

- իրրև ըէ զբանն և 'ի միտ առնու, և տայ զպտուղ,
 է որ հարիւր, և է որ վաթսուն, և է որ երեսուն :
- 24 Ե՛յլ առակ արկ առ նոսա՝ և ասէ . 'Եմանեցաւ
 արքայութիւն երկնից առն, որ սերմանիցէ սերմն
- 25 բարի յագարակի իւրում : Եւ 'ի քուն լինել մարդ-
 կան, եկն թշնամին նորա և ցանեաց 'ի վերայ
- 26 որումն 'ի մէջ ցորենոյն՝ և գնաց : Եւ իրրև բուսաւ
 խոտն՝ և արար պտուղ, ապա երևեցաւ և որումնն :
- 27 Ստուցեալ ծառայք տանուտեառնն ասեն ցնա .
 Տէր, ո՞չ սերմն բարի սերմանեցեր յագարակին
- 28 քում, արդ ուստի՞ ունիցի զորումնն : Եւ նա ասէ
 ցնոսա . Ե՛յր թշնամի արար զայն . ասեն ցնա ծա-
 ռայքն . Կամիս զի երթիցուք քաղեսցուք զայն 'ի
- 29 բաց : Եւ նա ասէ ցնոսա . Ս'ի, գուցէ մինչ քա-
 ղեցէք զորումնն, և զցորեանն ընդ նմին 'ի բաց խլի-
- 30 ցէք : Թո՛յլ տուք երկոցունց աճել 'ի միասին մինչև
 'ի հունձս, և 'ի ժամանակի հնձոցն ասացից ցհըն-
 ձօզսն . Բազեցէք նախ զորումնդ և կապեցէք զայդ
 խրճուէս առ 'ի յայրել, և զցորեանն ժողովեցէք
- 31 'ի շտեմարանս իմ : Ե՛յլ առակ արկ առ նոսա և
 ասէ . 'Եման է արքայութիւն երկնից հատոյ մանան-
 խոյ, զոր առեալ մարդոյ՝ սերմանեաց յագարակի
- 32 իւրում : Ար փոքր է քան զամենայն սերմանիս . և
 յորժամ աճիցէ, մեծ է քան զամենայն բանջարս .
 և լինի ծառ՝ մինչև գալ թռչնոց երկնից և հանգ-
- 33 չել յոստս նորա : Ե՛յլ առակ խօսեցաւ ընդ նոսա
 և ասէ . 'Եման է արքայութիւն երկնից խմորոյ, զոր
 առեալ կնոջ թագոյց 'ի դրիւս երիս ալեր՝ մինչև
- 34 ամենայն խմորեցաւ : Գայս ամենայն խօսեցաւ

Յիսուս առակօք ընդ ժողովուրդան. և առանց ա-
 35 ոակի ոչինչ խօսէր ընդ նոսա : Գլի լըցի ասացեալն
 'ի մարգարէէն . Իացից առակօք զըբրան իմ, բղխե-
 ցից զծածկեալն 'ի սկզբանէ աշխարհի :

36 Յայնժամ թողեալ Յիսուսի զժողովուրդան՝ եկն
 'ի տուն . մատեան առ նա աշակերտքն նորա՝ և ա-
 37 սեն , Սեկնեան մեզ զառակ որոմանցն ագարակի : 'Կա
 պատասխանի եա՝ և ասէ ցնոսա . Որ սերմանէ ըզ-
 38 սերմն բարի՝ Լէ Որդի մարդոյ : Եւ ագարակն աշ-
 խարհս է . սերմն բարի նոքա են՝ որ որդիքն ար-
 39 քայու-թեան են . իսկ որոմն որդիք չարին են : Եւ
 թշնամին որ վարեաց զայն՝ Սատանայ է , և հունձ-
 քըն կատարած աշխարհիս է . և հնձողքն հրեշ-
 40 տակք են : Որպէս ժողովի որոմնն՝ և 'ի հուր պյ-
 41 ըի, այնպէս եղիցի 'ի կատարածի աշխարհիս : Եւ
 ռաբեսցէ Որդի մարդոյ զհրեշտակս իւր, և ժողո-
 վեսցեն յարքայու-թեանէ նորա զամենայն գայթակ-
 42 թիւն : Եւ արկցեն զնոսա 'ի հնոց հրոյ . անդ ե-
 43 ղիցի լալ՝ և կրճել ատամանց : Յայնժամ արդարքն
 ծագեսցեն իբրև զարեգակն յարքայու-թեան * երկ-
 44 նից : Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ : 'Կարձեալ
 նման է արքայու-թիւն երկնից գանձի ծածկելոյ
 յագարակի, զոր գտեալ մարդոյ՝ թագոյց . և 'ի
 խնդու-թեանէ անտի երթայ վաճառէ զամենայն ինչ
 45 զոր ունի, և գնէ զագարակն զայն : 'Կարձեալ
 նման է արքայու-թիւն երկնից առն վաճառականի՝

* 'ի Յոյնն, և՛օր իւրեանց :

- 46 որ խնդրիցէ մարգարիտս գեղեցիկս : Եւ գտեալ մի
 պատուական մարգարիտ՝ երթեալ վաճառեաց զա-
 մենայն զոր ինչ ունէր՝ և գնեաց զայն * մարգա-
 47 ըիտ : Ղարձեալ նման է արքայութիւն երկնից ու-
 կանի արկելոյ ՚ի ծով՝ և յամենայն ազգաց ժողովե-
 48 լոյ : Թոր իբրև լցաւ, հանեալ ՚ի ցամաք՝ և նըս-
 տեալ ժողովեցին զբարի բարին յամանս, և զխո-
 49 տանն ՚ի բաց ընկեցին : Ընսպէս եղիցի ՚ի կատա-
 րածի աշխարհիս . ելցեն հրեշտակք՝ և մեկնեցեն
 50 զչարս ՚ի միջոյ արդարոց, Եւ արկցեն զնոսա ՚ի հնոց
 51 հրոյն . անդ եղիցի լալ և կրճել ատամանց : Ըսէ
 ցնոսա Յիսուս . Իմացարհւք զայս ամենայն . ասեն
 52 ցնա . Ընո հէր : Եւ նա ասէ ցնոսա . Ասան այ-
 սորիկ ամենայն դպիր աշակերտեալ արքայութեան
 երկնից՝ նման է առն տանուտեառն, որ հանէ ՚ի
 գանձէ իւրմէ զնոր և զհին :
- 53 Եւ եղև իբրև կատարեաց Յիսուս զառակս զայ-
 54 տսիկ՝ փոխեցաւ անտի : Եւ եկեալ ՚ի գաւառ
 իւր՝ ուսուցանէր զնոսա ՚ի ժողովրդեանն նոցա, մին-
 չև զարմանալ նոցա և ասել . Սմա ուստի՞ իցէ
 55 այս իմաստութիւն և զօրութիւնք : Ոչ սա է հիւ-
 սանն որդի . ոչ մայր սորա կոչի Սարիամ . և եղ-
 բարք սորա Յակոբոս և Յովսէս և Սիմոն և Յու-
 56 դա : Եւ քորք սորա ամենեքեան առ մեզ են . արդ
 57 ուստի՞ է սմա այս ամենայն : Եւ գայթակղէին ՚ի
 նա . և Յիսուս ասէ ցնոսա . Չիք մարգարէ անարգ՝
 58 եթէ ոչ յիւրում գաւառի և յիւրում տան : Եւ

* ՚ի Յոյնն չէք :

նչ արար անդ զօրութիւնս բազումս վասն անհա-
լատութեան նոցա :

Գ Լ Ժ Գ

- 1 Այնմ ժամանակի լուաւ Հերովդէս չորրորդա-
- 2 պետ զլուր Ախուսի : Եւ ասէ ցծառայս իւր . Վա
- 3 է Յովհաննէս մկրտիչ, նա յարեալ 'ի մեռելոց ,
- 4 և վասն այնորիկ զօրութիւնք լինին նովաւ : Վանզի
- 5 Հերովդէս կալաւ զՅովհաննէս, կապեաց զնա՝ և
- 6 եղբօր նորա : Գ ի ասէր ցնա Յովհաննէս . Չէ ար-
- 7 ժան քեզ ունել զդա : Եւ կամէր զնա սպանանել,
- 8 բայց երկնչէր 'ի ժողովրդենէ անտի . քանզի իբրև
- 9 զմարգարէ ունէին զնա : Եւ իբրև եղեն ծնունդք
- 10 Հերովդի՝ կաքաւեաց դուստրն Հերովդիայ 'ի մէջ
- 11 բազմականին . և հաճոյ թուեցաւ Հերովդի : Ուստի
- 12 և երդամաք խոստացաւ տալ նմա զինչ և ինդրես-
- 13 ցէ : Եւ նա յառաջագոյն խրատեալ 'ի մօրէ իւրմէ ,
- 14 Տ՛ուր ինձ, ասէ, այսր 'ի վերայ սկտեղ զգլուխն
- 15 Յովհաննու մկրտչի : Եւ տրտմեցաւ թագաւորն .
- 16 բայց վասն երդմանցն և բարձակցացն՝ հրամայեաց
- 17 տալ նմա : Եւ առաքեաց գլխատեաց զՅովհաննէս
- 18 'ի բանտի : Եւ բերաւ գլուխ նորա սկտեղք՝ և տու-
- 19 աւ աղկանն, և տարաւ առ մայր իւր : Եւ մատու-
- 20 ցեալ աշակերտքն նորա՝ բարձին զմարմինն և թաղե-
- 21 ցին՝ և եկեալ պատմեցին Ախուսի :
- 22 Եւ իբրև լուաւ Ախուս, գնաց անտի նաւու յա-
- 23 նապատ տեղի առանձինն . իբրև լուան ժողովուրդքն ,

- 14 գնացին զՏես նորա հետի 'ի քաղաքաց անտի: Եւ
 իբրև ել*՝ ետես ժողովուրդ բազում, գթացաւ 'ի
 15 նոսա, և բժշկեաց զՏիւանդս նոցա: Իբրև ընդ եւ-
 րեկս եղև, մատեան առ նա աշակերտքն՝ և ասեն.
 Տեղիս անապատ է, և օրս տարաժամեալ, արձա-
 կեա՛ զժողովուրդսդ, զի երթիցեն շուրջ 'ի շէնսն՝
 16 գնեսցեն իւրեանց կերակուրս: Եւ ասէ Յիսուս.
 Ո՛չինչ պիտոյ է դոցա երթալ. դո՛ւք սուք դոցա
 17 ուտել: Եւ նոքա ասեն ցնա. Ոչինչ ունիմք աստ՝
 18 բայց հինգ նկանակ և երկուս ձկունս: Եւ ասէ
 19 ցնոսա. Ի՛երէք այսր զայն: Եւ հրամայեաց բազմե-
 ցուցանել զժողովուրդսն 'ի վերայ խոտոյ. և առ-
 եալ զհինգ նկանակսն և զերկուս ձկունսն՝ հայե-
 ցաւ յերկինս, օրհնեաց, և երեկ՝ և ետ ցաշակերտսն
 20 զնկանակսն, և աշակերտքն ժողովրդոցն: Կերան
 ամենեքեան՝ և յագեցան, և բարձին զնշխարս կո-
 21 տորոցն երկոտասան սակառի լի: Եւ որք կերանն՝
 էին արք իբրև հինգ հազար. թող զկանայս և
 22 զմանկտի: Եւ ստիպեաց վաղվաղակի զաշակերտսն
 մտանել 'ի նաւ և յառաջել յայնկոյս, մինչ ինքն
 զժողովուրդսն արձակեցէ:
 23 Եւ իբրև արձակեաց զժողովուրդսն, ել 'ի լեառն
 առանձինն կալ յաղօթս. և իբրև ընդ երեկս եղև,
 24 անդ էր միայն: Եւ նաւն† մեկնեալ էր 'ի ցամաքէն
 բազում ասպարիսօք՝ ծփեալ յալեացն. քանզի ընդ-
 25 դէմ էր հողմն: Եւ 'ի չորրորդում պահու գիշերոյն
 26 եկն առ նոսա Յիսուս գնալով 'ի վերայ ծովուն: Իբ-

* Ո՛ւսնք Յիսուս՝ † Ի Յոյնն, էր 'ի մէջ ծովուն՝

րև տեսին զնա աշակերտքն զի գնայր 'ի վերայ ծու-
 վուն, խոռվեցան, և ասեն, թէ Լուսաօք ինչ իցէ .
 27 և առ ահին աղաղակեցին : Եւ վաղվաղակի խօսե-
 ցաւ ընդ նոսա Յիսուս՝ և ասէ . Բաջալերեցարո՛ւք ,
 28 ես եմ, մի երկնչիք : Պատասխանի ետ նմա Պետ-
 րոս՝ և ասէ . Տէր եթէ դու ես, հրամայեա՛ ինձ
 29 գալ առ քեզ 'ի վերայ ջրոցս : Եւ նա ասէ, Ե՛կ .
 և իջեալ 'ի նաւէն Պետրոս՝ գնաց 'ի վերայ
 30 ջրոցն,* և եկն առ Յիսուս : Եւ տեսեալ զհողմն
 սաստիկ՝ երկեաւ . և իբրև սկսաւ ընկղմիլ՝ աղաղա-
 31 կեաց՝ և ասէ . Տէր փրկեա՛ զիս : Եւ վաղվաղակի
 Յիսուս ձգեաց զձեռն իւր՝ կալաւ զնա և ասէ . Թե-
 32 րեհաւատ՝ ընդէ՛ր երկմտեցեր : Եւ իբրև ելին 'ի նաւն՝
 33 հանդարտեաց հողմն : Եւ որ 'ի նաւին էին՝ մտա-
 եան երկիրպագին նմա՝ և ասեն . Լքդարև Որդի
 34 Լստուծոյ ես դու : Եւ անցեալ եկին 'ի ցամաք 'ի
 35 Վեննեսարէթ : Եւ իբրև ծանեան զնա արք տեղ-
 ւոյն սյնորիկ, առաքեցին ընդ ամենայն գաւառն՝ և
 36 ածին առ նա զամենայն հիւանդս : Եւ աղաչէին զնա,
 զի գոնէ միայն 'ի քղանցս հանդերձի նորա մերձե-
 ցին . և որ միանգամ մերձեցան՝ փրկեցան :

ԳԼ ԺԵ

1 Այնժամ մատեան առ Յիսուս՝ որ յԵրուսաղէմէ
 2 փարիսեցիքն և դպիրք՝ և ասեն : Ընդէ՛ր աշակերտքն
 քո անցանեն զաւանդութեամբ ծերոցն . զի ո՛չ լուս-

* 'ի Յոյն, զի եկեսցէ՛

- 3 նան զձեռս յորժամ հաց ուտեն : 'Կա պատասխանի ետ' և ասէ ցնոսա . Իսկ դուք ընդէր անցանէք զպատուիրանաւն Լստուծոյ վասն ձերոյ աւանդութեանն
- 4 'Օ,ի Լստուած* ասաց . Պատուեա՛ զհայր քո և
- 5 զմայր : Եւ որ բամբասէ զհայր կամ զմայր՝ մահու
- 6 վախճանեսցի : Եւ դուք ասէք . Որ ասիցէ ցհայր իւր կամ ցմայր իւր, թէ պատարագ է՝ զոր յինէն օգտիցիս, և ոչ պատուիցէ զհայր իւր և ըզմայր իւր . և խոտէք զբանն Լստուծոյ վասն ձերոյ
- 7 աւանդութեանն : Կեղծաւորք՝ բարւոք մարգարէա-
- 8 ցաւ 'ի վերայ ձեր Եսայի՝ և ասէ : Ժողովուրդս այս շրթամբք պատուէ զիս, և սիրտ իւրեանց հե-
- 9 ռացեալ մեկուսի է յինէն : 'Օ,ուր պաշտեն զիս, ու սուլցանեն վարդապետութիւնս՝ զմարդկան պատուիր-
- 10 եալս : Եւ կոչեցեալ առ ինքն զժողովուրդսն՝ ասէ
- 11 ցնոսա . Լուարու՛ք և 'ի միտ առէք : Ոչ որ ինչ մտանէ ընդ բերան՝ պղծէ զմարդ, այլ որ ինչ ե-
- 12 լանէ 'ի բերանոյ՝ այն պղծէ զմարդ : Յայնժամ մատուցեալ աշակերտացն նորա՝ ասեն ցնա . 'Կիտեմս՝ զի փարիսեցիքն իբրև լուան զբանն՝ գայթակ-
- 13 զեցին : 'Կա պատասխանի ետ նոցա և ասէ, Լմենայն տունկ՝ զոր ոչ տնկեաց Հայր իմ երկնաւոր,
- 14 խլեսցի : Թո՛յլ տուք զնոսա . կոյրք են կուրաց առաջնորդք . կոյր կուրի յորժամ առաջնորդէ՝ † սը-
- 15 խալէ, և՝ երկոքին 'ի խորխորատ անկանին : Պատասխանի ետ նմա Պետրոս և ասէ . Մեկնեա՛ մեզ

* Ի Յոյն, պատուիրեաց՝ ասելով .

† Ի Յոյն չէ :

- 16 զառակս զայս : Ըսէ Յիսուս . Տակաւին և դուք
 17 անմիտք էք : Եւ ոչ իմանայք , եթէ ամենայն որ
 մտանէ 'ի բերան , յորովայն երթայ՝ և արտաքս ե-
 18 լանէ : Իսկ որ ելանէ 'ի բերանոյ՝ 'ի սրտէ անտի
 19 գայ . և այն պղծէ զմարդն : Եւ 'ի սրտէ ելա-
 նեն խորհուրդք չարք՝ սպանութիւնք , շնութիւնք ,
 պոռնկութիւնք , գողութիւնք , սուտ վկայութիւնք ,
 20 հայհոյութիւնք : Ըստ ամենայն է՝ որ պղծէ զմար-
 դըն , այլ անլուայ ձեռք ուտել՝ ոչ պղծէ զմարդ :
- 21 Եւ ելեալ անտի Յիսուսի գնաց 'ի կողմանս Տիւ-
 22 րոսի և Սիդոնի : Եւ ահա կին մի Վանանացի 'ի
 սահմանաց անտի նոցա ելեալ , աղաղակէր և ասէր .
 Ողորմեանց ինձ Տէր որդի 'Իսաւթի , դուատր իմ չա-
 23 րաչար այսահարի : Եւ նա ոչ ետ նմա պատասխանի ,
 և մատուցեալ աշակերտքն նորա՝ աղաչէին զնա և
 ասէին . Ըրձակեա՛ զնա զի աղաղակէ զՏեա մեր :
- 24 'Եւ պատասխանի ետ և ասէ . Ո՛չ ուրեք առաքե-
 ցայ՝ եթէ ոչ առ ոչխարս կորուսեալս տանն Խարա-
 25 յէլի : Եւ նա մատուցեալ երկիրպագանէր նմա և
 26 ասէր . Տէր՝ օգնեա՛ ինձ : Պատասխանի ետ նմա և
 ասէ . Ո՛չ է բարուք առնուլ զՏաց մանկանց՝ և ար-
 27 կանել շանց : Եւ նա ասէ . Ըստ Տէր , քանզի և
 շունք կերակրին 'ի փշրանաց անկելոց 'ի սեղանոյ
 28 տեառն իւրեանց : Յայնժամ պատասխանի ետ նմա
 Յիսուս և ասէ . Ո՛վ կին դու՝ մեծ են հաւատք քո ,
 եղիցի քեղ որպէս և կամիս . և բժշկեցաւ դուատր
 նորա 'ի նմին ժամու :
- 29 Եւ գնացեալ անտի Յիսուսի , եկն 'ի ծովեզըն
 'Իսաիլեացոց , և ելեալ 'ի լեառն նստէր անդ :

- 30 Մատեան առ նա ժողովուրդք բազումք՝ որ ունէին
ընդ իւրեանս՝ կաղս, կոյրս, համերս, միակողմանիս,
և այլս բազումս. և ընկեցին զնոսա առ ոտս* նորա՝
- 31 և բժշկեաց զնոսա. Մինչև զարմանալ ժողովրդոցն
որ տեսանէին, զի համերքն խօսէին, կաղք գնային,
միակողմանիք բժշկէին, կոյրք տեսանէին, և փա-
- 32 ռաւոր առնէին զԼստուած Խարայելի: Եւ կոչեցեալ
առ ինքն Յիսուսի զաշակերտսն՝ ասէ. Վթամ՝ ՚ի
ժողովուրդդ, զի արդ երեք աւուրք են՝ զի կան առ
իս, և ոչ ունին զինչ ուտիցեն. և արձակել զգոսա
նօթիս՝ չկամիմ՝, գուցէ նքթիցին զճանապարհայն:
- 33 Լսեն ցնա աշակերտքն. Խսկ արդ մեզ յանապատի
աստ ուտի՞ իցէ այնչափ հաց՝ մինչև յագեցուցանել
- 34 զայսչափ ժողովուրդ: Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս,
Քանի՞ նկանակ ունիք. և նոքա ասեն Եօթն, և
- 35 սակաւ ձկուռնս: Եւ հրամայեաց ժողովրդեանն բազ-
- 36 մել ՚ի վերայ գետնոյ: Եւ առեալ զԵօթն նկանակսն
և զձկուռնսն՝ գոհացաւ և երեկ, և ետ ցաշակերտսն,
- 37 և նոքա ժողովրդեանն: Կերան ամենեքեան և յագե-
ցան. և բարձին զնշխարս կոտորոցն՝ Եօթն զամբիւղ
- 38 լի: Եւ որք կերանն՝ էին արբ իբրև չորք հազարք.
- 39 Թող զկանայս և զմանկտի: Իբրև արձակեաց զժո-
ղովուրդսն, ել ՚ի նաւ՝ և եկն ՚ի սահմանս Սագ-
ղաղեայ:

* Ի Յոյնն, Յիսուսի՝

ԳԼՈՒԹՅՈՒՆ

- 1 Եւ մատուցեալ փարիսեցիքն և սադուկեցիք ,
 փորձելով խնդրէին 'ի նմանէ՝ նշան յերկնից ցուցա-
 2 նելնոցա : 'Աս պատասխանի ետ՝ և ասէ ցնոսա , Յոր-
 ժամ երեկոյ լինի՝ ասէք , Պարզ լինիցի՝ զի կարմ-
 3 րացեալ է երկին : Եւ առաւօտու՝ Այսօր մրրիկ ,
 զի շառագունի տրտմութեամբ երկին . Արդ զերե-
 սրս երկնի կարէք քննել , իսկ զնշան ժամանակիս
 4 ո՞չ կարէք գիտել : Ազգ չար և շնացող՝ նշան խնդ-
 րէ . և նշան մի՛ տացի նմա , բայց նշանն Յովնա-
 5 նու մարգարէի . և եթող զնոսա և գնաց : Վնացին
 և աշակերտքն յայնկոյս , և մոռացան առնուլ հաց :
 6 Ասէ ցնոսա Յիսուս . Տեսէք և զգոյշ լերուք 'ի խմո-
 7 թոյ սադուկեցւոցն և փարիսեցւոցն : 'Աղբա խորհէին
 8 ընդ միմեանս՝ և ասէին թէ հաց ոչ բարձաք : Վիտաց
 Յիսուս և ասէ . 'Օյ՛ խորհիք 'ի միտս ձեր թերահա-
 9 ւատք՝ եթէ հաց ոչ ունիք : Տակաւին չիմանայք՝ և
 ոչ յիշէք զՏինգ նկանակն 'ի Տինգ հազարսն , և քանի՛
 10 սակառի բարձիք : Եւ ոչ զեօթն նկանակն 'ի չորս
 11 հազարսն , և քանի՛ զամբիւղս բարձիք : Արդ զիարդ
 ոչ իմանայք՝ եթէ ոչ վասն հացի ասացի ձեզ՝ զգոյշ
 լինել 'ի խմորոյ սադուկեցւոց և փարիսեցւոցն :
 12 Յայնժամ 'ի միտ առին , թէ ոչ ասաց զգուշանալ
 'ի* խմորոյ , այլ յաղանդոյ փարիսեցւոցն և սադուկեց-
 13 ւոց : Եւ ելեալ Յիսուս 'ի կողմանս փիլիպպեայ կեսա-
 րեայն , հարցանէր ցաշակերտսն՝ և ասէր . 'Օ՛րդ

* 'ի Յոյնն , հացի ,

- 14 ասեն զինէն մարդիկն՝ թէ իցէ Որդի մարդոյ : Եւ նոքա ասեն . Ոմն զՅովհաննէս մկրտիչ , և այլք զԵղիա , և կէսք զԵրեմիա , կամ զմի ոք ՚ի մարգարէ-
- 15 իցն : Եւ քննուա . Իսկ դուք զո՞ր ոք ասէք զինէն թէ
- 16 իցեմ : Պատասխանի ետ Սիմոն Պետրոս՝ և ասէ .
 Գու ես Վրիստոսն Որդի Եստուծոյ կենդանւոյ :
- 17 Պատասխանի ետ Յիսուս՝ և ասէ ցնա . Երանի՛ քեզ Սիմոն որդի Յովնանու , զի մարմին և արիւն ո՛չ յայտնեաց քեզ՝ այլ Հայր իմ որ յերկինս է :
- 18 Եւ ես քեզ ասեմ . Օ՛րդու ես * վէմ , և ՚ի վերայ այդր վիմի շինեցից զեկեղեցի իմ , և դրունք դը-
- 19 ժոխոց զնա մի՛ յաղթահարեսցեն : Եւ տաց քեզ փականս արքայու թեան երկնից . և զոր միանգամ կապեսցես յերկրի , եղիցի կապեալ յերկինս . և զոր արձակեսցես յերկրի , եղիցի արձակեալ յերկինս :
- 20 Յայնժամ սաստեաց աշակերտացն , զի մի՛ ումեք
- 21 ասիցեն՝ թէ նա է Վրիստոսն : Յայնմ հետէ սկսաւ Յիսուս ցուցանել աշակերտացն իւրոց՝ թէ պարտ է նմա երթալ Երուսաղէմ . և թէ բազում չար-
- չարանս չարչարիլ ՚ի քահանայապետիցն և ՚ի դրպուրաց և ՚ի ծերոց ժողովրդեանն՝ և սպանանիլ , և
- 22 յերիր աւուր յառնել : Եւ առեալ զնա մեկուսի Պետրոսի , սկսաւ կագել ընդ նմա և ասել . Վա՛ւ
- 23 լիցի քեզ Տէր , մի՛ եղիցի քեզ այդ : Եւ նա դարձեալ ՚ի Պետրոս՝ ասէ . Ե՛րթ յետս իմ Սատանայ , գայթակղու թիւն իմ ես . զի ո՛չ խորհիս դու զԵւ-
- 24 առծոյսն այլ զմարդկան : Յայնժամ Յիսուս ասէ

* ՚ի Յայնն , Պետրոս ,

ցաշակերտան իւր . Եթէ ոք կամի զինի իմ գալ՝ ու
 րասցի զանձն , և աոցէ զխաչ իւր՝ և եկեսցէ զինի
 25 իմ : Օյ որ կամիցի զանձն իւր կեցուցանել՝ կորուսցէ
 զնա . և որ կորուսցէ զանձն իւր վասն իմ՝ գացէ
 26 զնա : Օյնչ օգտիցի մարդ՝ թէ զաշխարհս ամենայն
 շահեսցի , և զանձն իւր տուժեսցէ . կամ զինչ տացէ
 27 մարդ փրկանս ընդ անձին իւրոյ : Օյ գալոց է Որդի
 մարդոյ փառօք Հօր իւրոյ՝ հանդերձ հրեշտակօք իւ
 րովք , և յայնժամ հատուսցէ իւրաքանչիւր ըստ
 28 գործս իւր : Եւսն ասեմ ձեզ . Օյ իցեն ոմանք ՚ի սու
 ցանէ՝ որք աստ կան , որք ոչ ճաշակեսցեն զմահ՝
 մինչև տեսցեն զՈրդի մարդոյ եկեալ արքայու
 թեամբ իւրով :

ԳԼ . ԺԻ :

1 Եւ յետ վեց աւուր առնու ընդ իւր ճիսուս ըզ
 Պետրոս և զՅակոբոս և զՅովհաննէս զեղբայր
 նորա , և հանէ զնոսս ՚ի լեանն մի բարձր առան
 2 ձինն : Եւ այլակերպեցաւ առաջի նոցա . և լուսա
 ւորեցան երեսք նորա իբրև զարեգակն , և հան
 3 դերձք նորա եղեն սպիտակ իբրև զլոյս . Եւ ահա
 երևեցան նոցա Սոփսէս և Եղիա՝ որ խօսէին ընդ
 4 նմա : Պատասխանի ետ Պետրոս և ասէ ցճիսուս
 Տէր՝ բարուք է մեզ աստ լինել . եթէ կամիս՝ արաս
 ցուք երիս տաղաւարս՝ մի քեզ և մի Սոփսիսի և
 5 մի Եղիայի : Եւ մինչդեռ նա խօսէր , ահա ամպ
 լուսաւոր հովանի եղև ՚ի վերայ նոցա . ձայն եղև
 յամպոյն՝ և ասէ . Դա՛ է Որդի իմ սիրելի՝ ընդ որ

- 6 Հաճեցայ , դմա՛ լուարուք : Իբրև լուան աշակերտքն , անկան 'ի վերայ երեսաց իւրեանց՝ և երկեան յոյժ : Եւ մատուցեալ Յիսուս բուռն եհար զնոցանէ՛ և ասէ . Յո՛տն կացէք՝ և մի՛ երկնչիք :
- 8 Լմբարձին զաչս իւրեանց և ոչ զոք տեսին՝ բայց միայն զՅիսուս : Եւ մինչդեռ իջանէին 'ի լեռնէ անտի , պատուիրեաց նոցա Յիսուս՝ և ասէ . Սի ումեք ասիցէք զտեսիլդ՝ մինչև Որդի մարդոյ 'ի մեռելոց յարիցէ : Հարցին ցնա աշակերտքն և ասեն . Օխմրդ դպիրքն ասեն , եթէ Եղիայի նախ պարտ է գալ : Պատասխանի ետ Յիսուս՝ և ասէ ցնոսա . Եղիա գայ՝ և հաստատեսցէ զամենայն : Եւ ասեմ ձեզ՝ Օխ Եղիա եկեալ իսկ է . և ոչ ծանեան զնա , այլ արարին ընդ նա՝ զոր ինչ կամեցան . նոյնպէս և Որդի մարդոյ չարչարելոց է 'ի նոցանէ :
- 13 Յայնժամ 'ի միտ առին աշակերտքն՝ թէ վասն Յովհաննու մկրտչի ասաց ցնոսա :
- 14 Եւ իբրև եկին 'ի ժողովուրդն , մատեաւ այր մի՛ 'ի ծուռր իջանէր՝ և ասէր . Տէր՝ ողորմեաց որդւոյ իմում , զի լուսնոտի և չարաչար հիւանդանայ . բազում անգամ անկանի 'ի հուր՝ և երբէք 'ի ջուր :
- 15 Եւ մատուցի զնա աշակերտացն քոց՝ և ոչ կարացին բժշկել : Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ . Ո՛վ ազգ անհաւատ և թիւր , մինչև ցերբ իցեմ ընդ ձեզ , մինչև յերբ անսայցեմ ձեզ . անձ զնա առ իս :
- 17 Եւ սաստեաց 'ի նա Յիսուս՝ և ել 'ի նմանէ դեն , և բժշկեցաւ մանուկն 'ի ժամէն յայնմանէ :
- 18 Յայնժամ մատեան աշակերտքն առանձինն՝ և ասեն ցՅիսուս . մեք ընդէր ոչ կարացաք հանել

- 19 զնա : Եւ *նա ասէ ցնոսա : Այսն թերահաւատութեան ձերոյ . ամէն ասեմ ձեզ՝ Եթէ ունիցիք հաւատս քան զհատն մանանխոյ , ասասցիք լերինս պսամիկ՝ Փոխեաց աստի անդր , և փոխեսցի . և ոչ
- 20 ինչ անհնարին լինիցի ձեզ : Բայց այս ազգ ոչ ելանէ՝ եթէ ոչ աղօթիւք և պահովք :
- 21 Եւ մինչդեռ շրջէին նոքա 'ի 'Կալիլեայ' ասէ ցնոսա Յիսուս . Մատնելոց է Որդի մարդոյ 'ի ձեռս
- 22 մարդկան , Եւ սպանցեն զնա , և յերիւր աւուր յարիցէ . և տրտմեցան յոյժ : Իբրև եկին նոքա 'ի Կափառնաուամ , մատեան՝ որք զերկդրամեանն պահանջէին՝ առ Պետրոս , և ասեն . Արդապետն ձեր
- 24 ոչ տայ զերկդրամեանն , և ասէ՝ Եւ : Եւ իբրև եմուտ 'ի տուն՝ յառաջեաց քան զնա Յիսուս և ասէ . Օխարդ թուի քեզ Սիմոն . Թագաւորք † ազգաց յուամէ՞ առնուն զհարկս կամ զհատն , յորդոց
- 25 իւրեանց՝ թէ յօտարաց : Եւ իբրև ասաց † թէ Յօտարաց , Եսէ ցնա Յիսուս՝ Եպա ուրեմն ազատ են որդիքն :
- 26 Բայց զի մի գայթակղեցուցուք զնոսա , երթ 'ի ծով և ընկեա կարթ , և զառաջին ձուկն որ ելանիցէ՝ առ և բաց զբերան նորա , և գտանիցես սատեր , և զայն առեալ տացնս նոցա ընդ իմ և ընդ քո :

* Ի Յայնն , Յիսուս † Ի Յայնն , երկրի
 † Ի Յայնն , Պետրոս

ԳՒԷ ԺԲ

- 1 Յայնմ՝ աւուր մտտեան աշակերտքն առ Յիսուս
 և ասեն . Ո՛րք իցէ * ՚ի մէնջ՝ մեծ յարքայութեան
 2 երկնից : Եւ կոչեաց առ ինքն Յիսուս մանուկ մի ,
 3 կացոյց զնա ՚ի մէջ նոցա , Եւ ասէ . Ըմէն ասեմ
 ձեզ . Եթէ ոչ դարձօք և եղիօք իբրև զմանկտի ,
 4 ոչ մտանիցէք յարքայութիւն երկնից : Ըրդ որ խո-
 նարհեցուցանէ զանձն իբրև զմանուկս զայս , նա է
 5 մեծ յարքայութեան երկնից : Եւ որ ոք ընկալցի
 6 մանուկ մի այսպիսի յանուն իմ , զիս ընդունի : Եւ
 որ ոք գայթակղեցուցէ զմի ՚ի փոքրկանցս յայս-
 7 յանէ յիս հաւատացելոց , լաւ է նմա եթէ կախի-
 ցէ երկան իշոյ ընդ պարանոց նորա՝ և ընկամեսցի
 7 ՚ի խորս ծովու : Այն աշխարհի ՚ի գայթակղու-
 թեանց . հարկ է գալ գայթակղութեանց . բայց վնյ
 մարդոյն այնմիկ՝ յոյր ձեռն գայցէ գայթակղու-
 8 թիւն : Եթէ ձեռն քո կամ ոտն գայթակղեցուցանէ
 զքեզ , հատ զնա՝ և ընկեա՝ ՚ի քէն . լաւ իցէ քեզ
 միաձեռանի կամ կաղ մտանել ՚ի կեանս , քան թէ
 երկուս ձեռս և երկուս ոտս ունել , և անկանել ՚ի
 9 հուրն յաւիտենական : Եւ եթէ ակն քո գայթակ-
 ղեցուցանէ զքեզ , խլեա՝ զնա և ընկեա՝ ՚ի քէն .
 լաւ իցէ քեզ միականի մտանել ՚ի կեանս , քան
 երկուս աչս ունել՝ և անկանել ՚ի գեհնն հրոյն :
 10 Օգոյշ լերուք՝ մի արհամարհիցէք զմի ՚ի փոքր-
 կանցս յայսցանէ . ասեմ ձեզ , Օխ հրեշտակք

* ՚ի Յոյնն չէք :

նոցա յերկինս հանապազ տեսանեն զերեսս Հօր
 11 իմոյ՝ որ յերկինս է : Օյ եկն Որդի մարդոյ կեցու
 12 ցանել զկորուսեալն : Օ խաբօթութի ձեզ . եթէ լի-
 նիցի մարդոյ հարիւր ոչխար՝ և մոլորիցի մի ՚ի
 նոցանէ , ո՞չ թողուցու զիննսուն և զինն ոչխարն ՚ի
 13 լերինս , և երթիցէ խնդրիցէ զմոլորեալն : Եւ եթէ
 լինիցի գտանել զնա , ամէն ասեմ ձեզ , զի ուրախ
 լինի ՚ի վերայ նորա առաւել քան ՚ի վերայ իննսուն
 14 և ինունցն , որ չիցեն մոլորեալ : Եւսպէս ոչ են
 կամք առաջի Հօր * իմոյ որ յերկինս է՝ եթէ կո-
 15 րիցէ մի ՚ի փոքրկանցս յայսցանէ : Եթէ մեղիցէ
 քեզ եղբայր քո , երթ յանդիմանեմ զնա՝ յորժամ
 դու և նա միայն իցէք . եթէ լուիցէ քեզ , շահե-
 16 ցար զեղբայր քո : Եւսպ թէ ոչ լուիցէ քեզ , առ
 ընդ քեզ միւս ևս՝ կամ երկուս . զի ՚ի բերանոյ
 երկուց և երից վկայից հաստատեսցի ամենայն բան :
 17 Իսկ եթէ նոցա ոչ լուիցէ , ասասցի՛ր յեկեղեցւոջ .
 ապա թէ և եկեղեցւոյն ոչ լուիցէ , եղիցի քեզ
 18 իբրև զհեթանոսն և զմաքսաւոր : Եւմէն ասեմ ձեզ .
 Օ որ կապիցէք յերկրի՝ եղիցի կապեալ յերկինս ,
 և զոր արձակիցէք յերկրի՝ եղիցի արձակեալ յեր-
 19 կինս : Դարձեալ ասեմ ձեզ . Եթէ երկու ՚ի ձէնջ
 միաբանիցեն յերկրի վասն ամենայն իրաց , զինչ
 և խնդրեսցեն՝ եղիցի նոցա ՚ի Հօրէ իմմէ որ յեր-
 20 կինս է : Օյ ուր իցեն երկու կամ երեք ժո-
 ղովեալ յանուն իմ , անդ եմ ես ՚ի մէջ նոցա :
 21 Եւսպամ մատեաւ առ նա Պետրոս՝ և ասէ . Տէր

* Ի Յայնն , ձերոյ

- քանի՞ցս անգամ եթէ մեղիցէ ինձ եղբայր իմ, և
 22 թողից նմա . մինչև ցեօթն անգամ: Ըսէ ցնա Յիսուս . Ո՛չ ասեմ քեզ՝ թէ մինչև ցեօթն անգամ,
 23 այլ մինչև յեօթանասնեկին եօթն: Այսն այսորիկ նմանեցաւ արքայուծիւն երկնից առն թագաւորի, որ կամեցաւ համար առնուլ ՚ի մէջ ծառայից իւրոց:
 24 Եւ իբրև սկսաւ առնուլ, մատուցաւ առ նա պարտապան մի բիւր քանքարոյ: Իբրև ո՛չ ունէր հատուցանել, հրամայեաց զնա վաճառել տէրն նորա, և զկին նորա՝ և զորդիս՝ և զամենայն որ զինչ և ու
 26 նիցի՝ և հատուցանել: Եւ անկեալ ծառայն երկիր պագանէր նմա՝ և ասէր . * Երկայնամիտ լեր առ
 27 իս՝ և զամենայն հատուցից քեզ: Վթացեալ տէր ծառային այնորիկ՝ արձակեաց զնա, և զփոխն եթող
 28 նմա: Եւ ելեալ ծառայն այն եգիտ զմի ՚ի ծառայակցոց իւրոց, որ պարտէր նմա հարիւր դահեկան և կալեալ զնա լօեղդէր՝ և ասէր . Հատո՛ ինձ զոր պարտ
 29 տիսդ: Ըրդ անկեալ ծառայակցին առ ոտս նորա, աղաչէր զնա և ասէր . Երկայնամիտ լեր առ իս՝ և
 30 զամենայն հատուցից քեզ: Եւ նա ո՛չ կամէր . այլ չոգաւ արկ զնա ՚ի բանտ մինչև հատուցէ զպարտսն:
 31 Իբրև տեսին ծառայակիցքն նորա որ ինչ եղեն՝ տրտմեցան յոյժ և եկեալ ցուցին տեսոն իւրեանց զամենայն
 32 որ ինչ եղեն: Յայնժամ կոչեաց զնա տէրն իւր և ասէ . Վառայ չար՝ զամենայն զպարտսն թողի քեզ՝
 33 վասն զի աղաչեցեր զիս: Իսկ արդ ո՞չ էր պարտ և քեզ ողորմել ծառայակցին քում, որպէս և ես քեզ

* Ի Յոյն, Տէր

- 34 ողորմեցայ : Եւ բարկացեալ տէրն նորա՝ մատնեաց
 զնա գահճաց, մինչև հատուցէ զամենայն ըզ-
 35 պարտան : Նոյնպէս և Հայր իմ որ յերկինս է՝
 արասցէ ձեզ, եթէ ոչ թողուցուք իւրաքանչիւր
 եղբօր իւրում ՚ի սրտից ձերոց զյանցանս նոցա :

ԳԼ ԺԹ

- 1 Եւ եղև իբրև կատարեաց Յիսուս զբանս զսյու-
 սիկ, փոխեցաւ ՚ի Գալիլէէ՝ և եկն ՚ի սահմանս
 2 Հրէաստանի յայնկոյս Յորդանանու : Եւ գնացին
 զՏեա նորա ժողովուրդք բազումք, և բժշկեաց զնո-
 3 սա անդ : Եւ մատուցեալ առ նա փարիսեցիքն փոր-
 ձէին զնա և ասէին, եթէ Լւթամն իցէ ումք ար-
 4 ձակել զկին իւր ըստ ամենայն վնասու : Պատասխանի
 ետ նոցա և ասէ, Չիցէ՞ ընթերցեալ ձեր՝ թէ որ
 հաստատեացն ՚ի սկզբանէ՝ արու և էգ արար զնոսս,
 5 և ասէ : Այսն սյսորիկ թողցէ այր զհայր և ըզ-
 մայր՝ և երթիցէ զՏեա կնոջ իւրոյ, և եղիցին եր-
 6 կոքեան ՚ի մարմին մի : Լպա ուրեմն ոչ են երկու՝
 այլ մի մարմին . արդ զոր Լստուած զուգեաց՝ մարդ
 7 մի մեկնեացէ : Լսեն ցնա . Խկ Սոփսէս ընդէ՛ր
 պատուիրեաց մեզ տալ թուղթ մեկնելոյ և արձա-
 8 կել : Լսէ ցնոսս . Սոփսէս վասն խտասարտութեան
 ձերոյ հրամայեաց՝ ձեզ արձակել զկանայս ձեր . այլ
 9 ՚ի սկզբանէ ոչ եղև այնպէս : Բայց ասեմ ձեզ, զի
 Լմենայն որ արձակեացէ զկին իւր՝ և ոչ վասն
 պոռնկութեան, և առնիցէ այլ՝ շնայ, և որ զարձակ-
 10 եալն առնիցէ՝ շնայ : Լսեն ցնա աշակերտքն իւր .

- Եթէ այդպէս ինչ վնաս իցէ ընդ այր և ընդ կին ,
 11 լա՛ւ է չամուսնանալ : Եւ նա ասէ ցնոսա . Ո՛չ ամենեքեան բաւական են այդմ բանի , այլ որոց
 12 տուեալ է : Օ՛ի են ներքինիք՝ որ յորովայնէ մօր
 իւրեանց ծնան այնպէս . և են ներքինիք՝ որ ՚ի
 մարդկանէ եղեն ներքինիք . և են ներքինիք՝ որ
 զանձինս իւրեանց արարին ներքինիս վասն արքա-
 յութեան երկնից . որ կարողն է տանել՝ տարցի :
 13 Յայնժամ մատուցան առ նա մանկտի , զի ձեռն
 դիցէ ՚ի վերայ նոցա՝ և աղօթս արասցէ . և աշա-
 14 կերտքն նորա սաստէին նոցա : Լսէ Յիսուս , թո՛ղ
 տուք մանկուղոյ՝ և մի արգելուք զգոսա գալ առ
 15 իս , զի պղպիսեացդ է արքայութիւն երկնից : Եւ
 եղեալ ձեռն ՚ի վերայ նոցա՝ գնաց անտի :
 16 Եւ ահա մատուցեալ ոմն առ նա՝ ասէ . Սար-
 դապետ բարի՛ զի՞նչ բարի գործեցից՝ զի ընդունի-
 17 ցիմ՝ զկեանս յաւիտենականս : Եւ նա ասէ ցնա .
 Օ՛ի* հարցանես զիս զբարւոյ , մի է բարի . եթէ
 կամիս ՚ի կեանսն † յաւիտենականս մտանել՝ պահ-
 18 եա՛ զպատուիրանսն : Լսէ ցնա . Օ՛րոս . ասէ ցնա
 Յիսուս , զՍ՛ի սպանաներն , և Ս՛ի շնար , և Ս՛ի
 19 գողանար , և Ս՛ի սուտ վկայեր , Պատուեա՛ զհայր
 քո և զմայր , և Սիրեցես զընկեր քո իբրև զանձն
 20 քո : Լսէ ցնա պատանին . Օ՛պղ ամենայն պա-
 հեցի ՚ի մանկութենէ իմմէ : արդ ի՞նչ իւիք պակաս
 21 իցեմ : Լսէ ցնա Յիսուս . Եթէ կամիս կատար-

* ՚ի Յոյնն , ասես զիս բարի , չիք ոք բարի բայց մի
 Լստուած . † ՚ի Յոյնն չէ :

- եալ լինել, երթ վաճառեա՛ զինչս քո և տո՛ւր աղ-
քատաց, և ունիցիս գանձս յերկինս, և եկ՛ զկնի իմ:
- 22 Իբրև լուաւ պատանին զբանն, գնաց տրամեալ, զի
23 ունէր ստացուածս բազումս: Եւ է (Իսուս ցաշա-
կերտան. Եւ մէն ասեմ ձեզ. Օ՛ր դժուարաւ մտցէ
24 մեծատուն յարքայութիւն երկնից: Գարձեալ ա-
սեմ ձեզ. Գիւրին է մալխոյ մտանել ընդ ծակ
ասղան, քան մեծատան յարքայութիւն Եստուծոյ
25 մտանել: Իբրև լուան աշակերտքն՝ զարմացան յոյժ՝
26 և ասեն. Իսկ ո՞ր կարիցէ ապրել: Հայեցաւ ՚ի նոսա
(Իսուս) և ասէ. Եւ ՚ի մարդկանէ պոչ անկար է,
27 այլ առ յԱստուծոյ ամենայն ինչ զօրաւոր: (Եւ պն-
ժամ պատասխանի ետ Պետրոս և ասէ ցնա. Եւ
լաստիկ մեք թողաք զամենայն և եկաք զկնի քո,
28 արդ զի՞նչ լինիցի մեզ: Եւ է ցնոսա (Իսուս. Եւ
մէն ասեմ ձեզ. Օ՛ր դուք՝ որ եկիք զկնի իմ, ՚ի
միւսանգամ գալստեան՝ յորժամ նստցի Արդի մար-
դոյ յաթոռ փառաց իւրոց, նստի՛ք և դուք յեր-
կոտասան աթոռ՝ դատել զերկոտասան ազգն Խա-
29 րայելի: Եւ ամենայն որ ոք եթող զտուն կամ զեղ-
բարս կամ զքորս կամ զՏայր կամ զմայր կամ
զկին կամ զորդիս կամ զագարակս վասն անուան
իմոյ, հարիւրապատիկ առցէ՝ և զկեանսն յաւիտե-
30 նականս ժառանգեսցէ: Ինչպէս եղիցին առաջինք
յետինք՝ և յետինք առաջինք:

ԳԼ Ի

- 1 Վանդի նման է արքայութիւն երկնից առն տա-
նուտեառն, որ ել ընդ առաւօտս ՚ի վարձու ունել
2 մշակս յայգի իւր : Եւ արկ վարձս մշակացն ա-
ւուրն դահեկան, և առաքեաց զնոսա յայգի իւր :
3 Եւ ելեալ զերրորդ ժամու՝ ետես այլս զի կային
4 դատարկ ՚ի հրապարակս, Մէ և ցնոսա . Երթայք
և դուք յայգի իմ, և որ ինչ արժան իցէ՝ տաց
5 ձեզ . Վնացին և նոքա . և դարձեալ ելեալ զվեց
6 ժամու և զինն ժամու՝ արար նոյնպէս : Եւ զմետա-
սաներորդ ժամու ելեալ եգիտ այլս՝ զի կային դա-
տարկ, ասէ և ցնոսա . ընդէ՞ր կայք աստ զօրս ցե-
7 ռեկ դատարկ : Մսն ցնա . Չի ոչ որ կալաւ զմեզ
ի վարձու . ասէ ցնոսա . Երթայք և դուք յայ-
8 գին, և որ ինչ արժան է՝ առնուցուք : Եւ իբրև ե-
րեկոյ եղև՝ ասէ տէր այգւոյն ցաւառապետ իւր .
Կոչեա՛ զմշակսն և տո՛ւր նոցա վարձս՝ սկսեալ ՚ի
9 յետնոցն մինչև ցառաջինսն : Իբրև եկին որք զմե-
տասաներորդ ժամուն, առին մէն մի դահեկան :
10 Եկեալ և առաջինքն՝ համարէին թէ աւելի առնու-
11 ցուն, և առին մէն մի դահեկան և նոքա : Իբրև
12 առին, տրտնջէին զտանուաեառնէն՝ և ասէին . Թէ
Վոքա յետինքդ մի ժամ գործեցին, և հասարա-
կորդս մեզ արարեր զգոսա, որ զծանրութիւն ա-
13 լուրն բարձաք և զտօթ : Վա պատասխանի ետ մի-
ում ՚ի նոցանէ՝ և ասէ . Ընկեր՝ չգրկեմ ձքեզ,
14 ոչ դահեկանի միոջ սակ արկեր ընդ իս : Մ՛ու ըզ-
քոյդ և երթ, եթէ կամիմ յետնոցս տալ՝ որպէս

- 15 և քեզ: Եթէ չիցէ՞ ինձ իշխանութիւն յիմսս առ
 նել զի՞նչ և կամիմ. կամ թէ ակն քո չար է, զի
 16 ես առատս եմ: Եւ յսպէս եղիցին յետինք առաջինք
 և առաջինք յետինք. զի բազումք են կոչեցեալք, և
 սակաւք են ընտրեալք:
- 17 Իբրև ելանէր Յիսուս յԵրուսաղէմ, առ * զերկո-
 տասանն առանձինն, և ՚ի ճանապարհին ասէ ցնոսս:
- 18 Եւ ճառասիկ ելանեմք յԵրուսաղէմ. և Որդի մարդոյ
 մատնեսցի քահանայապետիցն և դպրաց. և դատա-
 19 պարտեսցեն զնա ՚ի մահ. Եւ մատնեսցեն զնա հե-
 թանոսաց՝ այգանել և հարկանել և ՚ի խաչ հա-
 20 նել, և յերիր առուր յարիցէ: Յայնժամ մատեալ
 առ նա մայր որդւոցն Օքբեդեայ որդւովքն իւ-
 րովք հանդերձ. երկիրպագանէր՝ և խնդրէր ինչ
 21 ՚ի նմանէ: Եւ նա ասէ ցնա. Օքի՞նչ կամիս. ասէ
 ցնա. Եւ զի նստցին սղքա երկու որդիքս իմ, մի
 ընդ աջմէ քումմէ՝ և մի ընդ ահեկէ յարքայու-
 22 թեան քում: Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ. Ո՞չ
 գիտէք զինչ խնդրէք. կարէք ըմպել զբաժակն զոր
 ես ըմպելոցն եմ, կամ զմկրտութիւն զոր ես մկր-
 23 տելոցն եմ մկրտիլ. ասեն ցնա. Կարող եմք: Եւ
 ասէ ցնոսս † Յիսուս. Օքբաժակն իմ ըմպիցէք, և
 զմկրտութիւն զոր ես մկրտելոց եմ մկրտիցիք,
 բայց ‡ նստուցանել ընդ աջմէ և ընդ ահեկէ իմմէ՝
 24 իմմէ: Եւ լուեալ տասանն բարկացան ՚ի վերայ

* Ի Յոյն, զերկոտասան աշակերտսն † Ի Յոյն չէ:

‡ Ի Յոյն, նստիլն § Ի Յոյն, պատրաստեալ

- 25 երկուցն եղբարց : Յիսուս կոչեաց զնոսա առ ինքն
 և ասէ . 'Իփոէք՝ զի իշխանք ազգաց տիրեն նոցա ,
 26 և մեծամեծքն իշխեն նոցա : Ո՛չ այնպէս իցէ և 'ի
 ձերում՝ միջի . այլ որ կամիցի 'ի ձէնջ մեծ լինել՝
 27 եղիցի ձեր պաշտօնեայ . Եւ որ կամիցի 'ի ձէնջ ա-
 28 ուաջին լինել՝ եղիցի ձեր ծառայ : Որպէս Որդի
 մարդոյ ոչ եկն պաշտօն առնուլ՝ այլ պաշտել , և
 տալ զանձն իւր փրկանս փոխանակ բազմաց :
- 29 Եւ յելանեջն նոցա յԵրիբովէ , գնացին զՏես
 30 նորա ժողովուրդք բազումք : Եւ ահա կոյրք երկու
 նստէին առ ճանապարհաւն . իբրև լուան թէ Յի-
 սուս անցանէ՝ աղաղակեցին և ասեն . Ողորմեաց
 31 մեզ * Յիսուս Որդի Իաւթի : Եւ ամբոխն սաստեաց
 նոցա զի լռեսցեն . և նոքա ևս առաւել աղաղակէին և
 32 ասէին . Տէ՛ր , ողորմեաց մեզ Որդի Իաւթի : Եւ տե-
 ղի առ Յիսուս , կոչեաց զնոսա և ասէ . Եւ ինչ
 33 կամիք զի արարից ձեզ . Ըսեն ցնա . Տէ՛ր , զի բաց-
 34 ցին աչք մեր : Եւ գթացեալ Յիսուս մերձեցաւ
 յաչս նոցա , և վաղվաղակի տեսին . և գնացին
 զՏես նորա :

ԳՂ . ԻԸ

- 1 Իբրև մօտ եղեն յԵրուսաղէմ , և եկին 'ի Բեթ-
 փագէ մերձ 'ի լեառն Ձիթենեաց . յայնժամ Յի-
 2 սուս արձակեաց երկուս յաշակերտացն իւրոց : Եւ
 ասէ ցնոսա . Երթայք 'ի գեօղգ՝ որ առաջի ձեր է ,

* Ի Յոյն . Տէ՛ր՝

և անդէն գտանէք էշ կապեալ՝ և յաւանակ ընդ
 3 նմին, լուծէք ածէք ինձ: Եւ եթէ ոք ասիցէ ինչ
 ձեզ, ասասցիք, եթէ Տեառն իւրեանց պիտոյ են. և
 4 վաղվաղակի առաքեսցէ զնոսա: Բայց այս ամենայն
 5 եղև՝ զի լցցի բան մարգարէին որ ասէ: Ասացէք
 դստեր Սիովնի. Ահա Թագաւոր քո գայ քեզ հեզ,
 6 և հծծեալ յէշ և յաւանակի իշոյ: Գնացին աշա-
 կերտքն, և արարին որպէս հրամայեաց նոցա Յի-
 7 սուս: Եւ ածին զէշն և զյաւանակն, և արկին
 զնոքօք ձորձս իւրեանց. և նստաւ 'ի վերայ նոցա:
 8 Եւ բազում ժողովուրդք տարածեցին զհանդերձս
 իւրեանց 'ի ճանապարհին, և այլք հատանէին ոսոս
 9 'ի ծառոց՝ և տարածանէին 'ի ճանապարհին: Եւ ժո-
 ղովուրդքն որ առաջին և զկնի երթային՝ աղաղակե-
 10 ին և ասէին. ()ըհնութիւն Որդւոյ Դաւթի, օրհ-
 նեալ որ գայ յանուն Տեառն:* ()ըհնութիւն 'ի
 11 բարձունս: Եւ 'ի մտանելն նորա յԵրուսաղէմ,
 զղղղեցաւ քաղաքն ամենայն, և ասէ, Ո՞վ իցէ սա:
 12 Եւ ժողովուրդքն ասեն. Սա է մարգարէն Յիսուս
 13 որ 'ի Կազարեթէ Կալիլեացոց: Եւ եմուտ Յիսուս
 'ի տաճարն՝ և եհան արտաքս զամենեսին, որ վա-
 ճառէինն և գնէին 'ի տաճարի անդ. և զսեղանս հա-
 տաւաճառացն կործանեաց՝ և զաթոռս աղաւնեվա-
 14 ճառացն. Եւ ասէ ցնոսա. Գրեալ է՝ Տուն իմ
 տուն աղօթից կոչեսցի. և դուք արարիք զգա այրս
 15 աւազակաց: Եւ մատեան առ նա կոյրք և կաղք 'ի
 տաճարին, և բժշկեաց զնոսա: Իբրև տեսին քա-

* Ի Յոյն, Ովաննա

† Ի Յոյն, Աստուծոյ

- Հանայապետքն և դպիրք զսքանչելին զոր արար,
 և զմանկտին որ աղաղակէին 'ի տաճարին և ասէ-
 ին,* ()ըհնութիւն Որդւոյ 'Կաւթի, բարկացան.
- 16 Եւ ասեն ցնա. Լսեմ' զինչ ասեն դռքա. ասէ ցնոսա
 ()խուտ Լսո, չիցէ՞ ընթերցեալ ձեր' թէ 'ի բերա-
 նոյ տղայոց և ստնդիեցաց կատարեցեր զօրհնութիւն:
- 17 Եւ թողեալ զնոսա ել արտաքոյ քաղաքին 'ի Բե-
 թանիա, և անդ ագաւ:
- 18 Եւ այգուցն իբրև դարձաւ անդրէն 'ի քաղաքն
- 19 քաղցեալ: Եւ տեսեալ թզենի մի 'ի վերայ ճանա-
 պարհին եկն 'ի նա, և ոչինչ եգիտ 'ի նմա, բայց
 միայն տերև. և ասէ ցնա. Մի այսուհետև 'ի քէն
 պտուղ եղիցի յաւիտեան. և առժամայն չորացաւ
- 20 թզենին: Իբրև տեսին աշակերտքն՝ զարմացան և
 ասեն, թէ 'Օ, իմրդ վաղվաղակի ցամաքեցաւ թզե-
 21 նին: Պատասխանի ետ ()խուտ' և ասէ ցնոսա. Լսէն
 ասեմ՝ ձեզ, Եթէ ունիցիք հաւատս և ոչ երկմտի-
 ցէք, ոչ միայն թզենւոյդ առնիցէք, այլ թէպէտ
 և լերինդ ասիցէք Բարձիր և անկիր 'ի ծով, եղի-
- 22 ցի: Եւ զամենայն ինչ զոր և խնդրիցէք յաղօթս
- 23 հաւատովք՝ առնուցուք: Եւ իբրև եկն 'ի տաճարն
 մատեան առ նա՝ մինչդեռ ուսուցանէր, քահանա-
 յապետքն և ծերք ժողովրդեանն՝ և ասեն. Որով իչ-
 խանութեամբ առնես զայդ՝ և ո՞վ ետ քեզ զիշխանու-
- 24 թիւնդ զայդ: Պատասխանի ետ ()խուտ և ասէ ցնո-
 սա. Հարցից և ես զձեզ բան մի. զոր թէ ասիցէք
 ինձ, և ես ձեզ ասացից՝ որով իշխանութեամբ առ-

* 'ի Յայն, Ուսաննա

- 25 նեմ զայս : Մկրտութիւն Յովհաննու ուստի՞ էր՝
 յերկնից, թէ ՚ի մարդկանէ . և նորա խորհէին ընդ
 26 միտս՝ և ասէին : Եթէ ասեմք Յերկնից, ասէ ցմեզ .
 Իսկ ընդէ՞ր ո՛չ հաւատացիք նմա . և եթէ ասեմք ՚ի
 մարդկանէ, երկնչիմք ՚ի ժողովրդենէն . զի ամենեքին
 27 զՅովհաննէս իբրև զմարգարէ ունէին : Պատասխանի
 ետուն Յիսուսի, և ասեն . Ո՛չ գիտեմք . ասէ ցնոսա
 և նա . Եւ ո՛չ ես ասեմ ձեզ որով իշխանութեամբ
 28 առնեմ զայս : Իայց զիմրդ թուի ձեզ . առն միոջ
 էին երկու որդիք և մատուցեալ առ առաջինն ասէ .
 29 Ո՛րդեակ՝ երթ այսօր գործեա՛ յայգւոջ : Նա պա-
 տասխանի ետ և ասէ . Երթամ տէր՝ և ո՛չ չոգաւ :
 30 Մասեաւ և առ միւսն, և ասէ նոյնպէս . նա պա-
 տասխանի ետ և ասէ . Ո՛չ կամիմ . բայց յետոյ
 31 զղջացաւ և չոգաւ * յայգին : Երդ ո՞ յերկոցունց
 արար զկամս հօրն . ասեն՝ Յետինն . ասէ ցնոսա
 Յիսուս . Եւսն ասեմ ձեզ, Օ՛ի մաքսաւորք և պող-
 նիկք յառաջեսցեն քան զձեզ յարքայութիւն ՚ի երկ-
 32 նից : Օ՛ի եկն Յովհաննէս ճանապարհաւ արդարու-
 թեան՝ և ո՛չ հաւատացիք նմա . և մաքսաւորք և պող-
 նիկք հաւատացին նմա . և դուք տեսիք՝ և ո՛չ զղջա-
 ցարուք յետոյ հաւատալ նմա :
 33 Եւլ առակ լուարհւք . Եւր մի էր տանուտէր որ
 անկեաց այգի, և ցանգով պատեաց զնա, և փորեաց
 ՚ի նմա հնձան, և շինեաց աշտարակ . և ետ զնա ցմշա-
 34 կըս, և զնաց ՚ի տար աշխարհ : Իբրև մերձեցաւ ժա-
 մանակ պտղոյ, առաքեաց զծառայոս իւր առ մշակ-

* ՚ի Յոյնն չէ : † ՚ի Յոյնն, Եստուծոյ

- 35 սըն՝ առնուլ զպտուղս նորա : Եւ կալեալ մշակացն
 զծառայս նորա, զոմն տանջեցին, զոմն սպանին, զոմն
 36 քարկոծեցին : Պարձեալ առաքեաց այլ ծառայս
 բազումս քան զառաջինսն, և արարին նոցա նոյն-
 37 պէս : (Ետոյ առաքեաց առ նոսա զորդի իւր, և ասէ .
 38 Թերևս ամաչեսցեն յորդոյ աստի իմնէ : Իսկ մը-
 շակքն իբրև տեսին զորդին, ասեն ընդ միտս . Սա է
 ժառանգն, եկայք սպանցուք զսա և կալցուք զժա-
 39 ռանգուլթիւն սորա : Եւ առեալ Հանին զնա արտա-
 40 քոյ քան զայգին՝ և սպանին : Ըրդ յորժամ եկեսցէ
 41 տէր այգւոյն, զի՞նչ արասցէ մշակացն այնոցիկ : Ըսեն
 ցնա . Օչարսն չարաւ կորուսցէ . և զայգին տացէ
 այլոց մշակաց, որք տացեն նմա զպտուղս ՚ի ժամու-
 42 իւրեանց : Ըսէ ցնոսա (Իսուս . Ձիցե՞ր բրբէք ըն-
 թերցեալ ձեր ՚ի գիրս . Օվէմն զոր անարգեցին շի-
 նօղքն, նա եղև գլուխ անկեան . ՚ի Տեառնէ եղև
 43 այս, և է սքանչելի յաչս մեր : Սկանն այսորիկ ա-
 սեմ՝ ձեզ, Օ ի բարձցի ՚ի ձէնջ արքայութիւն Ըս-
 տուծոյ, և տացի ազգի որ առնիցէ զպտուղս նորա :
 44 Եւ որ անկցի ՚ի վերայ վիմիս այսորիկ՝ փշրեսցի, և
 45 յոր վերայ անկցի՝ հոսեսցէ զնա : Իբրև լուան քա-
 հանայապետքն* և դպիրք՝ և փարիսեցիք զառակս
 46 նորա, գիտացին թէ վասն նոցա ասաց : Եւ խնդրէին
 զնա ունել, բայց երկեան ՚ի ժողովրդոցն : Քանզի
 իբրև զմարգարէ ունէին զնա :

* ՚ի (Յոյն շէք :

ԳԼ ԽԻ

1 Գարձեալ պատասխանի ետ Յիսուս , և ասէ
 2 ցնոսա առակօք : Եմանեցաւ արքայութիւն երկնից
 ան թագաւորի որ արար հարսանիս որդւոյ իւ-
 3 ռում : Եւ առաքեաց զծառայս իւր կոչել զհրա-
 4 լիրեալն 'ի հարսանիս . և ոչ կամեցան գալ : Գարձ-
 եալ առաքեաց այլ ծառայս՝ և ասէ . Երացէք հրա-
 5 լիրելոցն Եհաւասիկ զճաշ իմ պատրաստեցի , զու-
 6 րակք իմ և պարարակք զենեալ են , և ամենայն
 7 ինչ պատրաստ է . եկայք 'ի հարսանիսս : Եւ նորա
 8 վաճառ իւր . Եւ այլք կալան զծառայս նորա թշնա-
 9 մանեցին և սպանին : Իսկ թագաւորն իբրև լուաւ՝
 10 բարկացաւ , և առաքեաց զզօրս իւր և սատակեաց
 11 զսպանողն զայնոսիկ , և զքաղաքն նոցա պրեաց :
 12 Յայնժամ ասէ ցծառայս իւր . Հարսանիքս պատ-
 13 րաստ են , և հրաւիրեալքն չէին արժանի : Երդ եր-
 թայք յանցս ճանապարհաց , և զորս միանգամ
 14 գտանիցէք՝ կոչեցէք 'ի հարսանիսս : Եւ ելեալ ծա-
 15 ռայքն 'ի ճանապարհս ժողովեցին զամենեսեան զորս
 16 և գտին՝ զչարս և զբարիս . և լցան հարսանիքն
 17 բազմականօք : Եւ մտեալ թագաւորն հայել զբազ-
 18 մականօքն , ետես անդ այր մի՝ որ ոչ էր զգեցեալ
 19 հանդերձ հարսանեաց : Եւ ասէ ցնա . Ի՞նչեր զի-
 20 մորդ մտեր այսր , զի ոչ ունէիր հանդերձ հարսան-
 21 եաց . և նա պապանձեցաւ : Յայնժամ ասէ թագա-
 22 ւորն ցսպասաւորսն . Կապեցէք զգորտ զոտս և զձե-
 23 ուրս՝ և հանէք զդա 'ի խաւարն արտաքին , անդ եղի-

- 14 ցի լալ և կրճել ատամանց : Օ՛ի բազումք են կո-
չեցեալք և սակաւք են ընտրեալք :
- 15 Յայնժամ գնացեալ փարիսեցիքն , առին խոր-
հուրդ* զնմանէ՝ թէ որպէս դնիցեն նմա որոգայթ
- 16 բանիւք : Եւ առաքեն առ նա զաշակերտան իւր-
եանց Հերովդիանոսօքն հանգերձ , և ասեն . Ս՛ար-
դապետ գիտեմք զի ճշմարիտ ես , և զճանապարհն
Մատուծոյ ճշմարտութեամբ ուսուցանես . և ո՛չ է
քեզ փոյթ զումեքէ , և ո՛չ հայիս յերեսս մարդոյ :
- 17 Արդ ասս մեզ , զիմրդ թուի քեզ , պարտ է հար-
կըս տալ կայսեր թէ ոչ : Ղիտաց Յիսուս զխորա-
մանկութիւն նոցա , և ասէ . Օ՛ի՞ փորձէք զիս կեղ-
- 19 ծաւորք . Յուցէք ինձ † զդահեկան հարկին . և
20 նոքա մատուցին նմա դահեկան մի : Եւ ասէ ցնոսա .
- 21 Ա՛յր է պատկերս այս կամ գիր : Ասեն՝ կայսեր .
յայնժամ ասէ ցնոսա . Երթայք տուք զկայսերն
- 22 կայսեր , և զՄատուծոյն Մատուծոյ : Իբրև լուան
23 զարմացան . և թողին զնա և գնացին : Յայնմ
աւուր մատեան առ նա սադակեցիքն , որ ասէին՝ թէ
- 24 Չիբարութիւն . հարցին ցնա , Եւ ասեն . Ս՛ար-
դապետ՝ Ս՛ովսէս ասաց Եթէ դք մեոցի անորդի՞
արասցէ զկին նորա եղբայր իւր , և յարուսցէ զա-
- 25 ւակ եղբօր իւրում : Ի՛յին առ մեզ եղբարք եօթն .
առաջինն արար կին և մեռաւ . և զի ո՛չ ունէր զա-
- 26 ւակ , եթող զկինն իւր եղբօր իւրում : Երկրորդն և
27 երկրորդն՝ և երրորդն , մինչև ցեօթնբրորդն : Յետ
28 ամենեցուն մեռաւ և կինն : Արդ ՚ի յարութեան ո՛յր

* Ի Յոյնն չէ :

† Ի Յոյնն , զգրամ

յեթանցն եղիցի նա կին . զի ամենքին կալան
 29 զնա կին : Պատասխանի ետ նոցա ()խուա և ասէ .
 Սողորեալք՝ ոչ գիտէք զգիրս և ոչ զզօրութիւն
 30 Լճառուծոյ : Չի 'ի յարութեան ոչ կանայս առնեն
 և ոչ արանց լինին , այլ են իբրև զՏրեշտակս* յեր-
 31 կինս : Իայց վասն յարութեան մեռելոց չիցէ՞ ըն-
 32 թերցեալ ձեր զստացեալն ձեզ յԼճառուծոյ : Ես
 եմ Լճառուած Լճրահամու , Լճառուած Իսահակայ և
 Լճառուած ()ակորայ . և չէ Լճառուած՝ Լճառուած
 33 մեռելոց այլ կենդանեաց : Իբրև լուան ժողովուրդքն՝
 34 զարմանային ընդ վարդապետութիւն նորա : Իսկ
 փարիսեցիքն իբրև լուան՝ եթէ պապանձեցոյց զսա-
 35 գուկեցիան , ժողովեցան 'ի միասին . և եհարց մի ոմն
 36 'ի նոցանէ՝† զնա փորձելով , և ասէ : Արդտպետ՝
 37 ո՞ր պատուիրան է մեծ յօրէնս : Եւ ()խուա ա-
 սէ ցնա . Սիրեսցես զՏէր Լճառուած քո յամենայն
 սրտէ քումմէ՝ և յամենայն անձնէ քումմէ՝ և յամե-
 38 նայն մտաց քոց : Լճս է մեծն և առաջին պատուի-
 39 րան : Երկրորդն նման սմին . Սիրեսցես զընկեր քո՝
 40 իբրև զանձն քո : ()այս երկուս պատուիրանս ամե-
 41 նայն օրէնք և մարգարէք կախեալ կան : Եւ 'ի ժո-
 ղովել փարիսեցւոցն՝ եհարց ցնոսա ()խուա , և ասէ :
 42 Չի՞մարդ թուի ձեզ վասն Բրիտանոսի , ո՞ր որդի է :
 45 Լճեն ցնա . Դաւթի : Լճէ ցնոսա † ()խուա . Իսկ
 զիմարդ Դաւթի Լոգուոն կոչէ զնա Տէր՝ և ասէ .
 44 Լճաց Տէր ցՏէր իմ , Կիստ ընդ աջմէ իմմէ՝ մինչև

* Ի ()ոյնն , Լճառուծոյ

† Ի ()ոյնն , օրինական մի

‡ Ի ()ոյնն չէք :

- 45 եղից զթշնամիս քո պատուանդան ոտից քոց : Իսկ
 եթէ Գաւիթ զնա Տէր կոչէ՝ զիմրդ որդի նորա ի-
 46 ցէ : Եւ ոչ որ կարէր տալ նմա պատասխանի բան մի,
 և ոչ իշխէր ոք յայնմ օրէ հարցանել զնա և ոչ ինչ :

ԳԼ ԻԳ

- 1 Յայնժամ խօսեցաւ Յիսուս ընդ ժողովուրդսն և
 2 ընդ աշակերտսն իւր, և ասէ : Յաթոռն Ս'ովսիսի
 3 նստան դպիրքն և փարիսեցիք : Չամենայն ինչ զոր
 ասիցեն ձեզ արարէք և պահեցէք. բայց ըստ
 գործոցն նոցա մի առնէք, զի ասեն և ոչ առնեն :
 4 Կապեն բեռինս ծանունս և դժուարակիրս, և դնեն
 'ի վերայ ուսոց մարդկան, և մատամբ իւրեանց ոչ
 5 կամին շարժել զնոսա : Եւ զամենայն զգործս իւր-
 եանց առնեն 'ի ցոյցս մարդկան. լայնեն զգրապա-
 նակս իւրեանց, և երկայնեն զքղանցս հանդերձից
 6 իւրեանց : Սիրեն զյառաջագահս յընթրիս, և զնա-
 խաթոռս 'ի ժողովուրդս, և զողջոյնս 'ի հրապա-
 7 ղակս : Եւ կոչել 'ի մարդկանէ՝ Ռաբբի Ռաբբի :
 8 Բայց դուք մի* զոր կոչէք Արդապետ", զի մի է
 9 ձեր Ասուցիչ. և ամենեքին դուք եղբարք էք : Եւ
 10 չայր մի կոչէք ձեզ յերկրի, զի ձեր մի է չայր՝
 11 որ յերկինսն է : Եւ մի կոչիցիք ուսուցիչք, զի Ու-
 12 սուցիչ ձեր † Վրիստոս է" : Եւ մեծն 'ի ձէնջ եւ-

* 'ի Յոյն, կոչիցիք Ռաբբի

† 'ի Յոյն, մի է՝ Վրիստոս

- խոնարհեացի, և որ խոնարհեցուցանէ զանձն բարձ-
- 13 րացի: Այն ձեզ դպրաց և փարիսեցւոց կեղծա-
ւորաց. զի փակէք զարքայութիւն երկնից առաջի
մարդկան. դուք ոչ մտանէք, և որոց մտանենն՝
- 14 չտայք թոյլ մտանել: Այն ձեզ դպրաց և փա-
րիսեցւոց կեղծաւորաց. զի ուտէք զտունս այրեաց.
պատճառանօք երկարէք զաղօթս, վասնզի աւելի
- 15 դատաստան ընդունիցիք: Այն ձեզ դպրաց և
փարիսեցւոց կեղծաւորաց. զի յածիք ընդ ծով և
ընդ ցամաք առնել եկամուտ մի. և յորժամ լինիցի,
առնէք զնա որդի գեհենի կրկին ևս քան զձեզ:
- 16 Այն ձեզ առաջնորդք կոյրք, զի ասէք՝ Որ երդնու
ի տաճարն՝ չէ ինչ, բայց որ երդնու յոսկին որ
- 17 ՚ի տաճարին է՝ արժան է: Ո՛րհօք և կոյրք՝ զի՛նչ
- 18 մեծ է, ոսկի՛ն՝ եթէ տաճարն որ սրբէ զոսկին: Եւ
որ երդնու ՚ի սեղանն՝ չէ ինչ, բայց որ երդնու ՚ի
- 19 պատարագն որ ՚ի վերայ նորա է՝ արժան է: Ամա՛րք
և կոյրք. զի՛նչ մեծ է, պատարագն, եթէ սեղանն՝
- 20 որ սրբէ զպատարագն: Իսկ արդ որ երդուաւ ՚ի սե-
ղանն, երդնու ՚ի նա և յամենայն որ ՚ի վերայ
- 21 նորա է. Եւ որ երդուաւ ՚ի տաճարն, երդնու ՚ի
- 22 նա և ՚ի բնակիչն նորա. Եւ որ երդուաւ յերկինս,
երդնու յաթոռն (ստուծոյ) և յայն որ նստին ՚ի վե-
- 23 րայ նորա: Այն ձեզ դպրաց և փարիսեցւոց կեղծա-
ւորաց. զի տասանորդէք զանանուխ և զսամիթ և
զչաման, և թողիք զծանր ծանր օրինացն՝ զաատաս-
տան և զողորմութիւն և զհաւատս. զայս արժան էր
- 24 առնել՝ և զայն չթողուլ: Առաջնորդք կոյրք, որ
- 25 զմթղուկս քամէք՝ և զուղտս կլանէք: Այն ձեզ

- դպրաց և փարիսեցւոց կեղծաւորաց, զի սրբէք զարտաքին զբաժակին և զսկաւառակին, և 'ի ներքոյ լի են յափշտակութեամբ և * անխառնութեամբ:
- 26 Փարիսեցի կոյր՝ սրբեա՛ նախ զներքին բաժակին և զսկաւառակին, զի լինիցի և արտաքինն նոցա սուրբ:
- 27 Այ՛ն ձեզ դպրաց և փարիսեցւոց կեղծաւորաց. զի նման էք գերեզմանաց բռելոց. որ արտաքոյ երևին գեղեցիկ՝ և 'ի ներքոյ լի են ոսկերօք մեռելոց և
- 28 ամենայն պղծութեամբ: 'Նոյնպէս և դուք արտաքոյ երևիք մարդկան արդարք, և 'ի ներքոյ լի էք կեղ-
- 29 ծաւորութեամբ և անօրէնութեամբ: Այ՛ն ձեզ դպրաց և փարիսեցւոց կեղծաւորաց, զի շինէք զշիրիմս մարգարէից՝ և զարդարէք զգերեզմանս ար-
- 30 դարոց: Եւ ասէք. Եթէ էաք յաւուրս հարցն
- 31 մերոց, ո՛չ հաղորդէաք արեան մարգարէիցն: 'Ապա ուրեմն վկայէք զանձանց՝ եթէ որդիք էք պնոցիկ՝
- 32 որ կոտորէին զմարգարէսն: Եւ դուք լցէք զչափ
- 33 հարցն ձերոց: ()ձք՝ ծնունդք իժից, զհարդ փախ-
- 34 նուցուք 'ի դատաստանէ գեհենին: Այ՛ն ասն պղտորիկ ահաւասիկ ես առաքեմ առ ձեզ մարգարէս և իմաստունս և դպիրս, և 'ի նոցանէ սպանանիցէք և 'ի խաչ հանիցէք, և 'ի նոցանէ տանջիցէք 'ի ժողովուրդս ձեր, և հալածիցէք 'ի քաղաքէ 'ի քա-
- 35 ղաք: Արպէս զի եկեսցէ 'ի վերայ ձեր ամենայն արիւն արդար հեղեալ յերկրի. յարնէն 'Աքելի արդարոյ մինչև ցարիւնն ()աքարիսոյ որդւոյ 'Արաբեայ՝ զոր սպանիք ընդ մէջ տաճարին և սե-

* Այսինքն, անխառնութեամբ

- 36 զանոյ : Եւմէն ասեմ ձեզ . Եկեսցէ այն ամենայն 'ի
 37 վերայ ազգիս այսորիկ : Երուսաղէմ, Երուսաղէմ,
 որ կոտորէիր զմարգարէսն՝ և քարկոծ առնէիր զա-
 ուքեալսն առ քեզ . քանիցս անգամ կամեցայ ժո-
 ղովել զմանկունս քո՝ զոր օրինակ ժողովէ հաւ-
 38 զձագս իւր ընդ թևովք, և ոչ կամեցարուք : Եւհա
 39 թողեալ լիցի ձեզ տունդ ձեր աւերակ : Բայց
 ասեմ ձեզ՝ թէ Ո՛չ ևս տեսանիցէք զիս յայսմ
 հետէ, մինչև ասիցէք, ()րհնեալ եկեալ յանուն
 Տեառն :

Գ Լ Ի Գ

- 1 Եւ ելեալ արտաքս Յիսուս 'ի տաճարէն գնայր .
 և մատեան աշակերտքն ցուցանել նմա զչինուածս
 2 տաճարին : Եւ* նա պատասխանի եւ և՝ ասէ
 ցնոսա . Տեսանէք զայդ ամենայն, ամէն ասեմ
 ձեզ . Ո՛չ մնասցէ այդր քար 'ի քարի վերայ որ ոչ
 3 քակտեսցի : Եւ մինչդեռ նստէր 'ի լերինն Չիթեն-
 եաց, մատեան առ նա աշակերտքն առանձինն և
 ասեն . Ես մեզ՝ երբ լինիցի այդ, և կամ զի՞նչ
 նշան իցէ քոյոյ գալստեանն, և վախճանի աշ-
 4 խարհիս : Պատասխանի ետ Յիսուս, և ասէ ցնոսա .
 5 Օգնչ լերուք գուցէ ոք զձեզ խարիցէ : Օ՛ի բա-
 զումք գայցեն յանուն իմ, և ասիցեն թէ Ես եմ
 6 Քրիստոսն . և զբազումն մոլորեցուցանիցեն : Լսե-
 լոց էք պատերազմունս և համբաւս պատերազմաց .

* 'Ի Յոյնն, Յիսուս

զգոյշ լերուք՝ մի խոռվեսցիք, զի պարտ է լինել
 7 այնմ ամենայնի, այլ չե՛ կատարած: Յարիցէ
 ազգ յազգի վերայ, և թագաւորութիւն ՚ի թագա-
 ւորութեան վերայ. և եղիցին սովք և սրածու-
 8 թիւնք և սասանութիւնք ՚ի տեղիս տեղիս: Սակայն
 9 և այն ամենայն սկիզբն է երկանց: Յայնժամ
 մատնեսցեն զձեզ ՚ի նեղութիւնս, և սպանանիցեն
 զձեզ. և եղիցիք ատեցեալք յամենայն ազգաց վասն
 10 անուան իմոյ: Եւ յայնժամ գայթակղեսցեն բա-
 զումք, և զմիմեանս մատնեսցեն՝ և ատեսցեն զմի-
 11 մեանս: Եւ բազում սուտ մարգարէք յարիցեն, և
 12 զբազումս մոլորեցուցեն: Եւ վասն բազմանալոյ ա-
 13 նօրէնութեան, ցամաքեսցի սէր բազմաց: Բայց որ
 14 համբերեացն ՚ի սպառ, նա կեսցէ: Եւ քարոզեսցի ա-
 ւետարանս արքայութեան ընդ ամենայն տիեզերս՝
 ՚ի վկայութիւն ամենայն հեթանոսաց, և ապա եկես-
 15 ցէ կատարած: Արդ յորժամ տեսանիցէք զպղծու-
 թիւն աւերածոյն, որ ասացեալն է ՚ի ձեռն Վանի-
 էլի մարգարէի, զի կայցէ ՚ի տեղուոյն սրբութեան,
 16 որ ընթեռնուան ՚ի միտ առցէ: Յայնժամ որ ՚ի
 17 շրէսատանի իցեն փախիցեն ՚ի լերինս. Եւ որ ՚ի
 տանիս կայցէ, մի իջցէ առնուլ ինչ ՚ի տանէ իւրմէ.
 18 Եւ որ յանդի իցէ, մի դարձցի յետս առնուլ զձորձս
 19 իւր: Բայց վայ իցէ յղեաց և սոնտուաց յաւուրսն
 20 յայնոսիկ: Յաղճիս կացէք զի մի լինիցի փախուս-
 21 տըն ձեր ձմերանի, և մի ՚ի շաբաթու: Այլ եղիցի
 յայնժամ նեղութիւն մեծ, որպիսի ոչ եղև ՚ի
 սկզբանէ արարածոց աշխարհի մինչև ցայժմ, և ոչ
 22 այլ լիցի: Եւ եթէ ոչ կարճէին աւուրքն այնորիկ,

- ոչ ապրէք ամենայն մարմին . բայց վամն ընտրե-
 23 լոցն կարճեսցին աւուրքն այնոքիկ : (Եյնժամ թէ
 ոք ասիցէ ձեզ՝ Մհաւասիկ աստ է Վրիստոսն կամ
 24 անդ, մի հաւատայցէք : Օ՛ի յարիցեն սուտ քրիս-
 տոսք և սուտ մարգարէք . և տացեն նշանս մեծա-
 մեծս և արուեստս , մինչև մոլորեցուցանել՝ թէ հնար
 25 ինչ իցէ և զընտրեալսն : Մհա յառաջագոյն ասացի
 26 ձեզ : Մյա եթէ ասիցեն ձեզ . Մհաւանիկ յանա-
 պատի է , մի՛ ելանիցէք , և թէ Մհա յշտեմարանս
 27 է , մի՛ հաւատայցէք : Օ՛ի որպէս փայլակն որ ելա-
 նէ յարևելից և երևի մինչև յարևմուտս , այնպէս
 28 եղիցի գալուստն Որդւոյ մարդոյ : Օ՛ի ուր գէշն ի-
 29 ցէ , անդք ժողովեսցին արծուիք : Ա՛ չղվաղակի յետ
 նեղութեան աւուրցն այնոցիկ՝ արեգակն խաւարես-
 ցի և լուսին ոչ տացէ զլոյս իւր , և աստեղք անկ-
 ցին յերկնից , և զօրութիւնք երկնից շարժեսցին :
 30 Եւ ապա երևեսցի նշան Որդւոյ մարդոյ յերկինս ,
 և յայնժամ կոծեսցին ամենայն ազգք* . և տեսցեն
 զՈրդի մարդոյ եկեալ ՚ի վերայ ամպոց երկնից զօ-
 31 բութեամբ և փառօք բազմօք : Եւ առաքեսցէ
 զհրեշտակս իւր փողով մեծաւ , և ժողովեսցեն
 զընտրեալս նորա ՚ի չորից հողմոց՝ ՚ի ծագաց երկնից
 32 մինչև ՚ի ծագս նոցա : ՚Ի թզենւոյ անտի ուսարուք
 զառակն . զի յորժամ նորա ոստքն կակղասցին և
 33 տերևն ցցուիցի , գիտէք թէ մերձ է ամառն : Վոյն-
 պէս և դուք յորժամ տեսանիցէք զայս ամենայն ,
 34 գիտասցիք թէ մերձ է ՚ի դուրս : Մէն տեսմ ձեզ՝

* ՚Ի (Եյնն , երկրի

- 35 եթէ Ո՛չ անցցէ աղգս այս՝ մինչև այս ամենայն
 36 անցցեն : Երկինք և երկիր անցցեն, և բանք իմ մի՛
 37 բայց միայն Հայր՝ : Եւ յորպէս ասուրքն՝ Նոյի ,
 38 այնպէս եղիցի գալուստն Որդւոյ մարդոյ : Օ՛ի որ-
 պէս էին յաւուրսն որ յառաջ քան զջրհեղեղն ,
 ուտէին և ըմպէին , կանայս առնէին և արանց լինէ-
 39 Եւ ո՛չ գիտացին մինչև եկն ջրհեղեղն և երարձ
 զամենեսին . այնպէս եղիցի և գալուստն Որդւոյ
 40 մարդոյ : Հայնժամ թէ իցեն երկու յագարակի , մին
 41 առցի և միւսն թողցի : Եւ եթէ երկու † աղայցեն
 42 ՚ի մի երկանս , մին առցի և միւսն թողցի : Եւ թո՛ւն
 կացէք զի ո՛չ գիտէք յորում ժամու Տէրն ձեր գայ :
 43 Օ՛այն գիտասաղիք եթէ գիտէր ասնուտէրն՝ յորում
 պահու գող գայ , սկէր՝ և ո՛չ տայր ական հաստ-
 44 նել զտան իւրոյ : Ա՛յն այսորիկ և դուք եղերո՛ւք
 պատրաստք , զի յորում ժամու ո՛չ ական ունիցիք՝
 45 գայ Որդի մարդոյ : Եւ ո՛վ իցէ հաւատարիմ ծա-
 ոայ և իմաստուն , զոր կացոյց տէր իւր ՚ի վերայ
 ծառայից իւրոց՝ տալ նոցա կերակուր ՚ի ժամու :
 46 Երանի է ծառային այնմիկ զոր եկեալ տէրն գտա-
 47 նիցէ արարեալ այնպէս : Եւ մէն ասեմ ձեզ , Օ՛ի ՚ի
 48 վերայ ամենայն ընչից իւրոց կացուցէ զնա : Եւ պա-
 թէ ասիցէ ծառայն չար ՚ի սրտի իւրում , Տէր իմ

* ՚ի Յոյն , բայց միայն Հայր իմ

† ՚ի Յոյն , կանայք

49 յամէ զգալ . Եւ սկսանիցի հարկանել զծառայակիցս
 50 իւր , ուտիցէ և ըմպիցէ ընդ արբեցողս : Վայցէ
 տէր ծառային այնորիկ՝ յառուր յորում ոչ ակն
 51 ունիցի , և ՚ի ժամու յորում ոչ գիտիցէ . Եւ կըտ-
 րեսցէ վնա ընդ մէջ , և զբաժին նորա ընդ կեղծա-
 ւորս դիցէ . անդ եղիցի լալ և կրճել ատամանց :

Գ Ի Ի Ե

1 Յայնժամ նմանեսցի արքայութիւն երկնից տասն
 կուսանաց , որոց առեալ զլապտերս իւրեանց ելին
 2 ընդ առաջ փեսայի * և հարսին՝ : Հինգն ՚ի նոցանէ
 3 յիմարք էին՝ և հինգն իմաստունք : Յիմարքն առին
 4 զլապտերսն , և ձէթ ընդ իւրեանս ոչ բարձին : Իսկ
 իմաստունքն առին ձէթ ամանովք ընդ լապտերս
 5 իւրեանց : Եւ ՚ի յամել փեսային , նիրհեցին ամե-
 6 նեքեան և ՚ի քուն մտին : Եւ ՚ի մէջ գիշերի եղև
 բարբառ , Եւհա՛ փեսայ գայ՝ արիք ընդ առաջ նորա :
 7 Յայնժամ յարեան ամենայն կուսանքն՝ և կազմեցին
 8 զլապտերս իւրեանց : Եւսնն յիմարքն ցիմաստունսն ,
 Տոբ մեզ յիւղոյդ ձերմէ , զի ահա շիջանին լապ-
 9 տերքս մեր : Պատասխանի ետուն իմաստունքն՝ և
 ասեն . Վուցէ ոչ իցէ մեզ և ձեզ բաւական , այլ
 10 երթայք ՚ի վաճառականս՝ և գնեսջիք ձեզ . Իբրև
 նորա գնացին գնել՝ եկն փեսայն , և պատրաստքն
 մտին ընդ նմա ՚ի հարսանիսն՝ և փակեցաւ դուռնն :
 11 Յետոյ գան և այլ կուսանքն՝ և ասեն , Տէր Տէր բաց

* Ի Յոյնն չէ :

- 12 մեզ : 'Եւ պատասխանի ետ և ասէ . Ամէն ասեմ
 13 ձեզ՝ թէ Ո՛չ գիտեմ զձեզ : Արթնն կացէք՝ զի ո՛չ
 14 գիտէք զօրն և ո՛չ զժամն : Որպէս այր մի գնացեալ
 'ի տար աշխարհ , կոչեաց զծառայս իւր՝ և ետ նոցա
 15 զինչս իւր : Ումեմն ետ հինգ քանքար՝ և ումեմն եր-
 կուս՝ ումեմն մի , իւրաքանչիւր ըստ իւրում կարի , և
 16 գնաց : Չոգաւ վաղվաղակի որ առ զհինգն՝ գործ-
 17 եաց նոքօք , և շահեցաւ այլ ևս հինգ : 'Երոյնպէս և
 18 որ զերկուսն , շահեցաւ այլ ևս երկուս : Եւ որ զմին
 առ՝ գնաց փորեաց զերկիր , և թագոյց զարծաթ
 19 տեառն իւրոյ : Յետ բազում ժամանակի գայ տէր
 ծառայիցն այնոցիկ՝ և առնէ համարս 'ի մէջ նոցա :
 20 Եւ մատուցեալ որ զհինգ քանքարն առ , մատոյց այլ
 ևս հինգ քանքար , և ասէ . Տէր՝ հինգ քանքար ետուր
 ցիս , արդ աւասիկ հինգ այլ ևս քանքար 'ի վերայ
 21 շահեցայ : Ասէ ցնա տէրն իւր . *Ազնիւ ծառայ՝ բարի
 և հաւատարիմ՝ որովհետեւ 'ի սակաւուդ հաւատարիմ
 ես , 'ի վերայ բազմաց կացուցից զքեզ . մո՛ւտ յու-
 22 րախուժիւն տեառն քո : Մատուցեալ և որոյ զերկուս
 քանքարսն առեալ էր , և ասէ . Տէր՝ երկուս քան-
 քարս ետուր ցիս , աւասիկ երկուս ևս այլ քանքարս՝
 23 զոր 'ի վերայ շահեցայ : Ասէ ցնա տէրն իւր . *Ազ-
 նիւ ծառայ՝ բարի և հաւատարիմ՝ որովհետեւ 'ի
 սակաւուդ հաւատարիմ ես , 'ի վերայ բազմաց կա-
 ցուցից զքեզ . մո՛ւտ յուրախուժիւն տեառն քո :
 24 Մատուցեալ և որոյ զմի քանքարն առեալ էր , և ա-
 սէ . Տէր՝ գիտէի † , զի այր մի խիստ ես , հնձես զոր

* 'Ի Յոյնն , Խարուք է . ծառայ

† 'Ի Յոյնն , զքեզ

ոչ սերմանեցեր , և ժողովեա ուստի ոչ սփռեցեր .
 25 Երկեայ , գնացի և թագուցի զքանքարն քո յերկրի .
 26 արդ աւասիկ քոյդ ցքեզ : Պատասխանի ետ տէրն ,
 և սսէ ցնա . Նոսոայ չար և վատ . գիտէիր եթէ
 27 սփռեցի . Պարտ էր քեզ արկանել զարծաթդ իմ 'ի
 սեղանաւորս , և եկեալ ես տոկոսեօք պահանջէի
 28 զիմն : Երդ առէք 'ի դմանէ զքանքարդ՝ և տուք
 29 այնմ որ ունիցի՝ զտասն քանքարն : Օյի ամենայնի
 որ ունիցի՝ տացի և յաւելցի . և որ ՚չն ունիցի , և
 30 զոր ունիցին , բարձցի 'ի նմանէ : Եւ զծառայդ ան-
 պիտան հանէք 'ի խաւարն արտաքին . անդ եղիցի
 31 լալ և կրճել ատամանց : Եւ յորժամ եկեսցէ Ու-
 դի մարդոյ փառօք իւրովք՝ և ամենայն հրեշտակք
 ընդ նմա , յայնժամ նստցի յաթոռ փառաց իւրոց :
 32 Եւ ժողովեսցին առաջի նորա ամենայն ազգք , և
 մեկնեսցէ զնոսա 'ի միմեանց , որպէս հովիւ զի մեկ-
 33 նեսցէ զօդիս յայծեաց : Եւ կացուսցէ զօդիսն ընդ
 34 աջմէ իւրմէ՝ և զայծիսն 'ի ձախմէ : Յայնժամ ա-
 սասցէ թագաւորն ցայնոսիկ՝ որ ընդ աջմէն իցեն .
 Եկայք օրհնեալք շօր իմոյ , ժառանգեցէք զպատ-
 րաստեալ ձեզ զարքայութիւնն 'ի սկզբանէ աշխար-
 35 հի : Օյի քաղցեայ և ետուք ինձ ուտել . ծարաւե-
 ցի և արբուցիք ինձ : օտար էի և ժողովեցիք զիս .
 36 Սերկ և զգեցուցիք զիս . հիւանդ էի և տեսիք զիս .
 37 'ի բանտի էի և եկիք առ իս : Յայնժամ պատաս-
 խանի տացեն նմա արդարքն և ասասցեն . Տէր , երբ
 տեսաք զքեզ քաղցեալ և կերակրեցաք , կամ ծա-

- 38 րաւի և արբուցաք : Երբ տեսաք զքեզ օտար և
 39 ժողովեցաք, կամ մերկ և զգեցուցաք : Երբ տեսաք
 զքեզ հիւանդ կամ 'ի բամտի, և եկաք առ քեզ :
 40 Պատասխանի տացէ թագաւորն և ասասցէ ցնոսա .
 Լ՛մէն ասեմ ձեզ, Որովհետև արարիք միում յեղ-
 41 բարցս պսոցիկ փոքրկանց՝ ինձ արարիք : Յայնժամ
 ասասցէ և ցայնոսիկ՝ որ ընդ ահեկէն իցեն . Եր-
 թայք յինէն անիծեալք 'ի հօւրն յաւիտենական ,
 որ պատրաստեալ է Սատանայի և հրեշտակաց նորա :
 42 Օյի քաղցեայ և ո՛չ ետուք ինձ ուտել, ծարաւեցի
 43 և ո՛չ արբուցիք զիս . ()տար էի՝ և ո՛չ ժողովեցիք
 զիս, մերկ էի՝ և ո՛չ զգեցուցիք զիս, հիւանդ և 'ի
 44 բանտի՝ և ո՛չ տեսիք զիս : Յայնժամ պատասխանի
 տացեն և նոքա, և ասասցեն . Տէր, երբ տեսաք
 զքեզ քաղցեալ կամ ծարաւի կամ օտար կամ մերկ
 կամ հիւանդ կամ 'ի բանտի, և ո՛չ պաշտեցաք զքեզ :
 45 Յայնժամ պատասխանի տացէ նոցա, և ասասցէ .
 Լ՛մէն ասեմ ձեզ, Որովհետև ո՛չ արարէք միում 'ի
 46 փոքրկանցս յայսցանէ՝ և ո՛չ ինձ արարէք : Եւ եր-
 թիցեն նոքա 'ի տանջանսն յաւիտենականս, և ար-
 դարքն 'ի կեանսն յաւիտենականս :

ԳԼ . ԻՅ

- 1 Եւ եղև իբրև կատարեաց Յիսուս զամենայն
 2 զբանս զպսոսիկ, ասէ ցաշակերտսն իւր : Գիտէ՞ք,
 զի յետ երկուց աւուրց զատիկ լինի, և Որդի մար-
 3 դոյ մատնի 'ի խաչ ելանել : Յայնժամ ժողովեցան
 քահանայապետքն և դպիրքն և ծերք ժողովողեանն

'ի սրահ քահանայապետին՝ որում անուն էր կա-
 4 յիսիա . Եւ արարին խորհուրդ՝ զի նենգութեամբ
 5 կալցին զՅիսուս՝ և սպանցեն : Բայց ասէին , թէ
 Ս'ի 'ի տօնի աստ՝ զի մի խոռվութիւն լինիցի 'ի
 6 ժողովրդեանն : Իբրև եկն Յիսուս 'ի Բեթանիա
 7 'ի տուն Սիմոնի բորոտի , Սատեաւ առ նա կին մի՝
 որ ունէր շէշ իւղոյ ծանրագնի , և Թաիեաց 'ի
 8 գլուխ նորա 'ի բազմականին : Իբրև տեսին աշա-
 կերտքն՝ բարկացան՝ և ասեն . Ընդէր է կորուստ
 9 այդ իւղոյ : Օյ մարթ էր վաճառել զդա մեծագնի՝
 10 և տալ աղքատաց : Իխաց Յիսուս և ասէ ցնոսա .
 Օյ աշխատ առնէք զկինդ , գործ մի բարի գործ-
 11 եաց դա յիս : Յամենայն ժամ զաղքատս ընդ ձեզ
 12 ունիք , բայց զիս ոչ հանապազ ընդ ձեզ ունիք : Ըր-
 կանել դորա զիւղդ 'ի մարմին իմ , առ 'ի Թաղելոյ
 13 զիս նշանակեաց : Բայց ամէն ասեմ ձեզ , զի Ուր
 և քարոզեսցի աւետարանս այս ընդ ամենայն աշ-
 խարհ՝ խօսեսցի և զոր արար դա 'ի յիշատակ դո-
 14 ռա : Յայնժամ գնաց մի յերկոտասանիցն անուան-
 եալ Յուդա Սկարիովտացի՝ առ քահանայապետան ,
 15 և ասէ : Օյնչ կամիք տալ ինձ , և ես մատնեցից
 զնա ձեզ . և նոքա * կշռեսցին նմա երեսուն ար-
 16 ծաթի : Եւ յայնմ հետէ խնդրէր պարապ՝ զի մատ-
 17 նեսցէ զնա նոցա : Եւ յառաջնում աւուր բաղար-
 ջակերացն մատեան աշակերտքն առ Յիսուս՝ և ա-
 սեն . Ուր կամիս՝ զի պատրաստեսցուք քեզ ուտել
 18 զզատիկն : Եւ նա ասէ ցնոսա . Երթայք 'ի քաղաքն

* Կամ , խոստացան

- առ այս անուն , և ասացէք ցնա . Այարդապետ
 ասէ , Դամանակ իմ մերձեալ է , առ քեզ առնեմ
 19 զզատիկ աշակերտօքս հանդերձ : Եւ արարին աշա-
 կերտքն որպէս հրամայեաց նոցա Յիսուս , և պատ-
 20 րաստեցին զզատիկն : Եւ իբրև երեկոյ եղև՝ կայր
 21 բազմեալ ընդ երկոտասան աշակերտսն : Եւ մինչդեռ
 ուտէին նոքա , ասէ . Ըմէն ասեմ ձեզ , զի մի ոմն 'ի
 22 ձէնջ մատնելոց է զիս : Եւ տրտմեցան յոյժ . սկսան
 ասել ցնա իւրաքանչիւր ոք 'ի նոցանէ . Ս'իթէ ես
 23 իցեմ Տէր : 'Այ պատասխանի ետ և ասէ . Որ մըխ-
 եաց ընդ իս զձեռն իւր 'ի սկաւառակս՝ նա մատնե-
 24 լոց է զիս : Որդի մարդոյ երթայ՝ որպէս և գրեալ
 է վասն նորա . բայց վայ մարդոյն այնմիկ՝ յոյր ձեռա
 Որդի մարդոյ մատնեսցի . լաւ էր նմա՝ թէ չէր ծըն-
 25 եալ մարդն այն : Պատասխանի ետ Յուդա՝ որ մատ-
 նելոցն էր զնա՝ և ասէ . Ս'իթէ ես իցեմ վարդապետ .
 26 ասէ ցնա՝ Պուս ասացեր : Եւ մինչդեռ ուտէին նո-
 քա՝ առ Յիսուս հաց՝ օրհնեաց և երեկ , և ետ աշա-
 կերտացն և ասէ . Ընէք կերայք՝ այս է մարմին
 27 իմ : Եւ առեալ բաժակ գոհացաւ՝ ետ նոցա և ա-
 28 սէ . Ըրբէք 'ի դմանէ ամենքին : Օ՛ի այդ է արիւն
 իմ նորոյ ուխտի , որ 'ի վերայ բազմաց հեղանի 'ի
 29 թողութիւն մեղաց : Բայց ասեմ ձեզ . Ո՛չ ևս ար-
 բից յայսմ հետէ 'ի բերոյ որթոյ մինչև ցօրն ցայն՝
 յորժամ՝ արբից զնա ընդ ձեզ նոր յարքայութեան
 30 Հօր իմոյ : Եւ օրհնեցին , և ելին 'ի լեառն Աի-
 31 թենեաց : Յայնժամ ասէ ցնոսա Յիսուս . Ըմենե-
 քին դուք գայթազղելոց էք յինէն յայսմ գիշերի .
 զի գրեալ է՝ թէ Հարից զՏովիւն և ցրուեսցին ոչ

- 32 Խարքն հօտին : Եւ յետ յառնելոյն իմոյ , յառա-
- 33 ջնցից քան զձեզ 'ի Գալիլեա : Պատասխանի ես
Պետրոս՝ և ասէ ցնա . Թէպէտ և ամենեքեան գայ-
թազդեցցին 'ի քէն , սակայն ես ո՛չ գայթազդե-
- 34 ցայց : Ի՞նչ ցնա Յիսուս . Ի՞նչ ասեմ քեզ՝ , օ՛ր
յայամ գիչերի մինչև հաւու խօսեալ իցէ , երիցս
- 35 ուրացիս զիս : Ի՞նչ ցնա Պետրոս . Թէ և մեռա-
նել հասանիցէ ընդ քեզ , զքեզ ո՛չ ուրացայց . նոյն-
- 36 պէս և ամենայն աշակերտքն ասէին : Յայնժամ
գայ Յիսուս ընդ նոսա 'ի գիւղ մի՝ որում անունն
էր Գեթսեմանի , և ասէ ցնոսա . 'Եստարուք այդր ,
- 37 մինչև երթայց կացից յաղօթս * : Եւ առեալ ընդ
իւր զՊետրոս՝ և զերկուս որդիսն , օ՛ր երեդեայ ,
- 38 սկսաւ տրտմել և հոգալ : Յայնժամ ասէ ցնոսա .
Տրտում է ոգի իմ մինչև 'ի մահ , կացէք աստ՝ և
- 39 սկեցէք ընդ 'իս : Եւ մատուցեալ յառաջ սակաւիկ
մի՝ անկաւ 'ի վերայ երեսաց իւրոց , եկաց յաղօթս՝
և ասէ . Հս՛յր իմ , եթէ հնար է՝ անցցէ բաժակս
այս յինէն . բայց ո՛չ որպէս ես կամիմ , այլ որպէս
- 40 դու : Գայ առ աշակերտսն , և գտանէ զնոսա 'ի
քուն , և ասէ ցՊետրոս . Ի՛նչպէս ո՛չ կարացիք մի
- 41 ժամ արթուն կալ ընդ իս : Ի՛նչպէս կացէք և
աղօթս արարէք՝ զի մի՛ անկանիցիք 'ի փորձութիւն . †
- 42 Հոգիս յօժար է՝ բայց մարմինս տկար" : Գարձեալ
երկրորդ անգամ չոքաւ՝ եկաց յաղօթս Յիսուս՝ և
ասէ . Հս՛յր իմ՝ եթէ հնար իցէ անցանել յինէն

* 'ի Յոյն , անդր

† 'ի Յոյն , հոգին յօժար է՝ բայց մարմինս տկար

- բաժակիս պյամիկ , ապա թէ ոչ՝ արբից զսա , ե-
- 43 ղիցին կամք քո : Եւ եկեալ միւսանգամ եգիտ
 զնոսա 'ի քուռն , զի էին աչք իւրեանց ծանրացեալք :
- 44 Եթող զնոսա և գնաց . եկաց յաղօթս երրորդ ան-
- 45 դամ . և դարձեալ զնոյն բան ասաց : Յայնժամ գայ
 առ աշակերտսն՝ և ասէ ցնոսա . 'Անջեցէք այսու-
- 46 և Որդի մարդոյ մատնի 'ի ձեռս մեղաւորաց : Երիք
 երթիցուք աստի , զի ահաւասիկ եհաս՝ որ մատնե-
- 47 լոցն է զիս : Եւ մինչդեռ նա զայն խօսէր , ահա
 Յուդա մի յերկոտասանիցն եկն , և ընդ նմա ամբօխ
 բազում սրովք և բրօք՝ 'ի քահանայապետիցն և 'ի
- 48 ծերոց ժողովրդեանն : Եւ որ մատնելոցն էր զնա .
 ետ նոցա նշան՝ և ասէ : Բնդ որում ես համբուրե-
- 49 ցից՝ նա է , զնա՛ ունիցիք : Եւ վաղվաղակի մատու-
- 50 համբուրեաց ըմբ նմա : Եւ Յիսուս ասէ ցնա . Բն-
- 51 կին ձեռս 'ի Յիսուս , և կալան զնա : Եւ ահա՛ մի
 ոմն յայնցանէ՝ որ էին ընդ Յիսուսի , ձգեաց զձեռն
 և եհան զսուր իւր՝ և եհար զծառայ քահանայա-
- 52 պետին , և 'ի բաց եհան զուռնն նորա : Յայնժամ
 ասէ ցնա Յիսուս . 'Իարձ՝ զսուր քո 'ի տեղի իւր .
 զի ամենեքեան՝ որ սուր առնուցուն՝ սրով ան-
- 53 կանիցին : Թէ համարիցիս՝ թէ ոչ կարեմ՝ * աղա-
- չել զչայր իմ . և հասուցանիցէ ինձ † այժմ այսր՝
- 54 աւելի քան զերկոտասան ‡ գունդս հրեշտակաց : Եւ

* 'Ի Յոյնն , այժմ ազաւել

† 'Ի Յոյնն , լէգէոմը

‡ 'Ի Յոյնն չէք :

- զիւորդ ընուցուն գիրք՝ թէ այսպէս պարտ է լինել :
- 55 Հայնժամ ասաց Հիսուս ցամբոխն . Իբրև 'ի վերայ
աւազակի ելիք սուսերօք՝ և բրօք՝ ունել զիս . հանա-
պազ առ ձեզ 'ի տաճարին նստէի և ուսուցանէի ,
- 56 և ոչ կալայք զիս : Եւ այս ամենայն եղև՝ զի լցցին
գիրք մարգարէիցն . Հայնժամ աշակերտքն ամե-
- 57 նեքին թողին զնա և փախեան : Իսկ նոցա կալեալ
զՀիսուս՝ ածին առ Կայիափա քահանայապետ՝ ուր
- 58 դպիրքն և ծերք ժողովեալ էին : Եւ Պետրոս զճեռ
նորա երթայր բացագոյն մինչև 'ի սրահ քահանա-
յապետին . և մտեալ 'ի ներքս նստէր ընդ սպասա-
- 59 ւորսն տեսանել զկատարածն : Իսկ քահանայապետքն
և ամենայն ատեանն խնդրէին սուտ վկայութիւն
- 60 զՀիսուսէ, զի սպանցեն զնա . Եւ ոչ գտանէին 'ի
բազմաց սուտ վկայիցն մատուցելոց . յետոյ մա-
- 61 տուցեալ երկու սուտ վկայք, Լւէին՝ թէ Սա ասէր՝
Կարող եմ քակել զտաճարն Լստուծոյ , և զերիս
- 62 աւուրա շինել : Եւ յարուցեալ քահանայապետն
ասէ ցնա . Չտասն ինչ պատասխանի , զինչ դոքա
- 63 ամբաստանեն զքէն : Եւ Հիսուս լուռ կայր . Պա-
տասխանի ետ քահանայապետն և ասէ ցնա . Երդ-
մընեցուցանեմ զքեզ յԼստուած կենդանի , զի
- 64 ասասցես մեզ՝ թէ դո՞ւ ես Բրիտոսն Որդի
Լստուծոյ : Լւէ ցնա Հիսուս . Վու ասացեր . բայց
ասեմ ձեզ, Հայսմ հետէ տեսանիցէք զՈրդի մար-
- 65 դոյ նստեալ ընդ աջմէ զօրութեան և եկեալ ընդ
ամպս երկնից : Հայնժամ քահանայապետն պա-
տառեաց զճանդերձս իւր , և ասէ . Հայհոյեաց, զի՞
ևս պիտոյ են մեզ վկայք, ահա արդ լուայք զճայ-

- 66 Հոյութիւն նորա . Օրհնէ Հաճոյ է ձեզ . նորա պա-
 67 տասխանի ետուն և ասն . Մահապարտ է : Յայն-
 ժամ թքին ընդ երեսս նորա , և կուփեցին զնա . և
 68 ոմանք ապտակեցին , և ասն : Մարգարեաց մեզ
 69 Վրիստոսդ , ով է՝ որ եհարն զքեզ : Իսկ Պետրոս
 նստէր արտաքոյ ՚ի գաւթին . մատեաւ առ նա աղա-
 խին մի , և ասէ . Եւ դու ընդ Յիսուսի Վալիլ-
 70 եացւոյ էիր : Վա ուրացաւ առաջի ամենեցուն՝ և
 71 ասէ , թէ Ո՛չ գիտեմ զինչ խօսիսդ : Եւ իբրև ել
 նա արտաքս քան զդուռնն՝ ետես զնա այլ կին մի ,
 և ասէ ցայնոսիկ՝ որ անդն կային . Եւ սա ընդ
 72 Յիսուսի Վազովրացւոյ էր : Եւ դարձեալ ուրացաւ
 73 երդմամբ , թէ Ո՛չ գիտեմ զայրն : Եւ յետ սակաւ
 միոյ մատուցեալ որք կայինն անդ , ասնն ցՊետրոս .
 Ըրդարև և դու ՚ի նոցանէ ես , քանզի և խօսք քո
 74 յայտ առնեն զքեզ : Յայնժամ սկսաւ նշովել և
 երդնուլ , թէ Ո՛չ գիտեմ զայրն . և իսկոյն հաւ
 75 խօսեցաւ : Եւ յիշեաց Պետրոս զբանն Յիսուսի զոր
 ասաց , թէ Մինչև հաւու խօսեալ իցէ՝ երիցս ու-
 րացիս զիս . և ելեալ արտաքս՝ ելաց դառնապէս :

ԳԼ Խ:

- 1 Իբրև այգ եղև , խորհուրդ արարին ամենայն
 քահանայապետքն և ծերք ժողովրդեանն վասն
- 2 Յիսուսի սպանանել զնա : Վապեցին զնա , և առին
 գնացին , և ետուն ՚ի ձեռս Պոնտացւոյ Պիղա-
- 3 տոսի դատաւորի : Յայնժամ տեսեալ Յուդայի՝
 որ մատնեաց զնա , թէ պարտաւորեցաւ , զղջացաւ՝

և դարձոյց * զարծաթն առ քահանայապետն
 4 և ծերս ժողովրդեանն՝, Եւ ասէ . Սեղայ, զի
 մատնեցի զարիւն արդար . և նոքա ասեն . Սեղ չէ
 5 փոյթ, դու գիտես : Եւ ընկէց զարծաթն ՚ի տաճա-
 6 ըին՝ և գնաց, և չոգաւ խեղդեցաւ : Իսկ քահանա-
 յապետիցն առեալ զարծաթն՝ ասեն . Ո՛չ է արժան
 ընդունել զայդ ՚ի կորբանն , քանզի գինք արեան
 7 են : Խորհուրդ առեալ, գնեցին այնու զագարակն
 8 բրտի ՚ի գերեզման օտարաց : Այնն այնորիկ կո-
 չեցաւ ագարակն այն , Լգարակ արեան՝ մինչև
 9 ցայսօր : Յայնժամ լցաւ՝ որ ասացան ՚ի ձեռն
 Երեմիայ մարգարէի . Եւ առին զերեսուն արծա-
 թին զգինս վաճառելոյն , զոր արկին յորդոցն
 10 Խառայելի : Եւ ետուն զնա յագարակն բրտի . որպէս
 11 հրամայեաց ինձ Տէր : Եւ Յիսուս եկաց առաջի
 դատաւորին . եհարց ցնա դատաւորն՝ և ասէ . Ի՞նչ
 ես թագաւորն Հրէից . Եւ Յիսուս ասէ . Ի՞նչ
 12 ասես : Եւ ՚ի չարախօսիլն նորա ՚ի քահանայապե-
 13 տիցն և ՚ի ծերոց , ո՛չ ինչ ետ պատասխանի : Յայն-
 ժամ ասէ ցնա Պիղատոս . Ո՞չ լսես՝ որչափ դոքա
 14 հակառակ քո վկայեն : Եւ ո՛չ ետ նմա պատաս-
 խանի՝ և ո՛չ բան մի , մինչև զարմանալ դատաւորին
 15 յոյժ : Իայց ըստ տօնի՝ սովոր էր դատաւորն ար-
 16 ձակել ժողովրդեանն կապեալ մի՝ զոր կամէին : Ու
 նէին յայնժամ կապեալ մի նշանաւոր , որում անուն
 17 էր † Յեսու Իարաբբա : Իբրև ժողովեցան , ասէ

* Ի Յոյնն , զերեսուն արծաթին առ քահանայա-
 պետսն և ծերս † Ի Յոյնն չէ :

- ցնոսա Պիղատոս . Օ՛հ կամիք * յերկուց աստի զի
 արձակեցից ձեզ , զՃիսուս Բարաբբա՞՝ եթէ զՃի-
 18 սուս զանուանեալն Վրիստոս : Վանզի գիտէր՝ թէ
 19 առ նախանձու մասնեցին զնա : Եւ մինչ նստէր
 յատենին , առաքեաց առ նա կինն իւր՝ և ասէ . Չկայ
 ինչքո և արդարոյն այնորիկ , զի բազում անցք ան-
 20 ցին ընդ իս սյսօր յանուրջս վասն նորա : Խկ քա-
 հանայապետքն և ծերք հաւանեցուցին զժողովուրդսն ,
 զի խնդրեսցեն զԲարաբբայն՝ և զՃիսուս կորուս-
 21 ցեն : Պատասխանի ետ դատաւորն՝ և ասէ ցնոսա .
 Օ՛հ կամիք զի արձակեցից ձեզ յերկուց այտի . և
 22 նոքա ասեն . զԲարաբբա : Ըսէ ցնոսա Պիղատոս .
 Խկ զի՞ արարից զՃիսուս զանուանեալն Վրիս-
 23 տոս : Ըսեն ամենեքեան՝ Խաչեսցի . և նա ասէ ,
 Օ՛հնչ չար արար . և նոքա առաւել ևս ազաղա-
 24 կէին և ասէին , Խաչեսցի : Եւ տեսեալ Պիղա-
 տոսի թէ ոչ ինչ օգնէ՝ այլ առաւել խոռովութիւն
 լինի , առեալ ջուր՝ լուաց զձեռս առաջի ժողո-
 վըրդեանն՝ և ասէ . Վաւեալ եմ ես յարենէ ար-
 25 դարոյդ այդորիկ . դուք գիտասջիք : Պատասխանի
 ետ ամենայն ժողովուրդն՝ և ասէ . Ըրիւն դորա ՚ի վե-
 26 րայ մեր և ՚ի վերայ որդւոց մերոց : Յայնժամ ար-
 ձակեաց նոցա զԲարաբբայն , և զՃիսուս գան
 27 հարեալ՝ ետ ՚ի ձեռս՝ զի խաչեսցի : Յայնժամ զի-
 նուորք դատաւորին առին զՃիսուս յապարանս . և
 28 ժողովեցին ՚ի վերայ նորա զամենայն զգուհն . Սեր-
 կացին զնա , և արկին զնովաւ քլամիդ կարմիր :

* Ի յայնն , զի արձակեցից ձեզ . զԲարաբբա՞

- 29 Եւ բոլորեալ պսակ 'ի փշոց' եղին 'ի գլուխ նորա ,
 և եղէզն յաջոյ ձեռին նորա . 'ի ծունր իջեալ ա-
 ռաջի նորա՝ կատակէին և ասէին . Ո՛ղջ եր թա-
- 30 գաւոր շրէից : Եւ թքեալ 'ի նա՝ առնուին զե-
 31 ղէզնն և ծեծէին զգլուխ նորա : Եւ յորժամ ձա-
 ղեցին զնա , մերկացուցին 'ի նմանէ զքղամիդն՝ և
 ագուցին նմա զիւր հանդերձն , և տարան զնա 'ի
- 32 խաչ հանել : Եւ ելեալ արտաքս՝ գտին այր մի
 կիւրենացի՝ անուն Սիմոն , զնա կալան պահակ՝ զի
- 33 բարձցէ զխաչն նորա : Եւ եկեալ 'ի տեղին ա-
 34 նուանեալ Ղողգոթա , որ է տեղի կառափելոյ : Ե-
 տուն նմա ըմպել զինի ընդ լեզի խառնեալ . և իբրև
- 35 ճաշակեաց , ոչ կամէր ըմպել : Եւ հանեալ զնա
 'ի խաչ՝ բաժանեցին զհանդերձս նորա վիճակաւ .
 զի լցցի բանն՝ որ ասացաւ 'ի մարգարէէն . Բաժա-
- 36 մուճանի իմոյ վիճակս արկանէին : Եւ նստեալ պա-
 37 հէին զնա : Եւ եղին 'ի վերայ գլխոյ նորա՝ գրո-
 եալ զվնաս նորա՝ թէ Մ. յս է Յիսուս թագաւորն
- 38 շրէից : Յայնժամ հանին ընդ նմա 'ի խաչ եր-
 կուս աւազակս , մի յաջմէ նորա և մի յահեկէ :
- 39 Եւ որ անցանէինն՝ հայհոյէին զնա , շարժէին
 40 զգլուխս իւրեանց , Եւ ասէին . Ս՛հ որ քակէիր
 զտաճարն , և զերիս աւուրս շինէիր զնա . ապրեցո՛
 զքեզ , թէ Որդի ես Լստուծոյ՝ էջ 'ի խաչէդ :
- 41 'Եղնպէս և քահանայապետքն ձաղէին հանդերձ
 42 դպրօքն և ծերովք՝ և ասէին : Օ՛այլս ապրեցոյց ,
 զինքն ոչ կարէ ապրեցուցանել . եթէ թագաւոր է
 Խրայելի՛ իջէ այժմ 'ի խաչէդ՝ և հաւատասցուք

- 43 դմա . Եթէ յուսացաւ Մատուած , փրկեսցէ այժմ
զդա՝ եթէ կամի զդա . քանզի ասաց՝ եթէ Մատու-
- 44 ծոյ Որդի եմ : Օնոյն և աւազակքն՝ որ խաչեալ
45 էին ընդ նմա , նախատէին զնա : Եւ ՚ի վեց ժամէ
աւուրն՝ խաւար եղև ՚ի վերայ ամենայն երկրի մինչև
- 46 ցինն ժամ : Եւ զինն ժաման գոչեաց Յիսուս ՚ի
ձայն մեծ և ասէ . Իչի Իչի լմա սաբաբթանի .
այսինքն է . Մատուած իմ Մատուած իմ՝ ընդէր
- 47 թողեր զիս : Ոմանք յայնցանէ որ անդն կային ,
48 իբրև լուան՝ ասէին . զԵղիա կարդայ դա : Եւ
վաղվաղակի ընթացաւ մի ոմն ՚ի նոցանէ՝ առ սպունգ
լի քացախով , հարեալ յեղեգան՝ ետ ըմպել նը-
- 49 մա : Եւ կէսքն ասէին . թող տեսցուք եթէ գայ
50 Եղիա փրկել զդա : Եւ Յիսուս դարձեալ աղա-
- 51 ղակեաց ՚ի ձայն մեծ՝ և արձակեաց զոգին : Եւ ա-
հա վարագոյր տաճարին ցելաւ յերկուս՝ ՚ի վերուստ
վնչև ՚ի վսյր . և երկիր շարժեցաւ , և վէմք պա-
- 52 տառեցան : Եւ գերեզմանք բացան , և բազում
53 մարմինք ննջեցելոց սրբոց յարեան : Եւ ելեալ ՚ի
գերեզմանաց յետ յարութեանն նորա , մտին ՚ի
- 54 քաղաքն սուրբ , և երևեցան բազմաց : Խակ հա-
րիւրապետն և որ ընդ նմա պահէին զՅիսուս , իբրև
տեսին զշարժումնն և զեղեալսն , երկեան յոյժ՝ և
- 55 ասեն . Մոզարև Մատուծոյ Որդի էր սա : Ինն անդ
կանայք բազումք , կային ՚ի հեռաստանէ՝ և հա-
յէին , որք եկին զկնի Յիսուսի ՚ի Գալիլէէ պաշ-
- 56 տել զնա . Յորս էր Սարիամ Սագաղենացի և
Սարիամ Յակովբայ՝ և Յովսեայ մայր , և մայր
- 37 որդւոցն Օբեդեայ : Եւ իբրև երեկոյ եղև , եկն

այր մի մեծատուն յԱրիմաթեայ՝ որում անուն էր
 59 Յովսէփ . որ և աշակերտեցաւ իսկ Յիսուսի : Սա
 մատուցեալ առ Պիղատոս , խնդրեաց զմարմինն Յի-
 սուսի . յայնժամ Պիղատոս հրամայեաց տալ զմար-
 59 մինն : Եւ առեալ զմարմինն Յովսէփ՝ պատեաց
 60 սուրբ կտաւովք , եւ եղ ՚ի նոր գերեզմանի զոր
 փորեաց ՚ի վիսի . և թաւալեցուցեալ կափարիչ դը-
 61 րան գերեզմանին վէմ մի մեծ՝ գնաց : Ընդ էր Սա-
 րիամ Սագդաղենացի՝ և միւս Սարիամն , նստէին
 62 հանդէպ գերեզմանին : Եւ ՚ի վաղիւ անդր՝ որ է
 յետ ուրբաթուն , ժողովեցան քահանայապետքն և
 63 փարիսեցիքն առ Պիղատոս , եւ ասն . Տէր , յի-
 շեցաք զի մոլորեցուցիչն այն ասէր՝ մինչ կենդանին
 64 էր , թէ Յետ երից աւուրց յառնեմ : Ընդ հրա-
 մայեա՛ զգուշանալ գերեզմանին մինչև ցերիս ա-
 ւուրս , գուցէ եկեալ աշակերտքն գիշերի՝ գողանայ-
 ցեն զնա , և ասիցեն ժողովրդեանն , թէ Յարեաւ
 ՚ի մեռելոց . և լինիցի յետին մոլորութիւնն չար քան
 65 զառաջինն : Ըսէ ցնոսա Պիղատոս . Ունիք զգորա-
 կանն , երթա՛յք զգուշացարո՛ւք որպէս և գիտէք :
 66 Եւ նոքա երթեալ զգուշացան գերեզմանին , և կրն-
 քեցին զվէմն հանդերձ զօրականօքն :

Գ Վ Ի Ը

1 Եւ յերեկոյի շաբաթուն՝ յորում լուսանայր միա-
 շաբաթին , եկն Սարիամ Սագդաղենացի , և միւս

2 Սարիամն՝ տեսանել զգերեզմանն : Եւ ահա շար-
 ժումն մեծ եղև . զի հրեշտակ Տեառն իջեալ յերկ-

նից՝ մատուցեալ 'ի բաց Թաւալեցոյց զվէմն 'ի դը-
 3 բաց անտի, և նստէր 'ի վերայ նորա . Եւ էր տեսիլ
 նորա իբրև զփայլակն, և հանդերձ նորա սպիտակ
 4 իբրև զձիւն : Եւ յահէ անտի նորա խոռովեցան պա-
 5 հապանքն, և եղեն իբրև զմեռեալ : Պատասխանի
 ետ հրեշտակն՝ և ասէ ցկանայսն . Ս'ի երկնչիք
 դուք, գիտեմ զի զՅիսուս զխաչելեալն խնդրէք .
 6 Աք աստ, քանզի յարեաւ, որպէս ասացն . եկայք
 7 տեսէք զտեղին ուր կայր* : Եւ վաղվաղակի եր-
 Թայք ասացէք աշակերտացն նորա՝ Թէ Յարեաւ .
 և ահա յառաջանայ քան զձեղ 'ի Վալիլեա, անդ
 8 տեսանիցէք զնա . ահա ասացի ձեզ : Եւ ելեալ
 վաղվաղակի 'ի գերեղմանէ անտի ահիւ և խնդու-
 Թեամբ բազմաւ՝ ընթանային պատմել աշակեր-
 9 տացն : Եւ ահա պատահեաց նոցա Յիսուս՝ և ա-
 սէ . Ո'ղջ էք . և նոքա մատուցեալ կալան զոտս
 10 նորա՝ և երկիրպագին նմա : Յայնժամ ասէ ցնու-
 սա Յիսուս . Ս'ի երկնչիք, երթայք ասացէք եղ-
 բարցն խոց՝ զի երթիցեն 'ի Վալիլեա, և անդ
 11 տեսցեն զիս : Իբրև նոքա գնացին, ահա ոմանք
 'ի զօրականացն եկին 'ի քաղաքն՝ և պատմեցին
 12 քահանայապետիցն զամենայն որ ինչ եղևն : Եւ
 նոքա ժողովեալ հանդերձ ծերովքն, խորհուրդ
 13 առեալ արծաթ յոյժ ետուն զօրականացն, Եւ ա-
 սեն . Ըստսղիք՝ եթէ Ըշակերտքն նորա եկեալ
 14 գիշերի գողացան զնա՝ մինչ մեք 'ի բուն էաք : Եւ
 եթէ լուր լիցի այդ առ դատաւորն, մեք հաճես-

* 'ի Յոյն, Տէրն

- 15 ցուք զնա՝ և զձեզ անհոգս արասցուք : Եւ նոցա
առեալ զարծաթն , արարին որպէս ուսանն . և ել
16 համբաւս այս ՚ի Հրէից մինչև ցայտօր : Իսկ մե-
տասան աշակերտքն գնացին ՚ի Վալիլեա ՚ի լեառնն՝
17 ուր ժամադիր եղև նոցա Յիսուս : Իբրև տեսին զնա ,
18 երկիրպագին նմա , և ոմանք յերկուացան : Եւ մա-
տուցեալ Յիսուս խօսեցաւ ընդ նոսա՝ և ասէ .
տուաւ ինձ ամենայն իշխանութիւն յերկինս և յերկ-
րի . * որպէս առաքեաց զիս Հայր , և ես առա-
19 քեմ զձեզ : Վնացէք այսուհետև՝ աշակերտեցէք
զամենայն հեթանոսս . մկրտեցէք զնոսա յանուն Հօր
20 և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ : Ուսուցէք նոցա պա-
հել զամենայն որ ինչ պատուիրեցի ձեզ . և ահա-
ւասիկ ես ընդ ձեզ եմ զամենայն աւուրս , մինչև
՚ի կատարած աշխարհի :

* Ի Յոյնն չէ :

Ե Ի Ե Տ Ե Ր Ե Ն

ԸՍՏ ՄԱՐԿՈՍԻ

ԳԼ. Ե

- 1 **Ս**ԿԻՋԲՆ աւետարանի Յիսուսի Գրիստոսի
2 Որդւոյ Աստուծոյ : Որպէս և գրեալ է 'ի մարգա-
րէս . Ե՛հաւաստիկ ես առաքեմ՝ զՏրեշտակ իմ առա-
ջի քո , որ հանդերձեցէ զճանապարհ քո առաջի
3 քո : Չայն բարբառոյ յանապատի , պատրաստ ա-
րարէք զճանապարհ Տեառն , և ուղիղ արարէք
4 զչաւիղս նորա : Եւ եղև զի Յովհաննէս մկրտէր
յանապատի , և քարոզէր մկրտութիւն ասպշխա-
5 թութեան 'ի թողութիւն մեղաց : Եւ երթայր առ նա
ամենայն աշխարհն Հրէաստանի , և Երուսաղէմա-
ցիք ամենեքեան . և մկրտէին 'ի նմանէ 'ի Յորդա-
6 նան գետ՝ խոստովանեալ զմեղս իւրեանց : Եւ էր
Յովհաննէս զգեցեալ սուև ուղտու , և գօտի մաշ-
կեղէն ընդ մէջ իւր . և կերակուր նորա մարախ՝ և
7 մեղը վայրենի : Վարողէր և ասէր . Գայ զօրա-
գոյնն քան զիս զկնի իմ , որում չեմ բաւական խո-
8 նարհել լուծանել զխրացս կօշկաց նորա : Ես մկրտ-
տեցի զձեզ ջրով , և նա մկրտեցէ զձեզ Հոգ-
9 ւովն Սրբով : Եւ եղև յաւուրսն յայնոսիկ եկն

- Յիսուս 'ի Նազարեթէ Վալիլեացւոց , և մկրտեցաւ
 10 'ի Յովհաննէ 'ի Յորդանան : Եւ նոյնժամայն
 ընդ վերանալ 'ի ջրոցն , ետես ցելեալ զերկինս ,
 և զՀոգին * Մտուծոյ իբրև զաղանի՝ զի իջանէր
 11 'ի վերայ նորա : Չայն եղև յերկնից և ասէ .
 'Ու ես Որդի իմ սիրելի , ընդ քեզ հաճեցայ :
 12 Եւ նոյնժամայն Հոգին հանէ զնա յանապատ :
 13 Եւ էր նա անդ զաւուրս քառասուն փորձեալ 'ի
 Սատանայէ , և էր ընդ գազանս . և հրեշտակք
 պաշտէին զնա :
 14 Եւ յետ մասնելոյն Յովհաննու , եկն Յիսուս
 15 'ի Վալիլեա . քարոզէր զաւետարանն Մտու-
 ծոյ՝ և ասէր . ի՞նչ կատարեալ է ժամանակ , և
 հասեալ է արքայութիւնն Մտուծոյ . ապաշ-
 16 խարեցէք և հաւատացէք յաւետարանն : Իբրև ան-
 ցանէր առ ծովեզերքն Վալիլեացւոց , ետես զՍի-
 մոն և զՆորէաս զեղբայր Սիմոնի , զի արկեալ
 17 էր նոցա ուռկանս 'ի ծով . քանզի ձկնորսք էին . Եւ
 ասէ ցնոսա Յիսուս . Եկայք զկնի իմ և արարից
 18 զձեզ լինել որսորդս մարդկան : Եւ վաղվաղակի
 19 թողեալ զուռկանսն , գնացին զՏետ նորա : Եւ մա-
 տուցեալ անտի սակաւիկ մի յառաջ , ետես զՅա-
 կովբոս Օբերդեայ՝ և զՅովհաննէս զեղբայր նո-
 20 րա , և զնոսա 'ի նաւին մինչ կազմէին ուռկանս ,
 և կոչեաց զնոսա : Եւ վաղվաղակի թողեալ զՏայրն
 իւրեանց զՕբերդէոս 'ի նաւին վարձկանօքն հան-
 դերձ , գնացին զՏետ նորա :

* 'ի Յոյն չէր :

- 21 Եւ մտանեն 'ի կափառնաում, և իսկ և իսկ 'ի շարաթուն մտեալ 'ի ժողովուրդն, ուսուցանէր զնո-
- 22 սա : Եւ զարմանային ընդ վարդապետութիւն նո-
րա, զի ուսուցանէր զնոսա իբրև իշխանութեամբ՝ և
- 23 ոչ որպէս դպիրքն : Եւ էր 'ի ժողովրդեանն նոցա
այր մի, յորում այս պիղծ գոյր 'ի նմա . որ աղա-
- 24 ղակեաց՝ և ասէ : Թոյլ տուր, զի՞ կայ մեր և քո՝
Յիսուա 'կազմութեցի, եկիր կորուսանել զմեզ . դի-
- 25 տեմք զքեզ ովես Սուրբոյ Աստուծոյ : Սաստեաց
'ի նա Յիսուա և ասէ . կարկեաց և ել 'ի դմանէ :
- 26 Եւ զարկոյց զնա այսն պիղծ . և աղաղակեաց 'ի
27 ձայն մեծ, և ել 'ի նմանէ : Եւ զարմացան ա-
մենեքին, մինչև հծծել ընդ միմեանս՝ և ասել .
Օրհնէ այս նոր վարդապետութիւն, զի իշխա-
նութեամբ և այսոց պղծոց սաստէ՝ և հնազանդին
- 28 սմա : Եւ ել լուր նորա ընդ ամենայն կողմն 'կա-
29 լիլեացուց : Եւ վաղվաղակի ելեալ 'ի ժողովրդե-
նէն, եկն 'ի տուն Սիմոնի և Ընդրեայ՝ Յակոբաւ
- 30 և Տովհաննու հանդերձ : Եւ զորանչ Սիմոնի դը-
նէր ջերմացեալ, և վաղվաղակի ասեն ցնա վասն
- 31 նորա : Եւ մատուցեալ յարոյց զնա՝ կալեալ զձե-
ռանէ նորա . և եթող զնա տենդն՝ և պաշտէր զնո-
- 32 սա : Եւ իբրև երեկոյ եղև 'ի մտանել արեգականն,
բերէին առ նա զամենայն հիւանդս և զդիւահարս .
- 33 Եւ էր ամենայն քաղաքն ժողովեալ առ դրունսն .
- 34 Եւ բժշկեաց բազում հիւանդս 'ի պէսպէս ախ-
տից, և դևս բազումս եհան . և ոչ տայր խօսել դի-
ւացն . զի գիտէին զնա * թէ 'Բրիտոսն է՝ :

* 'ի Յոյն լի :

35 Եւ ընդ այգն ընդ առաւօտն յարուցեալ ել և
 36 գնաց յանապատ տեղի , և անդ կայր յաղօթս : Եւ
 գնաց զՏետ նորա Սիմոն՝ և որ ընդ նմայն էին :
 37 Եւ իբրև գտին զնա ասեն ցնա , թէ Լ՛մենեքին
 38 խնդրեն զքեզ : Եւ ասէ ցնոսա . Եկայք երթիցուք
 և յայլ մծտաւոր գիւղաքաղաքսն , զի և անդ քա-
 39 ըողեցից . զի յայս իսկ եկեալ եմ : Եւ քարոզէր
 ՚ի ժողովուրդսն նոցա ընդ ամենայն Վալիլեացիս ,
 40 և դևս հանէր : Վայ առ նա բորոտ մի , աղաչէր՝
 ՚ի ծուճր իջանէր՝ և ասէր . * Տէր եթէ կամիս կա-
 41 ըող ես զիս սրբել : Իսկ Յիսուս գթացեալ ձգեաց
 զձեռն , մերձեցաւ ՚ի նա՝ և ասէ ցնա , կամիմ՝
 42 սրբեաց : Եւ իբրև ասացն ցնա , վաղվաղակի գը-
 43 նաց ՚ի նմանէ բորոտութիւնն՝ և սրբեցաւ : Եւ
 սաստեալ նմա՝ եհան զնա արտաքս վաղվաղակի , և
 44 ասէ : Օգայշ լեր մի՛ ումեք ինչ ասիցես . այլ երթ
 ցոյց զքեզ քահանային . և մատո՛ վասն սրբութեան
 քո պատարագ՝ զոր հրամայեաց Ս՛ովսէս , ՚ի վը-
 45 կայութիւն նոցա : Եւ նա ելեալ սկսաւ քարոզել
 յոյժ՝ և հռչակ հարկանել զբանն , մինչ ո՛չ ևս կա-
 ըող լինել նմա յայտնապէս ՚ի քաղաք մտանել ,
 այլ արտաքոյ յանապատ տեղիս էր . և գային առ
 նա յամենայն կողմանց :

* Ի Յոյն չէ :

ԳԼԽ

- 1 Եւ մտեալ դարձեալ 'ի Կափառնառում յետ ա-
 2 ւուրց , Լուր եղև եթէ 'ի տան է . և ժողովեցան
 բազումք՝ մինչև տեղի ևս ոչ լինել՝ և ոչ առ դը-
 3 ռանն . և խօսէր նոցա զբանն : Եւ գային առ նա՝
 4 բերէին անդամալոյծ մի բարձեալ 'ի չորից : Եւ
 իբրև ոչ կարէին մերձենալ առ նա յամբօսէ ան-
 տի , քակեցին զյարկն՝ ուր էր (Յիսուս , և բաց-
 եալ զառաստաղն իջուցին զմահիճան յորում կայր
 5 անդամալոյծն : Եւ տեսեալ (Յիսուսի զՏաւատս նո-
 ցա . ասէ ցանդամալոյծն . Ո՛րդեակ թողեալ լիցին
 6 քեզ մեղք քո : Եւ էին ոմանք 'ի դարաց անտի՝
 որ անդ նստէին . և խորհէին 'ի սիրտս իւրեանց .
 7 Օ՛խնչ է այս՝ որ խօսի սա զՏայհոլութիւնս . ոմ
 8 կարէ թողուլ զմեղս , եթէ ոչ մի Լստուած : Եւ
 գիտաց (Յիսուս յոգի իւր՝ թէ այնպէս խորհին 'ի
 սիրտս իւրեանց , և ասէ . Օ՛խ խորհիք զայդ 'ի
 9 սիրտս ձեր : Օ՛խնչ դիւրին է , ասել ցանդամա-
 լոյծն՝ թողեալ լիցին քեզ մեղք քո , եթէ ասել՝
 10 Լ՛րի՛ ան զմահիճս քո և * երթ 'ի տուն քո՝ : Լ՛ւլ
 զի գիտասցիք եթէ իշխանութիւն ունի Որդի մար-
 դոյ 'ի վերայ երկրի թողուլ զմեղս , ասէ ցանդամա-
 11 լոյծն . Վեզ ասեմ , Լ՛րի՛ ան զմահիճս քո՝ և երթ
 12 'ի տուն քո : Եւ յարեալ վաղվաղակի առեալ զմա-
 հիճանն , ել առաջի ամենեցուն . մինչև զարմանալ ա-
 մենեցուն , և փառաւոր առնել զԼստուած՝ և ասել ,

* 'ի (Յոյն , շրջեաց

Թէ Մայիսի ինչ երբէք ոչ տեսար :

- 13 Եւ ել դարձեալ 'ի ծովեզըն , և ամենայն ժողո-
 14 վուրդն գայր առ նա . և ուսուցանէր զնոսա : Եւ
 մինչդեռ անցանէր , ետես զ' ի Միքայ' զի նըս-
 տէր 'ի մաքսաւորութեան և ասէ ցնա . Ե'կ զկնի
 15 իմ . և յարուցեալ գնաց զկնի նորա : Եւ եղև 'ի
 բազմելն նորա 'ի տան նորա , և բազում մաքսա-
 ւորք * բազմեալ էին ընդ Յիսուսի' և ընդ աշա-
 կերտան նորա . քանզի էին բազումք որ երթային
 16 զՏետ նորա : Իսկ դպիրքն և փարիսեցիք իբրև տե-
 սին՝ թէ ուտէ ընդ մաքսաւորս և ընդ մեղաւորս ,
 ասեն ցաշակերտան նորա . Գ.թ' է' զի ընդ մեղա-
 17 ւորս և ընդ մաքսաւորս † ուտէք և ըմպէք : Իբրև
 լուաւ Յիսուս՝ ասէ ցնոսա . Ոչ ինչ է պիտոյ բը-
 ժիշկ ողորց , այլ հիւանդաց , և ոչ եկի կոչել զար-
 18 դարս՝ այլ զմեղաւորս : Եւ էին աշակերտքն Յով-
 Տաննու՝ և ‡ փարիսեցիքն 'ի պահա . գան և ասեն
 ցնա . Ընդէր աշակերտքն ՅովՏաննու՝ և ‡ փարի-
 19 սեցիքն պահեն , և քո աշակերտքդ ոչ պահեն : Եւ
 ասէ ցնոսա Յիսուս . Ս'իթէ մարթ ինչ իցէ որդւոց
 առագաստի մինչ ընդ նոսա իցէ փեսայն՝ պահել .
 ցորքան ընդ իւրեանս ունիցին զփեսայն , ոչ է մարթ
 20 պահել : Եւլ եկեսցեն աւուրք՝ յորժամ վերասցի
 'ի նոցանէ փեսայն , և ապա պահեսցեն յաւուրն յայն-
 21 միկ : Ո'չ որ կապերտ նոր անթափ արկանէ 'ի վե-
 բայ հնացեալ ձորձոյ . ապա թէ ոչ՝ առնու լրու-

* 'Ի Յոյն , և մեղաւորք † 'Ի Յոյն , ուտէ և ըմպէ

‡ 'Ի Յոյն , փարիսեցւոցն

- Թեամբն իւրով նորն 'ի հնոյ անտի , և չար ևս
- 22 պատառումն լինի : Եւ ոչ ոք արկանէ գինի նոր 'ի տիկս հինս . ապա թէ ոչ՝ պայթուցանէ գինին զտիկսն . գինին հեղու , և տիկքն կորնչին , այլ գինի նոր 'ի տիկս նորս արկանելի է :
- 23 Եւ եղև նմա 'ի շաբաթու անցանել ընդ արտուրայս . և աշակերտքն 'ի գնալն իւրեանց՝ սկսան
- 24 հասկ կորզել * և ուտել : Եւ փարիսեցիքն ասեն ցնա . Տես՝ զի՞նչ գործեն * աշակերտքն քո՝ 'ի
- 25 շաբաթու՝ զոր չէ արժան : Եւ ասէ ցնոսա ()խուսա . Ո՞չ երբէք իցէ ընթերցեալ ձեր՝ զոր արարն 'Դաւիթ , յորժամ պիտոյն եղև՝ և քաղցեաւ նա և որ
- 26 ընդ նմայն եին : Օխարդ եմուտ 'ի տունն Լստուծոյ առ Լքիաթարաւ քահանայապետիւ , և զհացսրն զառաջաւորութեան եկեր և ետ այնոցիկ որ ընդ նմայն էին , զոր ոչ էր օրէն ուտել , բայց
- 27 միայն քահանայիցն : Եւ ասէ ցնոսա . Շաբաթ վասն
- 28 մարդոյ եղև , և ոչ եթէ մարդ վասն շաբաթու : Լպա ուրեմն՝ տէր է Որդի մարդոյ և շաբաթու :

ԳԼ՝ Գ

- 1 Եւ եմուտ միւսանգամ 'ի ժողովուրդն , և էր անդ
- 2 այր մի՝ որոյ ձեռն իւր գօսացեալ էր : Եւ սպասէին նմա եթէ բժշկիցէ զնա 'ի շաբաթուն՝ զի
- 3 չարախօսեցեն զնմանէ : Եւ ասէ ցայրն՝ որոյ ձեռն
- 4 գօսացեալ էր . Լքի՛ , անց 'ի մէջ : Եւ ասէ ցնու

* 'ի Յոյն լէք :

- սա . Օգինչ արժան է 'ի շաբաթու , բարի՛ ինչ գործել՝ եթէ չար առնել , ոգի մի ապրեցուցանել
- 5 եթէ կորուսանել . և նոքա լուեցին : Եւ հայեցեալ Յիսուսի զնորօք լի ցասմամբ , տրտմեալ վասն կուրութեան սրտից 'նոցա՝ ասէ ցայրն . Չգեա՛ զձեռն քո . և նա ձգեաց , և ողբացաւ ձեռն նորա :
- 6 Եւ ելեալ արտաքս վաղվաղակի փարիսեցիքն Հերովդիանոսօքն հանդերձ , խորհուրդ առնէին
- 7 վասն նորա՝ թէ զիարդ կորուսցեն զնա : Իսկ Յիսուս աշակերտօքն իւրովք գնաց 'ի ծովեզրն . և բազում ժողովուրդ 'ի Վալիլեացուց երթային
- 8 զճետ նորա . և 'ի Հրէաստանէ , Եւ յԵրուսաղէմէ * , և յայնկոյս Յորդանանու , և որք 'ի Տիւրոսէ և 'ի Սիդոնէ , բազում ժողովուրդ իբրև լըսէին՝ որչափ ինչ առնէր , գային առ նա : Եւ ասէ ցաշակերտսն իւր , զի նաւակ մի պատրաստական կայցէ նմա վասն ամբոխին՝ զի մի՛ նեղեցեն
- 10 զնա : Բանզի զբազումս բժշկեաց . մինչ գալ խոնել զնովաւ՝ զի մերձեցին առ նա , որք ունէին
- 11 ախտս ինչ : Եւ այսք պիղծք յորժամ տեսանէին զնա , անկանէին առաջի նորա , աղաղակէին և ասէին . Թէ՛ Վու ես Որդին Լստուծոյ . և նա յոյժ սաստէր նոցա , զի մի՛ յայտնի առնիցեն զնա :
- 13 Ելանէ 'ի լեառն՝ և կոչէ առ ինքն զորս ինքն
- 14 կամեցաւ , և չորան առ նա : Եւ արար երկոտասանս՝ զի իցեն զնովաւ , և զի առաքեսցէ զնոսա
- 15 քարոզել . Եւ ունել իշխանութիւն բժշկելոյ զցաւս՝

* Ի Յոնն , և յԵղովմայ

- 16 և հանելոյ զդևս : Եւ եդ անուն Սիմոնի՝ Պետրոս .
- 17 Եւ Յակովբու . Օքրեդեայ՝ և Յովհաննու եղբօրն
 Յակովբայ , եդ նոցա անուանս Բաներեզէս , որ
- 18 է՝ Որդիք որոտման . Եւ զԼնդրէաս , և զՓիլիպ-
 պոս , և զՆարթուղիմէոս , և զՍատթէոս զմաք-
 սաւորն , և զԹովմաս , և զՅակովբոս Լքեայ , և
- 19 զԹարէոս , և զՍիմոն Կանանացի . Եւ զՅուդա
 Իսկարիովտացի , որ և մատնեացն զնա :
- 20 Գան ՚ի տուն և դայ միւսանգամ ընդ նոսա
 ժողովուրդն . մինչ զի և հաց ևս ոչ ժամանել ու-
- 21 տել նոցա : Եւ իբրև լուան որ իւրքն էին՝ ելին
 ունել զնա . զի համարէին թէ մոլեգնեալ իցէ :
- 22 Եւ դպիրքն՝ որ յԵրուսաղէմէ իջեալ էին , ասէին
 թէ Բէեզզեբուղ գոյ ՚ի դմա , և իշխանաւ դիւացն
- 23 հանէ դա զդևս : Եւ կոչեցեալ զնոսա առ ինքն ,
 առակօք խօսէր ընդ նոսա . Օխմրդ կարէ Սա-
- 24 տանայ զՍատանայ հանել : Եւ արդ եթէ թա-
 դաւորութիւն յանձն իւր բաժանեսցի , ոչ կարէ
- 25 կալ թագաւորութիւնն այն : Եւ եթէ տուն յանձն
 26 իւր բաժանեսցի , ոչ կարէ կալ տունն : Եւ եթէ
 Սատանայ ՚ի վերայ անձին իւրոյ յարեաւ և բա-
 ժանեալ է , ոչ կարէ կալ . այլ վախճանեալ է :
- 27 Եւ ոչ դք կարէ զկարասի հզօրի մտեալ ՚ի տուն
 նորա՝ աւար հարկանել , եթէ ոչ նախ զհզօրն կա-
 պիցէ , և ապա զտուն նորա աւար հարկանիցէ :
- 28 Եւ մէն ասեմ ձեզ . զի Լմենայն թողցի որդւոց
 մարդկան մեզք և հայհոյութիւնք՝ որչափ և հայ-
- 29 հոյիցեն . Բայց որ հայհոյեսցէ զհոգին Սուրբ , ոչ
 ունիցի թողութիւն յաւիտեան . այլ պարտապան

- 30 լիցի յաւիտենիցն մեղաց . Օյի ասէին , թէ Լ.յս պիղծ գոյ 'ի նմա :
- 31 Գան եղբարքն և մայր նորա , և արտաքոյ կա-
- 32 ցեալ՝ յղեցին և կոչէին զնա : Եւ անդ ժողովուրդն շուրջ զնովաւ նստէր . և իբրև ասացին ցնա , Լ. հաւաստիկ մայր քո և եղբարք քո կան արտաքոյ , և
- 33 խնդրեն զքեզ , Պատասխանի ետ նոցա և ասէ . Ո՛վ
- 34 է իմ մայր , կամ եղբարք : Հայեցաւ շուրջ զիւրև յաշակերտսն զի նստէին , և ասէ . Լ. հաւաստիկ
- 33 մայր իմ և եղբարք իմ . Օյի որ առնիցէ զկամս Լ. ստուծոյ , նա է իմ եղբայր և քոյր և մայր :

ԳԼ . Գ

- 1 Գարձեալ սկսաւ ուսուցանել առ ծովեզերքն . և խոնեցան զնովաւ ժողովուրդք բազումք , մինչև 'ի նաւ մտանել նմա , և նստել 'ի ծովուն . և ամե-
- 2 նայն ժողովուրդն զծովեզերքն զցամաքն ունէին : Եւ ուսուցանէր զնոսա առակօք բազում ինչ . և ասէր
- 3 նոցա 'ի վարդապետութեան իւրում : Լուարո՛ւք .
- 4 ահաւաստիկ ել սերմանօղ սերմանել : Եւ եղև 'ի սերմանելն , ոմն անկաւ առ ճանապարհաւ և եկն թրու-
- 5 չուն և եկեր զնա : Եւ այն անկաւ յապառափ , ուր ո՛չ գոյր հող բազում . և վաղվաղակի բու-
- 6 սաւ . քանզի ո՛չ գոյր հիւթ երկրին . Եւ յորժամ ծագեաց արև՝ ջեռաւ , և զի ո՛չ գոյին արմատք՝
- 7 ցամաքեցաւ : Եւ այն անկաւ 'ի մէջ փշոց . ելին
- 8 փուշքն և հեղձուցին զնա . և պտուղ ո՛չ ետ : Եւ այն անկաւ յերկիր բարւոք . և ելեալ աճեցեալ

- տայր պտուղ, և բերէր ընդ միոյ երեսուն և ընդ
 9 միոյ վաթսուն և ընդ միոյ հարիւր: Եւ ասէր. Որ
 ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ:
- 10 Եւ իբրև եղև առանձինն՝, հարցին ցնա որ
 զնովան էին աշակերտօքն հանդերձ՝ զառական:
- 11 Եւ ասէ ցնոսա. Ձեզ տուեալ է գիտել զխոր-
 հուրդս արքայութեան Լստուծոյ, բայց նոցա
 որ արտաքինքն են՝ ամենայն ինչ առակօք լի-
- 12 նի. Օ՛ի տեսանելով տեսցեն և մի տեսցեն
 և լսելով լուիցեն և մի իմասցին. զի մի եր-
- 13 քէք դարձցին՝ և թողցի նոցա: Եւ ասէ ցնոսա.
 Ո՛չ գիտէք զառակս զայս, և զհարկ զամենայն ա-
- 14 ռական գիտիցէք: Որ սերմանէն՝ զբանն սերմանէ:
 15 Եւ նոքա են որ առ ճանապարհան, ուր բանն սեր-
- 16 մանի. և յորժամ լսեն զնա, գայ Սատանայ և
 հանէ զբանն սերմանեալ ՚ի սիրտս նոցա: Եւ նո-
- քա են որ յապառաժին սերմանեցան. որք յոր-
- 17 ժամ լսիցեն զբանն, վաղվաղակի խնդութեամբ
 ընդունին. Եւ զի ՚չ ունին արմատս յանձինս, այլ
 առ ժամանակ մի են. ապա ՚ի հասանել նեղու-
- 18 թեան կամ հալածման վասն բանին, վաղվաղակի
 գայթազդին: Իսկ որ ՚ի մէջ փշոցն սերմանեցան՝
- 19 նոքա են, որ իբրև զբանն լսեն, Եւ հոգք աշ-
- խարհիս և պատրանք մեծութեան * մտանեն և
- 20 հեղձուցանեն զբանն՝ և անպտուղ լինի: Եւ նոքա
 են որ յերկիրն բարւոք սերմանեցան, որք լսեն
 զբանն՝ և ընդունին և տան պտուղ՝ ընդ միոյ երե-

* Ի Յոյն, և ցանկութիւն այլոց

սուն և ընդ միոյ վաթսուն և ընդ միոյ հարիւր :

- 21 Եւ ասէ ցնոսա . Սիթէ գայ՞ ճրագ , զի ընդ
գրուանաւ դնիցի , կամ ընդ մահճօք . ոչ ապաքէն
22 ՚ի վերայ աշտանակի դնիցի : Բի չէ ինչ ՚ի ծա-
ծուկ որ թէ ոչ յայտնեսցի . և ոչ եղև ինչ գաղտ-
23 նի , եթէ ոչ ՚ի յայտ գայցէ : Եթէ որ ունիցի
24 ականջս լսելոյ , լուիցէ : Եւ ասէ ցնոսա . Տեսէք
զինչ լէքդ , և յաւելցի ձեզ որոց լէքդ : Արով
25 չափով չափէք՝ նովին չափեսցի ձեզ : Որ որ ունի-
ցի՝ տացի նմա . և որ ոչն ունիցի և զոր ունիցին՝
բարձցի ՚ի նմանէ :
- 26 Եւ ասէր . Եսպէս է արքայութիւն Լստուծոյ .
որպէս զի այր մի արկանիցէ սերմանիս յերկիր .
27 Եւ ննջիցէ և յառնիցէ զցայգ և զցերեկ , և սեր-
մանիքն բուսանիցին և աճիցեն . և նա ՚չ գիտէ՝
28 ի՞նչ երկիրն ինքնին բերէ զպտուղ . նախ զխոտն
և ապա զհասկն , ապա զցորեանն ատոք ՚ի հաս-
29 կին : Եւ յորժամ տայցէ զպտուղն , վաղվաղակի
30 առաքի մանգաղ . զի հասեալ են հունձք : Եւ ա-
սէր . Ո՞ր նմանեցուցուք զարքայութիւնն Լստու-
31 ծոյ , կամ որով առակաւ առակեսցուք զնա : Որ-
պէս հատն մանանխոյ՝ որ յորժամ սերմանիցի յերկ-
րի , փոքրագոյն է քան զամենայն սերմանիս որ են
32 յերկրի . Եւ յորժամ սերմանիցի , բուսանի և լի-
նի մեծ քան զամենայն բանջար , և արձակէ ոսոս
մեծամեծս , մինչև բաւական լինել ընդ հովանեաւ
33 նորա թռչնոց երկնից բնակել : Եւ այնպիսի առա-
կօք խօսէր ընդ նոսա զբանն , որպէս կարօղ լի-
34 նէին լսել . Եւ առանց առակի ոչինչ՝ խօսէր ընդ

* F 3

նոսա, ՚բայց առանձինն աշակերտացն իւրոց մեկնէր զամենայն :

- 35 Եւ ասէ ցնոսա յաւուրն յայնմիկ՝ իբրև ընդ եւ
 36 ընկս լինէր . Եկայք անցցուք յայն կողմն : (Ըտ-
 զուն զԺողովուրդն, և առնուն զնա նաւան հան-
 37 դերձ, և զայլ ևս նաւան որ էին ընդ նմա : Եւ
 լինէր մորիկ մեծ հողմոյ, և զայնն ՚ի նաւն զե-
 38 ղոյր, մինչ գրեթէ լի իսկ լինել : Եւ ինքն նըն-
 ջէր ՚ի խելս նաւին ՚ի վերայ բարձի . զարթուցա-
 նէին զնա և ասէին . Սարդապետ ոչինչ է քեզ
 39 փոյթ, զի կորնչիմք աւասիկ : Եւ զարթուցեալ
 սաստեաց հողմոյն և ծովուն, ասէ . Վաղարեան
 կարկեանց, և դադարեաց հողմն, և եղև խաղա-
 40 ղութիւն մեծ : Եւ ասէ ցնոսա . Ի՞նդէր այդպէս
 վատասիրոք էք, չև և՞ ունիք հաւատս . և երկե-
 եան երկիւղ մեծ, և ասէին ցմիմեանս . Ո՞րք
 արդեօք իցէ սա, զի և հողմ և ծով հնազան-
 դին նմա :

ԳՒԼ Ե

- 1 Եւ եկն յայնկոյս ծովուն յաշխարհն Գներգե-
 2 սացւոց : Եւ ընդ ելանելն նորա ՚ի նաւէ անտի,
 պատահեաց նմա այր մի ՚ի գերեզմանացն՝ զոր ու-
 3 նէր այս պիղծ . Որոյ և բնակութիւն իւր իսկ ՚ի
 գերեզմանս էր . և ոչ շղթայիւք որ ևս կարէր
 4 կապել զնա, Սլան բաղում անգամ ոտնակապօք
 և շղթայիւք կապելոյ, և խզելոյ ՚ի նմանէ զըզ-
 թայն, և զոտնակապան խորտակելոյ, և ոչ ոք

- 5 կարէր պարտել զնա . Վանզի հանապազ զցայգ
 և զցերեկ 'ի գերեզմանս և 'ի լերինս աղաղակէր ,
 6 և կոծէր զանձն իւր քարամբք : Իբրև ետես զՅի-
 սուս 'ի հեռաստանէ , ընթացաւ և երկիրեպագ
 7 նմա : Եղաղակեաց 'ի ձայն մեծ' և ասէ , Օ՞ր կայ
 իմ և քո Յիսուս Արդի Եստուծոյ բարձրելոյ .
 երդմեցուցանեմ զքեզ յԵստուած , մի տանջեր
 8 զիս : Վանզի ասէր ցնա . Ե՛լ այսդ պիղծ 'ի մար-
 9 դոյ այտի : Եւ հարցանէր ցնա՝ թէ Օ՞րնչ ա-
 նուն է քո . և ասէ ցնա . Լէգէոյն անուն է իմ ,
 10 քանզի բազումք եմք : Եւ աղաչէին զնա յոյժ ,
 զի մի առաքեսցէ զնոսա արտաքս քան զաշխարհն :
 11 Եւ անդ էր առ լերամբն երամակ մի խոզաց արօ-
 12 տական մեծ : Եղաչեցին զնա ամենայն դէքն և ա-
 սեն , Եւաքեա՞ զմեզ 'ի խոզսն , զի մտցուք 'ի նո-
 13 սա : Եւ հրամայեաց նոցա . և իբրև ելին սյսքն
 պիղծք՝ մտին 'ի խոզսն , և դիմեաց երամակն 'ի
 դարէ անտի 'ի ծովն . էին իբրև երկու հազարք , և
 14 հեղձնուին 'ի ծովուն : Եւ խոզարածքն փախեան .
 և պատմեցին 'ի քաղաքի և յագարակս , և ելին
 15 տեսանել զինչ իցէ որ գործեցաւն : Գան առ Յի-
 սուս , և տեսանեն զդիւահարն զի նստէր զգեցեալ
 և զգաստացեալ , որ ունէր զլէգէոյնն և զահի հա-
 16 րան : Եւ պատմեցին նոցա որոց տեսեալն էր , թէ
 17 զինչ եղև այսահարին , և զինչ վասն խոզիցն : Եւ
 18 սկսան աղաչել զնա գնալ 'ի սահմանաց նոցա : Եւ
 իբրև եմուտ նա 'ի նաւն , աղաչէր զնա դիւահարն՝ ,
 19 զի ընդ նմա իցէ . Եւ Յիսուս ոչ ետ նմա թոյլ ,
 այլ ասէ ցնա . Ե՛րթ 'ի տուն քո առ ընտանիս

- քո, և պատմեան նոցա որ ինչ միանգամ Տէր ա-
- 20 րար քեզ և ողորմեցաւ քեզ: Եւ չոքաւ՝ և սկսաւ
քարոզել ՚ի Ղեկապօլին, զոր ինչ արար նմա Յի-
սուս, և ամենեքին զարմանային:
- 21 Եւ իբրև անց Յիսուս միւսանգամ յայն կողմն՝
ժողովեցաւ առ նա ժողովուրդ բազում, և էր առ
- 22 ծովեզերքն: Եւ ահա մի ՚ի ժողովրդապետացն
գայր, որում անուն էր Յայրոս. և իբրև ետես
- 23 զնա անկաւ առ ոտս նորա. Աղաչէր զնա յոյժ և
ասէր, թէ Ղուստր նորա մերձ է ՚ի մահ, զի եկ-
եալ դնիցէ նմա ձեռն, որպէս զի ապրեսցի և
- 24 կեցցէ: Եւ գնաց ընդ նմա. երթայր և ժողովուրդ
25 բազում զՏես նորա, և նեղէին զնա: Եւ կին մի
էր ՚ի տեռատեսու թեան արեան զերկոտասան ամ.
- 26 Եւ յոյժ վշտացեալ ՚ի բազում բժշկաց, և ծախ-
եալ զինչս իւր զամենայն և չէր ինչ օգտեալ, այլ
- 27 ևս առաւել զայրացեալ: Իբրև լուաւ զՅիսուսէ՝
եկն ՚ի մէջ ամբօխին յետոյ և բուռն եհար զՏան-
- 28 դերձէ նորա. Քանզի խորհէր ՚ի մտի, թէ միայն
29 մերձեցայց ՚ի հանդերձս նորա՝ փրկեցայց: Եւ
վաղվաղակի ցամաքեցաւ աղբիւր արեան նորա. և
գիտաց ՚ի մարմին իւր թէ բժշկեցաւ ՚ի տանջա-
- 30 նացն: Եւ անդէն վաղվաղակի գիտաց Յիսուս
յանձն իւր զզօրութիւնն որ ել ՚ի նմանէ, դար-
ձաւ յամբօխն և ասէ. Ո՞վ մերձեցաւ ՚ի հան-
- 31 դերձս իմ: Եւ ասեն ցնա աշակերտքն. Տեսանես
զի ամբօխդ նեղէ զքեզ, և ասես թէ Ո՞վ մեր-
- 32 ձեցաւ ՚ի հանդերձս իմ: Եւ շուրջ հայէր տեսա-
- 33 նել թէ ո՞վ զայն արար: Եւ կինն զարհուրեալ և

- դողացեալ* վասն որոյ գաղտն արար": քանզի գիտէր զի՞նչ եղև նմա, եկն անկաւ առաջի նորա. և
- 34 ասաց զամենայն իրան ստուգութեամբ: Եւ ()խուսա ասէ ցնա. Վո՛ւստր հաւատք քո կեցուցին զքեզ, երթ 'ի խաղաղութիւն, և եղիջի՞ր ողջ 'ի տանջանաց քոց:
- 35 Մինչդեռ նա զայն խօսէր, գան ոմանք 'ի տանէ ժողովրդապետին՝ և ասնն. Թէ Վո՛ւստրն քո մեռաւ,
- 36 զի՞ ևս աշխատ առնես զվարդապետդ: Իսկ ()խուսա իբրև լուաւ զքանն ասացեալ, ասէ ցժողովրդապետն:
- 37 Մի երկնչիւր, բայց միայն հաւատա: Եւ ոչ զո՞ք եթող ընդ իւր երթալ, բայց միայն զՊետրոս և զՆաիթոս և զՆովհաննէս զեղբայրն Նաիթոս:
- 38 Վայ 'ի սուն ժողովրդապետին, և ասեանէ ամբոխ
- 39 յոյժ և լալականս, և ազաղակ յոյժ: Եւ մտեալ 'ի ներքս՝ ասէ ցնոսա. Չի՞ խոտվեալ էք և լպք, մա-
- 40 նուկն ո՛չ է մեռեալ, այլ ննջէ: Եւ ծաղց առնէին զնա. և նորա հանեալ արտաքս զամենեսեան, առ նու ընդ իւր զՏայր մանկանն և զմայր, և զնոսա որ
- 41 ընդ նմայն էին, և մտանէ ուր զնէր մանուկն: Եւ կալեալ զձեռանէ մանկանն, ասէ ցնա. Տալի՞թա կուսի, որ թարգմանի, Աղջիկ դու քեզ ասեմ՝ արի:
- 42 Եւ վաղվազակի յարեաւ աղջիկն և զնայր, քանզի էր ամաց իբրև երկոտասանից. և զարմացան մեծաւ
- 43 զարմանալեօք: Եւ պատուէր տայր նոցա յոյժ, զի մի՞ ոք գիտացէ զայն. և ասաց տալ նմա ուտել:

* 'ի Նոյնն չէք:

ԳԼ Զ

- 1 Եւ ել անտի եկն 'ի գաւառ իւր . և երթային
- 2 զՏեա նորա աշակերտքն իւր : Եւ եղև 'ի շաբաթուն՝
սկսաւ ուսուցանել 'ի Ժողովրդեանն . և բազումք իբրև
լէին՝ զարմանային* ընդ վարդապետութիւն նորա ,
և ասէին . Ուստի՞ է սմա այս , կամ զի՞նչ է իմաս-
տութիւնս որ տուեալ է սմա , զի զօրութիւնք այս-
- 3 պիսիք 'ի ձեռաց սորա լինին : Ո՛չ սա է՛ մանուկ
Տիւսանն՝ , և որդին Սարեմայ , եղբայր Յակոբայ
և Յովսեայ և Յուդայի և Աիմոնի , և չիցեն քորք
- 4 դորա աստ առ մեզ . և գայթաղէին 'ի նա : Եւ ա-
սէ ցնոսա . Ո՛չ է մարգարէ անարգ , բայց եթէ 'ի
գաւառի իւրում և յազգատոՏմի և 'ի տան իւրում :
- 5 Եւ ոչ կարէր անդ . և ոչ մի ինչ զօրութիւն ասնել ,
բայց սակաւ Տիւանդաց ձեռն եղեալ բժշկէր զնոսա :
- 6 Եւ զարմանայր վասն անՏաւատութեան նոցա :
- 7 Եւ շրջէր շուրջ զգաւառօքն , և ուսուցանէր : Եւ
կոչեաց առ ինքն զերկոտասանսն , և սկսաւ առաքել
զնոսա երկուս երկուս , և տայր նոցա իշխանութիւն .
- 8 'ի վերայ այսոց պղծոց : Եւ պատուիրեաց նոցա զի
մի ինչ բարձցեն 'ի ճանապարհ , բայց միայն գաւա-
- 9 զան . մի պարկ , մի հաց , մի պղինձ 'ի գօտիս . Եւ
ագանել հողաթափս , և Սի զգենուցուք , ասէ , եր-
- 10 կուս պարեգօտս : Եւ ասէր ցնոսա . Յոր տուն մտա-
նիցէք , անդէն օթեանս կայլիք մինչև ելանիցէք
- 11 անտի : Եւ որ ոչ ընկալցին զձեզ , և ոչ լուիցեն

* 'Ի Յոյն չէ :

† 'Ի Յոյն , Տիւան

- 12 եւ յորժամ ելանիցէք անտի՝ թօթափեսայիք զփո-
 13 շի ոտից ձերոց ՚ի վկայութիւն նոցա : Եւ ելեալ քա-
 14 ռոզէին զի ապաշխարեսցեն : Եւ դես բազումսն հա-
 նէին . և օժանէին իւղով զբազում հիւանդս և
 15 բժշկէին զնոսա :
 16 Եւ լուաւ արքայ շերովդէս , քանզի յայտնի եղև
 անուն նորա , և ասէր . թէ Յովհաննէս մկրտիչ
 17 յարեաւ ՚ի մեռելոց , և վասն այնորիկ զօրութիւնք
 18 լինին նովաւ : Եւ ասէին թէ Եղիա է , իսկ այլքն
 19 թէ Սարգարէ է , կամ թէ իբրև զմի ՚ի մարգա-
 20 ղէից : Իբրև լուաւ շերովդէս , ասէ . Օրոյ ես
 զգլուխն հատի զհօմսաննու , սա է նա , յարեաւ
 21 ՚ի մեռելոց : Օ՛ի ինքն շերովդէս առաքեաց կալաւ
 զհօմսաննէս , և կապեաց զնա և եղ ՚ի բանտի
 վասն շերովդիայ կնոջ Վիլիպպոսի եղբոր նորա ,
 22 զի նա կին արար զնա : Վրանզի ասէր Յովհաննէս
 ցշերովդէս , թէ Ո՛չ է օրէն քեզ ունել զկին եղբոր
 23 քո : Եւ շերովդիա ոխացեալ էր ընդ նմա , և
 կամէր սպանանել զնա , և ո՛չ կարէր : Օ՛ի շե-
 րովդէս երկնչէր ՚ի Յովհաննէ . քանզի զիտէր
 զնա այր արդար և սուրբ , և սպասէր նմա . և
 լուեալ ՚ի նմանէ բազում ինչ առնէր , և քաղցրու-
 թեամբ լէր նմա : Իբրև օր մի լինէր պարապոյ ,
 յորժամ ընթրիս տայր շերովդէս յաւուր ծննդոց
 իւրոց՝ նախարարաց իւրոց և հազարապետաց և մե-
 ծամեծաց Վալիլեացոց . Եւ ՚ի մտանել դստերն
 շերովդիայ և ՚ի կաքաւել , հաճոյ եղև շերովդի և
 բազմականացն : Եւ թագաւորն ցաղղիկն , Խնդրեա՛
 յինէն զօր ինչ կամիս , և տաց քեզ : Եւ երդուաւ

- նմա բազում անգամ, թէ Օոր ինչ և խնդրեսցես
 դու յինէն տաց քեզ, մինչև ցկէս թագաւորութեան
- 24 իմոյ : Եւ ելեալ ասէ ցմայր իւր . Օֆնչ խընդ-
 րեցից . և նա ասէ , Օգլուխն ՅովՏաննու մկրտչի :
- 25 Եւ մտեալ անդրէն փութանակի առ թագաւորն՝
 ասէ . Կամիմ զի այժմ տացես ինձ վաղվազակի 'ի
- 26 վերայ սկտեղ զգլուխն ՅովՏաննու մկրտչի : Եւ
 տրտմեցաւ յոյժ թագաւորն . այլ վասն երդմանցն
- 27 և կոչնականացն , ոչ կամեցաւ անարգել զնա . Եւ
 առաքեաց վաղվազակի թագաւորն դահիճ , և հրա-
- մայեաց բերել զգլուխն նորա . և չորբաւ գլխատեաց
- 28 զնա 'ի բանտին , Եւ երբըր զգլուխն նորա սկտեղք՝
 և ետ ցաղջիկն , և աղջիկն տարաւ ետ մօր իւրում :
- 29 Իբրև լուան աշակերտքն նորա , եկին բարձին զմար-
 մինն և եղին 'ի գերեզմանի :
- 30 Դողովեցան առաքեալքն առ Յիսուս , և պատ-
 մեցին նմա զամենայն ինչ զոր արարին և զոր ու-
- 31 սուցին : Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս . Եկայք դուք
 առանձինն յանապատ տեղի , և հանգիջիք սակա-
- մի . զի էին բազումք որ երթային և գային , և հաց
- 32 անգամ չժամանէին ուտել : Եւ գնացին նաւու յա-
- 33 նապատ տեղի առանձինն : Եւ տեսին զնոսա զի եր-
- թային , և զգացին բազումք . և հետի յամենայն
- քաղաքաց խուռն ընթանային անդր , և մերձենային
- 34 առ նոսա . Եւ ելեալ ետես ամբոխ բազում , և
 գթացաւ 'ի նոսա , զի էին իբրև ոչխարք՝ որոց ոչ
- 35 իցէ հովիւ . և սկսաւ ուսուցանել զնոսա յոյժ : Եւ
 իբրև բազում ժամ եղև , մատուցեալ աշակերտքն
 ասէին . Տեղիս անապատ է , մինչդեռ աւուր կայ ,

- 36 Երձակեա՛ւ զժողովուրդսդ , զի երթեալ շուրջ
 յագարակս և ՚ի գեօղս՝ գնեսցեն իւրեանց զինչ
 37 ուտիցեն , զի աստ ուտել ինչ ո՛չ ունին : Եւս
 պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա . Գուրբ տուր դո-
 ցա ուտել . ասեն ցնա . Երթիցուր գնեսցուր
 երկերիւր դահեկանի հաց , և տացուր դոցա ու-
 38 տել : Եւսէ ցնոսա . Վանի՞ նկանակ ունիք՝ երթայք
 տեսէք . իբրև գիտացին , ասեն ցնա . Զինք՝ և
 39 երկուս ձկուռնս : Եւ հրամայեաց նոցա բազմել երա-
 40 խանս երախանս ՚ի վերայ դալար խոտոյ : Եւ բազ-
 41 մեցան դասք դասք՝ ուր հարիւր և ուր յիսուն : Եւ
 առեալ զհինգ նկանակն և զերկուս ձկուռնսն , հա-
 յեցաւ յերկինս , օրհնեաց՝ մանրեաց զնկանակն
 և ետ ցաշակերտսն զի արկցեն նոցա , և զերկուս
 42 ձկուռնսն բաշխեաց ամենեցուն : Կերան և յագե-
 43 ցան . Եւ բարձին զնշխարան երկոտասան սակառի լի ,
 44 և ՚ի ձկանց անտի : Եւ էին որ կերանն՝ իբրև արք
 հինգ հազար .
- 45 Եւ նոյն ժամայն ձեպեաց զաշակերտսն մտանել
 ՚ի նաւ , և յառաջագոյն քան զնա երթալ յայնկոյս
 ՚ի Բեթսայիդա , մինչ ինքն զժողովուրդսն արձակի-
 46 ցէ : Եւ հրաժարեալ ՚ի նոցանէ ել ՚ի լեառն կալ
 47 յաղօթս : Եւ իբրև երեկոյ եղև , էր նաւն ՚ի մէջ
 48 ծովուն , և ինքն ՚ի ցամաքի : Եւ ետես զնոսա հող-
 մակոծեալս ՚ի վարելն , զի էր հողմն ընդդէմ նոցա .
 և զչորրորդ պահու գիշերոյն գայ առ նոսա գնա-
 լով ՚ի վերայ ծովուն . և կամէր զանց առնել առ
 49 նորօք : Եւրբա իբրև տեսին զի գնայր ՚ի վերայ ծո-
 վուն , համարեցան թէ առաջօք ինչ լինիցի , և զա-

- 50 զաղակ բարձին : Վանզի ամենեքեան տեօին զնա՝ և խոռովեցան . և նա անդէն վաղվաղակի խօսեցաւ ընդ նոսա և ասէ . Վաջալերացարո՛ւք , ես եմ՝ մի եր-
- 51 կընջիք : Եւ ել 'ի նաւն առ նոսա , և գաղարեաց հողմն : Եւ առաւել ևս յիմարեալ էին 'ի միտս
- 52 իւրեանց , և զարմանային յոյժ : Վանզի և 'ի վերայ հացին ոչ իմացան , զի էր սիրտ նոցա թըմբ-
- 53 րեալ : Եւ իբրև անցին յայնկոյս , եկին յերկիրն
- 54 Գեննեսարէթ* : Եւ իբրև ելին 'ի նաւէ անտի , իսկ և իսկ ծանեան զնա արք տեղւոյն այնորիկ :
- 55 Եւ ընթացեալ այսր անդր ընդ ամենայն գաւառն , սկսան մահճօք բերել զՏիւանդա , ուր լսէին թէ
- 56 անդ իցէ : Եւ ուր և մտանէր 'ի գեօղս կամ 'ի քաղաքս կամ յագարակս , 'ի հրապարակս դնէին զախտաժէտս , և աղաչէին զնա . զի գոնէ 'ի քղանցս . հանդերձից նորա մերձենայցեն . և որ միանգամ մերձեցանն՝ փրկեցան :

ԳԼ Ե

- 1 Եւ ժողովեցան առ նա փարիսեցիքն և ոմանք 'ի
- 2 դպրացն՝ որ եկեալ էին յԵրուսաղէմէ : Եւ տեսեալ զոմանս յաշակերտացն անտի , զի խառնակ ձեռօք , աշխնքն է , անլուայ ուտէին հաց , բամբասեցին .
- 3 Օ՛ի փարիսեցիքն և ամենայն շրէպք՝ եթէ ոչ բռնալիր լուանան զձեռս , հաց ոչ ուտեն . քան
- 4 զի ունին զաւանդութիւն ծերոցն : Եւ 'ի հրապա-

* 'ի Եփեսոս , և հանին զնաւն 'ի ցամաք

րակէ մտեալ՝ եթէ ոչ նախ մկրտիցին , ոչ ուտեն .
 և այլ ինչ բազում է՝ զոր ընկալան ունել , մկրտու
 թիւնս բաժակաց և ստոմանաց և պղնձեաց և մահ-
 5 ճաց : Եւս հարցանեն ցնա փարիսեցիքն և դպիրք՝
 թէ Ընդէր աշակերտքն քո ոչ գնան ըստ աւան-
 դութեան ծերոցն ; այլ խառնակ ձեռք հաց ուտեն :
 6 Եւս պատասխանի եա և ասէ ցնոսա . թէ Խարւք
 մարգարէացաւ Եսայի վասն ձեր կեղծաւորաց , որ-
 պէս ասաց . Եւրոպիոս այս շրթամբք մեծարէ զիս ,
 և սիրտք նոցա հեռացեալ ՚ի բացեայ են յինէն :
 7 Եւս որ պաշտեն զիս . ուսուցանեն վարդապետու
 8 թիւնս զմարդկան պատուիրեալք : Եւրեալ զպատ-
 ուիրանն Եստուծոյ , ունիք զմարդկան աւանդութիւն ,
 մկրտութիւնս ստոմանաց և բաժակաց , և այլոց նը-
 9 մանեաց սոցին առնէք բազումս : Եւ ասէ ցնոսա .
 Խարւք խտէք զպատուիրանն Եստուծոյ , զի զձեր
 10 աւանդութիւնն հաստատիցէք : Եւ Ստեփանոս ասէ .
 Պատուեա՛ զհայր քո և զմայր . և որ չարախօսեցէ
 11 զհօրէ կամ զմօրէ , մահու վախճանեցի : Եւ դուք
 ասէք . Եթէ ասիցէ որ ցհայր կամ ցմայր կորբան ,
 12 որ է պատարագ , զոր յինէն օգտեցիս . Եւ ոչ ևս
 13 տայք թոյլ նմա առնել ինչ հօրն կամ մօր : Եւ
 անարգէք զբանն Եստուծոյ ձերով աւանդութեամբն ,
 զոր աւանդեցիք . և բազում ինչ այլ որ այսմ նը-
 14 ման է առնէք : Եւ կոչեալ առ ինքն զամենայն ժո-
 ղովուրդն , ասէ ցնոսա . Եւս որք ինձ ամենեքեան
 15 և ՚ի միա առէք : Ոչինչ արտաքուստ ՚ի մարդ մըտ-
 եալ՝ եթէ կարիցէ պղծել զնա , այլ որ ելանէ ՚ի
 16 նմանէ այն է որ պղծէ զմարդն : Եւ ունիցի կականջս

լսելոյ՝ լուիցէ :

- 17 Եւ իբրև եմուտ ՚ի տուն յամբոխէ անտի , հար-
- 18 ցանէին զնա աշակերտքն վասն առակին : Եւ ասէ
 ցնոսա . Ըստպէս և դուք անմիտ էք . ո՛չ իմանայք
 եթէ ամենայն որ արտաքուստ ՚ի ներքս մտանէ ՚ի
- 19 մարդ , ո՛չ կարէ զնա պղծել . Օ՛ի ո՛չ եթէ ՚ի սիրտ
 նորա մտանէ , այլ յարովայն՝ և արտաքս ելանէ . և
- 20 սրբէ զամենայն կերակուրան : Եւ ասէր , թէ Որ ինչ
 21 ՚ի մարդոյն ելանէ՝ այն պղծէ զմարդ : Օ՛ի ՚ի ներ-
 քուստ ՚ի սրտէ մարդկան խորհուրդք չարութեան
- 22 ելանեն . շնութիւնք , պոռնկութիւնք , Վտղութիւնք ,
 սպանութիւնք , ագահութիւնք , չարութիւնք , նեն-
 գութիւնք , գիջութիւնք , չարակնութիւն , հայհոյու-
- 23 թիւն , ամբարտաւանութիւն , անզգամութիւն : Ըստ
 ամենայն չարիք ՚ի ներքուստ ելանեն , և պղծեն
 զմարդ :
- 24 Եւ անտի յարուցեալ՝ եկն ՚ի սահմանս Տիւրոսի
 և Սիդոնի . և մտեալ ՚ի տուն ո՛չ ումէք կամէր յայտ-
- 25 նել , և ո՛չ կարաց ծածկել : Եւ ասէր կին մի զնմանէ ,
 որոյ դուստր իւր նեղեալ էր յայտոյ պղծոյ . եկն ան-
- 26 կաւ առաջի նորա : Եւ կինն էր հեթանոս՝ փիւնիկ
 Ըսորի յազգէ . և աղաչէր զնա՝ զի զգեն հանցէ ՚ի
- 27 դատերէ նորա : Եւ Յիսուս ասէ ցնա . թո՛ղ տուր
 նախ յագեսցին մանկունք , զի ո՛չ է բարւոք առնուլ
- 28 զհաց մանկանց և արկանել շանց : Վաս պատասխա-
 նի ետ և ասէ . Տէր՝ և շունք ՚ի փշքանաց սեղանոյ
- 29 մանկանցն կերակրին : Եւ ասէ ցնա . Սպասն այդր
 30 բանի երթ , ել դեն ՚ի դատերէ քումմէ : Վնաց ՚ի
 տուն իւր , և եգիտ ելեալ զգեն , և զդուստրն , զի

31 անկեալ դնէր 'ի մահիճս : Եւ ելեալ միւսանգամ
 'ի սահմանացն Տիւրոսի և Սիդոնի, և եկն 'ի ծո-
 վեղոն Վալիլեացոց 'ի մէջ սահմանացն 'ի Վեկա-
 32 պոլիս : Եւ բերին առաջի նորա խուլ մի և համր .
 33 և աղաչէին զի ձեռն գիցէ 'ի վերայ նորա : Եւ առ-
 եալ զնա մեկուսի յամբոխէ անտի , արկ զմատունս
 իւր ընդ ականջս նորա և եթուք անդր . և կալաւ
 34 զլեզուէ նորա , Հայեցաւ յերկինս յոգւոց եհան՝
 35 և ասէ . Ե'փփաթայ՝ որ է բացիր : Եւ նոյն ժա-
 մայն բացան լսելիք նորա , և լուծան կապանք լեզ-
 36 ուի նորա , և խօսէր ուղիղ : Եւ պատուիրեաց նո-
 ցա զի մի՛ ումէք ասիցեն . և որչափ նա պատուիրէր
 37 նոցա , նաքա ևս առաւել քարողէին . Եւ ևս քան
 զևս զարմանային և ասէին . Օ՛ւմենայն ինչ բարուք
 գործեաց սա , զի խլից լսել տայ և համերց խօսել :

ՊԵՆՏ

1 Յաւուրնն՝ յայնոսիկ դարձեալ ժողովուրդ բազում
 էր , և ինչ ո՛չ ունէին ուտել . կոչեաց զաշակերտսն
 2 իւր՝ և ասէ ցնոսա : Վ'թամ ես 'ի վերայ ժողովւը-
 դեանդ , զի արդ երեք աւուրք են՝ մինչ առ իս են ,
 3 և ո՛չ ունին զինչ ուտիցեն : Եւ եթէ արձակեմ զդո-
 սա նօթիս 'ի տունս իւրեանց՝ նքթիցեն 'ի ճանա-
 պարհի . զի ոմանք 'ի դոցանէ 'ի հեռաստանէ եկ-
 4 եալ են : Պատասխանի ետուն նմա աշակերտքն նո-
 րա . Ուստի՞ կարես յագեցուցանել զդոսա հացիւ
 5 յանապատի աստ : Եւ հարցանէր զնոսա . Վ'անի՞
 6 նկանակ հաց ունիք . և նոքա ասեն Եօթն : Եւ

- Տրամայեաց ժողովրդեանն բազմել 'ի վերայ երկ-
 րի . և առեալ զեօթն նկանակն՝ գոհացաւ՝ երեկ և
 տայր ցաշակերտսն զի արկցեն . և արկին առաջի
 7 ժողովրդեանն : Եւ ձկուռս սակաւ ունէին . և զայն
 8 ևս օրհնեաց , և Տրամայեաց արկանել : Կերան և
 յաբեցան . և բարձին զնշխարս կոտորոցն՝ եօթն
 9 զամբիղ : Եւ էին որ կերանն իբրև չորք հազարք .
 և արձակեաց զնոսա :
 10 Եւ նոյն ժամայն մտեալ 'ի նաւ հանդերձ աշա-
 11 կերտօքն՝ եկն 'ի կողմանս Վաղմանուռնեայ : Եկին
 փարիսեցիքն և սկսան վիճել ընդ նմա , և խնդրէին
 12 'ի նմանէ նշան յերկնից փորձելով զնա : Եւ զայ-
 րացաւ յոգի իւր՝ և ասէ . Օ՛րհ է զի ազգս այս նը-
 շան խնդրէ . ամէն ասեմ ձեզ , թէ տացի նշան ազ-
 13 գիս այսմիկ : Եթող զնոսա . դարձեալ եմուտ 'ի
 14 նաւ՝ և զնաց յայնկոյս : Եւ մոռացան հաց բառնալ
 բայց միայն մի նկանակ ունէին ընդ իւրեանս 'ի
 15 նաւին : Եւ պատուիրէր նոցա և ասէր . Օ՛գոյշ ե-
 ղերուք 'ի խմորոյ անտի փարիսեցւոց՝ և 'ի խմորոյ
 16 հերովդիանոսաց : Եւ խորհէին ընդ միմեանս և ա-
 17 սէին , թէ Օ՛րհ հացս ոչ ունիմք : Վիտաց Յիսուս
 և ասէ ցնոսա . Օ՛րհ խորհիք* 'ի սիրտս ձեր թե-
 րահաւատք՝ թէ հաց ոչ ունիք . տակաւին ոչ իմա-
 18 նայք և ոչ յիշէք . ապշութիւն ունի զսիրտս ձեր . Ընք
 գոն և ոչ տեսանէք , ականջք են և ոչ լսէք , և*
 19 ոչ իմանայք տակաւին , և ոչ յիշէք : Յորժամ
 զՏինգ նկանակն 'ի հինգ հազարն , և քանի՞ սակա-

* 'Ի Յոյնն չէք :

- ոի լի բարձիք զկոտորոցն : և ասեն , Երկոտասան :
 20 Եւ յորժամ զԵօթն նկանակն 'ի չորս հազարսն ,
 քանի՞ զամբիղ լի բարձիք զկոտորոցն . և նորա ա-
 21 սեն , Եօթն : Եւ ասէ ցնոսա . Խակ զհարդ ոչ ի-
 22 մանայք : Գան 'ի Բեթսայիդա . և ածեն առաջի
 նորա կոյր մի , և աղաչէին զնա՝ զի մերձեսցի 'ի նա :
 23 Եւ առեալ զձեռանէ կուրին՝ եհան արտաքոյ շինին ,
 եթուք յաչս նորա , և ձեռն եղ 'ի վերայ նորա . և
 24 հարցանէր ցնա՝ թէ տեսանիցէ՞ ինչ : Բացաւ և ա-
 սէր . հեսանեմ զմարդիկս՝ զի շրջին իբրև զծառս :
 25 Դարձեալ եղ ձեռս 'ի վերայ աչաց նորա երաց , և
 տեսանէր . ողջացաւ՝ և տեսանէր համարձակ զամե-
 26 նայն : Լրձակեաց զնա 'ի տուն իւր՝ և ասէ . 'Ի շէնդ
 մի մտանիցես , * այլ երթ 'ի տուն քո . և յորժամ
 'ի շէնն մտանիցես՝ մի ումեք ասիցես 'ի շինին" :
 27 Եւ ել Յիսուս աշակերտօքն հանդերձ 'ի շէնս
 Կեսարեայ Փիլիպպեայ . և 'ի ճանապարհին հարցա-
 նէր ցաշակերտսն և ասէր . Օ՞ր ուստեք ասեն զի-
 28 նէն մարդիկս թէ իցեմ : 'Կորա ետուն պատասխանի
 և ասեն . Օ՞յովհաննէս մկրտիչ , և այլք Օ՞եղիա ,
 29 և այլք Օ՞մի ոք 'ի մարգարէից անտի : Լքէ ցնոսա .
 Խակ դուք զո՞ ուստեք ասէք զինէն թէ իցեմ . պա-
 տասխանի ետ Պետրոս , և ասէ ցնա . Դո՞ւ ես
 30 Բրիստոսն : Եւ սաստեաց 'ի նոսա՝ զի մի ումեք ա-
 31 սիցեն զնմանէ : Եւ սկսաւ ուսուցանել զնոսա , թէ
 պարտ է Որդւոյ մարդոյ բազում չարչարանս ըն-
 դունել , և անարգիլ յերիցանց և 'ի քահանայապե-

* 'Ի Յոյն , և մի ումեք ասիցես 'ի շինին

- տից և ՚ի դպրաց, | և մեռանել, և յերիբ աւուր
 32 յառնել: Եւ համարձակ զբանն խօսեցաւ. և առեալ
 33 զնա մեկուսի Պետրոսի՝ սկսաւ սաստել նմա: Եւ նա
 դարձաւ ետես զաշակերտսն, օսստեաց Պետրոսի և
 ասէ. Ե՛րթ յետս իմ Սատանայ. զի ո՛չ խորհիս
 34 դու զՄատուճոյսն այլ զմարդկան: Եւ կոչեցեալ
 առ ինքն զժողովուրդն աշակերտօքն հանդերձ՝ ա-
 սէ ցնոսա. Եթէ ոք կամի գալ զկնի իմ՝ ուրացի
 զանձն իւր, և բարձցէ զխաչ իւր, և եկեսցէ զկնի
 35 իմ: Օ՛ի որ կամիցի ապրեցուցանել զանձն իւր,
 կորուսցէ զնա. և որ կորուսցէ զանձն իւր վասն ա-
 36ւետարանին, ապրեցուցէ զնա: Օ՛խնչ օգուտ է
 մարդոյ եթէ զաշխարհս ամենայն շահեսցի, և զանձն
 37 իւր տուժեսցէ: Վրանզի զի՛նչ տացէ մարդ փոխա-
 38 նակ անձին իւրոյ: Օ՛ի որ ոք ամօթ համարեսցի
 զիս և զբանս իմ ՚ի շնացօզ և ՚ի մեղաւոր ազգիս
 պսմիկ, և Որդի մարդոյ յամօթ արասցէ զնա,
 յորժամ եկեսցէ փառօք հօր իւրոյ * և հրեշտա-
 39 կաց սրբոց: Եւ ասէ ցնոսա. Լ՛մէն ասեմ ձեզ.
 զի են ոմանք ՚ի սոցանէ որ աստ կան, որք մի ճա-
 շակեսցին զմահ՝ մինչև տեսցին զարքայութիւն Լ՛ս-
 տուճոյ եկեալ զօրութեամբ:

ԳԼ. Թ.

- 1 Եւ յետ վեց աւուր առնու ընդ իւր Յիսուս զՊետ-
 րոս և զՅակոբոս և զՅովհաննէս, և հանէ զնոսա
 ՚ի լեառն մի բարձր առանձինն. և յայլակերպս եղև

* Ի Յոյն, հանդերձ հրեշտակօք սրբովք

- 2 առաջին նոցա : Եւ ձորձք նորա եղեն փայլուն սպի-
տակ յոյժ , որպէս Թափիչք երկրի ոչ կարեն այն-
- 3 պէս սպիտակացուցանել : Եւ երևեցաւ նոցա Եղիա
4 Սովսէսիւ Հանդերձ , և խօսէին ընդ Յիսուսի : Պա-
տասխանի ետ Պետրոս՝ և ասէ ց՛Յիսուս . Ուրբբի՝
բարուք է մեզ աստ լինել . և արասցուք երիս տա-
- 5 դաւարս՝ մի քեզ և մի Սովսէսի և մի Եղիայի : Կան-
զի ոչ գիտէր զինչ խօսէր , զի զարհուրեալ էին :
- 6 Եւ եղև ամպ մի հովանի ՚ի վերայ նոցա . ձայն ե-
ղև յամպոյ անտի , և ասէ . Կա՛ է Որդի իմ սիրելի ,
- 7 դմա՛ լուարուք : Եւ յանկարծակի հայեցեալ այսր
անդր՝ ոչ ևս զոք ուրեք տեսին , բայց միայն զ՛Յիսուս
- 8 ընդ իւրեանս : Եւ մինչդեռ իջանէին ՚ի լեռնէ անտի ,
պատուիրեաց նոցա զի մի ումեք պատմեսցեն զոր
տեսինն , բայց յորժամ Որդի մարդոյ ՚ի մեռելոց
- 9 յարիցէ : Եւ նոքա զբանն ՚ի մտի ունէին , և խընդ-
րէին ընդ միմեանս՝ թէ զինչ իցէ ՚ի մեռելոցն յառ-
- 10 նել : Հարցին ցնա և ասեն . Օխնչ է այն զոր
դպիրքն ասեն՝ եթէ Կախ Եղիայի պարտ է գալ :
- 11 Կա պատասխանի ետ նոցա և ասէ . Եղիա նախ
եկեալ յարդարեսցէ զամենայն . իսկ զինորդ գրեալ
է զՈրդոյ մարդոյ , զի բազում ինչ չարչարեսցի և
- 12 անգոսնեսցի : Ըլ ես ասեմ ձեզ . Եթէ Եղիա եկն ,
և արարին ընդ նմա զինչ և կամեցան , որպէս և
գրեալ է վասն նորա :
- 13 Եւ եկեալ առ աշակերտսն , տեսին ամբոխ
շուրջ զնոքօք , և զդպիրսն՝ զի վիճէին ընդ նոսա :
- 14 Եւ վաղվաղակի ամենայն ժողովուրդն իբրև տեսին
զնա՝ զարմացան , և ընդ առաջ ընթացեալ ողջոյն

- 15 տային նմա : Եւ եհարց ցնոսա՝ թէ Օլի^ոնչ վիճէիք
 16 ընդ նոսա : Պատասխանի եա մի ոմն ՚ի ժողովըր
 դենէն և ասէ . Սարդապետ՝ ածի զորդի իմ առ
 17 քեզ, զոր ունի այս համր . Եւ ուր հասանէ՝ զար
 կուցանէ զնա . և փրփրէ և կրճատէ զատամուշուս իւր
 և ցամաքի . և ասացի ցաշակերտսն քո զի հանցին ,
 18 և ոչ կարացին հանել զնա : Պատասխանի եա նո
 ցա և ասէ . Ո՞վ ազգ անհաւատ , մինչև յերբ իցեմ
 առ ձեզ . մինչև ցերբ անսպցեմ ձեզ . ածէք զնա
 19 առ իս : Եւ ածին զնա առ նա . իբրև ետես զնա
 այսն , վաղվաղակի շարժեաց զնա , և անկեալ յեր
 20 կիր թաւալէր և փրփրեայր : Եհարց ցհայր նորա
 և ասէ . Վանի^ո ժամանակք են յորմէհետէ այդ
 21 եղև դմա . և նա ասէ . ՚ի մանկութենէ : Բազում
 անգամ ՚ի հուր արկանէ զգա և ՚ի ջուր՝ զի կորուցէ .
 արդ եթէ կարող ինչ ես , օգնեա՛ մեզ Տէր՝ գթաց
 22 եալ ՚ի վերայ մեր : Եւ Յիսուս ասէ ցնա . *Մա
 ցեր թէ կարող ես՝ . ամենայն ինչ հնարաւոր է
 23 այնմ , որ հաւատայն : Եւ վաղվաղակի աղաղակեաց
 հայր մանկանն՝ և ասէ . Հաւատամ , օգնեա՛ ան
 24 հաւատութեանս իմում : Իբրև ետես Յիսուս եթէ
 կուտի ժողովուրդն ՚ի վերայ , սաստեաց այսոյն պղծոյ
 և ասէ . Համրդ և խուլ այս՝ ես տամ քեզ հրաման ,
 25 ել ՚ի դմանէ , և այլ ևս մի մտանիցես ՚ի գա : Եւ
 աղաղակեաց՝ և յոժ լլկեաց զնա , և ել . և եղև
 պատանեակն իբրև զմեռեալ , մինչև բազմաց իսկ
 26 ասել թէ Ո՛հուա : Եւ Յիսուս կալաւ զձեռանէ

* ՚ի Յոնն , թէ կարող ես հաւատալ

- 27 նորա՝ յարդոյց զնա , և կանգնեցաւ : Եւ իբրև եմուտ
նա ՚ի տուն , աշակերտքն առանձինն հարցին ցնա .
- 28 Ս՛եք ընդէ՛ր ո՛չ կարացաք հանել զնա : Եւ ասէ
ցնոսա . Ըստ ազգ ո՛չ իւիք ելանէ , եթէ ոչ պահովք
և աղօթիւք :
- 29 Եւ անտի ելեալ անցանէին առ Վալիլեացուք .
- 30 և ո՛չ կամէր եթէ ոք գիտասցէ : Վասնզի ուսուցա-
նէր զաշակերտսն իւր՝ և ասէր ցնոսա , թէ Որդի
մարդոյ մատնելոց է ՚ի ձեռս մարդկան , և սպանցն
- 31 զնա : և իբրև սպանցի՝ յերիր աուուր յարիցէ : Եւ
նոքա ո՛չ գիտէին զբանն , և երկնչէին հարցանել
- 32 ցնա : Եկն ՚ի Կափառնաուամ . և իբրև եմուտ ՚ի
տուն , հարցանէր ցնոսա . Օ՛ի՞նչ վիճէիք զճանա-
- 33 պարհայն ընդ միմեանս : Եւ նոքա լուռ լինէին .
քանզի ընդ միմեանս վիճէին ՚ի ճանապարհին թէ
- 34 ո՛վ մեծ իցէ : Եւ իբրև նստաւ՝ կոչեաց զերկոսա-
սանսն և ասէ ցնոսա . Եթէ ոք կամի առաջին լի-
- նել , եղիցի ամենեցուն կրտսեր և ամենեցուն պաշ-
- 35 տօնեայ : Եւ առեալ մանուկ մի կացոյց ՚ի մէջ նոցա .
- 36 և ընկալեալ զնա ՚ի գիրկս իւր , ասէ ցնոսա : Որ
միանգամ յայսպիսի մանկուոյ ընկալցի յանուն
իմ , զիս ընդունի . և որ զիս ընդունիցի , ո՛չ զիս
- 37 ընդունի՝ պլ զայն որ առաքեացն զիս : Պատաս-
խանի ետ նմա Յովհաննէս և ասէ . Սարդապետ՝
տեսաք զումն զի յանուն քո դեա հանէր՝ և զմեր
- 38 կնի ո՛չ շրջեր , և արգելաք զնա : Եւ նա ասէ .
Ս՛ի արգելուք զնա . զի ոչոք է որ առնէ զօրութիւնս
- 39 յանուն իմ , և կարիցէ հայհոյել զիս : Օ՛ի որ ո՛չն է
- 40 ընդ մեզ հակառակ , ՚ի մեր կոյս է : Եւ որ ոք ար-

- բուսցէ ձեզ ջուր բաժակաւ յանունս յայս, թէ դուք
 Վրիստոսի էք, ամէն ասեմ ձեզ՝ մի՛ կորուսցէ ըզ-
- 41 վարձս իւր: Եւ որ ոք գայթազղեցուցէ զմի՝ ի
 փոքրկանցս՝ որ հաւատան յիս, լաւ էր նմա առա-
 ւել՝ եթէ արկեալ էր ընդ պարանոց նորա երկան
- 42 իշոյ, և ընկեցեալ ՚ի ծով: Եւ եթէ գայթազղե-
 ցուցէ զքեզ ձեռն քո. հատ ընկեա՛ ՚ի քէն.
 զի լաւ իցէ քեզ խեղ մտանել ՚ի կեանսն յաւիտե-
 նից, քան երկուս ձեռս ունել՝ և երթալ ՚ի գեհնն
- 43 ՚ի հուրն անշէջ: Ուր որդն նոցա ոչ մեռանի և
 44 հուրն ոչ շիջանի: Եւ եթէ ոտն քո գայթազղե-
 ցուցէ զքեզ, հատ ընկեա՛ զնա ՚ի քէն. լաւ իցէ
 քեզ կաղ մտանել ՚ի կեանսն * յաւիտենից, քան
 երկուս ոտս ունել՝ և անկանել ՚ի գեհնն ՚ի հուրն
- 45 անշէջ: Ուր որդն նոցա ոչ մեռանի և հուրն ոչ
 46 շիջանի: Եւ եթէ ակն քո գայթազղեցուցէ զքեզ,
 հան զնա ՚ի բաց. լաւ իցէ քեզ միով ակամբ մտա-
 նել յարքայութիւն Մստուծոյ, քան երկուս աչս
- 47 ունել և անկանել ՚ի գեհնն: Ուր որդն նոցա ոչ
 48 մեռանի և հուրն ոչ շիջանի: Օ՛րի ամենայն ինչ
 հրով յաղեսցի, և ամենայն ողջակէզ աղիւ յաղեսցի:
- 49 Բարւոք է աղ. և եթէ աղն անհամեսցի, ի՞նչ հա-
 մեմեսցի. արդ դուք կալարո՞ւք յանձինս ձեր զաղն,
 և խաղաղութիւն արարէ՞ք ընդ միմեանս:

* ՚ի Յոյն լի:

ԳԼՈՒԺ

- 1 Եւ անտի յարուցեալ գայ 'ի սահմանս Հրէաստանի յայնկոյս Յորդանանու . և երթայր դարձեալ խոնեալ ժողովուրդն առ նա , և որպէս սովոր էր՝
- 2 միւսանգամ ուսուցանէր զնոսա : Իսկ փարիսեցիքն մատուցեալ փորձելով հարցանէին զնա՝ և ասէին ,
- 3 եթէ Լքթան իցէ առն զկին իւր արձակել : Կապատասխանի ետ նոցա և ասէ . Օրինչ պատուիր-
- 4 եաց ձեզ Սովսէս : Եւ նորա ասեն . Սովսէս հրաման ետ գիր մեկնելոյ գրել , և արձակել : Պատաս-
- 5 խանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա . Այսն խստապրատութեան ձերոյ գրեաց ձեզ զպատուիրանն զայն :
- 6 Եւ ի սկզբանէ արարածոց , արու և էգ արար
- 7 զնոսա Լքտուած , և ասէ : Այսն այսորիկ թողցէ
- 8 այր զհայր իւր և զմայր , և երթիցէ զհետ կնոջ
- 9 իւրոյ : Եւ եղիցին երկուքն 'ի մարմին մի . և այնու-
- 10 հետև ո՛չ են երկու՝ այլ մարմին մի : Եւ զոր
- 11 Լքտուած զուգեաց , մարդ մի՛ մեկնեսցէ : Եւ 'ի տան
- 12 դարձեալ աշակերտքն զնոյն հարցին ցնա : Եւ ասէ
- 13 ցնոսա . Եթէ այր արձակեսցէ զկին իւր՝ և արաս-
- 14 ցէ այլ , շնայ : Եւ կին եթէ ելցէ յառնէ իւրմէ՝ և
- 15 եղիցի առն այլում , շնայ :

- ընկալցի զարքայութիւն Լստուծոյ իբրև զմանուկ՝ ոչ
 16 մտցէ 'ի նա : Եւ առեալ զնոսա 'ի գիրկս ձեռն եղ 'ի
 17 վերայ՝ և օրհնեաց զնոսա : Եւ ընդ ելանելն նորա
 անտի 'ի ճանապարհ, ահաւասիկ ոմն մեծատուն ըն-
 թացեալ 'ի ծունր իջանէր, հարցանէր ցնա՝ և ասէր .
 Այրդապետ բարի՝ զի՞նչ արարից զի զկեանսն յա-
 18 լիտենականս ժառանգեցից : Եւ Յիսուս ասէ ցնա .
 Օյ՞ր ասես զիս բարի . չիք ոք բարի բայց մի Լս-
 19 տուած : Օպատուիրանս գիտես . Ս'ի շնար, Ս'ի
 սպանաներ, Ս'ի գողանար, Ս'ի սուտ վկայեր : *
 20 Պատուեա՛ զՏայր քո և զմայր : 'Կա պատասխանի
 ետ և ասէ ցնա . Այրդապետ՝ զայդ ամենայն արա-
 րի 'ի մանկութենէ իմմէ, արդ զի՞նչ ևս պակաս իցեմ :
 21 Եւ Յիսուս հայեցեալ 'ի նա սիրեաց զնա, և ասէ
 ցնա . Ս'ի ինչ պակաս է 'ի քէն . եթէ կամիս կա-
 տարեալ լինել, երթ զոր ինչ ունիս վաճառեա՛ և
 տո՛ւր աղքատաց, և ունիցիս գանձս յերկինս, և ա՛ռ
 22 զխաչն՝ և եկ զկնի իմ : Եւ նա խոժոռեալ ընդ
 բանն՝ գնաց տրտում . զի ունէր ինչս բազումս :
 23 Եւ հայեցեալ յայսկոյս յայնկոյս Յիսուս, ասէ ցա-
 շակերտսն . Օյ՛հրդ դժուարին է որ զինչսդ ունին,
 24 մտանել յարքայութիւն Լստուծոյ : Եւ աշակերտքն
 զարմացեալ էին 'ի վերայ բանիցն նորա . իսկ
 Յիսուս դարձեալ պատասխանի ետ նոցա և ասէ .
 Ո՛րդեակք հրչափ դժուարին է յուսացելոց յինչս
 25 մտանել յարքայութիւն Լստուծոյ : 'Իւրին է մալ-
 խոյ ընդ ծակ ասղան անցանել, քան մեծատան յար-

* 'Ի Յոյն, Ս'ի զրկեր .

- 26 քայութիւն Աստուծոյ մտանել : Եւ նոքա առաւել
 ևս զարմանային՝ և ասէին ընդ միմեանս . Իսկ ո՞
 27 կարասցէ ապրել : Հայեցեալ ընդ նոսա Յիսուս՝
 ասէ . Առ ՚ի մարդկանէ այդ անհնարին է , պլ ոչ
 առ ՚ի յԱստուծոյ :
- 28 Ակսաւ ասել ցնա Պետրոս . Ահաւասիկ մեք թո-
 29 շաք զամենայն , և եկաք զկնի քո : Պատասխանի ետ
 Յիսուս և ասէ . Ամէն ասեմ ձեզ՝ Ոչ ոք է որ եթող
 զտուն կամ զեղբարս կամ զքորս կամ զհայր կամ
 զմայր կամ զորդիս՝ կամ զագարակս վասն իմ կամ
 30 վասն աւետարանին . Եթէ ոչ աննուցու հարիւրա-
 պատիկ այժմ յայսմ ժամանակի՝ տունս և եղբարս
 և քորս և մարս և որդիս և ագարակս հալածանօք
 հանդերձ , և յաշխարհին որ գալոց է զկեանսն
 31 յաւիտենականս : Օ՛ի բազումք եղիցին առաջինք
 32 յետինք՝ և յետինք առաջինք : Եւ էին ՚ի ճանա-
 պարհի մինչդեռ ելանէին յԵրուսաղէմ . և երթայք
 Յիսուս առաջի քան զնոսա , և զարմացեալ էին որ
 զհետն երթային և երկնչէին :

Եւ առեալ միւսանգամ զերկոտասանսն առան-
 ձինն , սկսաւ ասել նոցա զինչ անցք անցանելոց
 33 իցեն ընդ նա : Թէ ահաւասիկ ելանեմք յԵրուսա-
 ղէմ , և Որդի մարդոյ մատնեսցի քահանայապե-
 տիցն և դպրաց , և դատեսցեն զնա ՚ի մահ , և
 34 մատնեսցեն զնա հեթանոսաց . Եւ կատակեսցեն զնո-
 վաւ , և հարկանիցեն զնա , և թքանիցեն ՚ի նա ,
 35 և սպանցեն . և յերիր աւուր յարիցէ : Եւ երթա-
 յին առ նովաւ Յակովբոս և Յովհաննէս որդիքն
 Օփրեդեայ , և ասեն ցնա . Ա՛րդապետ կամիմք զի

- 36 զոր ինչ խնդրեսցուք 'ի քէն՝ արասցեն մեզ : Եւ նա ասէ ցնոսա . Օրինչ կամիք յինէն զի արարից
- 37 ձեզ : Եւ նոքա ասեն ցնա . Տ՛ուր մեզ զի նստցուք մի յաջմէ քումմէ և մի յաճեկէ՝ 'ի փառան քում :
- 38 Պատասխանի ետ Հիսուս և ասէ ցնոսա . Ո՛չ գիտէք զինչ խնդրէք . կարէ՞ք ըմպել զբաժակն՝ զոր ես ըմպելոց եմ . կամ զմկրտութիւնն մկրտիլ՝ զոր ես
- 39 մկրտելոցն եմ : Եւ նոքա ասեն ցնա , կարեմք . և Հիսուս ասէ ցնոսա . Օրբաժակն զոր ես ըմպելոց եմ ըմպիցէք , և զմկրտութիւնն զոր ես մկրտելոց եմ
- 40 մկրտիցիք . Եւ յլ նստուցանել ընդ աջմէ իմմէ և ընդ աճեկէ՝ ո՛չ է իմ տալ , այլ որոց պատրաստեալ իցէ :
- 41 Եւ լուեալ զայն տասանցն , սկսան բարկանալ Հա-
- 42 կովբայ և Յովհաննու : Եւ Հիսուս կոչեաց ցնոսա առ ինքն , և ասէ ցնոսա . Գիտէք զի որ յանուան իշխանքն են Հեթանոսաց , տիրեն նոցա . և մեծա-
- 43 մեծք նոցա , իշխեն նոցա : Ո՛չ նոյնպէս իցէ և 'ի ձերում միջի . այլ որ կամիցի 'ի ձէնջ մեծ լինել՝ եղի-
- 44 ցի ձեր պաշտօնեայ . Եւ որ կամիցի 'ի ձէնջ առա-
- 45 ջին լինել՝ եղիցի ամենեցուն ծառայ : Կանգի և Որդի մարդոյ ո՛չ եկն առնուլ պաշտօն՝ այլ պաշտել , և տալ զանձն իւր փրկանս փոխանակ բազմաց :
- 46 Եւ գան յԵրիբով . և ընդ ելանելն նորա յԵրիբովէ աշակերտօքն՝ և բազում ժողովրդով , որդի Տիմէի Բարտիմէոս կոյր նստէր մուրացիկ յանցս
- 47 ճանապարհի : Իբրև լուաւ թէ Հիսուս Կազովրեցի է , սկսաւ աղաղակել և ասել . Որդի՛ Կաւթի Հիսուս
- 48 ողորմեաց ինձ : Եւ սաստէին նմա բազումք զի լուեացէ . և նա առաւել ևս աղաղակէր . Որդի՛ Կաւթի

49 ողորմեաց ինձ : Օտեղի առ Յիսուս՝ և հրամայեաց
 կոչել զնա . կոչեն զկոյրն՝ և ասեն ցնա . Վաջա-
 50 լերեաց արի՛ կոչէ զքեզ : Եւ նորա ընկեցեալ զձոր-
 51 ձրս իւր , յարեալ և եկն առ Յիսուս : Պատասխա-
 նի ետ նմա Յիսուս և ասէ , Օրհնչ կամիս թէ
 արարից քեզ . ասէ ցնա կոյրն . Ուրբո՞ւնի՛ զի
 52 բացայց : Եւ Յիսուս ասէ ցնա , Ե՛րթ՝ հաւատք քո
 կեցուցին զքեզ . և վաղվաղակի բացաւ , և երթայր
 զհետ նորա ՚ի ճանապարհին :

ԳԼ ԺԵ

1 Եւ յորժամ մերձ եղեն յԵրուսաղէմ ՚ի Բեթ-
 փաբէ և ՚ի Բեթանիա մօտ ՚ի լեառն Չիթենեաց ,
 2 առաքէ երկուս յաշակերտաց անտի , Եւ ասէ ցնոսա .
 Երթա՛յք դուք ՚ի գեօղո՞ւ որ ընդդէմ ձեր կայ . և
 նոյն ժամայն իբրև մտանէք ՚ի նա , գտանէք յաւա-
 նակ մի կապեալ . յորոյ վերայ ոչ ո՞ք ՚ի մարդկանէ
 3 նստաւ , լուծէ՛ք զնա և ածէ՛ք : Եւ եթէ ոք ասաս-
 ցէ ձեզ՝ եթէ Օրհ լուծանէք զյաւանակդ , ա-
 սասջիք եթէ հետոն իւրում պիտոյ է . և վաղվա-
 4 դակի առաքեսցէ զնա այսր : Չոքան և գտին զյա-
 ւանակն կապեալ առ դուրս արտաքոյ ՚ի փողոցի անդ ,
 5 և լուծին զնա : Եւ ոմանք յորոց անդն կային , ա-
 սեն ցնոսա . Օրհ՞ գործէք , զի՞ լուծանէք զյաւա-
 6 նակդ : Եւ նոքա ասեն ցնոսա որպէս ասացն Յիսուս .
 7 և թոյլ ետուն նոցա : Լծեն զյաւանակն առ Յիսուս .
 և արկանեն ՚ի վերայ նորա հանդերձս , և նստաւ
 8 ՚ի վերայ նորա : Եւ բազումք զհանդերձս իւրեանց

- տարածանէին 'ի վերայ ճանապարհին, և այլք ոսոս
 'ի ծառոց հատանէին՝ և արկանէին զճանապար-
- 9 հաւն : Եւ որ առաջին և զկնի երթային աղաղա-
 10 կէին և ասէին . Ովսաննայ բարձրելոյն : () րհնեալ
 որ գասդ յանուն Տեառն . () րհնեալ թագաւորու-
 թիւնդ եկեալ հօր մերոյ Գաւթի . խաղաղութիւն
- 11 յերկինս և փառք 'ի բարձունս : Եւ եմուտ Յիսուս
 յԵրուսաղէմ 'ի տաճարն, և հայեցաւ շուրջ զամե-
 նեքումբք . և զի էր երեկոյացեալ ժամն, ել 'ի Բե-
 թանիա երկոտասանիւքն հանդերձ :
- 12 Եւ 'ի վաղիւ անդր մինչդեռ ելանէին 'ի Բեթա-
 13 նիա, քաղցեալ : Եւ ետես թզենի մի 'ի բացուստ
 տերեւայից . և եկն՝ թէ գտանիցէ ինչ 'ի նմա . և իբրև
 եկն 'ի նա՝ ոչինչ եգիտ, բայց միայն տերև . զի ոչ
- 14 իսկ էր ժամանակ թզոյ : Պատասխանի ետ և ասէ
 ցնա . Ս'ի ևս ոք յաւիտեան 'ի քէն պտուղ կերի-
- 15 ցէ . և լսէին աշակերտքն նորա : Վան յԵրուսա-
 ղէմ . և մտեալ 'ի տաճարն՝ սկսաւ հանել զվաճա-
 ոականսն և զգնօղս որ էին 'ի տաճարին . և զսե-
 ղանս հատավաճառացն ցրուեաց . և զաթոռս աղա-
- 16 նեվաճառացն կործանեաց . Եւ ոչ թողոյր՝ եթէ ոք
 17 անօթ ինչ անցուցանիցէ ընդ տաճարն . Եւ ուսու-
 ցանէր և ասէր ցնոսա . Գրեալ է, Տուն իմ տուն
 աղօթից կոչեսցի ամենայն հեթանոսաց, և դուք ա-
- 18 ըրարիք զդա այրս աւազակաց : Լուան քահանայա-
 պետքն և դպիրք . և խնդրէին՝ թէ որպէս կորուս-
 ցեն զնա . բայց երկնչէին 'ի նմանէ . զի ամենայն
- 19 ժողովուրդն զարմացեալ էր ընդ ուսումն նորա : Եւ
 իբրև երեկոյ լինէր՝ արտաքոյ քան զքաղաքն ելա-

- 20 նէին : Եւ մինչդեռ այգուցն առ նովաւ անցանէին ,
 21 տեսին զթզենին ցամաքեալ յարմատոց : Յիշեաց
 Պետրոս՝ և ասէ ցնա . Ուրբի՛ ահաւասիկ թզենին
 22 զոր անիծեր , ցամաքեցաւ : Պատասխանի ետ Յիսուս
 և ասէ ցնոսա . Եթէ ունիցիք զհաւատսն Լստուծոյ ,
 23 Լ՛մէն ասեմ ձեզ . Որ ոք ասիցէ լերինս այսմիկ՝ Բար-
 ձիր և անկիր ՚ի ծով , և ոչ երկմտիցէ ՚ի սրտի
 իւրում , այլ հաւատայցէ թէ զոր ասէն լինի , եղիցի
 24 նմա զոր ինչ և ասիցէ : Այնս այսորիկ ասեմ ձեզ .
 Օ՛ւամենայն ինչ վասն որոյ աղօթս արարեալ ինդ-
 րիցէք , և հաւատայցէք թէ առնուցուք , եղիցի ձեզ :
 25 Եւ յորժամ յաղօթս կայցէք , թողուցուք , եթէ
 ունիցիք ինչ զումէքէ . զի և Հայրն ձեր որ յերկինս
 26 է , թողցէ ձեզ զյանցանս ձեր : Օ՛ի եթէ դուք ոչ
 թողուցուք , և ոչ Հայրն ձեր որ յերկինս է՝ թողցէ
 ձեզ զյանցանս ձեր :
 27 Գնան միւսանգամ յԵրուսաղէմ . և մինչդեռ ՚ի
 տաճարի անդ զգնայր , գան առ նա քահանայա-
 28 պետքն և դպիրք և ծերք , Եւ ասեն ցնա . Որո՞վ
 իշխանութեամբ առնես զայդ , և ո՞վ ետ քեզ զիշ-
 29 խանութիւնդ զայդ : Պատասխանի ետ Յիսուս
 և ասէ ցնոսա . Հարցից և ես զձեզ բան մի , տուք
 ինձ պատասխանի . և ես ասացից ձեզ որով իշխա-
 30 նութեամբ առնեմ զայս : Ա՛կրտութիւնն Յովհաննու
 յերկնից էր եթէ ՚ի մարդկանէ , տուք ինձ պա-
 31 տասխանի : Խորհէին ընդ միմեանս՝ և ասէին . Եթէ
 ասեմք եթէ Յերկնից , ասէ ցմեզ . Իսկ ընդէր ոչ
 32 հաւատացէք նմա : Լ՛յլ եթէ ասեմք ՚ի մարդկանէ ,
 երկնչիմք ՚ի ժողովրդենէն . զի ամենեքին գիտէին

33 զՆովՏաննէս՝ թէ մարգարէ էր : Պատասխանի ետուն և ասնն ցՆխուս . Չգիտեմք : Եւ Յխուս ետ նոցա պատասխանի և ասէ . Եւ ոչ ես ասեմ ձեզ , որով իշխանութեամբ առնեմ զայս :

ԳՂ. ԺԻ

- 1 Եւ սկսաւ խօսել ընդ նոսա առակօք՝ և ասել : Լ՛յր մի տնկեաց այգի , և ած շուրջ զնովաւ ցանգ , և գուբ հնձան փորեաց , և շինեաց աշտարակ . և
- 2 ետ զնա ցմշակս , և գնաց ՚ի տար աշխարհ : Եւ առաքեաց առ մշակսն ՚ի ժամանակի ծառայ մի , զի
- 3 ՚ի մշակաց անտի առցէ ՚ի պտղոյ այգւոյն : Եւ նոցա կալեալ գան հարին զնա , և արձակեցին ու
- 4 նայն : Ղարձեալ առաքեաց առ նոսա այլ ծառայ , և զնա կառափնատեցին և առձակեցին անարգեալ :
- 5 Եւ դարձեալ այլ առաքեաց , և զնա սպանին . և զբազումս այլս՝ զոմանս հարկանէին և զոմանս սպա
- 6 նանէին : Լ՛յա որդի մի էր իւր սիրելի , զնա առաքեաց առ նոսա յետոյ , և ասէ . թերևս ամա
- 7 շեցեն յորդոյ աստի իմմէ : Իսկ մշակքն իբրև տեսին զնա թէ գայ՝ ասնն ցփմեանս . Ս՛ա է ժառանգն , եկայք սպանցուք զսա . և մեր լիցի ժառանգու թիւնն :
- 8 Եւ կալեալ զնա սպանին , և հա
- 9 նին արտաքոյ այգւոյն : Լ՛րդ զի՛նչ արասցէ տէր այգւոյն . եկեսցէ և կորուսցէ զմշակսն , և տացէ
- 10 զայգին ՚ի ձեռս այլոց : Եւ ոչ զգիրն զայն իցէ ընթերցեալ ձեր , թէ Օվէմն զոր անարգեցին շի
- 11 նօղքն , նա եղև գլուխ անկեան : ՚ի Տեառնէ եղև

- 12 այս , և է սքանչելի յաչս մեր : Եւ խնդրէին զնա
 ունել , և երկեան 'ի ժողովրդենէ անտի , զի գի-
 տացին թէ առ նոսա ասաց զառակն . և թողին
- 13 զնա և գնացին : Եւ առաքեն առ նա զոմանս 'ի
 փարիսեցւոց անտի՝ և 'ի Հերովդեանոսաց , զի
- 14 զնա որասացեն բանիւ : Եւ նոքա եկեալ հար-
 ցանէին զնա նենգութեամբ՝ և ասէին . Սարդա-
 պետ գիտեմք զի ճշմարիտ ես , և ոչ ինչ փոյթ
 է քեզ զումեքէ . զի ոչ հայիս յերեսս մարդկան ,
 այլ ճշմարտութեամբ զճանապարհն Մտուծոյ ու-
 սուցանես . արդ՝ ասա՛ մեզ , արժան է հարկս
 տալ կայսեր՝ թէ ոչ . տացիւք եթէ ոչ տացուք :
- 15 Եւ Յիսուս գիտաց զկեղծաւորութիւն նոցա , ասէ
 ցնոսա . Օ՞ր՞ փորձէք զիս կեղծաւորք . բերէք ինձ
- 16 դահեկան մի զի տեսից : Եւ նոքա բերին . և ասէ
 ցնոսա . Ո՞ր է պատկերս այս կամ գիր . և նոքա
- 17 ասեն ցնա . Վայսեր : Պատասխանի ետ Յիսուս
 և ասէ ցնոսա . Երթայք տուք զկայսերն կայսեր ,
 և զՄտուծոյն Մտուծոյ . և զարմացան ընդ նա :
- 18 'Կան առ նա սաղուկեցիքն որ ասեն՝ թէ Չիք
- 19 յարուծիւն . հարցանէին ցնա և ասէին : Սար-
 դապետ Սոփսէս գրեաց մեզ . եթէ ուրուք եղբայր
 մեռանիցի և թողուցու կին՝ և որդի ոչ թողու-
 ցու . զի առցէ եղբայր նորա զկին նորա , և յա-
- 20 ըուսցէ զաւակ եղբօր իւրում : Ըրդ եղբարք եօթն
 էին առ մեզ . առաջինն առ կին՝ և մեռաւ , և ոչ
- 21 եթող զաւակ : Եւ երկրորդն առ զնոյնն՝ և մե-
 ռաւ , և ոչ նա եթող զաւակ . նոյնպէս և եր-
- 22 րորդն առ զնոյն : Եւ եօթներեան իսկ . և ոչ թո-

- 23 զին զաւակ . յետ ամենեցուն մեռաւ և կինն : Արդ
 'ի յարութեանն յորժամ յառնիցեն , ո՞ր 'ի նո-
 ցանէ լինիցի կինն . զի եօթնեքեան կալան զնա
- 24 կին : Պատասխանի ետ ()իսուս և ասէ ցնոսա .
 Ո՞չ վասն այդորիկ իսկ մոլորեալ էք . զի ոչ գի-
- 25 տէք զգիրս՝ և ոչ զզօրութիւնն Աստուծոյ : Օ՛ր յոր-
 ժամ 'ի մեռելոց յարիցեն , ոչ արք կանայս առ-
 նեն , և ոչ կանայք արանց լինին . այլ իբրև զՏրեշ-
- 26 տակս իցեն՝ որ յերկինս են : Այլ վասն յարու-
 թեան մեռելոց զի յառնեն , ոչ իցէ ընթերցեալ
 ձեր 'ի գիրսն Ս՝ովսէսի 'ի մորենւոջն . որպէս ա-
- 27 կովբայ : Եւ ոչ է Աստուած մեռելոց՝ այլ կեն-
 28 դանեաց . և արդ դուք յոյժ մոլորեալ էք : Եւ
 մատուցեալ մի ոմն 'ի դպրացն՝ լսէր նոցա մինչ վի-
 ճէինն . իբրև ետես եթէ բարուք ետ նոցա զպա-
- 29 տասխանին , եհարց ցնա և ասէ , Ո՞ր պատուի-
 30 րան է առաջին : Եւ ()իսուս ասէ ցնա . Առաջին
 քան զամենայն՝ Առ ի Խարայէլ Տէր Աստուած մեր՝
 Տէր մի է . և սիրեցես զՏէր Աստուած քո յա-
- 31 մենայն սրտէ քումմէ , և յամենայն անձնէ քումմ-
 մէ , և յամենայն մտաց քոց , և յամենայն զօրութենէ
- 32 քումմէ . այս է առաջին պատուիրան : Եւ երկ-
 րորդն նման սմին . Սիրեցես զընկեր քո՝ իբրև
 զանձն քո . մեծ քան զսոսա այլ պատուիրան ոչ
- 33 գոյ : Եւ ասէ ցնա դպիրն . Բարուք է Ս՝արդա-
 պետ . ճշմարտութեամբ ասացեր՝ թէ մի է Աս-
- 34 տուած , և ոչ գոյ այլ բաց 'ի նմանէ : Եւ սի-

րելն՝ զնա յամենայն սրտէ և յամենայն զօրութենէ
 և յամենայն մտաց , և սիրելն զընկերն իբրև զան-
 34 ձրն , առաւել է քան զողջակէզս և զզոհս : Եւ
 տեսեալ էիսուսի թէ իմաստութեամբ ետ զպատաս-
 խանին՝ ասէ ցնա . Չես հեռի յարքայութենէ Մ-
 տուծոյ . և ոչ ևս որ իշխէր ինչ հարցանել ցնա :

35 Պատասխանի ետ էիսուս և ասէ , մինչ ուսու-
 ցանէր ՚ի տաճարին . Օ, իմօրդ ասեն դպիրքն , եթէ
 36 Վրիստոսն որդի Վաւթի է : Եւ ինքն Վաւթ
 Հոգւովն Արքով ասէ . Եսաց Տէր ցՏէր իմ ,
 Նիստ ընդ աջմէ իմմէ՝ մինչև եդից զթշնամիս քո
 37 պատուանդան ոտից քոց : Եդդ եթէ ինքն իսկ Վա-
 վթ զնա Տէր կոչէ՝ զիմօրդ իցէ որդի նորա . և
 38 բազում ժողովուրդ լսէր նմա քաղցրութեամբ : Եւ
 ասէր ուսուցանելով ՚ի վարդապետութեան իւրում .
 Օգոյշ լերուք ՚ի դպրաց անտի , որ կամին ՚ի հան-
 դերծս երևելիս շրջել , զնախողջոյնս խնդրել ՚ի
 39 հրապարակս , Եւ զնախաթոռս ՚ի ժողովուրդս , և
 40 զգահագլուխս յրնթրիս : Ար ուտեն զտունս այր-
 եաց , պատճառանօք յերկարեալ զաղօթս , զի ա-
 41ւելի ևս դատաստանս ընկալցին : Կայր էիսուս
 ընդդէմ գանձանակին , տեսանէր թէ զիմօրդ ժո-
 ղովուրդն արկանէր պղինձ ՚ի գանձանակն , և բա-
 42 զում մեծատունք արկին բազում ինչ : Եկն այրի
 մի և արկ երկուս լումայս , որ է նաքարակիտ մի .
 43 Եւ կոչեցեալ առ ինքն զաշակերտսն , ասէ ցնո-
 սա . Եմէն ասեմ ձեզ՝ զի այրին այն տառապ-
 եալ շատ արկ քան զամենեսեան՝ որ արկին ՚ի գան-
 44 ձանակն : Վանզի ամենեքին յաւելորդաց իւրեանց

արկին . այլ նա 'ի չքաւորութենէ իւրմէ՝ զամե-
նայն ինչ զոր ունէր արկ գոյիւ չափ զկեանս իւր :

ԳՎ . ԺԳ

- 1 Եւ յեղանեղն նորա 'ի տաճարէ անտի , ասէ ցնա
մի յաշակերտացն նորա . Սլարդապետ , տես որ-
- 2 պիտի են քարինքս , և որպիսի շինուածք : Պատ-
տասխանի ետ նմա Յիսուս և ասէ . Տեսաննն
զայդ ամենայն շինուածս , ամէն ասեմ ձեզ՝ եթէ
ոչ թողցի այդր քար 'ի քարի վերայ որ ոչ քակ-
- 3 տեսցի : Եւ մինչ նստէր նա 'ի լերինն Ձիթենեաց
յանդիման տաճարին , հարցանէին ցնա առան-
ձինն՝ Պետրոս և Յակոբոս և Յովհաննէս և Լնդ-
- 4 րէաս : Լսս' մեզ երբ լինիցի այդ , և զինչ նը-
շան է՝ յորժամ կատարելոց իցէ այդ ամենայն :
- 5 Պատասխանի ետ Յիսուս , և ասէ ցնոսա . Ըգոյշ
կացէք , մի որ զձեզ խաբեսցէ : Ըի բազումք ե-
կեսցեն յանուն իմ , և ասիցեն՝ թէ Ես եմ՝ Քրիս-
7 տոսն . և զբազումն մոլորեցուցեն : Լսլ յորժամ
լիցէք պատերազմունս և համբաւս պատերազմաց՝
մի խռովիցիք , զի պարտ է լինել . բայց չէ է կա-
- 8 տարածն : Ըի յարիցէ ազգ յազգի վերայ , և թա-
գաւորութիւն 'ի թագաւորութեան վերայ . և եղի-
ցին շարժմունք 'ի տեղիս տեղիս , սովք և սրա-
ծութիւնք և խռովութիւնք . այլ այն ամենայն
- 9 սկիզբն է երկանց : Եւ զձեզ իսկ մատնեսցեն յա-
տեանս , և 'ի ժողովուրդս տանջիցիք , և առա-
ջի դատաւորաց և թագաւորաց կայցէք վասն

- 10 իմ 'ի վկայութիւն նոցա , Եւ ամենայն Հեթանոսաց* . բայց՝ նախ պարտ է աւետարանիս քարոզել :
- 11 Այլ յորժամ տանիցին զձեզ մասնել , մի՛ յառաջագոյն հոգայցէք , և մի՛ զմտաւ ածիցէք՝ թէ զի՛նչ խօսիցիք . այլ որ ինչ տացի ձեզ 'ի ժամուն յայնմիկ՝ զայն խօսիցիք . զի ո՛չ դուք էք որ խօսիցիքն՝
- 12 այլ Հոգին Սուրբ : Ստանեացէ եղբայր զեղբայր 'ի մահ՝ և հայր զորդի . և յարիցեն որդիք 'ի վերայ հարց , և սպանանիցեն զնոսա : Եւ եղիջիք ատեցեալք յամենեցունց վասն անուան իմոյ . այլ
- 14 որ համբերեացէն 'ի սպառ՝ նա կեցցէ : Եւ յորժամ տեսանիցէք զպղծութիւն աւերածին , զի կայցէ 'ի տեղուոջ ուր չիցէ արժան . որ ընթեռնուն 'ի միտ առցէ : (Յայնժամ որ 'ի Հրէաստանի իցեն՝ փախիցեն 'ի լերինս . Եւ որ 'ի վերայ տանեացն իցէ՝ մի՛ իջցէ 'ի տուն , և մի՛ մտցէ բառնալ ինչ 'ի տանէ իւրմէ . Եւ որ 'յազարակին իցէ՝ մի՛ դարձցի
- 17 յետս առնուլ զձորձս իւր : Բայց վայ իցէ յղեաց և ստնտուաց յաւուրսն յայնոսիկ : (Յաղօթս կացէք զի մի՛ ձմերանի լինիցի այն : Եղիցին աւուրքն այնոքիկ նեղութեանց՝ որպիսի ո՛չ եղեն երբէք այնպիսիք 'ի սկզբանէ արարածոց մինչև ցայժմ ,
- 20 և մի՛ այլ լիցի : Եւ եթէ ոչ էր կարճեալ Աստուծոյ զաւուրսն զայնոսիկ վասն ընտրելոց իւրոց , ոչ ապրէր ամենայն մարմին . այլ վասն ընտրելոցն զորս
- 21 ընտրեաց՝ կարճեաց զաւուրսն զայնոսիկ : (Յայնժամ եթէ ոք ասիցէ ձեզ , եթէ Ահաւասիկ է

* 'ի Յայն չէ :

- 22 Վրիստոսն՝ կամ աւանիկ, մի հաւատայցէք : Բի
 յարիցն սուտ քրիստոսք և սուտ մարգարէք, և
 տացնն նշանս և արուեստս՝ առ ՚ի մոլորեցուցա-
- 23 նելոյ եթէ հնար ինչ իցէ և զընտրեալն : Բայց
 դուք զգոյշ լերուք՝ ահաւասիկ յառաջագոյն ասա-
- 24 ցի ձեզ զամենայն : Եւ յաւուրն յայնոսիկ յետ
 նեղութեանն այնորիկ, արեգակն խաւարեսցի, և
- 25 լուսինն ոչ տացէ զլոյս իւր : Եւ աստեղք յերկնից
 թօթափեսցին, և զօրութիւնք յերկինս շարժես-
- 26 ցին : Եւ յայնժամ տեսցեն զՈրդի մարդոյ եկ-
- 27 եալ ամպովք՝ զօրութեամբ և փառօք բազմօք : Եւ
 յայնժամ առաքեսցէ զՏրեշտակս իւր, և ժողովես-
- ցէ զընտրեալս իւր ՚ի չորից հողմոց՝ ՚ի ծագաց
- 28 երկրի մինչև ՚ի ծագս երկնից : Բայց դուք ՚ի թզեն-
- ւոյ անտի ուսջիք զառակն . յորժամ տակաւ ոստքն
 նորա կակզանայցեն և տերև արձակիցի ՚ի նմա,
- 29 գիտէք թէ մերձ է ամառն . Եւ այնպէս և դուք յոր-
- ժամ տեսանիցէք զայս ամենայն եղեալ, գիտաս-
- 30 ջիք թէ մերձ է առ դուրս : Եւ մէն ասեմ ձեզ, թէ
 Ո՛չ անցցէ ազգս այս՝ մինչև այս ամենայն եղիցի :
- 31 Երկինք և երկիր անցցեն, և բանք իմ ոչ անցա-
- 32 նիցեն : Եւ վասն աւուրն այնորիկ և ժամու՛ ոչ
 ոք գիտէ՝ ոչ հրեշտակք յերկինս՝ և ոչ Որդի,
- 33 բայց Հայր միայն : Եւ գոյշ եղերուք . սկեցէք և
 կացէք յաղօթս . զի ոչ գիտէք երբ ժամանակն
- 34 իցէ : Որպէս այր մի գնացեալ ՚ի տար աշխարհ՝
 թողուցու զտուն իւր . և տայցէ ծառայից իւրոց
 իշխանութիւն, և իւրաքանչիւր զգործս իւր, և
 դռնապանին պատուէր տայցէ, զի արթուն լինի-

- 85 ցի: Լորդ արթնն կացէք. զի ոչ գիտէք երբ տէր
տանն գայցէ՝ յերեկորեայ՝ եթէ ՚ի մէջ գիշերի՝
36 եթէ ՚ի հաւախօսի՝ եթէ ընդ առաւօտս: Վուցէ
եկեալ յանկարծակի՝ գտանիցէ զձեզ ՚ի քուն:
37 Բայց զոր ձեզդ ասեմ, ամենեցուն ասեմ Լոր-
թնն կացէք:

Գ. 1. Ժ. Գ.

- 1 Եւ էր զատին և բաղարջակերք յետ երկուց
աւուրց. ինդրէին քահանայապետքն և դպիրք՝ ե-
թէ զիւրդ զնա նենգաւ կալեալ սպանանիցեն:
2 Բայց ասէին՝ Թէ Սի ՚ի տօնի աստ, զի մի խոռ-
3 վութիւն լինիցի ՚ի ժողովրդեանն: Եւ մինչ էր ՚ի
Բեթանիայ ՚ի տան Սիմօնի բորոտի բազմեալ,
եկն կին մի որ ունէր շիշ իւղոյ նարդեան ազնուի
մեծագնոյ, և բեկեալ զշիշն՝ եհեղ ՚ի վերայ
4 գլխոյ նորա. Եւ աշակերտքն զչարէին և ասէին.
5 Ընդէն եղև կորուստ իւղոյդ այդորիկ: Սարթ էր
զայդ իւղ վաճառել աւելի քան երեք հարիւր դա-
հեկանի, և տալ աղքատաց. և զայրանային նմա
6 յոյժ: Եւ Յիսուս ասէ ցնոսա. Ի՞նչ տուք դմա՝
զի աշխատ առնէք, զի գործ մի բարի գործեաց դա
7 յիս: Յամենայն ժամ զաղքատս ընդ ձեզ ունիք,
և յորժամ կամիք՝ կարող էք առնել նոցա բա-
րիս. այլ զիս ոչ յամենայն ժամ ընդ ձեզ ու-
8 նիք: Գա զոր ունէրդ՝ արար. յառաջագոյն խըն-
9 կեաց զմարմին իմ ՚ի նշան պատանաց: Եմէն ա-
սեմ ձեզ. Ուր և քարոզեսցի աւետարանս այս ընդ

- ամենայն աշխարհ, և զոր արար դա՛ խօսեսցի վասն
- 10 յիշատակի դորին : Եւ Յուդա Ակարիովտացի մի
յերկոտասանից անտի, գնաց առ քահանայապետսն
- 11 զի մատնեսցէ զնա նոցա : Նորբա իբրև լուան՝
խնդացին, և խոստացան տալ նմա արծաթ. և
խնդրէր՝ թէ զի՛արդ պարապով մատնեսցէ զնա :
- 12 Եւ յառաջնում աւուր բաղարջակերացն՝ յոր-
ժամ զզատիկն զենուին, ասեն ցնա աշակերտքն .
Ո՛ւր կամիս՝ երթիցուք պատրաստեսցուք՝ զի կերի-
- 13 ցես զզատիկն : Եւ առաքէ երկուս յաշակերտաց
անտի՝ և ասէ ցնոսա . Երթայք ՚ի քաղաք, և
իբրև մտանիցէք ՚ի քաղաքն՝ պատահեսցէ ձեզ այր
մի որ սպիոր ջրոյ յուս ունիցի, երթայք զՏետ
- 14 նորա : Եւ յ՛որ տուն մտանիցէ, ասաջիք ցաա-
նուտէրն . Արդապետ ասէ՝ Ո՛ւր են իջևանքն,
- 15 ուր աշակերտօքս ուտիցեմ զզատիկն . Եւ նա ցուց-
ցէ ձեզ վերնատուն մի մեծ զարդարեալ . անդ
- 16 պատրաստեսջիք մեզ : Եւ գնացին պատրաստել
աշակերտքն նորա . եկին ՚ի քաղաքն՝ և գտին որ-
պէս ասացն նոցա . և պատրաստեցին զզատիկն :
- 17 Եւ իբրև երեկոյ եղև՝ գայ երկոտասանիւքն հան-
18 դերձ : Եւ իբրև բազմեցան և դեռ ուտէին, ասէ
Յիսուս . Ըմէն ասեմ՝ ձեզ՝ զի Ս՛ի ոմն ՚ի ձէնջ
- 19 մատնելոց է զիս, որ ուտէ իսկ ընդ իս : Եւ նո-
քա սկսան տրտմել՝ և ասել մի ըստ միօջէ . Ս՛ի-
- 20 թէ մի իցեմ, և միւսն՝ Ս՛իթէ մի իցեմ : Նա
պատասխանի եւ և ասէ ցնոսա . Ս՛ի յերկոտա-
սանից այտի, որ մխեաց ընդ իս ՚ի սկաւառակդ :
- 21 Եւ Որդի մարդոյ երթայ որպէս և գրեալ է վասն

նորա . բայց վայ իցէ մարդոյն այնմիկ՝ յոյր ձեռս
 Որդի մարդոյ մատնեսցի . լաւ էր նմա՝ թէ չէր
 22 իսկ ծնեալ մարդն այն : Եւ մինչդեռ ուռտէին ,
 առեալ Յիսուսի հաց՝ օրհնեաց և երեկ ետ նոցա ,
 23 և ասէ . Ընէք՝ այդ է մարմին իմ : Եւ առեալ
 բաժակ՝ գոհացաւ և ետ նոցա , և արբին ՚ի նը-
 24 մանէ ամենեքեան : Եւ ասէ ցնոսա . Ըյս է արիւն
 իմ նորոյ ուխտի , որ փոխանակ բազմաց հեղա-
 25 նի : Ըմէն ասեմ ձեզ , թէ Ո՛չ ևս յաւելից ըմ-
 պել ՚ի բերոյ որթոյ մինչև ցօրն ցայն՝ յորժամ
 26 արբից զնա նոր յարքայութեան Ըստուծոյ : Եւ
 գոհացեալ ելին ՚ի լեառն Ձիթենեաց :
 27 Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս . Ըմենեքին գայթազ-
 ղելոց էք յինէն յայսմ գիշերի . զի գրեալ է .
 թէ Հարից զՏովիւն՝ և ոչխարքն ցրուեսցին :
 28 Ըյլ յետ յարութեան իմոյ՝ յառաջագոյն երթայց
 29 քան զձեզ ՚ի Վալիլեա : Պատասխանի ետ Պետ-
 րոս և ասէ ցնա . ի՞նչպէտ և ամենեքին գայ-
 30 թագղեսցին , այլ ես ո՛չ : Եւ ասէ ցնա Յիսուս .
 Ըմէն ասեմ քեզ . թէ Վու իսկ յայսմ գիշերի
 մինչև հաւառ խօսեալ իցէ՝* երիցս ուրասցիս զիս :
 31 Իսկ Պետրոս առաւել ևս պնդէր և ասէր . Եթէ
 մեռանել ևս հասանիցէ ընդ քեզ՝ զքեզ ո՛չ ու-
 32 բացայց . նոյնպէս և ամենեքեան ասէին : Վան ՚ի
 գեօղն՝ որում անուն էր Վեթսեմանի . և ասէ
 ցաշակերտն . Վատարո՛ւք աստ՝ մինչև ես յաղօթս
 33 կացից : Եւ առնու ընդ իւր զՊետրոս և զՅա-

* Ի Յոյնն , երկիցս

- կովբոս և զՅովհաննէս, և սկսաւ տխրել և հո-
- 34 գալ: Յայնժամ ասէ ցնոսա. Տրտում է անձն
իմ մինչև 'ի մահ, մնացէք աստ՝ և արթնն կա-
- 35 ցէք: Եւ մատուցեալ սակաւիկ մի յառաջ, ան-
կաւ 'ի վերայ երեսաց իւրոց յերկիր. և կայր յա-
ղօթս, զի եթէ հնար ինչ է՝ անցցէ 'ի նմանէ
- 36 ժամն: Եւ ասէ. Լքբա՛ չայր՝ ամենայն ինչ քեզ
հնարաւոր է, անցո՛ զբաժակս զայս յինէն.
բայց ոչ որպէս ես կամիմ՝ այլ որպէս դու կա-
- 37 միս: Եւ գայ գտանէ զնոսա զի ննջէին, և ասէ
ցՊետրոս. Սիմոն ննջե՞ն. ոչ կարացեր ժամ մի
- 38 արթուն կալ: Լքթնն կացէք և յաղօթս կացէք,
զի մի մտջիք 'ի փորձութիւն. * ոգիս յօժար է՝
- 39 բայց մարմինս տկար՝: Եւ դարձեալ չորաւ եկաց
40 յաղօթս, և զնոյն բանս ասաց: Վարձաւ միւսան-
գամ անդրէն, և եգիտ զնոսա 'ի քուն. քանզի
էին աչք նոցա ծանրացեալ, և ոչ գիտէին թէ
- 41 զինչ պատասխանի տայցեն նմա: Վայ երրորդ ան-
գամ, և ասէ ցնոսա. Վնջեցէք այսուհետև և հան-
գերուք, զի հասեալ է վախճան, եկն ժամ՝ և
ահա մատնի Արդի մարդոյ 'ի ձեռս մեղաւորաց:
- 42 ()՝ն արիք գնասցուք. զի սհաւասիկ մերձեցաւ՝ որ
43 մատնելոցն է զիս: Եւ մինչդեռ նա զայն խօսէր՝
գայ Յուդա Ակարիովաացի՝ մի յերկոտասանից
անտի, և ընդ նմա ամբոխ սուսերօք և բրօք՝
'ի քահանայապետիցն և 'ի դպրոց և 'ի ծերօց:
- 44 Տուեալ էր նշան մատնչին՝ և ասէր. Ընդ որում

* 'Ի Յոյն, հոգին յօժար է բայց մարմինն տկար

ես համբուրեցից՝ նա է . կալջիք զնա և տարջիք
 45 զգուշութեամբ : Եւ մատուցեալ վազվաղակի՝ ասէ
 46 ցնա . Սարբբի . Սարբբի . և համբուրեաց զնա : Եւ
 47 նոքա արկին ՚ի նա ձեռս՝ և կալան զնա : Եւ մի
 ոմն յայնցանէ՝ որ զնովան կսյին՝ ձգեաց սուր , և
 եհար զծառայ քահանայապետին , և ՚ի բաց եհան
 48 զունկն նորա : Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ
 ցնոսա . Իբրև ՚ի վերայ աւազակի ելիք սուերօք
 49 և բրօք ունել զիս : Հանապազ առ ձեզ էի՝ և ուսու-
 ցանէի ՚ի տաճարին , և ոչ կալայք զիս . այլ զի լըց-
 50 ցին գիրք մարգարէիցն : Յայնժամ թողին զնա աշա-
 51 կերտքն ամենքին՝ և փախեան : Եւ ոմն երիտա-
 սարդ զհետ երթայր նորա՝ արկեալ զիւրև կտաւ
 52 մի ՚ի մերկուց . ունէին զնա երիտասարդքն : Եւ
 նորա թողեալ զկտաւն՝ փախեաւ մերկ ՚ի նոցանէ :
 53 Եւ տարան զՅիսուս առ քահանայապետն իա-
 յիափա . և գային ընդ նմա ամենայն քահանայա-
 54 պետքն և դպիրք և ծերք : Եւ Պետրոս երթայր
 ՚ի հեռաստանէ զհետ նորա մինչև ՚ի ներքս իսկ
 ՚ի գաւիթ քահանայապետին , և նստէր ընդ սպա-
 55 սաւորսն՝ և ջեռնոյր առ լուսոյն : Իսկ քահանայա-
 պետքն և ամենայն ատեանն , խնդրէին հակա-
 56 զնա , և ոչ գտանէին : Եւ բազումք սուտ վկայու-
 թիւն վկայէին զնմանէ , և նման միմեանց ոչ էին
 57 վկայութիւնքն : Եւ յայլ յարուցեալ վկայէին սուտ
 58 զնմանէ , և ասէին : Ի՞նչ մեք լուաք ՚ի դմանէ՝ զի
 ասէր . Ես քակեցից զտաճարդ զայդ ձեռագործ ,
 և զերիս աւուրս շինեցից այլ՝ առանց ձեռագոր-

- 59 ծի : Սակայն և այնպէս չէր նման վկայութիւնն
 60 նոցա : Լապա յարուցեալ քահանայապետն 'ի մէջ՝
 հարցանէր զ(Յ)իսուս , և ասէր . Ոչի՞նչ տաս պա-
 61 տասխանի , զինչ դոքա զքէն վկայեն : Եւ նա
 լուռ և եթ կայր՝ և չտայր ինչ պատասխանի :
 'Կարձեալ քահանայապետն հարցանէր զնա կրկին
 անգամ և ասէր . 'Ի՞նչ ես 'Բրիստոս Որդի Լս-
 62 տուծոյ օրհնելոյն : Պատասխանի ետ (Յ)իսուս և
 ասէ ցնա . 'Իու ասացեր՝ թէ ես եմ . բայց տե-
 սանիցէք զ(Որդի մարդոյ նստեալ ընդ աջմէ , Օ՛ծրու-
 63 թեանն , և եկեալ ընդ ամպս երկնից : Եւ քա-
 հանայապետն պատառեաց վաղվաղակի զպատմու-
 ճանս իւր՝ և ասէ . Օ՛րի՞նչ ևս պիտոյ են մեզ
 64 վկայք : Լ՛հա՛ լուպք ամենեքին զհայհոյութիւն 'ի
 բերանոյ դորա , զիարդ թուի ձեզ . և ամենեքեան
 65 դատապարտեցին զնա՝ թէ մահապարտ է : Եւ ո-
 մանք սկսան թքանել ընդ երեսս նորա , ձորձ
 զգլխով արկանել՝ կուփել և ասել . Սարգարէաց
 մեզ 'Բրիստոսդ՝ ո՞վ է այն որ եհարն զքեզ . և
 66 սպասաւորքն ապտակս հանէին նմա : Եւ Պետրոս
 մինչդեռ էր 'ի խոնարհ 'ի գաւթին , գայ աղախին
 մի քահանայապետին , և տեսանէ զնա՝ զի ջեռ-
 67 նոյր . հայեցաւ ընդ նա՝ և ասէ . Եւ դու ընդ (Յ)ի-
 68 սուսի 'Կազովրեցւոյ էիր : 'Կա ուրացաւ և ասէ .
 Ո՛չ ճանաչեմ և ո՛չ գիտեմ զի՞նչ դուդ ասես՝ և
 իբրև ել յարտաքին գաւիթն , և հաւ խօսեցաւ :
 69 'Կարձեալ ետես զնա աղախինն , և սկսաւ ասել
 ցայնոսիկ որ շուրջն կային , թէ Եւ սա 'ի նո-
 70 ցանէ է : Եւ նա դարձեալ ուրացաւ , և յետ սա-

կաւ միոյ՝ դարձեալ որ շուրջն կային, ասենց Պետ-
 րոս. Երդարեւ և դու ՚ի նոցանէ ես քանզի Վա-
 71 լիլեացի ես՝ և խօսքդ իսկ քո նման են: Եւ նա
 սկսաւ նզովել երդնուլ և ասել, թէ Ո՛չ գիտեմ
 72 զայրն՝ զորմէ դուքդ ասէք: Եւ նոյնժամայն կրկին
 հաւ խօսեցաւ. և յիշեաց Պետրոս զբանն՝ զոր
 ասաց ցնա Յիսուս, թէ Չ՛կ՝ իցէ հաւու երիցս
 խօսեալ՝ զի դու երիցս ուրացիս զիս. և սխաւ լալ:

ԳԼԽԵ

1 Եւ վաղվաղակի ընդ առաւօտն խորհուրդ արար-
 եալ քահանայապետիցն հանդերձ ծերովքն և
 դպրօք՝ և ամենայն ատեանն, կապեցին զՅի-
 2 սուս՝ և տարան մատնեցին Պիղատոսի: Եհարց
 զնա Պիղատոս և ասէ. Դ՞ո՞ւ ես թագաւորն Հը-
 րէից. նա պատասխանի ետ նմա և ասէ՝ Դ՞ո՞ւ
 3 ասես: Եւ չարախօսէին զնմանէ յոյժ քահանայա-
 4 պետքն, և նա ոչինչ տայր պատասխանի: Իսկ
 Պիղատոս դարձեալ հարցանէր զնա. Ոչք՛նչ տաս
 պատասխանի, տես քանի ամբաստանեն զքէն:
 5 Եւ Յիսուս այնուհետև ոչինչ ետ պատասխանի,
 6 մինչև զարմանալ յոյժ Պիղատոսի: Բայց ըստ
 տօնի արձակէր նոցա զմի ոք զկապեալ, զոր ինք-
 7 եանք խնդրէին: Եւ էր որում անուն էր Բա-
 րաբբա՝ կապեալ ընդ խռովիչան, որոց ՚ի խռո-
 8 վելն՝ այր մի սպանեալ էր: Ի ձայն բարձր սկսաւ
 աղաղակել ամբոխն և խնդրել՝ որպէս սովոր էր,
 9 զի արձակեսցէ նոցա զԲարաբբայն: Պատասխա-

- նի ետ Պիղատոս և ասէ ցնոսա . կամի՞ք զի ար-
 10 ձակեցից ձեզ զարքայն Հրէից : Վանզի գիտէր
 թէ առ նախանձու մասնեցին զնա քահանայա-
 11 պետքն : Որք և զամբոխն հաւանեցուցին՝ զի ար-
 12 ձակեցէ նոցա զՎարարբայն : Վարձեալ պատաս-
 խանի ետ Պիղատոս և ասէ ցնոսա . Իսկ զի՞նչ
 13 կամիք թէ արարից զարքայն Հրէից : Եւ նոքա
 դարձեալ աղաղակէին՝ յուզեալք ՚ի քահանայա-
 14 պետիցն , ՚ի խաչ հան զդա : Ըսէ ցնոսա Պիղա-
 տոս . Օրի՞նչ ինչ չար արարեալ իցէ դորա . և
 նոքա առաւել ևս աղաղակէին և ասէին , ՚ի խաչ
 15 հան զդա : Իսկ Պիղատոս իբրև զմիտս կամեցաւ
 հաճել զամբոխին , արձակեաց նոցա զՎարար-
 բայն . և զԳիսուս գան հարեալ ետ ՚ի ձեռս , զի
 16 ՚ի խաչ ելանիցէ : Եւ զինուորքն տարան զնա ՚ի
 ներքս ՚ի գաւիթն՝ ուր հրապարակն էր . և կոչեն
 17 միանգամայն զամենայն զգունդն , Եւ զգեցուցանեն
 նմա քղամիդ կարմիր և ծիրանիս , և եդին ՚ի գը-
 18 լուխ նորա պսակ արարեալ ՚ի փշոց : Եւ սկսան
 ողջոյն տալ նմա՝ և ասել : Ո՞ղջ եր արքայդ Հը-
 19 րէից : Եւ ծեծէին զգլուխն եղեգամբ , և թքա-
 նէին ընդ երեսս , և ՚ի ծունր իջեալ երկիրպա-
 20 գանէին նմա : Եւ իբրև կատակեցին զնա՝ մերկա-
 ցուցին զքղամիդն և զծիրանիս , և զգեցուցին նմա
 զիւր հանդերձն , և ածին արտաքս զի ՚ի խաչ
 21 հանցեն զնա : Եւ ունէին պահակ զՍիմոն Կիւրե-
 նացի՝ որ ընդ այն անցանէր՝ եկեալ յագարակէ ,
 զհայրն Լիէքսանդրի և Սուփայ . զի բարձցէ զեա-
 22 չափայտն նորա : Եւ ածեն զնա ՚ի Վողգոթա՝

- 23 տեղի մի, որ թարգմանի տեղի կառափելոյ : Եւ
 տային նմա գինի զմուսեալ, և նա ոչ առ. և
 24 հանին զնա 'ի խաչ : Եւ բաժանեցին զհանդերձս
 նորա, արկեալ վիճակս 'ի վերայ թէ ո՞ զինչ առ-
 25 նուցու : Լըր ժամ երրորդ՝ և հանին զնա 'ի խաչ :
 26 Եւ էր գիր վնասու նորա գրեալ՝ թէ Խազաւոր է
 27 Հրէից : Եւ ընդ նմա հանին 'ի խաչ երկուս ա-
 լազակս. մի ընդ աջմէ, և մի ընդ ահեկէ նորա :
 28 Եւ լցաւ գիրն որ ասէ, թէ Ընդ անօրէնս հա-
 29 մարեցաւ : Եւ որք անցանէինն՝ հայհոյէին զնա
 շարժեալ զգլուխս իւրեանց և ասէին. Ս'ա՛հ որ
 30 քակէիր զտաճարն և զերիս աւուրս շինէիր. Եւ
 31 րեցո՞ զանձն քո և էջ 'ի խաչէգ : Վոյնպէս և քա-
 հանայապետից այսն արարեալ ընդ միմեանս հան-
 դերձ դպրօքն՝ ասէին. Օ՛այլս ապրեցոյց՝ զանձն ոչ
 32 կարէ ապրեցուցանել : Վրիստոսդ արքայդ Իս-
 րայէլի, իջցէ այժմ 'ի խաչէ այտի, զի տեսցուք
 և հաւատասցուք դմա. և որ ընդ նմա 'ի խաչն
 33 ելեալ էին՝ նախատէին զնա : Եւ իբրև վեց ժամ
 եղև՝ խաւար կալաւ զամենայն երկիր մինչև ցինն
 34 ժամ : Եւ յիններրորդ ժամուն աղաղակեաց Յի-
 սուս 'ի ձայն մեծ, և ասէ. Լըլ' Լըլ' լմմա սա-
 բաբթանի. որ թարգմանի. Եստուած իմ Եւ-
 35 տուած իմ՝ ընդէր թողեր զիս : Եւ ոմանք 'ի նո-
 ցանէ որ շուրջն կային զնովաւ՝ իբրև լուան, ա-
 36 սէին թէ զԵղիա կարդայ : Եւ ընթացեալ մի ոմն՝
 ելից սպունգ մի քացախով, և հարեալ յեղեգան՝
 տայր ըմպել նմա, և ասէ. Թո՛յլ տուր տեսցուք՝
 37 գայ՞ Եղիա իջուցանել զդա : Եւ Յիսուս արձակ-

- 38 եաց ձայն մեծ՝ և եհան զողի: Եւ վարագոյր տա-
 ճարին պատառեցաւ յերկուս 'ի վերուստ մինչև 'ի
- 39 խոնարհ: Եւ տեսեալ հարիւրապետին որ կայր
 անդ՝ եթէ աղաղակեաց և եհան զողի, ասէ. Եւ-
- 40 դարև այրս այս Որդի Լստուծոյ էր: Իշին և կա-
 նայք՝ որ հայէին 'ի հեռաստանէ. յորս էր Սա-
- րիամ Սագդաղենացի, և Սարիամ Յակովբու
- 41 փոքրկան, և Յովսեայ մայրն, և Սողովմէ. Որք
 յորժամ էրն 'ի Վալիլեա՝ զհետ շրջէին նորա և
- պաշտէին զնա. և այլ բազում կանայք որ ընդ
 նմա իսկ ելեալ էին յԵրուսաղէմ:
- 42 Եւ իբրև երեկոյ եղև՝ քանզի ուրբաթ էր որ 'ի
- 43 շաբաթն մտանէր, Եկեալ Յովսէփ որ յԼճի-
 մաթեայն էր՝ այր պարկեշտ նախարար, որ և ինքն
- իսկ ակն ունէր արքայութեանն Լստուծոյ. հա-
- մարձակեցաւ եմուտ առ Պիղատոս, և խնդրեաց
- 44 զմարմինն Յիսուսի: Եւ Պիղատոս զարմացաւ թէ
 այնչափ վաղ մեռաւ. և կոչեցեալ առ ինքն զհա-
- րիւրապետն՝ եհարց զնա և ասէ, թէ Եւրդարև
- 45 այնչափ վաղ մեռաւ: Եւ իբրև ստուգեաց 'ի հա-
- րիւրապետէ անտի, շնորհեաց զմարմինն Յովսե-
- 46 փայ: Եւ Յովսէփ զնեաց կտաւ՝ և իջուցեալ զնա
 պատեաց կտաւովն, և եդ 'ի գերեզմանի, զոր էր
- փորեալ 'ի վիմէ. և թաւալեցոյց վէմ մի 'ի դու-
- 47 ուն գերեզմանին: Իսկ Սարիամ Սագդաղենացի
 և Սարիամ Յակովբայ և Յովսեայ, տեսին զտե-
- ղին ուր եդաւ:

ԳԼ ԺԳ

- 1 Եւ իբրև անց շարաթն , Սարիամ Սագդաղե-
նացի՝ և Սարիամ (Յակովբայ) և Սողովմէ՝ չորան
պատրաստեցին խունկս , զի եկեցեցն օճցեն զնա :
- 2 Եւ ընդ առաւօտս միաշարաթուն գան 'ի գերեզ-
- 3 մանն ընդ արևագալն : Եւ ասէին ցմիմեանս . Ո՞վ
թաւալեցուցէ մեզ զվէմն 'ի դրաց գերեզմանին :
- 4 Եւ հայեցեալ տեսին՝ զի թաւալեցուցեալ էր զվէմն
- 5 'ի գերեզմանէն . քանզի էր մեծ յոյժ : Եւ մտեալ
'ի ներքս 'ի գերեզմանն՝ տեսին երիտասարդ մի՝
զի նստէր ընդ աջմէ կողմանէ՝ զգեցեալ պատմուճան
- 6 սպիտակ , և զարհուրեցան : Եւ նա ասէ ցնոսս .
Մի՛ երկնչիք . զՅիսուս խնդրէք զՆազովրեցի զխա-
չելեալն . յարեալ՝ չէ աստ . ահաւարիկ տեղին
- 7 ուր եղին զնա : Այլ երթայք ասացէք ցաշակերտս
նորա և ցՊետրոս , եթէ ահա յառաջագոյն եր-
թայ քան զձեզ 'ի Վալիլեա . անդ տեսանիցէք
- 8 զնա՝ որպէս ասացն ձեզ : Եւ իբրև լուան՝ ելին և
փախեան 'ի գերեզմանէն . քանզի զահի հարեալ
էին . և ոչ ումեք ինչ ասացին , զի երկնչէին :
- 9 (Յարուցեալ Յիսուս առաւօտուն առաջինն միա-
շարաթուն՝ երևեցաւ Սարիամու Սագդաղենացոյ ,
- 10 յորմէ հանեալ էր զեօթն դէն : Եւ նա երթեալ
պատմեաց այնոցիկ որ ընդ նմայն էին , մինչդեռ
- 11 սգային և լային : Նորա իբրև լուան թէ կենդանի
- 12 է՝ և երևեցաւ նմա , ոչ հաւատացին : (Յետոյ

* H

- 13 Երևեցաւ այլով կերպարանաւ՝ * որք երթային
 14 յանդաստան՝ : Եւ որք չորքան պատմեցին այլոց , և
 15 ի նոցա հաւատացին : Այնպէս մինչդեռ բազմեալ
 16 էին մետասանքն , երևեցաւ նոցա , և թշնամանեաց
 17 զանհաւատութիւնն նոցա , և զխտասարտութիւնն .
 18 զի որ երևեցաւ նոցա յարուցեալ ՚ի մեռելոց՝ և նո-
 19 քա ի նոցա հաւատացին : Եւ ասէ ցնոսա . Երթայք
 20 յաշխարհ ամենայն , և քարոզեցէք զաւետարանն
 21 ամենայն արարածոց : Որ հաւատայ և մկրտեսցի՝
 22 կեսցէ , և որ ինչ հաւատայ՝ դատապարտեսցի :
 23 Եւ ինչպէս յայտարարէր որ հաւատանն , երթիցեն զՏեա-
 24 պնոցիկ . յանուն իմ դևս հանցեն , լեզուս խո-
 25 սեսցին : Ի ձեռս իւրեանց օձս բարձցեն , և եթէ
 26 մահացու ինչ դեղ արբցեն՝ նոցա ինչ ինչ վնասեսցէ .
 27 ՚ի վերայ հիւանդաց ձեռս դիցեն՝ և բժշկեսցին :
 28 Եւ ինքն Տէր Աստուծոյ յետ խօսելոյն ընդ նոսա՝
 29 համբարձաւ յերկինս , և նստաւ ընդ աջմէ Հօր :
 30 Եւ նորքա ելեալ քարոզէին ընդ ամենայն երկիր՝
 31 Տեառն գործակցութեամբ . և զբանն հաստատէին
 32 ամենայն նշանօք՝ որ երթայր զՏեա-նոցա :

* Ի Առաջին , երկուցն ՚ի նոցանէ , որք գնային և
 երթային յանդաստան :

Ե Ի Ե Տ Ե Ր Ե Ն

ԸՍՏ ԴՈՒԿԱՍՈՒ

Գ Լ Ե

- 1 **Ք**ԱՆՁԻ բազումք յօժարեցին վերատին կար-
գել զպատմութիւնն վասն իրացն հաստատելոց 'ի
- 2 մեզ . Որպէս աւանդեցին մեզ՝ որ 'ի սկզբանէ ա-
- 3 կանատեպք և սպասաւորք եղին բանին : Այնմ եղև
և ինձ , որ 'ի սկզբանէ զՏեա երթեալ էի ամենայնի
ճշմարտութեամբ , կարգաւ գրել քեզ՝ քաջգ. Թէո-
- 4 փիլէ . Օյ ծանիցես զբանիցն՝ որոց աշակերտեցար ,
զճշմարտութիւն :
- 5 Եւ եղև յաւուրս Հերովդի արքայի Հրէաստանի ,
քահանայ ոմն՝ անուն Օւքարիա 'ի դասակարգէ Լ-
բիայ . և կին նորա 'ի դստերաց Լճարովնի , և անուն
- 6 նորա Եղիսաբեթ : Եւ էին արդարք երկոքին առաջի
Լստուծոյ , գնային յամենայն պատուիրանս և յիրա-
- 7 տունս Տեառն անարատք : Եւ ոչ գոյր նոցա որդեակ ,
քանզի Եղիսաբեթ ամուլ էր . և երկոքեան անցեալ
- 8 էին զաւուրքք իւրեանց : Եւ եղև 'ի քահանայանալն
նորա ըստ կարգի աւուրցն հասանելոյ առաջի Լս-
- 9 տուծոյ , Լստ օրինի քահանայութեանն՝ եհաս նմա

* H 2

- 10 խունկ արկանել՝ մտեալ 'ի տաճարն Տեառն : Եւ ա-
մենայն բազմութիւն ժողովորդեանն կային յաղօթս
- 11 արտաքոյ՝ 'ի ժամխնկոցն : Եւ երևեցաւ նմա հրեշ-
տակ Տեառն . զի կայր ընդ աջմէ սեղանոյ խնկոցն :
- 12 Եւ խռովեցաւ Օւաքարիա՝ իբրև ետես , և անկաւ
- 13 ահ 'ի վերայ նորա : Ըսէ ցնա հրեշտակն Տեառն .
Ս'ի երկնչիր Օւաքարիա՝ զի լսելի եղեն աղօթք քո ,
և կին քո Եղիսաբեթ ծնցի քեզ որդի՝ և կոչես-
- 14 ցես զանուն նորա Յովհաննէս : Եւ եղիցի քեզ
ուրախութիւն և ցնծութիւն , և բազումք 'ի ծննդ-
- 15 եան նորա խնդասցեն . Օ,ի եղիցի մեծ առաջի
Տեառն . և գինի և օղի մի արբցէ . և Հոգևով Սրբով
- 16 լցցի անդասին յորովայնէ մօր իւրոյ : Եւ զբազումս
յորդուցն Խարայելի դարձուցէ 'ի՝ Տէր Ըստուած
- 17 իւրեանց : Եւ ինքն եկեսցէ առաջի նորա հոգևով
զօրութեամբ Եղիսայի , դարձուցանել զսիրտս հարց
յորդիս , և զանհաւանս յիմաստութիւն արդարոց .
- 18 պատրաստել Տեառն ժողովուրդ կազմեալ : Եւ ասէ
Օւաքարիա ցհրեշտակն . Եւ թև գիտացից զայդ ,
զի ես ծեր եմ , և կին իմ՝ անցեալ զաւուրբք
- 19 իւրովք : Պատասխանի ետ հրեշտակն՝ և ասէ ցնա .
Ես եմ Վաբրիէլ՝ որ կամ առաջի Ըստուծոյ , և
առաքեցայ խօսել ընդ քեզ՝ և աւետարանել քեզ
- 20 զայդ : Եւ ահա եղիցիս համր , և մի կարասցես
խօսել մինչև ցօրն՝ յորում այդ լինիցի . փոխանակ
զի ոչ հաւատացեր բանից իմոց՝ որք լցցին 'ի ժա-
- 21 մանակի իւրեանց : Եւ ժողովուրդն ակն ունէր Օւա-
քարիայ , և զարմանային ընդ յամեն նորա 'ի տա-
- 22 ճարին : Եւ իբրև ել՝ ոչ կարէր խօսել ընդ նոսա .

և իմացան՝ թէ տեսիլ ետես 'ի տաճարին . և նա
 նշանացի խօսէր ընդ նոսա , և կայր պապանձեալ :
 23 Եւ եղև իբրև լցան աւուրք պաշտաման նորա ,
 24 գնաց 'ի տուն իւր : Եւ յետ աւուրցն այնոցիկ՝ յղա-
 ցաւ Եղիսաբեթ կինն նորա , և թաքուցանէր զան-
 25 ձըն ամիսս հինգ , և ասէր : Օ՛խնչ գործ գործեաց
 ընդ իս Տէր յաւուրս՝ յորս հայեցաւ յիս բառնալ
 զնախատինս իմ՝ի մարդկանէ :
 26 Եւ յամենան վեցերորդի՝ առաքեցաւ Վարդիէլ
 հրեշտակ Մատուծոյ 'ի քաղաք մի Վալիլեացւոց ,
 27 որում անուն էր Վազարէթ , Լու կոյս խօսեցեալ
 առն , որում անուն էր Յովսէփ՝ 'ի տանէ Վաւթի .
 28 և անուն կուսին Մարիամ : Եւ եկեալ առ նա՝ ասէ .
 29 Ուրախ լեր բերկրեալդ , Տէր ընդ քեզ : Եւ նա ընդ
 բանն խոովեցաւ , և խորհէր ընդ միտս՝ թէ ճը-
 30 պիտի ինչ իցէ ողջոյնս այս : Եւ ասէ ցնա հրեշ-
 տակն . Մի՛ երկնչիր Մարիամ , զի գտեր շնորհս
 31 Մատուծոյ : Եւ ահա յղասջիր՝ և ծնցես որդի , և
 32 կոչեսցես զանուն նորա Յիսուս : Վա եղիցի մեծ ,
 և Որդի Բարձրելոյ կոչեսցի . և տացէ նմա Տէր
 Լստուած զաթոռն Վաւթի հօր նորա . և թագա-
 ւորեսցէ 'ի վերայ տանն Յակովբայ 'ի յաւիտեանս .
 33 Եւ թագաւորութեան նորա վախճան մի լիցի :
 34 Եւ ասէ Մարիամ ցհրեշտակն . Օ՛խմրդ լինիցի ինձ
 35 այդ , քանզի զայր ոչ գիտեմ : Պատասխանի ետ
 հրեշտակն և ասէ ցնա . Հոգի Սուրբ եկեսցէ 'ի
 քեզ , և զօրութիւն Բարձրելոյն հովանի լիցի 'ի
 վերայ քո . քանզի և ու ծնանելոցն է 'ի քէն՝
 36 սուրբ է , և Որդի Լստուծոյ կոչեսցի : Եւ ահա

- Եղիսաբեթ ազգական քո՝ և նա յղի է ՚ի ծերու-
 թեան իւրում . և այս վեցերորդ ամիս է նորա՝ որ
 37 ամուսն կոչեցեալ էր . Օ՛ի ո՛չ տկարացցի առ յԼ՛ս-
 38 տուծոյ ամենայն բան : Եւ ասէ Ս՛արիամ . Լ՛հա-
 ւասիկ՝ կամ աղախին Տեանն , եղիցի ինձ ըստ բանի
 քում : և գնաց ՚ի նմանէ հրեշտակն :
 39 Յարուցեալ Ս՛արիամ յաւուրնն յայնոսիկ , գնաց
 ՚ի լեռնակողմն փութապէս ՚ի քաղաքն Յուդայ :
 40 Եւ եմուտ ՚ի տունն Օ՛աքարիայ , և ետ ողջոյն
 41 Եղիսաբեթի : Եւ եղև իբրև լուսա զողջոյնն Ս՛ա-
 րիամու Եղիսաբեթ , խաղաց մանուկն յորովայնի
 42 նորա . և լցաւ Եղիսաբեթ Հոգևով Արբով . Եւ
 ՚ի ձայն բարձր աղաղակեաց և ասէ . Օրհնեալ ես
 դու ՚ի կանայս , և օրհնեալ է պտուղ որովայնի
 43 քոյ : Եւ ուստի՞ է ինձ այս , զի եկեսցէ մայր Տեա-
 44 ուրն իմոյ առ իս : Օ՛ի ահաւասիկ՝ իբրև եղև ձայն ող-
 ջունի քոյ յականջս իմ , ՚խաղաց ցնծալով մանուկս
 45 յորովայնի իմում : Եւ երանի որ հաւատայցէ՝ եթէ
 46 եղիցի կատարումն ասացելոցս նմա ՚ի Տեաննէ : Եւ
 47 ասէ Ս՛արիամ . Ս՛եծացուցէ անձն իմ զՏէր : Եւ
 48 ցնծացաւ հոգի իմ յԼ՛ստուած Փրկիչ իմ : Օ՛ի հայե-
 ցաւ ՚ի խոնարհութիւն աղախնոյ իւրոյ . զի ահա յայ-
 49 սրմ՝ հետէ երանեսցեն ինձ ամենայն ազգք : Օ՛ի ա-
 րար ինձ մեծամեծս Հօրն , և սուրբ է անունն նորա :
 50 Եւ ողորմութիւն նորա ազգաց յազգս երկիւղածաց
 51 իւրոց : Լ՛րար զօրութիւն բազկաւ իւրով . ցրուեաց
 52 զամբարտաւանս մտօք սրտից իւրեանց : Վրակեաց
 զհզօրս յաթոռոց , և բարձրացոյց զխոնարհս :
 53 Օ՛ քաղցեալս լցոյց բարութեամբ , և զմեծատունս

- 54 արձակեաց ունայնս : Պաշտպանեաց Խարայելի ծա-
- 55 ույի իւրում՝ յիշել զողորմութիւնս : Որպէս խօսեցաւ առ հարս մեր՝ Լաբրահամու և զաւակի նորա
- 56 յաւիտեան : Եկաց Մարիամ առ նմա իբրև ամիսս երիս , և դարձաւ ՚ի տուն իւր :
- 57 Եւ Եղիսաբեթի լցան ժամանակք ծնանելոյ , և
- 58 ծնաւ որդի : Եւ լուան որ շուրջ զնովաւ էին՝ և ազգատոհմ նորա , զի մեծ արար Տէր զողորմու-
- 59 թիւն իւր ընդ նմա . և խնդային ընդ նմա : Եւ եղև յաւուրն ութերորդի՝ եկին թլփատել զմա-
- 60 նուկն , և կոչէին զնա յանուն հօր իւրոյ Չաբարիա :
- 61 Պատասխանի ետ մայր նորա՝ և ասէ . Ո՛չ , այլ կոչեցի Ենօվհաննէս : Եւ ասեն ցնա . Վանզի ոչ
- 62 հր է յազգի քում , որոյ կոչի անուն Ենօվհաննէս :
- 63 Եկնարկէին հօրն նորա՝ թէ զի՞նչ կամիցի կոչել զնա : Եւ խնդրեաց տախտակ , գրեաց և ասէ .
- 64 Ենօվհաննէս է անուն դորա . և զարմացան ամենե-
- 65 քին : Եւ բացաւ բերան նորա վաղվաղակի՝ և լեզու նորա , և խօսէր՝ և օրհնէր զԼստուած : Եւ եղև ահ
- 66 ՚ի վերայ ամենեցուն որ լսէին զայս , և որ շուրջ բնակեալ էին զնոքօք . և ընդ ամենայն լեռնակողմն
- 67 հրէաստանի պատմէին ամենայն բանքս այսոքիկ :
- 68 Եւ եղին ամենեքեան որ լսէինն՝ ՚ի սիրտս իւրեանց , և ասէին . Չի՞նչ լինիցի մանուկս այս . և ձեռն
- 69 Տեառն էր ընդ նմա : Եւ Չաբարիա հայր նորա լցաւ հոգևով Սրբով , մարգարէացաւ և ասէ .
- 70 Օրհնեալ Տէր Լստուած Խարայելի . զի յայց ել մեզ , և արար փրկութիւն ժողովրդեան իւրում :
- 71 Եւ յարոյց լեղջիւր փրկութեան մեզ ՚ի տանէ

- 70 Պաւթի ծառայի իւրոյ : Արպէս խօսեցաւ բերանով
 71 սրբոց՝ որ յաւիտենից մարգարէքն նորա էին : Փրը-
 կուծիւն 'ի թշնամեաց մերոց, և 'ի ձեռաց ամե-
 72 նայն ատելեաց մերոց : Ընել ողորմութիւն ընդ
 73 հարս մեր, և յիշել զուխան իւր սուրբ : Օ՛եր-
 դումն զոր երդուաւ Աբրահամու հօր մերում՝ տալ
 74 մեզ, Ընանց երկիւղի, 'ի ձեռաց թշնամեաց մերոց
 75 փրկեալս : Պաշտել զնա սրբութեամբ և արդարու-
 թեամբ առաջի նորա՝ զամենայն աւուրս կենաց մե-
 76 ռոց : Եւ դո՛ւ մանուկ՝ Սարգարէ Խարձրելոյ կո-
 չեսջիր . զի երթիցես առաջի երեսաց Տեառն՝ պատ-
 77 ըաստել զճանապարհս նորա, հալ գիտութիւն
 փրկութեան ժողովրդեան նորա, 'ի թողութիւն
 78 մեղաց նոցա : Ասան գթութեանց ողորմութեան
 Ըստուծոյ մերոյ, որովք այց արասցէ մեզ արե-
 79 գակն 'ի բարձանց : Երևել՝ որոց 'ի խաւարի և 'ի
 ստուերս մահու նստէին . ուղղել զոտս մեր 'ի ճա-
 80 նապարհս խաղաղութեան : Եւ մանուկն աճէր և
 զօրանայր հոգւով . և էր յանապատս մինչև յօր
 երևելոյ նորա Խարայելի :

ԳՂ. Բ

- 1 Եւ եղև ընդ աւուրսն ընդ այնոսիկ ել հրաման
 յ()գոստոս կայսերէ՝ աշխարհագիր առնել ընդ ա-
 2 մենայն տիեզերս : Ըյս առաջին աշխարհագիր ե-
 3 ղև 'ի դատաւորութեան Ըստրւոց Կիւրենեայ : Եւ
 երթային ամենեքեան մտանել յաշխարհագիր յիւ-
 4 ռաբանչիւր քաղաքի : Եւ և Յովսէփ 'ի Պաղլլէէ 'ի

քաղաքէ 'Նազարեթէ' ՚ի Հրէաստան, ՚ի քաղաք
 'Նաւթի, որ կոչի Բեթղէհէմ. վասն լինելոյ նո-
 5 րա ՚ի տանէ և յազգէ 'Նաւթի, Ստանել յաշխար-
 հագիր Սարեմաւ հանդերձ՝ զոր խօսեալն էր նմա,
 6 և էր յղի: Եւ եղև ՚ի հասանելն նոցա անդր, լցան
 7 աւուրք ծնանելոյ նորա: Եւ ծնաւ զորդին իւր
 զանդրանիկ, և պատեաց ՚ի խանձարուրս՝ և եղ-
 զնա ՚ի մուր. զի ոչ գոյր նոցա տեղի յիջևանին:
 8 Եւ հովիւք էին ՚ի տեղւոջն յայնմիկ բացօթեագք,
 որ պահէին զպահպանութիւնս գիշերոյ հօտից իւր-
 9 եանց: Եւ հրեշտակ Տեառն երևեցաւ նոցա, և
 փառք Տեառն ծագեցին առ նոսա. և երկեան եր-
 10 կիւղ մեծ: Եւ ասէ ցնոսա հրեշտակն. Ս'ի երկրն-
 չիք՝ զի ահաւասիկ աւետարանեմ ձեզ ուրախութիւն
 11 մեծ, որ եղիցի ամենայն ժողովրդեանս. Զի ծնա-
 ձեզ այսօր Փրկիչ, որ է ()ծեալ Տէր, ՚ի քաղաքի
 12 'Նաւթի: Եւ այս նշանակ ձեզ. գտանիցէք մա-
 նուկ պատեալ ՚ի խանձարուրս, և եղեալ ՚ի մուր:
 13 Եւ յանկարծակի եղև ընդ հրեշտակին ընդ այն-
 միկ բազմութիւն զօրաց երկնաւորաց, որ օրհնէին
 14 զՄատուած՝ և ասէին: Փառք ՚ի բարձունս Մատու-
 ծոյ, և յերկիր խաղաղութիւն, ՚ի մարդիկ հաճու-
 15 թիւն: Եւ եղև իբրև վերացան ՚ի նոցանէ հրեշ-
 տակքն յերկինս, ասեն ցմիմեանս հովիւքն. Եկաք
 երթիցուք մինչև ց'Բեթղէհէմ, և տեսցուք զինչ
 16 է բանա այս որ եղև. զոր Տէր եցոյց մեզ: Եւ ե-
 կին փութանակի, և գտին զՍարիամ և զՅովսէփ,
 17 և զմանուկն եղեալ ՚ի մուր: Եւ ծանեան վասն
 18 բանին՝ որ ասացաւ նոցա զմանկանէն: Եւ ամենք-

- 19 եան որ լսէին , զարմանային վասն բանիցն՝ զոր
 խօսեցան ընդ նոսա հովիւքն : Եւ Սաբիամ զամե-
 նայն զբանս զպսոսիկ պահէր , և խելամուտ լինէր
 20 'ի սրտի իւրում : Եւ դարձան հովիւքն , փառաւոր
 առնէին և օրհնէին զՄատուած վասն ամենայնի՝
 զոր լուան և տեսին . որպէս պատմեցաւ նոցա :
 21 Եւ իբրև լցան աւուրք ութ թլփատել զնա , և
 կոչեցաւ անուն նորա Յիսուս՝ որ կոչեցեալն էր 'ի
 հրեշտակէն , մինչև յղացեալ էր զնա յորովայնի :
 22 Եւ իբրև լցան աւուրք սրբութեան նորա ըստ
 օրինացն Սովսէսի , ածին զնա յԵրուսաղէմ յանդի-
 23 ման առնել Տեառն . Որպէս և գրեալ է յօրէնս
 Տեառն , թէ ամենայն արու որ բանայ զարգանդ՝
 24 սուրք Տեառն կոչեսցի : Եւ տալ պատարագս՝ ըստ
 ասացելոյն յօրէնս Տեառն , զոյգս տատրակաց ,
 25 կամ երկուս ձագս աղաւնեաց : Եւ ահա այր մի էր
 յԵրուսաղէմ , որոյ անուն էր Սիմէոն . և էր այրն
 այն արդար և երկիւղած , և ակն ունէր մխիթարու-
 26 թեանն Խարայէլի , և Հոգի Սուրբ էր 'ի նմա : Եւ
 էր նորա հրաման առեալ 'ի Հոգւոյն Սրբոյ՝ մի՛ տե-
 27 սանել զմահ , մինչև տեսցէ զ()ծեալն Տեառն : Եւ
 եկն Հոգւոն 'ի տաճարն . և իբրև ածին ծնողքն
 զմանուկն Յիսուս՝ առնել նոցա ըստ սովորութեան
 28 օրինացն 'ի վերայ նորա . Եւ նա առ ընկալաւ զնա 'ի
 29 գիրկս իւր , և օրհնեաց զՄատուած , և ասէ . Ընդ-
 արձակես զճառայս քո Տէր ըստ բանի քում 'ի
 30 խաղաղութիւն . Գլի տեսին աչք իմ զփրկութիւն
 31 քո , Գոր պատրաստեցեր առաջի ամենայն ժողովրդ-
 32 դոց : Լոյս 'ի յայտնութիւն հեթանոսաց , և փառա

- 33 ժողովրդեան քում Խարայէլի : Եւ էին հայրն և մայրն նորա զարմացեալ 'ի վերայ բանիցն , որ խօսէին
- 34 զնմանէ : Եւ օրհնեաց զնոսա Սիմէոնն , և ասէց Սարիամ մայր նորա . Ըհա սա կայ 'ի գլորումն և 'ի կանգնումն բազմաց 'ի մէջ Խարայէլի , և 'ի
- 35 նշան հակառակութեան : Եւ ընդ քո խկ անձն անցցէ սուր . զի յայանեսցին 'ի բազում սրտից
- 36 խորհուրդք : Եւ անդ էր Լննա մարգարէ՝ զուսոր Փանուէլի յազգէ Լսերայ . սա ինքն անցեալ էր զաւուրբք բազմօք՝ կեցեալ ընդ առն ամս եօթն 'ի
- 37 կուսութենէ իւրմէ : Եւ էր պրի ամաց իբրև ութսուն և չորից . որ ոչ մեկնէր 'ի տաճարէն , պլպահօք և աղօթիւք պաշտէր զցայգ և զցերեկ :
- 38 Եւ սա 'ի նմին ժամու յարուցեալ՝ գոհանայր ըզՏեառնէ , և խօսէր զնմանէ ընդ ամենեսին՝ որ
- 39 ակն ունէին փրկութեանն Երուսաղէմի : Եւ իբրև կատարեցին զամենայն ըստ օրինացն Տեառն , դարձան անդրէն 'ի Վալիլեա 'ի քաղաքն իւրեանց
- 40 Վաղարէթ : Եւ մանուկն աճէր և զօրանայր լի իմաստութեամբ . և շնորհք Լստուծոյ էին 'ի վերայ
- 41 նորա : Եւ երթային ծնողք նորա ամի ամի յԵրուսաղէմ 'ի տօն զատկին : Եւ իբրև եղեն նորա ամք երկոտասան , յելանել նոցա յԵրուսաղէմ
- 43 ըստ սովորութեան տօնին , Եւ կատարել զաւուրսն՝ և դառնալ անդրէն , մնաց թիսուս մանուկն յԵրուսաղէմ . և ոչ գիտացին ծնողքն նորա : Կարծէին զնմանէ՝ թէ ընդ ուղեկիցսն իցէ . եկին իբրև աւուր միոյ ճանապարհ՝ և խնդրէին զնա ընդ դրա-
- 45 ցիսն և ընդ ծանօթս : Եւ իբրև ոչ գտին , դար-

- 46 ձան անդրէն յԵրուսաղէմ խնդրել զնա : Եւ եղև
յետ երկց աւուրց՝ գտին զնա ՚ի տաճարին , զի
նստէր ընդ վարդապետն , լսէր ՚ի նոցանէ : և հար-
- 47 ցանէր զնոսա : Օգրմանային ամենեքեան որ լսէին
՚ի նմանէ՝ ընդ իմաստութիւնն և ընդ պատասխա-
- 48 նիս նորա : Եւ իբրև տեսին զնա՝ սքանչացան . և
ասէ ցնա մայրն իւր . Ո՛րդեակ՝ զի՞նչ գործ գոր-
- 49 տառապէաք՝ խնդրէաք զքեզ : Եւ ասէ ցնոսա . Օ՞ր
խնդրէիք զիս , ո՞չ գիտէիք եթէ ՚ի տան Հօր իմոյ
- 50 պարտ է ինձ լինել : Եւ նոքա ո՞չ իմացան զբանն՝
51 զոր խօսեցաւ ընդ նոսա : Եւ էջ ընդ նոսա , և գը-
- նաց ՚ի Վաղարէթ . և էր նոցա հնազանդ . և մայր
նորա պահէր զամենայն զբանն ՚ի սրտի իւրում :
- 52 Եւ Յիսուս զարգանայր իմաստութեամբ և հասա-
- կաւ՝ և շնորհօք յԵստուծոյ և ՚ի մարդկանէ :

ԳԼ Գ

- 1 ՚ի հնգետասաներորդի ամի տէրութեանն Տիբեր-
- եսայ կայսեր , ՚ի դատաւորութեան Հրէաստանի Պի-
- ղատոսի Պոնտացոյ , և ՚ի չորրորդպետութեան Գա-
- լիլեացոց Հերովդի , և ՚ի փիլիպպոսի եղբօր նորա
չորրորդպետութեան Խոուրացոց և ՚ի Տրաքոնաց-
- 2 եայ Լքիլենացոյ , Եւ ՚ի քահանայպետութեան
Լննայի և Կայիափայ . եղև բան Եստուծոյ ՚ի վերայ
Յովհաննու որդւոյ Օգբարիայ՝ յանապատի անդ :
- 3 Եւ եկն յամենայն կողմն Յորդանանու՝ քարոզել

մկրտութիւնն ապաշխարութեան 'ի թողութիւն մե-
 4 շաց : Որպէս և գրեալ է 'ի գիրս պատգամաց Եսայ-
 եայ մարգարէի . Չայն բարբառոյ յանապատի .
 Պատրաստ արարէք զձանապարհ Տեառն , և ուղիղ
 5 արարէք զչաւիղս նորա : Ըմենայն . ձորք լցցին , և
 ամենայն լերինք և բլուրք խոնարհեցցին . և եղի-
 ցին դժուարինքն 'ի դիւրինա , և առապարքն 'ի
 6 հարթ ձանապարհս . Եւ տեսցէ ամենայն մարմին
 7 զփրկութիւն Ըստուծոյ : Եւ ասէր ցժողովուրդան
 ելեալս մկրտիլ 'ի նմանէ . Նոնոնդք իժից՝ ո՞ եցոյց
 8 ձեզ փախչել 'ի բարկութենէն՝ որ գալոց է : Ըրա-
 րէք պսուհեաւ պտուղս արժանի ապաշխարու-
 թեան . և մի սկսանիցիք ասել՝ եթէ Ունիմք հայր
 զԸրրահամ . զայս ասեմ ձեզ , եթէ կարող է Ըստ-
 ուած 'ի քարանցս յայսցանէ յարուցանել որդիս
 9 Ըրրահամու : Բայց ահաւասիկ տապար առ ար-
 մին ծառոց կայ . ամենայն ծառ որ ոչ առնէ զպը-
 տուղ բարուք , հատանի և 'ի հուր արկանի :
 10 Հարցանէին զնա ժողովուրդքն և ասէին . Իակ արդ
 11 զի՞նչ գործեսցուք : Պատասխանի ետ՝ և ասէ ցնոսա .
 Ոյր իցեն երկու հանդերձք՝ տացէ զմին այնմ ոյր
 ոչն գուցէ . և ոյր կայցէ կերակուր՝ նոյնպէս արաս-
 12 ցէ : Եկին և մաքսաւորք մկրտիլ , և ասեն ցնա .
 13 Ա՛րդապետ՝ զի՞նչ գործեսցուք : Եւ նա ասէ ցնո-
 տա . Ս'ի ինչ աւելի քան զՏրամսյեալն ձեզ առ-
 14 նիցէք : Հարցանէին զնա և զինուորքն՝ և ասէին .
 Եւ մեք զի՞նչ գործեսցուք . ասէ ցնոսա . Ս'ի զոք
 խուիցէք՝ և մի զոք զըպարտիցէք , շատ լիցին ձեզ
 15 թռչակքն ձեր : Ս'ինչ ակն ունէր ժողովուրդն՝ և

- խորհէին ամենեքեան 'ի սիրտս իւրեանց վասն
 16 Յովհաննու՝ մթթէ սա իցէ Վրիտաոսն . Պատաս-
 խանի ետ ամենեցուն՝ և ասէ . Ես մկրտեմ զձեզ
 ջրով . բայց դայ զօրագոյն քան զիս , զորոյ չեմ
 բաւական բառնալ զհօշիկս . նա մկրտեսցէ զձեզ
 17 Հոգւով Արքով և հրով : Որոյ հեծանոցն 'ի ձեռին
 իւրում սրբել զկալ իւր՝ և ժողովել զցորեանն 'ի
 շտեմարանս իւր , և զյարդն այրեսցէ անշէջ հրով :
 18 Բազում և այլ ինչ մխիթարութեամբ աւետարանէր
 19 ժողովրդեանն : Բայց Հերովդէս չորրորդապետ
 յանդիմանեալ 'ի նմանէ վասն Հերովդիայ կնոջ
 եղբօր իւրոյ՝ և վասն ամենայն չարեացն զոր գործ-
 20 եաց Հերովդէս , Յաւել և զայն ևս 'ի վերայ ամե-
 21 նայնի , և եդ 'ի բանտի զՅովհաննէս : Եւ եղև
 'ի մկրտիլ ամենայն ժողովրդեանն , և ընդ Յիսուսի
 22 մկրտիլն՝ և կալ յաղօթս , բանալ երկնից , Եւ իջա-
 նել Հոգւոյն Արքոյ մարմնաւոր տեսլեամբ իբրև
 զաղաւնի 'ի վերայ նորա . և գալ ձայն յերկնից՝ որ
 ասէր . Գուեա Որդի իմ սիրելի , ընդ քեզ հաճե-
 23 ցայ : Եւ ինքն Յիսուս էր ամաց իբրև երեսնից
 սկսեալ՝ որոց որպէս կարծէր որդի Յովսեփայ : * Որ
 Յակովբայն՝ . որ Հեղեայն . որ Սատաթեայն :
 24 Որ Դևեայն . որ Սեղբեայն . որ Յաննեայն . որ
 25 Յովսեփայն : Որ Սատթեայն . որ Լամվայն . որ
 26 Կաւուամայն . որ Եսղեայն . որ Կանգեայն : Որ
 Սահաթայն . որ Սատտաթայն . որ Սեմեայն .
 27 որ Յովսեփեայն . որ Յովգայն : Որ Յովնանայն .

* 'Ի Յոյնն չէք :

որ Բեսայն . որ Աջորաբաբելին . որ Սաղա-
 28 թիէլին . որ Ներեայն : Ար Սեղքեայն . որ Եդ-
 դեայն . որ Կոփսամայն . որ Եզմովգադայն : որ
 29 Երայն : Ար Յեսուայն . որ Եղիազարայն . որ Յով-
 30 ըամայն . որ Մաաթայն . որ Գլեայն : Ար Սիմե-
 ոմիին . որ Յուդային . որ Յովսեփայն . որ Յոմիա-
 31 մայն . որ Եղեկիմայն : Ար Սեղթայն . որ Մեն-
 նայն . որ Մաատաթայն . որ Նաթանայն . որ Վալ-
 32 թին : Ար Յեսսեայն . որ Ովբեդայն . որ Բոոսայն .
 33 որ Սաղմոմիայն . որ Նաասոմիին : Ար Լիֆնադա-
 բայն . որ Լքամայն . * որ Լքմեայն . որ Լռնեայն .”
 34 որ Եսրովմայն . որ Փարեսին . որ Յուգային : Ար
 Յակովբայն . որ Խաճակայն . որ Լքրաճամուն . որ
 35 Թաուային . որ Նաքովբայն : Ար Սերուբայն . որ
 Ուազաւայն . որ Փաղեկայն . որ Եբերայն . որ Սա-
 36 ղային : Ար Կայնանայն . որ Լքփաքսադայն . որ
 37 Սեմայն . որ Նոյին . որ Գամբայն : Ար Մաթու-
 սաղային . որ Ենովբայն . որ Յարեղին . որ Մա-
 38 ղաղէելին . որ Կայնանայն : Ար Ենովսայն . որ
 Սեթայն , որ Լգամայն . որ Լքտուծոյն :

ԳԼ . Գ

1 Եւ Յիսուս լի Հոգևով Սրբով դարձաւ 'ի Յոր-
 2 դանանէ . և վարէր Հոգևովն յանապատ , Յաւուրս
 քաղասուն փորձեալ 'ի Սատանայէ . և ոչ եկեր ,
 և ոչ արբ յաւուրսն յայնոսիկ . և 'ի կատարելն

* 'ի Յոյնն չէր :

- 3 նոցա քաղցեալ : Եւ ասէ ցնա Սատանայ . եթէ
 Որդի ես Աստուծոյ , ասա՛ քարիդ պոյրակն՝ զի հաց
 4 լիցի : Պատասխանի ետ նմա Յիսուս՝ և ասէ .
 Վրեալ է , եթէ Ո՛չ հացիւ միայն կեցցէ մարդ , այլ
 5 ամենայն բանիւ Աստուծոյ : Եւ հանեալ զնա ՚ի լեա-
 ուրն մի բարձր՝ եցոյց նմա զամենայն թագաւորու-
 6 թիւնս աշխարհի ՚ի վայրկեան ժամանակի : Եւ ա-
 սէ ցնա Սատանայ . Վեղ տաց զայս ամենայն
 իշխանութիւն և զփառս սոցա , զի ինձ տուեալ է ,
 7 և ում կամիմ՝ տամ զսա : Արդ դու եթէ անկեալ
 երկիրպագանիցես առաջի իմ , քեզ եղիցի ամենայն :
 8 Պատասխանի ետ նմա Յիսուս՝ և ասէ . Վրեալ է .
 Երկիրպագցես Տեառն Աստուծոյ քում , և զնա
 9 միայն պաշտեսցես : Եւ ած զնա յԵրուսաղէմ ,
 և կացոյց ՚ի վերայ աշտարակի տաճարին , և ասէ
 ցնա . Եթէ Որդի ես Աստուծոյ , արկ զքեզ աս-
 10 տի ՚ի վայր : Օ՛ի գրեալ է՝ եթէ Հրեշտակաց իւ-
 ըոց պատուիրեալ է վասն քո՝ պահել զքեզ :
 11 Օ՛ի ՚ի վերայ ձեռաց բարձցեն զքեզ , մի երբէք
 12 հարցես զքարի զոտն քո : Պատասխանի ետ նմա
 Յիսուս՝ և ասէ . Ասացեալ է , թէ Ո՛չ փորձե-
 13 ցես զՏէր Աստուած քո : Եւ կատարեալ զամե-
 նայն փորձութիւնն Սատանայի , ՚ի բաց եկաց ՚ի
 նմանէ առ ժամանակ մի :
 14 Եւ դարձաւ Յիսուս զօրութեամբ Հոգւոյն ՚ի Պա-
 լիլեա . և ել համբաւ զնմանէ ընդ ամենայն կող-
 15 մանս գաւառին : Եւ նա ուսուցանէր ՚ի ժողովուրդս
 16 նոցա փառաւորեալ յամենեցունց : Եւ եկն ՚ի Նյա-
 զարէթ՝ ուր սնեալն էր . և եմուտ ըստ սովորու-

թեան իւրում՝ յաւուրն շաբաթուց ՚ի ժողովուր-
 17 դրն : Եւ ետուն նմա գիրս զԵսայեայ մարգարէի,
 և յարեաւ ընթեռնուլ . և իբրև եբաց զգիրսն՝ ե-
 18 գիտ զայն տեղի յորում գրեալն էր : Հոգի Տեա-
 ուրն ՚ի վերայ իմ, վասն որոյ և օծ խկ զիս . աւե-
 տարանել աղքատաց առաքեաց զիս , բժշկել ըղ-
 19 բեկեալս սրտիւք . Վարողել գերեաց զթողութիւն ,
 և կուրաց տեսանել . արձակել զվիրաւորս ՚ի թո-
 ղութիւն , քարողել զտարեկան Տեառն ընդունելի :
 20 Եւ խփեալ զգիրսն՝ ետ ցպաշտօնեայն , և նրս-
 տաւ . և ամենեցուն ՚որ ՚ի ժողովրդեանն էին աչք
 21 ՚ի նա հայէին : Եւ սկսաւ ասել ցնոսա . Լսօր
 22 լցան գիրքս այս յականջս ձեր : Եւ ամենեքին վը-
 կայէին նմա , և զարմանային ընդ բանս շնորհացն՝
 որ ելանէին ՚ի բերանոյ նորա , և ասէին . Ո՞չ սա է
 23 որդին Յովսեփայ : Եւ ասէ ցնոսա . Լպաքէն ա-
 սիցէք առ իս զառակս զայս . Բժիշկ՝ բժշկեա՛ զան-
 ձրն քո . որչափ լուաք՝ զոր արարեր ՚ի կափաւ-
 24 նաում , արա՛ և աստ ՚ի քում գաւառի : Եւ ասէ .
 Լ՛մէն ասեմ ձեզ՝ թէ Չէ՛ մարգարէ ընդունելի
 25 ՚ի քաղաքի իւրում : Լրդարև ասեմ ձեզ . զի բա-
 զում պրիք էին յաւուրս Եղիայի ՚ի մէջ Խարայե-
 լի՝ յորժամ փակեցանն երկինք զերիս ամս և զվեց
 26 ամիս . և եղև սով մեծ ընդ ամենայն երկիր : Եւ
 ոչ առ մի ՚ի նոցանէ առաքեցաւ Եղիա , բայց մի-
 այն ՚ի Սարեփթա Սիդոփնացւոց՝ առ կին մի պրի :
 27 Եւ բազում բորոտք էին յԽարայելի առ Եղիսէիւ
 մարգարէի . և ոչ ոք ՚ի նոցանէ սրբեցաւ , բայց մի-
 28 այն՝ Լէեման Լսորի : Եւ լցան ամենեքին բարկու-

- 29 Թեամբ 'ի ժողովրդեանն՝ իբրև լէին զայս : Եւ
 յարուցեալ հանին զնա արտաքոյ քաղաքին , և ա-
 ծին զնա մինչև յարտևան լերինն՝ յորոյ վերայ
 քաղաքն նոցա շինեալ էր՝ գահավէժ առնել զնա :
- 30 Եւ նա անցեալ ընդ մէջ նոցա՝ գնայր :
- 31 Եւ էջ 'ի կափառնատում 'ի քաղաքն 'Կալիլեաց-
- 32 ւոց , և ուսուցանէր զնոսա 'ի շաբաթսն : Եւ
 զարմանային ընդ վարդապետութիւն նորա , զի իշ-
- 33 խանութեամբ էր բան նորա : Եւ էր 'ի ժողովրդ-
 դեանն այր մի , զոր ունէր այս դիւի պղծոյ , և ա-
- 34 զաղակեաց 'ի ձայն մեծ , Լսէ . խուլացո՛ զի՛ կայ
 մեր և քո՛ ()խուա 'Կազովրեցի , եկիր կորուսանել
- 35 զմեզ . գիտեմք զքեզ ո՛վ ես՝ Սուրբդ Լստուծոյ : Սաս-
 տեաց 'ի նա ()խուա՛ և ասէ . Պապանձեանց՝ և ել
- 'ի դմանէ . զգեանեաց զնա դէն 'ի միջի անդ՝ և ել
- 36 'ի նմանէ , և ինչ ոչ վնասեաց նմա : Եւ եղեն զար-
 մանալիք 'ի վերայ ամենեցուն . խօսէին ընդ մի-
 մեանս և ասէին . Օ՛ի՛նչ է բանս այս , զի իշխա-
 նութեամբ և զօրութեամբ սաստէ այսոց պղծոց՝ և
- 37 ելանեն : Եւ երթայր հռչակ զնմանէ ընդ ամենայն
 38 տեղիս շուրջ զգաւառաւն : Եւ յարուցեալ 'ի ժողո-
- 39 վըրդենէ անտի , եմուտ 'ի տուն Սիմոնի : Օ՛րբանչ
 Սիմոնի տագնապէր ջերմամբ մեծաւ . և աղաչեցին
- 40 զնա վասն նորա : Եկաց առ նմա՝ սաստեաց ջեր-
 մանն , և եթող զնա . և վաղվաղակի յարեալ՝ և
- 41 պաշտէր զնոսա : Եւ ընդ արևուտ մտանել՝ ամենե-
 քեան որոց էին հիւանդք 'ի պէսպէս ցաւա՝ բերե-
 ին զնոսա առ նա : Եւ նա իւրաքանչիւր ումէք 'ի
- 42 նոցանէ դնէր ձեռս՝ և բժշկէր զնոսա : Ելանէին

- դէք 'ի բազմաց, աղաղակէին և ասէին. եթէ Գու
 1 ես Արդի Լստուծոյ. և նա սաստէր՝ և ոչ տայր
 նոցա թոյլ խօսել, զի գիտէին զնա թէ Վրիս-
 տոսն է:
- 43 Եւ իբրև տիւ եղև՝ ել զնաց յանապատ տեղի.
 և ժողովուրդքն խնդրէին զնա. եկին մինչև առ նա՝
 44 և արգելուին զնա, զի մի զնասցէ 'ի նոցանէ: Եւ
 նա ասէ ցնոսա. Եւ պլոց քաղաքաց պարտ է ինձ
 աւետարանել զարքայութիւն Լստուծոյ, զի յայն
 45 իսկ առաքեցայ: Եւ քարոզէր 'ի ժողովուրդսն
 Գալիլեացոց:

ԳԼ: Ե

- 1 Եւ եղև 'ի խոնել զնովաւ ժողովրդեանն՝ և լսել
 զբանն Լստուծոյ, և ինքն կայր առ ծովակին Գեն-
 2 նեսարեթայ: Եւ ետես երկուս նաւս՝ զի կային առ
 ծովակին, և ձկնորսքն ելեալ 'ի նոցանէ՝ լուանային
 3 զգործիսն: Եւ նա 'ի մի նաւուցն՝ որ էր Սիմոնի,
 և աղաչեաց զնա՝ սակաւիկ մի տանել 'ի ներքս 'ի
 ցամաքէն. նստաւ՝ և ուսուցանէր 'ի նաւէ անտի
 4 զժողովուրդսն: Եւ իբրև լռեաց 'ի խօսիցն, ասէ
 ցՍիմոն. Խաղացո՞ 'ի խորն, և արկէք զգործիս ձեր
 5 յորս: Պատասխանի ետ Սիմոն և ասէ ցնա. Այր-
 դապետ զամենայն գիշերս աշխատ եղեաք՝ և ոչինչ
 կալաք. բայց վասն քո բանիդ՝ արկցուք զգործիսս:
 6 Գայս իբրև արարին՝ փակեցին 'ի ներքս բազմու-
 թիւն ձկանց յոյժ, մինչև պարպատէին ուռկանք
 7 նոցա: Եւ ակնարկէին որսակցացն 'ի միւս նաւն՝

- գալ օգնել նոցա . և եկին , և լցան երկոքին նաւքն՝
- 8 մինչև մերձ յընկղմել նոցա : Իբրև ետես Աիմոփն Պետրոս՝ անկաւ առ ծունկսն Յիսուսի՝ և ասէ . 'Իբաց գնա յինէն Տէր , զի այր մեղաւոր եմ ես :
- 9 Վանզի ահ պատեաց զնա , և զամենեսեան որ ընդ նմայն էին , վասն որսոյ ձկանցն զորս ըմբռնեցին :
- 10 'Եղյնպէս և զՅակովբոս և զՅովհաննէս՝ զորդիսն Օւբեդեայ , որ էին որսակիցք Աիմոփնի : Եւ ասէ ցԱիմոփն Յիսուս . Մի՛ երկնչիւր՝ յայսմհետէ զմար-
- 11 դիկ որսայցես 'ի կեանս : Եւ հանեալ զնաւն 'ի ցամաք , թողին զամենայն , և գնացին զհետ նորա :
- 12 Եւ եղև 'ի հասանելն նորա 'ի մի քաղաքացն , ահա այր մի լի բորոտութեամբ՝ իբրև ետես զՅիսուս , անկեալ 'ի վերայ երեսաց աղաչեաց զնա՝ և ասէ .
- 13 Տէր եթէ կամիս , կարող ես զիս սրբել : Ձգեաց զձեռն իւր՝ հասոյց 'ի նա՝ և ասէ . կամիմ՝ սրբեաց . և վաղվաղակի գնաց 'ի նմանէ բորոտու-
- 14 թիւնն : Եւ նա պատուիրեաց նմա՝ մի ումէք ասել , այլ թէ երթ ցոյց զանձն քո քահանային . և մատոս պատարագ վասն սրբութեան քո , որպէս և հրամայ-
- 15 եաց Սովսէս՝ 'ի վկայութիւն նոցա : Եւ յորդէր առաւել բանն զնմանէ . և ժողովէին ժողովուրդք բազումք լսել՝ և բժշկել 'ի հիւանդութենէ իւր-
- 16 եանց : Եւ նա խոյս տայր յանապատ տեղիս , և կայր յաղթս :
- 17 Եւ եղև 'ի միում աւուրց՝ և ինքն ուսուցանէր , և փարիսեցիքն և օրինացն վարդապետք նստէին . որ ժողովեալ էին յամենայն քաղաքաց Վալիլեացոց՝ և Հրէաստանի և Երուսաղէմի . և զօրութիւն հեա-

- 18 ուրն էր 'ի բժշկել զնոսա : Եւ ահա արք բերէին մահ-
 ճօք զայր մի՝ որ էր անդամալոյծ , և խնդրէին զնա մու-
 19 ծանել 'ի ներքս՝ և դնել առաջի նորա : Եւ իբրև
 ոչ գտանէին թէ ընդ որ մուծանիցեն զնա 'ի ներքս՝
 վասն ամբոխին , ելին 'ի տանիս , և 'ի ցուոցն կա-
 խեցին զնա , և իջուցին մահճօքն հանդերձ 'ի մէջ
 20 առաջի Յիսուսի : Եւ տեսեալ զհաւատսն նոցա՝
 ասէ ցնա . Ը՛յր դու՝ թողեալ լիցին քեզ մեղք
 21 քո : Ակասն խորհել դպիրքն և փարիսեցիքն , և
 ասեն . Ո՞ր է սա՝ որ խօսի զհայհոյութիւնս , ու
 22 կարէ թողուլ զմեղս՝ բայց միայն Ըստուած : Իբրև
 գիտաց Յիսուս զխորհուրդսն նոցա , պատասխանի
 ետ և ասէ ցնոսա . Օ՞ր խորհիք 'ի սիրտս ձեր :
 23 Օ՞րնչ դիւրագոյն է . ասել՝ թողեալ լիցին քեզ
 24 մեղք քո , եթէ ասել՝ Ը՛րի և գնա : Ը՛յլ զի գի-
 տասցիք՝ եթէ իշխանութիւն ունի որդի մարդոյ
 յերկրի թողուլ զմեղս . ասէ ցանդամալոյծն . Վեզ
 ասեմ՝ Ը՛րի առ զմահիճս քո՝ և երթ 'ի տուն քո :
 25 Եւ առժամայն յարուցեալ առաջի ամենեցուն՝ առ
 զիւրև յորոյ վերայ անկեալ դնէր , գնաց 'ի տուն
 26 իւր , և փառաւոր առնէր զԸստուած : Օ՞արմանք
 կալան զամենեսեան , և փառաւոր առնէին զԸստ-
 ուած . լի եղեն ահիւ , և ասեն , եթէ Տեսաք այ-
 սօր նոր նշան :
 27 Եւ յետ այնորիկ ել անտի՝ և ետես մաք-
 սաւոր մի՝ որում անուն էր 'Վլի , զի նստէր 'ի
 մաքսաւորութեան . և ասէ ցնա . Ե՛կ զկնի իմ :
 28 Եւ թողեալ զամենայն՝ յարեալ գնաց զկնի նորա :
 29 Եւ արար ընդունելութիւն մեծ նմա 'Վլի 'ի տան

իւրում. և էր ժողովուրդ բազում մաքաւորաց,
 30 և այլոց՝ որ էին բազմեալ ընդ նոսա : Եւ տրտըն-
 ջէին փարիսեցիքն և դպիրքն նոցա զմմանէ առ ա-
 շակերտսն նորա՝ և ասէին . Ընդէր ընդ մաքաւ-
 31 ւորս և ընդ մեղաւորս ուտէք և ըմպէք : Պատաս-
 խանի ետ Յիսուս՝ և ասէ ցնոսա . Ո՛չինչ են պի-
 32 տոյ բժիշկք ողջոց, այլ հիւանդաց : Եւ ոչ եկի կո-
 չել զարգարս, այլ զմեղաւորս յապաշխարութիւն :
 33 Եւ նոքա՝ ասեն ցնա . Ընդէր աշակերտքն Յով-
 հաննու պահեն ստէպ՝ և խնդրուածս առնեն, նոյն-
 34 պէս և փարիսեցւոցն . և քոյդ ուտեն և ըմպեն : Եւ
 նա ասէ ցնոսա . Ո՛րժէ կարող էք մանկանց առա-
 գաստի, մինչ փեսայն ընդ նոսա իցէ, հրաման
 35 տալ պահել : Եկեցցեն աւուրք՝ յորժամ բարձցի ՚ի
 նոցանէ փեսայն, ապա պահեցցեն յաւուրսն յայ-
 36 նոսիկ : Ըսաց և առակ մի առ նոսա, թէ Ո՛չ որ
 արկանէ ՚ի նոր հանդերձէ ՚ի վերայ հնացեալ ձոր-
 ձոյ . ապա թէ ոչ՝ և զնորն պատառէ, և ընդ հը-
 37 նոյն չմիաբանի կապերտն որ ՚ի նորոյն : Եւ ոչ ոք
 արկանէ գինի նոր ՚ի տիկս հինս . ապա թէ ոչ՝
 պայթուցանէ գինին նոր զտիկան հինս . ինքն հեղու,
 38 և տիկքն կորնչին : Ըսլ գինի նոր ՚ի տիկս նորս
 39 արկանելի է, և երկոքին պահին : Եւ ոչ ոք ընպէ
 զհինն՝ և կամիցի զնորն . քանզի ասէ՝ թէ հինն
 քաղցրագոյն է :

ԳԼ . Զ

1 Եւ եղև ՚ի շաբաթու յերկրորդում առաջնոյն՝
 անցանել նմա ընդ արաորայսն . և աշակերտքն նորա

- 2 կորզէին հասկ՝ շփէին ընդ ափ, և ուտէին : Եւ ումանք 'ի փարիսեցւոցն ասեն ցնոսա . Օ՞րհնչ գործէք՝ զոր չէ՞ օրէն 'ի շաբաթու : Պատասխանի ետ նոցա (Յիսուս և ասէ . Չիցէ՞ ընթերցեալ ձեր՝ զոր արարն Ղաւիթ , յորժամ քաղցեաւն ինքն՝ և որ
- 4 ընդ նմայն էին : Օ՞րհնչ եմուտ նա 'ի տունն Լւստուծոյ , և զհացն զառաջաւորութեան եկեր՝ և ետ այնոցիկ որ ընդ նմայն էին . զոր ոչ էր օրէն ումեք
- 5 ուտել , բայց միայն քահանայապետիցն : Եւ ասէ ցնոսա . Տէր է Որդի մարդոյ և շաբաթու : Եւ եղև 'ի միւսում շաբաթուն մտանել նմա 'ի ժողովուրդն՝ և ուսուցանել . և էր անդ այր մի՝ և ձեռն
- 7 իւր աջ գօսացեալ էր : Եւ սպասէին նմա դպիրքն և փարիսեցիք՝ թէ 'ի շաբաթուն բժշկիցէ , զի գրտանիցեն չարախօսութիւն զնմանէ : Եւ նա գիտէր զխորհուրդս նոցա . ասէ ցայրն՝ որոյ ձեռնն գօսացեալ էր . Լճի անց 'ի մէջ : և նա յարուցեալ
- 9 եկաց : Ըսէ ցնոսա (Յիսուս . Հարցից ինչ զձեզ . Օ՞րհնչ արժան է 'ի շաբաթու , բարբի՞ ինչ առնել՝ եթէ չար գործել , ոգի մի ապրեցուցանել թէ կորուսանել : Եւ հայեցեալ շուրջ զամենեքումբք զայրագին՝ ասէ ցնա . Չգեա՞ զձեռն քո . և նա ձգեաց , և հաստատեցաւ ձեռն նորա իբրև զմիւսն : Եւ խօսէին ընդ միմեանս՝ թէ զինչ առնիցեն (Յիսուսի :
- 12 Եւ եղև ընդ աւուրսն ընդ այնոսիկ՝ ել 'ի լեառն կալ յաղթս , և հանէր զգիշերն 'ի գլուխ յաղթսն Լւստուծոյ : Եւ իբրև այգ եղև՝ կոչեաց զակերտսն իւր , և ընտրեաց 'ի նոցանէ երկուս
- 13

- 14 սանս, զորս և առաքեալս անուանեաց : Օսիմովն՝ զոր
 և Պետրոս անուանեաց, և զԱնդրէաս զեղբայր նո-
 րին, և զՅակովբոս, և զՅովհաննէս, և զՓիլիպպոս,
 15 և զՆարթոզիմէոս, Եւ զՄատթէոս և զԿոսմաս,
 և զՅակովբոս Լւիւեայ, և զՍիմովն զկոչեցեալն նա-
 16 խանձայոյզ, Եւ զՅուդա Յակովբայ, և զՅուզա
 17 Իսկարիովտացի՝ որ եղև իսկ մասնիչ : Եւ իջեալ
 նոքօք հանդերձ ՚ի տեղի մի տափարակ. և ժողով
 աշակերտացն նորա՝ և բազմութիւն յոյժ ժողովը-
 դեանն յամենայն Հրէաստանէ, և յԵրուսաղեմէ՝
 և յայնմ կողմանէ, և ՚ի ծովեզերէն Տիրոսի և
 18 Սիդոնի : Ար եկին լսել ՚ի նմանէ՝ և բժշկել ՚ի
 հիւանդութենէ իւրեանց. և նեղեալքն յայտոց
 19 պղծոց բժշկէին : Եւ ամենայն ժողովուրդն խորնո-
 րէր մերձենալ ՚ի նա, զի զօրութիւն բազում ե-
 20 լանէր ՚ի նմանէ՝ և բժշկէր զամենեսին : Եւ նա
 ամբարձ զաչս իւր յաշակերտան իւր՝ և ասէ : Ե-
 րանի աղքատացդ հոգևով, զի ձեր է արքայու-
 21 թիւնն Լստուծոյ : Երանի որ քաղցեալ են այժմ,
 զի յագեսցին : Երանի որ լան այժմ, զի ծիծա-
 22 դեսցին : Երանի է ձեզ յորժամ ատիցեն զձեզ
 մարդիկ, և յորժամ որոշիցեն զձեզ և նախատի-
 ցեն, և հանիցեն անուն չար զձէնջ վասն Արդևոյ
 23 մարդոյ : Աւրախ լիջիք յաւուր յայնմիկ և ցնծաս-
 ջիք, զի ահա վարձք ձեր բազում են յերկինս.
 րսա դմին օրինակի առնէին մարգարէիցն հարք
 24 իւրեանց. Իայց վայ ձեզ մեծատանցդ, զի ընկա-
 25 լայք զմտիթարութիւն ձեր : Վայ ձեզ որ յա-
 գեալք էք այժմ՝ զի քաղցիցէք. վայ ձեզ որ ծի-

- 26 ծաղիբդ պժմ, զի սգայցէք և լսցցէք: Այն ձեզ
 յորժամ բարի ասիցեն զձէնջ ամենայն մարդիկ,
 զի այդպէս առնէին սուտ մարգարէիցն հարք նո-
 27 ցա: Եւ ձեզ ասեմ որ լսէքդ. Սիրեցէք զթշնա-
 28 միս ձեր, բարի արարէք ատելեաց ձերոց: () րհ-
 նեցէք զանիծիչս ձեր. աղօթս արարէք ՚ի վերայ
 29 նեղչաց ձերոց: Որ հարկանէ զծնօտ քո՝ մատո՛
 նմա և զմիւսն. և որ հանէ ՚ի քէն զբաճկոն քո՝
 30 մի՛ արգելուր ՚ի նմանէ և զշապիկս: Եւ մենայնի որ
 խնդրէ ՚ի քէն՝ տուր, և զոր ինչ հանէ ոք ՚ի քէն՝
 31 մի՛ պահանջեր: Եւ որպէս կամիք թէ արասցեն
 ձեզ մարդիկ, այնպէս արասջիք և դուք նոցա:
 32 Եւ եթէ սիրէք դուք զսիրելիս ձեր՝ զինչ շնորհ է
 ձեր. զի և մեղաւորք սիրեն զսիրելիս իւրեանց:
 33 Եւ եթէ բարի առնէք բարեբարաց ձերոց՝ ո՞ր շը-
 34 նորհ է ձեր. զի և մեղաւորք զնոյն գործեն: Եւ
 եթէ տայք փոխ այնոցիկ՝ յորոց ակն ունիցիք առ-
 նուլ՝ ո՞ր շնորհ է ձեր. քանզի և մեղաւորք մեղա-
 35 լորաց փոխ տան, զի առցեն անդրէն զկշիռն:
 Իսպց սիրեցէք զթշնամիս ձեր, և բարի արարէք
 ատելեաց ձերոց. և տուք փոխ՝ ուստի ոչ ակն ու-
 նիցիք առնուլ. և եղիցին վարձք ձեր բազում, և
 եղիցիք որդիք Իարձրելոյ. զի նա քաղցր է ՚ի վե-
 36 րայ չարաց և ապաշնորհաց: Եղերո՞ւք գթածք՝
 37 որպէս և Հայրն ձեր գթած է: Սի դատէք՝ և ոչ
 դատիցիք. մի՛ պատժէք՝ և ոչ պատժիցիք, ար-
 38 ձակեցէք և արձակիցիք: Տուր՝ և տացի ձեզ. չափ
 բարւոք թաթաղուն շարժուն զեղուն՝ տացն ՚ի
 գոգս ձեր. նովին չափով որով չափէք՝ չափեսցի

- 39 ձեզ : Ասաց և առակ մի առ նոսա . Միթէ կարիցէ՞ կոյր կուրի առաջնորդել , ոչ ապաքէն երկոքին 'ի խորխորատ անկանիցին : Ո՛չ է աշակերտ լաւ քան զվարդապետ իւր . ամենայն կատարեալն
- 40 եղիցի իբրև զվարդապետ իւր : Օ՛ր տեսանես զշիւղ յական եղբօր քո , և 'ի քում ական զգերանդ ոչ նշմարես : Կամ զխաբէր կարես ասել ցեղբայր քո . Ե՛ղբայր՝ թող հանից զշիւղդ յականէ քումմէ , և դու 'ի քում ական զգերանդ ոչ տեսանես . կեղծաւոր՝ հան նախ զգերանդ յականէ քումմէ , և ապա հայեսցիր հանել զշիւղ
- 43 յականէ եղբօր քո : Օ՛ր ոչ է ծառ բարի՝ որ առնէ պտուղ չար , և ոչ դարձեալ ծառ չար՝ որ առնէ պտուղ բարի : Օ՛ր իւրաքանչիւր ծառ 'ի պտղոյ իւրմէ ճանաչի . զի ոչ եթէ 'ի փշոց քաղեն թուղ , և ոչ 'ի մորենւոյ կթեն խաղող : Մարդ բարի՝ 'ի բարի գանձուց սրտի իւրոյ բղխէ զբարի , և մարդ չար՝ 'ի չարէն բղխէ զչար . քանզի 'ի յաւելուածոյ սրտին խօսի բերան նորա : Օ՛ր կոչէք զիս՝ Տէր՝
- 46 Տէր , և զոր ասեմն ոչ առնէք : Ամենայն որ գայ առ իս , և լսէ զբանս իմ՝ և առնէ զնոսա , ցուցից ձեզ ո՛ւմ նման է : Աման է առն , որ շինիցէ տուն . որ փորեաց և խորեաց , և եդ հիմն 'ի վերայ վիմի . 'ի յառնել հեղեղաց՝ բաղխեաց գետ զտունն , և ոչ կարաց շարժել զնա . զի հաստատեալ էր հիմն
- 49 'ի վերայ վիմի : Իսկ որ լսէ զբանս իմ՝ և ոչ առնէ , նման է առն՝ որ շինիցէ տուն 'ի վերայ հողոյ առանց հիման . զոր բաղխեաց դեա , և վաղվաղակի անկաւ , և եղև կործանումն տանն այնորիկ մեծ :

ԳԼ Ե

- 1 Եւ իբրև կատարեաց զամենայն զբանս իւր 'ի լսելիս ժողովրդեանն, եմուտ 'ի Կափառնաուժ:
- 2 Հարիւրապետի ուրումն ծառայ՝ չարաչար հիւանդացեալ՝ մերձ էր 'ի վախճանել, որ էր նմա պատուական: Իբրև լուաւ զ(}խուսէ, առաքեաց զԹերսըն 'ի Հրէից, աղաչէր զնա՝ զի եկեսցէ ապրեցուցէ զԾառայն նորա: Եւ նոքա եկեալ առ (}խուս՝ աղաչէին զնա ստէպ՝ և ասէին, թէ Լքոթանի է՝ որում զնորհս զայս առնես: Զի սիրէ զազգս մեր, և զժողովրդանոցն նա շինեաց մեզ: Եւ (}խուս գնաց ընդ նոսա. իբրև ոչինչ կարի հետի էր 'ի տանէն, յղեաց առ նա հարիւրապետն բարեկամս, և ասէ ցնա. Տէր՝ մի ինչ աշխատ լինիր, զի չեմ բաւական եթէ ընդ յարկաւ իմով մտանիցես: Այսն որոյ և ոչ զանձն համարեցայ արժանի առ քեզ գալոյ. այլ ասս՝ բանիւ՝ և բժշկեսցի մանուկս իմ: Վանզի և ես այր մի եմ կարգեալ ընդ իշխանութեամբ. ունիմ ընդ ինև զինուորս, և ասեմ սմա՝ Երթ, և երթայ. և այլում թէ Եկ, և գայ. և ծառայի իմում թէ Լքոթայս, և առնէ: Եւ իբրև լուաւ զայս (}խուս՝ զարմացաւ, դարձաւ առ ժողովուրդն որ երթային զհետ նորա՝ և ասէ. Լքն ասեմ ձեզ՝ թէ և ոչ յարայելի այսչափ հաւատս գտի: Եւ դարձան անդրէն պատգամաւորքն 'ի տուն, և գտին զԾառայն հիւանդ՝ բժշկեալ:
- 11 Եւ եղև 'ի վաղիւն երթայր 'ի քաղաք մի, ու

- րում՝ անուն էր Նային . երթային ընդ նմա և ա-
- 12 շակերտք նորա, և ժողովուրդք բազում: Իբրև
մերձ եղև ՚ի դուռն քաղաքին, և ահա ելանէր
մեռեալ մի՝ որդի միամօր մօր իւրոյ, և նա էր այ-
րի . և ժողովուրդ բազում քաղաքին էր ընդ նմա:
- 13 Իբրև ետես զնա Տէր՝ գթացաւ ՚ի նա՝ և ասէ . Սի՛
- 14 լար: Եւ մատուցեալ մերձեցաւ ՚ի դագաղսն . և
որք բարձեալն տանէին՝ զտեղի առին . և ասէ .
- 15 Պատանի դու՝ քեզ ասեմ՝ արի: Անգնեցաւ և
նստաւ մեռեալն, և սկսաւ խօսել . և ետ զնա
- 16 ցմայր իւր: Եւ ահ կալաւ զամենեսին, և փա-
ռաւոր առնէին զՆստուած՝ և ասէին, թէ Սար-
գարէ ոմն մեծ յարուցեալ է ՚ի միջի մերում, և թէ
- 17 Լոյս արար Լստուած ժողովրդեան իւրում ՚ի բա-
րութիւն: Եւ ել զըոյցս այս ընդ ամենայն Հրե-
աստան վասն նորա, և ընդ ամենայն կողմանս աշ-
- 18 խարհին: Եւ պատմեցին Յովհաննու աշակերտքն
19 իւր վասն ամենայնի պսորիկ: Եւ կոչեաց առ ինքն
երկուս ոմանս յաշակերտացն . իւրոց Յովհաննէս,
առաքեաց առ Տէր և ասէ . Դու՞ ես որ գալոցն
- 20 ես, եթէ այլում ակն կայցուք: Եւ եկեալ արքն
առ նա՝ ասեն . Յովհաննէս մկրտիչ առաքեաց
զմեզ առ քեզ՝ և ասէ . Դու՞ ես որ գալոցն ես՝
- 21 եթէ այլում ակն կայցուք: Եւ ՚ի նմին ժամու բը-
ժըչկեաց զբազումս ՚ի հիւանդութեանց և ՚ի հար-
ուածոց և յայտոց չարաց, և կուրաց բազմաց շը-
- 22 նորհեաց տեսանել: Պատասխանի ետ նոցա և ա-
սէ . Երթայք պատմեցէք Յովհաննու՝ զոր տեսիբդ
և լուայք, զի կոյրք տեսանեն, և կաղք գնան, բո-

- րոտք սրբին, խուլք լսեն, մեռեալք յառնեն,
 23 աղբատք աւետարանին . Եւ երանի իցէ՝ որ ոչ
 24 գայթաղեցի յիս : Եւ իբրև գնացին հրեշտակքն
 Յովհաննու, սկսաւ խօսել ընդ ժողովուրդան վասն
 Յովհաննու . Օհնչ ելէք յանապատն տեսանել,
 25 եղէ՞գն շարժուն ՚ի հողմոյ : Եւ զհնչ ելէք տե-
 սանել, աջր ՚ի հանդերձս փափկութեան զարդար-
 եալ . ահաւանիկ որք ՚ի հանդերձս երևելիս և ՚ի
 26 փափկութեան են՝ յարքունիս են : Եւ զհնչ ե-
 լէք տեսանել, մարգարէ՞ . այո՛, ասեմ ձեզ՝ առա-
 27 լել ևս քան զմարգարէ : Օհի սա՛ է՝ վասն որոյ գըր-
 եալն է, թէ Եհա առաքեմ զհրեշտակ իմ առա-
 ջի քո՝ որ յարդարեցէ զճանապարհս քո առաջի
 28 քո : Եւ մէն ասեմ ձեզ . Սեծ ՚ի ծնունդս կանանց
 մարգարէ քան զՅովհաննէս ոչ ոք է . բայց փոք-
 րիկն յարքայութեան Եստուծոյ մեծ է քան զնա :
 29 Եւ ամենայն ժողովուրդն իբրև լուալ՝ և մաքսա-
 ւորքն, արդարացուցին զԵստուած . զի մկրտեցան
 30 ՚ի մկրտութիւնն Յովհաննու : Իսկ փարիսեցիքն և
 օրինականքն զխորհուրդն Եստուծոյ անարգեցին
 յանձինս իւրեանց, զի ոչ մկրտեցան ՚ի նմանէ :
 31 Եւ որ ում նմանեցուցից զմարդիկ ազգիս այսորիկ,
 32 և ում իցեն նմանօղբ : ‘Նման են մանկաւոյ՝ որ ՚ի
 հրապարակս նստիցին, կարդայցեն զմիմեանս և
 ասիցեն . փողս հարաք ձեզ՝ և ոչ կաբաւեցիք .
 33 ողբացաք՝ և ոչ լացիք : Եկն Յովհաննէս մկրտիչ՝
 ոչ աւտէր և ոչ ըմպէր, և ասէիք . ‘Իւ գոյ ՚ի
 34 նմա : Եկն Որդի մարդոյ՝ ուտէ և ըմպէ, և ասէք,
 Եհա այր կերող և արբեցող՝ բարեկամ մաքսա-

- 35 ւորաց և մեղաւորաց: Եւ արդարացաւ իմաստու-
թիւն յորդուոց իւրոց:
- 36 Ըղաչէր զնա ոմն 'ի փարիսեցւոցն՝ զի կերիցէ ճաշ
ընդ նմա . և մտեալ 'ի տուն փարիսեցւոյն՝ բազմե-
37 ցաւ: Եւ կին մի էր 'ի քաղաքին մեղաւոր . իբրև
գիտաց թէ բազմեալ է 'ի տան փարիսեցւոյն , բե-
38 րեալ շիշ մի իւղոյ ազնուի . Այր յետոյ առ ոտս
նորա՝ լայր , և արտասուօքն սկսաւ թանալ զոտս
նորա , և հերով գլխոյ իւրոյ ջնջէր . և համբուրէր
39 զոտս նորա , և օճանէր իւղովն : Եւ տեսեալ փա-
րիսեցւոյն՝ որ կոչեացն զնա , ասէր ընդ միտս իւր .
Սա թէ մարգարէ ոք էր , ապա գիտէր թէ ո՞վ՝ և
40 որպիսի ոք կին մերձենայ 'ի սա . զի մեղաւոր է : Պա-
տասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնա . Սիմոն՝ ունի՞մ
ինչ ասել քեզ . և նա ասէ . Ըստ Ա՛րդապետ .
41 և ասէ : Երկու պարտապանք էին ուրումն փոխա-
տուի . մինն պարտէր հինգ հարիւր դահեկան , և
42 միւսն յիսուն : Եւ իբրև ո՛չ գոյր նոցա հատուցա-
նել , երկոցունց շնորհեաց . արդ ասա՛ ի՞նչ առաւել
43 սիրեսցէ զնա : Ըսէ Սիմոն . Ինձ այսպէս թուի՝
եթէ որում զբազումն շնորհեաց : Եւ նա ասէ ցնա .
44 Ուղիղ դատեցար : Եւ դարձեալ 'ի կինն կողմն ,
ասէ ցՍիմոն . Տեսանե՞ս զայս կին , մտի 'ի տուն
քո՝ ջուր ոտից իմոց ո՛չ ետուր , իսկ սա արտասուօք
իւրովք եթաց զոտս իմ , և հերով իւրով ջնջեաց :
45 Համբոյր մի դու ո՛չ ետուր ինձ , սա աւասիկ յորմէ
հետէ մտեալ եմ՝ ո՛չ դադարեաց 'ի համբուրելոյ զո-
46 տրս իմ : Իւղով զգլուխ իմ ո՛չ օճեր , սա իւղով
47 անուշիւ օճ : Ա՛սան որոյ ասեմ քեզ . Խողեսալ

լիցին սմա մեղք իւր բազում, զի յոյժ սիրեաց . զի որում շատ թողուցու՝ շատ սիրէ, և որում սակաւ՝
 48 ասկաւ : Եւ ասէ ցնա . թողեալ լիցին քեզ մեղք
 49 քո : Եւ սկսան՝ որ բազմեալն էին ընդ նմա՝ ասել
 ընդ միտս իւրեանց . Ո՞չ է սա՝ որ զմեղս թողու :
 50 Եւ նա ասէ ցկինն . Հաւատք քո կեցուցին զքեզ՝
 երթ 'ի խաղաղութիւն :

ԳՒ, Ը

1 Եւ եղև յետ այնորիկ՝ և ինքն շրջէր ընդ քա-
 ղաքս և ընդ գետոյս, քարոզէր և աւետարանէր
 զարքայութիւն Աստուծոյ, և երկոտասանքն ընդ
 2 նմա, Եւ կանայք ոմանք՝ որ բժշկեալ էին յայտոց
 չարաց և 'ի հիւանդութեանց . Ս'արիամ՝ որ կոչէր
 3 Ս'ազդաղենացի, յորմէ եօթն դէն ելեալ էր . Եւ
 Յովաննա կին Վուզայ՝ հազարապետին Հերովդի,
 և Շուշան՝ և այլք բազումք, որք պաշտէին զնա
 4 յընչից իւրեանց : Եւ 'ի ժողովել բազում ժողո-
 վերոց, և ըստ քաղաքաց քաղաքացն եկելոց առ
 5 նա, ասէ առակաւ : Եւ սերմանացան սերմանել
 զսերմանիս իւր . և 'ի սերմանելն իւրում՝ էր ու
 անկաւ առ ճանապարհաւ՝ և եղև կոխան, և թրու-
 6 չունք երկնից կերան զնա : Եւ այլն անկաւ յապա-
 ռաժի . և ընդ բուսանելն՝ չորացաւ, առ 'ի չգոյէ
 7 հիւթոյ : Եւ այլն անկաւ 'ի մէջ փշոց, և ընդ նը-
 8 մին բուսեալ փշոցն՝ հեղձուցին զնա : Եւ այլն
 անկաւ յերկիր բարի և պարարտ, և բուսեալ՝ ա-
 ըրար պտուղ հարիւրապատիկ : Օպս իբրև խօսեցաւ,

- 9 ասէ . Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ : Հարցա-
- 10 նէին զնա աշակերտքն . թէ զի՞նչ իցէ առական : Եւ
նա ասէ . Ձեզ տուեալ է գիտել զխորհուրդս արքա-
յութեան Աստուծոյ , բայց պլոցն առակօք . զի տես-
ցեն՝ և մի տեսցեն , և լուիցեն՝ և մի իմասցին :
- 11 Իայց առական այս ինչ է . սերմն բանն Աստուծոյ
12 է : Եւ որք առ ճանապարհաւն , այնորիկ են որ
լսենն , և ապա գայ Սատանայ՝ հանէ զբանն ՚ի
սրտից նոցա , զի մի հաւատասցեն՝ և ապրեսցին :
- 13 Եւ որք յապառաժին , որք յորժամ լսիցեն , խըն-
դութեամբ ընդունին զբանն , և արմատս ոչ ու-
նիցին . որք առ ժամանակ մի հաւատան , և ՚ի
14 ժամանակի փորձութեան հեռանան : Իսկ որ ՚ի
մէջ փռոցն անկաւ՝ նոքա են , որ իբրև լսեն ըզ-
բան՝ և ՚ի հոգս և ՚ի մեծութիւն և ՚ի ցանկու-
թիւն աշխարհիս զբաղեալ , հեղձնուն և անպը-
15 տուղ լինին : Իսկ որ յերկիրն պարարտ , որոց բար-
ւոք և զուարթագին սրտիւ լուեալ զբանն՝ ընդու-
16 նին , և տան պտուղ համբերութեամբ : Ոչ ոք լու-
ցանէ ճրագ՝ և թաքուցանէ ընդ կորասեաւ՝ կամ
դնէ ընդ մահճօք . պլ ՚ի վերայ աշտանակի դնէ ,
17 զի որ մտանեն՝ զլոյս տեսցեն : Ձիք ինչ ծածուկ՝ որ
ոչ յայտ լիցի . և ոչ գազանի՝ որ ոչ ծանիցի , և
18 եկեսցէ ՚ի յայտ : Տեսէք այսուհետև զի՛նորդ լսէքդ .
զի ոյր գուցէ՝ տացի նմա , և ոյր ոչն գուցէ՝ և զոր
19 կարծէն թէ ունիցի՝ բարձցի ՚ի նմանէ : Եկին առ
նա մայրն և եղբարք իւր , և ոչ կարէին հասանել
20 ՚ի նա՝ վասն բազմութեանն : Աղղ եղև նմա՝ և ա-
սեն . Սպրքո և եղբարք քո կան արտաքոյ՝ և կա-

- 21 մին զքեզ տեսանել: Եւ ասէ ցնոսա . Մայր իմ
 և եղբարք իմ սոքա են , որ զբանն Աստուծոյ լսեն
 և առնեն :
- 22 Եւ եղև 'ի միում աւուրց , ինքն ել 'ի նաւ' և
 աշակերտքն նորա , և ասէ ցնոսա . Եկայք անցցուք
 23 յայնկոյս ծովակիս . և գնացին : Եւ մինչդեռ նաւէ-
 ին' 'ի քուն եմուտ . և էջ մրրիկ հողմոյ 'ի ծովակն'
 24 և ուռնոյր , և տագնապէին : Մասուցեալ զար-
 թուցին զնա և ասնն . Ամրդապետ վարդապետ'
 կորնչիմք աւասիկ . և նա յարուցեալ սաստեաց
 հողմոյն և խուզութեան ջուրցն' և հանդարտեցին ,
 25 և եղև խաղաղութիւն : Ասէ ցնոսա . Ո՞ր են հա-
 ւատք ձեր . և զահի հարեալ զարմացան , և ասէին
 ցմիմեանս . Ո՞վ արդեօք իցէ սա՝ զի և հողմոց և
 26 ջրոց հրաման տայ , և հնազանդին սմա : Եւ նա-
 ւեցին իջին յաշխարհն Վերգեսացոց . որ է յայն-
 27 կոյս հանդէպ Վալիլեայ : Եւ ընդ ելանելն նորա 'ի
 ցամաք , պատահեաց այր մի 'ի քաղաքէն՝ յորում
 էին դէք . և բազում ժամանակս չէր հանդերձ զգե-
 ցեալ' և ոչ 'ի տան բնակեալ , այլ 'ի գերեզմանս :
- 28 Եւ տեսեալ զՅիսուս , աղաղակեաց և անկաւ ա-
 ոաջի նորա , և ասէ մեծաձայն . Օ՞ր կայ իմ և
 քո՝ Յիսուս Որդի Աստուծոյ բարձրելոյ . աղաչեմ
 29 զքեզ՝ մի տանջեր զիս : Վանզի հրաման տայր այ-
 սոյն պղծոյ ելանել 'ի մարդոյ անտի . զի բազում
 ժամանակս յափշտակեալ էր զնա , և կապէր 'ի
 շղթայս , և պահէր յերկաթս , և խէր զկապանն ,
 30 և վարէր 'ի դիւէն յանապատս : Եհարց ցնա Յի-
 սուս և ասէ . Օ՞րնչ անուն է քեզ : Եւ նա ասէ ,

- 31 Լեզեովն. զի դէք բազումք մտեալ էին 'ի նա : Եւ
աղաչէին զնա՝ զի մի՛ հրաման տացէ նոցա երթալ
- 32 յանդունդս : Եւ էր անդ երամակ մի խոզից բազ-
մաց՝ արօտական 'ի լերինն, և աղաչեցին զնա՝ զի հը-
րաման տացէ նոցա մտանել 'ի նոսա . և հրամայ-
- 33 եաց նոցա : Եւ ելեալ դէքն յառնէն՝ մտին 'ի խոզ-
եանն, և դիմեաց երամակն 'ի գահէ անտի 'ի ծո-
- 34 վակն՝ և հեղձաւ : Իբրև տեսին խոզարածքն զիրսն
որ եղեն՝ փախեան, և պատմեցին 'ի քաղաքին և
- 35 յագաթական : Եւ իբրև ելին տեսանել զգործսն,
և եկին առ Յիսուս, և գտին զայրն՝ ուստի դէքն
ելեալ էին, զգեցեալ և զգաստացեալ նստէր առ
- 36 ոտսն Յիսուսի, և երկեան : Պատմեցին նոցա որոց
37 տեսեալն էր՝ թէ զիսորդ փրկեցաւ դիւահարն : Եւ
աղաչէր զնա ամենայն բազմութիւնն շուրջ զկող-
մամբքն Վերգեսացւոց՝ գնալ 'ի սահմանացն նոցա,
քանզի ահիւ մեծաւ տագնապէին . և նա մտեալ 'ի
- 38 նաւ՝ դարձաւ անդրէն : Աղաչէր զնա այրն՝ ուստի
դէքն ելեալ էին՝ շրջել ընդ նմա . արձակեաց զնա՝
39 և ասէ . Վարձ 'ի տուն քո, և պատմեա՛ զոր միան-
գամ արար քեզ Աստուած . գնաց 'ի քաղաքն՝ և քա-
- 40 ռոզէր զոր ինչ արար նմա Յիսուս : Եւ իբրև դար-
ձաւ անդրէն Յիսուս, ընկալաւ զնա ժողովուրդն,
41 քանզի ամենեքեան ակն ունէին նմա : Եւ ահա եկն
այր մի՝ որում անուն էր Յայրոս, և նա էր իշխան
ժողովրդեանն . անկեալ առ ոտսն Յիսուսի՝ աղա-
- 42 չէր զնա մտանել 'ի տուն նորա . Օ՛հ դուստր միամօր
էր նորա՝ ամաց իբրև երկոտասանից, և էր մերձ 'ի
մահ : Եւ ընդ երթալն նորա՝ ժողովուրդքն նեղէին

- 43 զնա : Եւ կին մի էր 'ի տեւատեսութեան արեան
ամաց երկոտասանից , որ 'ի բժիշկս ծախեալ էր
զամենայն ինչս իւր . որում ոչ էր լեալ հնար յու-
- 44 մեքէ բժշկիլ : Մատուցեալ յետոյ մերձեցաւ 'ի քը-
ղանցս հանդերձի նորա . և նոյն ժամայն՝ եկաց բող-
- 45 խումն արեան նորա : Եւ ասէ Յիսուս . Ո՞վ է՝
որ մերձեցաւն յիս : Իբրև ամենեքեան ուրանային ,
ասէ Պետրոս՝ և որ ընդ նմա էին . Ս'արդապես՝
- 46 ժողովուրդք պնդեն և նեղեն զքեզ : Եւ ասէ Յի-
սուս . Ոմն մերձեցաւ յիս , քանզի գիտացի՝ եթէ
- 47 զօրութիւն ել յինէն : Իբրև ետես կինն՝ եթէ ոչ
ծածկեցաւ 'ի նմանէ , եկն դողալով և անկաւ ա-
ռաջի նորա , թէ վասն որոյ իրաց մերձեցաւ 'ի նա՝
պատմեաց առաջի ամենայն ժողովրդեանն . և թէ
- 48 որպէս բժշկեցաւ առժամայն : Եւ ասէ . Վաջա-
լերեաց դուստր՝ հաւատք քո կեցուցին զքեզ , երթ
- 49 'ի խաղաղութիւն : Եւ մինչդեռ նա խօսէր , գայ
ոմն 'ի տանէ ժողովրդապետին՝ և ասէ ցնա . Ս'եւ
- 50 ռաւ դուստրն քո , մի ինչ աշխատ առներ զդա : Իսկ
Յիսուս՝ իբրև լուաւ . պատասխանի ետ նմա՝ և ա-
- 51 սէ . Ս'ի երկնչիւր , միայն հաւատա՝ և կեցցէ : Եւ
մտեալ 'ի տունն՝ ոչ զոք եթող մտանել , բայց միայն
զՊետրոս և զՆիկոլայոս և զՏոմասննէս , և զՏայր
- 52 մանկանն և զմայր նորա : Եւ յային ամենեքեան՝ և կո-
ծէին զնա . և նա ասէ . Ս'ի լայք՝ զի չէ՛ մեռեալ ,
- 53 այլ ննջէ : Եւ նոքա ձաղը առնէին զնա , զի գի-
54 տէին թէ մեռաւ : Եւ նորա հանեալ զամենեսին
55 արտաքս , կալաւ զձեռանէ նորա՝ բարբառեցաւ և
56 ասէ Լ'րի՛ կաց մանուկ դու : Եւ դարձաւ ոգի նու-

րա , և կանգնեցաւ վաղվաղակի . և հրամայեաց
 57 տալ նմա ուտել : Եւ զարմացան ծնողքն նորա .
 և նա պատուիրէր մի ումեք ասել որ ինչ եղէն :

ԳՒ : ԹՒ

- 1 Եւ կոչեցեալ զերկոտասան առաքեալն , եւ նոցա զօրութիւն և իշխանութիւն 'ի վերայ ամենայն
- 2 դիւաց , և բժշկել զհիւանդութիւնս : Եւ առաքեաց զնոսա քարոզել զարքայութիւնն Աստուծոյ ,
- 3 և բժշկել զխտաժէտս : Եւ ասէ ցնոսա . Ս'ի ինչ բառնայք 'ի ճանապարհ . մի գաւազան և մի մախաղ , մի հաց , և մի արծաթ . մի երկուս հանդերձս
- 4 ունիցիք : Եւ յոր տուն մտանիցէք՝ անդ ագջիք , և անտի գնայցէք : Եւ որք ոչ ընդունիցին զձեզ , յորժամ ելանիցէք 'ի քաղաքն յայնմանէ , զփոշի ոտից ձերոց թօթափեալիք 'ի վկայութիւն նոցա :
- 5 Եւ ելեալ շրջին ընդ քաղաքս և ընդ գեօզս՝ աւետարանէին , և բժշկէին ընդ ամենայն տեղիս : Եւ աւելի և շորորդապետ զգործն ամենայն . և զարմանայր վասն ասելոյն յոմանց .
- 6 Թէ Յովհաննէս յարեաւ 'ի մեռելոց , և յոմանց՝ թէ Եղիա յայտնեցաւ , և յայլոց՝ թէ Ս'արգարէ ոմն յառաջնոցն յարեաւ : Եւսէ և շորորդէս . զՅովհաննէս եւ զԵղիատեցի . իսկ սա ով իցէ՝ զորմէ զայս .
- 7 պիտի իրս լսեմ . և խնդրէր տեսանել զնա : Վարձան առաքեալքն , և պատմեցին նմա զամենայն զորարարին : Եւ առեալ զնոսա՝ խուսեաց առանձինն 'ի տեղի անապատ քաղաքի միոյ , որում անուն էր

- 11 Բեթսայիդա : Եւ ժողովուրդքն իբրև գիտացին ,
 գնացին զՏեա նորա . և ընկալեալ զնոսս՝ խօսէր ընդ
 նոսս վասն արքայութեան Լսաուծոյ , և որոց պէտք
- 12 էին բժշկութեան՝ բժշկէր : Եւ օրն սկսաւ տարա-
 ժամել . մատեան երկոտասանքն և ասնն ցնա . Ըր-
 ձակեա՛ զժողովուրդսդ , զի երթեալ շուրջ ՚ի գիւղնն
 և յագարակս՝ հանգիցեն , և գտցեն կերակուր , զի
- 13 աստ յանապատ տեղւոջ եմք : Լսէ ցնոսս . Վո՛ւք
 աուք դոցա ուտել . և նոքա ասեն . Ո՛չ գոյ մեր ա-
 ւելի քան զՏինգ նկանակ և զերկուս ձկունս , բայց
 եթէ երթիցուք գնեսցուք բաւական ժողովրդեանդ
- 14 կերակուր : Վանզի էին արք իբրև հինգ հազար .
 ասէ ցաշակերտսն . Բազմեցուցէք զդոսս դասս
- 15 դասս՝ յիսուն յիսուն : Եւ արարին այնպէս , և
- 16 բազմեցուցին զամենեսեան : Եւ առեալ զՏինգ նկա-
 նակն և զերկուս ձկունսն՝ հայեցաւ յերկինս , օրհ-
 նեաց , և եբեկ՝ և տայր ցաշակերտսն արկանել ժո-
- 17 ղովրդեանն : Կերան և յագեցան ամենեքեան . և
 բարձին զնշխարս կոտորոցն՝ երկոտասան սակառի :
- 18 Եւ եղև ՚ի կալն նորա յաղօթս առանձինն , էին
 ընդ նմա և աշակերտքն նորա . եհարց զնոսս և ա-
 սէ . Օ՛ր ոք ասեն զինէն ժողովուրդքն՝ թէ իցեմ :
- 19 Եւ նոցա պատասխանի տուեալ ասեն . զճոպճան-
 նէս մկրտիչ . և այլք զԵղիա . իսկ այլք թէ Սար-
- 20 գարէ ոք յառաջնոցն յարեաւ : Լսէ ցնոսս . Վուք
 զո՞վ ոք ասէք զինէն , թէ իցեմ . պատասխանի ետ
- 21 Պետրոս և ասէ . Չ՛րիստոսն Լսաուծոյ : Նա սաս-
 տեաց ՚ի նոսս , և պատուիրեաց մի՛ ումք ասել
- 22 զայն : Եւ ասէ , թէ Պարտ է Որդւոյ մարդոյ բա-

- զուամն չարչարիլ և անարգիլ 'ի քահանայապետից
 և 'ի ծերոց և 'ի դպրաց, և սպանանիլ՝ և յերիր
 23 աւուր յառնել: Եւ ասէր առ ամենեսին. Եթէ ոք
 կամի զկնի իմ գալ, ուրասցի զանձն՝ և առցէ զխաչ
 24 իւր հանապաղ՝ և եկեսցէ զՏեա իմ: Օ, ի որ կա-
 միցի զանձն իւր կեցուցանել՝ կորուսցէ զնա, և
 որ կորուսցէ զանձն իւր վասն իմ՝ կեցուցցէ զնա:
 25 Օ, ինչ օգուտ է մարդոյ՝ եթէ զաշխարհ շահեսցի,
 26 և զանձն իւր կորուսցէ կամ տուժեսցի: Օ, ի որ
 ամօթ համարեսցի զիս և զբանս իմ, զնա և Որդի
 մարդոյ յամօթ արասցէ՝ յորժամ գայցէ փառօք
 27 իւրովք՝ և Հօր՝ և հրեշտակաց սրբոց: Իայց ար-
 դարև ասեմ ձեզ, եթէ Են ոմանք 'ի դոցանէ որ
 այդր կան՝ որք մի ճաշակեսցին զմահ, մինչև տես-
 28 ցեն զարքայութիւն Իստուծոյ: Եւ եղև յետ այսց
 բանից իբրև աւուրք ութ, առեալ զՊետրոս և ըզ-
 ճակովբոս և զԵովհաննէս՝ ել 'ի լեառն կալ յա-
 29 զօթս: Եւ 'ի կալ նմա յաղօթս՝ եղև տեսիլ երե-
 սաց նորա այլակերպ. և փոխեցաւ հանդերձ նորա՝
 30 և եղև սպիտակ փայլուն: Եւ ասա արք երկու խօ-
 31 սէին ընդ նմա, որ էին Սովսէս և Եղիա, Երևեալ
 փառօք. և ասէին զելիցն նորա՝ զոր կատարելոց էր
 32 յԵրուսաղէմ: Իսկ Պետրոս՝ և որ ընդ նմայն էին՝
 ծանրացեալք 'ի քնոյ՝ զարթեան, տեսին զփառսն
 33 նորա՝ և զերկուս արսն որ կային առ նմա: Եւ ե-
 ղև 'ի մեկնելն նոցա 'ի նմանէ, ասէ Պետրոս ցճի-
 սուս. Սարգսպետ՝ բարուք է մեզ աստ լինել, և
 արասցուք երիս տաղաւարս, մի քեզ՝ և մի Սովսէսի՝
 34 և մի Եղիայի. և ոչ գիտէր զինչ խօսէր: Եւ իբ-

- րև զայս ասաց, եկն ամպ՝ և հովանի եղև ՚ի վերա նոցա. և երկեան ՚ի մտանելն նոցա ընդ ամպոյն : Չայն եղև յամպոյն և ասէ . Գա՛ է Որդի իմ ընտրեալ, դմա լուարուք : Եւ ընդ լինել բարբառոյն՝ գտաւ Յիսուս միայն : Եւ ինքեանք լուեցին . և ոչ ումեք պատմեցին յաւուրսն յայնոսիկ և ոչինչ յորոց տեսինն :
- 37 Եւ եղև ՚ի վաղիւն՝ մինչ իջանէին նոքա ՚ի լեռնէ անտի, ընդ առաջ եղև նմա ժողովուրդ բազում :
- 38 Եւ ահա այր մի ՚ի ժողովրդեանէ անտի՝ աղաղակեաց և ասէ . Սարգսպետ՝ աղաչեմ զքեզ, հայեանց յորդի իմ . զի միամօր է ինձ : Եւ ահա այս հարկանի ՚ի նմա, և յանկարծ գոչէ . և զարկուցանէ զնա՝ և թաւալեցուցանէ զնա և փրփրեցուցանէ, և հազիւ մեկնի ՚ի նմանէ՝ խորտակեալ զնա . Եւ աղաչեցի զաշակերտսն քո զի հանցեն զնա, և ոչ կարացին : Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ . Ո՛վ ազգ անհաւատ և թիւր, մինչև յերբ եղէց ընդ ձեզ՝ և անսայցեմ ձեզ . մատո՞ այսր զորդին քո : Եւ մինչևեռ մատչէր, զարկոյց զնա դէն՝ և շարժեաց : Սաստեաց Յիսուս այսոյն պղծոյ, և բժշկեաց զմանուկն . և ետ զնա ցհայր իւր : Եւ զարմանային ամենեքեան ՚ի վերայ մեծամեծացն Լստուծոյ . և ՚ի զարմանալն ամենեցուն ՚ի վերայ ամենայնի զոր առնէր, ասէ ցաշակերտսն իւր . Դի՛ք դուք ՚ի լսելիս ձեր զբանս զայսոսիկ . զի Որդի մարդոյ մատնելոց է ՚ի ձեռս մարդկան : Եւ նոքա ոչ գիտէին զբանն, և էր ծածկեալ ՚ի նոցանէ զի մի գիտասցեն . և երկնչէին հարցանել ցնա վասն բանին այնորիկ : Ե-

- մուտ խորհուրդ 'ի նոսա՝ թէ ո՞ր արդեօք մեծ իցէ 'ի
 47 նոցանէ : Յիսուս իբրև ծանեալ զխորհուրդս սրտից
 նոցա , առ մանուկ մի՝ կացոյց 'ի մէջ նոցա առ իւր ,
 48 Եւ ասէ ցնոսա . Որ ոք ընկալցի զմանուկս զայս յա-
 նուն իմ՝ զիս ընդունի , և որ զիս ընդունիցի՝ ըն-
 դունի զառաքիչն իմ . զի որ փոքրիկն է յամենեսին
 49 'ի ձեզ՝ նա եղիցի մեծ : Պատասխանի ետ Յովհան-
 նէս՝ և ասէ . Սարգայետ՝ տեսաք զոմն որ յանուն
 քո դես հանէր՝ և արգելաք զնա , զի ո՛չ շղջի ընդ
 50 մեզ : Եւ ցնոսա Յիսուս . Ս'ի արգելուք , զի որ
 ոչն է ձեր թշնամի՝ 'ի ձեր կողմն է :
- 51 Եւ եղև 'ի կատարել աւուրց վերանալոյ նորա՝
 և ինքն զերեսս հաստատեաց երթալ յԵրուսաղէմ :
- 52 Եւ առաքեաց հրեշտակս առաջի երեսաց իւրոց .
 և իբրև չորան՝ մտին 'ի գիւղ մի Սամարացոց՝
 53 պատրաստել ինչ նմա : Եւ ո՛չ ընկալան զնա , զի
 54 դէմ եղեալ էր նորա երթալ յԵրուսաղէմ : Իբրև
 տեսին աշակերտքն Յակովբոս և Յովհաննէս , ա-
 սեն . Տէր՝ կամիս զի ասացուք , և իջցէ հուր յերկ-
 55 նից՝ և սատակեսցէ զնոսա : Դարձաւ սաստեաց 'ի
 նոսա՝ և ասէ . Ո՛չ գիտէք՝ որոյ հոգւոյ էք դուք :
- 56 Եւ Որդի մարդոյ ո՛չ եկն զոգիս մարդկան կորու-
 սանել՝ այլ կեցուցանել . և գնացին յայլ գետոյ :
- 57 Եւ մինչդեռ երթային նորա 'ի ճանապարհի , ասէ
 ոմն ցնա . Եկից զկնի քո՝ յոր վայր և երթիցես :
- 58 Եւ ցնա Յիսուս . Եղուեսուց որջք գոն , և թըռչ-
 նոց երկնից դադարք . և Որդւոյ մարդոյ ո՛չ գոյ՝
 59 ուր դիցէ զգլուխ : Եւ ցմիւս ևս . Ե՛կ զկնի իմ .
 և նա ասէ . Տէր հրաման տուր ինձ՝ երթալ նախ

- 60 Թաղել զՏայր իմ: Եւք ցնա Յիսուս. Թող զմեռ-
 եալսն Թաղել զմեռեալս իւրեանց, և դու երթ
 61 պատմեա՛ զարքայութիւն Եստուծոյ: Եւք և այլ
 ոմն. Եկից զկնի քո Տէր, բայց նախ հրաման տուր
 62 ինձ՝ հրաժարել ՚ի տանէ իմմէ: Եւք ցնա Յիսուս.
 Ոչ ոք արկանէ ձեռն զմաճով՝ և հայիցի յետս,
 եթէ յաջողեալ իցէ արքայութեան Եստուծոյ:

ԳԼ. Ժ

- 1 Եւտ այսորիկ երևեցոյց Տէր և այլ ևս եթանա-
 սուն և երկուս. և առաքեաց զնոսա երկուս երկուս
 առաջի իւր յամենայն քաղաքս և ՚ի տեղիս, ուր
 2 ինքն երթալոց էր: Եւ ասէ ցնոսա. Հունձք բա-
 զում են՝ և մշակք սակաւ. արդ աղաչեցէք զՏէր
 3 հնձոց, զի հանցէ մշակս ՚ի հունձս իւր: Երթայք,
 ահա առաքեմ զձեզ իբրև զգառինս ՚ի մէջ գայլոց:
 4 Սի բանայք քսակ, մի մախաղ, մի կօշիկս. և ՚ի
 5 ճանապարհի ումեք ողջոյն մի տայցէք: Եոր տուն
 մտանիցէք, նախ ասասջիք թէ Ողջոյն տանս այս-
 6 միկ. Եւ եթէ իցէ անդ որդի ողջունի, հանգիցէ ՚ի
 վերայ նորա ողջոյնն ձեր. ապա թէ ոչ՝ ՚ի ձեզ
 7 դարձցի: Եւ ՚ի նմին տան ագանիջիք, ուտիջիք և
 ըմպիջիք ՚ի նոցանէ. զի արժանի է մշակն վարձու
 8 իւրոյ. մի փոխիցիք տանէ ՚ի տուն: Եոր քաղաք
 մտանիցէք՝ և ընդունիցին զձեզ, ուտիջիք զինչ առաջի
 9 դնիցեն ձեր. Եւ բժշկեալիք որ ՚ի նմա հիւանդք ի-
 ցեն. և ասասջիք նոցա, Սերձեալ է ՚ի վերայ ձեր
 10 արքայութիւն Եստուծոյ: Իսկ յոր քաղաք մտանի-

- ցէք՝ և ո՛չ ընդունիցին զձեզ, իբրև ելանիցէք ՚ի
- 11 հրապարակս նորա, ասասջիք: Եւ զփոշիս որ կըու-
ուեալ է ՚ի քաղաքէ ձերմէ յոտս մեր՝ թօթափես-
ցուք ՚ի ձեզ. բայց զայս գիտասջիք զի մերձեալ է
- 12 արքայութիւն Լստուծոյ: Լսեմ՝ ձեզ, Օհ Սողո-
մազուոց ընդարձակագոյն լիցի յաւուրն յայնմիկ՝
- 13 քան քաղաքին այնմիկ: Այն քեզ Վորազին. վայ
քեզ Բեթսայիդա. զի եթէ ՚ի Տիւրոս և ՚ի Սիդոնի
եղեալ էին զօրութիւնքն՝ որ եղեն ՚ի ձեզ, վաղուց
ևս արդեօք ՚ի խորգ և ՚ի մոխիր նստեալ ապաշխար-
- 14 եալ էր: Բայց Տիւրոսի և Սիդոնի ընդարձակա-
15 գոյն լիցի ՚ի դատաստանի՝ քան ձեզ: Եւ դո՛ւ կա-
փառնաում, որ մինչև յերկինս բարձրացեալ ես,
16 մինչև ՚ի դժոխս իջցես: Որ ձեզ լսէ՝ ինձ լսէ, և որ
զձեզ անարգէ՝ զիս անարգէ. և որ զիս անարգէ՝
զառաքիչն իմ՝ անարգէ. և որ ինձ լսէ՝ լսէ այնմիկ
- 17 որ զիսն առաքեաց: Վարձան եօթանասուն և եր-
կուքն խնդութեամբ և ասեն. Տէր և դէք հնա-
- 18 զանդին մեզ յանուն քո: Եւ ասէ ցնոսա. Տեսա-
նէի զՍատանայ անկեալ յերկնից իբրև զփայ-
- 19 լակն: Լհա ետու ձեզ իշխանութիւն կոխել զօձս
և զկարիճս և զամենայն զօրութիւն թշնամուոյն, և
- 20 ձեզ ոչի՛նչ մեղանչիցեն: Բայց ընդ այն մի՛ խնդայք՝
եթէ այսք հնազանդին ձեզ. այլ խնդացէք զի ան-
- 21 ուանք ձեր գրեալեն յերկինս: Ի նմին ժամու
ցնծացաւ Յիսուս Հոգւովն Սրբով և ասէ. Վահա-
նամ զքէն Հայր՝ Տէր երկնից և երկրի, զի ծած-
կեցեր զայս յիմասանոց և ՚ի գիտնոց՝ և յայանեցեր
զայս տղայոց. այո՛ Հայր, զի այսպէս հաճոյ եղև

- 22 առաջիքո : Եւմենայն ինչ տուաւ ինձ 'ի Հօրէ իմմէ .
 և ոչոք գիտէ թէ ո՞վ է Որդի , եթէ ոչ՝ Հայր ,
 և ո՞վ է Հայր՝ եթէ ոչ՝ Որդի , և ում կամիցի Որդին
- 23 յայտնել : Եւ դարձեալ առանձինն առ աշակերտսն՝
 ասէ . Երանի աչաց՝ որ տեսանիցեն զոր տեսանէք :
- 24 Եւսեմ ձեզ . զի բազում մարգարէք և թագա-
 ւորք կամեցան տեսնել զոր դուքդ տեսանէք , և
 ոչ տեսին . և լսել զոր լսէքդ , և ոչ լուան :
- 25 Եւ ահա յարեաւ ոմն օրինական՝ փորձէր զնա
 և ասէր . Ա՛յրդապետ՝ զի՞նչ գործեցից՝ զի զկեանսն .
- 26 յաւիտենականս ժառանգեցից : Եւ նա ասէ ցնա .
- 27 Յօրէնս զի՞նչ գրեալ է , մրպէս ընթեռնուս : 'Սա
 պատասխանի ետ՝ և ասէ . Սիրեսցես զՏէր Եւ-
 տուած քո յամենայն սրտէ քումմէ , և յամենայն
 անձնէ քումմէ , և յամենայն զօրութենէ քումմէ ,
 և յամենայն մտաց քոց . և զընկեր քո իբրև զանձն
- 28 քո : Եւ ասէ ցնա . Ուղիղ ետուր զպատասխա-
 29 նիդ , զպոդ արա՛՝ և կեցցես : 'Սա իբրև կամեցաւ
 զանձն արդարացուցանել՝ ասէ ց()իսուս . Եւ ո՞վ է
- 30 իմ ընկեր : Պատասխանի ետ ()իսուս և ասէ . Եւր
 մի իջանէր յԵրուսաղէմէ յԵրիբով , և անկաւ 'ի
 ձեռս աւազակաց , որք մերկացուցին զնա՝ և վէրս
- 31 'ի վերայ եղին , թողին կիսամահ և գնացին : 'Սէպ
 եղև քահանայի միջ իջանել ընդ նոյն ճանապարհ ,
- 32 և տեսեալ զնա՝ զանց արար : 'Սոյնպէս և Ղևտա-
 ցի մի՝ եկեալ ընդ նոյն տեղի՝ ետես և զանց ա-
- 33 ըրար : Սամարացի ոմն ճանապարհորդեալ՝ եկն ընդ
 34 նոյն առ նովաւ , և տեսեալ զնա՝ գթացաւ : Եւ
 մատուցեալ պատեաց զվէրս նորա , արկեալ 'ի վե-

- րայ ձէթ և դինի . և եղեալ 'ի վերայ գրաստու իւրոյ՝ ած զնա 'ի պանդոկի մի , և դարմանեաց զնա :
- 35 Եւ 'ի վաղիւ անդր՝ իբրև ելանէր անտի , հանեալ ետ ցպանդոկապետն երկուս դահեկանս՝ և ասէ . 'Խարման տար դմա , և զոր ինչ ծախեսցես 'ի դա՝ 'ի միւսանգամ գալստեան իմում հատուցից քեզ :
- 36 Ըրդ՝ ո՞ր յերեցունց 'ի նոցանէ թուի քեզ մերձաւոր լեալ անկեղոյն 'ի ձեռս աւազակացն : Եւ նա ասէ .
- 37 Որ արար զողորմութիւնն 'ի վերայ նորա : Ըսէ ցնա
- 38 Յիսուս . Ե՛րթ և դու՝ արա՛ նոյնպէս : Եւ եղև 'ի գնալն նոցա , և ինքն եմուտ 'ի գետղ մի . և կին ոմն անուն Ս՝արթա ընկալաւ զնա 'ի տան իւրում :
- 39 Եւ նորա էր քոյր մի , որում անուն էր Ս՝արիամ , որ և եկն նստաւ առ ոտն Տեառն , և լսէր զբանս
- 40 նորա : Եւ Ս՝արթա զբաղեալ էր 'ի բազում սպասու . եկն եկաց առ նմա՝ և ասէ . Տէ՛ր ոչինչ է փոյթ քեզ , զի քոյրդ իմ միայն եթող զիս 'ի
- 41 սպասու . արդ ասա՛ դմա զի օգնեսցէ ինձ : Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ . Ս՝արթա՛ Ս՝արթա՛
- 42 դու հոգաս՝ և զբազում իւրիք զբաղեալ ես . Բայց աստ սակաւ ինչ պիտոյ է . Ս՝արիամ մասն բարի ընտրեաց , որ ոչ բարձցի 'ի նմանէ :

ԳԼ . ԺԵ

- 1 Եւ եղև 'ի տեղուջ ուրեք կալ յաղօթս . և իբրև դադարեաց՝ ասէ ցնա ոմն յաշակերտացն իւրոց .
- Տէ՛ր՝ ուսո՛ մեզ յաղօթս կալ , որպէս և Յովհաննէս
- 2 նէս ուսոյցն աշակերտաց իւրոց : Ըսէ ցնոսա , Յոր-

3 Ժամ կայցէք յաղօթս , ասասջիք . Հայր մեր՝ սուրբ
 4 մեր հանապազորդ տօնը մեզ զօրրստօրէն : Եւ թող
 5 Եւ ասէ ցնոսա . Ո՛վ է 'ի ձէնջ՝ որոյ իցէ բարե-
 6 ցնա . Ի՛նչեկամ՝ տօնը ինձ փոխ երիս նկանակս : Օ՛ի
 7 զնել առաջի նորա : Եւ նա 'ի ներքուստ տայցէ պա-
 8 տասխանի և ասիցէ . Ս'ի աշխատ առնե՛ր զիս . զի
 9 զուրբդ փակեալ են , և մանկունքս ընդ ինև կան
 10 յանկողնի . ոչ կարեմ յառնել և տալ քեզ : Եւ
 11 սեմ ձեզ , Եթէ ոչ յարուցեալ տայցէ նմա վասն
 12 բարեկամութեանն , սակայն վասն ժտութեանն յա-
 13 րուցեալ տայցէ նմա՝ զինչ և պիտոյ իցէ : Եւ ես
 14 ասեմ ձեզ , խնդրեցէք՝ և տացի ձեզ , հայցեցէք՝ և
 15 գտջիք , բխեցէք՝ և բացցի ձեզ : Օ՛ի ամենայն
 16 որ խնդրէ՛ առնու , և որ հայցէ՛ գտանէ՛ , և որ բա-
 17 խէ՛ բացցի նմա : Յո՞րք 'ի ձէնջ հայր՝ խնդրիցէ
 18 որդի իւր ձուկն , միթէ փոխանակ ձկանն ծձ տայցէ
 19 նմա : Եւ կամ խնդրիցէ ձու , միթէ կարի՞ճ տայցէ
 20 նմա : Իսկ եթէ դուք որ չարբդ էք՝ գիտէք պարզես
 21 բարիս տալ որդւոց ձերոց , որչափ ևս առաւել Հայր
 22 ձեր յերկնից տացէ * բարիս այնոցիկ , որ խնդրենն
 23 'ի նմանէ :

* Ի Յայնն , զՍուրբ Հոգին

- խօսեցաւ համրն , և զարմացան ամենայն ժողո-
- 15 վուրդքն : Եւ ոմանք 'ի նոցանէ ասեն . Ի՛նչեղզե-
- 16 բուղաւ իշխանաւն դիւաց հանէ դա զդևս : Եւ
այլք փորձէին՝ և նշան յերկնից խնդրէին 'ի նմանէ :
- 17 Իսկ նորա գիտացեալ զխորհուրդս նոցա , ասէ ցնոսա .
Ըմենայն թագաւորութիւն բաժանեալ յանձն՝ ա-
- 18 լերի , և տուն բաժանեալ յանձն՝ կործանի : Ը-
պա եթէ և Սատանայ բաժանեցաւ յանձնէ , զիսորդ
կայցէ թագաւորութիւն նորա . զի ասէք զինէն ե-
- 19 թէ Ի՛նչեղզբուղաւ իշխանաւն դիւաց հանէ դա
զդևս : Եթէ ես Ի՛նչեղզբուղաւ հանեմ զդևս , որ-
- 20 դիքն ձեր իւ հանիցեն . վասն այդորիկ նոքին ե-
21 ղիցին ձեր դատաւորք : Իսկ եթէ մատամբ Ըստու-
ծոյ հանեմ զդևս , ապա հասեալ է 'ի վերայ ձեր
- 22 արքայութիւն Ըստուծոյ : (Յորժամ հզօր վառեալ՝
պահիցէ զտուն իւր , 'ի խաղաղութեան են ինչք նո-
- 23 ռա : Իայց եթէ հզօրագոյն քան զնա 'ի վերայ ե-
կեալ յաղթեսցէ նմա , զսպառազինութիւնն հանէ՝
յոր յուսացեալ էր , և զաւար նորա բաշխեսցէ :
- 24 Որ ոչ է ընդ իս՝ հակառակ իմ է , և որ ոչ ժողովէ
25 ընդ իս , ցրուէ : (Յորժամ այսն պիղծ ելանիցէ 'ի
մարդոյ՝ շրջի ընդ անջրդին տեղիս , խնդրէ հան-
- 26 գիստ . և իբրև ոչ գտանէ , ասէ . 'Իարձայց անդ-
27 ընէն 'ի տուն իմ ուստի ելի : Եւ գայ գտանէ մաք-
րեալ և յարդարեալ : (Յայնժամ երթայ և տունու
եօթն այլ այսս չար ևս քան զինքն , և մտանէ բնակէ
անդ . և լինի յետինն մարդոյն այնորիկ չար քան
27 զառաջինն : Եւ եղև մինչդեռ խօսէր զայս , ձայն
երարձ կին մի 'ի ժողովըղենէ անտի և ասէ . Երա-

- նի է որովայնին՝ որ կրեացն զքեզ , և ստեանցն՝
 28 որ դիեցուցին զքեզ : Եւ նա ասէ . ‘Եւ երանի
 այնոցիկ է , որ լենն զքանն Լստուծոյ՝ և առնեն :
- 29 Եւ ՚ի դիզանել ՚ի վերայ նորա ժողովորոցն՝ սկսաւ
 ասել . Լզգա այս ազգ չար է . նշան խնդրէ , և նշան
 յերկնից ոչ տացի սմա՝ բայց նշանն Յովնանու :
- 30 Օ՛ի որպէս եղև Յովնան նշան Կիստուէացւոց , այն
 31 պէս եղիցի և Որդի մարդոյ ազգիս այսմիկ : Գլխոյն
 հարաւոյ յարիցէ ՚ի դատաստանի ընդ արս ազգիս
 այսորիկ՝ և դատապարտեսցէ զսոսա , զի եկն ՚ի ծա-
 գաց երկրի լեւզ զիմաստու թիւնն Սողոմոնի . և ա-
- 32 հա առաւելքան զՍողոմոն է աստ : Եւրք Կիստուէա-
 ցիք յարիցեն ՚ի դատաստանի ընդ ազգիս ընդ այս-
 միկ՝ և դատապարտեսցեն զսա , զի ապաշխարեցին
 ՚ի քարոզութեանն Յովնանու , և ահա առաւել
 քան զՅովնան է աստ :
- 33 Ո՛չ ուրուք լուցեալ ճրագ՝ դնէ ՚ի թաքստեան ,
 և ոչ ընդ գրուանաւ . այլ ՚ի վերայ աշտանակի ,
- 34 զի որ մտանեն՝ լոյս տեսանիցեն : Ճրագ մարմնոյ
 ակն է . յորժամ ակնն առատ է , ամենայն մար-
 մինն լուսաւոր եղիցի . և երբ ակն չար է , և մար-
- 35 մինն խաւարին եղիցի : Երբ զգոյշ լեր՝ գուցէ լոյսդ
 36 որ ՚ի քեզ է՝ խաւար իցէ : Եթէ մարմինդ քո ա-
 մենայն լուսաւոր է՝ և չգուցէ մասն ինչ խաւարին ,
 եղիցի լուսաւոր ամենայն . որպէս յորժամ ճրագն
- 37 նշուիւք լուսաւորեսցէ զքեզ : Եւ մինչդեռ խօսէր
 զայս , աղաչէր զնա ոմն փարիսեցի՝ զի ճաշ կերիցէ
- 38 առ նմա . և նա մտեալ բազմեցաւ : Իբրև ետես
 փարիսեցին՝ զարմացաւ , զի նախ ոչ մկրտեցաւ յա-

- 39 ուղ քան զճաշ : Լսէ ցնա Տէր . Լստմ դուք փա-
 րիսեցիք զարտաքին բաժակին և զպնակին սրբէք .
 և ներքինն ձեր լի է յափշտակութեամբ և չարու-
 40 թեամբ : Լնմիտք՝ ոչ ապաքէն որ զարտաքինն ա-
 41 ըար՝ և զներքինն նոյն արար : Բայց աղէ զարժանն
 իսկ՝ տուք ողորմութիւն , և ահա ամենայն սուրբ
 42 է ձեր : Լսլ վայ ձեզ փարիսեցւոց , զի տասանոր-
 դէք զանանուխ և զփեգենայ և զամենայն բանջար ,
 և անցանէք զիրաւամբք և զսիրովն Լստուծոյ . զսյս
 43 արժան էր առնել՝ և զայնու ոչ անցանել : Այ
 ձեզ փարիսեցւոց , զի ծիրէք զբարձրագահս ՚ի ժո-
 44 ղովուրդս , և զնախողջոյնս ՚ի հրապարակս : Այ
 ձեզ՝ զի էք դուք իբրև զգերեզմանս անյայտս , և
 45 մարդիկ գնան ՚ի վերայ՝ և ոչ դիտեն : Պատասխանի
 ետ ոմն յօրինականացն՝ և ասէ ցնա . Այրդապետ
 46 զայդ բանս ասելով՝ և զմեզ թշնամանես : Եւ նա
 ասէ . Եւ ձեզ վայ օրինականացդ , զի բառնայք
 մարդկան բեռինս դժուարակիրս , և դուք մատամբ
 47 միով ՚ի բեռինան ոչ մերձենայք : Այ ձեզ՝ զի
 շինէք զշիրիմս մարգարէիցն և հարքն ձեր սպանին
 48 զնոսա : Լպա ուրեմն վկայէք՝ եթէ կամակիցք էք
 գործոց հարցն ձերոց . զի նոքա կոտորեցին զնոսա ,
 49 և դուք զգերեզմանս նոցա շինէք : Ասան այնորիկ
 իմաստութիւնն Լստուծոյ ասաց . Լուքեցից ՚ի
 նոսա մարգարէս և առաքեալս , և ՚ի նոցանէ սպա-
 50 նանիցեն և հալածիցեն : Օի խնդրեսցի արիւն ա-
 մենայն մարգարէից՝ հեղեալ ՚ի սկզբանէ աշխարհի՝
 51 յազգէ յայդմանէ . Յարենէն Լքելի մինչև յա-
 ըրիւնն . Օքարիայ կորուսելոյ ընդ սեղանն և ընդ

տաճարն . այո՛ ասեմ ձեզ՝ Խնդրեսցի յազգէ յայդ-
 52 մանէ : Այ՛ ձեզ օրինականացդ . զի Թաքուցանէք
 զփականս գիտութեանն . դուք ո՛չ մտանէք , և որ
 53 մտանելոցն են՝ արդելուք : Եւ ՚ի խօսելն զայս ա-
 մենայն առ նոսա* առաջի ամենայն ժողովրդեանն ,
 զամօթի հարկանէին . և՝ սկսան դպիրքն և փարի-
 սեցիք զչարել՝ և գրգռել ընդ նմա վասն բազում
 54 իրաց . Եւ սպասել որսալ ինչ բանս ՚ի բերանոյ
 նորա , զի չարախօսեսցեն զնմանէ :

ԳԼ ԺԲ

1 Արուվք ՚ի կուտել բիւրաւորաց ժողովրդեանն՝
 մինչև կոխել զմիմեանս , սկսաւ ասել ցաշակերտսն
 իւր . 'Նախ՝ զգոյշ լերուք անձանց ՚ի խմորոյ փա-
 2 ըխեցւոցն , որ է կեզձաւորութիւն : Օ՛ի ոչինչ է
 ՚ի ծածուկ որ ոչ յայանեսցի , և գողանի որ ՚չ ծա-
 3 նիցի : Այ՛ ասն զի զոր ինչ ասիցէք ՚ի խաւարի , լսելի
 լիցի ՚ի լոյս . և զոր յունկանէն խօսեցարուք ՚ի շտե-
 4 մարանս , քարոզեսցի ՚ի վերայ տանեաց : Բայց ձեզ
 ասեմ սիրելեաց իմոց . Ա՛ի՛ զարհուրիցիք յայնցա-
 նէ՝ որ սպանանեն զմարմին , և յետ այնորիկ աւե-
 5 լի ինչ ո՛չ ունիցին առնել : Այլ ցուցից ձեզ յում-
 մէ երկնչիցիք . Երկնչիցիք յայնմանէ՝ որ յետ սպա-
 նանելոյ ունի իշխանութիւն արկանել ՚ի գեհնն .
 6 այո՛ ասեմ ձեզ՝ (Յայնմանէ երկնչիցիք : Ո՛չ ապա-
 քէն հինգ ձագ երկուց դանգաց վաճառի , և մի ՚ի

* Ի Յայնն չէ :

- 7 նոցանէ որ է մոռացեալ առաջի Աստուծոյ : Այլ
 8 ձեր և ամենայն իսկ հեր գլխոյ թուեալ է . մի եր-
 9 կրնչիք , զի քան զբազում ձագա լաւ էք դուք : Ա-
 10 սեմ ձեզ . զի Ամենայն որ խոստովանեսցի յիս ա-
 11 ռաջի մարդկան , և Արդի մարդոյ խոստովանեսցի
 12 զնմանէ առաջի հրեշտակաց Աստուծոյ : Եւ որ ու-
 13 րացի զիս առաջի մարդկան , ուրացեալ լիցի ա-
 14 ռաջի հրեշտակաց Աստուծոյ : Եւ ամենայն որ ա-
 15 սէ բան զԱրդոյ մարդոյ՝ թողցի նմա . բայց որ
 16 զՀոգին Սուրբ հայհոյիցէ , մի թողցի նմա : Այլ
 17 յորժամ տանիցին զձեզ 'ի ժողովուրդս և 'ի պե-
 18 տութիւնս և յիշխանութիւնս , մի հոգայցէք՝ որպէս
 19 թէ զի՞նչ պատասխանի տայցէք , կամ զի՞նչ ա-
 20 սիցէք : Այլ Հոգին Սուրբ ուսուցէ ձեզ 'ի նմին
 21 ժամու՝ զինչ պարտ իցէ խօսել :
 22 Ասէ ոմն 'ի ժողովրդենէն ցնա . Այլ արգասպետ՝ ասս
 23 ցեղբայր իմ բաժանել ընդ իս զժառանգութիւնն :
 24 Եւ նա ասէ ցնա . Այլ դու՝ ո՞ր կացոյց զիս դատա-
 25 ւոր կամ բաժանարար 'ի վերայ ձեր : Եւ ասէ ցնու-
 26 սա . Տեսէք և զգոյշ լերուք յամենայն ազահութե-
 27 նէ , զի որ է եթէ 'ի մթերից ընչից ուրուք իցեն կեանք
 28 նորա : Խօսեցաւ առ նոսա առակ մի՝ և ասէ . Ան
 29 ուրումն մեծատան ետուն անդք տոհմականս . Եւ
 30 խորհէր 'ի միտս իւր՝ և ասէր . Այլ գործեցից՝ զի
 31 որ է գոյ տեղի ուր ժողովեցից զարդիւնս իմ : Եւ ա-
 32 սէ . Վիտեմ զինչ արարից . քակեցից զշտեմա-
 33 րանս իմ , և ևս մեծամեծս շինեցից . և անդր ժո-
 34 ղովեցից զցորեան և զամենայն բարութիւնս իմ :
 35 Եւ ասացից ցանձն իմ . Անձն՝ ունիս բազում բա-

րութիւնս համբարեալ ամաց բազմաց . հանգիր՝
 20 կեր՝ արբ՝ և ուրախ լեր : Եւ ցնա Եստուած .
 Ենմիտ՝ յայսմ գիշերի զոգիդ ՚ի քէն ՚ի բաց պա-
 հանջեցեն , իսկ զոր պատրաստեցերն՝ ում լինիցի :
 21 Եւ յոյնպէս և որ գանձէ անձին , և ոչ յԵստուած
 22 մեծանայցէ : Եւ ցաշակերտան իւր . Սասն այդորիկ
 ասեմ ձեզ . մի հոգայք ընդ ոգւոյ՝ թէ զինչ ուտի-
 23 ցէք , և մի ընդ մարմնոյ՝ թէ զինչ զգենուցուք : Եւ
 ոգի առաւել է քան զկերակուր՝ և մարմին քան զհան-
 24 գերձ : Եւ յսեցար ուր ընդ ազուս , զի ոչ սերմանեն
 և ոչ հնձեն , որոց ոչ գոն շտեմարանք՝ և ոչ համ-
 բարանոցք , և Եստուած կերակրէ զնոսա . որչափ
 25 ևս առաւել զձեզ՝ որ լաւ էք քան զթռչունս : Ո՞ր ՚ի
 ձէնջ առ հոգալ՝ կարիցէ յաւելուլ ՚ի հասակ իւր
 26 կանգուն մի : Իսկ արդ եթէ ՚ի փորուն չէք բաւա-
 27 կան՝ վասն այլոցն զի՞ հոգայցէք : Եւ յսեցար ուր
 շուշանն՝ որպէս աճէ , ոչ ջանայ՝ և ոչ նիւթէ .
 ասեմ ձեզ , Եւ ոչ Սողոմոն յամենայն ՚ի փառսն
 28 իւր զգեցաւ իբրև զմի ՚ի նոցանէ : Իսկ եթէ զխոտն՝
 որ այսօր ՚ի բացի է՝ և վաղիւ ՚ի հնոց արկանելի ,
 Եստուած այնպէս զգեցուցանէ . որչափ ևս առա-
 29ւել զձեզ թերահաւատք : Եւ դուք մի՛ խնդրէք՝
 զինչ ուտիցէք կամ զինչ ըմպիցէք , և մի զբաղ-
 30 նուք . Եւ զայն ամենայն հեթանոսք աշխարհի
 խնդրեն . այլ ձեր Եւրո գիտէ՝ զի պիտոյ է այն
 31 ամենայն : Իայց խնդրեցէք զարքայութիւն Եստու-
 ծոյ . և այն ամենայն յաւելցի ձեզ :
 32 Սի երկնչիւր հօտ փորրիկ . զի հաճեցաւ Եւր ձեր
 33 առ ձեզ զարքայութիւն : Ս աճառեցէք զինչս ձեր ,

- և տուք ողորմութիւն . և արարէք ձեզ քսակս ա-
 ռանց Տնանալոյ , գանձ անպակաս յերկինս . ուր
 34 ոչ գող մերձենայ , և ոչ ցեց ապականէ : Օ՛ր ուր
 35 գանձն ձեր է , անդ և սիրտք ձեր եղիցին : Եղի-
 ցին գօտիք ձեր պնդեալ ընդ մէջս՝ և ճրագունք լու-
 36 ցեալք : Եւ դուք նմանողք մարդկան՝ որ ակն ու-
 նիցին տեառն իւրեանց՝ թէ երբ դառնայցէ ՚ի հար-
 սանեաց . զի յորժամ գայցէ և բախիցէ , վաղվա-
 37 ղակի բանայցեն նմա : Երանի իցէ ծառայիցն այ-
 նոցիկ՝ զորս եկեալ տէրն գտցէ արթունս . ամէն
 ասեմ ձեզ՝ զի Պօտի ընդ մէջ ածցէ՝ և բազմե-
 38 ցուսցէ զնոսա , և անցեալ պաշտիցէ զնոսա : Եւ
 եթէ յերկրորդ՝ կամ յերրորդ պահու եկեսցէ՝ և
 գտցէ այնպէս երանելի են ծառայքն այնոքիկ :
 39 Ի՛այց զայն գիտասցիք , եթէ գիտէր տանուտէրն
 յորում ժամու գող գայ՝ հսկէր , և չտայր թոյլ
 40 ական հատանել ՚ի տան իւրում : Եւ դուք եզերուք
 պատրաստք՝ զի յորում ժամու ոչ կարծիցեք , գայ
 41 Որդի մարդոյ : Ըսէ Պետրոս . Տէր՝ առ մե՞զ ասա-
 42 ցեր զառակդ զայդ՝ եթէ առ ամենեսեան : Եւ ասէ
 Տէր . Ո՛վ իցէ հաւատարիմ տնտես և իմաստուն ,
 զոր կացոյց տէր իւր ՚ի վերայ գերդաստանի իւրոյ
 43 տալ ՚ի ժամու զկերակուրս : Երանի իցէ ծառային
 այնմիկ՝ զոր եկեալ տէր իւր գտանիցէ արարեայ
 44 այնպէս : Ըրդարև ասեմ ձեզ , զի ՚ի վերայ ամե-
 45 նայն ընչից իւրոց կացուսցէ զնա : Ըպա եթէ ասի-
 ցէ ծառայն այն ՚ի սրտի իւրում . (Յամէ տէր իմ
 ՚ի գալ , և սկսանիցի հարկանել զծառայսն և զա-
 46 ղախնայս , ուտել և ըմպել և արբենալ : Եկեսցէ

տէր ծառային այնորիկ՝ յառուր յորում ակնն ոչ
 ունիցի, և ՚ի ժամու յորում ոչ գիտիցէ. ընդ մէջ
 կտրեսցէ զնա, և զմասն նորա ընդ անհաւատս դի-
 47 ցէ: Եւ ծառայ որ գիտիցէ զկամս տեառն իւրոյ՝ և
 ոչ պատրաստեսցէ ըստ կամաց նորա, արբցէ գան
 48 բազում: Եւ որ ոչն գիտիցէ՝ և արժանի գանի
 ինչ գործիցէ, արբցէ գան սակաւ. ամենայնի՝ ո-
 բում շատ տուաւ, շատ խնդրեսցի ՚ի նմանէ, և
 որում բազում աւանդեցաւ, առաւել ևս պահան-
 ջեսցեն ՚ի նմանէ:

49 Զուր եկի արկանել յերկիր. և զի՞նչ կամիմ
 50 թէ արդէն իսկ բորբոքէր: Եւ մկրտութիւն մի ու-
 նիմ մկրտիլ, և զիմնոր փութամ մինչև կատարեսցի:
 51 Զամարիք եթէ խաղաղութիւն եկի տալ յերկիր.
 52 Ո՛չ՝ ասեմ ձեզ, այլ բաժինս: Չի եղիցին յայսմ
 հետէ հինգ ՚ի տան միում բաժանեալք, երեքն
 53 յերկուց, և երկուքն յերից: Բաժանեսցի հայր
 յորդոյ՝ և որդի ՚ի հօրէ, մայր ՚ի դստերէ՝ և դուստրն
 ՚ի մօրէ, սկեսուր ՚ի հարսնէ՝ և հարսն ՚ի սկեսրէ
 54 իւրմէ: Եսաց և ցժողովուրդան. Յորժամ տեսա-
 նիցէք ամպ ծագեալ յարևմտից, իսկոյն ասէք՝ թէ
 55 Ենձրև գայ, և լինի այնպէս. Եւ յորժամ հարաւ
 շնչեալ, ասէք թէ Խորշակ լինի, և լինի այնպէս:
 56 Անշուաւորք՝ զերեսս երկնի և երկրի գիտէք փորձել,
 57 իսկ զժամանակս զայս զիմնոր ոչ փորձէք: Բնդէր
 58 և յանձանց իսկ ոչ ընտրէք զարժանն: Յորժամ
 երթայցես ընդ ոսոխի քում առ իշխան, ՚ի ճանա-
 պարհի տուր զհաշիւն զերծանել ՚ի նմանէ. զի
 գուցէ քարշիցէ զքեզ առ դատաւորն, և դատա-

և որն մատնիցէ դահճի, և դահիճն արկանիցէ 'ի
 59 բանտ : Լսեմ քեզ : Ո՛չ ելանիցես անտի՝ մին-
 չև հատուցանիցես զյետին բնիոնն :

ԳԼ ԺԳ

- 1 Եկին ոմանք 'ի նմին ժամանակի, և պատմեցին
 նմա վասն Վալիլեացւոցն, որոց զարիւնն Պիղատոս
- 2 խառնեաց ընդ զոհս նոցա : Պատասխանի ետ և ասէ
 ցնոսա . Համարի՛ք եթէ այն Վալիլեացիք եղեն
 մեղաւորք քան զամենայն Վալիլեացիս, զի զայնպի-
- 3 սի անցս կրեցին : Ո՛չ, ասեմ ձեզ, այլ եթէ ոչ
- 4 ապաշխարիցէք՝ ամենեքին նոյնպէս կորնչիջիք : Այամ
 նոքա ութուտասանքն, յորոց վերայ աշտարակն
 անկաւ 'ի Սելովամ, և սպան զնոսա . Համարի՛ք
- 5 զիկ՝ որ բնակեալ են յԵրուսաղէմ : Ո՛չ, ասեմ
 ձեզ . այլ եթէ ոչ ապաշխարիցէք՝ ամենեքեան
- 6 նոյնպէս կորնչիջիք : Լսաց և զառակս զայս . իժգե-
 նի մի էր ուրումն տնկեալ յայգւոջ իւրում . և եկն
- 7 խնդրել պտուղ 'ի նմանէ՝ և ոչ եգիտ : Լսէ ցայ-
 գեգործն . Լսա երեք ամք են՝ յորմէ հետէ գամ
 խնդրել պտուղ 'ի թզենւոջո՝ և ոչ գտանեմ . արդ՝
- 8 կտրեմ զդա, ընդէ՞ր և զերկիրդ խափանէ : Լսա
 պատասխանի ետ և ասէ . Տէ՛ր, թո՛ղ զդա յայս
 ամ ևս . մինչև շուրջ զգովաւ բրեցից և արկից աղբ .
- 9 իմերևս արասցէ պտուղ . ապա թէ ոչ՝ յամէ ևս
 հատցես սղա :
- 10 Եւ ուսուցանէր 'ի միում 'ի ժողովրդանոցացն 'ի

- 11 շարաթես: Եւ ահա կին մի՝ զոր ունէր այս հիւանդութեան ամս ութուտասն, և էր կարկամեալ,
 12 և ոչ կարէր ամենեին ՚ի վեր հայել: Եւ տեսեալ զնա Յիսուսի՝ կոչեաց առ ինքն՝ և ասէ ցնա. կին դու՝ արձակեալ ես ՚ի հիւանդութենէ քումմէ:
 13 Եւ եղ ՚ի վերայ նորա ձեռն, և առժամայն ուղղեալ
 14 ցաւ, և փառաւոր առնէր զԼստուած: Պատասխանի ետ ժողովրդապետն՝ ցասուցեալ թէ ընդէր ՚ի շարաթու բժշկեաց Յիսուս, և ասէ ցժողովուրդն. Այց օր է՝ յորս արժան է գործել, յայնս եկայք
 15 բժշկեցարո՞ւք, և մի յաւուր շարաթու: Պատասխանի ետ նմա Տէր՝ և ասէ. կեցաւորք՝ իւրաքանչիւրք ՚ի ձէնջ ՚ի շարաթու ոչ արձակէ զեզն
 16 իւր կամ զէջ ՚ի մտոյ՝ և տանի տայ ջուր: Իսկ այս՝ դուստր Լքրահամու էր. զոր կապեաց Սասանայ ահաւաղիկ ութուտասն ամ, ոչ էր արժան արձակել ՚ի կապանաց անտի ՚ի շարաթու: Եւ զայս իբրև ասէր, յամօթ լինէին ամենեքին որ հակառակն կային նմա. և ամենայն ժողովուրդն ուրախ լինէր ՚ի վերայ ամենայն փառաւորութեանցն, որ
 18 գործէին ՚ի նմանէ: Եւ ասէր. Ո՞րմ նման է արքայութիւն Լստուծոյ, և որո՞ւմ նմանութեան
 19 նմանեցուցից զնա: Եւ նման է հատոյ մանանխոյ, զոր առեալ մարդոյ՝ արկ ՚ի պարտէզ իւր. աճեաց և եղև ծառ, և թռչունք երկնից բնակեալ էին յոստս
 20 նորա: Եւ դարձեալ ասէ. Ո՞րմ նմանեցուցից
 21 զարքայութիւն Լստուծոյ. Եւ նման է խմորոյ՝ զոր առեալ կնոջ թաքոյց յալեր երից գրուաց՝ մինչև խմորեցաւ ամենայն:

- 22 Եւ շրջէր ընդ քաղաքս և ընդ գետոյս՝ ուսուցա-
 23 նէր . և ճանապարհ արարեալ յԵրուսաղէմ՝, Լսե-
 ոմն ցնա . Տէր եթէ սակաւք իցեն՝ որ ապրելոց ի-
 24 ցեն . և նա սսէ ցնոսա : Չանացարուք մտանել
 ընդ դուռն նեղ . ասեմ ձեզ՝ զի Բազումք խնդրես-
 25 ցեն մտանել՝ և ոչ կարասցեն : Յորմէ հետէ մտցէ
 տանուաւորն՝ և փակեսցէ զդուռնն , և սկսանիցիք
 կալ արտաքոյ՝ և բախել զդուռնն , և ասել . Տէր
 Տէր՝ բաց մեզ . և պատասխանի տուեալ ասիցէ ձեզ .
 26 Ո՛չ գիտեմ զձեզ ուստի էք : Յայնժամ սկսանիցիք
 ասել . Կերաք առաջի քո և արբաք , և ՚ի հրապա-
 27 բակս մեր ուսուցեր : Եւ ասիցէ . Լսեմ ձեզ , ոչ
 գիտեմ զձեզ ուստի էք . ՚ի բաց կացէք յինէն ա-
 28 մենայն մշակքդ անիրաւութեան : Ընդ եղիցի լալ
 և կրճել ատամանց . յորժամ տեսանիցէք զԼքրա-
 համ և զԽահակ և զՅակովբ՝ և զամենայն մար-
 գարէս յարքայութեան Լստուծոյ , և զձեզ հան-
 29 եալ արտաքս : Եւ եկեսցեն յարևելից և յարևմտից
 և ՚ի հիւսիսոյ և ՚ի հարաւոյ , և բազմեսցին յար-
 30 քայութեան Լստուծոյ : Եւ ահա իցեն յետինք՝
 որ եղիցին առաջինք , և իցեն առաջինք՝ որ ընդիցին
 31 յետինք : ՚Ի նմին աւուր մատեան ոմանք փարիսե-
 ցիք , և ասեն ցնա . Ե՛լ և գնա՛ աստի , զի չերող-
 32 դէս կամի սպանանել զքեզ : Եւ սսէ ցնոսա . Եր-
 թայք ասացէք աղուեսուռն այնմիկ . Լ՛հաւասիկ հա-
 նեմ դես , և բժշկութիւնս կատարեմ այսօր և վա-
 33 ղիւ , և յերիր աւուր կատարիմ : Բայց պարտ է
 այսօր և վաղիւ և ՚ի միւսու՛մ աւուր գնալ . զի ոչ
 է մարթ մարգարէի կորնչել արտաքոյ քան զԵ-

- 34 բրուսաղէմ: Երուսաղէմ Երուսաղէմ՝ որ կոտորէիր
 զմարգարէս, և քարկոծ աննէիր զառաքեալսն առ
 քեզ. քանիցս անգամ կամեցայ ժողովել զորդիս
 քո, որպէս հաւ զձագս իւր ընդ թևովք, և ոչ
 35 կամեցարուք: Ահա թողեալ լիցի ձեզ տուն ձեր:
 Իայց ասեմ ձեզ, եթէ Ո՛չ ևս տեսանիցէք զիս,
 մինչև ասիցէք՝ օրհնեալ եկեալն յանուն Տեառն:

ԳԼՇԴ

- 1 Եւ եղև ՚ի մտանելն նորա ՚ի տուն ուրումն իշխա-
 նացն փարիսեցւոց ՚ի շաբաթու աւտել հաց, և նո-
 2 քա սպասէին նմա: Եւ ահա այր ոմն էր անդ ջըր-
 3 գողեալ առաջի նորա: Պատասխանի ետ (Իսուս՝ և
 ասէ ցօրինաւորան և ցփարիսեցիս. եթէ Աքոթան
 4 իցէ ՚ի շաբաթու բժշկել: Եւ նոքա լուռ եղն. և
 բռուն հարեալ զնմանէ՝ բժշկեաց զնա, և արձա-
 5 կեաց: Եւ ասէ ցնոսա. Ո՞ր ուրուք ՚ի ձէնջ էշ
 կամ եզն՝ անկանիցի ՚ի ջըհոր, և ոչ վաղվաղակի
 6 հանիցէ զնա յաւուր շաբաթու: Եւ զի կարացին
 7 տալ նմա պատասխանի առ այն: Այաց և առ կոչ-
 նականն առակ մի, հայեցեալ թէ զիւրդ բարձրն-
 8 տիր լինէին, ասէ ցնոսա: (Յորժամ կոչիցէ ոք
 զքեզ ՚ի հարսանիս՝ կամ ՚ի կոչունս, մի բազմիցիս
 յառաջն բարձին. գուցէ պատուականագոյն ևս
 9 քան զքեզ իցէ կոչեցեալ ՚ի նմանէ. Եւ եկեալ՝ որ
 զքեզն և զնա կոչեաց՝ ասիցէ ցքեզ. Տուր սմա տե-
 ղի. և ապա սկսանիցիս ամօթով գլեաին տեղին
 10 ունել: Այլ յորժամ կոչիցիս, երթիջիր բազմիս-

- ջիւր 'ի յետին տեղւոջ . զի յորժամ գայցէ որ կո-
 չեացն զքեզ, ասիցէ ցքեզ . Բարեկամ 'ի վեր մա-
 տիր . յայնժամ եղիցին քեզ փառք առաջի բարձակ-
 11 ցացն քոց : Ը, ի ամենայն որ բարձրացուցանէ զանձն ,
 խոնարհեսցի . և որ խոնարհեսցուցանէ զանձն , բարձ-
 12 րասցի : Ըսէ և ցկոչնատէրն . Երբժամ առնիցես
 ճաշ կամ ընթրիս , մի՛ կոչելո՛ զբարեկամս քո , և
 մի՛ զեղբարս քո , և մի՛ զազգականս քո , և մի՛ զզր-
 րացիս քո , և մի՛ զմեծամեծս . զի մի՛ և նոքա փո-
 խարէն կոչեսցեն զքեզ , և լինիցի քեզ հատուցումն :
 13 Ը, յլ յորժամ առնիցես ընդունելութիւն , կոչեա՛
 14 զաղքատս և զխեղս և զկաղս և զկոյրս : Եւ երա-
 նելի լինիցիս . զի ոչ ունին փոխարէն հատուցանելոյ
 քեզ . և հատուցի քեզ փոխարէն 'ի յարութեան
 15 արդարոց : Իբրև լուաւ զայս ոմն 'ի բազմակեանացն՝
 ասէ ցնա . Երանի՛ որ կերիցէ ճաշ յարքայութեան
 16 Ըստուծոյ : Եւ նա ասէ . Ը, յր ոմն գործեաց ընթ-
 17 րիս , և հրաւիրեաց զբազումս : Եւ առաքեաց զծա-
 ոայ իւր 'ի ժամո՛ւ ընթրեացն կոչել զհրաւիրեալսն՝
 թէ Եկա՛ք , զի ահա ասիկ պատրաստ է ամենայն
 18 ինչ : Եւ սկսան մի ըստ միոջէ՝ ամենեքեան հրաժա-
 րել . առաջինն ասէ . Ը, դարակ գնեցի , և հարկ է
 ելանել տեսանել զնա , աղաչեմ զքեզ կա՛լ զիս
 19 հրաժարեալ : Եւ միւսն ասէ . լուծս հինգ եզանց
 գնեցի , և երթամ փորձել զնոսա , աղաչեմ զքեզ
 20 կա՛լ զիս հրաժարեալ : Եւ միւսն ասէ . Կին ածի ,
 21 և վասն այնորիկ ոչ կարեմ գալ : Եւ եկեալ ծա-
 ոայն պատմեաց զայն տեառն իւրում : Եայնժամ
 բարկացեալ տանուտէրն՝ ասէ ցճառայն իւր . Ե՛լ

վաղվաղակի 'ի հրապարակս և 'ի փողոցս քաղաքիդ,
 և զաղքատս և զխեղս և զկաղս և զկոյրս մոյժ այսր :
 22 Եւ ասէ ծառայն . Տէր՝ եղև զոր հրամայեցերն , և
 23 կայ ևս տեղի : Եւ ասէ տէրն ցծառայն . Ե՛լ 'ի
 ճանապարհս և 'ի ցանգս , և արն այսր մտանել , զի
 24 լցցի տունս իմ : Ըսեմ ձեզ , զի Ո՛չ ոք յայնց կո-
 չեցելոց ճաշակեսցէ յընթրեսաց իմաց :
 25 Եւ երթային ընդ նմա ժողովուրդք բազումք .
 26 դարձաւ և ասէ ցնոսա : Եթէ ոք գայ առ իս՝ և ոչ
 ատեայ զՏայր իւր և զմայր և զկին և զորդիս և զեղ-
 բարս և զքորս , նա և զանձն ևս իւր , ոչ կարէ իմ
 27 աշակերտ լինել : Օ՛ի որ ոչ բառնայ զխաչ իւր՝ և
 28 գայ զինի իմ , ոչ կարէ իմ աշակերտ լինել : Ո՞վ
 ոք 'ի ձէնջ կամփցի շինել աշտարակ , և ոչ նախ
 նստեալ համարիցի զծախսն՝ եթէ ունիցի բաւական
 29 'ի կատարումն . Օ՛ի գուցէ իբրև արկանիցէ հիմն՝
 և ոչ կարիցէ կատարել , ամենեքին որ տեսանիցեն ,
 30 սկսանիցին ծաղր առնել զնա , Եւ ասել . Թէ Ըսս
 31 այր սկսաւ շինել , և ոչ կարաց կատարել : Կամ
 որ թագաւոր՝ երթեալ տայցէ պատերազմ ընդ այ-
 լում թագաւորի . և ոչ նստեալ նախ խորհիցի ,
 եթէ կարող իցէ տասն հազարաւ զգէմ ունել զայ-
 նորիկ՝ որ գայցէ 'ի վերայ նորա քսան հազարաւ :
 32 Ըսպա թէ ոչ՝ մինչգեռ հեռագոյն իցէ , հրեշտակու-
 33 թիւն առաքեալ՝ աղաչեսցէ 'ի խաղաղութիւն : Ըրդ՝
 այսպէս ամենայն ոք 'ի ձէնջ՝ որ ոչ հրաժարեսցէ
 յամենայն ընչից իւրոց , ոչ կարէ իմ աշակերտ լի-
 34 նել : Բարևոք է աղ . ապա թէ աղն անհամեսցի ,
 35 իւ համեսցի : Ո՛չ յերկիր՝ և ոչ յաղբ է պիտա-

Նացու , այլ ընկենուլ զնա արտաքս : Որ ունիցի ա-
կանջս լսելոյ լուիցէ :

ԳԼ . ԺԵ

- 1 Եւ էին մերձ առ նա ամենայն մաքսաւորք և մե-
- 2 ղաւորք՝ լսել 'ի նմանէ : Տրանջէին փարիսեցիքն և
- 3 դպիրք՝ և ասէին . (Նորէր սա զմեղաւորս ընդունի՝
- 4 և ուտէ ընդ նոսա : Ասաց առ նոսա զառակս զայս :
- 5 Ո՞վ որ իցէ 'ի ձէնջ մարդ՝ որոյ իցէ հարիւր ոչ
- 6 խար , և կորուսանիցէ մի 'ի նոցանէ . ոչ թողուցու
- 7 զիննսուն և զինն յանապատի , և երթայցէ զհետ
- 8 կորուսելոյն՝ մինչև գտանիցէ զնա : Եւ իբրև գտա-
- 9 նէ , զնէ զնա 'ի վերայ ուսոց իւրոց խնդալով , Եւ
- 10 երթայ 'ի տուն . կոչէ զբարեկամս և զգրացիս , և
- 11 ասէ ցնոսա . Ուրախ եղերուք ընդ իս , զի գտի զոչ-
- 12 խարս իմ՝ զկորուսեալ : Ասեմ ձեզ . զի Այսպէս
- 13 է ուրախութիւն յերկինս վասն միոյ մեղաւորի որ
- 14 ապաշխարիցէ՝ քան վասն իննսուն և ինն անդարոց՝
- 15 որոց չիցէ պիտոյ ապաշխարութիւն : Այսպէս իցէ
- 16 կին , որոյ իցեն դրամք տասն . և եթէ կորուսանիցէ
- 17 դրամ մի , ոչ լուցանիցէ ճրագ , և ածիցէ աւել 'ի
- 18 տան , և խնդրիցէ ստէպ՝ մինչև գտանիցէ : Եւ իբ-
- 19 րև գտանէ , կոչէ զբարեկամս և զգրացիս՝ և ասէ .
- 20 Ուրախ լերուք ընդ իս , զի գտի զգրամս իմ զոր կո-
- 21 րուսի : Այնպէս՝ ասեմ ձեզ , Ուրախութիւն եղի-
- 22 ցի առաջի հրեշտակաց Աստուծոյ 'ի վերայ միոյ մե-
- 23 ղաւորի՝ որ ապաշխարիցէ : Եւ ասէ . Ան միող էին
- 24 երկու որդիք . Ասէ կրտսերն 'ի նոցանէ ց՛հայրն .

Հայր՝ տո՛ւր ինձ բաժին , որ անկանի յընչիցդ . և
 13 նա բաժանեաց նոցա զկեանսն : Եւ յետ ո՛չ բազում
 առուրց՝ ժողովեալ զամենայն կրտսեր որդւոյն՝ գնաց
 յաշխարհ հեռի . և անդ վատնեաց զինչս իւր , զի
 14 կեայր անառակութեամբ : Եւ իբրև սպառեաց զամե-
 նայն , եղև սով սաստիկ յաշխարհին յայնմիկ , և սկսաւ
 15 ինքն չքաւորել : Եւ գնացեալ յարեցաւ ՚ի մի ոմն
 ՚ի քաղաքացւոց աշխարհին այնորիկ . և յղեաց զնա
 16 յագարակ իւր՝ արածել խոզս : Եւ ցանկայր ընու-
 զորովայն իւր յեղջերէն զոր խոզքն ուտէին , և
 17 ոչ ոք տայր նմա : Եւ եկեալ ՚ի միտս իւր՝ ասէ . Վա-
 նի՛ վարձկանք իցեն ՚ի տան հօր իմոյ հացալիցք , և
 18 ես աստ սովամահ կորնչիմ : (Զարուցեալ գնացից
 առ հայր իմ , և ասացից ցնա . Հայր՝ մեղայ յեր-
 19 կինս և առաջի քո , Եւ ո՛չ ևս եմ արժանի կոչիլ
 որդի քո , արա՛ զիս իբրև զմի ՚ի վարձկանաց քոց :
 20 Եւ յարուցեալ եկն առ հայր իւր . և մինչդեռ հե-
 ոագոյն էր , ետես զնա հայրն՝ և գթացաւ . յար-
 եաւ և ընթացաւ ընդ առաջ . անկաւ զպարանո-
 21 ցան նորա , և համբուրեաց զնա : Եւ ասէ ցնա
 որդին . Հայր՝ մեղայ յերկինս և առաջի քո , ո՛չ
 22 ևս եմ արժանի կոչիլ որդի քո : Ասէ հայրն ցճա-
 ոայս իւր . Ա՛յղվազակի հանէք զպատմուճանն ա-
 ոաջին , և ագուցէք նմա , և տուք զմատանին ՚ի ձեռն
 23 նորա , և կօշիկս յոտս նորա . Եւ ածէք զեզն պա-
 24 ըրակ՝ զենէք , կերիցո՛ւք և ուրախ լիցուք . Օ՛ի
 այս որդի իմ մեռեալ էր՝ և եկեաց , կորուսեալ էր՝
 25 և գտաւ . և սկսան ուրախ լինել : Եւ էր երէց որ-
 դին նորա յագարակի . և մինչդեռ գայր և մերձ ե-

- 26 ղև 'ի տունն ; լուաւ զձօյն երգոց և զպարուց . Եւ
կոչեցեալ առ ինքն զմի 'ի ծառայիցն՝ հարցանէր թէ
27 զի՞նչ իցէ այն : Եւ նա ասէ ցնա . զի Եղբայր քո
եկեալ է , և եղեն հայր քո ղեզն պարարակ , զի ող-
28 ջամբ ընկալաւ զնա : Բարկացաւ՝ և ոչ կամէր մտա-
29 նել , և հայրն ելեալ արտաքս՝ աղաչէր զնա : Պա-
տասխանի ետ և ասէ ցհայրն . Եւս քանի ամբ են՝
զի ծառայեմ քեզ , և երբէք զպատուիրանաւ քով
Ռ ոչ անցի . ուլ մի երբէք ոչ ետուր ինձ՝ զի ուրախ
30 եղէց ընդ բարեկամս իմ : Յորժամ եկն որդիդ քո
այդ՝ որ եկեր զկեանս քո ընդ պոռնիկս , զեներ դմա
31 ղեզն պարարակ : Եւ ասէ ցնա . Ո՛րդեակ՝ դու հա-
նապազ ընդ իս ես , և ամենայն որ ինչ իմ է՝ քո է .
32 Եւլ ուրախ լինել և խնդալ պարտ էր , զի եղբայր
քո այս մեռեալ էր՝ և եկեաց , կորուսեալ էր՝ և
գտաւ :

ԳԼ ԺԳ

- 1 Եւ ասէ առ աշակերտսն . Եւր մի էր մեծա-
տուն , որոյ էր տնտես . և եղև զնմանէ ամբաստա-
2 նու թիւն , որպէս թէ վատնիցէ զինչս նորա : Վոչեաց՝
և ասէ ցնա . Օ՛ի՞նչ է այս զոր լսեմս զքէն , տուր
զհամար տնտեսութեան քո . զի ոչ ևս կարես լի-
3 նել տնտես : Եսէ ընդ միտս իւր տնտեսն . Օ՛ի՞նչ
գործեցից , զի տէր իմ հանէ զտնտեսութիւնս . գոր-
4 ծել՝ ոչ կարեմ . մուրանալ՝ ամաչեմ : Վիտեմ զի՞նչ
արարից . զի յորժամ 'ի բաց լինիցիմ 'ի տնտեսու-
5 թենէս՝ ընկալցին զիս 'ի տունս իւրեանց : Եւ կո-

չեցեալ առ ինքն մի ըստ միողէ 'ի պարտապանաց
 տեառն իւրոյ , ասէ ցառաջինն . Վասնի՞ ինչ պար-
 6 տիս տեառն իմում : Եւ նա ասէ . Հարիւր մար
 ձիթոյ . ասէ ցնա . Կա՞ զգիր քո , և նիստ գրեա
 7 վաղվաղակի յիսուն : Վարձեալ ասէ ցմիւսն . Վու
 քանի՞ ինչ պարտիս . և նա ասէ . Հարիւր քոռ ցո-
 րենոյ : և ասէ ցնա . Կա՞ զգիր քո , և նիստ գրեա
 8 ութսուն : Եւ գովեաց տէրն զտնտեսն անիրաւու-
 թեան , զի իմաստուածեամբ արար . զի որդիք աշ-
 խարհիս այսորիկ իմաստնագոյն են քան զորդիս լու-
 9 սոյ յազգա իւրեանց : Եւ ես ձեզ ասեմ . Արարէք
 ձեզ բարեկամս 'ի մամոնայէ անիրաւութեան . զի
 յորժամ պակասիցէ այն՝ ընկալցին զձեզ 'ի յարկն
 10 յաւիտենականս : Ար 'ի փոքուն հաւատարիմ է , և
 'ի բազմին հաւատարիմ է . և որ 'ի փոքուն անիրաւ
 11 է , և 'ի բազմին անիրաւ է : Իսկ արդ՝ եթէ յանի-
 րաւ մամոնային չեղէք հաւատարիմք , զճմարիտն
 12 ձեզ ո՞ հաւատասցէ : Եւ եթէ յօտարին չեղէք հա-
 13 ւատարիմք , զձերն ո՞ տացէ ձեզ : Այ՛ հր ծառայ կա-
 րէ երկուց տերանց ծառայել . զի եթէ զմին ատի-
 ցէ , և զմիւսն սիրիցէ . կամ զմին մեծարիցէ , և
 զմիւսն արհամարհիցէ . ո՛չ կարէք Աստուծոյ ծա-
 14 ռայել և մամոնայի : Իբրև լսէին զայս ամենայն
 փարիսեցիքն՝ քանզի արժաթասէրք էին , և անդոս-
 15 նէին զնա : Եւ ասէ ցնոսա . Վուրք էք որ արդա-
 րացուցանէք զանձինս առաջի մարդկան , սակայն
 Աստուած գիտէ զսիրտս ձեր . զի որ առաջի մարդկան
 16 բարձր է , պիղծ է առաջի Աստուծոյ : ()րէնքն և
 մարգարէք մինչև ց()ովհաննէս . յայնմ հետէ ար-

- քայու թիւն Լստուծոյ աւետարանի , և ամենայն որ
 17 զնա բռնաբարէ : Գիւրին իցէ երկնից և երկրի ան-
 ցանել , քան յօրինացն միոյ նշանախեցի անկանել :
 18 Լմենայն որ արձակէ զկին իւր և առնէ այլ , շնայ .
 19 և որ զարձակեալն առնէ , շնայ : Եւր ոմն էր մեծա-
 տուն , և ագանէր բեհեզս և ծիրանիս , և ուրախ
 20 լինէր հանապազ առատապէս : Եւ աղքատ ոմն ա-
 նուն Գլազարոս՝ անկեալ զնէր առ դրան նորա վի-
 21 բաւորեալ . Եւ ցանկայր յագել ՚ի փշրանացն՝ որ
 անկանէին ՚ի սեղանոյ մեծատանն . այլ և շունք ևս
 22 գային , և լեզուին զվէրս նորա : Եւ եղև մեռանել
 աղքատին , և տանել հրեշտակաց զնա ՚ի գոգն Լք-
 23 րահամու . մեռաւ և մեծատունն՝ և թաղեցաւ : Եւ
 ՚ի դժոխսն ամբարձ զաչս իւր մինչ ՚ի ամնջանան էր .
 ետես զԼքրահամ՝ ՚ի հեռաստանէ , և զԳլազարոս
 24 ՚ի գոգ նորա հանգուցեալ : Եւ նա աղաղակեաց և
 սսէ . Հմյր Լքրահամ՝ ողորմեաց ինձ , և առա-
 քեան զԳլազարոս , զի թացցէ զծագ մատին իւրոյ
 ՚ի ջուր , և զովացուցէ զլեզու իմ , զի պապակիմ
 25 ՚ի տապոյ աստի : Եւ սսէ ցնա Լքրահամ . Ո՛ր-
 դեակ՝ յիշեա՛ զի ընկալար անդրէն ղբարիս քո ՚ի
 կեանսն քում . և Գլազարոս նոյնպէս զչարչարանս .
 արդ սա ասա մխիթարի , և դու այգր պապակիս :
 26 Եւ ՚ի վերայ այսր ամենայնի՝ վիճ մեծ է ընդ մեզ
 և ընդ ձեզ . եթէ կամիցին աստի առ ձեզ անցա-
 նել՝ ո՛չ կարեն , և ո՛չ այտի որ առ մեզ անցանել :
 27 Եւ սսէ . Լքդ աղաչեմ զքեզ հայր , զի արձա-
 28 կեցես ղդա ՚ի տուն հօր իմոյ . Են իմ անդ եղբարք
 հինգ , որպէս զի տացէ նոցա վկայութիւն . զի մի՛

- 29 և նորա գայցեն յայս տեղի տանջանաց : Եւ ասէ
 Լքրաճամ . Ունին զՍոմսէս և զմարգարէս , նո-
 30 ցա լուիցեն : Եւ նա ասէ . Ո՛չ՝ հայր Լքրաճամ ,
 բայց եթէ 'ի մեռելոց որ երթիցէ առ նոսա , և ա-
 31 պաշխարեսցեն : Եւ ասէ ցնա . Եթէ Սոմսէսի և
 մարգարէիցն ո՛չ լսեն , և ո՛չ թէ 'ի մեռելոց որ յառ-
 նիցէ՝ հաւատացեն :

ԳԼ . ԺԷ :

- 1 Լսաց և առ աշակերտան իւր . Ո՛չ է մարթ չգալ
 գայթաղութեան . բայց վայ այնմիկ է՝ յոյր ձեռն
 2 գայցէ : Լաւ էր նմա՝ թէ վէմ երկանաքար կա-
 խէր զպարանոցէ նորա՝ և անկանէր 'ի ծով , քան
 թէ գայթաղեցուցանէ զմի որ 'ի փոքրկանցս յայս-
 3 ցանէ : Ազոյշ կացէք՝ անձանց . եթէ մեղիցէ եղ-
 բայր քո , սաստեան նմա . և եթէ ապաշխարիցէ ,
 4 թող նմա : Եւ եթէ եօթն անգամ մեղիցէ քեզ ,
 և եօթն անգամ դարձցի 'ի քեզ՝ և ասիցէ , Լպաշ-
 5 խարեմ , թողցես նմա : Եւ ասեն առաքեալքն
 6 ցՏէր . Աւել մեզ հաւատս : Եւ ասէ Տէր . Եթէ
 ունիցիք հաւատս քան զհատ մանանխոյ , և ասի-
 ցէք թթենւոյս այսմիկ , Խլեանց և տնկեանց 'ի ծո-
 7 վու , և հնազանդեսցի ձեզ : Իսկ ո՛վ որ 'ի ձէնջ , որ
 ունիցի ծառայ հողագործ կամ հովիւ , որ իբրև մտա-
 նիցէ յագարակէ՝ ասիցէ ցնա վաղվազակի , թէ Լնց
 8 բազմեանց : Լյլ ո՛չ ասիցէ ցնա , թէ Պատրաստեան
 զինչ ընթրելոց իցեմ , և գօտի ածեալ պաշտեան զնա՝
 մինչև կերայց և արբից , և ապա կերիցես և արբցես

- 9 դու : Ս'իթէ շնորհ ինչ ունիցի ծառային այնմիկ , զի
 10 արար զամենայն հրամանսն : Կոյնպէս և դուք՝ յոր-
 ժամ առնիցէք զամենայն հրամայեալն ձեզ , ասաս-
 ջիք թէ Ծառայք անպիտանք եմք , զոր պարտեաքն
 11 առնել , արարաք : Եւ եղև մինչև երթայր նա
 յԵրուսաղէմ , և ինքն անցանէր ընդ մէջ Սամար-
 12 եայ և Գալիլեացոց : Եւ մինչդեռ մտանէր 'ի
 գեօղ ուրեմն , պատահեցան նմա տասն այր բորոտ՝
 13 որք կացին 'ի հեռաստանէ . Բարձին զձայնս՝ և ա-
 14 սեն . Յիսուս Արդապետ՝ ողորմեաց մեզ : Եւ իբ-
 րև ետես զնոսա , ասէ ցնոսա . Երթայք ցուցէք
 զանձինս քահանայիցն . և եղև իբրև զնացին , առ-
 15 ժամայն սրբեցան : Ս'ի ոմն 'ի նոցանէ իբրև ետես՝
 եթէ բժշկեցաւ , դարձաւ անդրէն՝ 'ի ձայն մեծ փա-
 16 ռաւոր առնէր զԼստուած . Ընկաւ 'ի վերայ երեսաց
 իւրոց առ ոտս նորա , և գոհանայր զնմանէ . և ինքն
 17 էր Սամարացի : Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ .
 Ոչ տանն սորա սրբեցան , իսկ արդ՝ ինունքն ո՞ր են :
 18 Զի ոչ գտան դառնալ տալ փառս Լստուծոյ , բայց
 19 միայն այլազգիս այս : Եւ ասէ ցնա : Ըրի գնա . զի
 հաւատք քո կեցուցին զքեզ :
 20 Իբրև հարցաւ 'ի փարիսեցւոցն՝ թէ Երբ գայցէ
 արքայութիւն Լստուծոյ . պատասխանի ետ նոցա՝
 և ասէ . Ո՛չ գայ արքայութիւն Լստուծոյ խարանօք .
 21 Եւ չասիցեն թէ Լհաւասիկ աստ է՝ կամ անդ . զի
 ահա արքայութիւն Լստուծոյ 'ի ներքս 'ի ձեզ է :
 22 Լսաց և առ աշակերտսն . Եկեսցին աւուրք ցան-
 կանալոյ ձեզ մի յաւուրցն Որդւոյ մարդոյ տեսա-
 23 նել՝ և ոչ տեսանիցէք : Եւ եթէ ասիցեն ձեզ՝ ե-

Թէ Լճաւասիկ է՝ կամ անդ, մի երթայցէք զՏեա :

24 Բի որպէս փայլակն փայլատակեալ ՚ի ներքոյ երկնից՝ ընդ երկնիւք ծագիցէ, նոյնպէս և Որդի մար-

25 դոյ յաւուրն իւրում : Բայց նախ պարտ է նմա բա-

26 զումն չարչարի՝ և խոտիլ յազգէս յայսմանէ : Եւ որպէս եղև յաւուրսն՝ Եղի, նոյնպէս եղիցի և յա-

27ւուրս Որդւոյ մարդոյ : Ուտէին, ըմպէին, կանայս առնէին, և արանց լինէին, մինչև յօրն՝ յորում

28 ըրոյս զամենեսին : Եւ նոյնպէս և որպէս յաւուրսն՝ Գովտայ եղև, ուտէին, ընպէին, գնէին, վաճառէին,

29 տնկէին, շինէին . Եւ յորում աւուր ել Գովտայ ՚ի Սողոմայ, տեղաց հուր և ծծումբ յերկնից՝ և կո-

30 ըրոյս զամենեսին . Ըստ նմին օրինակի եղիցի և յա-

31ւուրն, յորում Որդի մարդոյ յայտնելոց է : Յայնմ աւուր որ կայցէ ՚ի տանիս՝ և կարասի իւր ՚ի տան, մի իջցէ առնուլ զայն . և որ յանդի իցէ, նոյնպէս

32 մի դարձցի յետս : Յիշեցէք զկինն Գովտայ :

33 Որ խնդրիցէ զանձն իւր ապրեցուցանել, կորուսցէ

34 զնա . և որ կորուսցէ, ապրեցուսցէ զնա : Լսեմ ձեզ . Յայնմ գիշերի՝ Թէ եղիցին երկու ՚ի մի մա-

35 հիւս, մին առցի՝ և միւսն թողցի . Եւ եթէ եղիցին երկու *՝ աղալ ՚ի միասին, մին առցի՝ և միւսն թողցի . և եթէ իցնն երկու յանդի, մին առցի՝

36 և միւսն թողցի : Պատասխանի ետուն և ասեն ցնա .

37 Եւ Տէր : Եւ նա ասէ ցնոսա . Ուր մարմին է, անդր և արծուիք ժողովեցին :

* Ի Եղիս, կանայք

ԳԼՃԻԸ

- 1 Ասաց և առակ մի նոցա՝ առ այն , թէ պարտ է
 յամենայն ժամ կալ նոցա յաղօթս՝ և մի՛ ձանձ
 2 րանալ : Ասէ . Վաստաւոր մի էր ՚ի քաղաքի ուրեմն ,
 յԱստուծոյ ոչ երկնչէր՝ և ՚ի մարդկանէ ոչ ամա-
 3 չէր : Եւ պարի մի էր ՚ի նմին քաղաքի , գայր առ
 4 նա և ասէր . Վաստ արա ինձ յոսոխէ իմմէ : Եւ
 ոչ կամէր ՚ի բազում ժամանակս . յետ այնորիկ ա-
 5 սէ ՚ի մտի իւրում , Եթէ և յԱստուծոյ ոչ երկրն-
 6 չիմ , և ՚ի մարդկանէ ոչ ամաչեմ , Վտնէ վասն
 աշխատ առնելոյ զիս պարւոյն՝ արարից նմա դատ ,
 7 զի մի՛ խալառ եկեալ թախանձիցէ զիս : Եւ ասէ
 Տէր . Լուարո՛ւք զինչ դատաւորն անիրաւութեան
 8 ասէր : Իսկ Աստուած՝ ոչ առնիցէ վրէժինդրու-
 թիւն ծառայից իւրոց , որ աղաղակեն առ նա ՚ի
 9 սուէ և ՚ի գիշերի , և երկայնամիտ միայն լինիցի
 10 առ նոսա : Այո՛ ասեմ ձեզ . զի Աքասցէ վրէժ-
 ինդրութիւն նոցա վաղվաղակի . իսկ Որդի մարդոյ
 11 եկեալ՝ գտանիցէ՞ արդեօք հաւատս յերկրի : Ասաց
 և առ ոմանս պանծացեալս յանձինս , թէ արդարք
 12 իցեն՝ և խոտիցեն զբազումս , զառակս զայս : Աքք
 երկու ելին ՚ի տաճարն կալ յաղօթս , մին փարի-
 սեցի՝ և միւսն մաքսաւոր : Վարիսեցին կայր մե-
 կուսի , և զայս առանձինն աղօթս մատուցանէր .
 Աստուած իմ՝ գոհանամ զքէն , զի ոչ եմ իբրև
 զայլս ՚ի մարդկանէ , զյափշտակողս և զանիրաւս և
 զշունս , կամ իբրև զայս մաքսաւոր : Այլ պահեմ
 երկիցս ՚ի շաքաթու , և տամ տասանորդս յամե-

- 13 նայն ստացուածոց իմոց : Եւ մաքսաւորն կայր մեկուսի , և ոչ կամէր և ոչ զաչան ընդ երկինս ամբառնալ . այլ կոծէր զկուրծս իւր՝ և ասէր . Եստուած՝ քաւես՝ զիս զմեղաւորս : Եսեմ ձեզ . Եւ սարդարացեալ ՚ի տուն իւր քան զնա . զի ամենայն որ բարձրացուցանէ զանձն իւր , խոնարհեսցի . և որ խոնարհեսցուցանէ զանձն , բարձրացի :
- 15 Ստուգանէին առ նա և մանկտի՝ զի մերձենայցէ ՚ի նոսա . իբրև տեսին աշակերտքն՝ աստէին նոցա :
- 16 Իսկ Յիսուս կոչեցեալ զնոսա առ ինքն՝ ասէ . Եւ այլ տուք մանկուոյդ՝ գալ առ իս , և մի արգելուք զդոսա . զի այդպիսեացդ է արքայութիւն Եստուծոյ :
- 17 Եւ մէն ասեմ ձեզ . Որ ոչ ընդունիցի զարքայութիւն
- 18 Եստուծոյ իբրև զմանուկ , ոչ մտցէ ՚ի նա : Եւ եհարց զնա ոմն իշխան՝ և ասէ . Սարդապետ բարի՝ զի՞նչ գործեցից , զի զկեանսն յաւիտենականս ժառանգեցից : Եւ քէն ցնա Յիսուս . Օհ ասես զիս բարի . չիք որ բարի բայց մի Եստուած : Օպատուրանս գիտես . Սի շնար , Սի սպանաներ , Սի գողանար , Սի սուտ վկայեր , Պատուեա՛ զհայր քո և զմայր : Եւ նա ասէ . Օայդ ամենայն պահեցի ՚ի մանկութենէ իմմէ : Իբրև լուաւ զայն Յիսուս՝ ասէ ցնա . Սիւս ևս պակաս է քեզ . զամենայն ինչ զոր ունիս , վաճառեա՛ և տո՛ւր աղքատաց , և ունիցիս գանձս յերկինս . և եկ զկնի իմ : Եւ իբրև լուաւ զայս՝ տրամեցաւ . քանզի էր մեծատուն յոյժ : Իբրև ետես զնա Յիսուս տրամեալ , ասէ . Որպէս դժուարաւ որ ինչս ունիցին՝ մտանիցեն յարքայութիւն Եստուծոյ : Իւրազոյն իցէ մալխոյ ընդ ծակ ասղան

- անցանել, քան մեծատան յարքայութիւն Լստուծոյ
 26 մտանել: Եւ որ լուանն՝ ասէին. Եւ ո՞ կարիցէ ապ-
 27 րել: Եւ նա ասէ. Ընհնարինք առ ՚ի մարդկանէ,
 28 հնարաւորք են յԼստուծոյ: Եւ ասէ Պետրոս. Լ-
 հաւաստիկ մեք թողաք զամենայն ինչ զմեր, և եկաք
 29 զկնի քո: Եւ նա ասէ ցնոսա. Լ՛մէն ասեմ ձեզ.
 եթէ Ոչ ճք է՝ որ եթող զտունս, կամ զծնողս, կամ
 զեղբարս, կամ զկին, կամ զորդիս՝ վասն արքայու-
 30 թեան Լստուծոյ, եթէ ոչ առնուցու բազմապա-
 առիկ ՚ի ժամանակի յայսմիկ. և յաշխարհին որ գա-
 31 լոցն է՝ զկենանն յաւիտենականա ժառանգեսցէ: Եւ
 առեալ զերկոտասանանն առանձինն՝ ասէ ցնոսա.
 Լհաւաստիկ ելանեմք յԵրուսաղէմ, և կատարեսցին
 ամենայն գրեալքն մարգարէիւք վասն Որդւոյ մար-
 32 դոյ: Օ՛հ մատնեսցի Հեթանոսաց, և կատակեսցի.
 33 Եւ հարկանիցեն, և սպանանիցեն զնա, և յերիր ա-
 34 լուր յարիցէ: Եւ նոքա ոչինչ իմացան յայնցանէ,
 ալ էր բանն ծածկեալ ՚ի նոցանէ, և ոչ գիտէին
 զասացեալսն:
- 35 Եւ եղև ՚ի մօտելն նորա յԵրիբով, կոյր ոմն նըս-
 36 տէր առ ճանապարհաւն մօլորացիկ: Իբրև լուաւ
 զանցանել ժողովքեանն, հարցանէր՝ թէ Օ՛հինչ
 37 իցէ այն: Եւ պատմեցին նմա, թէ Ախուս Լսա-
 38 զովքեցի անցանէ: Լղազակեաց և ասէ. Ախուս
 39 որդի՛ Դաւթի՛ ողորմեաց ինձ: Եւ որ առաջին եր-
 թային՝ սաստէին նմա զի լեսցէ. և նա ևս առաւել
 40 աղաղակէր, Որդի՛ Դաւթի՛ ողորմեաց ինձ: Օ՛տե-
 ղի առ Ախուս, և հրամայեաց ածել զնա առ իւր.
 և իբրև մերձ եղև առ նա, եհարց զնա և ասէ.

- 41 Օճինչ կամիս դու՛ զի արարից քեզ . և նա ասէ .
 42 Տէր՛ զի բացցին աչք իմ՛ և տեսից : Եւ Յիսուս
 ասէ ցնա . Հայեանց , հաւատք քո կեցուցին զքեզ :
 43 Եւ առ ժամայն ետես , և երթայր զՏեա նորա՛ և փա-
 ռաւոր առնէր զՄատուած . և ամենայն ժողովաբեանն
 տեսեալ , տայր օրհնութիւն Մատուծոյ :

ԳԼ . ԺԻԹ

- 1 Եւ մտեալ շօջէր ընդ Երիբով : (2) Եւ ահա այր
 մի անուն կոչեցեալ Օւաքէոս , և նա էր մաքսա-
 3 պեա , և ինքն մեծատուն . Եւ խնդրէր տեսանել՝
 եթէ ո՞վ իցէ Յիսուս , և ո՞չ կարէր ՚ի բազմութե-
 4 նէն , զի կարճ էր հասակաւ : Եւ ընթացեալ յա-
 ռաջս , ել ՚ի ժանտաթղենին՝ զի տեսանիցէ զնա .
 5 քանզի ընդ այն իսկ անցանելոց էր : Իբրև եկն ՚ի
 տեղին՝ հայեցաւ ՚ի վեր Յիսուս՝ և ասէ ցնա . Օւա-
 քէ՛ փութա՛ էջ այտի , զի պսօր ՚ի տան քում ար-
 6 ժան է ինձ ազանել : Փութացաւ և էջ՝ և ընկա-
 7 լաւ զնա ուրախութեամբ : Իբրև տեսին ամենեքին ,
 արտնջէին և ասէին՝ թէ Մա առն մեղաւորի եմուտ
 8 լուծանել : Եկն եկաց Օւաքէոս՝ և ասէ ցՏէր . Տէր՛
 ահա զկէս ընչից իմոց տաց աղքատաց . և եթէ
 9 զոք զըկեցի , հասուցից չորեքկին : Եւ ասէ ցնա
 Յիսուս . Մսօր եղև փրկութիւն տանս այսմիկ .
 10 քանզի և սա որդի Մարահամու է : Օւի եկն Որդի
 11 մարդոյ խնդրել և կեցուցանել զկորուսեալն : Եւ
 մինչդեռ նորա զայն լսէին , յաւել առակ մի՛ և ասէ ,
 վասն մերձնալոյ նորա յԵրուսաղէմ , և օհմարե-

- լոյ նոցա եթէ առժամայն յայտնելոց է արքայու
 12 թիւն Լստուծոյ : Լսէ . Լսր ոմն ազնուական գնաց
 յաշխարհ հեռի՝ առնուլ իւր թագաւորութիւն, և
 13 դառնալ : Եւ կոչեցեալ զծառայս իւր՝ ետ նոցա
 տասն մնաս, և ասէ ցնոսա . Յարգեցէք զայդ մինչև
 14 եկից : Եւ քաղաքացիքն նորա ատէին զնա, առա-
 քեցին հրեշտակս զկնի նորա՝ և ասնն . թէ Ո՛չ
 15 կամիմք թագաւորել դմա ՚ի՞ վերայ մեր : Եւ եղև
 դառնալ նմա՝ առեալ զթագաւորութիւնն . և կոչ-
 եալ զծառայսն՝ որոց տուեալ էր զարծաթն, զի գի-
 16 տասցէ թէ ո՞ զինչ շահեցաւ : Եկն առաջինն և ասէ .
 17 Տէր՝ մնասն քո՝ տասն մնաս արար : Եւ ասէ ցնա .
 Լ՛գնիւ ծառայ և բարի, զի ՚ի փոքուդ հաւատարիմ
 եղեր, լիջիր իշխանութիւն ունել ՚ի վերայ տասն
 18 քաղաքի : Եկն երկրորդն և ասէ . Ս՛նասն քո ա-
 19 րար հինգ մնաս : Լսէ և ցնա, Եւ դու լիջիր ՚ի վերայ
 20 հինգ քաղաքաց : Եկն միւսն և ասէ . Տէր՝ ահա
 մնասն քո՝ զոր ունէի՝ ծրարեալ ՚ի վարշամակի .
 21 Երկնչէի ՚ի քէն, զի այր ստամբակ ես . բառնաս՝
 22 զոր ոչ եղիր, և հնձես՝ զոր ոչ սերմանեցեր : Եւ
 ասէ ցնա . ՚Ի բերանոյ քումմէ դատեցայց զքեզ ծա-
 ռայ անհաւատ . գիտէիր թէ ես այր մի ստամբակ
 եմ, բառնամ՝ զոր ոչ եղի, և հնձեմ՝ ուր ոչ
 23 սերմանեցի : Եւ ընդէր ոչ ետուր զարծաթն իմ ՚ի
 սեղանաւորս, և եկեալ ես տոկոսեօք պահանջէի :
 24 Եւ ասէ ցապասաւորսն . Լ՛ռէք ՚ի դմանէ զմնասն,
 25 և տարայք տուք այնմ՝ որ ունիցի զտասն մնասն : Եւ
 26 ասնն ցնա . Տէր՝ ունի տասն մնաս : Լսեմ ձեզ,
 եթէ Լ՛մնայնի որ ունիցի, տացի . և յայնմանէ

որ ոչն ունիցի , և զոր ունիցին՝ բարցձի 'ի նմանէ :
 27 Բայց զթշնամիսն իմ զայնոսիկ , որ ոչն կամէին
 զիս թագաւորել 'ի վերայ նոցա , ածէք այսր , և
 28 սպանէք առաջի իմ : Եւ իբրև զայս ասաց , գնաց
 յառաջ ելանել յԵրուսաղէմ :
 29 Եւ եղև իբրև մերձեցաւ 'ի Բեթփազէ և 'ի Բե-
 թանիա մօտ 'ի լեառնն՝ որ կոչի Ձիթենեաց , առաք-
 30 եաց երկուս յաշակերտացն իւրոց՝ և ասէ : Եր-
 թմէք դուք 'ի գեօղն՝ որ հանգէպ մեր կայ . յոր
 իբրև մտանէք՝ գաանիցէք յաւանակ կապեալ , յո-
 րում որ 'ի մարդկանէ երբէք ոչ նստաւ . լուծէք զնա
 31 և ածէք : Եւ եթէ որ հարցանիցէ զձեզ՝ թէ Բն-
 դէ՞ր լուծանէք , այսպէս ասասցի՞ք ցնա . թէ Տեառն
 32 իւրում պիտոյ է : Իբրև չորքան որ առաքեցանն ,
 33 գտին որպէս ասացն ցնոսա , կայր յաւանակն : Եւ
 մինչդեռ լուծանէին զյաւանակն , ասեն տեարքն նո-
 34 ռա ցնոսա . Օ՞ր լուծանէք զյաւանակդ : Եւ նորա
 35 ասեն . Տեառն իւրում պիտոյ է : Եւ ածին զնա
 առ Յիսուս . և արկին զնովաւ հանդերձս , և հե-
 36 ծուցին զՅիսուս : Եւ մինչդեռ երթայր , զհան-
 37 դերձս իւրեանց տարածանէին զձանապարհան : Եւ
 իբրև այն ինչ մերձ եղև 'ի զառ 'ի վայր լերինն Ձի-
 թենեաց , սկսաւ ամենայն բազմութիւն աշակեր-
 տացն ուրախութեամբ օրհնել զՄատուած 'ի ձայն
 մեծ վասն ամենայն եղելոց զօրութեանցն՝ զոր տե-
 38 սին . Եւ ասէին . () րհնեալ որ գայ թագաւորդ
 յանուն Տեառն . խաղաղութիւն յերկինս , և փառք
 39 'ի բարձունս : Եւ ոմանք 'ի փարիսեցւոցն յամ-
 բոխէ անտի՝ ասեն ցնա . Ս' արդապետ սաստեմ՝

- 40 աշակերտացդ քոց : Պատասխանի ետ՝ և ասէ . Եւսեմ ձեզ՝ զի եթէ դոքա լուսեցնէ, քարինքդ աշակերտացնն : Եւ իբրև մերձեցաւ, տեսաւ զքաղաքն՝
- 42 ելաց ՚ի վերայ նորա, և ասէ : Եթէ գիտեիր գուգոնէ յաւուրս յայսմիկ զխաղաղութիւնն քո . բայց
- 43 այժմ ծափկեցաւ յերեսաց քոց : Եւ ի կիսեցն աւուրք ՚ի վերայ քո, և պատեցեն զքև թշնամիք քո պատճէշ, և պաշարեցեն զքեզ, և նեղեցեն ըզքեզ յամենայն կողմանց . Եւ յառակեցեն զքեզ, և զքոյիս քո ՚ի քեզ . և ոչ թողուցան քար ՚ի քարի վերայ յամենայնի ՚ի քեզ . փոխանակ զի ոչ
- 45 ծանեար զժամանակ պցելութեան քո : Եւ մտնալ ՚ի տաճարն . կսաւ հանել զաղբանելիւճառան, և ըզգնորդ . և զպեղանա հատալիւճառացն ցրուեաց : Եւ ասէ ցնոսա . Իրեալ է՝ Եւ եղեցի տուն իմ տուն աղբից, և դուք արարիք զգար այրս աւաղակաց :
- 47 Եւ ուսուցանեք զնոսա հանապուղ ՚ի տաճարին . իսկ քահանայապետքն և դպիրք և դիւարուրք ժողովորդեանն խնդրէին զնա կարուսանել, Եւ ոչ գասնէին՝ թէ զինչ արասցեն . զի ժողովուրդն ամենայն կախեալ կային զմանե ՚ի բերէ :

ԳԷ. Ի

- 1 Եւ եղև ՚ի միում աւուրցն յայնցանէ, մինչդեռ ուսուցանեց զժողովուրդն ՚ի տաճարի անդ՝ և աւետարանէր, հասին ՚ի վերայ քահանայապետքն և
- 2 դպիրք ճերգիքն հանդիւրձ, Եւ ասեն ցնա . Եւսեմ մեզ՝ որո՞վ խնայանութեամբ գործես դու զայդ, կամ

3 ոմ է՝ որ ետ քեզ զայդ իշխանութիւն : Պատաս-
խանի ետ և ասէ ցնոսա . Հարցից և ետ ցձեզ բան
4 մի , և ասացէք ինձ : Սկրտութիւնն Յովհաննու
5 յերկնից եր՝ եթէ 'ի մարդկանէ : Եւ նորա խոր-
6 հեցան 'ի միտս իւրեանց՝ և ասեն : Եթէ ասեմք
(Յերկնից , ասէ . Ի՞նչ ընդէր ոչ հաւատացէք նմա .
և եթէ ասեմք 'ի մարդկանէ , ամենայն ժողովուրդն
քարկոծ առնեն զմեզ . զի հաստատեալ է 'ի միտս
7 զՀովհաննէ , թէ մարգարէ է : Եւ պատասխանի
8 ետուն՝ շքիտել թէ ուստի իցէ : Եւ Յիսուս ասէ
ցնոսա . Եւ ոչ ես ասեմ ձեզ որով իշխանու-
թեամբ առնեմ զայս :
9 Սկաւ ասել առ ժողովուրդն՝ զառակս զայս .
Ըստ ոմն տնկեաց այգի , և ետ զնա մշակաց . և ինքն
10 զնաց 'ի ճանապարհ ժամանակա բազումն : Եւ 'ի
ժամու՝ առաքեաց առ մշական ծառայ , զի 'ի պտղոյ
այգւոյն տացնն նմա . և մշակքն դան հարին զնա ,
11 և արձակեցին ունայն : Եւ յաւել միւս ևս ծա-
ռայ յզել . նորա և զնա ևս դան հարին՝ անար-
12 գեցին , և առաքեցին ունայն : Եւ յաւել զերրորդն
առաքել . նորա և զնա վիրաւորեցին , և հանին
13 արտաքս : Ըստ անր պրբոյն . Օթնչ արարից , ա-
ռաքեցից զորդի իմ սիրելի , թերևս 'ի սմանէ պատ-
14 կառեսցեն : Իբրև տեսին զնա մշակքն , խորհեցան
ընդ միմեանս և ասեն . Սա է ժառանգն . սպան-
15 ցուք զսա , զի մեր լինիցի ժառանգութիւնն : Եւ
հանին զնա արտաքս քան զայգին՝ և սպանին . արդ
16 զինչ արասցէ ընդ նոսա տէր պրբոյն . Ոչ ապա-
քեն դայցե և կորուսանիցէ զմշական զայնոսիկ և

- տացէ զայգին այլոց . իբրև լուան՝ ասեն . Վա՛ւ մի՛
- 17 լիցի : Եւ նա հայեցեալ ընդ նոսա՝ ասէ . Իսկ
զի՛նչ իցէ այն որ գրեալն է . Թէ Օվէմն զոր ա-
- 18 նարգեցին շինողքն , նա եղև գլուխ անկեան : Եւ
մենայն՝ որ ընդհարցի ընդ վէմն ընդ այս՝ խորտա-
- 19 կեսցի , և յորոյ վերայ անկցի՝ հոսեցէ զնա : Եւ
խնդրէին դպիրքն և քահանայապետք արկանել ՚ի
նա ձեռս ՚ի նմին ժամու , և երկեան ՚ի ժողովրդե-
- նէն . զի գիտացին՝ թէ առ նոսա ասաց զառակն
- 20 զայն : Եւ ապա սպասեցին , և առաքեցին դաւա-
ճանս կեղծաւորեալս զանձինս առ արդարս ունել ,
զի ըմբռնեսցեն զնա բանիւք , առ ՚ի մատնել զնա
- 21 պետութեան և իշխանութեան դատաւորին : Հար-
ցին ցնա և ասեն . Սըրդապետ գիտեմք եթէ ու-
ղիղ խօսիս և ուսուցանես , և ոչ առնուս ակն՝ այլ
ճշմարտութեամբ զճանապարհն Եստուծոյ ուսուցա-
- 22 նես : Երթա՛ն է մեզ կայսեր հարկս տալ՝ թէ ոչ :
- 23 Եւ նայեցեալ ընդ խորամանկութիւն նոցա՝ ասէ
24 ցնոսա . Յուցէք ինձ զդահեկանն . և նոքա ցուցին .
և ասէ . Օջր պատկեր և զգիր ունի . պատասխանի
- 25 ետուն և ասեն՝ զկայսեր : Եւ նա ասէ ցնոսա .
Երդ երթայք տուք զկայսերն կայսեր , և զԵստու-
- 26 ծոյն Եստուծոյ : Եւ ոչ կարացին զնա ըմբռնել
բանիւք առաջի ժողովրդեանն . և զարմացեալ ընդ
պատասխանին նորա՝ լռեցին :
- 27 Ստուգեալ ոմանք ՚ի սաղուկեցւոցն՝ որք հա-
- 28 կառակէին չլինել յարութեան , հարցին՝ ցնա Եւ
ասեն . Սըրդապետ՝ Սովսէս գրեաց մեզ , եթէ
ուրուք եղբայր մեռանիցի , որոյ իցէ կին և նա անորդի

իցէ, զի անուշտու բողոքոյր նորա զիինն, և յարուսցէ
 29 զաւակ՝ եղբոր իւրում: Ըրդ՝ եօթմօս եղբարք էին.
 30 և առաջնոյն անեալ կին՝ մեռաւ անորդի: Ըն զնա և
 31 երկրորդն, մեռաւ և նա անորդի: Ըն զնա և երրորդն.
 32 նոյնպէս և եօթմանքին, և ոչ թողին որդիս: Սե-
 33 ռաւ և կինն: Ըրդ ՚ի յարութեան ում ՚ի նո-
 ցանէ լինիցի կին. զի եօթմանքին կալան զնա կին:
 34 Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս և ասէ. Որդիք
 աշխարհիս այսորիկ կանայս առնեն՝ և արանց լի-
 35 նին: Իսկ որ արժանի լինիցին այնմ՝ աշխարհի
 հասանել՝ և յարութեամն որ ՚ի մեռելոց, ոչ կա-
 36 նայս առնեն, և ոչ արանց լինին: Վանզի և ոչ մե-
 ռանել ևս կարեն, զի հաւասար հրեշտակաց են՝ և
 որդիք Մատուծոյ. քանզի յարութեան որդիք են:
 37 Ըյլ զի յառնեն մեռեալք, և Սովսէս գուշակեաց
 ՚ի մորենուցն, որպէս ասէ զՏեառնէ Մատուծոյ Մա-
 ռահամու և զՄատուծոյ Սահակայ և զՄատուծոյ
 38 Յակովբայ: Եւ Մատուծ չէ մեռելոց՝ այլ կենդան-
 39 եաց, զի ամենքին նմա կենդանի են: Պատասխա-
 նի ետուն ոմանք ՚ի դպրացն և ասեն. Սարդապետ՝
 40 բարուք ասացեր: Եւ ոչ ևս ոք իշխէր հարցանել
 զնա՝ և ոչինչ:
 41 Ըսէ և առ նոսա. Օխարդ ասեն զՎրիստոսէ՝
 42 թէ որդի է Վաւթի. Օի ինքն Վաւթի ասէ ՚ի
 գիրս Սաղմոսաց. Ըսաց Տէր ցՏէր իմ, Վիստ ընդ
 43 ալմէ իմմէ, Սինչեւ եդից զթշնամիս քո պատուան-
 44 դան ոտից քոց: Իսկ արդ եթէ Վաւթի զնա Տէր
 45 կոչէ, զխարդ որդի նորա իցէ: Եւ լուիլու ամենայն
 46 ժողովորդեանն ասէ ցաշակերտսն: Օգնչ լերուք

ի դպրացն , որ կամին պատմուճանօք շրջել , և սիրեն ողջոյնս ՚ի հրապարակս՝ և զնախաթոռս ՚ի ժողովուրդս , և զբարձերէցս յընթրիս . Որ ուտեն ըզտունս այրեաց , և պատճառանօք յերկարեն զաղօթս . նոքա ընկալցին աւելի դատաստանս :

ԳՈ՛ՒՆ

- 1 Եւ հայեցեալ ետես զմեծատունսն՝ որ արկանէին
- 2 զտուրս իւրեանց ՚ի գանձանակն : Ետես և զկին ոմն
- 3 այրի աղքատ , որ արկ անդր երկուս լումայս . Եւ
- 4 աւելի արկ քան զամենեսին : Լճնեքին նոքա ՚ի մը-
- 5 թերից իւրեանց արկին յընծայսն Լստուծոյ . բայց
- 6 նա ՚ի կարօտութենէ իւրմէ զամենայն զկեանս իւր
- 7 զոր ունէր՝ արկ :
- 8 Եւ յասել ոմանց զտաճարէն , թէ Գեղեցիկ
- 9 վիմօք և աշտարակօք զարդարեալ է , ասէ : Օայդ
- 10 ամենայն զոր տեսանէք , եկեսցեն աւուրք՝ յորս ոչ
- 11 թողցի այդր քար ՚ի քարի վերայ , որ ոչ քակ-
- 12 տեսցի : Հարցին ցնա և ասեն . Սարդապետ՝ երբ
- 13 լինիցի այդ , և զվնչ նշան իցէ՝ յորժամ այդ լինե-
- 14 լոց իցէ : Եւ նա ասէ . Օգոյշ կացէք , մի խաբի-
- 15 ցիք . զի բազումք գայցեն յանուն իմ , և ասիցեն՝
- 16 թէ Ես եմ , և մերձեցաւ ժամանակ . մի երթայցէք
- 17 զկնի նոցա : Եւ յորժամ ըիցէք պատերազմունս և
- 18 խռովութիւնս՝ մի զարհուրիցիք . զի պարտ է նախ
- 19 այնմ լինել . այլ առժամայն կատարած : Յայն՝
- 20 ժամ ասէ ցնոսա . Յարիցէ ազգ յազգի վերայ . և

- 11 Թագաւորութիւն 'ի Թագաւորութեան վերայ : Եւ շարժմունք մեծամեծք . և 'ի տեղիս տեղիս սովք և սրածուծիւնք . եղիցին արհաւիրք և նշանք մեծա-
- 12 մեծք յերկնից : Բայց յառաջ քան զայս ամենայն , մխեսցեն զձեռս իւրեանց 'ի ձեզ՝ և հալածեսցեն . մասնեսցեն 'ի ժողովուրդս և 'ի բանտս , և տանիցին առաջի դատաւորաց և Թագաւորաց վասն անուան
- 13 իմոյ : Եւ լինիցի ձեզ այն 'ի վկայութիւն : 14 Արդ դիք 'ի սիրտս ձեր՝ մի՛ յառաջագոյն կրթել 15 տալոյ պատասխանի : Օ՛հ ես տաց ձեզ բերան և իմաստութիւն , որում ո՛չ կարիցեն կալ հակառակ՝ կամ տալ պատասխանի ամենայն հակառակորդքն
- 16 ձեր : Ստանեսցիք և 'ի ծնողաց և յեղբարց և յազգականաց և 'ի բարեկամաց , և սպանանիցեն 'ի 17 ձէնջ . Եւ եղիջիք ատեցեալք յամենեցունց վասն 18 անուան իմոյ . Եւ մազ մի 'ի գլխոյ ձերմէ ո՛չ կորիցէ . 19 Եւ համբերութեամբ ձերով ստասցիք զոգիս ձեր : 20 Եւ յորժամ տեսանիցէք շուրջ պատեալ զօրօք զԵրուսաղէմ , յայնժամ գիտասցիք թէ մերձ է ա-
- 21ւեր նորա : Յայնժամ որ 'ի Հրէաստանի իցեն՝ փախիցեն 'ի լերինս , և որ 'ի միջի նորա իցեն՝ խուսեսցեն . և որ 'ի գաւառսն իցեն՝ մի՛ մտցեն 'ի նա . Օ՛հ աւուրք վրէժխնդրութեան են այնոքիկ՝ առ 'ի կա-
- 23տարելոյ ամենայն գրելոց : Բայց վայ իցէ յղեաց և սոնտուաց յաւուրսն յայնոսիկ . զի եղիցի տագնապ մեծ 'ի վերայ երկրի , և բարկութիւն ժողովւրդ-
- 24եանն այնմիկ : Եւ անկցին 'ի սուր սուսերի , և գերեսցին յամենայն Հեթանոսս . և Երուսաղէմ եղիցի կոխան յազգաց՝ մինչև կատարեսցին ժա-

- 25 մանակք հեթանոսաց : Եւ եղիցին նշանք յարե-
գակն և 'ի լուսին և յաստեղս . և յերկրի տափնապ
հեթանոսաց՝ յահնդ բարբառոյ իբրև ծովու և
- 26 խառվութեան , (Ելաննելոյ ոգւոց մարդկան յեր-
կիւղէ՝ և 'ի կարֆեաց եկեղոց 'ի վերայ տիեզերաց .
- 27 զի զօրութիւնք երկնից շարժեսցին : Եւ յայնժամ
տեսցեն զվերջի մարդոյ եկեալ՝ ամպովք զօրութեամբ
- 28 և փառօք բազմօք : Եւ յորժամ սկսանիցի այս լի-
նել , ամբարձիք և բարձրացուալիք զգլուխս ձեր .
- 29 զի մերձ է փրկութիւն ձեր : Եւ ասաց առակ մի՛ նո-
ցա . Տեսէք զթղթնիդ և զամենայն ծառ : (Յորժամ
- 30 ցուցանիցեն զպտուղ իւրեանց , տեսանէք և 'ի նո-
ցանէ ճանաչէք եթէ մերձ է ամառն : 'Երայնպէս և
- 31 դուք՝ յորժամ տեսանիցէք զայս ամենայն եղեալ՝
գիտապիք թէ մերձ է արքայութիւնն 'Եստուծոյ :
- 32 'Եւն աւետ ձեզ . թէ Ո՛չ անցցէ ազգս այս , միև-
33 չև այս ամենայն լինիցի : Երկինք և երկիր անցցեն՝
- 34 և բանք իմ ո՛չ անցանիցեն : 'Օգո՛յշ լերուք անձանց ,
գուցէ ծանրանայցեն սիրտք ձեր շուսյտութեամբ և
արբեցութեամբ և հոգովք աշխարհականօք , և
յանկարծակի հասանիցէ 'ի վերայ ձեր օրն այն .
- 35 'Օի իբրև զորոգայթ հասանիցէ 'ի վերայ ամենե-
ցուն , որ բնակեալ են ընդ ամենայն երեսս երկրի :
- 36 'Երթուն կացէք այսուհետև , յամենայն ժամ ա-
ղօթս արարէք , զի արժանի լինիլիք զերծանել յայնմ
յամենայնէ որ լինելոց է , և կալ առաջի Որդւոյ
- 37 մարդոյ : Եւ 'ի տուէ 'ի տաճարին ուսուցանէր , և
զգիշերս ելեալ ագանէր 'ի լերինն՝ որ կոչէր 'Ձի-
- 38 թեննաց : Եւ ամենայն ժողովուրդն կանխէր ընդ
առաւօտս առ նա 'ի տաճարն լսել 'ի նմանէ :

ԳՂ. ԽԻ

- 1 Մ'երձեցաւ սոն բազարջակերացն՝ որ կոչեր Պաս-
- 2 քա . Եւ ինդրէին քահանայապետքն և դպիրք՝ թէ
որպէս սպանանիցեն զնա . բայց երկնչէին 'ի ժողո-
- 3 վըրդենէ անտի : Լ'պա եմուտ Խատանայ 'ի Յուդա
'ի կոչեցեալն Իակարիովտացի , որ էր 'ի թուոյ երկո-
- 4 տասնիցն : Չոգաւ եղ բանս ընդ քահանայապետն
և ընդ դպիրս և ընդ իշխանս ժողովբեանն , զի
- 5 մատնեսցէ զնա նոցա : Եւ ինդացին , և խոտոա-
- 6 ցան տալ նմա արծաթ : Եւ յանձն առ , և ինդրէր
պարապ մատնել զնա նոցա՝ մեկուսի յամբոխէն :
- 7 Եկն օր բազարջակերացն , յորում օրէն էր զննուլ
8 զպատեքն : Եւ առաքեաց զՊետրոս և զՅովհան-
- նէս՝ և ասէ . Երթայք պատրաստեցէք մեզ զպատեքն՝
- 9 զի կերիցուք : Եւ նորա ասնն . Ի՛նչ կամիս զի
- 10 պատրաստեսցուք : Եւ ասէ ցնտա . Լ'հա իբրև մը-
- տանիցէք 'ի քաղաքն , պատահեսցէ ձեզ այր մի քարձ-
- եալ սափոր ջրոյ . երթիղիք զհետ նորա 'ի տունն
- 11 յոր մտանիցէ . Եւ ասաղիք ցտանուտէր տանն .
Սարդապետ ասէ քեզ . Ի՛նչ են վանքն իմ . յորում
- 12 զպատեքն ուտիցեմ աշակերտօքս հանդերձ : Եւ նա
ցուցցէ ձեզ վերնատուն մի մեծ զարդարեալ , և անդ
- 13 պատրաստեցիք : Եւ գնացեալ գտին որպէս և ա-
- 14 տացն նոցա . և պատրաստեցին զպատեքն : Եւ իբրև
ժամ եղև՝ բազմեցաւ , և երկուտասան առաքեալքն
- 15 ընդ նմա : Եւ ասէ ցնտա . Հանկանալով ցանկա-
- ցայ զայս պատեք ուտել ընդ ձեզ՝ մինչև չարչար-
- 16 եալ իցեմ : Բայց ստեմ ձեզ , թէ ոչ ես կերայց

- 'ի սմանէ՝ մինչև լցցի յարքայութեան Լստուծոյ :
 17 Եւ ընկալեալ բաժակ՝ գոհացաւ և ասէ . Լուէք
 18 զայդ՝ և բաժանեցէք 'ի ձեզ : Լսեմ՝ ձեզ՝ թէ Յայ-
 սրմ հետէ ոչ արբից 'ի բերոյ որթոյ՝ մինչև եկեսցէ
 19 արքայութիւն Լստուծոյ : Եւ առեալ հաց՝ գոհա-
 ցաւ , երեկ և ետ նոցա՝ և ասէ . Լյս է մարմին իմ ,
 որ վասն բազմաց տուեալ . զայս արատջիք առ իմոյ
 20) յիշատակի : Եւ յոյնպէս և զբաժակն յետ ընթրեացն
 առ՝ և ասէ . Լյս բաժակ է նոր ուխտ իմով արեամբ
 21 վասն ձեր հեղոյ : Բայց աւաստիկ ձեռն մատնչի ի-
 22 մոյ ընդ իս 'ի սեղանս : Եւ Որդի մարդոյ ըստ սահ-
 մաներոյն երթայ , բայց վայ մարդոյն այնմիկ՝ յոր
 23 ձեռն մատնիցի : Եւ նոքա սկսան խնդրել ընդ մի-
 մեանս , թէ ո՞վ է 'ի նոցանէ՝ որ զայն գործելոց իցէ :
 24 Եւ եղև հակառակութիւն 'ի մէջ նոցա . թէ ո՞ 'ի
 25 նոցանէ համարիցի մեծ : Եւ նա ասէ ցնոսա . Թա-
 գաւորք ազգաց տիրեն նոցա , և որ իշխենն նոցա՝
 26 բարերարք կոչին . Լյլ դուք ոչ այնպէս . այլ որ
 մեծն է 'ի ձեզ՝ եղիցի իբրև զկրտսերն , և առաջ-
 27 նորդն իբրև զսպասաւորն : Ո՞վ է մեծ , բազմեանն՝
 եթէ սպասաւորն , ոչ ապաքէն բազմեանն . բայց ես
 28 եմ 'ի միջի ձերում իբրև սպասաւոր : Եւ դուք էք՝
 29 որ ցանդ կայիք ընդ իս 'ի փորձութիւնս իմ . Եւ
 ես ուխտեմ ձեզ՝ որպէս և Հայր իմ ուխտեաց ինձ
 30 զարքայութիւն . Օ՞ր ուտիցէք և ըմպիցէք 'ի սեղան
 իմ յարքայութեանն իմում , և նստիցիք յերկո-
 տասան աթոռ՝ դատել զերկօտասան ազգ Խարայելի :
 31 Եւ ասէ Տէր . Ամինն Ամինն՝ ահա Սատանայ
 32 ինդրեաց զքեզ խարբալել իբրև զցորեան . Լյլ

- ես աղաչեցի վասն քո՝ զի մի պակասեցեն հա-
 ւատք քո . և դու երբեմն դարձցիս՝ և հաստա-
 33 տեսցես զեղբարս քո : Եւ նա ասէ ցնա . Տէր՝
 ընդ քեզ պատրանստ եմ և ՚ի բանտ և ՚ի մահ եր-
 34 թալ : Եւ նա ասէ ցնա . Լսեմ քեզ Պետրէ ,
 չիցէ պսօր հաւու խօսեալ՝ մինչև երիցս ուրասցիս
 35 զիս չգիտել : Եւ ասէ ցնոսա . Յորժամ առաքեցի
 զձեզ առանց քսակի և մախաղի և կօշկաց , միթէ
 կարօտացմբ իմիք : Եւ նոքա ասեն . Եւ ո՛չ իմիք :
 36 Լպա ասէ . Լսլ այժմ որ ունիցի քսակ՝ բարձցէ ,
 նոյնպէս և մախաղ . և որ ոչն ունիցի , վաճառես-
 37 ցէ զձորձս իւր՝ և գնեսցէ իւր սոււեր : Բայց ա-
 սեմ ձեզ , զի այս ևս որ գրեալ է՝ պարտ է զի
 կատարեսցի՝ յիս , թէ ընդ անօրէնս համարեցաւ .
 38 զի որ վասն իմ ինչ է՝ վճարեալ է : Եւ նոքա
 ասեն . Տէր՝ ահաւասիկ են աստ երկու սուրբ . և
 39 նա ասէ ցնոսա . Բաւական են : Եւ ելեալ գնաց
 ըստ սովորութեանն ՚ի լեառն Ձիթենեաց . գնացին
 40 զհետ նորա և աշակերտքն : Իբրև եհաս ՚ի տեղին՝
 ասէ ցնոսա . Յաղօթս կացէք չմտանել ՚ի փորձու-
 41 թիւն : Եւ ինքն մեկնեցաւ ՚ի նոցանէ իբրև քար-
 42 ընկէց մի , եդ ծուներ՝ կայր յաղօթս , Եւ ասէր .
 Հայր եթէ կամիս՝ անց՛ զբաժակս զայս յինէն .
 43 բայց ո՛չ իմ կամք՝ այլ քոյդ լիցին : Եւ երևե-
 ցաւ նմա հրեշտակ յերկնից և զօրացուցանէր զնա .
 և էր ՚ի տագնապի , և մտադիւրութեամբ ևս կայր
 44 յաղօթս : Եւ հոսէին ՚ի նմանէ քրտունք իբրև
 45 զկայլակս արեան՝ ոլոռն ոլոռն հեղեալ յերկիր : Եւ
 յարուցեալ յաղօթիցն՝ եկն առ աշակերտսն , եգիտ

- 46 զնոսա՛ ՚ի բուն՝ ՚ի արամու՛թենէն . Եւ ասէ ցնոսա .
 Օ՛րն ննջէք , արե՛ք կոցէ՛ք յազօթս՝ զի մի՛ մտանի-
- 47 ցէք ՚ի փորձու՛թիւն : Եւ մինչդեռ խօսեր , ահաւա-
 սիկ ամբօխ . և որ կօչէրն Յուգա՛ մի յերկոտա-
 սանիցն արաջնորդէր նոցա : Իբրև մերձեցաւ առ
 Յիսուս՝ համարեաց զնա . *քանզի զայն նշան
 տուեալ էր նոցա , թէ ընդ որում ես համարե-
- 48 ցից , նա է՛ զնա ունիցիք :՝ Ըսէ ցնա Յիսուս . Յու-
 49 գա՛ համարեի՞նք մատնես զՍրդի մարդոյ : Իբրև
 տեսնի որ ցնովան էին՝ որ ինչ եղևն , ասին ցիս .
- 50 Տէ՛ր՝ հարցուք զնոսա սրով : Եւ եհար մի ոմն ՚ի
 նոցանէ զքահանայապետին ծառայ , և ՚ի բաց եհան
- 51 զաջոյ զւնկն նորա : Պատասխանի ետ Յիսուս և
 ասէ . Թո՛ղ արեք մինչև ցայգ վայր . և մատուցեալ
- 52 յունկնն՝ բժշկեաց զնա : Եւ ասէ ցեկեալսն ՚ի վե-
 րայ նորա՛ զքահանայապետան և ցիշխանս ասա՛-
 րին և ցճերս . Իբրև ՚ի վերայ աւազակի ելիք սու-
- 53 սերօք և բրօք : Հանապազ ընդ ձեզ էի ՚ի ասա՛-
 րին , և զչ ձգեցիք ձեռս յիս . այլ այս է ձեր
- 54 ժամ՝ և իշխանութիւն խաւարի : Եւ կաշեալ զեա՛
 ածին և մեւծին ՚ի ասն քահանայապետին . և
- 55 Պետրոս երթալով զկնի՛ նորա հեռագոյն : Իբրև
 լուցին կրակ ՚ի մէջ գաւթին՝ և նստան շուրջ , նրս-
- 56 տաւ և Պետրոս ՚ի մէջ նոցա : Ետես զնա ազա-
 խին ոմն՝ զի նստեր աք լայն , հայեցաւ ընդ նա և
 ասէ . Եւ սա ընդ նոսա էր՝ որ ընդ նմայն էին :
- 57 Իսկ Պետրոս ուրացաւ և ասէ . Ո՛չ գիտեմ զնա

* ՚ի Յայն շէ :

- 58 կին դու : Եւ յետ սակաւ միոյ այլ ոմն ետես զնա ,
 և ասէ . Եւ դու 'ի նոցանէ ես . և Պետրոս ասէ .
- 59 Այր դու չեմ 'ի նոցանէ : Եւ իբրև ժամ մի անց
 'ի վերայ , այլ ոմն վիճէր և բսէր . Կտոյգ և սա
- 60 ընդ նմա էր , քանզի Վաղիլեացի է : Իսէ Պետրոս .
 Այր դու՛ չգիտեմ զինչ խօսիսդ . և առ ժամայն
- 61 մինչդեռ նա զայն ասէր , խօսեցաւ հաւ : Վար-
 ձաւ Տէր՝ և հայեցաւ 'ի Պետրոս . և յիշեաց
 Պետրոս զբանն Տեառն՝ զոր ասաց ցնա . Մինչև
 հաւու խօսեալ իցէ , երիցա ուրացիս՝ չգիտել
- 62 զիս : Եւ ելեալ արաաքս՝ ելաց դառնապէս :
 63 Եւ արքն , որ պահէին ցնա , պայն ասնէին զնովաւ ,
 64 և հարկանէին : Գաճկէին զերեսս նորա և տան-
 ջէին . և հարցանէին ցնա և ասէին . Մարդարեանց՝
- 65 ո՞վ է որ եհարն զքեզ : Եւ այլ բազում ինչ հայ-
 հոյութեամբ խօսէին 'ի նա :
- 66 Եւ իբրև այդ եզև , ժողովեցաւ ծերտեղոյս ժո-
 զովքեանն՝ քահանայապետքն և դպիրք , և հանին
 ածին զնա յատեանն իւրեանց՝ և ասին , Եթէ դու
- 67 ես Վրիստոսն , առա՛ մեզ : Իսէ ցնոսա . Եթէ ա-
 68 րացից ձեզ , ասկայն ո՞չ հաւատայք . Եւ եթէ հար-
 ցից ինչ զձեզ , չտայք ինձ պատասխանի , կամ ար-
- 69 ձակիցէք . Իայց յայմ հետե նսոցի Ադրի մար-
- 70 դոյ ընդ ազմէ զբոսիեանն Բստուծոյ : Եւ ասն
 ամենեքեանք . Ուրեմն դու ես Ադրին Բստուծոյ . և
- 71 նա ասէ ցնոսա . Գաւք ասէք , թէ ես եմ : Եւ
 նոքա ասին . Մինչև ես պիտոյ է մեզ վիայու-
 թիւն , զի մեզէն իսկ լուաք 'ի բերածոյ դորա :

ԳԼ ԻԳ

- 1 Եւ յարուցեալ ամենայն՝ բազմութիւնն նոցա ,
 2 ածին զնա առ Պիղատոս : Եւ սկսան չարախօս լի-
 նել զնմանէ և ասել . Գաաք զսա՝ զի թիւրեր
 զազգս մեր , և արգելոյր ՚ի տալոյ հարկս կայսեր ,
 և ասէր զանձնէ՝ եթէ Վրիստոսն իցէ թագա-
 3ւոր : Իսկ Պիղատոս եհարց զնա և ասէ . Դու ես
 թագաւորն Հրէից . նա պատասխանի ետ նմա և
 4 ասէ . Դու ասացեր : Եւ իսկ Պիղատոս ցբահանա-
 յապետսն և ցժողովուրդսն . Չգտանեմ ինչ մնաս
 5 յառնս յայսմիկ : Եւ նոքա պնդէին և ասէին . ե-
 թէ Խռովէ զժողովուրդս , ուսուցանէ ընդ ամենայն
 Հրէաստան՝ սկսեալ ՚ի Վալիլեէ մինչև ցայսր :
 6 Իսկ Պիղատոս իբրև լուաւ զՎալիլեէ , եհարց ե-
 7 թէ Վալիլեացի իցէ այրն : Եւ իբրև գիտաց թէ
 յիշխանութենէ Հերովդի է , ետ տանել զնա առ
 Հերովդէս . քանզի և նա յԵրուսաղէմ էր յա-
 8ւուրսն յայնոսիկ : Եւ Հերովդէս իբրև ետես ըզ-
 Յիսուա , ուրախ եղև յոյժ . զի ցանկայր ՚ի բազում
 ժամանակաց տեսանել զնա . քանզի լսէր բազում
 անգամ զնմանէ , և ակն ունէր նշան ինչ լեալ՝
 9 տեսանել ՚ի նմանէ : Հարցանէր զնա բանիւք բազ-
 10 մօք . և նա ոչինչ ետ նմա պատասխանի : կային քա-
 հանայապետքն և դպիրք՝ և պնդագոյնս չարախօ-
 11 սէին զնմանէ : Եւ համարհեաց զնա և Հերովդէս
 հանդերձ իւրովք զօրականօքն . և այսն արարեալ ,
 արկ զնովաւ հանդերձս սպիտակս , և ետ տանել
 12 անդրէն առ Պիղատոս : Եւ եղեն բնրեկամք Պի-

- դատոս և Հերովդէս յաւուր յայնմիկ . քանզի յա-
 13 ռաջ թշնամիք էին միմեանց : Կոչեաց Պիղատոս
 զքահանայապետսն և զիշխանս և զժողովուրդն ,
 14 Եւ ասէ ցնոսա . Ըծիք մատուցիք ինձ զայրս զայս
 իբրև զխոտորեցուցիչ ժողովրդեանն . և ահաւա-
 սիկ առաջի ձեր դատեցայ , և վնաս ինչ ոչ գտի
 յառնս յայսմիկ՝ զորոյ դուք չարախօսէքդ զզմանէ :
 15 Եւ յլ և ոչ Հերովդէս , քանզի ետու տանել ըզ-
 դա առ նա . և արդ ոչի՛նչ մահու արժանի է գործ-
 16 եալ դորա . Խրատեցից զդա , և արձակեցից :
 17 Օ՛ի հարկ էր մի մի ըստ տօնի արձակել նոցա :
 18 Եւ նոքա աղաղակէին ամենայն բազմութեամբն՝ և
 ասէին . Ի՛նչ զդա՝ և արձակեա՛ մեզ զԽարաբբա .
 19 Որ էր վասն խռովութեան իրիք եղելոյ ՚ի քաղաքին
 20 և սպանութեան մտեալ ՚ի բանտ : Ի՛արձեալ Պիղա-
 տոս սկսաւ խօսել . քանզի կամէր արձակել զԳի-
 21 սուս : Եւ նոքա անդրէն աղաղակէին և ասէին . Ի-
 22 խնչ հան զդա : Եւ նա երիցս ասէ ցնոսա . Օ՛ր՞նչ
 չար արար սա . ոչինչ վնաս մահու գտի ՚ի սմա .
 23 խրատեցից զսա և արձակեցից : Եւ նոքա ստիպէին
 մեծաձայն՝ և խնդրէին զնա ՚ի խաչ հանել . և զօրա-
 24 նային բարբառք նոցա . և քահանայապետիցն : Եւ Պի-
 25 դատոս հաւանեցաւ առնել զհայցուածս նոցա : Եւ ր-
 ձակեաց նոցա զԽարաբբայն՝ զոր վասն խռովու-
 թեան և սպանութեան արկեալ էր ՚ի բանտ , զոր և
 խնդրէինն խկ . և զԳիսուս մատնեաց կամաց նոցա :
 26 Իբրև առին գնացին զնա , ըմբռնեցին զոմն Սիմոն
 Կիւրենացի՝ որ գայր յանդէ . եղին ՚ի վերայ նորա
 27 զխաչն բերել զկնի (Յիսուսի) : Եւ երթայր զՏեո

նորա բազմութիւն ժողովորդեանն , և կանանց՝ որ
 28 կոծէին և աշխարէին զնա : Դարձաւ Յիսուս և ասէ
 ցնասա . Դասիրք Երուսաղէմի՝ մի լայք 'ի վերայ
 իմ , սյլ լացէք 'ի վերայ անձանց և 'ի վերայ որդ-
 29 ւոց ձերոց : Օյի եկեացեն աւուրք , յորս ասիցեն՝
 թէ Երանի ամլոց և որովայնից՝ որ ոչ ծնան , և
 30 ստեանց՝ որ ոչ դիեցուցին : Յայնժամ սկսանիցին
 ասել լերանց՝ թէ Լնկերո՞ւք 'ի վերայ մեր , և բլրոց՝
 31 թէ ծածկեցէ՞ք զմեզ : Օյի եթէ ընդ փայտ դալար
 32 զայս առնեն , ընդ չորն զինչ լինիցի : Լծին և
 33 այլ երկուս չարագործս՝ սպանանել ընդ նմա : Իբրև
 չոգան 'ի տեղին կոչեցեալ Վագաթն , անդ հանին
 զնա 'ի խաչ . և զչարագործսն՝ զոմն ընդ աջմէ՝ և
 34 զոմն ընդ ձախմէ խաչեցին : Եւ Յիսուս ասէ . Լայր՝
 թող դոցա , զի ոչ գիտեն՝ զինչ գործեն : Եւ 'ի
 35 բաժանել զհանդերձս նորա , արկին վիճակս : Եւ
 կայր ժողովուրդն հայեցեալ . անգոսնէին զնա իշ-
 խանքն հանդերձ նորօք՝ և ասէին . Օյայլս ապրե-
 ցոյց , ապրեցուսցէ և զանձն՝ եթէ դա է Վրիստոս
 36 Որդի Լստուծոյ ընտրեալն : Լայսն առնէին զնա և
 զինուորքն , եկեալ առաջի՝ մատուցանէին նմա քա-
 37 ցախ , Եւ ասէին . Եթէ դու ես թագաւորն Լրէից
 38 փրկեա՞ զանձն քո : Եւ էր գիր գրեալ 'ի վերայ
 նորա Յունարէն և Դաղմատերէն և Եբրայեցերէն
 39 գրով , եթէ Սա է արքայն Լրէից : Իսկ մի ոմն 'ի
 կախելոց չարագործացն հայհոյէր զնա , և ասէր .
 Ոչ դու ես Վրիստոսն՝ փրկեա՞ զանձն քո և զմեզ :
 40 Պատասխանի ետ ընկերն սաստելով նմա և ասէ .
 Զերկնչիս դու յԼստուծոյ՝ զի 'ի նմին պատժի կաս :

- 41 Եւ մէք յիրաւի, զի արժանի՝ որոց գործեցաքն՝
 առնումք զՏառուցումն. և սա ապիրատ ինչ ոչ
- 42 գործեաց: Եւ ասէ ց(Յ)իսուս. Յիշեան զիս Տէր՝
 43 յորժամ գայցես աղքայութեամբ քով: Եւ ասէ
 ցնա Յիսուս. Ըմէն ասեմ քեզ. Ըյսօր ընդ իս
 44 իցես ՚ի դրախտին: Եւ էր իրրև վեցերորդ ժամ.
 և խաւար եղև ՚ի վերայ ամենայն երկրի մինչև
 45 ցիններորդ ժամ. խաւարեցաւ արեգակն: Եւ հեր-
 46 ձաւ վարագոյր տաճարին ընդ մէջ: Եւ կարդաց
 Յիսուս ՚ի ձայն մեծ՝ և ասէ. Հայր՝ ՚ի ձեռս քո
 աւանդեմ զՏոբի իմ. զայս իբրև ասաց, եհան զո-
 47 գի: Եւ տեսեալ հարիւրապետին՝ զոր ինչ եղևն,
 փառաւոր արար զԸստուած՝ և ասէ. Ըրդարև՝ այրս
 48 այս արդար էր: Եւ ամենայն ժողովուրդքն որ եկ-
 եալ էին, և տեսանէին զտեսիլն զայն՝ և զգործ,
 49 բախէին զկուրծս՝ և դառնային: Այսին և ամենայն
 ծանօթքն նորա ՚ի հեռատանէ. և կանայք որ եկ-
 եալ էին զհետնորա ՚ի Պալիլեէ՝ տեսանէին զայն:
- 50 Եւ ասա այր մի՝ անուն Յովսէփ, որ էր նախա-
 51 րար՝ այր բարեգործ և արդար. Սա չէր միաբանեալ
 ընդ խորհուրդս և ընդ գործս նոցա. Ղըիմաթ-
 եայ քաղաքէ Հրէից, որ և ինքն իսկ ակն ունէր
 52 արքայութեան Ըստուծոյ: Սա մատուցեալ առ Պի-
 53 զատոս՝ խնդրեաց զմարմինն Յիսուսի. Եւ իջուցեալ
 զնա՝ պատեաց պատառակալաւ, և եդ ՚ի կուածոյ
 54 գերեզմանին՝ ուր չէր բնաւ զոք եղեալ: Եւ օրն էր
 55 ուրբաթ, և շաբաթ լուսանայր: Եւ երթային զհետ
 նորա կանայք՝ որ եկեալ էին ընդ նմա ՚ի Պալիլեէ.
 տեսին զգերեզմանն, և որպէս եղաւ մարմին նո-

56 րա : Գարձան , և պատրաստեցին խունկա և իւղս . և
 . 'ի շարաթուն հանդարտեցին վասն պատուիրանին :

ԳՎ . ԻԳ

- 1 Բայց 'ի միաշարաթուն վաղ քաջ ընդ առաւօտն
 եկին 'ի գերեզմանն . բերին զխունկն զոր պատրաս-
- 2 տեցին , և այլ կանայք ընդ նոսա . Եւ գտին զվէմն
- 3 թաւալեցուցեալ 'ի գերեզմանէ անտի : Եւ մտեալ
- 4 'ի ներքս՝ ոչ գտին զմարմինն Տեառն Յիսուսի : Եւ
 եղև ընդ հիանալն նոցա վասն այնորիկ , և ահա
 արք երկու հասին առ նոսա 'ի հանդերձս լուսաւորս :
- 5 Եւ իբրև զահի հարան , և խոնարհեցուցին զերեսս
 իւրեանց յերկիր , ասեն ցնոսա . Ռ^Ք խնդրէք ըզ-
- 6 կենդանին ընդ մեռեալս : Չէ աստ՝ այլ յարեաւ .
 յիշեցէք՝ որպէս խօսեցաւ ընդ ձեզ մինչ էրն 'ի
- 7 Գալիլեայ , Եւ ասէր . թէ Պարտ է Որդւոյ մարդոյ
 մատնիլ 'ի ձեռս մարդոց մեղաւորաց , և 'ի խաչ ե-
- 8 լանել՝ և յերրորդ աւուր յառնել : Եւ յիշեցին
- 9 զբանսն նորա : Եւ դարձան պատմեցին զայս ամե-
- 10 նայն մետասանիցն , և այլոցն ամենեցուն : Եւ էին
 Սարիամ Սագդաղենացի և Յովհաննա և Սա-
- 11 րիամ Յակովբայ , և այլք ընդ նոսա՝ որ պատմեցին
 զայս առաքելոցն : Եւ երևեցան առաջի նոցա շաղ-
- 12 փաղիւղութիւն բանքն նոցա՝ և չհաւատային նոցա :
 Բայց Պետրոս յարուցեալ ընթացաւ 'ի գերեզմանն ,
 և հայեցեալ տեսանէ զկտաւան լոկ՝ զի կային . և
 գնաց ընդ միտս զարմացեալ , թէ զինչ եղև :
- 13 Եւ ահա երկուք 'ի նոցանէ երթային 'ի նմին ա-

ւուր 'ի գեօղ մի , որ հետի էր յԵրուսաղեմէ հար-
 իւր և վաթսուն ասպարիսաւ , և էր անուն նորա
 14 Եմմաուու : Եւ նոքա խօսէին ընդ միմեանս վասն
 15 ամենայն անցիցն անցելոց : Եւ եղև ընդ խօսելն
 նոցա և ընդ վիճել՝ և ինքն իսկ (Խսուա մերձեցաւ՝
 16 և երթայր ընդ նոսա . Եւ նոցա աչք կալեալ էին
 17 առ 'ի չճանաչելոյ զնա , Եւ ասէ ցնոսա . Օ՛խնչ
 են բանքդ՝ վասն որոց վիճիքդ ընդ միմեանս՝ մինչ-
 18 դեռ գնայքդ , և տրտմեալ էք : Պատասխանի ետ
 մի ոմն 'ի նոցանէ որում անուն էր Կղէովպաս , և
 ասէ ցնա . Գնու միայն կաս յԵրուսաղէմ , որ ոչ
 գիտացեր զինչ գործեցաւ 'ի նմա յաւուրսս յայսո-
 19 սիկ : Եւ ասէ ցնոսա . Օ՛խնչ . և նոքա ասեն .
 զ(Խսուսէ 'յազովընցւոյ , որ եզև այր մարգարէ՝
 հզօր արդեամբք և բանիւք առաջի Լստուծոյ , և
 20 ամենայն ժողովրդեանն : Արպէս մատնեցին զնա
 քահանայապետքն՝ և իշխանքն մեր 'ի դատատան
 21 մահու՝ և հանին զնա 'ի խաչ : Ս'եք ակն ունէաք՝
 թէ նա է որ փրկելոցն իցէ զ]արայէլ . այլ և հան-
 դերձ՝ այսու ամենայնիւ , այս երրորդ օր է՝ յորմէ
 22 հետէ այն գործեցաւ : Լսյլ և կանայք ոմանք 'ի մէնջ
 զարմացուցին զմեզ . որք կանխեալ ընդ առաւօտս
 23 չոգան 'ի գերեզմանն , Եւ ոչ գտին զմարմինն նո-
 րա . եկին և ասեն , թէ և տեսիլ ևս հրեշտակաց
 24 տեսին , որք ասէին զնմանէ՝ թէ կենդանի է : Եւ
 գնացին ոմանք 'ի մէնջ 'ի գերեզմանն , և գտին նոյն-
 պէս՝ որպէս և կանայքն ասացին . բայց զնա ոչ տե-
 25 սին . Եւ նա ասէ ցնոսա . Ո՛վ անմիտք և հեղազ-
 սիրտք 'ի հաւատալ յամենայնի , զոր խօսեցան մար-

- 26 գարէքն : Ո՞չ զնոյնս պարտ էր չարչարիլ Վրիս-
 27 տոսի՛ , և մտանել ՚ի փտաւ իւր : Եւ սկսեալ ՚ի
 28 Պոլսեակէ՛ և յամենայն մարգարէիցն , մեկնէր նոցա՝
 29 որ ինչ յամենայն գիրա գրեալ է զնմանէ : Իբրև
 29 մերձեցան ՚ի գեօղն յոր երթային , և նա պատճա-
 29 ռէր հեռագոյն ևս ուրեք երթալ : Եւ բռնադատե-
 29 ցին զնա՝ և ասեմ . Է, ո մեզ ազիւր , զի ընդ երեկս
 30 է՛ և տարածամեալ է օրս . և եմուտ ագանել անդ
 30 ընդ նոսա : Եւ եղև ՚ի բաղմէն նորա ընդ նոսա ,
 31 առեալ զհացն՝ օրհնեաց , երեկ և ետ նոցա : Եւ
 31 նոցա բացան աչք՝ և ծանեան զնա . և նա եղև ՚ի
 32 նոցանէ աներևոյթ : Եւ ասեմ ցմբմեանս . Ո՞չ իսկ
 32 և սիրութք մեր ճնլէին՝ ՚ի մեղ՝ մինչ խօսէին ընդ մեզ
 32 զճանապարհայն . և որպէս բանայր մեղ զգիրս :
 33 Եւ յարուցեալ նոյնժամայն՝ դարձան յԵրուսա-
 33 ղէմ՝ և գտին ժողովեալ զմետառամնս՝ և զորս ընդ
 34 նոսայն էին . Եւ ասեմ թէ Մորթարև յարեալ Տէր՝
 35 և երևեցաւ Սիմոնի : Եւ նորա պատմէին զայն
 35 որ զճանապարհայնն , և թէ զհարդ . ետ ծանօթս
 35 նոցա ՚ի բեկանել հացին :
- 36 Սինչդեռ զայն խօսէին , ինքն իսկ Յիսուս եկաց
 36 ՚ի մեջ նոցա՝ և ասէ ցնոսա . Խաղաղութիւն ընդ
 37 ձեզ ,* ես եմ՝ մի՛ երկնչիք : Եւ զահի հարեալ
 38 երկնչէին . և համարէին ոգի ինչ տեսանել : Եւ ա-
 38 սէ ցնոսա . « Ի՞նչ խռովեալ էք՝ և ընդէր խորհուրդք
 39 ելանեն ՚ի սիրտս ձեր : Տեսէք զձեռս իմ և զոտս ,
 39 զի ես նոյն եմ . շօշափեցէք զիս և տեսէք . զի՛ ոգի՛

* Ի Յոյնն չէ :

- մարմին և ոսկերս ոչ ունի, որպէս զիսս տեսանէք
 40 զի ունիմ: Եւ զայս ասացեալ եցոյց նոցա զձեզան
 և զոտս:
- 41 Եւ մինչդեռ տակաւին չհաւատային ՚ի խնդութե-
 նէն՝ և զարմացեալ էին, ասէ ցնոսա. Ունիք ինչ
 42 կերակուր աստ: Եւ նոքա ետուն նմա ձկան խո-
 43 ըովելոյ մասն, և խորիսխ մեղու: Եւ առ՝ եկեր ա-
 44 ռաջի նոցա,* և զմնացորդսն ետ նոցա՝: Եւ ասէ
 ցնոսա. Ըյս բանք են զոր խօսեցայ ընդ ձեզ, մինչ
 առ ձեզն էի, թէ Պարտ է ընուլ ամենայն գրելոցն
 յօրէնսն Ս՝ովսէսի և ՚ի մարգարէս և ՚ի սաղմոսն
 45 վասն իմ: Յայնժամ եբաց զմիտս նոցա իմանալ
 46 զգիրս: Եւ ասէ ցնոսա, թէ Ըյսպէս պարտ էր
 չարչարիլ Վրիստոսի, և յառնել ՚ի մեռելոց յա-
 47 ռուր երրորդի. Եւ քարոզել յանուն նորա ասպաշ-
 խարութիւն և թողութիւն մեղաց յամենայն ազգս՝
 48 սկսեալ յԵրուսաղէմէ: Եւ դուք էք վկայք այսո-
 49 ցիկ: Եւ ասէս ես առաքեմ զաւետիս Հօր իմոյ
 ՚ի ձեզ. և դուք նստարձօք ՚ի քաղաքիս յԵրուսա-
 ղէմ, մինչև զգենուցուք զօրութիւն ՚ի բարձանց:
 50 Եհասն զնոսա մինչև ՚ի Բեթանիա, և ամբարձեալ
 51 զձեռս իւր՝ օրհնեաց զնոսա: Եւ եղև յօրհնելն
 նորա զնոսա, մեկնեցաւ ՚ի նոցանէ, և վերանայր
 52 յերկինս: Եւ նոցա երկիրպագեալ նմա՝ դարձան
 53 յԵրուսաղէմ՝ ուրախութեամբ մեծաւ: Եւ էին
 հանապաղ ՚ի տաճարին, զովէին և օրհնէին զՄտ-
 ուած:

* ՚ի Յոյնն չէ:

Ա Ի Ե Տ Ե Ր Ե Ն

ԸՍՑ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ

Գ Լ Ե

- 1 Ի ՍԿՋԲԱՆԷ էր Բանն . և Բանն էր առ Լ,ս-
- 2 առուած . և Լ,սառուած էր Բանն : 'Կա էր 'ի
- 3 սկզբանէ առ Լ,սառուած : Լ,մենայն ինչ նովաւ եղև ,
- 4 և առանց նորա եղև և ոչինչ՝ որ ինչ եղևն : 'Կո-
- 5 վաւ կեանք էր , և կեանքն էր լոյս մարդկան . Եւ
- 6 լոյսն 'ի խաւարի անդ լուսաւորէ , և խաւար նմա ոչ
- 7 եղև հասու : Եղև այր մի առաքեալ յԼ,սառուծոյ ,
- 8 անուն նմա (Յովհաննէս : Աս եկն 'ի վկայութիւն՝
- 9 զի վկայեսցէ վասն Լ,ուսոյն . զի ամենեքին հաւա-
- 10 տասցեն նովաւ : Ո՛չ էր նա Լ,ոյսն . այլ զի վիտյես-
- 11 ցէ վասն Լ,ուսոյն : Լ,չր Լ,ոյսն ճշմարիտ , որ լուսա-
- 12 ւոր արնէ զամենայն մարդ՝ որ գալոց է՝ յաշխարհ :
- 13 (Յաշխարհի էր , և աշխարհ նովաւ եղև . և աշխարհ
- 14 զնա ոչ ծանեաւ : Յիւրան եկն , և իւրքն զնա ոչ
- 15 ընկարան : Իսկ որք ընկալանն զնա , ետ նոցա իշ-
- 16 խանութիւն որդիս Լ,սառուծոյ լինել՝ որոց հաւա-
- 17 տասցեն յանուն նորա . Ոյք ոչ յարենէ՝ և ոչ 'ի
- 18 կամաց մարմնոյ՝ և ոչ 'ի կամաց առն , այլ յԼ,սառու-

- 14 ծոյ ծնան : Եւ Ռանն մարմին կզև՝ և բնակեաց
 'ի մեզ . և տեսաք զհառս նորա՝ զհառս իբրև զմի-
 ածնի առ 'ի Հօրէ , լի շնորհօք և ճշմարտութեամբ :
- 15 Յովհաննէս վկայե վասն նորա , պաղպակեաց և
 սսե . Ո՛ւ է՝ զորմէ սսեի , ի՞նչ զմի իմ գալոցն էր՝
 16 առաջի իմ եղև . զի նախ քան զիս էր : Օ՛ր 'ի
 լռութենէ անտի նորա՝ մէք ամենեքին առաք շնորհս
 17 փոխանակ շնորհաց : Օ՛ր օրէնքն 'ի ձեռն Սախի-
 սի տուան . շնորհքն և ճշմարտութիւն 'ի ձեռն Յի-
 սուսի Վարդապետի եղևն :
- 18 զՄատուած ոչ ոք ետես կրօնք , բայց միաճինն
 19 Որդի որ է 'ի ծոց Հօր , նա պատեաց : Եւ այս է
 վկայութիւնն Յովհաննու , յորժամ առաքեցին
 առ նա Հրէայքն յԵրուսաղէմէ քահանայս և 'ի և
 20 տացիս , զի հարցցէն ցնա՝ թե 'Իու ո՞ր ես : Եւ
 խառտվան եղև , և ոչ ուրացաւ . խառտվան եղև՝
 21 եթէ Ես ոչ եմ Վրիստան : Եւ հարցին ցնա .
 Իսկ ո՞վ ես դու , Եղիմ՞ ես . և սսե . Ո՛չ եմ :
 Իսկ մարգարէն ես դու . պատասխանի ես՝ թե Ո՛չ :
 22 Իսկ ասն մեզ՝ Ղաւ ո՞վ ես , զի պատասխանի տար-
 ցուք՝ որոց առաքեցինն զմեզ . զի՞ սոես վասն քո :
 23 Եւ . Ես՝ ձայն բարբառոց յանապատի , ուղիղ
 արարէք զձանապարհս Տեառն , որպէս ասաց Ե-
 24 սայի մարգարէ : Եւ որք այռաքեցանն՝ 'ի փորձեց-
 25 ւոց անտի կին : Հարցին ցնա՝ և տան . Իսկ զի՞
 մտաւն՝ եթէ դա չնա Վրիստան , և ոչ Եղիս ,
 25 և ոչ մարգարէն : Փատասխանի ես նոցա Յով-
 հաննէս՝ և սսե . Ես միտեմ զձեզ զոմ . 'ի միջի
 27 ձեզում կայ , զորն դուք ոչ դիտէք : ի՞նչ զմի իմ

- գալոցն է, որում չենն արժանի՝ եթէ լուծից զխր-
 28 րացս կօշկաց նորա: Այս ՚ի Բեթաբրայ եղև յայն-
 կոյս Յորդանանու, ուր էրն Յովհաննէս՝ և մկրտէր:
 29 Ի վաղիւ անդր տեսանէ զՅիսուս՝ զի գայր առ
 նա, և ասէ. Ահա ասիկ Ղառնն Աստուծոյ՝ որ բառ-
 30 նայ զմեզս աշխարհի: Սա է՝ վասն որոյ եսն ասէի,
 զկնի իմ գայ այր՝ որ առաջի իմ եղև, զի յառաջ
 31 իսկ էր քան զիս: Եւ ես ոչ գիտէի զնա. այլ զի
 յայտնի լինիցի Խարայելի, վասն այնորիկ եկի ես
 32 ջրով մկրտել: Այլ կայեաց Յովհաննէս և ասէ, թէ
 Տեսանէի զՀոգին՝ զի իջանէր իբրև զաղաւնի յերկ-
 33 նից, և հանգչէր ՚ի վերայ նորա: Եւ ես ոչ գիտէի
 զնա. այլ որ առաքեացն զիս մկրտել ջրով՝ նա ա-
 սաց ցիս. Յոյր վերայ տեսանիցես զՀոգին, զի
 իջանիցէ և հանգչիցի ՚ի վերայ նորա, նա է՝ որ մը-
 34 կրտէ Հոգւովն Սրբով: Եւ ես տեսի և վկայեցի
 եթէ Սա է Որդին Աստուծոյ:
 35 Ի վաղիւ անդր կայր Յովհաննէս, և յաշակեր-
 36 տաց անտի նորա երկու: Եւ նայեցեալ ընդ Յի-
 սուսի՝ զի զգնայր, ասէ. Ահա ասիկ Քրիստոս
 37 Ղառն Աստուծոյ: Լուան ՚ի նմանէ երկու աշա-
 38 կերտքն՝ զի խօսէր, և գնացին զՏեո Յիսուսի: Իբրև
 դարձաւ Յիսուս և ետես զնոսա՝ զի երթային զՏեո
 նորա, ասէ ցնոսա. Տղինչ խնդրէք. նոքա ասեն
 ցնա. Ուրբի, որ թարգմանեալ կոչի վարդապետ,
 39 ուր են օթեվանքքո: Ասէ ցնոսա. Եկայք և տեսէք.
 եկին և տեսին՝ ուր էին օթեվանք նորա, և առ նմա
 40 ազան այն օր, զի ժամ էր իբրև տասներորդ: Եր
 Անդրէաս եղբայր Սիմոնի վիպի, մի յերկուց անտի,

- որ լուանն 'ի Յովհաննէ՝ և գնացին զկնի նորա :
- 41 Գտանէ սա նախ զեղբայր իւր զՍիմոն, և ասէ ցնա .
- 42 Գտաք զՍեսիայն՝ որ Թարգմանի Վրիստոս : Սա
 ած զնա առ Յիսուս . հայեցեալ ընդ նա Յիսուսի՝
 ասէ . Դու ես Սիմոն որդի Յովնանու , դու կոչեցիս
 կեփաս . որ Թարգմանի Պետրոս :
- 43 'Ի վաղիւ անդր կամեցաւ ելանել 'ի Ղալիլեա .
 գտանէ զՓիլիպպոս , և ասէ ցնա Յիսուս . Ե՛կ ըզ-
 44 կնի իմ : Եւ էր Փիլիպպոս 'ի Բեթսայիդա , 'ի
 45 քաղաքէ Լնդրեայ և Պետրոսի : Գտանէ Փիլիպ-
 պոս զՆաթանայէլ , և ասէ ցնա . Զորմէ գրեաց
 Սոփեստայ յորէնն՝ և մարգարէքն . գտաք զՅիսուս
- 46 զորդի Յովսեփայ 'ի Նազարեթէ : Եւ ցնա Նա-
 թանայէլ . Իսկ 'ի Նազարեթէ՝ մարթ ի՞նչ իցէ
 բարևոյ իմիք լինել . ասէ ցնա Փիլիպպոս . Ե՛կ և
- 47 և տես : Իբրև ետես Յիսուս զՆաթանայէլ զի
 դայր առ նա , ասէ վասն նորա . Ե՛հա արդարև Խա-
 48 ռայելացի՝ յորում նենգութիւնն ոչ գոյ : Եւ ցնա
 Նաթանայէլ . Ուստի՞ ճանաչես զիս . պատասխա-
 նի ետ Յիսուս և ասէ ցնա . մինչև էր Փիլիպպոսի
 կոչեցեալ զքեզ՝ զի էիր 'ի ներքոյ Թղենւոյն , տե-
- 49 սի զքեզ : Պատասխանի ետ նմա Նաթանայէլ և
 ասէ . Ուրբի՞ դու ես Որդի Եստուծոյ , Դու ես
- 50 Թագաւորն Խորայէլի : Պատասխանի ետ նմա Յի-
 սուս և ասէ . Փոխանակ զի ասացի քեզ՝ Թէ տե-
 սի 'ի ներքոյ Թղենւոյն , հաւատաս . մեծամեծս ևս
- 51 քան զայս տեսցես : Եւ ասէ ցնա . Ե՛մէն ամէն
 ասեմ՝ ձեզ . տեսանիցէք զերկինս բացեալ , և զհը-

* M

րեշտակս Աստուծոյ՝ զի ելանիցեն և իջանիցեն ՚ի վերայ Որդւոյ մարդոյ :

ԳԼ Բ

- 1 Եւ յաւուրն երրորդի հարսանիք էին ՚ի կանա Վալիլեացոց . և անդ էր մայրն Յիսուսի :
- 2 Կոչեցաւ և Յիսուս և աջակերտքն նորա ՚ի հարսանիսն : Եւ ՚ի պակասել զինւոյն , ասէ մայրն
- 3 ց՛հիսուս . Գինի ո՛չ ունին : Եւ ասէ ցնա Յիսուս . Օ՛ր՞ կայ իմ և քո՛ կին դու , չե՛ է հանեալ
- 4 ժամանակ իմ : Ասէ մայրն նորա ցսպասաւորսն .
- 5 Որ զինչ ասիցէ ձեզ՝ արասջիք : Անդ էին թակոյկք կճեայք վեց՝ ըստ սրբութեան Հրէից . տանէին մի մի ՚ի նոցանէ մարս երկուս կամ երիս :
- 7 Ասէ ցնոսա Յիսուս . Իցէք զթակոյկսդ ջրով . և
- 8 լցին զնոսա մինչև ՚ի վեր : Եւ ասէ ցնոսա . Արդ առէք և բերէք տաճարապետիս . և նոքա բերին :
- 9 Եւ իբրև ճաշակեաց տաճարապետն զջուրն գինի եղեալ , և ո՛չ գիտէր ուստի իցէ . բայց սպասաւորքն գիտէին՝ որք արկին զջուրն . խօսի ընդ փեսային
- 10 տաճարապետն , Եւ ասէ . Ամենայն մարդ զանոյշ գինին յառաջագոյն պաշտէ . և յորժամ արբեանն , յայնժամ զյոռին . դու պահեցեր զանոյշ
- 11 զինիդ մինչև ցայժմ : Օ՛այս արար սկիզբն նշանաց Յիսուս ՚ի կանա Վալիլեացոց , և յայտնեաց ըզփառս իւր , և հաւատացին ՚ի նա աշակերտքն նորա :
- 12 Եւտ այսորիկ էջ Յիսուս ՚ի կափառնաում ,

- ինքն և մայր իւր և եղբարք իւր* . և անդ՝ լինէր ոչ
 13 բազում ինչ աւուրս : Եւ էր մերձ զատիկն Հրէից ,
 14 և ել Յիսուս յԵրուսաղէմ . Եւ եգիտ 'ի տաճա-
 րին զի վաճառէին զարջառս և զոչխարս և զա-
 15 ղանիս , և զլուծամիտխան՝ որ նստէին : Եւ արար
 խարազան չուանեայ , և եհան զամենեսին 'ի տա-
 ճարէն , զոչխարսն և զարջառս , և զպղինձս հատա-
 վաճառացն ցրուեաց , և զսեղանսն կործանեաց :
 16 Եւ որ զաղանիսն վաճառէին՝ ասէ ցնոսա . Ընէք
 զայդ աստի , և մի՛ առնէք զտուն Հօր խմոյ՝ տուն
 17 վաճառի : Ըպա յիշեցին աշակերտքն նորա , թէ
 18 գրեալ է . 'Ասխանձ տան քո կերիցէ զիս : Պա-
 տասխանի ետուն Հրէայքն և ասեն ցնա՝ . Օրինչ
 19 նշան ցուցանես դու մեզ՝ զի զայդ առնես : Պա-
 տասխանի ետ Յիսուս՝ և ասէ ցնոսա . Վակեցէք
 զտաճարդ զայդ , և զերիս աւուրս կանգնեցից զա :
 20 Ըսեն ցնա Հրէայքն . Օքառասուն և զվեց ամ
 շինեցաւ տաճարս այս , և դու զերիս աւուրս կանգնեմս
 21 զսա : Բայց նա ասէր վասն տաճարի մարմնոյն իւ-
 22 թոյ : Իսկ յորժամ յարեաւն 'ի մեգելոց , յիշեցին
 աշակերտքն նորա , թէ այս է՝ զոր ասացն . և հա-
 ւատացին գրոյն , և բանին՝ զոր ասաց Յիսուս :
 23 Եւ իբրև էր յԵրուսաղէմ 'ի զատիկն 'ի տօնի ,
 բազումք հաւատացին յանուն նորա . զի տեսանէին
 24 զնշանս՝ զոր առնէր : Բայց ինքն Յիսուս ոչ հա-
 ւատայր զանձն նոցա . քանզի ինքն գիտէր զամե-
 25 նայն . Եւ զի ոչ էր պիտոյ՝ եթէ ոք վկայեսցէ

* 'ի Յոյն , և աշակերտքն իւր

վասն մարդոյ՝ զի ինքն իսկ գիտեր՝ զինչ կրէր ՚ի մարդն :

ԳԼ . Գ

- 1 Եւ էր այր մի ՚ի փարիսեցւոց անտի՝ Նիկողեմնոս
- 2 անուն նորա՝ իշխան Հրէից : Սա եկն առ նա գիշերի՝ և ասէ ցնա . Սարբի՝ գիտեմք եթէ յԼստուծոյ եկեալ ես վարդապետ . զի ոչ ոք կարէ զայդ նշանսդ առնել՝ զոր դուդ առնես , եթէ ոչ Լստուած
- 3 իցէ ընդ նմա : Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնա . Լսէն ամէն ասեմ քեզ , եթէ ոչ ոք ծնցցի վերստին՝ ոչ կարէ տեսանել զարքայութիւն Լստու
- 4 ծոյ : Լսէ ցնա Նիկողեմնոս . Օխարդ կարէ մարդ ծնանել՝ որ ծերն իցէ . միթէ մարթ ինչ իցէ անդրէն յորովայն մօր իւրոյ կրկին մտանել՝ և ծնանել :
- 5 Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ . Լսէն ամէն ասեմ քեզ , եթէ ոչ ոք ծնցի ՚ի ջրոյ և ՚ի Հոգւոյ , ոչ
- 6 կարէ մտանել յարքայութիւնն Լստուծոյ : Օի ծնեալն ՚ի մարմնոյ՝ մարմին է , և ծնեալն ՚ի Հոգւոյ՝
- 7 Հոգի է : Դու մի զարմանար , թէ ասացի քեզ՝
- 8 Պարտ է ձեզ ծնանել վերստին : Օի Հոգմ՝ ուր կամի շնչէ . և զձայն նորա լսես . այլ ոչ գիտես՝ ուստի գայ , կամ յո՞ երթայ . սոյնպէս և ամենայն
- 9 ծնեալն ՚ի Հոգւոյն : Պատասխանի ետ Նիկողեմնոս
- 10 և ասէ ցնա . Օխարդ մարթի այդմ լինել : Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնա . Դու ես վար-
- 11 դապետ Խարայելի՛ և զայդ ոչ գիտես : Լսէն ամէն ասեմ քեզ . զի զոր ինչ գիտեմք՝ խօսիմք , և զոր

- տեսաք՝ վկայեմք . և զվկայութիւն մեր ոչ ընդու-
- 12 նիք : Իսկ արդ՝ եթէ զերկրաւորս ասացի ձեզ՝ և ոչ
 հաւատայք . զիմրդ եթէ զերկնաւորսն ասացից՝
 հաւատայցէք :
- 13 Եւ ոչ ոք ել յերկինս , եթէ ոչ՝ որ էջն յերկնից
- 14 Որդին մարդոյ , որ էն յերկինս : Եւ որպէս Սոլ-
 սէս բարձրացոյց զօձն յանապատին , նոյնպէս բարձ-
- 15 րանալ պարտ է Որդւոյ մարդոյ : Օ՛ի ամենայն որ
 հաւատայ 'ի նա՝ մի կորիցէ , այլ ընկալցի զկեանսն
- 16 յաւիտենականս : Օ՛ի այնպէս սիրեաց Մատուած
 զաշխարհ՝ մինչև զՈրդին իւր միածին ետ . զի ա-
- 17 կալցի զկեանսն յաւիտենականս : Օ՛ի ոչ առաքեաց
 Մատուած զՈրդի իւր յաշխարհ՝ թէ դատեսցի զաշ-
- 18 խարհ , այլ զի փրկեսցի աշխարհ նովաւ . Որ հա-
- ւատայ 'ի նա , ոչ դատապարտեսցի . և որ ոչ հա-
- ւատայ 'ի նա՝ արդէն իսկ դատապարտեալ է . զի
 ոչ հաւատաց յանուն միածնի Որդւոյն Մատուծոյ :
- 19 Եւ այս իսկ է դատաստան . զի լոյս եկն յաշխարհ ,
 և սիրեցին մարդիկ զխաւար առաւել քան զլոյս .
- 20 զի էին գործք իւրեանց չարութեան : Օ՛ի ամենայն
 որ զչար գործէ՝ ատեայ զլոյս . և ոչ գայ առ լոյսն ,
- 21 զի մի յանդիմանեսցին գործք նորա : Իսկ որ առնէ
 զճճմարտութիւն՝ գայ առ լոյսն , զի յայտնի լինին
 գործք նորա , թէ Մատուծով գործեցան :
- 22 Էետ այսորիկ եկն Եիսուս և աշակերտքն նորա
 յերկիրն Հրեաստանի . և անդ շրջէր նոքօք հան-
- 23 դերձ և մկրտէր : Սկրտէր և Յովհաննէս 'ի յԵ-
- յենովն մերձ առ Սաղիմ , զի ջուրք բազումք էին

- 24 անդ. և գային՝ և մկրտէին : Օ՛ր չե՛ ևս էր արկ-
- 25 եալ զՅովհաննէս ՚ի բանս : Եւ եղև խնդիր յա-
շակերտացն Յովհաննու ընդ շրէից վասն սրբու-
- 26 թեան : Եկին առ Յովհաննէս՝ և ասեն ցնա .
Ուրբի՛ որ էրն ընդ քեզ յայնկոյս Յորդանանու ,
որում դուն վկայեցեր, ահաւանիկ նա մկրտէ՛ և
- 27 ամենեքին գան առ նա : Պատասխանի ետ Յով-
հաննէս՝ և ասէ . Ո՛չ կարէ մարդ առնուլ յանձնէ
և ոչինչ՝ եթէ ոչ իցէ. տուեալ նմա յերկնից ՚ի վե-
- 28 ռուստ : ՚Խուք ձեզէն վկայէք ինձ, զի ասացի ձեզ՝
թէ ընձ ես Քրիստոսն, այլ թէ առաքեալ եմ
- 29 առաջի նորա : Որ ունի հարսն՝ նա է փեսայ . իսկ
բարեկամ փեսային՝ որ կայ և լսէ նմա, ուրախու-
- 30 թեամբ ուրախ լինի վասն ձայնի փեսային . արդ այս
31 աճել, և ինձ մեղմանալ : Որ ՚ի վերուստն գայ՝ ՚ի
վերոյ է քան զամենայն . որ յերկրէ աստի է, յերկ-
- 32 ըէ է՝ և յերկրէ խօսի : Որ յերկնիցն գայ, զոր
ինչ ետես և զոր լուաւ՝ վկայէ . և զվկայութիւն
- 33 նորա ոչ ոք ընդունի : Որ ընդունի զվկայութիւն
34 նորա՝ կնքեաց, թէ Մտուած ճշմարիտ է : Օ՛ր
զոր Մտուածն առաքեաց՝ զբանս Մտուծոյ խօսի .
- 35 զի ոչ եթէ չափով տայ Մտուած զճողին : շար
սիրէ զՈրդի, և զամենայն ինչ ետ ՚ի ձեռս նո-
- 36 ռա : Որ հաւատայ յՈրդի, ընդունի զկեանսն յա-
ւիտենականս . և որ ոչ հնազանդի Որդոյ, ոչ
տեսցէ զկեանս, այլ բարկութիւն Մտուծոյ մնայ
՚ի վերայ նորա :

ԳԼ . Գ

- 1 Իբրև գիտաց Յիսուս՝ եթէ լուան փարիսեցիքն՝
- եթէ Յիսուս բազում աշակերտս առնէ, և մկրտ-
- 2 տէ քան զՅովհաննէս . Քանզի ոչ եթէ Յիսուս
- 3 ինքնին մկրտէր՝ այլ աշակերտքն նորա . Եթող
- զհէաստան երկիր, և եկն միւսանգամ ՚ի Վա-
- 4 լիլեա : Եւ էր նմա անցանել ընդ Սամարիա :
- 5 Վայ նա ՚ի քաղաք մի Սամարացոց՝ որում անուն
- էր Սիւքար . մերձ ՚ի գեօղն զոր ետ Յակովբ որդ-
- 6 ւոյ իւրում Յովսեփայ : Եւ անդ էր աղբիւր մի
- Յակոբայ . և Յիսուս վաստակեալ ՚ի ճանապար-
- 7 ճէն, նստէր ՚ի վերայ աղբերն . և էր ժամ իբրև
- 8 վեցերորդ : Վայ կին մի ՚ի Սամարեայ հանել
- 9 ջուր . ասէ ցնա Յիսուս . Տուր ինձ ըմպել : Ըի
- աշակերտքն նորա երթեալ էին ՚ի քաղաք անդր՝
- 10 զի կերակուրս դնեցեն : Ըսէ ցնա կինն Սամարա-
- ցի . Ղու՛ որ հրէայդ ես, զիմորդ յինէն ըմպել
- ինդրես ՚ի կնոջէ Սամարացւոյ . զի ոչ երբէք խառ-
- 11 նակին հրէայք ընդ Սամարացիս : Պատասխանի
- եա նմա Յիսուս և ասէ . Եթէ գիտէիր դու զպար-
- գևան Ըստուծոյ, և ո՞վ է՝ որ ասեդ ցբեզ՝ թէ
- Տուր ինձ ըմպել, դու արդեօք խնդրէիր ՚ի նմանէ՝
- 12 և տայր քեզ ջուր կենդանի : Ըսէ ցնա կինն . Տէր՝
- դու քանզի և դ՛յլ իսկ ոչ ունիս, և ջրհորս խոր
- 13 է . իսկ արդ՝ ուստի՞ ունիցիս զջուրն կենդանի : Սի
- թէ դու մեծ ինչ որ իցես քան զճայրն մեր Յա-
- կովբ՝ որ զայս ջրհոր կտ մեզ . և ինքն աստի արբ՝
- և որդիք նորա, և խաչինք նորա : Պատասխանի եա

- նմա Յիսուս և ասէ. Լմենայն որ ըմպէ 'ի ջրոյ
 յայրմանէ՝ միւսանդամ ծարաւէ. բայց որ ըմպէ
 'ի ջրոյն՝ զոր ես տաց նմա, մի՞ ծարաւեսցէ յաւի-
 14 տեան: Եւ ջուրն զոր ես տաց նմա, եղիցի նմա
 աղբիւր ջրոյ բղխելոյ 'ի կեանսն յաւիտենականս:
 15 Եւ սէ ցնա կինն. Տէր՝ տուր ինձ զջուրն զսոյն, զի
 մի՞ ծարաւեսցից, և մի՞ եկից այսր՝ հանել ջուր:
 16 Եւ սէ ցնա Յիսուս. Ե՛րթ կոչեա՛ զայր քո՛ և եկ
 17 այսր: Պատասխանի ետ նմա կինն և ասէ. Չիք
 իմ այր. ասէ ցնա Յիսուս. Բարեւոք ասացեր՝ թէ
 18 Չիք իմ այր. Բ՛ի հինգ այր փոխեալ է քո, և
 զոր այժմ ունիս՝ չէ՛ քո այր. զայդ արդար ասա-
 19 ցեր: Եւ սէ ցնա կինն. Տէր՝ թուի ինձ, թէ մար-
 20 գարէ իցես դու: Հարքն մեր 'ի լերինս յայսմիկ
 երկիր պագին. և դուք ասէք՝ եթէ յԵրուսաղէմ
 և եթէ տեղի, ուր արժան իցէ երկիր պագանել:
 21 Եւ սէ ցնա Յիսուս. Կին դու՛ հաւատա՛ ինձ, զի ե-
 կեսցէ ժամանակ՝ յորժամ ո՛չ 'ի լերինս յայսմիկ
 22 և ո՛չ յԵրուսաղէմ երկիր պագանիցեն Հօր: Դուք
 երկիր պագանէք՝ որում ո՛չն գիտէք, մէք երկիր
 պագանեմք որում գիտեմքն. զի փրկութիւն 'ի
 23 Հօրէից է: Եւ յԵրուսաղէմ եկեսցէ ժամանակ՝ և այժմ իսկ
 է, յորժամ ճշմարիտքն երկրպագուք երկիր պագա-
 նիցեն Հօր հոգւով և ճշմարտութեամբ. քանզի և
 Հայր այնպիսի երկրպագուս իւր խնդրէ:
 24 Հոգի է Եւստուած, և երկրպագուաց նորա՝ հոգ-
 ւով և ճշմարտութեամբ պարտ է երկիր պագանել:
 25 Եւ սէ ցնա կինն, Գիտեմ զի Ա՛ստիայ դայ՝ անուան-
 եալն Վրիստոս. յորժամ եկեսցէ, նա պատմեսցէ

26 մեղ զամենայն: Ըսէ ցնա Յիսուս. Ես եմ՝ որ խո-
 27 սիմս ընդ քեզ: Եւ յայն բան եկին աշակերտքն
 նորա, և զարմանային՝ զի ընդ կնոջն խօսէր. բայց
 ոչ ոք ասաց ՚ի նոցանէ, թէ Օլիւնչ խնդրես, կամ
 28 զիւնչ խօսիս ընդ դմա: Եթող կինն զսպիտոն իւր՝
 29 և չողաւ ՚ի քաղաքն, և ասէ ցմարդիկն: Եկայք
 տեսէք զայր մի, որ ասաց ինձ զամենայն՝ որ ինչ
 30 իմ գործեալ է. միթէ նա՞ իցէ Քրիստոսն: Ելին
 31 ՚ի քաղաքէն՝ և դային առ նա: Եւ մինչև եկեալ
 էին նոքա, ազաչէին զնա աշակերտքն և ասէին.
 32 Ուրբի՞ հաց կեր: Նա ասէ ցնոսա. Ես կերա-
 33 կուր ունիմ ուտել, զոր դուքն ոչ գիտէք: Ըսէին
 աշակերտքն ընդ միմեանս. Սիթէ երե՞ր ինչ ոք դմա
 34 ուտել: Ըսէ ցնոսա Յիսուս. Իմ կերակուր այն է՝
 զի արարից զկամս այնորիկ որ առաքեացն զիս, և
 35 կատարեցից զգործն նորա: Ոչ դուք ասէք՝ եթէ
 Ըյլ ևս չորք ամիսք են, և հունձք գան. ահաւա-
 սիկ ես ասեմ ձեզ. Ըմբարձէք զաչս ձեր, և տե-
 սէք զարտորայսն, զի սպիտակացեալ են՝ և ՚ի հունձս
 36 հասեալ: Եւ որ հնձէն՝ վարձս առնու, և ժողովէ
 զպտուղ ՚ի կեանն յաւիտենականս. զի որ սերմա-
 37 նէն և որ հնձէ՝ հասարակ ցնծացեն: Յայսմ իսկ
 է բանն ճշմարիտ, զի Ըյլ է որ սերմանէ, և այլ
 38 է որ հնձէ: Ես առաքեցի զձեզ հնձել՝ զոր ոչ դուք
 վաստակեցէք. այլք վաստակեցին, և դուք ՚ի վաս-
 39 տակս նոցա մտէք: Եւ ՚ի քաղաքէն յայնմանէ
 Սամարացոց՝ բազումք հաւատացին ՚ի նա, վասն
 բանի կնոջն վկայելոյ՝ եթէ ասաց ինձ զամենայն, որ
 40 ինչ իմ գործեալ էր: Իսկ իբրև եկին առ նա Սա-

- մարացիքն , աղաչէին զնա լինել առ նոսա . և եղև
- 41 անդ առուրս երկուս : Եւ ևս բազումք հաւատաւ
 42 ցին 'ի նա վասն բանին նորա : Եւ ասէին ցկինն ,
 թէ Ո՛չ այսուհետև վասն քո խօսիցդ հաւատամք ,
 զի մեզէն իսկ լուաք 'ի դմանէ . և գիտեմք եթէ դա՛
 է ճշմարտիւ փրկիչ աշխարհաց :
- 43 Եւ յետ երկուց առուրց ել անտի և գնաց 'ի
 44 Վալիլեա : Դի ինքն իսկ Յիսուս վկայեաց՝ եթէ
 45 Սարգարէ յիւրում գաւառի պատիւ ո՛չ ունի : Եւ յլ
 յորժամ եկն նա 'ի Վալիլեա , ընկալան զնա Վա-
 լիլեացիքն . զի տեսեալ ևս էր զամենայն նշանն ,
 զոր արար յԵրուսաղէմ 'ի տօնին . քանզի և նոքա
 46 եկեալ էին 'ի տօնն : Եկն դարձեալ 'ի Կանա Վա-
 լիլեացոց՝ ուր արար զջուրն գինի : Եւ անդ էր թա-
 գաւորագն մի , որոյ որդի նորա հիւանդ կայր 'ի
 47 Կափառնաում : Կա իբրև լուաւ , եթէ Յիսուս եկ-
 եալ է 'ի Հրէաստանէ 'ի Վալիլեա , եկն առ նա՝
 և աղաչէր զի իջցէ և բժշկեսցէ զորդի նորա . քան-
 48 զի մերձ էր 'ի մեռանել : Եւ քէ ցնա Յիսուս . Եթէ ոչ
 նըշանս ինչ և արուեստս տեսանէք՝ ո՛չ հաւատայք :
 49 Եւ քէ ցնա թագաւորագն . Տէր՝ էջ մինչև մեռեալ
 50 իցէ մանուկն իմ : Եւ քէ ցնա Յիսուս . Ե՛րթ՝ որդին
 քո կենդանի է . և հաւատաց այրն բանին՝ զոր ասաց
 51 նմա Յիսուս , և գնաց : Եւ մինչդեռ իջանէր , ընդ-
 առաջ եղեն նմա ծառայքն նորա . աւետիս ետուն
 52 և ասեն , թէ Սանուկն նորա կենդանի է : Հար-
 ցանէր ցնոսա վասն ժամուն՝ յորում ապաքինեաց .
 և ասեն ցնա . Երէկ յեթներորդ ժամու եթող
 53 զնա ջերմն : Վիտաց հայրն նորա՝ եթէ յայնմ ժա-

մո՛ւ՝ յորում ասացն ցնա Յիսուս՝ թէ Որդին քո
կենդանի է . և հաւատաց ինքն և ամենայն տուն
54 իւր : Օ՛այս դարձեալ երկրորդ նշանս արար Յի-
սուս՝ եկեալ՝ի Հրէաստանէ՝ի Գալիլեա :

ԳՂԵ

- 1 Յետ այսորիկ տօն էր Հրէից . և ել Յիսուս
- 2 յԵրուսաղէմ : Եւ էր յԵրուսաղէմ ՚ի Պրորատի-
կէ աւազանին , որ կոչէր Եբրայեցերէն Խեթսեզ-
- 3 դա , հինգ սրահ : Յորս անկեալ . դնէր բազմու-
թիւն յոյժ հիւանդաց՝ կուրաց , կաղաց , գօսացե-
- 4 լոց , որ ակն ունէին ջրոցն յուզելոյ : Եւ հրեշտակ
Տեառն իջանէր ըստ ժամանակի յաւազանն՝ և յու-
զէր զջուրսն . և որ նախ ՚ի շարժումն ջուրցն իջա-
նէր , բժշկէր՝ ոչ ունելով նշան հիւանդութեան :
- 5 Եւ անդ էր այր մի , որոյ երեսուն և ութ ամ էր
- 6 ՚ի հիւանդութեան իւրում : Օ՛նա իբրև ետես Յի-
սուս զի անկեալ դնէր , և գիտաց եթէ բազում
ժամանակք են այնուհետև , ասէ ցնա . կամիս
- 7 ողջ լինել : Պատասխանի ետ նմա հիւանդն . Տէր՝
ոչ զոք ունիմ , թէ յորժամ ջուրքն յուզիցին՝
արկցէ զիս յաւազանն . և մինչ ես դանդաղիմ ,
- 8 այլ ոք քան զիս յառաջագոյն իջանէ : Ըսէ ցնա
- 9 Յիսուս . Ըրի՛ ա՛ռ զմահիճս քո՝ և գնա՛ : Եւ ող-
ջացաւ այրն , և յարեալ՝ ա՛ռ զմահիճս իւր՝ և
- 10 շրջէր . և էր շաբաթ յաւուրն յայնմիկ : Ըսեն
Հրէայքն ցբժշկեալն . Շաբաթ է՝ և ոչ է ար-
- 11 ժան քեզ առնուլ զմահիճս քո : Պատասխանի

- ետ նոցա և ասէ . Որ բժշկեացն զիս , նա ասաց
 12 ցիս . Ե՛ն զմահիճս քո՝ և գնա՛ : Հարցին ցնա և ա-
 սեն . Ո՞վ է այրն՝ որ ասաց ցքեզ , Ե՛ն զմահիճս քո՝
 13 և շրջեաց : Եւ բժշկեալն ո՛չ գիտէր թէ ո՞վ իցէ .
 քանզի Յիսուս խոյս ետ վասն ամբոխին ՚ի տեղւոյէ
 14 անտի : Յետ այսորիկ գտանէ զնա Յիսուս ՚ի տա-
 ճարին . և ասէ ցնա . Ե՛հաւաղիկ ողջացար , մի՛ ևս
 15 մեղանչեր՝ զի մի՛ չար ևս ինչ լինիցի քեզ : Վնաց
 այրն՝ և պատմեաց շրէիցն , եթէ Յիսուս էր՝ որ
 16 բժշկեացն զիս : Եւ վասն այնորիկ հալածէին զՅի-
 17 սուս շրէպքն . զի զայն առնէր ՚ի շաբաթու : Եւ
 Յիսուս պատասխանի ետ նոցա . Հսյր իմ՝ մինչև
 18 ցայժմ գործէ , և ես գործեմ : Ա՛սան այնորիկ առա-
 ւել խնդրէին շրէպքն սպանանել զնա . զի ո՛չ
 միայն լուծանէր զշաբաթս , այլ և Հսյր իւր կոչէր
 զՄատուած , և հաւասար առնէր զանձն Մատուծոյ :
 19 Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա . Ե՛մէն
 ամէն ասեմ՝ ձեզ . ո՛չ կարէ Որդի* մարդոյ առնել
 յանձնէ և յոչինչ , եթէ ոչ տեսանիցէ զՀսյրն զի
 առնէ . զի զոր նայն առնէ , զնոյն և Որդին նմին
 20 նման գործէ : Օ՛ի Հսյր սիրէ զՈրդի , և զամենայն
 ինչ ցուցանէ նմա՝ զոր ինքն առնէ . և մեծամեծս
 ևս քան զսոյնս ցուցանէ նմա զգործս , ընդ որ դուքդ
 21 զարմանայք : Օ՛ի որպէս Հսյր յարուցանէ զմեռ-
 եալս և կենդանի առնէ , նոյնպէս և Որդի՝ զորս կա-
 22 մի կենդանի առնէ : Եւ ո՛չ եթէ Հսյր դատի զոք՝
 23 այլ զամենայն դատաստան ետ Որդւոյ իւրոյ . Օ՛ի

* Ի Յոյն չէ :

- ամենքեան պատուեցեն զՈրդի՝ որպէս պատուեն
 զՀայր : Որ ոչ պատուէ զՈրդին , ոչ պատուէ
 24 զՀայր զառաքիչն նորա : Ըմէն ամէն ասեմ ձեզ .
 զի Որ զբանն իմ լէ , և հաւատայ այնմ որ առաք-
 եացն զիս , ընդունի զկեանսն յաւիտենականս .
 և ՚ի դատաստան ոչ մտանէ , այլ փոխեցաւ ՚ի մահ-
 25 ուանէ ՚ի կեանս : Ըմէն ամէն ասեմ ձեզ . զի դայ
 ժամանակ՝ և արդէն իսկ է , յորժամ մեռեալք
 լիցեն ձայնի Որդւոյն Եստուծոյ . և ողք լիցենն՝
 26 կեցցեն : Թի որպէս Հայր ունի կեանս յանձին
 իւրում , նոյնպէս ետ և Որդւոյ ունել կեանս յան-
 27 ձին իւրում . Եւ իշխանութիւն ետ նմա դատաս-
 28 տան առնել . և զի Որդի մարդոյ է՝ Ընդ այն զի՞
 զարմանայք . զի եկեսցէ ժամանակ՝ յորում ամե-
 նեքին որ ՚ի գերեզմանս կայցեն , լուիցեն ձայնի
 29 նորա , Եւ եկեսցեն արտաքս . որոց զբարիս գործ-
 եալ իցէ՝ ՚ի յարութիւն կենաց . և որոց զչար ա-
 30 ըրեալ՝ ՚ի յարութիւն դատաստանաց : Ո՛չ կա-
 ընմ ես յանձնէ առնել և ոչինչ . այլ որպէս լսեմ՝
 դատեմ , և դատաստանն իմ արդար է . զի ոչ խընդ-
 ընմ զկամս իմ , այլ զկամս այնորիկ՝ որ առաքեացն
 զիս :
 31 Եթէ ես վկայեմ վասն իմ , վկայութիւնն իմ չէ՞
 32 ճշմարիտ : Եւլ է՝ որ վկայէ վասն իմ . և դուք
 գիտէք , եթէ ճշմարիտ է վկայութիւնն զոր վկայեաց
 33 վասն իմ : Դուք առաքեցիք առ Յովհաննէս՝ և
 34 վկայեաց ճշմարտութեանն : Եւլ ես ոչ եթէ ՚ի
 մարդկանէ առնում վկայութիւն . այլ զայս ասեմ՝ զի
 35 դուք ապրեսցիք : Եւ էր ճրագն՝ որ լուցեալ էր և

- ծագէր . և դուք կամեցարուք ցնծալ առ ժամա-
 36 նակ մի 'ի լոյս նորա : Լ՝ՈՂ ես ունիմ վկայութիւն
 մեծ ևս քան զԳնովՏաննու . զգործս՝ զորս ետ ցիս
 Հայր՝ զի կատարեցից զնոսա . նոքին իսկ գործքն
 զոր գործեմ , վկայեն վասն իմ , եթէ Հայր առաք-
 37 եաց զիս . Եւ որ առաքեացն զիս Հայր՝ նա վը-
 կայեաց վասն իմ : Դուք ոչ զձայն նորա երբէք
 38 լուարուք . և ոչ զտեսիլ նորա տեսէք : Եւ ոչ զբան
 նորա ունիք 'ի ձեզ բնակեալ . զի զոր նա առա-
 39 քեաց՝ դուք նմա ոչ հաւատայք : Դննեցէք ըզ-
 գիրս . զի դուք համարիք նոքօք ունել զկեանսն
 յաւիտեանականս . և նոքին իսկ են՝ որ վկայեն վասն
 40 իմ* , որովք համարիք ունել կեանս" . Եւ դուք ոչ
 41 կամիք գալ առ իս՝ զի զկեանսն ունիցիք : Ես փառս
 42 'ի մարդկանէ ոչ առնում : Լ՝ՈՂ գիտեմ զձեզ՝ թէ
 43 զսէրն Լստուծոյ ոչ ունիք յանձինս : Ես եկի յա-
 նուն Հօր իմոյ՝ և ոչ ընդունիք զիս . եթէ այլ
 44 ոք եկեսցէ յիւր անուն , զնա ընդունիցիք : Օխ-
 միրդ կարէք դուք հաւատալ . զի փառս 'ի միմեանց
 առնուք , և զփառս զառ 'ի միոյն Լստուծոյ ոչ խնդ-
 45 րէք : Մի՛ համարիք՝ եթէ ես չարախօս ինչ իցեմ
 զձէնջ առ Հօր . գոյ որ չարախօս կայ զձէնջ՝ Մով-
 46 սէս , յոր դուքն յուսացեալ էք : Օխ եթէ հա-
 ւատայիք դուք Մովսեսի , հաւատայիք արդեօք և
 47 ինձ . զի նա վասն իմ իսկ գրեաց : Օխ եթէ նորա
 գրոցն ոչ հաւատայք , զիմիրդ իմոց բանիցս հաւա-
 տայցէք :

* 'ի Յոյն լեզ :

ԳԼ . Զ

- 1 Յետ այսորիկ գնաց Յիսուս յայնկոյս ծովուն
 2 Գալիլեացոց Տիբերեայ . Եւ զհետ երթայր նորա
 3 ժողովուրդ բազում . զի տեսանէին զնշանսն՝ զոր
 4 առնէր 'ի վերայ հիւանդաց : Եւ 'ի լեառն Յիսուս ,
 5 և անդ նստէր աշակերտօքն հանդերձ : Եւ էր մերձ
 6 զատիկ տօնն Հրէից : Բարձ 'ի վեր զաչս իւր Յի-
 7 սուս և ետես , զի ժողովուրդ բազում գայր առ նա .
 8 ասէ ցփիլիպպոս . Ուստի՞ զնեսցուք հաց՝ զի կերի-
 9 ցեն դոքա : Զայս ասէր փորձելով զնա . այլ ինքն
 10 գիտէր զինչ առնելոցն էր : Պատասխանի եւ նմա
 11 փիլիպպոս . Երկերիւր դահեկանի հաց չէ՞ դոցա
 12 բաւական , թէպէտ և իւրաքանչիւրօք սակաւ ինչ
 13 առնուցու : Ըսէ ցնա մի յաշակերտացն նորա ,
 14 Ընդդէաս՝ եղբայր Սիմօնի վիմի . Ը՛ստ աստ պա-
 15 տանեակ մի , որ ունի հինգ նկանակ գարեղէն՝ և
 16 երկուս ձկունս . այլ այն զինչ է առ այդչափ մար-
 17 դիկ : Ըսէ Յիսուս . Բազմեցուցէք զմարդիկդ . և
 18 էր խոտ յոյժ 'ի տեղւոցն . և բազմեցան մարդիկն
 19 թուով իբրև հինգ հազար : Եւ առ զհացն Յի-
 20 սուս , և գոհացաւ և բաշխեաց բազմականացն . նոյն-
 21 պէս և 'ի ձկանցն որչափ և կամեցան : Եւ իբրև
 22 յագեցան , ասէ ցաշակերտսն . Ժողովեցէք զնըշ-
 23 խարեալ կոտորսդ՝ զի մի ինչ կորիցէ : Ժողովե-
 24 ցին , և լցին երկոտասան սակառի զկոտորոցն 'ի
 25 հինգ գարեղէն նկանակէ անտի , որ յաւելաւ 'ի կե-
 26 ռողացն : Իսկ մարդիկն՝ իբրև տեսին զնշանսն զոր
 27 արար՝ ասէին , եթէ Սա՛ է ճշմարիտ մարգարէն ,
 28 որ գալոց էր յաշխարհ :

- 15 Գիտուս իբրև գիտաց եթէ գալոց են յափշտակել
զնա , զի արացոցն զնա թագաւոր , գնաց դարձեալ
- 16 'ի լեառն միայն : Եւ իբրև երեկոյ եղև , իջին ա-
- 17 շակերտքն նորա 'ի ծովեզրն : Եւ մտեալ 'ի նաւ՝
գային յայնկոյս ծովուն 'ի Ասիառնառում . և իբ-
րև նսեմացաւ , և չև ևս եկեալ էր առ նոսա
- 18 Գիտուս : Եւ ծովն 'ի սաստիկ հողմոյ շնչելոյ յուզէր :
- 19 Եւ վարեալ իբրև ասպարէզս քսան և հինգ կամ
երեսուն , տեսանէին զԳիտուս՝ զի գնայր 'ի վե-
րայ ծովուն՝ և մերձ էր 'ի նաւն , զարհուրեցան
- 20 յոյժ : 'Աս ասէ ցնոսա . Ե՛ս եմ՝ մի երկնչիք :
- 21 Եւ կամէին ընդունել զնա 'ի նաւն . և վաղվաղակի
եհաս նաւն յերկիրն՝ յոր երթային :
- 22 'Ի վաղիւ անդր ժողովուրդն՝ որ կայր յայնկոյս
ծովուն , տեսանէր թէ այլ նաւ ոչ գոյր անդ բայց
միայն 'ի միոյն , յոր մտին աշակերտքն Գիտուսի .
և զի չէր մտեալ Գիտուս ընդ աշակերտան իւր 'ի
- 23 նաւն . բայց միայն աշակերտքն նորա գնացին : Իբ-
րև այլ նաւք գային 'ի Տիբերեայ մօտ յայն տեղին՝
- 24 ուր զհացն կերան : Խկ իբրև ետես ժողովուրդն եւ
թէ Գիտուս ոչ է անդ՝ և ոչ աշակերտքն նորա ,
առին նոքա զնաւն , և եկին 'ի Ասիառնառում խնդ-
- 25 րել զԳիտուս : Եւ իբրև գտին զնա յայնկոյս ծո-
26 վուն , ասնն ցնա . Ուրբի՛ երբ եկիր այսր : Պա-
տասխանի ետ նոցա Գիտուս և ասէ . Լ՛մէն ամէն
ասեմ ձեզ . Խնդրէք զիս , իբր ոչ եթէ զի նշանս
ինչ տեսէք , այլ զի կերայք 'ի հացէ անտի՛ և յա-
- 27 գեցարուք : Երթայք գործեցէք՝ մի՛ զկորստական
կերակուրն , այլ զկերակուրն , որ մնայ 'ի կեանսն

- յաւխտենականս , զոր Որդին մարդոյ տացէ ձեզ .
- 28 քանզի զնա Հայր կնքեաց Մատուած : Մսնն ցնա .
 Օխնչ առնիցեմք՝ զի զգործսն Մատուծոյ դարձեա-
- 29 ցուք : Պատասխանի եա (Երուս , և ասէ ցնոսա .
 Մյս է գործն Մատուծոյ , զի հաւատասցիք յայն՝
- 30 որ առաքեացն զիս : Մսնն ցնա . Օխնչ նշան առ-
 նիցես՝ զի անացուք և հաւատասցուք , զի նչ գոր-
- 31 ծիցես : Հարքն մեր կերան զմանանայն յանսպատի
 անդ՝ որպէս և գրեալ է . Հաց յերկնից եա նոցա
- 32 ուտել : Մտէ ցնոսա (Երուս . Մմէն ամէն ասեմ՝
 ձեզ . եթէ ոչ Սուլէս եա ձեզ զհացն յերկնից ,
- այլ Հայրն իմ տայ ձեզ զհացն յերկնից զճշմա-
- 33 րիտ : Օխ հաց Մատուծոյ է , որ իջանէ յերկնից՝
- 34 և կեանս տայ աշխարհի : Մսնն ցնա . Տէր՝ յամե-
 35 նայն ժամ առևր մեզ զհացն զայն : Մտէ ցնոսա
 (Երուս . Ես եմ հացն կենաց . որ գայ առ իս ոչ
- քաղցիցէ , և որ հաւատայ յիս՝ ոչ երբէք ծարա-
- 36 ւեսցի : Մյլ ասացի ձեզ՝ թէ տեսէք զիս , և ոչ
 37 հաւատայք : Օւամենայն՝ զոր տայ ինձ Հայր , առ
 իս եկեսցէ . և որ գայ առ իս , ոչ հանից արտաքս :
- 38 Օխ իզի ես յերկնից , ոչ զի զկամս իմ արարից ,
 այլ զկամս այնորիկ՝ որ առաքեացն զիս :
- 39 Մյս են կամք Հոր իմոյ , որ առաքեացն զիս .
 զի զամենայն զոր եա ցիս հայր՝ ոչ կորուսից ՚ի նմա-
- 40 նէ , այլ յարուցից զնա յաւուրն յետնում : Մյս են
 կամք Հոր իմոյ . զի ամենայն որ տեսանիցէ զ(Որդի՝
 և հաւատայցէ ՚ի նա , ընկալցի զկեանսն յաւիտե-
- նականս . և ես յարուցից զնա յաւուրն յետնում :
- 41 Տրանջէին զնմանէ Հրէայքն , զի ասաց թէ Ես

- 42 եմ հացն իջեալ յերկնից , Եւ ասէին . ո՞չ սա է
 (Յիսուս որդին Յովսեփու , զորոյ մեք գիտեմք ըզ-
 հայրն և զմայր . իսկ արդ՝ զիմորդ ասէ՝ թէ Ես
- 43 յերկնից իջի : Պատասխանի ետ (Յիսուս , և ասէ
 44 ցնոսա . Մի քրթմնջէք ընդ միմեանս : Ոչ ոք կարէ
 գալ առ իս , եթէ ոչ Հայրն՝ որ զիս առաքեաց՝
 ձգեսցէ զնա . և ես յարուցից զնա յաւուրն յետ-
- 45 նում : Վրեալ է ՚ի մարգարէս , Եւ եղիցին ամե-
 նեքեան ուսեալք յԱստուծոյ . ամենայն որ ըսէ ՚ի
- 46 Հօրէ՝ և ուսանի , գայ առ իս : Իբրև ո՞չ եթէ ըզ-
 Հայր ուրուք տեսեալ իցէ , եթէ ո՞չ՝ որ էս յԱս-
- 47 տուծոյ , նա ետես զՀայր : Ամէն ամէն ա-
 սեմ ձեզ . զի Որ հաւատայ յիս՝ ընդունի ըզ-
- 48 կեանսն յաւիտենականս : Ես եմ հացն կենաց :
 49 Հարքն ձեր կերան զմանանայն յանապատին՝ և մե-
- 50 ուն : Այս է հացն , որ յերկնից իջեալ է . զի որ ու-
- 51 տիցէ ոք ՚ի սմանէ՝ մի մեռանիցի . Ես եմ հացն
 52 կենդանի , որ յերկնից իջեալ . Եթէ ոք ուտիցէ ՚ի
 հացէ յայսմանէ՝ կեցցէ ՚ի յաւիտեան . և հացն զոր
 ես տաց՝ մարմին իմ է , զոր ես տաց վասն կենաց
- 53 աշխարհի : Մարտնչէին ընդ միմեանս Հրէայքն և
 ասէին . Օ՛, իմորդ կարէ սա տալ մեզ զմարմինն իւր
- 54 յուտել : Ասէ ցնոսա (Յիսուս . Ամէն ամէն ասեմ
 ձեզ . Եթէ ո՞չ կերիջիք զմարմին Որդւոյ մարդոյ՝
 և արբջիք զարիւն նորա , ո՞չ ունիք կեանա յան-
- 55 ձինս : Որ ուտէ զմարմին իմ՝ և ըմպէ զարիւն իմ ,
 ունի զկեանսն յաւիտենականս . և ես յարուցից
- 56 զնա յաւուրն յետնում : Օ՛, ի մարմին իմ ճշմա-
 ըրիտ կերակուր է , և արիւն իմ ճշմարիտ ըմպելի է :

- 57 Ար ուտէ զմարմին իմ և ըմպէ զարիւն իմ, յիս
 58 բնակեացէ, և ես 'ի նմա: Արպէս առաքեաց զհա
 կենդանին Հայր, և ես կենդանի եմ վասն Հօր.
 59 և որ ուտէն զիս, և նա կեցցէ վասն իմ: Եւս է
 Հացն՝ որ յերկնից իջեալ. ոչ որպէս կերան Հարքն
 60 ձեր զմանանայն՝ և մեռան. որ ուտէ զՀացս զայս՝
 61 յուսուցանելն 'ի կայստանաում: Եւ բազումք յա
 շակերտացն իբրև լուան՝ ասեն. Խիստ է բանդ
 62 այդ, ո՞ր կարէ լսել դմա: Իբրև գիտաց Յիսուս
 յանձն իւր՝ եթէ տրտնջեն վասն այնորիկ աշա
 կերտքն նորա, ասէ ցնոսա. Եւս գայթակղեցուցանէ՞
 63 զձեզ: Իսկ արդ՝ եթէ տեսանիցէք զԱրդի մարդոյ,
 64 զի ելանիցէ ուր էր զառաջինն: Հոգին է կենդա
 նարար, մարմին՝ ինչ ոչ օգնէ. զբանն զոր ես խօ
 65 սեցայ ընդ ձեզ՝ հոգի է և կեանք: Եւս են ոմանք
 'ի ձէնջ՝ որ ոչ հաւատան. քանզի գիտէր Յիսուս
 'ի սկզբանէ, ո՞վ են այնորիկ՝ որ ոչն հաւատան,
 66 և ո՞վ է այն՝ որ մատնելոցն է զնա: Եւ ասէր.
 Ասան այնորիկ ասացի ձեզ՝ թէ ոչոք կարէ գալ
 առ իս, եթէ ոչ իցէ տուեալ նմա 'ի Հօրէ իմմէ:
 67 Յայսմանէ բազումք յաշակերտացն նորա չոգան
 68 յետս, և ոչ ևս շօջէին ընդ նմա: Եւս Յիսուս
 ցերկոտասան աշակերտան. Աթէ և դուք կամիք
 69 երթալ: Պատասխանի ետ նմա Աիմն Պետրոս.
 Տէր՝ առ ո՞վ երթիցուք. բանս կենաց յաւիտե
 70 նականաց ունիս: Եւ մեք հաւատացաք և ծանեաք՝
 71 եթէ դու ես Վրիստոսն Արդի Երտուծոյ: Պա
 տասխանի ետ նոցա Յիսուս. Ոչ ես զձեզ զերկո

տասանսդ ընտրեցի, և միդ 'ի ձէնջ սատանայ է :
 72 Եւ ասէր զՍիմոն և Եղիայէ Ակարիովտացոյ .
 զի նա իսկ ժատնելոց էր զնա . և մի էր յերկո-
 տասանիցն :

ԳԼ Լ:

1 Եւ յետ այսորիկ շրջէր Յիսուս 'ի Վալիլեա .
 քանզի ոչ կամէր 'ի Հրէաստանի շրջել, զի խնդ-
 2 րէին զնա Հրէայքն սպանանել : Եւ էր մերձ տօնն
 3 Հրէից տաղաւարահարաց : Լսեն ցնա եղբարքն
 նորա . Գնահ աստի և երթ 'ի Հրէաստան, զի և
 աշակերտքն քո տեսցեն զգործսդ քո՝ զոր գործես :
 4 Օ,ի ոչոք է՝ որ 'ի ծածուկ ինչ գործէ՝ և ինդրէ
 ինքն համարձակ լինել . եթէ զայդ գործես, յայտ-
 5 նեահ զանձն քո աշխարհի : Վանզի և եղբարքն
 6 իսկ չէին հաւատացեալ 'ի նա : Լսէ ցնոսա Յի-
 սուս . յամանակ իմ չլէ՝ է հասեալ . բայց ձեր
 7 ժամանակ յամենայն ժամու պատրաստ է : Ոչ
 կարէ աշխարհս ատել զձեզ . բայց զիս ատեայ .
 զի ես վկայեմ վասն նորա՝ եթէ գործքն իւր չա-
 8 բուծեան են : Վուք երթայք 'ի տօնն յայն, ես
 ոչ երթամ 'ի տօնն յայն . զի իմ ժամանակ չլէ՝ է
 9 լցեալ : Օ,այս իբրև ասաց՝ ինքն մնաց անդէն 'ի
 10 Վալիլեա : Իբրև ելին եղբարքն նորա, ապա և
 ինքն ել 'ի տօնն . ոչ յայտնի, այլ իբրև 'ի ծա-
 11 ծուկ : Եւ Հրէայքն ինդրէին զնա 'ի տօնի անդ՝
 12 և ասէին, Ուր իցէ նա : Եւ քրթմնջիւն էր զնը-
 մանէ 'ի ժողովուրդսն . կէսքն ասէին՝ թէ Ռարուք

- է . այլքն ասէին , Ո՛չ այլ մոլորեցուցանէ զժո-
- 13 ղովուրդն : Եւ ոչ հր համարձակ խօսէր զնմանէ՝
վասն երկիւղին Հրէից :
- 14 Իբրև տօնն ընդմիջեցաւ , ել Յիսուս ՚ի տա-
- 15 ճարն՝ և ուսուցանէր : Օգարմանային Հրէայքն և
ասէին . Օգարմանային Հրէայքն և
16 նաւ չիք : Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս և ասէ .
Իմ վարդապետութիւնս չէ իմ , այլ այնորիկ՝ որ
17 առաքեացն զիս : Եթէ որ կամի զկամս նորա առ-
նել՝ գիտասցէ վասն վարդապետութեանս , յԱս-
տուծոյ իցէ արդեօք՝ եթէ ես ինչ յանձնէ իմմէ
18 խօսիմ : Որ յանձնէ իւրմէ խօսի՝ փառս անձին
իւրում խնդրէ . իսկ որ խնդրէ զփառս այնորիկ որ
առաքեացն զնա՝ նա ճշմարիտ է , և անիրաւու-
- 19 թիւն ոչ գոյ ՚ի նմա : Ո՛չ Սովսէս ետ ձեզ զօ-
20 բէնս , և ոչ որ ՚ի ձէնջ առնէ զօրէնսն : Օգ ինդ-
րէք զիս սպանանել . պատասխանի ետ ժողովուր-
դին և ասէ . Գե գոյ ՚ի քեզ , ով խնդրէ զքեզ
21 սպանանել : Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս և ա-
սէ . Գործ մի գործեցի , և ամենքին զարմացեալ
22 էք : Ասան այնորիկ Սովսէս ետ ձեզ թլփատու-
թիւն . զի ոչ եթէ ՚ի Սովսիսէ էր , այլ ՚ի հարց
23 անտի . և ՚ի շաբաթու թլփատէք զմարդ : Իսկ
արդ՝ եթէ թլփատութիւն առնու մարդ ՚ի շաբա-
թու , զի մի օրէնքն Սովսէսի լուծցին . ընդ իս
ցասուցեալ էք՝ զի ողջն իսկ մարդ բժշկեցի ՚ի
շաբաթու :
- 24 Մի ըստ աչս դատէք , այլ ուղիղ դատաստան
25 արարէք : Ըսէին ոմանք յԵրուսաղեմացւոց ան-

- 26 տի . Ո՛չ նա է սա՛ զոր խնդրէինն սպանանել . Եւ
աւասիկ յայտնապէս խօսի , և չասնն ինչ ընդ դմա .
գուցէ արդեօք և իշխանքն գիտացին՝ թէ սա իցէ
- 27 Վրիստոսն : Եւ զսա գիտեմք ուստի է . իսկ
Վրիստոսն յորժամ գայցէ , ոչոք գիտէ ուստի է :
- 28 Եղազակեաց Յիսուս ՚ի տաճարին , աւուցանէր՝
և ասէր . Եւ զիս գիտէք , և ուստի եմ գիտէք .
և յանձնէ իմմէ ո՛չ եմ եկեալ , այլ է ճշմարիտ
- 29 որ առաքեացն զիս՝ զոր դուքն ո՛չ գիտէք : Ես
գիտեմ զնա , զի ՚ի նմանէ իսկ եմ , և նա առա-
- 30 քեաց զիս : Խնդրէին զնա ունել՝ * և ել ՚ի ձեռաց
նոցա . և ոչոք արկ ՚ի նա ձեռն . զի չէ՛ էր հաս-
- 31 եալ ժամ նորա : Եւ բազումք ՚ի ժողովողենէն
հաւատացին ՚ի նա , և ասէին . Վրիստոսն յոր-
- 32 զոր սայս առնէ : Եւ լուան փարիսեցիքն զորսուեջ
ժողովողեանն զնմանէ . և առաքեցին քահանայա-
- 33 ակտքն և փարիսեցիք սպասաւորս՝ զի կայցին զնա :
Եւ ասէ Յիսուս . Վրիստոսն մի ևս ժամանակ ընդ ձեզ
եմ . և երթամ առ այն՝ որ առաքեացն զիս :
- 34 Խնդրիցէք զիս՝ և ո՛չ գտանիցէք . և ուր ենն եր-
- 35 թամ , դուք ո՛չ կարէք գալ : Եւսնն Հրէայքն
ընդ միմեանս . Իսկ յո՞ երթայցէ դա՛ զի մէք ո՛չ
գտանիցեմք զդա . միթէ ՚ի սփիւռս հեթանոսանց
- 36 երթայցէ՛ և ուսուցանիցէ զհեթանոսս : Օրնչ է
բանն այն՝ զոր ասաց . Խնդրիցէք զիս՝ և ո՛չ գտա-
նիցէք . և ուր ենն երթամ , դուք ո՛չ կարէք գալ :

* ՚ի Յայնն չէր :

37 Ի վերջնում առուր մեծի տօնին կայր Յիսուս՝
 աղաղակէր և ասէր . Եթէ ոք ծարաւի իցէ՝ ե-
 38 կեսցէ առ խա, և արբցէ : Որ հաւատայ յիս՝ որ-
 պէս և ասեն գիրք, Գետք յորովայնէ նորա բըղ-
 39 խեսցեն ջրոց կենդանութեան : Օպս ասէր վասն
 Հոգւոյն՝ զոր ընդունելոց էին որ հաւատային ՚ի
 նա . զի չէ՛ էր Հոգի, քանզի Յիսուս չէ՛ էր փա-
 40 ռաւորեալ : Ոմանք ՚ի ժողովրդենէն իբրև լսէին
 զբանս զայս, ասէին . Սա է Ճճմարիտ մարգարէն :
 41 Եւ յլին ասէին՝ Սա է Վրիսաոսն . իսկ կէսքն ասէ-
 ին՝ Սիթէ ՚ի Վալիլեէ՞ գալոց իցէ Վրիսաոսն :
 42 Ո՛չ գիրք ասեն, եթէ ՚ի զաւակէ Վաւթի, և ՚ի
 Բեթղէհէմ գեղջէ՝ ուր Վաւթի էր, գալոց է
 43 Վրիսաոս : Եւ եղև հերձուած ՚ի մէջ ժողովրդ-
 44 եանն վասն նորա : Եւ ոմանք ՚ի նոցանէ կամե-
 ցան ունել զնա . այլ ոչ ոք մխտաց ՚ի նա ձեռս :
 45 Եւ եկին անդրէն սպասաւորքն առ քահանայա-
 պետն և փարիսեցիս, և ասեն սոքա ցնտա . Ին-
 46 դէր ո՛չ ածէք զնա այսր : Պատասխանի ետուն
 սպասաւորքն՝ և ասեն . Ո՛չ երբէք այնպէս խօսե-
 47 ցաւ մարդ՝ որպէս այրն այն : Պատասխանի ետուն
 փարիսեցիքն՝ և ասեն . Սիթէ և դուք մոլորեցա-
 48 րուք : Սիթէ ոք յիշխանացն հաւատանց ՚ի նա՝
 49 կամ ՚ի փարիսեցւոց . Եւ յլ այն խաժամուժ ամբոխ,
 50 որ ո՛չ գիտէ զօրէնս, և նզովեալ են : Եւսէ Վի-
 կողեմոս ցնտա՝ որ եկեալն էր առ նա գիշերի յա-
 51 ռաջագոյն՝ և մի էր ՚ի նոցանէ : Սիթէ օրէնքն
 մեր դատին զմարդ՝ եթէ ոչ լսեն ինչ նախ ՚ի նմա-
 52 նէ, կամ գիտեն զինչ գործէ : Պատասխանի ե-

տուն նմա և ասեն . Սիթէ և դու ևս ՚ի Գալիլեէ՞
 իցես . քննեա՛ և տես , զի մարգարէ ՚ի Գալիլեէ
 53 ո՛չ յառնէ : Եւ գնացին իւրաքանչիւրոք ՚ի տեղի
 իւր :

ԳԼ Ը

- 1 Իսկ Յիսուս գնաց ՚ի լեառն Չիթենեաց .
- 2 Եւ ընդ առաւօտն դարձեալ եկն ՚ի տաճարն . և
 դայր առ նա ամենայն ժողովուրդն : և նստեալ ու-
- 3 սուցանէր զնոսա : Ըծին առ նա դպիրքն և քահա-
 նայապետքն և փարիսեցիք՝ կին մի ըմբռնեալ ՚ի
- 4 շնութեան . և կացուցեալ զնա առաջի , Ըսեն ցնա .
 Ա՛րդապետ , կինս այս ըմբռնեալ՝ ինքն յայտնա-
- 5 պէս շնացեալ է : Եւ յօրէնս Ս՛ովսէս մեզ պատ-
 ուիրեաց զայսպիսիս քարկոծել . արդ դու զի՞նչ
- 6 ասես վասն դորա : Օ՛այս ասէին փորձելով զնա՝
 զի ունիցին ամբաստանութիւն զնմանէ . իսկ Յի-
- սուս ՚ի խոնարհ նայելով գրէր մատամբն յերկրի :
- 7 Իսկ իբրև ստիպեցին հարցանելով ցնա , հայեցեալ
 ՚ի վեր՝ ասէ ցնոսա . Ընմեղն ՚ի ձէնջ՝ նախ նա ըն-
- 8 կեսցէ քար ՚ի վերայ դորա : Եւ դարձեալ ՚ի խո-
- 9 նարհ նայելով՝ գրէր յերկրի : Եւ լուեալ ելանէին
 մի ըստ միոջէ՝ սկսեալ յառաջնոցն մինչև ՚ի վեր-
- ջինս . և մնաց միայն Յիսուս , և կինն կայր առա-
- 10 ջի նորա : Պատասխանի ետ Յիսուս՝ և ասէ ցնա .
 Կին դու՛ հըր են , ոչ ոք զքեզ դատապարտեաց :
- 11 Եւ ասէ . Ո՛չ Տէ՛ր . և ասէ Յիսուս . Եւ ո՛չ ես դա-
 տապարտեմ զքեզ , երթ՛ յայսմ հետէ մի՛ մեղանչեր :

- 12 Դարձեալ խօսեցաւ ընդ նոսա Յիսուս, և ասէ .
 Ես եմ լոյս աշխարհի . որ գայ զկնի իմ, ընդ
 խաւար մի գնասցէ . այլ ընկալցի զլոյսն կենաց :
- 13 Լսեն ցնա փարիսեցիքն . դու վասն անձին քո վը-
 14 կայես՝ և վկայութիւն քո չէ՞ ճշմարիտ : Պատասխա-
 նի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա . Թէպէտ և ես վկայեմ
 վասն անձին իմոյ՝ վկայութիւն իմ ճշմարիտ է . զի
 գիտեմ ուստի՝ եկի և յո՞ երթամ . բայց դուք ո՞չ
 15 գիտէք ուստի գամ՝ կամ յո՞ երթամ : Դուք ըստ
 16 մարմնոյ դատիք . ես ո՞չ դատիմ և ո՞չ զոք . Թէ-
 պէտ և դատիմ ևս զոք՝ դատաստանն իմ ճշմարիտ
 է . զի չեմ միայն , այլ ես՝ և որ առաքեացն զիս
 17 Հայր : Եւ յօրէնսն իսկ ձեր գրեալ է՝ Թէ Երկուց
 18 մարդոց վկայութիւն ճշմարիտ է : Ես եմ որ վկա-
 յեմ վասն իմ, և վկայէ վասն իմ՝ որ առաքեացն
 19 զիս Հայր : Լսէին ցնա . Ո՞ր է Հայր քո . պա-
 տասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա , Ո՞չ զիս գի-
 տէք՝ և ո՞չ զՀայրն իմ . եթէ զիս գիտէիք , և ըզ-
 20 Հայրն իմ թերևս գիտէիք : Գայս բանս խօսեցաւ
 ՚ի տան գանձին՝ յորժամ ուսուցանէր ՚ի տաճա-
 րի անդ . և ոչոք կալաւ զնա , զի չէ՛ ևս հասեալ
 էր ժամ նորա :
- 21 Լսէ դարձեալ ցնոսա Յիսուս . Ես երթամ, և
 խնդրիցէք զիս , և ՚ի մեղս ձեր մեռանիցիք . զի ուր
 22 եսն երթամ, դուք ո՞չ կարէք գալ : Լսէին Հը-
 րէայքն . Սիթէ զիւրովի ն երթայցէ , զի ասէ՝ Թէ
 23 Ուր եսն երթամ՝ դուք ո՞չ կարէք գալ : Եւ ասէ
 ցնոսա . Դուք ՚ի ներքուստ աստի էք , և ես ՚ի վե-
 րուստ անտի եմ . դուք յաշխարհէ աստի էք , ես

- 24 չեմ յայսմ աշխարհէ : Բայց ասացի ձեզ՝ թէ՛ ՚ի մեղս ձեր մեռանիցիք . զի թէ՛ ոչ հաւատայցէք թէ
- 25 ես եմ, մեռանիցիք ՚ի մեղս ձեր : Ըսեն ցնա . Գուհի՛ ես . ասէ ցնոսա Յիսուս . Եթա՛ զի և խօսիմս
- 26 իսկ ընդ ձեզ : Բազում ինչ ունիմ վասն ձեր խօսել և դատել . այլ որ առաքեացն զիս՝ ճշմարիտ է . և ես զոր լուայ ՚ի նմանէ , զայն խօսիմ յաշ-
- 27 խարհի : Եւ ոչ գիտացին՝ թէ զ՛օրէ ասէր ցնոսա :
- 28 Ըսէ ցնոսա Յիսուս . Յորժամ բարձրացուցանիցէք զՈրդի մարդոյ՝ յայնժամ գիտաջիք թէ ես եմ . և յանձնէ իմե՛կ ինչ ոչ առնեմ , այլ որ-
- 29 պէս ուսոյց զիս Հայրն իմ , զայն խօսիմ : Եւ որ առաքեացն զիս՝ ընդ իս է . ոչ եթող զիս միայն ,
- 30 զի ես զհաճոյս նորա առնեմ հանապազ : Իբրև զայս խօսեցաւ՝ բազումք հաւատացին ՚ի նա :
- 31 Եւ ասէր Յիսուս առ Հրէայն հաւատացեալս . Եթէ՛ դուք կացջիք ՚ի բանի իմում , ճշմարիտ ա-
- 32 շակերտք իմ էք . Եւ ծանիջիք զճշմարտութիւնն ,
- 33 և ճշմարտութիւնն ազատեսցէ զձեզ : Պատասխանի ետուն նմա և ասեն . Օ՛ւաւակ Ըբրահամու եմք , և ոչ ումեք երբէք ծառայեցաք . զիմորդ ասես թէ
- 34 Ըզատք լինիջիք : Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս . Ըմէն ամէն ասեմ ձեզ . եթէ՛ Ըմենայն որ առնէ
- 35 զմեղս , ծառայ է մեղաց : Եւ ծառայն ոչ յաւիտեան կայ ՚ի ասն , իսկ որդին յաւիտեան կայ :
- 36 Իսկ արդ՝ եթէ՛ Որդին զձեզ ազատեցուցէ , ճշմարիտ ազատք լինիջիք : Գիտեմ զի զաւակ Ըբրահամու էք . այլ ինդրէք սպանանել զիս , զի բա-
- 38 նին իմոյ չիք տեղի ՚ի ձեզ : Ես՝ զոր տեսի առ

գորա վնաս է, և ոչ հօր և մօր իւրոյ . այլ զի
 4 յայտնի լիցին գործքն Մատուծոյ 'ի դմա : Եւ ինձ
 պարտ է գործել զգործս այնորիկ՝ որ առաքեացն
 զիս , մինչ աւուր կայ . գայ գիշեր՝ յորժամ ոչոք կա-
 5 ռէ գործել : Ս'ինչոեռ յաշխարհի եմ , լոյս եմ
 6 աշխարհի : Օ, այս իբրև ասաց , եթուք 'ի գետին՝
 և արար կաւ 'ի թքոյն , և ծեփեաց զկաւն 'ի վե-
 7 բայ աչաց կուրին , Եւ ասէ ցնա . Ե'րթ՝ լուս՝ յա-
 ւազանին Սելովմայ . որ թարգմանի Մաքեալ .
 8 չոգաւ լուացաւ , եկն , և տեսանէր : Խակ դրացիքն՝
 և որոց տեսեալն էր զնա յառաջագոյն՝ թէ մուրա-
 ցիկ էր , ասէին . Ո՛չ սա էր՝ որ նստէրն և մու-
 9 ընայր . կէսքն ասէին . 'Կա է : Եւ լին ասէին .
 Ո՛չ՝ այլ նման է նմա . և ինքն ասէր՝ թէ Ես
 10 եմ : Մսն ցնա . Խակ զիմորդ բացան աչք քո :
 11 'Կա եա պատասխանի . Եւր մի՝ որում Յիսուսն
 ասեն , կաւ արար՝ և ծեփեաց զաչս իմ , և ասէ
 ցիս . Ե'րթ 'ի Սելովամ և լուս՝ . չոգայ , լուացայ՝
 12 և տեսանեմ : Մսն ցնա . Ո՛ւր է նա . ասէ ցնու-
 13 սա . Ո՛չ գիտեմ : Ե՛ծին առ փարիսեցիսն զնա ,
 14 որ երբեմն կոյրն էր : Եւ էր շաբաթ՝ յորժամ ըզ-
 15 կաւն արար Յիսուս . և եբաց զաչս կուրին : Պարձ-
 եալ հարցանէին զնա փարիսեցիքն , թէ զիմորդ
 տեսանես . և նա ասէ ցնոսա . Կաւ եդ 'ի վերայ
 16 աչաց իմոց , և լուացայ՝ և տեսանեմ : Մսն ու-
 մանք 'ի փարիսեցւոցն . Ո՛չ է այրն այն յՄատու-
 ծոյ , զի զշաբաթս ոչ պահէ . կէսքն ասէին .
 Խակ զիմորդ կարէ մարդ մեղաւոր այսպիսի նշանս
 17 առնել . և էին հերձուածք 'ի մէջ նոցա : Մսն

- դարձեալ ցկոյրն . Ղու զի՛ ասես վասն նորա՛ զի
 երաց զաչս քո . և նա ասէ՛ թէ Սարգարէ է :
- 18 Եւ ոչ հաւատային շրէայքն զնմանէ՛ թէ կոյր էր՝
 19 և բացաւ . մինչև կոչեցին զծնօղս բացելոյն . շար-
 ցին ցնոսա և ասեն՝ Սմ է որդին ձեր , զորմէ դուքն
 20 ասէիք , եթէ կոյր ծնաւ . արդ զիմրդ տեսանէ : Պա-
 տասխանի ետուն նոցա ծնօղքն նորա և ասեն . Ղի-
- 21 տեմք զի սա է որդին մեր , և զի կոյր ծնաւ . Բայց
 զիմրդ պժմդ տեսանէ՛ ոչ գիտեմք . կամ թէ ո՞
 երաց զաչս դորա՛ մեք ոչ գիտեմք . ցդա խկ հար-
 ցէք , ինքնին ՚ի չափ հասեալ է , ինքն իսկ խօսեսցի
- 22 վասն իւր : Օպս ասացին ծնօղքն նորա . զի եր-
 կընչէին ՚ի շրէիցն . քանզի ուխտ եղեալ էր շրէ-
 ից , եթէ դք խոստովանեսցի զնա Վրիստոս՝ ՚ի բաց
- 23 կացցէ ՚ի ժողովրդենէն : Սասն այնորիկ ասացին
 ծնօղքն նորա , թէ Խնքնին ՚ի չափ հասեալ է ,
- 24 ցնա իսկ հարցէք : Ղարձեալ կրկին անգամ կոչե-
 ցին զայրն՝ որ կոյրն էր , և ասեն ցնա . Տուր
 փառս Լստուծոյ , մեք գիտեմք զի այրն այն մեղա-
- 25 ւոր է : Եւ նա ասէ . Եւ մեղաւոր իցէ՛ ես ոչ
 գիտեմ . բայց զայս գիտեմ , զի կոյր էի՛ և արդ
- 26 տեսանեմ : Ղարձեալ ասեն ցնա . Օխնչ ա-
 27 ըրար քեզ . զիմրդ երաց զաչս քո : Պատասխանի
 ետ նոցա . Լոյժմ ասացի ձեղ՝ և ոչ լուարուք . զի՛
 կամիք միւսանդամ լսել . միթէ և դուք կամիք ա-
- 28 շակերտել նմա : Ղորա հայհոյէին զնա՛ և ասէին .
 Ղու լիջիր նորա աշակերտ . մեք Սովսէսի աշակերտք
- 29 եմք : Սեք գիտեմք՝ զի ընդ Սովսէսի խօսեսցաւ
 30 Լստուած . զսա ոչ գիտեմք ուստի իցէ : Պա-

- տասխանի ետ այրն և ասէ ցնոսա . Լ՛յդ իսկ են
 սքանչելիք . զի դուք ո՛չ գիտէք ուստի իցէ , և
 31 զիմ զաչս եբաց : Վիտեմք զի Լ՛ստուած մեղա-
 ւորաց ո՛չ լէ . բայց եթէ աստուածապաշտ ոք իցէ ,
 32 և զկամն նորա առնիցէ , նմա լէ : Ի՛ յաւիտե-
 նից ոք ո՛չ լուաւ՝ եթէ եբաց ոք զաչս կուրի ՚ի
 33 ծնէ կոյր ծնելոյ : Եթէ ոչ յԼ՛ստուծոյ էր այրն
 34 այն՝ ո՛չ կարէր , առնել ինչ : Պատասխանի ետուն
 և ասեն ցնա . Ի՛ մեղս իսկ ծնեալ ես ամենևին ,
 և դու վարդապետ լինիս մեր . և հանին զնա ար-
 35 տաքս : Լուաւ Յիսուս՝ եթէ հանին զնա արտաքս ,
 և իբրև եգիտ զնա՝ ասէ ցնա . Վու հաւատամ
 36 յԱրդի Լ՛ստուծոյ : Վա պատասխանի ետ և ասէ .
 37 Տէր ո՛վ է՝ զի հաւատացից ՚ի նա : Լսէ ցնա Յի-
 սուս . Եւ տեսեր զնա , և որ խօսիդ ընդ քեզ՝ նա
 38 է : Եւ նա ասէ . Հաւատամ Տէր , և երկիր ե-
 պագ նմա :
- 39 Եւ ասէ Յիսուս . Ի՛ դատաստան եկի յաշ-
 խարհս յայս , զի որ ոչն տեսանեն՝ տեսցեն , և որք
 40 տեսանենն՝ կուրացին : Լուան ոմանք ՚ի փարի-
 սեցւոցն՝ որք ընդ նմա էին , և ասեն ցնա . Սիթէ
 41 և մէք կոյրք իցեմք : Լսէ ցնոսա Յիսուս . Եթէ
 կոյրք էիք՝ ո՛չ էր ձեր մեղ . բայց արդ ասէք՝ եթէ
 Տեսանեմք , և մեղքն ձեր ՚ի ձեզ հաստատեալ են :

ԳԼ . Ժ

Լմէն ամէն ասեմ ձեզ . Որ ո՛չ մտանէ ընդ
 դուռն ՚ի գաւիթ ոչխարաց , այլ ընդ այլ ելանէ՝

- 2 նա գող է, և աւազակ: Իսկ որ մտանէ ընդ
 3 դուռն, հովիւ է ոչխարաց: 'Սմա դռնապանն բա-
 նայ, և ոչխարքն ձայնի նորա լսեն. և զիւր ոչ-
 4 խարսն կոչէ յանուանէ, և հանէ զնոսա: Եւ
 յորժամ * զիւրն զամենայն՝ հանիցէ, առաջի նո-
 ցա երթայ՝ և ոչխարքն զճետ նորա երթան, զի
 5 ճանաչեն զձայն նորա: 'Օտարի զճետ ոչ երթի-
 ցեն, այլ փախիցեն 'ի նմանէ, զի ոչ ճանաչեն
 6 զձայն օտարաց: 'Օայս առակ ասաց նոցա (Իսուս,
 և նորա ոչ գիտէին եթէ զի՛նչ էր որ խօսէրն ընդ
 7 նոսա: 'Պարձեալ ասէ ցնոսա (Իսուս. Լձն ա-
 8 մէն ասեմ ձեզ, զի Ես եմ դուռն ոչխարաց: Լձն-
 նեքեան՝ որ յառաջ քան զիս եկին, գողք էին և
 9 աւազակք. այլ ոչ լուան նոցա ոչխարքն: Ես եմ
 դուռն. ընդ իս եթէ որ մտանիցէ, կեցցէ. մտցէ,
 10 և ելցէ, և ճարակ գտցէ: 'Պող ոչ գայ՝ եթէ ոչ՝
 զի գողացի և սպանցէ և կորուսցէ. ես եկի զի
 զկեանս ունիցին, և առաւել ևս ունիցին:
- 11 Ես եմ հովիւն քաջ. հովիւ քաջ զանձն իւր զնէ
 12 'ի վերայ ոչխարաց: Իսկ վարձկանն՝ որ ոչ է հօ-
 վիւ, որոյ ոչ իւր են ոչխարքն, իբրև տեսանէ
 զգայն զի գայ՝ թողու զոչխարսն և փախչի. և
 13 գայն յափշտակէ զնոսա և ցրուէ. 'Քանզի վարձ-
 14 կան է, և չէ՛ փոյթ նմա վասն ոչխարացն: Ես
 եմ հովիւն քաջ, և ճանաչեմ զիմսն՝ և ճանա-
 15 չիմ յիմոցն: Որպէս գիտէ զիս շայր, գիտեմ և
 ես զշայր. և զանձն իմ զնեմ 'ի վերայ ոչխա-

* 'Ի (Յոյն, զիւր ոչխարսն

- 16 րաց : 'Կա՛ւ՝ այլ ևս ոչխարք են իմ, որ ո՛չ են
 յայսմ գաւթէ . և զպլն ևս պարտ է ինձ ածել
 այսր , և ձայնի իմում լուիցեն , և եղիցին մի հօտ
 17 և մի հովիւ . Ա՛սան այնորիկ սիրէ զիս շայր իմ,
 զի ես դնեմ զանձն իմ . զի միւսանգամ առից զնա :
- 18 Ա՛չո՛ք հանէ զնա յինէն . այլ ես դնեմ զնա ան-
 ձամբ իմով . իշխանութիւն ունիմ դնել զնա , և իշ-
 խանութիւն ունիմ միւսանգամ առնուլ զնա . զայս
 19 պատուէր առի 'ի շօրէ իմմէ : 'Կարձեալ հերձուած
 20 ինէր 'ի մէջ շրէից վասն բանիցս այսոցիկ : Եւ
 ասէին բազումք 'ի նոցանէ . 'Կե գոյ 'ի նմա և մո-
 21 լեգնի, զի՞ բնաւ լսէք նմա : Կէսքն ասէին . Ը՛յս-
 պիսի բանք ո՛չ դիւահարի են . միթէ դե կարե՞
 զաչս կուրի բանալ :
- 22 Եղեն յայնժամ նաւակատիքն յԵրուսաղէմ ,
 23 և ձմեռն էր . Եւ շրջէր Յիսուս 'ի տաճարին՝ 'ի
 24 սրահին Սողոմոնի : Եւ ուրջ եղեն զնովաւ շրէ-
 այքն և ասեն . Ա՛ինչև յերբ թափես զոգիս մեր,
 եթէ դու ես 'Բրիստոսն՝ ասա՛ մեզ համարձակ :
- 25 Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս և ասէ . Ը՛սացի
 ձեզ՝ և ո՛չ հաւատայք ինձ . զգործսն զոր ես գոր-
 ծեմ յանուն շօր իմոյ՝ նոքին խկ վկայեն վասն
 26 իմ : Ը՛յլ դուք ո՛չ հաւատայք , զի չէք յօչխա-
 27 րաց անտի իմոց : Ա՛չխարք իմ ձայնի իմում լսեն ,
 28 և ետ ճանաչեմ զնոսա , և զկնի իմ գան . Եւ ետ
 տամ նոցա զկեանսն յաւիտեանկանս . և մի՞ կորի-
 ցեն յաւիտեան , և մի՞ ոք յափշտակեսցէ զնոսա 'ի
 29 ձեռաց իմոց : շայրն իմ՝ որ ետ ինձ զնոսա , մեծ
 է քան զամենայն , և ոչ ոք կարէ յափշտակել 'ի

- 30 ձեռաց շօր իմոյ : Ես և շայր իմ մի եմք :
- 31 Այն ան ան շրէայքն զի քարկոծ արասցեն զնա :
- 32 Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս . Բազում գործս բարիս ցուցի ձեզ 'ի շօրէ իմմէ . վասն որոյ գործոյ 'ի նոցանէ քարկոծ առնէք զիս : Պատասխանի ետուն նմա շրէայքն . Այն բարւոյ գործոյ ոչ առնեմք զքեզ քարկոծ , այլ վասն հայհոյութեան . և զի դու մարդ ես , և զանձն քո Լատուած առնես : Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս՝ Ոչ յօրէնս ձեր գրեալ է . Ես ասացի թէ աստուածք իցէք : Իակ եթէ զնոսա աստուածս ասէ , առ որս բանն Լատուծոյ եղև , և չէ՛ մարթ եղծանել գորոյն . Իակ զոր շայր սրբեաց՝ և առաքեաց յաշխարհ , դուք ասէք՝ թէ շայհոյես . զի ասացի՝ թէ Որդի Լատուծոյ եմ : Եթէ ոչ գործեմ զգործըս շօր իմոյ , մի հաւատայք ինձ : Լապ թէ գործեմ , թէ և ինձ ոչ հաւատայք , սակայն գործոցն հաւատացէք . զի գիտասջիք և ծանիջիք՝ եթէ շայր յիս և ես 'ի շայր : Իարձեալ խնդրէին զնա ունել , և ել 'ի ձեռաց նոցա : Եւ գնաց միւսանգամ յայնկոյս Յորդանանու՝ 'ի տեղին , ուր էր Յովհաննէս զառաջինն՝ և մկրտէր , և անդ լինէր :
- 41 Եկին բազումք առ նա՝ և ասեն . զի Յովհաննէս նէս նշան ինչ ոչ արար : Բայց զամենայն , զոր ասաց Յովհաննէս վասն նորա , ճշմարիտ էր . և բազումք հաւատացին 'ի նա անդ :

ԳԻ . ԺԼ

- 1 Եւ էր ոմն հիւանդ Ղազարոս ՚ի Բեթանիա, ՚ի
- 2 գեղէ Մարեմայ, և Մարթայի քեռ նորա : Ըյս
- այն Մարիամ էր որ օծ զՏէրն իւղով՝ և ջնջեաց
- զոտս նորա հերով իւրով . որոյ եղբայրն Ղազա-
- 3 րոս հիւանդ էր : Ըռաքեցին առ նա քորքն նորա՝
- և ասեն . Տէր՝ ահաւասիկ զոր դուն սիրէիր՝ հի-
- 4ւանդացեալ է : Իբրև լուաւ Յիսուս, ասէ՝ Ըյն
- հիւանդութիւն չէ ՚ի մահ, այլ վասն փառացն
- Ըստուծոյ . զի փառաւոր լիցի Որդի Ըստուծոյ
- 5 այնուիկ : Եւ սիրէր Յիսուս զՄարթա և զքոյր
- 6 նորա զՄարիամ և զՂազար : Իբրև լուաւ թէ
- հիւանդացեալ է, զտեղի կալաւ անդէն ուր էրն՝
- 7 աւուրս երկուս : Ըպա յետ այնորիկ ասէ ցնոսա,
- 8 Եկայք երթիցուք միւսանգամ ՚ի Հրէաստան : Ը-
- սեն ցնա աշակերտքն . Ուրբի՝ այժմ ևս խնդրէ-
- ին զքեզ Հրէայքն քարկոծ առնել . և դարձեալ
- 9 երթաս անդէն : Պատասխանի ետ Յիսուս . Ո՞չ
- երկոտասան ժամ է աւուր . եթէ ոք գնայ ՚ի տու-
- րնջեան՝ ոչ գայթակղի . զի զլոյս աշխարհիս այսո-
- 10րիկ տեսանէ . Ըպա թէ ոք գնայ գիշերի՝ գայթակ-
- 11ղի, զի լոյս ոչ գոյ ընդ նմա : Ըյս իբրև ասաց,
- յետ այսորիկ ասէ ցնոսա . Ղազարոս բարեկամ
- մեր ննջեաց, այլ երթամ զի զարթուցից զնա :
- 12 Ըսեն ցնա աշակերտքն, Տէր՝ եթէ ննջեաց՝ ապա
- 13 ապրի : Ըյլ Յիսուս վասն մահուն նորա ասէր . նոցա
- այսպէս թուեցաւ՝ թէ վասն ննջելոյ քնոյն ասէ :
- 14 Յայնժամ ասէ ցնոսա Յիսուս յայտնապէս . Ղա-

- 15 զարոս մեռաւ, Եւ ես ուրախ եմ վասն ձեր, զի
 դուք հաւատասցիք ինձ, զի ես չէի անդ. բայց արդ
 16 եկայք երթիցուք առ նա : Եւսէ խօսվման՝ անուա-
 նեալն Երկուորեակ՝ ցաշակերտակիցսն . ()Ն՝
 17 եկայք և մեք՝ զի ընդ նմա մեռցուք : Եկն Յի-
 18 սուս եգիտ զնա չորեքօրեայ ՚ի գերեզմանի : Եւ էր
 Ինթանիա մերձ յԵրուսաղէմ՝ իբրև ասպարիսօք
 19 հնգետասան : Իազոււմք ՚ի Հրէից անտի եկեայ
 էին առ Սարթա և Սարիամ, զի միսիթարեսցեն
 20 զնոսա վասն եղբօրն : Սարթա իբրև լուաւ՝ թէ
 Յիսուս գայ, ընդ առաջ գնաց նորա . բայց Սա-
 21 ռիամ նստէր անդէն ՚ի տան : Եւսէ Սարթա ցՅի-
 սուս . Տէր՝ եթէ աստ լեալ էիր, եղբայրն իմ չէր
 22 մեռեալ . Եւսլ և արդ գիտեմ, եթէ զոր ինչ խընդ-
 23 րեսցես յԼստուծոյ՝ տացէ քեզ Եստուած : Եւսէ
 24 ցնա Յիսուս, Յարիցէ եղբայրն քո : Եւսէ ցնա
 Սարթա . Վիտեմ զի յարիցէ ՚ի յարութեան՝
 25 յաւուրն յեանում : Եւսէ ցնա Յիսուս . Ես իսկ
 եմ յարութիւն և կեանք . որ հաւատայ յիս, թէ-
 26 պէտ և մեռանի՝ կեցցէ . Եւ ամենայն որ կենդա-
 նի է՝ և հաւատայ յիս, մի՛ մեռցի ՚ի յաւիտեան .
 27 հաւատան այսմիկ : Եւսէ ցնա . Եւս՛ճ Տէր՝ ես հա-
 ւատացի՝ եթէ դու ես Վրիստոսն Որդի Եստու-
 28 ծոյ, որ յաշխարհ գալոց էիր : Եւ զայս իբրև ա-
 սաց, զնաց և կոչեաց զՍարիամ զքոյր իւր լոն-
 եայն՝ և ասէ . Սարդապետ եկեալ է և կօչէ զքեզ :
 29 Եւ իբրև լուաւ՝ յարեաւ վաղվաղակի, և եկն առ
 30 նա : Ըն ևս էր եկեալ Յիսուս ՚ի գեօղն . պլ էր
 անդէն ՚ի տեղւոջն՝ ուր ընդ առաջ եղև նմա Սար-

- 31 Թա : Իսկ Հրէայքն՝ որ էին ընդ նմա՝ ՚ի տան
անդ՝ և մխիթարէին զնա, իբրև տեսին զՍարի-
ամ՝ թէ յարեալ վաղվաղակի և գնաց, գնացին
և նորա զՏետ նորա, համարէին թէ ՚ի գերեզ-
- 32 մանն երթայ՝ զի լացցէ անդ : Իսկ Սարիամ իբրև
եկն ուր էրն՝ Յիսուս՝ և ետես զնա, անկաւ առ ոտս
նորա և ասէ . Տէր՝ եթէ աստ էիր գիպեալ՝ ոչ
- 33 էր մեռեալ եղբայրն իմ : Յիսուս իբրև ետես զնա
զի լայր, և որ ընդ նմա էին Հրէայքն լային, խը-
- 34 ռովեցաւ յոգի իւր իբրև զայրացեալ, Եւ ասէ .
- 35 Ո՞ւր եղիք զնա : ասեն ցնա . Տէր՝ եկ և տես : Եւ
- 36 արտասուեաց Յիսուս : Եւսէին Հրէայքն . Տեսէք
- 37 որչափ սիրէր զնա : Կէսքն ՚ի նոցանէ ասէին . Ո՞չ
կարէր սա, որ երաց զչա կուրին, առնել՝ զի և
- 38 սա մի՛ մեռցի : Յիսուս դարձեալ զայրացեալ ընդ
միաս իւր, գայ ՚ի գերեզմանն . և էր այր մի, և
- 39 վէմ մի եղեալ ՚ի վերայ նորա : Եւ ասէ Յիսուս .
Ի՛ր բաց արարէք զվէմդ . ասէ ցնա Սարթա՝ քսր
մեռելոյն . Տէր արդ հոտեալ իցէ, քանզի չորեք-
- 40 օրեայ է : Եւսէ ցնա Յիսուս . Ո՞չ ասացիքեզ՝ ե-
- 41 թէ հաւատասցես, տեսցես զփառան Եստուծոյ : Եւ
իբրև ՚ի վեր առին զվէմն, Յիսուս ամբարձ զչա
իւր ՚ի վեր, և ասէ . Հայր՝ գոհանամ զքէն, զի
- 42 լուար ինձ : Եւ ես գիտէի զի յամենայն ժամ լսես
ինձ . այլ վասն ժողովրդեանս որ շուրջ կան՝ առ-
- նեմ, զի հաւատասցեն՝ թէ դու առաքեցեր զիս :
- 43 Օպս իբրև ասաց . ՚ի ձայն մեծ աղաղակեաց և
- 44 ասէ . Ղակարէ՛ արի՛ եկ արտաքս : Եւ ել մեռ-
եալն ոտիւք կապելովք, և ձեռօքն երիզապնդօք և

- երեսօքն վարչամակապատօք . և ասէ՝ ցնոսա Յի-
 45 սուս . Լուծէք զգա՝ և թողէք երթալ : Բազումք
 'ի Հրէիցն՝ որ եկեալ էին առ Սարեմանս , իբրև
 46 տեսին զոր արարն՝ հաւատացին 'ի նա : Եւ ոմանք
 'ի նոցանէ գնացին առ փարիսեցիսն , պատմեցին
 նոցա՝ զոր արարն Յիսուս :
- 47 Ժողովեցին քահանայապետքն և փարիսեցիքն
 ատեան , և ասեն . Օհնչ արասցուք , զի այրն
 48 այն բազում նշանս առնէ : Եթէ թողումք զնա
 այնպէս , ամենեքին հաւատան 'ի նա . և գայցեն
 49 Հոռոմք՝ և բառնայցեն զազգս մեր՝ և զտեղի : Ս'ի
 ոմն 'ի նոցանէ՝ անուն Կայիափա , որ քահանայա-
 պետ էր տարւոյն այնորիկ , ասէ ցնոսա . 'Իուք ոչ-
 50 ինչ գիտէք , Եւ ոչ բնաւ խորհել իսկ , թէ լնւ է
 մեզ՝ զի այր մի մեռանիցի 'ի վերայ ժողովողեանս ,
 51 և մի ամենայն ազգս կորիցէ : Օայս ոչ յանձնէ
 ինչ ասաց . այլ զի քահանայապետ էր տարւոյն այ-
 նորիկ , մարգարէացաւ՝ եթէ մեռանելոց էր Յի-
 52 սուս 'ի վերայ ազգին . Եւ ոչ 'ի վերայ ազգին մի-
 այն , այլ զի և զորդիսն Լստուծոյ զցրուեալսն ժո-
 53 ղովեսցէ 'ի մի : Լպա յայնմ օրէ խորհուրդ արա-
 54 ըին՝ զի սպանցեն զնա : Եւ Յիսուս այնուհետև ոչ
 եթէ համարձակ շրջէր 'ի մէջ Հրէիցն . այլ գնագ
 անտի յերկիր մի՝ որ մերձ էր յանապատ , 'ի քա-
 ղաք մի՝ որում անուն էր Եփրայիմ , և անդ լինէլ
 աշակերտօքն հանդերձ :
- 55 Եւ էր մերձ զատիկն Հրէից . և բազումք ելին
 յԵրուսաղէմ 'ի գաւառէ անտի յառաջագոյն քան
 56 զզատիկն , զի սրբեսցեն զանձինս իւրեանց : Ինդրէ-

ին զՅիսուս , և ասէին ընդ միմեանս մինչ կային 'ի տաճարին . Օլիմորդ թուի ձեզ՝ եթէ ոչ գայցէ 'ի տօն այսր . պատուէր տուեալ էր քահանայապետիցն և փարիսեցւոց , զի թէ ոք գիտասցէ թէ ուր է , գուշակեսցէ զնմանէ՝ զի կալցին զնա :

ԳՂ ԺԲ

- 1 Իսկ Յիսուս վեց աւուրք յառաջ քան զզատիկն եկն 'ի Բեթանիա , ուր էր Ղազար մեռեալն , զոր
- 2 յարոյցն 'ի մեռելոց : Եւ արարին անդ նմա ընթրիս՝ և 'ի սպասու կայր Սարթա , և Ղազար մի էր
- 3 'ի բազմելոց ընդ նմա : Իսկ Սարեմայ առեալ լիտր մի իւղոյ նարդեան ազնուի մեծագնոյ , օժ զոտն Յիսուսի , և հերով իւրով մաքրէր զոտս նորա . և
- 4 տունն լի եղև 'ի հոտոյ իւղոյն : Եւ մի ոմն յաշակերտաց անտի՝ Յուդա Իսկարիովտացի , որ մատնելոցն էր զնա : Ընդէր ոչ իւղոյ այդ վաճառեցաւ երեք հարիւր դենարի , և տուաւ աղքատաց :
- 6 Օայս ասաց՝ ոչ զի զաղքատաց ինչ փոյթ էր նմա . այլ զի գող էր՝ և զարկին ինքն ունէր . և
- 7 որ ինչ անկանէր՝ նա կրէր : Եւ Յիսուս . թո՛ղ տուր դմա , զի յօրն պատանաց իմոց պահեսցէ
- 8 զայդ : Օաղքատս յամենայն ժամ ընդ ձեզ ունիք . զիս ոչ հանապազ ընդ ձեզ ունիք : Իբրև գիտաց ժողովուրդ բազում 'ի Հրէիցն թէ անդ է՝ եկին . ոչ միայն վասն Յիսուսի , այլ զի և Ղազար տեսցեն , զոր յարոյցն 'ի մեռելոց : Խորհուրդ արարին քահանայապետքն , զի և Ղազար սպանզեն .

- 11 Վանզի բազումք 'ի Հրէից երթային* և հաւա-
տային 'ի Յիսուս :
- 12 'Ի վաղիւ անդր ժողովուրդ բազում որ եկեալ
13 էր 'ի տօնն , իբրև լուան թէ գայ Յիսուս յԵրու-
սաղէմ , առին ոստս արմաւենեաց' և ելին ընդ ա-
ռաջ նորա՝ աղաղակէին և ասէին . Ո՛վսաննայ , օրհ-
նեալ որ գասդ յանուն Տեառն՝ թագաւորդ Խա-
14 ռայէլի : Եւ գտեալ Յիսուսի էշ մի , նստաւ 'ի վե-
15 ռայ նորա , որպէս և գրեալ է : Ս'ի երկնչիւր դուա-
տրր Սիովնի՝ ահաւաղիկ թագաւոր քո գայ նըս-
16 տեալ 'ի վերայ յաւանակի իշոյ : Եւ զայն ինչ ո՛չ,
գիտացին աշակերտքն նորա զառաջինն , այլ յոր-
ժամ փառաւորեցաւ Յիսուս , յայնժամ յիշեցին ,
եթէ այն էր՝ որ գրեալն էր վասն նորա , և զայն
17 արարին նմա : Եւ ժողովուրդն վկայէր՝ որ էր ընդ
նմա , թէ զ') ազար կոչեաց և եթ 'ի գերեզմանէն .
18 և յարոյց զնա 'ի մեռելոց : Եւ վասն այնորիկ ընդ
առաջ եղև նմա ժողովուրդն , զի լուան եթէ զայն
19 նշանս արարեալ էր նորա : Խակ փարիսեցիքն ա-
սէին ընդ միմեանս . Տեսանէ՞ք՝ զի ոչինչ օգտիք .
ահաւասիկ աշխարհ ամենայն զնի նորա գնաց :
20 Իչին անդ ոմանք և Հեթանոսք յելլոցն անդր ,
21 զի երկիրպագանիցեն 'ի տօնին : Վոքա մատեան
առ Փիլիպպոս՝ որ 'ի Բեթսայիդա Վալիլեացւոցն
էր , աղաչէին զնա և ասէին . Տէր՝ կամիմք զՅի-
22 սուս տեսանել : Վայ Փիլիպպոս և ասէ ց' նորէ-
23 աս . Ընդրէաս և Փիլիպպոս ասեն ց' Յիսուս : Եւ

* 'Ի Յայնն , վասն նորա

Յիսուս պատասխանի ետ նոցա և ասէ . Ե՛հաս ժամ զի փառաւորեսցի Որդի մարդոյ :

- 24 Ը՛մէն ամէն ասեմ ձեզ . Եթէ ոչ հատն ցորե-
 25 նոյ անկեալ յերկիր մեռանիցի , Ինքն միայն կայ .
 ապա եթէ մեռանիցի՝ բազում արդիւնս առնէ : Որ
 սիրէ զանձն իւր՝ արձակէ զնա . և որ ատեայ զանձն
 իւր յաշխարհիս յայսմիկ , ՚ի կեանսն յաւիտենա-
 26 կանս պահեսցէ զնա : Եթէ ոք զիս պաշտիցէ , ըզ-
 կնի իմ եկեսցէ . և ուր եսն եմ , անդ և պաշտօն-
 եայն իմ եղիցի . եթէ ոք զիս պաշտիցէ՝ պատուես-
 ցէ զնա Հայրն իմ :
- 27 Իսկոյց այժմ անձն իմ խոովեալ է . և զի՞նչ ա-
 սացից , եթէ Հայր՝ ապրեցո՞ զիս ՚ի ժամէ աստի
 յայսմանէ . այլ վասն այնորիկ եկի ՚ի ժամս յայս :
- 28 Հայր՝ փառաւորեա՞ զանուն քո . եկն բարբառ յերկ-
 նից . Եւ փառաւոր արարի , և դարձեալ փառա-
 29 ւոր արարից : Եւ ժողովուրդն որ կայր և լսէր՝ ա-
 սէին , Որոտումն լինել . կէսքն ասէին . Հրեշտակ
 30 խօսեցաւ ընդ նմա : Պատասխանի ետ Յիսուս՝ և
 ասէ . Ո՛չ վասն իմ ինչ եկն բարբառս այս , այլ
 31 վասն ձեր : Ը՛յժմիկ դատաստան է աշխարհիս այ-
 սորիկ . այժմիկ իշխան աշխարհիս պտորիկ ընկեսցի
 32 արտաքս : Եւ ես յորժամ բարձրացայց յերկրէ ,
 33 զամենեսին ձգեցից առ իս : Օ, այս ասէր , նշանա-
 34 կեալ՝ թէ որով մահու մեռանելոց իցէ : Պատաս-
 խանի ետ նմա ժողովուրդն . Սեք լուսք յօրինաց՝
 եթէ Վրիստոսն յաւիտեան կայ , և դու զիւրդ
 ասես՝ թէ պարտ է բարձրանալ Որդւոյ մարդոյ .
 35 ո՛վ է այն Որդին մարդոյ : Ըսէ ցնոսա Յիսուս .

- Փոքր միւս ևս ժամանակ լոյս ընդ ձեզ է . գնացէք
 մինչդեռ զլոյսն ունիք , զի մի խաւար ձեզ հասցէ .
 զի որ գնայ 'ի խաւարի , ոչ գիտէ յո՛ երթայ :
 36 Ա՛նչդեռ զլոյսն ընդ ձեզ ունիք՝ հաւատացէք 'ի
 լոյսն , զի որդիք լուսոյ եղիջիք . զայս խօսեցաւ Յի-
 37 սուս , և չոգաւ՝ թաքեալ 'ի նոցանէ : Եւ այնչափ
 նշանս արարեալ էր առաջի նոցա . և նոքա ոչ հա-
 38 ւատային 'ի նա . Գ՛ի լքցի բանն Եսայեայ մարգա-
 րէի՝ զոր ասացն . Տէ՛ր ո՛ հաւատաց 'ի լուր մեր , և
 39 բազուկ Տեառն ո՛ւմ յայտնեցաւ : Ա՛սն այնորիկ
 ոչ կարէին հաւատալ , զի միւսանգամ ասէ Եսայի .
 40 Թէ՛ կուրացոյց զաչս նոցա , և ապշեցոյց զսիրտս նո-
 ցա . զի մի՛ տեսցեն աչօք , և իմասցին սրտիւք , և
 41 դարձցին՝ և բժշկեցից զնոսա : Գ՛այս ասաց Եսայի՝
 զի ետես զփառս նորա , և խօսեցաւ վասն նորա :
 42 Իայց սակայն և յիշխանաց անտի բազումք հաւա-
 տացին 'ի նա . այլ վասն փարիսեցւոցն ոչ յայտ-
 43 նէին , զի մի՛ 'ի ժողովրդենէն ելանիցեն : Վանզի
 սիրեցին զփառս մարդկան՝ առաւել քան զփառսն
 Լստուծոյ :
 44 Եւ Յիսուս աղաղակէր և ասէր . Որ հաւատայ
 յիս՝ ոչ հաւատայ յիս , այլ յայն՝ որ առաքեացն
 45 զիս : Եւ որ տեսանէ զիս , զայն տեսանէ՝ որ ա-
 46 ռաքեացն զիս : Ես լոյս յաշխարհ եկի , զի ամենայն
 47 որ հաւատայ յիս՝ 'ի խաւարի մի՛ մնացէ : Եւ ե-
 թէ՛ ոք լուիցէ բանից իմոց , և ոչ պահեսցէ , ես
 ոչ դատիմ զնա . քանզի ոչ եկի՝ թէ՛ դատեցայց
 48 զաշխարհ , այլ զի փրկեցից զաշխարհ : Որ անար-
 գէ զիս , և ոչ ընդունի զբանս իմ , գոյ որ դա-

տի զնա . բանն զոր ես խօսեցայ , նա դատի զնա
 49 յառուրն յետնում : Զի ես յանձնէ իմմէ ոչ խօսեցայ . այլ որ առաքեացն զիս Հայր , նա ետինձ պատուէր զինչ ասացից՝ և զինչ խօսեցայց :
 50 Եւ գիտեմ՝ եթէ պատուէրն այն կեանք են յաւիտենականք . արդ զոր եսն խօսիմ , որպէս ասաց ինձ Հայրն՝ այնպէս խօսիմ :

ԳԼ ԺԳ

1 Յառաջագոյն քան զտօնն զատկի՝ գիտաց Յիսուս , թէ հասեալ է ժամ նորա՝ զի փոխեսցի յաշխարհէ աստի առ Հայր . * սիրեաց զիւրսն՝ որ
 2 յաշխարհի աստ են . իսպառ սիրեաց զնոսա : Եւ ՚ի լինել ընթրեացն , Սատանայի իսկ արկեալ էր ՚ի սիրտ՝ զի մատնեսցէ զնա Յուդա Աիմոնի Խկարիովտացոյ .
 3 Վիտաց Յիսուս՝ զի զամենայն ինչ ետ Հայր ՚ի ձեռս նորա , և թէ յԼստուծոյ
 4 ել՝ և առ Լստուած երթայ . Յառնէ յընթրեաց անտի , և դնէ զհանդերձան , և առեալ զենջակ մի՝
 5 սիածաւ : Եւ ապա առեալ ջուր՝ արկ ՚ի կոնք , և սկսաւ լուանալ զոտս աշակերտացն , և սրբէր
 6 զենջակաւն՝ զոր սիածեալ էր : Վայ առ Աիմոնի Պետրոս . և նա ասէ ցնա . Տէր՝ դու զիմ զոտս
 7 լուանաս : Պատասխանի ետ նմա Յիսուս՝ և ասէ . Զոր ինչ եսս գործեմ , դու այժմ ոչ գիտես . բայց
 8 ապա գիտաս զի՛ր : Լսէ ցնա Պետրոս . Ո՛չ լու

* Ի Յոյն , սիրեալ

- ասցես զոտս իմ յաւիտեան . պատասխանի ետ նմա
 Յիսուս . Եթէ ոչ լուացից՝ զքեզ՝ ոչ ունիս ընդ
 9 իս մասն : Եւսէ ցնա Սիմօն Պետրոս . Տէր՝ մի մի-
 10 այն զոտս իմ՝ այլ և զձեռս և զգլուխս : Եւսէ ցնա
 Յիսուս . լուացելոյն չէ՛ ինչ պիտոյ՝ բայց զի զոտն
 լուանայցէ . քանզի ամենևին սուրբ է . և դուք
 11 սուրբ էք , այլ ոչ ամենեքին : Եւ զի գիտէր զայն՝
 որ մատնելոցն էր զնա . վասն այնորիկ ասաց՝ Թէ
 12 Ո՛չ ամենեքին սուրբ էք : Եւ յորժամ լուաց զոտս
 նոցա , սու զՏանդերձսն իւր՝ և դարձեալ բազմե-
 ցաւ , և ասէ ցնոսա . Գիտէ՞ք զինչ արարիդ ձեզ :
 13 Գուք կոչէք զիս Սարդապետ և Տէր . և բարուք
 14 ասէք , քանզի եմ իսկ : Իսկ արդ՝ եթէ ես լուա-
 ցի զոտս ձեր՝ Տէրս և Սարդապետս , և դուք պար-
 15 տիք զմիմեանց ոտս լուանալ : Եւ զի օրինակ մի ե-
 տու ձեզ , զի որպէս ես ձեզ արարի , և դուք առ-
 նիջիք :
 16 Եւսէն ամէն ասեմ ձեզ . Ոչ է ծառայ մեծ քան
 զտէր իւր . և ոչ առաքեալ՝ մեծ քան զայն որ ա-
 17 ռաքեացն զնա : Եթէ զայս գիտէք , երանելի ևս
 18 էք՝ եթէ առնիցէք զայս : Ո՛չ վտան ամենեցուն ձեր
 ասեմ . զի ես գիտեմ , զորս ընտրեցիդ . այլ զի լցցի
 գիրն , թէ Որ ուտէր ընդ իս հաց՝ արար ինձ թա-
 19 բէուլիւն : Եւսամհետէ իսկ ասեմ ձեզ մինչև և
 եղեալ , զի յորժամ լինիցի՝ հաւատասցիք թէ ես
 20 եմ : Եւսէն ամէն ասեմ ձեզ . Որ ընդունի զոր դք
 ես առաքեցից , զիս ընդունի . և որ զիս ընդունի ,
 21 ընդունի զայն՝ որ առաքեացն զիս : Եւսյս իբրև ա-
 սաց Յիսուս , խոռվեցաւ յոգի իւր՝ վկայեաց և ա-

- սէ . Լձն ամէն ասեմ ձեզ , զի մի ոմն 'ի ձէնջ
 22 մատնելոց է զիս : Հայէին ընդ միմեանս աշակերտքն
 23 տարակուսեալք , թէ զճճմէ ասիցէ : Եւ էր մի ոմն
 յաշակերտացն բազմեալ առ Յիսուսիւ , զոր սիրէրն
 24 Յիսուս : Լկնարկէ նմա Սիմոն Պետրոս հարցա-
 25 նել՝ ո՞վ իցէ , վասն որոյ ասէն : Եւ նա անկեալ
 6 զլանջօքն Յիսուսի , ասէ ցնա . Տէր՝ ո՞վ է : Պա-
 տասխանի ետ Յիսուս և ասէ . Լյն է՝ որում ես
 թացից զպատանն և տաց . և թացեալ զպատանն
 7 տայ Յուդայի Ակարիովտացոյ : Եւ յետ պատա-
 ոռյն՝ ապա եմուտ 'ի նա Սատանայ , և ասէ ցնա
 Յիսուս . Լրդ՝ զոր ինչ առնելոց ես՝ արա՛ վաղ-
 28 վաղակի : Եւ զայս ոչո՞ք իմացաւ 'ի բազմականաց
 29 անտի , թէ առ ինչ ասաց ցնա : Օ՛ի ոմանք հա-
 մարէին , թէ զի զարկոն ունէր Յուդա , ասաց նմա
 Յիսուս , Վնեա՛ ինչ որ պիտոյ իցէ մեզ 'ի սո-
 30 նիս . և կամ՝ զի աղքատաց ինչ տացէ : Իսկ նո-
 րա առեալ զպատանն՝ ել արտաքս վաղվաղակի .
 և էր գիշեր :
 31 Եւ իբրև ել , ասէ Յիսուս . Լյժմ՝ փառաւորե-
 ցաւ Որդի մարդոյ . և Լստուած փառաւորեցաւ 'ի
 32 նմա : Օ՛ի եթէ Լստուած փառաւորեցաւ 'ի նմա ,
 և Լստուած փառաւորեսցէ զնա յանձն իւր . և
 33 վաղվաղակի փառաւորեսցէ զնա : Որդեանք իմ՝
 փոքր ինչ ժամանակ ընդ ձեզ եմ . ինդրիցէք զիս .
 և որպէս ասացի ց՛րէպսն , եթէ Ուր եսն եր-
 թամ , դուք ո՛չ կարէք գալ . և արդ ձեզ ասեմ :
 34 Պատուիրան նոր տամ ձեզ , զի սիրիցէ՛ք զմիմեանս .
 որպէս սիրեցի ես զձեզ , զի և դուք սիրեցիք զմիմ-

- 35 եանս : Յայսմ գիտասցեն ամենեքեան՝ եթէ իմ
 36 աշակերտք էք, եթէ սիրիցէք զմիմեանս : Եւսէ ցնա
 Սիմոն Պետրոս . Տէր՝ յիմ երթաս . պատասխա-
 նի ետ Յիսուս, Ուր ենն երթամ՝ դու ոչ կարես
 այժմ գալ զնի իմ, բայց ապա եկեսցես զնի
 37 իմ : Եւսէ ցնա Պետրոս . Տէր՝ ընդէր ոչ կարի-
 ցեմ գալ այժմ զնի քո . արդէն զանձն իմ իսկ
 38 եղից ՚ի վերայ քո : Պատասխանի ետ Յիսուս .
 Զանձն քո դիցես ՚ի վերայ իմ . ամէն ամէն ասեմ
 քեզ . Զև՝ իցէ հաւու խօսեալ, մինչ դու երիցս
 ուրասցիս զիս :

ԳԼ . ԺԳ

- 1 Սի խոովեսցին սիրտք ձեր . այլ հաւատացէք
 2 յԵստուած, և յիս հաւատացէք : Ի տան Հօր ի-
 մոյ օթեվանք բազում են . ապա թէ ոչ՝ սասցեալ
 էր իմ ձեզ, թէ Երթամ պատրաստեմ ձեզ տե-
 3 ղի : Եւ եթէ երթամ և պատրաստեմ ձեզ տե-
 ղի, դարձեալ գամ և առնում զձեզ առ իս . զի
 4 ուր ենն իցեմ, և դուք անդ իցէք : Եւ ուր եր-
 5 թամն՝ գիտիցէք, և զճանապարհն գիտիցէք : Եւսէ
 ցնա թովմաս . Տէր՝ ոչ գիտեմք յո՞ երթաս, և
 6 զիմորդ զճանապարհն կարասցուք գիտել : Եւսէ ցնա
 Յիսուս . Ես եմ ճանապարհ և ճշմարտութիւն և
 7 կեանք . ոչ ոք գայ առ Հայր՝ եթէ ոչ ինև : Եթէ
 զիս գիտէիք՝ ապա և զՀայրն իմ գիտէիք, և այ-
 8 սուհեաւ գիտասցիք զնա : Եւսէ ցնա Փիլիպպոս .
 9 Տէր՝ ցոյց մեզ զՀայր՝ և շատ է մեզ : Եւսէ ցնա

- Յիսուս . Այսչափ ժամանակս ընդ ձեզ եմ, և ոչ
 ծանեար զիս Փիլիպպէ . որ ետեսն զիս՝ ետես ըզ-
 շայրն . և դու զիարդ ասես՝ եթէ ցոյց մեզ ըզ-
 10 շայր : Ոչ հաւատաս՝ եթէ ես ՚ի շայր , և շայր
 յիս է . զբանս զոր ես խօսիմ ընդ ձեզ , ոչ եթէ
 յանձնէ ինչ խօսիմ , այլ շայրն՝ որ յիս բնա-
 11 կեալ է , նա գործէ զգործսն : շաւատայրք ինձ , ե-
 12 թէ ես ՚ի շայր՝ և շայր յիս : Ապա թէ ոչ՝ գոնէ
 վասն գործոցն հաւատացէք ինձ . Ամէն ամէն ա-
 սեմ ձեզ , թէ Որ հաւատայն յիս , զգործսն զոր
 ես՝ գործեմ՝ և նա գործեսցէ , և մեծամեծս ևս քան
 13 զնոյնս գործեսցէ . զի ես առ շայր երթամ : Եւ
 զոր ինչ խնդրիցէք յանուան իմ , արարից զայն . զի
 14 փառաւորեսցի շայր յՈրդի : Եթէ զոր ինչ խնդրի-
 ցէք * յինէն՝ արարից զայն :
- 15 Եթէ սիրէք զիս՝ զպատուիրանս իմ պահեսցէք :
 16 Եւ ես աղաչեցից զշայր , և այլ Ստիթարիչ տացէ
 17 ձեզ . զի ընդ ձեզ բնակեսցէ ՚ի յաւիտեան . զնո-
 գին ճշմարտութեան , զոր աշխարհս ոչ կարէ ըն-
 դունել . զի ոչ տեսանէ զնա , և ոչ ճանաչէ զնա .
 բայց դուք ճանաչէք զնա , զի առ ձեզ բնակես-
 18 ցէ՝ և ընդ ձեզ եղիցի : Ոչ թողից զձեզ որբս .
 19 գամ առ ձեզ : Փոքր միւս ևս՝ և աշխարհս ոչ ևս
 տեսանէ զիս , բայց դուք տեսանիցէք զիս . զի ես
 20 կենդանի եմ , և դուք կենդանի լինելոց էք : Յայնմ
 աւուր գիտասցիք դուք , զի ես ՚ի շօր իմում՝ և
 21 դուք յիս՝ և ես ՚ի ձեզ : Որ ունի զպատուիրանս իմ

* ՚ի Յոյնն , յանուան իմ

- և պահէ զնոսա , նա է որ սիրէ զիս . և որ սիրէն
 զիս՝ սիրեցի 'ի Հօրէ իմմէ . և ես սիրեցից զնա ,
 22 և երևեցուցից նմա զիս : Լսէ ցնա Յուդա՝ ո՛չ
 Ակարիովտացին . Տէր՝ զի՞ եղև՝ զի մեզ յայտնելոց
 23 ես զքեզ՝ և ո՛չ աշխարհի : Պատասխանի ետ Յի-
 սուս և ասէ ցնա . Եթէ ոք սիրէ զիս՝ զբանն իմ
 պահեսցէ , և Հայր իմ սիրեսցէ զնա . և առ նա
 24 եկեսցուք , և օթևանս առ նմա արասցուք . Եւ որ
 ոչն սիրէ զիս՝ զբանս իմ ո՛չ պահէ . և բանն իմ զոր
 լսէք՝ ո՛չ է իմ , այլ Հօրն՝ որ առաքեացն զիս :
 25 Օ՛այս խօսեցայ ընդ ձեզ՝ մինչ առ ձեզս եմ :
 26 Իսկ Ա՛խիթարիչն Հոգին Սուրբ՝ զոր առաքեսցէ
 Հայր յանուն իմ , նա ուսուացէ ձեզ զամենայն ,
 և յիշեցուցէ զամենայն՝ որ ինչ ասացի ձեզ :
 27 Խաղաղուծիւն թողում ձեզ , զխաղաղուծիւն զիմ
 տամ ձեզ . ո՛չ որպէս աշխարհս տայ՝ տամ ես
 ձեզ . մի խոտվեսցին սիրոք ձեր , և մի զանգիտես-
 28 ցեն : Ի՛րւայք , զի ասացի ես ձեզ՝ թէ Երթամ և
 գամ առ ձեզ . եթէ սիրէիք զիս՝ ապա ուրախ
 լեալ էր ձեր՝ թէ ես առ Հայր երթամ , զի Հայր
 29 իմ մեծ է քան զիս : Եւ այժմ ասացի ձեզ մինչև
 30 եղեալ . զի յորժամ լինիցի՝ հաւատասցիք : Ո՛չ
 ևս այլ շատ խօսեցայց ընդ ձեզ . գայ իշխան աշ-
 31 խարհիս այսորիկ՝ և յիս ինչ ո՛չ գասնէ : Լ՛ալ
 զի ծանիցէ աշխարհ՝ եթէ սիրեմ զՀայր . և որ-
 պէս պատուիրեաց ինձ Հայր՝ այնպէս առնեմ . ծն
 արիք՝ գնասցուք աստի :

ԳԼՈՒԽ Ե

- 1 Ես եմ որթն ճշմարիտ , և Հայր իմ մշակ է :
- 2 Ըմենայն ուռ որ յիս է՝ և ոչ բերէ պտուղ՝ կտրէ զնա , և ամենայն որ բերէ պտուղ՝ սրբէ զնա , զի
- 3 առաւել ևս պտղաբեր լիցի : Գուրբ արդէն իսկ
- 4 սուրբ էք վասն բանին՝ զոր խօսեցայ ընդ ձեզ : Կացէք յիս՝ և ես ՚ի ձեզ . որպէս ուռն ոչ կարէ պտուղ բերել յանձնէ իւրմէ , եթէ ոչ իցէ հաստատեալ յորթն , նոյնպէս և դուք՝ եթէ ոչ յիս
- 5 հաստատեալ իցէք : Ես եմ որթ՝ և դուք ուռ . որ հաստատեալ է յիս՝ և ես ՚ի նա , նա բերէ պտուղ
- 6 յոյժ . զի առանց իմ ոչինչ կարէք առնել : Եթէ որ ոչ է հաստատեալ յիս , ել նա արտաքս իբրև զուռն՝ և ցամաքեցաւ , և ժողովն զնա , և ՚ի հուր
- 7 արկանեն՝ և այրի : Եթէ կայցէք յիս՝ և բանք իմ ՚ի ձեզ կայցեն , որ ինչ կամիցիք ինդրեսցիք՝ և լինիցի ձեզ :
- 8 Յայսմիկ փառաւորեցաւ Հայր իմ , զի պտուղ յոյժ բերիցէք . և եղիցիք իմ աշակերտք :
- 9 Որպէս սիրեաց զիս Հայր , և ես սիրեցի զձեզ .
- 10 հաստատուն կացէք ՚ի սէր իմ : Եթէ պահիցէք ըզպատուիրանս իմ , կացցիք ՚ի սէր իմ . որպէս ես զպատուիրանս Հօր իմոյ պահեցի , և կամ ՚ի սէր
- 11 նորա : Օպս խօսեցայ ընդ ձեզ , զի ուրախութիւնն իմ ՚ի ձեզ իցէ , և ձեր ուրախութիւնն լցեալ եղիցի :
- 12 Ես է պատուէր իմ , զի սիրեսցիք զմիմեանս ,
- 13 որպէս և ես զձեզ սիրեցի : Մեծ ևս քան զայս սէր ոչոր ունի , եթէ զանձն իւր դիցէ ՚ի վերայ բարեկա-
- 14 մաց իւրոց : Գուրբ բարեկամք էք իմ , եթէ առ-

- 15 նիցէք՝ զոր եսն պատուիրեմ ձեզ : Ո՛չ ևս կոչեմ
զձեզ ծառայս , զի ծառայն ո՛չ գիտէ զինչ գործէ
տէրն նորա . այլ զձեզ կոչեցի բարեկամս , զի զա-
մենայն , զոր լուայ 'ի Հօրէ իմմէ՝ ծանուցի ձեզ :
- 16 Ո՛չ եթէ դուք ընտրեցիք զիս , այլ ես ընտրեցի
զձեզ , և եղի զձեզ՝ զի դուք երթայցէք և պողա-
բերք լինիցիք . և պտուղն ձեր կացցէ . և զոր ինչ
խնդրիցէք 'ի Հօրէ իմմէ յանուն իմ , տացէ ձեզ :
- 17 Օ՛այս պատուիրեմ , զի սիրեսցիք զմիմեանս :
- 18 Եթէ աշխարհ զձեզ ատեայ . գիտասցիք զի նախ
19 զիս ատեաց : Եթէ յաշխարհէ աստի էիք՝ աշխարհ
զիւրան սիրէր արդեօք . բայց զի չէք յաշխարհէ .
այլ ես ընտրեցի զձեզ յաշխարհէ , վասն այնորիկ
20 ատեայ զձեզ աշխարհ : Յիշեցէք զբանն զոր ասա-
ցի ձեզ . թէ Ո՛չ է ծառայ մեծ քան զտէր իւր . ե-
թէ զիս հալածեցին , ապա և զձեզ հալածեսցեն .
եթէ զբանն իմ պահեցին , ապա և զձերն պահես-
21 ցեն : Ե՛լ զնոյնս արասցեն ընդ ձեզ վասն անուան
իմոյ . զի ո՛չ գիտեն զայն՝ որ առաքեացն զիս :
- 22 Իմ եթէ չէր եկեալ և խօսեցեալ ընդ նոսա , մեղ
ինչ ո՛չ գոյր նոցա . բայց արդ չիք պատճառք վասն
23 մեղաց իւրեանց : Որ զիս ատեայ , և զՀօյրն իմ ատ-
24 եայ : Եթէ զգործսն չէր գործեալ 'ի նոսա , զոր
ո՛չ այլ ոք գործեաց , մեղ ինչ ո՛չ գոյր նոցա ,
բայց արդ տեսին՝ և ատեցին և զիս և զՀօյր իմ :
- 25 Ե՛լ զի լցցի բանն , որ յորէնս նոցա գրեալ է ,
26 թէ Լտեցին զիս տարապարտուց : Բայց յորժամ
եկեսցէ Ստիթարիչն՝ զոր ես առաքեցից ձեզ 'ի Հօ-
րէ՝ զՀոգին ճշմարտութեան , որ 'ի Հօրէ ելանէ ,

27 Յա՛ վկայեացէ վասն իմ՝ Եւ դուք վկայէք՝ զի ՚ի սկզբանէ ընդ իս էք :

ԳԼ . Ժ.Օ.

1 Օպս խօսեցայ ընդ ձեզ՝ զի մի՛ գայթակղեսցիք :
 2 ՚ի Ժողովրդոց իւրեանց հանիցեն զձեզ . այլ եկեսցէ ժամանակ՝ զի ամենայն որ սպանանիցէ զձեզ ,
 3 համարիցի պաշտօն մատուցանել Լստուծոյ : Եւ զայն արասցեն ընդ ձեզ . քանզի ո՛չ ծանեան զձայր՝
 4 և ո՛չ զիս : Եւ զայս խօսեցայ ընդ ձեզ՝ զի յորժամ եկեսցէ ժամանակ՝ յիշիցէք՝ թէ ես ա-
 5 սացի ձեզ : Օպս ՚ի սկզբանէ ո՛չ ասացի ձեզ , քանզի ընդ ձեզ էի : Բայց արդ երթամ ես առ առաքիչն իմ , և ոչո՛ք ՚ի ձէնջ հարցանէ զիս , թէ
 6 ի՞նչ երթաս : Եւ զի զայս խօսեցայ ընդ ձեզ ,
 7 տրտմութիւն ելից զսիրտս ձեր : Եւ ես զճմարիսն ասեմ ձեզ . լու է ձեզ եթէ ես երթամ . զի եթէ ես ոչ երթայց՝ Սխիթարիչն ո՛չ եկեսցէ առ ձեզ . ապա եթէ երթամ , քաբեցից զնա առ
 8 ձեզ : Եւ նա եկեալ՝ յանդիմանեսցէ զաշխարհ վասն մեղաց՝ և վասն արդարութեան՝ և վասն դատաստանի : Սասն մեղաց՝ զի ո՛չ հաւատան յիս .
 10 Սասն արդարութեան՝ զի առ ձայր իմ երթամ , և ո՛չ ես տեսանէք զիս . Սասն դատաստանի՛ զի իշխան աշխարհիս պսորիկ դատապարտեալ է : Եւ բազում ինչ ունիմ ասել ձեզ՝ այլ ո՛չ կարէք հանդարտել պժմիկ : Յորժամ եկեսցէ նա չորդին ճմարտութեան , առաջնորդեսցէ ձեզ ամենայն ճշ-

- մարտութեամբ . զի ոչ եթէ յանձնէ ինչ խօսիցի ,
 այլ զոր լիցցէ՝ խօսիցի , և զգալոցն պատմեսցէ ձեզ :
- 14 Եւ զիս փառաւորեսցէ , զի յիմէ անտի առնու
 15 ցու՝ և պատմեսցէ ձեզ : Եւ ամենայն ինչ զոր ունի
 Հայր՝ իմ է . վասն այնորիկ ասացի ձեզ , թէ յիմ
 մէ անտի առնուցու՝ և պատմեսցէ ձեզ :
- 16 Փոքր մի , և ոչ ևս տեսանէք զիս , և ապա սա
 կաւիկ մի՝ և տեսանիցէք զիս . և ես երթամ առ
 17 Հայր : Եւ երբն ոմանք յաշակերտաց անտի ցմիմ
 եանս . Եւ ինչ է այս՝ զոր ասէ ցմեզ , թէ Փոքր
 մի՝ և ոչ տեսանէք զիս , և դարձեալ սակաւիկ մի՝
 և տեսանիցէք զիս . և թէ ես առ Հայր երթամ :
- 18 Եւ ասէին , Եւ ինչ իցէ այն փոքր միւս ևսն . չգի
 19 տեմք զինչ խօսի : Եւ իտաց ճիսուս եթէ կամե
 ին ցնա հարցանել , և ասէ ցնոսա . Եւ ասն այդո
 ռիկ խնդրէք ընդ միմեանս՝ զի ասացի թէ Փոքր մի՝
 և ոչ տեսանէք զիս , և դարձալ սակաւիկ միւս ևս ,
 20 և տեսանիցէք զիս : Եւ մէն ամէն ասեմ ձեզ , զի
 լացջիք և ողբասջիք դուք , և աշխարհ խնդասցէ .
 դուք տրտմեսջիք , այլ տրտմութիւնն ձեր յուրա
 21 խութիւն եղիցի : Եւ ին յորժամ ծնանիցի՝ տրտմու
 թիւն է նմա , զի հասեալ է ժամ նորա . այլ յոր
 ժամ ծնցի զմանուկն , ոչ ևս յիշէ զնեղութիւնն
 վասն խնդութեանն , զի ծնաւ մարդ յաշխարհ :
- 22 Եւ դուք այժմ տրտմութիւն ունիք . այլ դարձեալ
 տեսից զձեզ , և ուրախ լիցին սիրտք ձեր . և զու
 23 ռախութիւնն ձեր ոչնք հանիցէ ՚ի ձէնդ : Եւ յայնմ
 աւուր զիս ինչ ոչ հարցանիցէք : Եւ մէն ամէն ա
 սեմ ձեզ՝ զի զոր ինչ խնդրիցէք ՚ի Հօրէ իմմէ

- 24 յանուն իմ, տացէ ձեզ: Մինչև ցայժմ ոչինչ խնդրեցիք յանուն իմ. խնդրեցէք, և առնուցուք.
- 25 զի ուրախութիւնն ձեր լցեալ իցէ: Օպս առաւելոք խօսեցայ ընդ ձեզ. եկեսցէ ժամանակ՝ յորժամ ոչ ևս առաւելոք խօսեցայց ընդ ձեզ. այլ
- 26 յայտնապէս զձօրէ պատմեցից ձեզ: Յայնմ առուր խնդրեցիք յանուն իմ. և ոչ ասեմ ձեզ՝
- 27 եթէ ես աղաչեցից զձայր վասն ձեր. Օի ինքն իսկ ձայր սիրէ զձեզ՝ զի դուք զիս սիրեցիք, և հա-
- 28 ւատացիք՝ եթէ ես յՆստուծոյ ելի: Ելի ՚ի ձօրէ՝ և եկի յաշխարհ. դարձեալ թողում զաշխարհ,
- 29 և երթամ առ ձայր: Լսեն ցնա աշակերտքն. Լհա արդ յայտնութեամբ խօսիս. և առակ և ոչ
- 30 մի ինչ ասես: Լոյժմիկ գիտեմք՝ եթէ գիտես զամենայն. և ոչինչ պիտոյ է՝ եթէ ոք հարցանիցէ ըզքեզ. յայմիկ հաւատամք՝ եթէ յՆստուծոյ ե-
- 31 լեր: Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս, և ասէ.
- 32 Լոյժմ հաւատայք: Լհա եկեսցէ ժամ, և եկեալ իսկ է, զի ցրուեսցիք յիւրաքանչիւր տեղիս, և զիս միայն թողուցուք. և չեմ միայն, զի ձայր ընդ իս է:
- 33 Օպս խօսեցայ ընդ ձեզ, զի ընդ իս խաղաղութիւն ունիցիք. յաշխարհի աստ նեղութիւն ունիցիք, այլ քաջալերացարձք, զի ես յաղթեցի աշխարհի:

ԳԼՆ ԺԻ

- 1 Օպս իբրև խօսեցաւ Յիսուս, ամբարձ զաչս իւր յերկինս և ասէ. ձայր՝ հասեալ է ժամ, փառաւորեան զՈրդի քո, զի և Որդի քո փառաւորեացէ

- 2 զքեզ : Որպէս ետուր նմա իշխանութիւն ամենայն մարմնոյ , զի ամենայնի , զոր ետուր նմա , տացէ
- 3 զկեանսն յաւիտեանականս : Եւս են յաւիտեանական կեանք , զի ծանիցեն զքեզ միայն ճշմարիտ Լստուած՝
- 4 և զոր առաքեցեր զՅիսուս Քրիստոս : Ես զքեզ փառաւորեցի յերկրի . զգործսն կատարեցի , զոր ե-
- 5 տուր ցիս՝ զի արարից . Եւ այժմ փառաւորեան զիս Հայր՝ առ ՚ի քէն փառօքն՝ զոր ունէի յառաջ
- 6 քան զլինեմն աշխարհի առ ՚ի քէն : Յայսնեցի զանուն քո մարդկան՝ զորս ետուր ինձ յաշխարհէ . քո էին , և ինձ ետուր զնոսա . և զբանն քո պա-
- 7 հեցին : Եւրդ գիտացին՝ եթէ զամենայն ինչ զոր
- 8 ետուր ինձ , առ ՚ի քէն են . Սի զբանն՝ զոր ետուր ինձ՝ ետուր նոցա . և նոքա ընկալան , և ծանեան ճշմարտութեամբ՝ թէ առ ՚ի քէն ելի . և հա-
- 9 ւատացին՝ եթէ դու առաքեցեր զիս : Եւրդ ես վասն նոցա աղաչեմ , և ոչ վասն աշխարհի աղաչեմ . այլ վասն նոցա՝ զորս ետուրն ինձ , զի քո են :
- 10 Եւ որ ինչ իմ է , ամենայն քո է . և որ ինչ քո է ,
- 11 պն իմ է . և փառաւորեալ եմ ՚ի նոսա : Եւ ես ոչ և՛ս եմ յաշխարհի , և նոքա յաշխարհի են , և ես առ քեզ գամ . Հայր Սուրբ՝ պահեա՛ զնոսա յանուն քո , որով ետուրն ինձ , զի եղիցին մի ,
- 12 որպէս և մեք մի եմք : Մինչ էի յաշխարհի ընդ նոսա , ես պահէի զնոսա յանուն քո՝ * որով ետուրն ինձ , և պահեցի . և ոչ ոք ՚ի նոցանէ կորեալ , բայց որդին կորստեան , զի գիրն լցցի :

* ՚ի Յոյն , զորս ետուրն ինձ պահեցի

- 13 Բայց արդ առ քեզ գամ . և զայս խօսիմ յաշխարհի , զի ունիցին զուրախութիւնն իմ լիով յանձինս
- 14 իւրեանց : Ես ետու նոցա զբանն քո . և աշխարհս ատեաց զնոսա , զի չեն յաշխարհէ , որպէս և ես
- 15 չեմ յաշխարհէ : Ո՛չ զայս աղաչեմ , զի բարձցես զնոսա յաշխարհէ . այլ զի պահեսցես զնոսա 'ի չարէ :
- 16 Յաշխարհէ աստի չեն , որպէս և ես չեմ յաշխարհէ :
- 17 Սուրբ արա զնոսա ճշմարտութեամբ քով . զի քո բանդ ճշմարտութիւն է : Որպէս զիս առաքեցեր յաշխարհ . և ես առաքեցի զնոսա յաշխարհ :
- 18 Եւ 'ի վերայ նոցա ես սուրբ առնեմ զանձն իմ , զի եղիցին և նոքա սրբեալք ճշմարտութեամբ :
- 19 Եւ ի վասն նոցա միայն աղաչեմ , այլ և վասն ամենայն հաւատացելոց բանիւն նոցա յիս .
- 20 Օ՛րի ամենեքին մի իցեն , որպէս դու Հայր յիս՝ և ես 'ի քեզ , զի և նոքա 'ի մեզ իցեն . զի և աշխարհ հաւատասցէ՝ եթէ դու առաքեցեր զիս :
- 22 Եւ ես՝ զփառան զոր ետուր ինձ՝ ետու նոցա , զի իցեն մի՝ որպէս և մեք մի եմք :
- 23 Ես 'ի նոսա և դու յիս , զի եղիցին կատարեալք 'ի մի . և գիտասցէ աշխարհ՝ եթէ դու առաքեցեր զիս . և սիրեցի զնոսա որպէս դու զիս սիրեցեր :
- 24 Հայր՝ զորս ետուրն ինձ , կամիմ՝ զի ուր եսն եմ , և նոքա իցեն ընդ իս . զի տեսանիցեն զփառան իմ , զոր ետուրն ցիս . զի սիրեցեր զիս յառաջ քան զլինելն աշխարհի :
- 25 Հայր արդար՝ և աշխարհ զքեզ ոչ ծանեալ . այլ ես զքեզ ծանեայ . և նոքա ծանեան՝ եթէ դու առաքեցեր զիս :
- 26 Եւ ծանուցի նոցա զանուն քո՝ և ծանուցից . զի սէրն՝ զոր սիրեցեր զիս 'ի նոսա իցէ , և ես 'ի նոսա :

ԳԼ . ԺԳ

- 1 Օպոս իբրև ասաց Յիսուս , եւ աշակերտօքն հանդերձ յայնկոյս ձորոյն կեդրոնի , ուր էր պարտեզ , յոր եմուտ ինքն և աշակերտքն իւր :
- 2 Վիտէր և Յուդա , որ զնա մատնելոց էր՝ զտեղին . զի բազում անգամ ժողովեալ էր անդր Յիսուսի աշակերտօքն հանդերձ : Եւ Յուդայի առեալ ընդ իւր զգունդն , և ՚ի քահանայապետիցն և ՚ի փարիսեցւոց սպասաւորս , գայ անդր ջահիւք և
- 4 լապտերօք և զինուք : Իսկ Յիսուս իբրև ետես զայն ամենայն եկեալ ՚ի վերայ նորա , եւ և ասէ ցնոսա .
- 5 Օ՞ր ինդրէք : Պատասխանի ետուն նմա . զՅիսուս Վազովրեցի . ասէ ցնոսա Յիսուս . Ե՛ս եմ . կսյր
- 6 ընդ նոսա և Յուդա՝ որ մատնէրն զնա : Իբրև ասաց՝ թէ Ես եմ , յետս յետս չոգան՝ և զարկան
- 7 զգետնի : Իարձեալ եհարց զնոսա . Օ՞ր ինդրէք՝
- 8 և նոքա ասեն , զՅիսուս Վազովրեցի : Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս . Լսացի ձեզ թէ Ես եմ . արդ՝ եթէ զիս ինդրէք՝ թ՛ջլ տուք դոցա երթալ :
- 9 Օ՞ր լցցի բանն՝ զոր ասաց . թէ Օ՞ր ետունն ցիս՝
- 10 ո՛չ կորուսից ՚ի նոցանէ՝ և ո՛չ զոր : Իսկ Սիմօն Պետրոս՝ քանզի ունէր սուր , ձգեաց զնա՝ եհար զքահանայապետին ծառայ , և ՚ի բաց առ զունկն
- 11 նորա զաջոյ . և էր անուն ծառային Սաղքոս : Լսէ Յիսուս ցՊետրոս . Լ՛րկ զսուրդ անդրէն ՚ի պատեանս իւր . զբաժակն զոր ետ ինձ չայր՝ ո՛չ ըմպի-
- 12 ցեմ զնա : Իսկ գունդն և հազարապետն և սպա-
- 13 սաւորք շրէիցն կալան զՅիսուս և կապեցին . Եւ

- ածին զնա նախ առ Մենա՝ որ էր աներ Այոյիափա-
- 14 յի . որ քահանայապետն էր տարւոյն այնորիկ : Մյս
այն Այոյիափա էր՝ որ խրատն ետ Հրէից , եթէ լաւ
- 15 է առն միում մեռանել 'ի վերայ ժողովրդեանն : Եւ
երթային զՏեա Յիսուսի Սիմոն Պետրոս՝ և միւս ա-
շակերտն : Եւ աշակերտն այն քանզի ծանօթ էր քա-
հանայապետին՝ եմուտ ընդ Յիսուսի 'ի գաւիթ քա-
- 16 հանայապետին : Եւ Պետրոս կայր առ դրանն ար-
տաքոյ . ել միւս աշակերտն՝ որ էր ծանօթ քահա-
նայապետին՝ և ասաց ցղոնապանն՝ և եմոյծ 'ի ներքս
- 17 զՊետրոս : Մէ աղջիկն որ դոնապանն էր՝ ցՊետ-
րոս . Սիթէ և դու յաշակերտաց առնն այնորիկ ի-
- 18 ցես . և նա ասէ՝ Ո՛չ եմ : Այոյին անդ ծառայքն
և սպասաւորքն խորոյկ արկեալ՝ քանզի ցուրտ էր՝
և ջեռնուին . կայր ընդ նոսա և Պետրոս՝ և ջեռնոյր :
- 19 Եւ քահանայապետն եհարց զՅիսուս վասն աշա-
20 կերտացն՝ և վասն վարդապետութեան նորա : Պա-
ասսխանի ետ նմա Յիսուս . Ես յայտնապէս խօ-
սեցայ յաշխարհի . ես յամենայն ժամ ուսուցի 'ի
ժողովրդեանն , և 'ի տաճարի անդ՝ ուր ամենայն
Հրէայք ժողովեալ էին , և 'ի ծածուկ ինչ ո՛չ խօ-
- 21 սեցայ : Եւ Տէր հարցանես զիս . հարց զայնոսիկ՝ որ
լուանն , թէ զինչ խօսեցայ ընդ նոսա . ահաւանիկ
- 22 նոքա գիտեն զինչ ասացի ես : Իբրև նա զայն ա-
սաց , մի ոմն 'ի սպասաւորացն որ անդ կայր , ած-
ապտակ Յիսուսի՝ և ասէ . Մյգպէս պատասխանի
- 23 տաս քահանայապետիդ : Եւ Յիսուս ասէ ցնա .
Եթէ չար ինչ խօսեցայ՝ վկայեա՛ վասն չարին , իսկ
- 24 եթէ բարի , ընդէր հարկանես զիս : Եւ առաքեաց

- զնա Լննա կապեալ առ Կայիափա քահանայա-
 25 պետ : Եւ Սիմոն Պետրոս կայր անդ՝ և ջեռնոյր .
 ասնն ցնա՝ Սիթէ և դո՛ւ յաշակերտաց անտի նո-
 26 րա իցես . նա ուրացաւ և ասէ՝ Թէ շնամ : Եւ ա-
 սէ մի ոմն ՚ի ծառայից քահանայապետին՝ ազգական
 այնորիկ , զորոյ զունկն եհատ Պետրոս . Ո՞չ ես իսկ
 27 տեսի զքեզ ՚ի պարտիզի անդ ընդ նմա : Դարձ-
 եալ ուրացաւ Պետրոս . և վաղվաղակի հաւ խո-
 սեցաւ :
 28 Եւ ածեն զհիսուս ՚ի վանացն Կայիափայ յա-
 պարանս դատաւորին . և էր այգուց . և նոքա ոչ մը-
 տին յապարաննն , զի մի պղծեսցին , այլ զի ու-
 29 տիցեն զզատիկն : Եւ առ նոսա Պիղատոս արտաքս՝
 և ասէ . Օ՞րնչ չարախօսութիւն մատուցանէք
 30 զառնէն զայնմանէ : Պատասխանի ետուն և ասնն
 ցնա . Եթէ չէր չարագործ այրն այն , ապա ոչ
 31 մատնէաք զնա քեզ : Լսէ ցնոսա Պիղատոս . Լ-
 ուէք զնա դուք , և ըստ ձերոց օրինացն դատեցա-
 րուք . ասնն ցնա շրէայքն . Սեզ ոչ է արժան
 32 սպանանել զոք : Օ՞ր լցցի բանն հիսուսի զոր ա-
 սաց , նշանակեալ թէ որով մահու մեռանելոց իցէ :
 33 Եմոտ միւսանգամ յապարանն Պիղատոս , կոչ-
 եաց զհիսուս՝ և ասէ ցնա . Ի՞նչ ես թագաւորն
 34 շրէից : Պատասխանի ետ հիսուս . Ի՞քէն ասես
 35 զայդ՝ եթէ այլք ասացին քեզ զինէն : Պատաս-
 խանի ետ Պիղատոս . Սիթէ և ես շրէայ իցեմ .
 ազգն քո և քահանայապետք մատնեցին զքեզ ինձ .
 36 զի՞նչ գործ գործեալ է քո : Պատասխանի ետ
 հիսուս , Խմ արքայութիւն չէ՛ յայսմ աշխարհէ :

եթէ յաշխարհէ աստի էր արքայութիւնն իմ ,
 սպասաւորքն իմ մարտնչէին արդեօք՝ զի մի մատ-
 նեցայց շրէից . բայց արդ՝ թագաւորութիւնն իմ
 37 չէ աստի : Ըսէ ցնա Պիղատոս . Ըպա թէ այդպէս
 իցէ , թագաւոր ոմն ես դու : Պատասխանի ետ (Յի-
 սուս . Ըու ասես՝ թէ թագաւոր իցեմ . բայց ես
 յայդ իսկ ծնեալ եմ , և ՚ի դոյն իսկ եկեալ եմ
 յաշխարհ , զի վկայեցից ճշմարտութեանն . ամե-
 նայն որ ՚ի ճշմարտութենէ է՝ լսէ բարբառոյ իմոյ :
 38 Ըսէ ցնա Պիղատոս . Օրհնչ է ճշմարտութիւն .
 զայս իբրև ասաց , դարձեալ ել առ շրէայն՝ և
 ասէ ցնոսա . Ես՝ և ոչ մի ինչ պատճառս գտա-
 39 նեմ ՚ի նմա : Բայց է ձեր սովորութիւն , զի զմի
 ոք արձակեցից ձեզ ՚ի զատկիս . արդ կամիք՝ զի
 40 արձակեցից ձեզ զթագաւորն շրէից : Ըղաղակե-
 ցին ամենեքեան՝ և ասէին . Ո՛ր զուս , այլ զԸս-
 րաբբա . և էր Ըարաբբայն այն աւաղակ :

ՊԻ : ԺԻԹ

1 (Յայնժամ առ Պիղատոս զ(Յիսուս՝ և գան եհար :
 2 Եւ զինուորացն արարեալ պսակ ՚ի փշոց՝ եղին ՚ի
 գլուխ նորա , և զգեցուցին նմա հանդերձ ծիրանի .
 3 Եւ գային առ նա , և ասէին , Ո՛ղջ եր արքայ շրէ-
 4 ից . և հանէին նմա ապտակս : Եւ դարձեալ Պի-
 ղատոս արտաքս և ասէ ցնոսա . Ըհս՝ ածեմ զնա
 արտաքս առ ձեզ , զի գիտասցիք թէ ես փնաս ինչ
 5 ՚ի նմա ոչ գտանեմ : Եւ (Յիսուս արտաքս , և ու-
 նէր պսակ ՚ի փշոց՝ և հանդերձ ծիրանի . և ասէ

- 6 ցնոսա . Ե՛հա այրդ * ցձեզ : Իբրև տեսին զնա քա-
հանայապետքն և սպասաւորք , զաղաղակ բարձին՝
է տտն . 'Ի խաչ հան՝ 'ի խաչ հան զդա . ասէ
ցնոսա Պիղատոս . Ե՛բք զդա 'ի ձեզ , և ձեզէն հա-
նէք 'ի խաչ . զի ես 'ի դմա փնաս ինչ ոչ գտանեմ :
- 7 Պատասխանի ետուն նմա Հրէայքն . Մ'եք օրէնս ու-
նիմք . և ըստ օրինաց մերոց պարտի մեռանել . զի
- 8 զանձն իւր Որդի Եստուծոյ արար : Իբրև լուաւ ըզ-
- 9 բանս զայս Պիղատոս , առաւել ևս երկեաւ : Ե-
մուտ դարձեալ անդրէն յապարանան , և ասէ ց(Յի-
սուս . Ուստի՞ ես դու . և (Յիսուս ոչ ետ նմա պա-
- 10 տասխանի : Եսէ ցնա Պիղատոս . Ընդ իս ոչ խո-
սիս , ոչ գիտես եթէ իշխանութիւն ունիմ հա-
նել զքեզ 'ի խաչ , և իշխանութիւն ունիմ արձա-
- 11 կել զքեզ : Պատասխանի ետ (Յիսուս . Ո՛չ ունե-
իր դու իշխանութիւն 'ի վերայ իմ և ոչ մի , եթէ
ոչ էր տուեալ քեզ 'ի վերուստ . վասն այնորիկ որ
- 12 մատնեացն զիս քեզ , նորա մեծ մեղք են : Եւ
յայնմանէ Պիղատոս խնդրէր արձակել զնա . և
Հրէայքն աղաղակէին և ասէին . Եթէ զդա ար-
ձակես՝ չես բարեկամ կայսեր . ամենայն ոք որ թա-
- 13 գաւոր կոչէ զանձն իւր , հակառակ է կայսեր : Իսկ
Պիղատոս իբրև լուաւ զբանս զայսոսիկ , ած ց(Յի-
սուս արտաքս . և նստաւ 'ի վերայ բեմին , 'ի տեղ-
ւոջն որ կոչէր Վարայատակ , և Եբրայեցերէն
- 14 կապալաթա : Ի՛ր ուրբաթն պատկի . և էր ժամ
իբրև վեցերորդ , և ասէ ցՀրէայան . Ե՛հա թա-

* 'Ի Յոյն լէս :

- 15 գաւորդ ձեր ցձեզ: Եւ նորա աղաղակէին, Ինձ
 'ի մէնջ բարձ 'ի մէնջ՝ և հան զգա 'ի խաչ. ասէ
 ցնոսա Պիղատոս. Ես զթագաւորդ ձեր 'ի խաչ
 հանիցեմ. պատասխանի ետուն քահանայապետքն .
- 16 Աիք մեր թագաւոր՝ բաց 'ի կայսերէ: Յայնժամ
 ես զնա 'ի ձեռս նոցա, զի 'ի խաչ ելանիցէ:
- 17 Եւ նորա առեալ տանէին զնա. և բարձեալ էր
 Խնքնին զխաչափայտն. և ելանէր 'ի տեղին՝ որ ան-
 ուանեալ էր Ղազաթն, և կոչէր Եբբայեցերէն
- 18 Ղողզոթա. Ուր և 'ի խաչն իսկ հանին զնա. և ընդ
 նմա երկուս ևս այլ աստի և անտի, և 'ի միջի զՅի-
- 19 սուս: Ղրեաց և տախտակ մի Պիղատոս, և եդ 'ի վե-
 րայ խաչին. և էր գրեալ. ՅԻՍՈՒՍ 'ՆԵՂՈՎ,
 20 ԻՆՅԻ ԹԵՂԵՆՆՈՒ ՀՐԷԻԿ: Օպն տախտակ
 ընթերցան բազումք 'ի Հրէից, զի մօտ էր 'ի քա-
 ղաք անդր տեղին՝ ուր խաչեցան Յիսուս. և էր
 գրեալ Եբբայեցերէն, Ղաղմատերէն և Յունա-
- 21 րէն: Լսեն ցՊիղատոս քահանայապետքն Հրէից.
 Ս'ի գրեր թագաւոր Հրէից, այլ թէ 'կա ասաց՝
- 22 Թագաւոր եմ Հրէից: Պատասխանի ետ Պիղա-
 23 տոս. Օրր ինչ գրեցի՝ գրեցի: Իսկ զինուորքն իր-
 րե հանին 'ի խաչ զՅիսուս, առին զհանդերձս
 նորա՝ և արարին չորս մասունս, իւրաքանչիւր զին-
 ուորի մասն. իսկ զպատմուճանն՝ քանզի էր առանց
- 24 կարանի՝ 'ի վերուստ փորանկեալ ամենեին. Լսեն
 ցմիմեանս. Ս'ի պատառեսցուք զայդ, այլ արկ-
 ցուք վիճակս 'ի վերայ դորա՝ ում և ելցէ. զի
 լցցի գիրն՝ որ ասէ. Բաժանեցին զհանդերձս իմ
 յիւրեանս, և 'ի վերայ պատմուճանի իմոյ վե-

- Ճակս արկին : Օ ինուորքն զայս ինչ գործեցին :
- 25 Եւ կային առ խաչին (Իսուսի մայրն նորա , և քոր մօր նորա Սարիամ կղէովպայ , և Սարիամ
- 26 Սագղաղենացի : Իսուս իբրև ետես զմայրն և զաշակերտն՝ զոր սիրէր , զի կայր մօտ . ասէ ցմայրն ,
- 27 կին դու՝ ահա՛ որդի քո : Լպա ասէ ցաշակերտն . Լճա՛ մայր քո . և յայնմ ժամանակէ ա՛ռ աշակերտն զնա առ իւր : Ետ այսորիկ իբրև գիտաց (Իսուս , եթէ ահա ամենայն ինչ կատարեալ է ,
- 29 զի կատարեսցի գիրն , ասէ . Օարաւի եմ : Եւ անդ կայր աման ինչ լի քացախով . և նոցա սպունգ լցեալ քացախով * ընդ լեղոյ՝ շուրջ եղեալ զմշտկաւ զոպայի՝ մատուցին ՚ի բերան նորա :
- 30 Իբրև ա՛ռ (Իսուս զքացախն * հանդերձ լեղուովն՝ ասէ . Լմենայն ինչ կատարեալ է . և խոնարհեցուցեալ զգլուխն՝ աւանդեաց զոգին : Իսկ Էրէպլքն՝ քանզի ուրբաթ էր , զի մի՛ անդէն ՚ի խաչին ագանիցին մարմինքն մինչև ցշաբաթն , զի էր օր մեծ շաբաթուն այնորիկ . աղաչեցին զՊիղատոս՝ զի խորտակեսցեն զբարձս նոցա՝ և բարձցին :
- 32 Եկին զինուորքն , և զառաջնոյն խորտակեցին ըզբարձս , նոյնպէս և զմիւսոյն՝ որ ընդ նմա ՚ի խաչն
- 33 ելեալ էր : Իայց իբրև եկին առ (Իսուս՝ և տեսին զի այն ինչ մեռեալ էր , ո՛չ խորտակեցին ըզբարձս նորա . Լալ մի ոմն ՚ի զինուորացն տիգաւ խոցեաց զկողս նորա . և ել վաղվաղակի արիւն և
- 35 ջուր . Եւ որ ետեսն՝ վկայեաց և ճշմարիտ է վկա-

Է . * Ի Յոյնն չէր :

- յութիւն նորա . և նա գիտէ թէ ճշմարիտ ասէ .
 36 զի և դուք հաւատասցիք : Եւս եղև՝ զի լցցի գիրն .
 37 եթէ Ոսկր նորա մի՛ փշրեսցի : Եւ դարձեալ միւս
 գիր ասէ , եթէ Հայեսցին 'ի նա՝ յոր խոցեցինն :
 38 Յետ այսորիկ աղաչեաց զՊիղատոս Յովսէփ , որ
 յԱրիմաթեայ էր՝ աշակերտ Յիսուսի 'ի ծածուկ՝
 վասն ահին Հրէից , զի բարձցէ զմարմինն Յիսու-
 սի . և հրամայեաց Պիղատոս . եկն և եբարձ զնա :
 39 Եկն և 'Աիկողեմնոս՝ որ եկեալն էր առ Յիսուս 'ի
 գիշերի զառաջինն . և եբեր զմոռս խառն ընդ հալ-
 40 ուէս՝ իբրև լտերս հարիւր : Եւսին զմարմինն Յի-
 սուսի , և պատեցին կտաւովք՝ խնկովք հանդերձ ,
 41 որպէս օրէն էր Հրէից պատել : Եւ էր 'ի տեղ-
 ւոջն յորում խաչեցաւ՝ պարտեզ . և 'ի պարտիզի
 անդ գերեզման նոր , յորում ոչ ոք երբէք էր եղ-
 42 եալ : Եւս զվասն ուրբաթուն Հրէից՝ զի մտ էր
 գերեզմանն՝ եղին զՅիսուս :

ԳԼ Ի

- 1 Եւ 'ի միաշաբաթւոջն Սարիամ Սագղաղենա-
 ցի գնայ առաւօտուն ընդ արշալոյսն 'ի գերեզման
 անդր , և տեսանէ զվէմն բարձեալ 'ի դրաց գե-
 2 ըեզմանին : Եւս ընթանայ՝ և գայ առ Սիմօն
 Պետրոս և առ միւս աշակերտն՝ զոր սիրէրն Յի-
 սուս , և ասէ ցնոսա . Խարձին զՏէրն 'ի գերեզ-
 3 մանէ անտի , և ոչ գիտեմ՝ ո՛ր եղին զնա : Եւ
 Պետրոս և միւս աշակերտն՝ և գային 'ի գերեզմանն .
 4 Ընթանային երկոքեան 'ի միասին . և միւս աշա-

- կերան յառաջեաց ընթացաւ վաղագոյն քան ըզ-
- 5 Պետրոս՝ և եկն նախ ՚ի գերեզմանն : Եւ խոնարհ-
եալ տեսանէ՝ զի կային անդ կտաւքն , բայց ՚ի
- 6 ներքս ոչ եմուտ : Եկն և Սիմոն Պետրոս՝ որ գայրն
զկնի նորա , և եմուտ ՚ի գերեզմանն , և տեսանէ
- 7 զկտաւան՝ զի կային անդ . Եւ վարչամակն որ էր ՚ի
գլուխ նորա՝ ոչ ընդ այլ կտաւան կայր , այլ ու-
- 8 ըոյն ծալեալ ՚ի մի կողմն : Յայնժամ եմուտ և միւս
աշակերտն , որ եկեալն էր յառաջագոյն ՚ի գերեզ-
- 9 մանն , ետես և հաւատաց . Օ՛ի չևեւս գիտէին ըզ-
- 10 գիրս՝ թէ Պարտ է նմա ՚ի մեռելոց յառնել : Չո-
- 11 գան դարձեալ առ միմեանս աշակերտքն : Բայց
Սարիամ կայր արտաքոյ գերեզմանին՝ և լայր . և
- 12 մինչդեռ լայր՝ խոնարհեցաւ ՚ի գերեզմանն , Եւ
տեսանէ՝ երկուս հրեշտակս ՚ի սպիտակս , զի նստե-
- ին մի ՚ի սնարից և մի յանտից՝ ուր կայր մարմինն
- 13 Յիսուսի : Եւ նոքա ասեն ցնա . Կին դու՛ զի՞ լաս .
ասէ ցնոսա . Օ՛ի բարձին զՏէրն իմ՝ ՚ի գերեզ-
- 14 մանէ աստի , և ոչ գիտեմ՝ ուր եղին զնա : Օ՛այս
իբրև ասաց , դարձաւ ՚ի թիկունս կոյս , և տեսա-
- նէ զՅիսուս զի կայր . և ոչ գիտէր թէ Յիսուս
- 15 իցէ : Ըսէ ցնա Յիսուս . Կին դու՛ զի՞ լաս , զի՞
խնդրես . նմա այսպէս թուեցաւ թէ պարտիզպանն
- իցէ , ասէ ցնա . Տէր եթէ դու բարձեր զնա՝ ասմ
- 16 ինձ ուր եղիր զնա , զի ես առից զնա : Ըսէ ցնա
Յիսուս . Սարիամ . և նա դարձաւ , և ասէ ցնա
- Եբրայեցերէն . Բարունի , որ թարգմանի՝ Սար-
- 17 դապետ : Ըսէ ցնա Յիսուս . Սի մերձենար յիս ,
զի չևեւս ելեալ եմ առ Հայր իմ . այլ երթ դու

- առ եղբարսն իմ, և ասա ցնոսա . Ելանեմ ես առ
 Հայրն իմ և առ Հայր ձեր, և Աստուածն իմ
 18 և Աստուած ձեր : Գայ Սարիամ Սագղաղենացի
 և պատմէ աշակերտացն, եթէ ետես նա զՏէր,
 19 և զայս ինչ ասաց ցնա : Եւ էր երեկոյ ՚ի միա-
 շաբաթուջ աւուրն . և դրօք փակելովք՝ ուր էին
 աշակերտքն ժողովեալ վասն ահին Հրէից, եկն
 Յիսուս՝ և եկաց ՚ի միջի նոցա, և ասէ ցնոսա .
 20 Ողջոյն ընդ ձեզ : Իբրև զայս ասաց՝ եցոյց նոցա
 զձեռան և զկողս իւր . և խնդացին աշակերտքն իբ-
 21 րև տեսին զՏէր : Ասէ ցնոսա դարձեալ . Ողջոյն
 ընդ ձեզ, որպէս առաքեաց զիս Հայր իմ, և ես
 22 առաքեմ զձեզ : Եւ զայս իբրև ասաց՝ փչեաց ՚ի
 23 նոսա՝ և ասէ . Առէք Հոգի Սուրբ : Եթէ ումեք
 թողուցուք զմեզս՝ թողեալ լիցի նոցա . եթէ զու-
 24 րուք ունիցիք՝ կայեալ լիցի : Իսկ թափմաս մի յեր-
 կոտասանիցն՝ անուանեալն Երկուորեակ, ոչ էր
 25 ընդ նոսա՝ յորժամ եկն Յիսուս : Ասէին ցնա
 այլ աշակերտքն, եթէ Տեսաք զՏէր . և նա ա-
 սէ ցնոսա . Եթէ ոչ տեսից ՚ի ձեռս նորա զնշան
 բևեռացն, և արկից զմատունս իմ ՚ի տեղիս բևե-
 րացն, և մխեցից զձեռս իմ ՚ի կողս նորա, ոչ հա-
 ւատամ :
- 26 Եւ յետ ութ աւուր դարձեալ էին ՚ի ներքս ա-
 շակերտքն, և թափմաս ընդ նոսա . գայ Յիսուս
 դրօքն փակելովք . և եկաց ՚ի մէջ, և ասէ Ողջոյն
 27 ընդ ձեզ : Ապա ասէ ցթափմաս . Իներ զմատունս
 քո՝ և արկ այսր, և տես զձեռս իմ, և բեր զձեռն
 քո՝ և մխեա՛ ՚ի կողս իմ, և մի լինիր անհաւատ,

- 28 այլ հաւատացեալ: Պատասխասխանի ետ լծովմաս՝
 29 և ասէ ցնա. Տէր իմ՝ և Լստուած իմ: Լսէ ցնա
 Յիսուս. Լսող զի տեսերդ զիս՝ և հաւատացեր.
 երանի՛ որոց ո՛չ իցէ տեսեալ՝ և հաւատացեն:
 30 Բազում և այլ նշանս արար Յիսուս առաջի աշա-
 կերտաց իւրոց՝ որ ո՛չ է գրեալ ՚ի գիրս յայսմիկ:
 31 Եւ այս այնչափ ինչ գրեցաւ՝ զի հաւատայցէք ե-
 թէ Յիսուս Վրիստոս է Որդի Լստուծոյ. և զի
 հաւատայցէք, և զկեանսն յաւիտենականս ընդու-
 նիցիք յանուն նորա:

ԳՒ. ԻԸ.

- 1 Յետ այսորիկ դարձեալ յայտնեաց զանձն իւր
 Յիսուս աշակերտացն իւրոց առ ծովեզերքն Տի-
 2 բերեայ, և յայտնեաց այսպէս: Եւ ին՝ ՚ի միասին
 Սիմոն Պետրոս, և լծովմաս անուանեալն Երկ-
 ուորեակ, և Վաթանայէլ՝ որ ՚ի կանայ Վալիլեա-
 ցւոց, և որդիքն Օւբեթեայ, և այլք յաշակեր-
 3 տաց անտի երկու: Լսէ ցնոսա Սիմոն Պետրոս.
 Երթամ ձուկն որսալ. ասեն ցնա. Վամք և մեք
 ընդ քեզ. գնացին և մտին ՚ի նաւ՝ և յայնմ գի-
 4 շերի կալան և ոչինչ: Իբրև այդ եղև՝ կայր Յի-
 սուս յեզր ծովուն, բայց ո՛չ ծանեան աշակերտն
 5 թէ Յիսուս իցէ: Լսէ ցնոսա Յիսուս. Սանկունք՝
 մի՛թէ ունիք ինչ ուտելոյ. պատասխանի ետուն և
 6 ասեն ցնա, Ո՛չ: Լսէ ցնոսա. Լքիէք յաջակողմն
 նաւին զուռկանդ, և գտանիցէք. արկին, և ո՛չ
 7 կարէին ձգել ՚ի բազմութենէ անտի ձկանցն: Լսէ

- աշակերտն այն , զոր սիրէրն Յիսուս՝ ցՊետրոս .
 Տէր է այն . Սիմոն Պետրոս իբրև լուաւ թէ Տէր
 է , արկաւ զիւրև զսփածանելին՝ քանզի մերկ էր ,
 8 և ընկէց զինքն ՚ի ծովն : Եւ այլ աշակերտքն նա-
 ւաւն իսկ գային , քանզի չէին հեռի ՚ի ցամաքէն .
 այլ իբրև երկերիւր կանգնաւ՝ քարչէին զգործին
 9 հանդերձ ձկամբն : Իբրև ելին ՚ի ցամաք , տեսա-
 նեն կրակետող կայծականց , և ձուկն մի ՚ի վերայ ,
 10 և հաց : Ըսէ ցնոսա Յիսուս . Ի՛երէք ՚ի ձկանց
 11 այսի՛ զոր դուքդ կալարուք այժմիկ : Եմուա Սի-
 մոն Պետրոս , և ձգէր ՚զգործին ՚ի ցամաք՝ լի մե-
 ծամեծ ձկամբք , հարիւր յիսուն և երիւք . և այն-
 12 չափ ինչ կայր , և ոչ պատառեցաւ գործին : Ը-
 սէ ցնոսա Յիսուս . Եկայք ճաշակեցէք . և ոչ ոք
 յաշակերտացն իշխէր հարցանել՝ թէ Վու ո՞վ ես ,
 13 զի գիտէին թէ Տէրն է : Վայ Յիսուս՝ և առնու
 14 զհացն՝ և տայ նոցա , նոյնպէս և զձուկնն : Օայս
 երիցս անգամ երևեցաւ Յիսուս աշակերտացն՝ յա-
 րուցեալ ՚ի մեռելոց :
- 15 Եւ իբրև ճաշեցին , ասէ ցՍիմոն Պետրոս Յի-
 սուս . Սիմոն Յովնանու , սիրեմ զիս առաւել քան
 զդոսա . ասէ ցնա . Ըյո՛ Տէր , և դու գիտես զի
 սիրեմ զքեզ . ասէ ցնա՝ Ըրածեա՛ զգառինս իմ :
- 16 Վարձեալ ասէ ցնա . Սիմոն Յովնանու , սիրեմ
 զիս . ասէ ցնա . Ըյո՛ Տէր , և դու գիտես՝ զի սի-
 17 րեմ զքեզ . ասէ ցնա՝ Ըրածեա՛ զոչխարս իմ : Ըսէ
 ցնա երիցս անգամ . Սիմոն Յովնանու , սիրեմ զիս .
 տրտմեցաւ Պետրոս , զի ասացն ցնա երիցս՝ թէ Սի-
 րեմ զիս . և ասէ ցնա , Տէր՝ դու զամենայն գիտես .

- և դու իսկ զամենայն ճանաչես, և եթէ սիրեմ ըզ-
 քեզ. ասէ ցնա Յիսուս. Լրածեա՛ս զոչխարս իմ:
- 18 Լ՛սէն ամէն ասեմ քեզ՝ զի մինչ մանուկն էիր,
 անձամբ անձին գօտի ածէիր՝ և երթայիր յո՛ւ և կա-
 մէիր. և յորժամ ծերասցիս, ձեռս ՚ի վեր կալ-
 ցես. և այլք ածցեն քեզ գօտի, և տարցին՝ ուր
- 19 ոչն կամիցիս: Եւ այս ասաց՝ նշանակեալ թէ որով
 մահու փառաւոր առնիցէ զ՚ստուած. և զայս իր-
- 20 բև ասաց, ասէ ցնա. Ե՛կ զկնի իմ: Կարձաւ
 Պետրոս՝ և տեսանէ զաշակերան՝ զոր սիրէր Յի-
 սուս, զի երթայր զկնի, որ և անկաւ զլանջօքն նո-
 րա՝ և ասէ, Տէ՛ր ո՞վ է՝ որ մատնելոցն է զքեզ:
- 21 Եւ նա տեսեալ Պետրոսի, ասէ ցՅիսուս. Տէ՛ր՝
- 22 իսկ սա զի՛: Լ՛սէ ցնա Յիսուս. Եթէ կամիմ,
 զի կացցէ դա՛ մինչև ես գամ. քեզ զի՛ փոյթ է՛
- 23 դու եկ զկնի իմ: Եւ ել բանս այս յեղբարս՝ և հա-
 մարեցան թէ աշակերտն այն ո՛չ մեռանիցի. և ո՛չ
- 24 կամիմ ես՝ թէ կացցէ դա՛ մինչև ես գամ: Եւ յս
 աշակերտ է՝ որ վկայէ վասն այսոցիկ. որ և գրը-
 եացն իսկ զայսոսիկ. և գիտեմք, եթէ ճշմարիտ է
- 25 վկայութիւն նորա: Իայց է և այլ ինչ բազում
 զոր արար Յիսուս, զոր եթէ գրեալ էր մի ըստ
 միովէ, կարծեմ թէ և ո՛չ աշխարհս բաւական էր
 տանել զգիրսն՝ որ թէ գրեալ էին:

Գ Ո Ր Ծ Ի

ԱՌԱՔԵԼՈՑ

ԳԼ. Ե

- 1 **Օ** ԲԱՆՆ առաջին՝ զոր արարի վասն ամենայնի ո՛ր
 ձեռովիլէ, զոր սկսաւ Յիսուս առնել և ուսու-
- 2 ցանել, Սինչև յօրն պատուիրելոյ առաքելոցն ՚ի
 ձեռն Հոգւոյն Սրբոյ, զորս ընտրեացն, և վերա-
- 3 ցաւ : Արոց յանդիման կացոյց զինքն կենդանի յետ
 չարչարանացն իւրոց ՚ի բազում արուեստս՝ յա-
- 4 քայութեանն Աստուծոյ : Եւ ՚ի հաղորդել ընդ
 նոսա հացիւ, պատուէր տայր նոցա՝ յերուսաղե-
- 5 լուարուքն յինէն : Օ, ի Յովհաննէս մկրտեաց ՚ի
 ջուր. այլ դուք մկրտիցիք ՚ի Հոգին Սուրբ, ո՛չ
- 6 յետ բազում ինչ աւուրցս այսոցիկ : Եւ նոքա
 մատուցեալ հարցանէին զնա՝ և ասէին . Տէր՝ ե-
- 7 ցես զարքայութիւն Խորայէլի : Ասէ ցնոսա . Ո՛չ է
 ձեզ գիտել զժամն և զժամանակս, զոր Հայր եդ
- 8 յիւրում իշխանութեան . Այլ առջիք զօրութիւն

- 'ի հասանել շոգույն Սրբոյ 'ի վերայ ձեր . և ե-
 ղիջիք քնձ վկայք յԵրուսաղէմ և յամենայն շրէ-
 աստանի և 'ի Սամարիա , և մինչև 'ի ծագս երկրի :
 9 Եւ զայս իբրև ասաց՝ մինչդեռ հայէին նոքա՝ վե-
 10 րացաւ . և ամպն կալաւ զնա յաչաց նոցա : Եւ
 մինչդեռ պշուցեալ էին ընդ երկինս երթալոյ նորա ,
 և ահաւասիկ արք երկու երևեցան նոցա 'ի հան-
 11 դերձս սպիտակս , Որք և ասացին . Ը՛րք 'Վախլեա-
 ցիք՝ զի՞ կայք հայեցեալ ընդ երկինս : Ը՛յս Յի-
 սուս՝ որ վերացաւն 'ի ձէնջ յերկինս , սոյնպէս ե-
 կեսցէ զոր օրինակ տեսիք զնա երթալ յերկինս :
 12 Ը՛պա դարձան յԵրուսաղէմ յանուանեալ ընունէն
 'Զիթենեաց . որ է մերձ յԵրուսաղէմ ըստ շաբա-
 13 թու ճանապարհի : Եւ իբրև մտին , ելին 'ի վերնա-
 տունն՝ ուր վանքն իսկ էին . Պետրոս և Յակովբոս ,
 Յովհաննէս և Լնդրէաս , Փիլիպպոս և Թովմաս ,
 Բարթողոմէոս և Սատթէոս , Յակովբոս Ափեան
 և Շմաւոնն Վախանձայոյզ և Յուդա Յակովբեան :
 14 Սոքա ամենեքեան էին հանապազորդեալ միաբան
 յաղօթս հանդերձ կանամբք , և Սարեմաւ մարբն
 Յիսուսի՝ և եղբարքք նորա :
 15 Եւ յառուրան յայնոսիկ յարուցեալ Պետրոս 'ի
 մէջ եղբարցն՝ ասէ . և էր անդ բազմութիւն ան-
 16 ուննց իբրև հարիւր և քսանից : Ը՛րք եղբարք՝ պարտ
 էր կատարել գրոյն , զոր յառաջագոյն ասաց շո-
 գին Սուրբ 'ի բերանոյ 'Վաւթի՝ վասն Յուդայի ,
 17 որ եղև առաջնորդ ունելեացն Յիսուսի . Ը՛ի 'ի
 թիւս մեր էր՝ ընդ մեզ , և հասեալ էր նմա վիճակ
 18 պաշտամանս այսորիկ : Սա ստացաւ գեոջ 'ի վար-

ձուց անիրաւութեան . և ուռուցեալ հերձաւ ընդ
 19 մէջ՝ և հեղաւ ամենայն փոր նորա : Եւ յայտնի
 եղև ամենեցուն՝ որ բնակեալ են յԵրուսաղէմ .
 մինչև կոչել գեղջն այնմիկ բարբառովն իւրեանց
 20 Լկեղդամայ . այսինքն է՝ Գեօղ արեան : Օ, ի գըր-
 եալ է ՚ի գիրս Սաղմոսաց . Եղիցի բնակութիւն
 նորա աւերակ , և մի՛ դք իցէ որ բնակիցէ ՚ի նմա .
 21 և զկարգ նորա առցէ այլ : Լքդ՝ պարտ է յարանցս
 յայսցանէ եկելոցս ընդ մեզ յամենայն ժամանակի ,
 22 յորում մոտ և ել առ մեզ Տէր (Իսուս , Սկսեալ
 ՚ի մկրտութենէն Յովհաննու մինչև ցօրն՝ յորում
 վերացաւ ՚ի մէնջ , վկայ յարութեան նորա ընդ մեզ
 23 լինել միում ՚ի սոցանէ : Եւ կացուցին երկուս .
 զ(Յովսէփ՝ որում Բարսաբայն կոչէին , որ անուա-
 24 նեցաւն Յուստոս . և զՍատաթեա : Եւ կացեալ
 յազօթս՝ ասեն . Գու Տէր՝ սրտագէտ ամենայնի՛
 • յայտնեա՛ զմի ոք՝ զոր ընտրեցեր ՚ի սոցանէ յեր-
 25 կոցունց , Լռնուլ զվիճակ պաշտամանս այսորիկ՝ և
 զառաքելութեան , յորմէ անկաւ Յուդաս՝ գնալ ՚ի
 26 տեղի իւր : Եւ ետուն վիճակս նոցա , և ելանէր վի-
 ճակն Սատաթեայ . և համարեցաւ ընդ մետասան
 առաքելալն :

ԳԼ . Բ

1 Եւ ՚ի կատարել աւուրցն Պենտէկոստէից՝ էին
 2 ամենեքեան միաբան ՚ի միասին : Եւ եղև յանկար-
 ծակի հնչիւն յերկնից՝ եկեալ իբրև սաստիկ հող-
 3 մոյ : և ելից զամենայն տունն յորում նստէին : Եւ

երևեցան նոցա բաժանեալ լեզուք իբրև 'ի հրոյ :
 4 և նստաւ իւրաքանչիւր 'ի վերայ նոցա : Եւ լցան
 ամենեքեան Հոգւով Սրբով, և սկսան խօսել յայլ
 5 և յայլ լեզուս՝ որպէս և Հոգին տայր բարբառել
 նոցա : Եւ էին յԵրուսաղէմ բնակեալ Հրէայք՝
 արք երկիւղածք՝ յամենայն ազգաց՝ որ 'ի ներքոյ երկ-
 6 նից : Եւ իբրև եղև բարբառս այս՝ եկն միաբան
 բազմութիւնն՝ և խոնեցաւ . զի լսէին յիւրաքանչիւր
 7 լեզուս խօսել նոցա : Աբանջանային ամենեքեան ,
 և զարմանային՝ և ասէին ընդ միմեանս . Ո՞չ աւա-
 սիկ ամենեքին սորա որք խօսինս՝ Գաղղեացիք են .
 8 Եւ զիմորդ լսեմք մեք յիւրաքանչիւր բարբառս մեր՝
 9 յորում ծնեալ եմք : Պարթևք և Սարք և Իլամա-
 ջիք՝ և որ բնակեալ են 'ի Սիջագեստս , 'ի Հրէաս-
 10 տանի և 'ի Գամիրս , 'ի Պոնտոս և յԼսիա . 'ի
 փոիւզիայ և 'ի Պամիլիւիայ՝ յԵգիպտոս և 'ի
 կողմանս Լիբէացւոց , որ ընդ Ալուրնացիս , և որ
 11 եկք Հռովմայեցիք . Հրէայք՝ և եկք նոցուն , Ալ-
 բետացիք և Լաբաացիք՝ լսեմք խօսից նոցա 'ի մեր
 12 լեզուս զմեծամեծս Լստուծոյ : Աբանջանային ամե-
 նեքեան զարմացեալք , և ասէին ցմիմեանս . Օ՞րնչ
 13 կամիցի այս լինել : Եւ կիսոցն ընդ խաղ արկեալ
 14 ասէին , թէ Վաղցուալից իցեն : Եարուցեալ Պետ-
 րոս հանդերձ մետասանիւքն՝ ամբարձ զձայն իւր՝
 և խօսեցաւ ընդ նոսա . Ե՛րբ Հրէաստանեալք՝ և
 որ բնակեալ էք յԵրուսաղէմ ամենեքին , այս ձեզ
 15 յայտնի լիցի՝ և ո՛ւնկն դիք բանից իմոց : Ո՞չ որ-
 պէս դուքդ կարծէք՝ թէ սորա արբեալ իցեն . զի
 16 դեռ երեք ժամք են աւուրս : Եւ յայ է՝ որ ասա-

- 17 ցաւ 'ի ձեռն մարգարէին Յովելայ : Եւ եղիցի
 յետ այսորիկ յաւուրս յետինս՝ ասէ Մստուած ,
 Հեղից յԱգւոյ իմմէ 'ի վերայ ամենայն մարմնոյ . և
 մարգարէասցին ուստերք ձեր , և դատերք ձեր . և
 երիտասարդք ձեր տեսիլս տեսցեն , և ծերք ձեր եւ
- 18 ռազովք երազեսցին : Եւ 'ի վերայ ծառայից իմոց՝
 և 'ի վերայ աղախնանց իմոց՝ յաւուրս յայնոսիկ
- 19 Հեղից յԱգւոյ իմմէ , և մարգարէասցին : Եւ տաց
 նշանս յերկինս 'ի վեր՝ և նշանս յերկիր 'ի խո-
- 20 նարհ , արիւն և հուր և մրրիկ ծխոյ : Ըրեգակն
 դարձցի 'ի խաւար , և լուսին յարիւն՝ մինչև եկ-
- 21 եալ իցէ օր Տեառն մեծ և երևելի : Եւ եղիցի ա-
 մենայն որ կարդասցէ զանուն Տեառն՝ կեսցէ :
- 22 Ըրք Խորայէլացիք , լուարուք զբանս զայսոսիկ .
 զՅիսուս 'Կազովրեցի՝ զայր ցուցեալ յՄստուծոյ 'ի
 ձեզ զօրութեամբ և նշանօք և արուեստիւք , զոր
 արար նովաւ Մստուած 'ի միջի ձերում . որպէս և
- 23 դուք իսկ գիտէք . Օնա նկատեալ խորհրդով և
 կանխագիտութեամբն Մստուծոյ՝ մատնեալ 'ի ձեռս
- 24 անօրինաց՝ բևեռեալ 'ի փայտի սպանիք . Օոր
 Մստուած յարոյց՝ լուծեալ զերկունս մահու . բան-
- 25 զի ոչ էր հնար ըմբռնել նմա 'ի նմանէ : Գաւիթ
 իսկ ասէ զնմանէ . Յառաջագոյն տեսանէի զՏէր
 առաջի իմ յամենայն ժամ , զի ընդ աջմէ իմմէ է , զի
- 26 մի սասանեցայց . Ասան այսորիկ ուրախ եղև սիրտ
 իմ , և ցնծացաւ լեզու իմ , ևս և մարմին իմ բնա-
- 27 կեսցէ յուսով : Օի ոչ թողցես զանձն իմ 'ի դը-
 ժոխս՝ և ոչ տացես Սրբոյ քում տեսանել զապա-
- 28 կանութիւն : Կանուցեր ինձ զճանապարհս կե-

- նաց : լցուցեր զիս ուրախութեամբ յերեսաց քոց
 29 *ի քաղցրութենէ՝ : Լ՛րք եղբարք՝ պարտ է հա-
 մարձակութեամբ ասել վասն նահապետին Վա-
 թի . զի մեռաւ՝ և թաղեցաւ . և գերեզման նորա
 30 կայ ՚ի միջի մերում մինչև ցայսօր : Օ՛ի մարգարէ-
 էր , և գիտէր՝ եթէ երդամաք երդուաւ նմա Լստ-
 ուած ՚ի պողոյ յորովայնէ նորա նստուցանել յա-
 31 թոռ նորա : (Յառաջագոյն ծանուցեալ խօսեցաւ
 վասն յարութեանն Վրիստոսի . զի ոչ թողաւ ոգի
 նորա ՚ի դժոխս՝ և ոչ՝ մարմին նորա ետես զապա-
 32 կանութիւն : Օ՛այս (Իսուս յարոյց Լստուած՝ ու-
 33 ղում ամենեքին մեք վկայեմք : Եջովն Լստուծոյ
 բարձրացեալ , զաւետիս Հոգւոյն Սրբոյ ընկալեալ
 ՚ի Հօրէ՝ սփռեաց զայս , զոր դուք իսկ տեսանէք՝
 34 և լէք : Օ՛ի ոչ եթէ Վաւիթ ել յերկինս . ասէ
 իսկ ինքն՝ Լսաց Տէր ցՏէր իմ , Արիստ ընդ աջմէ
 35 իմմէ՝ Սինչև եդից զթշնամիս քո պատուանդան ու-
 36 տից քոց : Լ՛րդ ճշմարտիւ գիտասցէ ամենայն տունն
 Իարայելի , զի և Տէր զնա՝ և ()ծեալ Լստուած
 37 արար . զայն (Իսուս՝ զոր դուքն իխաչեցէք : Եւ
 լուեալ զայս՝ զղջացան ՚ի սիրտս իւրեանց . և ա-
 սեն ցՊետրոս՝ և ցայլ առաքեալսն . Եւ զի՞նչ գոր-
 38 ծեսցուք արք եղբարք : Լսէ ցնոսա Պետրոս . Լ-
 պաշաւեցէք՝ և մկրտեսցի իւրաքանչիւրոք ՚ի ձէնջ
 յանուն Տեառն (Իսուսի Վրիստոսի ՚ի թողու-
 թիւն մեղաց , և ընկալջիք զաւետիս Հոգւոյն Սրբ-

* Ի Յոյնն չէք :

- 39 բոյ : Օ՛ր ձեզ են աւետիքս՝ և որդւոց ձերոց , և
ամենայն հեռաւորաց՝ զորս կոչեսցէ Տէր Երստուած
- 40 մեր : Եւ այլովք բանիւք բազմօք վկայութիւն դնէր ,
և մխիթարէր զնոսա՝ և ասէր . Եպրեցարո՛ւք յազգէ
- 41 աստի խոտորելոյ յայսմանէ : Ոմանց յօժարութեամբ
ընկալեալ զբան նորա մկրտեցան . և յաւելան յա-
- ւուր յայնմիկ ոգիք իբրև երեք հազարք :
- 42 Եւ էին հանապազորդեալք վարդապետութեան
առաքելոցն , և հաղորդութեան՝ և բեկանելոյ հա-
- 43 ցին , և աղօթից : Եւ լինէր ամենայն անձին՝ ահ և
երկիւղ . բազում նշանք և արուեստք ՚ի ձեռս ա-
- 44 ռաքելոցն գործէին : Եւ ամենայն հաւատացեալքն էին
ի միասին , և ունէին զամենայն ինչ հասարակաց :
- 45 Եւ զստացուածս և զինչս վաճառէին , և բաշխէին
46 զայն ամենեցուն՝ ում զհարդ պիտոյ ինչ լինէր : Հա-
- նապազօր կանխեալ միաբանութեամբ ՚ի տաճարն ,
և առանին՝ բեկանէին զհացն , և առնուին կերա-
- կուր ուրախութեամբ և միամտութեամբ սրտիւ .
- 47 ()ըհնէին զԵրստուած՝ և ունէին շնորհս առ ամե-
նայն ժողովուրդն . և Տէր յաւելլօր ՚ի փրկեալն
հանապազօր ՚ի նոյն :

ԳԼ . Գ

- 1 Պետրոս և Յովհաննէս եղանէին ՚ի տաճար անդր
2 յիններորդ ժամու աղօթիցն : Եւ էր այր մի կաղ
յորովայնէ մօր իւրոյ՝ զոր բարձեալ դնէին հանա-
- պազ առ դրան տաճարին , որ կոչէր Գեղեցիկ .
լնդրել ողորմութիւն յայնցանէ՝ որ մտանէին ՚ի

- 3 տաճարն : Արդ տեսեալ զՊետրոս և զՅովհաննէս՝
 զի մտանէին 'ի տաճարն , աղաչէր ողորմութիւն
- 4 առնուլ : Հայեցաւ 'ի նա Պետրոս . Յովհաննու
 5 հանդերձ , և ասէ . Հայեաց 'ի մեզ : 'Նա դարձաւ
 'ի նոսա , և ակն ունէր առնուլ ինչ 'ի նոցանէ :
- 6 Եւ ասէ Պետրոս . 'Արժաթ և ոսկի ոչ ունիմ .
 բայց զոր ունիմ՝ զպս տաց քեզ . յանուն Յի-
- 7 սուսի 'Քրիստոսի 'Վազովրեցւոյ արի՛ և գնա՛ : Եւ
 կալեալ զաջոյ ձեռանէ նորա՝ յարոյց զնա . և ան-
- 8 դէն հաստատեցան բարձք նորա՝ և սրունք : 'Ի վեր
 վազեաց և սկսաւ գնալ , և եմուտ ընդ նոսա 'ի
- 9 տաճարն . գնայր և վազվազէր՝ և օրհնէր զ'սու-
 10 ուած : Եւ ետես ամենայն ժողովուրդն զնա , զի
 գնայր՝ և օրհնէր զ'ստուած . Եւ գիտէին զնա՝ զի
- 11 սա էր , որ նստէր վասն ողորմութեան առ 'Եղե-
 ցիկ դրան տաճարին , և լցան զարմանալեօք 'ի վե-
- 12 րայ նշանին՝ որ եղև : Եւ մինչ նա ունէր զՊե-
 տրոս և զՅովհաննէս , ընթացաւ ամենայն ժողո-
 վուրդն առ նոսա 'ի սրահն՝ որ կոչէր Սողովմոնի՝
- 12 զարմացեալք : Իբրև ետես Պետրոս , պատասխանի
 ետ ժողովրդեանն . 'Ա՛րք Իսրայէլացիք՝ զի՞ զար-
 մացեալ էք 'ի վերայ այսորիկ՝ կամ ընդ մեզ զի՞
 էք պշուցեալ , իբրու թէ անձին զօրութեամբ ինչ՝
 կամ քաջութեամբ արարեալ իցէ գնալու դմա :
- 13 'Ստուած 'Աբրահամու՝ և 'Ստուած Սահակայ և
 'Ստուած Յակովբայ , 'Ստուած հարցն մերոց փա-
 ռաւորեաց զԱրդի իւր զՅիսուս , զոր դուքն մատնե-
 ցիք՝ և ուրացայք առաջի Պիղատոսի , 'ի դատել
- 14 նորա արձակել : Եւ դուք զՍողոմոն և զարդարն ու-

- րացայք , և խնդրեցիք այր մի * մահապարտ շնորհել
- 15 ձեզ : Եւ զառաջնորդ կենացն սպանիք , զոր Լստու-
ուած յարոյց 'ի մեռելոց . որում մեք իսկ վկայեմք :
- 16 Եւ հաւատովք անուան նորա զսա՛ զոր տեսանէք
և գիտէք , հաստատեաց անուն նորա . և հաւատքն
որք նովաւ , ետուն դմա զառողջութիւնս զայս՝ յան-
- 17 դիման ձեր ամենեցուն : Եւ արդ եղբարք՝ գիտեմ
զի անգիտութեամբ արարիք՝ որպէս և իշխանքն
- 18 ձեր : Լ՛յլ Լստուած՝ որպէս յառաջագոյն պատ-
մեաց 'ի բերանոյ ամենայն մարգարէից զչարչարելն
- 19 Վրիստոսի իւրոյ՝ նոյնպէս և կատարեաց : Լ՛րդ՝
ապաշաւեցէք և դարձարձէք 'ի ջնջել զմեղս ձեր .
- 20 Որպէս զի եկեացեն ժամանակք հանգստեան յերե-
սաց Տեառն . և առաքեսցէ զյառաջագոյն նկատ-
- 21 եալն ձեզ՝ զհիսուս Վրիստոս : Զոր պարտ է
երկնից ընդունել մինչև 'ի ժամանակս ամենեցուն
հաստատելոյ . զորոց խօսեցաւ Լստուած 'ի բերա-
նոյ սրբոց մարգարէից :
- 22 Սովսէս ասաց ցհարսն մեր , թէ Սարգարէ յա-
րուացէ ձեզ Տէր Լստուած ձեր յեղբարց ձերոց իր-
ուև զքս , նմա լուիջիք՝ ըստ ամենայնի որ զինչ և
- 23 խօսեսցի առ ձեզ : Եւ եղիցի ամենայն անձն՝ որ
նչ լուիցէ մարգարէին այնմիկ՝ տատակեսցի 'ի ժողո-
- 24 վըրդենէն : Եւ ամենայն մարգարէք՝ որ 'ի Սամու-
էլէ և այսր խօսեցան , և պատմեցին զաւուրս զայ-
- 25 սոսիկ : Սուք էք որդիք մարգարէիցն՝ և ուխտին ,
զոր ուխտեաց Լստուած ընդ հարսն ձեր , և ասէ

* 'ի Յոյնն , սպանող

ցլ՝ քրահամ . Ի զաւակի քում օրհնեսցին ամենայն
 26 ազգք երկրի : Չեզ նախ յարոյց Աստուած զՈրդի
 իւր , և առաքեաց զնա օրհնել զձեզ՝ Ի դառնալ
 ձեզ իւրաքանչիւր Ի չարեաց ձերոց :

ԳԼ . Գ

- 1 Եւ մինչդեռ խօսէին նոքա ընդ ժողովորդեանն ,
 հասին Ի վերայ նոցա քահանայապետքն և իշխանք
- 2 տաճարին և սաղուկեցիքն , Օսյրազնեալք՝ վասն
 ուսուցանելոյ նոցա զժողովուրդն՝ և պատմելոյ Յի-
- 3 սուսիւ զյարութիւն մեռելոց : Սխեցին Ի նոսա
 զձեռս իւրեանց , և եղին զնոսա Ի բանտի մինչև
- 4 Ի վաղիւն , զի էր ընդ երեկս : Իսկ բազումք Ի
 լսողաց բանին՝ հաւատացին . և եղև թիւ մարդկան
- 5 իբրև հազարաց հնգից : Եւ եղև Ի վաղիւ անդր
 ժողովել նոցա զիշխանան և զերիցունս և զզպիրսն
- 6 յԵրուսաղէմ , Եւ զԱննա քահանայապետ և ըզ-
- 7 Վայիափա , և զՅովհաննէս և զՂեքսանդրոս , և
 7 որք միանգամ էին յազգէ քահանայութեանն : Եւ
 կացուցեալ զնոսա Ի մէջ՝ հարցանէին . Որով զօ-
- 8 ՚րութեամբ կամ որով անուամբ արարէք դուք զայս :
- 8 Յայնժամ Պետրոս լցեալ Հոգևով Սրբով՝ ասէ
 ցնոսա . Իշխանք ժողովորդեան՝ և երիցունք Խարայէ-
- 9 լի . Եթէ արժան ինչ իցէ դատել զմեզ այսօր
 վասն երախտեաց առն միոյ տկարի , որով սա բժըշ-
- 10 կեցաւ : Յայտնի լիցի ամենեցուն ձեզ՝ և ամենայն
 ժողովորդեանդ Խարայէլի . զի յանուն Յիսուսի՝ Քրիս-
 տոսի՝ յազովրեցւոյ՝ զոր դուքն խաչեցէք՝ զոր Աստ-

- ուած յարոյց 'ի մեռելոց , նովաւ սա կայ աւասիկ ա-
 11 ռաջի ձեր ողջացեալ : 'Նա է վէմն անարգեալ 'ի
 12 ձէնջ շինողաց , որ եղև գլուխ անկեան . Եւ չիք
 այլով իւիք փրկութիւն . զի և ոչ անուն այլ գոյ 'ի
 ներքոյ երկնից տուեալ 'ի մարդիկ՝ որով արժան
 իցէ կեալ մեզ :
 13 Հայեցեալ 'ի համարձակութիւնն Պետրոսի և
 Յովհաննու , և 'ի վերայ հասեալ՝ թէ արք տգէտք
 և առանց դպրութեան են , զարմանային . զի ճա-
 14 նաչէին զնոսա թէ ընդ Յիսուսի էին . Եւ զայրն
 ևս տեսանէին զբժշկեալն՝ զի կայր ընդ նոսա . և
 15 ոչինչ կարէին տալ պատասխանի : Եւ հրամայեալ
 նոցա արտաքս քան զատեանն ելանել , խորհեցան
 16 ընդ միմեանս , Եւ ասեն . 'Օրինչ արասցուք ա-
 ռանցս այսոցիկ՝ զի երևելի նշան եղև 'ի ձեռն սո-
 ցա . ամենայն իսկ բնակչաց Երուսաղէմի յայտ է ,
 17 և ոչ կարեմք ուրանալ : 'Նյլ զի մի առաւել ճարա-
 կեսցի 'ի ժողովուրդն , սպառնասցուք նոցա՝ մի ևս
 18 խօսել յանունն յայն՝ մի ումեք 'ի մարդկանէ : Եւ
 կոչեցեալ զնոսա պատուիրեցին ամենևին մի խօսել՝
 19 և մի ուսուցանել յանունն Յիսուսի : Իսկ Պետրոս և
 Յովհաննէս պատասխանի ետուն և ասեն ցնոսա , Ե-
 թէ արժան իցէ առաջի 'Ստուծոյ՝ ձեզ լսել առա-
 20 լել քան 'Ստուծոյ , ընտրեցէք : 'Նյլ մեք ոչ կարեմք՝
 21 զոր տեսաքն և լուաք՝ չխօսել : 'Նորա սպառնացեալ
 արձակեցին զնոսա , և ոչինչ գտեալ թէ որպէս պա-
 տուհասեցեն զնոսա՝ վասն ժողովրդեանն . զի ամե-
 նեքեան փառաւոր առնէին զ'Ստուած՝ վասն իրացն
 22 եղելոց : 'Օր ամաց էր այրն՝ աւելի քան զքառասուն ,

- 23 յորոյ վերայ եղև նշանս այս բժշկութեան : Եւ անտի արձակեալ՝ եկին առ իւրեանցան , և պատմեցին որչափ ինչ ասացին ցնոսա քահանայապետքն և երիցունքն :
- 24 Եւ նոցա լուեալ՝ ամբարձին զձայնս իւրեանց առ Լատուած՝ և ասեն : 'Ո՛ւ Տէր Լատուած՝ որ արարեր զերկինս և զերկիր և զծով և զամենայն որ 'ի
- 25 նոսա . Որ 'ի բերանոյ * Հօր մերոյ" 'Վաւթի ծառայի քո՝ * 'ի ձեռն Հոգւոյն Սրբոյ" ասացեր . Օ՛մէ՞ խոսվեցան Հեթանոսք և ժողովուրդք խորհեցան 'ի սը-
- 26 նոսիս . Նանդիման եղեն թագաւորք երկրի և իշխանք ժողովեցան 'ի միասին վասն Տեառն և վասն
- 27 ()ծելոյ նորա : Ժողովեցան արդարև 'ի քաղաքիս յայսմիկ 'ի վերայ սրբոյ Որդւոյ քո Նիսուսի՝ զոր օծերն՝ Հերովդէս և Պոնտոս Պիղատոս՝ ազգօք և
- 28 ժողովորոզք Խարայէլի , Լոնել որչափ ձեռն քո
- 29 և կամք յառաջագոյն սահմանեցին լինել : Եւ արդ Տէր՝ Հայեանց 'ի սպաննալիս նոցա , և աուր ծառայից քոց ամենայն համարձակութեամբ խօսել
- 30 զբանն քո . 'Ի ձգել զձեռն քո 'ի բժշկութիւն , և նշանս և արուեստս՝ լինել անուամբն սրբոյ Որդւոյ
- 31 քո Նիսուսի : Եւ մինչ կային նոքա յաղօթս՝ շարժեցաւ տեղին՝ յորում էին ժողովեալ , և լցան ամենեքին Հոգւով Սրբով . և խօսէին զբանն Լատուածոյ համարձակութեամբ :
- 32 Եւ բազմութեան հաւատացելոցն էր սիրա և անձրն մի . և ոչոք 'ի նոցանէ ասէր զընչից իւրոց թէ իւր իցէ . այլ էր նոցա ամենայն ինչ հասարակաց :

Ի Յոյն չի :

- 33 Եւ զօրութեամբ բազմաւ տային վկայութիւն առաք-
 եալքն զյարութեանն Տեառն Յիսուսի Քրիս-
 տոսի . և շնորհք մեծամեծք էին 'ի վերայ ամենե-
 34 ցուն նոցա : Եւ ոչոր կարօտեր 'ի նոսա . զի որ
 միանգամ տեարքն էին գեղից կամ ապարանից՝
 35 վաճառէին և բերէին զգինս վաճառելոցն : 'Վնէին
 առ ոտս առաքելոցն . և բաշխէին իւրաքանչիւր՝ որ-
 36 պէս ումեք պիտոյ ինչ լինէր : Յովսէփ՝ որ կոչե-
 ցաւն Բառնաբաս յառաքելոց անտի , որ թարգմա-
 նի որդի մխիթարութեան , 'Ղևտացի՝ յազգէ Կիպ-
 37 րացի . Լյոր նորա գիւղ , վաճառեաց և երբր զգինսն
 եղ առ ոտս առաքելոցն

ԳՂ. Ե

- 1 Իսկ այր ոմն Լ'նանիա անուն , հանդերձ կնաւ
 2 իւրով Սափիրաւ՝ վաճառեաց ագարակ . Եւ խոր-
 եաց 'ի գնոց անտի՝ գիտելով և կնոջն . և երբր
 3 մասն ինչ եղ առ ոտս առաքելոցն : Լ'սէ Պետրոս .
 Լ'նանիա՝ ընդէր ելից Սատանայ զսիրտ քո՝ ստեղ-
 քեզ Հոգւոյն Սրբոյ , և խորել 'ի գնոց գեղջն .
 4 Ոչ ապաքէն մինչ կայրն՝ քո էր , և 'ի վաճա-
 րեն՝ ընդ քո իշխանութեամբ էր . զի՞ է զի եղիր
 'ի սրտի քում զիրս զայս . ոչ ստեցեր մարդկան ,
 5 այլ Լ'ստուծոյ : Եւ լուեալ Լ'նանիա զբանս զայսո-
 սիկ՝ անկաւ՝ և եհան զոգի . և եղև ահ մեծ 'ի վե-
 6 րայ ամենեցուն՝ որ լուանն զայն : Յոտն կացին ե-
 ըրտասարդքն՝ և ամփոփեցին զնա , և տարան թա-
 7 ղեցին : Եւ եղև իբրև ժամք երեք անցին , և կին

- նորա ոչ գիտէր զինչ եղեալն էր , եմուտ 'ի ներքս :
- 8 Պատասխանի ետ նմա Պետրոս և ասէ . Երա դու
ինձ՝ թէ այնչափ գնոց զգեօղն վաճառեցիք . և
- 9 նա ասէ . Երա այնչափ : Եւ ասէ ցնա Պետրոս .
Օր՞ է զի միաբանեցայք դուք փորձել զհոգին
Տեառն . ահա ոտքն՝ որ թաղեցին զայրն քո 'ի դրան ,
- 10 հանցեն և զքեզ : Եւ անկաւ անդէն առ ոտս նորա՝
և եհան զոգի . մտին երիտասարդքն՝ գտին զնա մեռ-
- 11 եալ , և հանին թաղեցին առ առն իւրում : Եւ
եղև երկիւղ մեծ 'ի վերայ ամենայն եկեղեցւոյն ,
և 'ի վերայ ամենեցուն՝ որ լուան զայն :
- 12 Եւ 'ի ձեռս առաքելոց լինէին նշանք և արու-
եստք բազումք 'ի ժողովոդեանն . և էին միաբան
- 13 ամենեքեան 'ի սրահին Սողոմոնի : Եւ յայլոց ան-
տի ոչէք իշխէր մերձենալ առ նոսա . այլ յարգէր
- 14 զնոսա ժողովուրդն : Եւ առաւել ևս յաւելուին
հաւատացեալքն 'ի Տէր , բազմութիւն արանց և
- 15 կանանց . Սինչև 'ի հրապարակսն հանել զհիւանդս ,
և դնել պատգարակօք և մահճօք իւրեանց . զի ընդ
անցանելն Պետրոսի՝ գոնէ հովանի նորա հասցէ ու-
- 16 մեք 'ի նոցանէ : Եւ ժողովէր բազմութիւն շուրջ
'ի քաղաքաց անտի յԵրուսաղէմ , բերէին զհիւանդս
և զնեղեալս յայտոց պղծոց . որք և բժշկէին ամե-
- 17 նեքեան : Յարուցեալ քահանայապետն , և ամենե-
քին որ ընդ նմա՝ և աղանդ սաղուկեցւոց՝ լցան նա-
- 18 խանձու : Եւ արկին զձեռս յառաքեալսն , և եդին
19 զնոսա հրապարակաւ 'ի բանտի : Երա հրեշտակ
Տեառն գիշերի եբաց զդուրս բանտին , և հանեալ
- 20 զնոսա՝ ասէ . Կնացէք՝ կացէք 'ի տաճարին , և խօ-

- սեցարիւք ընդ ժողովրդեանն զամենայն պատգամս
- 21 կենացս այսոցիկ : Եւ իբրև լուան , մտին ընդ առաւօտն 'ի տաճարն' և ուսուցանէին : Եկն քահանայապետն' և որ ընդ նմա , կոչեցին միաբան զտեանն' և զամենայն ծերակոյտ որդւոցն Խորայէլի ,
- 22 և առաքեցին 'ի բանտն ածել զնոսա : Եւ իբրև եկին սպասաւորքն' ոչ գտին զնոսա 'ի բանտին .
- 23 դարձեալ անդրէն պատմեցին , Եւ ասեն . Թէ զբանտն գտաք փակեալ ամենայն զգուշութեամբ , և զպահապանն' զի կային առ դրանն . բացաք' և
- 24 'ի ներքս զոք ոչ գտաք : Իբրև լուան զբանս զայս * իշխանք տաճարին' և քահանայապետքն' հիանային վասն նոցա , Թէ զի՞նչ արդեօք լինիցի այն :
- 25 Եւ եկն ոմն պատմեաց նոցա' Թէ Լւնա արքն' զորս եղիք 'ի բանտի' կան 'ի տաճարին , և ուսուցանեն
- 26 զժողովուրդն : (այնժամ երթեալ իշխանն սպասաւորօքն հանդերձ' ած զնոսա ոչ բռնութեամբ . քանզի երկնչէին 'ի ժողովրդենէն' զի մի քարկոծեսցին :
- 27 Եւ ածեալ զնոսա' կացուցին յատենի .
- 28 եհարց ցնոսա քահանայապետն , Եւ ասէ . Ոչ պատուիրելով պատուիրեցաք ձեզ' մի ուսուցանել յանունն յայն . և արդ' ահաւասիկ լիք զԵրուսաղէմ ուսմամբ ձերով , և կամիք ածել 'ի վերայ
- 29 մեր զարիւն զառն զայնորիկ : Պատասխանի ետ Պետրոս և այլ առաքեալքն և ասեն . Հնազանդել պարտ
- 30 է Լստուծոյ առաւել քան մարդկան : Լստուած հարցն մերոց յարոյց զհիսուս' զոր դուք սպանիք

* 'ի (այնն , քահանայքն և

- 31 կախեալ զփայտէ : Օ՛նա Մատուած առաջնորդ և փրկիչ բարձրացոյց աջովն իւրով տալ ապաշխարու-
- 32 թիւն Խարայէլի՛ և թողու թիւն մեղաց : Եւ մէք եմք վկայք բանիցս այսոցիկ , և Հոգին Սուրբ՝ զոր ետ
- 33 Մատուած Հնազանդելոց իւրոց : Եւ նոքա իբրև յուան , առատանային՝ և խորհէին սպանանել զնոսա :
- 34 (Յարուցեալ ոմն ՚ի մէջ ատենին փարիսեցի՝ ուրում անուն էր Վամաղիէլ , օրէնսուսոյց՝ պատուական ամենայն ժողովրդեանն . հրամայեաց սակաւիկ
- 35 մի զարսն արաքս տանել : Եւ ասէ ցնոսա . Մ՛րք Խարայէլացիք՝ հայեցարո՛ւք ՚ի ձեզ վասն արանցս
- 36 այսոցիկ՝ զի՛նչ արժան իցէ գործել : (Յառաջ քան զաւուրս զայսոսիկ յարեաւ Ռվերաս՝ ասել զանձնէ , թէ իցէ ոմն . յոր անկան արք թուով իբրև չորեք-
- 37 էին ընդ նմա , քակտեցան՝ և եղեն յոչինչ : (Յետ նորա յարեաւ Յուդա Վալիլեացի՝ յաւուրս աշխարհագրին . և ապստամբեցոյց ժողովուրդ բազում զկնի իւր . և նա կորեաւ՝ և ամենեքեան որ
- 38 նմայն հաւանեալ էին , ցրուեցան : Եւ զարդիս ասեմ ձեզ . ՚ի բնց կացէք յարանցդ յայդցանէ՝ և թո՛յլ տուք դոցա . զի թէ ՚ի մարդկանէ իցէ խոր-
- 39 հուրդդ այդ կամ գործդ , քակտեսցի . Մպա թէ յՄատուծոյ է՝ ո՛չ կարէք քակտել զդոսա . գուցէ
- 40 և աստուածամարտք գտանիցիք : Հաւանեցան նրմա . և կոչեցեալ զառաքեալսն՝ գան հարին , և պատուիրեցին մի՛ ևս խօսել յանուն (Յիսուսի . և
- 41 արձակեցին զնոսա : Եւ նոքա գնացին խնդալով յերեսաց ատենին , զի վասն անուան Տեառն ար-

42 Ժանի եղեն անարգելոյ : Եւ զամենայն օր 'ի տա-
ճարին և առտնին ոչ դադարէին ուսուցանել և ա-
ւետարանել զՅիսուս Վրիստոս :

ԳՂ : Գ

- 1 Եւ յաւուրսն յայնոսիկ 'ի բազմանալ աշակեր-
տացն , եղև արտունջ Յունաց առ Հերբայեցիսն .
զի արհամարեալ լինէին 'ի պաշտամանն հանապա-
- 2 զորդ այրիք նոցա : Կոչեցին երկոտասանքն զբազ-
մութիւն աշակերտացն՝ և ասեն . Ո՛չ է հաճոյ
մեզ թողուլ զբանն Լստուծոյ և պաշտել զսեղանս :
- 3 Ընտրեցէք եղբարք վկայեալս 'ի ձէնջ արս եօթն ,
(լիս Հոգւով Արբով և իմաստութեամբ .) զորս
- 4 կացուցուք 'ի վերայ պիտոյիցս այսոցիկ . Եւ մեք
աղօթից և պաշտաման * և բանին հպատակ լիցուք :
- 5 Եւ հաճոյ թուեցաւ բանն առաջի ամենայն բազ-
մութեանն . և ընտրեցին զՍտեփանոս՝ այր լի հա-
ւատով և Հոգւով Արբով , և զՓիլիպպոս և զՊրո-
քորոն և զՆիկանովրա և զՏիմոթէա և զՊարմե-
- 6 նա , և զՆիկողայոս զեկն Ընտիրացի . Գորս կա-
ցուցին առաջի առաքելոցն . և աղօթս արարեալ՝
- 7 եղին 'ի վերայ նոցա զձեռս : Եւ բանն Լստուծոյ
աճէր . և բազմանայր թիւ աշակերտացն յոյժ յԵ-
րուսաղէմ . և բազում ժողովք 'ի քահանայիցն
անսային հաւատոցն :
- 8 Ստեփանոս՝ այր լի շնորհօք և զօրութեամբ ,

* 'ի Յոյնն չի :

- առնէր արուեստս և նշանս մեծամեծս 'ի ժողովըրդ-
 9 եանն : Յարեան ոմանք 'ի ժողովըրդենէն, որ կո-
 չէր Լիբէացւոց և Աիւրենացւոց և Լիւքսանդրաց-
 ւոց՝ և որ 'ի Աիւրիկեցւոց՝ և յԼիւսիա, վիճել ընդ
 10 Ստեփանոսի : Եւ ոչ կարէին զգէմ ունել զիմաս-
 11 տութեանն և զՏոգւոյն, որով խօսէր : Յայնժամ
 Տրապուրեցին արս ոմանս ասել . թէ Լուսք զգորա
 խօսել բանս հայհոյութեան 'ի Սովսէս և յԼիւս-
 12 աւած : Եւ խռովեցին զժողովուրդն և զերիցունս
 և զգպիրսն . և հասեալ 'ի վերայ՝ յափշտակեցին
 13 զնա՝ և ածին յատեան : Եւ կացուցին վկայս սուտս՝
 որ ասէին, Լուսք այս ոչ դադարէ խօսել բանս
 14 հայհոյութեան զտեղւոյն սրբոյ և զօրինացն : Լու-
 սք 'ի դմանէ զի ասէր՝ թէ Յիսուս 'Երզրեցի'
 նա քակեցէ զտեղիս զայս, և փոխեցէ զօրէնս՝
 15 զոր ետ մեզ Սովսէս : Եւ հայեցեալ 'ի նա ամե-
 նեցուն որ նստէին յատենին, տեսին զերեսս նորա
 իբրև զերեսս հրեշտակի :

ԳՂ Լ :

- 1 Լիւսէ քահանայապետն՝ թէ Լուդարև այդ անդ-
 2 պէս իցէ : Եւ նա ասէ . Լուք եղբարք և հարք՝
 լուարուք ինձ : Լիւստուած փառաց երևեցաւ . հօր մե-
 3 ռում Լուքահամու մինչդեռ 'ի միջագետս էր, մինչ-
 չև բնակեցուցեալ էր զնա 'ի Խառան . և ասէ ցնա :
 4 Ե՛լ յերկրէ քումմէ և յազգէ քումմէ, և եկ յեր-
 կիր՝ զոր ցուցից քեզ : Յայնժամ ելեալ յերկ-
 ընն Վաղդէացւոց բնակեցաւ 'ի Խառան . և անտի .

յետ մեռանելոյ հօր նորա՝ փոխեաց , և պանդխտե-
 ցոյց զնա յերկրիս յայսմիկ , յորում դուք այժմ
 5 բնակեալ էք : Եւ ոչ ետ նմա ժառանգութիւն ՚ի
 սմա , և ոչ քայլ մի ոտին . և խոստացաւ տալ
 նմա զսա ՚ի բնակութիւն , և զաւակի նորա յետ նո-
 6 րա , մինչ ոչ գոյր նորա որդի : Խօսեցաւ Լստ-
 ուած այսպէս , թէ Եղիցի զաւակ նորա պանդուխտ
 յօտար երկրի . և ծառայեցուցեն զնա՝ և չարչա-
 7 րեսցեն ամս չորեքհարիւր : Եւ զազգն որում ծա-
 ռայեցեն՝ դատեցայց ես , ասէ Լստուած . և յետ
 այսորիկ ելցեն՝ և պաշտեսցեն զիս ՚ի տեղւոջս յայս-
 8 միկ : Եւ ետ նմա ուխտ թլփատութեան . և ապա
 ծնաւ զԽասակ , և թլփատեաց զնա յաւուր ու-
 թերորդի . և Խասակ զձակովբ . և ձակովբ զեր-
 9 կոտասան նահապետսն : Եւ նահապետքն նախանձ-
 եալ ընդ Յովսեփայ՝ վաճառեցին Եգիպտոս . և
 10 էր Լստուած ընդ նմա : Եւ փրկեաց զնա յամե-
 նայն նեղութեանց նորա . և ետ նմա շնորհս և ի-
 մաստութիւն առաջի փարաւոյնի արքային Եգիպ-
 տացոց . և կացոյց զնա իշխան Եգիպտացոցն՝ և
 11 ամենայն տան նորա : Եւ եկն սով յամենայն եր-
 կիրն Եգիպտոսի , և ՚ի Քանան նեղութիւն մեծ .
 12 և ոչ գտանէին կերակուր հարքն մեր : Եւ լուեալ
 ձակովբայ թէ գտանի կերակուր Եգիպտոս՝ ա-
 13 ռաքեաց զհարան մեր յառաջագոյն : Եւ յերկրոր-
 դումն ետ ծանօթս Յովսեփ եղբարց իւրոց . և յայտ-
 14 նի եղև ազգն նորա փարաւոյնի : Լռաքեաց Յով-
 սեփ՝ և կոչեաց զձակովբ զհայր իւր , և զամենայն
 15 ազգատոհմն՝ ոգիս եօթանասուն և հինգ : Եւ էջ

- (Յակովբ յԵգիպտոս՝ և վախճանեցաւ ինքն և հարքն
 16 մեր : Եւ փոխեցան 'ի Սիւքեմ և եղան յայրին ,
 զոր ստացաւ Աբրահամ գնոց արծաթոյ յորդոցն
 17 Եմովրայ՝ 'ի Սիւքեմ : Իբրև մերձեցաւ ժամանակ
 աւետեացն՝ զոր խոստացաւ Աստուած Աբրահամու ,
 աճեաց ժողովուրդն՝ և բազմացաւ յԵգիպտոս .
 18 Ս'ինչև յարեաւ այլ թագաւոր յԵգիպտոս՝ որ ոչ
 19 ճանաչէր զԵմովսէփ : 'Կա հնարեցաւ ազգին մերում ,
 և չարչարեաց զհարան մեր առնել ընկեցիկ զման-
 20 կունս նոցա՝ զի մի ապրեսցին : (Յորում ժամանա-
 կի ծնաւ և Ս'ովսէս՝ և էր կայտառ առաջի Աստու-
 ծոյ . որ և սնաւ 'ի տան հօր իւրոյ ամիսս երիս :
 21 Եւ յընկեցիկն առնել զնա՝ եբարձ զնա դուստր
 22 Փարաւոֆի , և սնոյց զնա իւր յորդեգիրս : Եւ վար-
 ժեցաւ Սովսէս ամենայն իմաստութեամբ Եգիպ-
 տացւոցն . և էր զօրաւոր բանիւք և գործովք իւ-
 23 ռովք : Իբրև լցաւ նորա քառասնամեայ ժամանակ ,
 անկաւ 'ի սիրտ նորա շրջել զեղբարբքն իւրովք՝
 24 զորդւովքն Խարայելի : Եւ տեսեալ զոմն զըկեալ
 զչարեցաւ , և խնդրեաց զվրէժ զըկելոյն՝ սպան-
 25 եալ զԵգիպտացին : Օմտաւ ածէր թէ իմացին
 եղբարք նորա , զի Աստուած 'ի ձեռն նորա տալոց
 26 էր զփրկութիւն նոցա . և նոքա ոչ իմացան : Եւ 'ի
 վաղիւ անդր երևեցաւ նոցա մինչդեռ մարտնչէին՝
 և վարեաց զնոսս 'ի խաղաղութիւն , ասէ . Ա'րք
 27 եղբարք էք , ընդէր զըկէք զմիմեանս : Իակ որ զըր-
 կէր զընկերն , մերժեաց զնա՝ և ասէ . Ո՞ր կացոյց
 28 զքեզ իշխան և դատաւոր 'ի վերայ մեր : Ս'իթէ
 սպանաննէ՞ կամիցիս զիս՝ զորօրինակ սպաներ երէկ

- 29 զԵգիպտացին : Եւ փախեալ Սոփսէս 'ի բանիցս յայսցանէ , և եղև պանդուխտ յերկրին Սադիւմոս . ուր ծնաւ երկուս որդիս :
- 30 Եւ 'ի կատարել ամացն քառանից , երևեցաւ նմա յանապատի լերինն Սինայ հրեշտակ Տեառն
- 31 'ի բոց հրոյ մորենուոյն : Եւ Սոփսէսի տեսեալ՝ զարմացաւ ընդ տեսիլն , և 'ի մատչելն նորա նշմարել՝
- 32 եղև ձայն Տեառն : Ես եմ Լստուած հարց քոց , Լստուած Լբրահամու՝ և Սահակայ՝ և Յակովբայ .
- 33 և զահի հարեալ Սոփսէս՝ ոչ իշխէր հայել : Եւ ասէ ցնա Տէր . Ի՞նչ զկօշիկս ասից քոց , զի տե-
- 34 ղեդ յորում դուդ կացեր՝ երկիր սուրբ է : Տեսա- նելով տեսի զչարչարանս ժողովդեան իմոյ՝ որ յԵգիպտոս , և լուայ հեծութեան նոցա՝ և իջի փրկել զնոսա . և արդ եկ առաքեցից զքեզ յԵգիպ-
- 35 տոս : Դայն Սոփսէս՝ զոր ուրացանն և ասեն . Ո՞ր կացոյց զքեզ իշխան և դատաւոր 'ի վերայ մեր , զնա Լստուած իշխան և փրկիչ առաքեաց 'ի ձեռն հը-
- 36 րեշտակին , որ երևեցաւ նմա 'ի մորենուոյն : Եւ ասեցան զնոսա՝ արարեալ նշանս և արուեստս յերկրին Եգիպտացւոց՝ և 'ի կարմիր ծովուն , և յանա-
- 37 պատին՝ ամն քառասուն : Եւ Սոփսէս է , որ ասաց ցորդիսն Խարայէլի . Սարգարէ յարուսցէ ձեզ Տէր Լստուած ձեր յեղբարց ձերոց իբրև զիս , նմա լուի-
- 38 ջիք : Սա է որ եղև յեկեղեցւոցն յանապատին ընդ հրեշտակին , որ խօսեցաւ ընդ նմա 'ի լերինն Սինայ՝ և ընդ հարսն մեր . որ ընկալաւ զպատգամս կեն-
- 39 դանիս՝ տալ մեզ : Որում ոչ կամեցան հնազանդ լինել հարքն մեր . այլ մերժեցին և դարձան սրը-

- 40 տիւր իւրեանց յԵգիպտոս : Եւ ասենց յՆահարոնի :
 Եւրձ մեզ աստուածս , որ երթայցեն առաջի մեր .
 զի Սոփսէսն այն՝ որ եհան զմեզ յերկրէն Եգիպ-
 41 տացւոց , ոչ գիտեմք զի՛ եղև նմա : Եւ արարին
 յաւուրսն յայնոսիկ որթ , և մատուցին զոհս կոտց ,
 42 և ուրախ լինէին ՚ի գործս ձեռաց իւրեանց : Եւ ար-
 ձոց Եստուած և մասնեաց զնոսա ՚ի պաշտօն զօ-
 թութեան երկնից . որպէս և գրեալ է ՚ի գիրս մար-
 գարէից . Սիթէ զոհս և պատարագս մատուցէք
 ինձ զամս քառասուն՝ յանապատին տունդ Երայէ-
 43 լի . Եւ առիք զվրանն Սողոմայ , և զաստղն աս-
 տուծոյն Հոբեմիայ , զպատկերսն՝ զոր արարիք եր-
 կիրպագանել նոցա . և փոխեցից զձեզ յայնկողմն
 44 Բարելացւոց : Եւ որանն վկայութեան էր ընդ հարսն
 մեր յանապատին . որպէս հրաման ետ՝ որ խօսէրն
 ընդ Սոփսէսի , առնել զայն ըստ օրինակին՝ զոր
 45 ետես : Եւ որ և ընկալեալ բերին հարքն մեր հան-
 դերձ : Եւ սուա ՚ի վիճակ ազգացն , զորս մերժեաց
 Եստուած յերեսաց՝ հարցն մերոց մինչև յաւուրս
 46 Եւթի , Եւ եգիտ շնորհս առաջի Եստուծոյ , և
 47 խնդրեաց գտանել զյարկս Եստուծոյ : Եւ կոչեալ : Եւ
 48 և Սողոմայն շինեաց նմա տուն : Եւ ոչ եթէ
 Եւթերեանն ՚ի ձեռագործ տաճարս բնակէ . այլ որ-
 49 պէս մարգարէն ասէ . Երկինք աթոռ իմ են . և
 երկիրս պատուանդան ոտից իմոց . հրպիսի տուն
 շինեցիք ինձ՝ ասէ Տէր . կամ զի՛նչ տեղի հանգրստ-
 50 եան իմոյ . Ոչ ձեռն իմ արար զայս ամենայն :
 51 Եւ աստապարանոցք և անթլփատք սրտիւք և ական-
 ջքք . դուք հանապազ Հոգւոյն Սրբոյ հակառակ

52 կայք . որպէս հարքն ձեր , և դուք : Օ՛ր՝ ՚ի մարգա-
 րէիցն՝ ո՛չ հալածեցին հարքն ձեր . և սպանին զայ-
 նոսիկ՝ որ յառաջագոյն պատմեցին վասն գալստեան
 Լորդարոյն , որոյ դուք այժմ մատնիչք և սպանողք
 53 եղէք . Ուր առիք զօրէնս ՚ի հրամանս հրեշտակաց ,
 54 և ո՛չ պահեցիք : Եւ լուեալ զայս՝ զայրանային ՚ի
 սիրտս իւրեանց , և կրճատէին զատամուկնս ՚ի վերայ
 55 նորա : Եւ նա էր լի Հոգևով Սրբով . հայեցաւ
 յերկինս՝ և ետես զփառս Լստուծոյ և զՅիսուս ,
 զի կայր ընդ աջմէ Լստուծոյ , և ասէ . Լ՛հա՛ տե-
 սանեմ զերկինս բացեալ՝ և զՍրդի մարդոյ զի կայ
 56 ընդ աջմէ Լստուծոյ : Լ՛ղաղակեալ ՚ի ձայն մեծ՝
 խցին զականջս իւրեանց , և դիմեցին առ հասարակ
 57 ՚ի վերայ նորա : Եւ հանեալ արտաքոյ քաղաքին՝
 քարկոծէին . և վկայքն դնէին զձորձս իւրեանց առ
 58 ոտս երիտասարդի միոջ՝ որ կոչէր Սաւուղ : Եւ
 քարկոծ առնէին զՍտեփանոս , որ կարդայր և ա-
 59 սէր . Տէր Յիսուս՝ ընկալ զոգի իմ : Եգ ծունր՝
 աղաղակեաց ՚ի ձայն բարձր . Տէր՝ մի համարիր
 դոցա զայս մեղս . և զայս իբրև ասաց՝ ննջեաց : և
 Սողոս էր կամակից սպանման նորա :

ԳԼ Ը

1 Եւ եղև յաւուր յայնմիկ հալածումն մեծ ՚ի վե-
 րայ եկեղեցւոյն յԵրուսաղէմ . և ամենքեան ցրո-
 ուեցան ՚ի գեօղս Հրէաստանի և ՚ի Սամարիա բաց
 2 յառաքելոցն : Եւ բարձին զՍտեփանոս արք եր-
 կիւղածք՝ և արարին կոծ մեծ ՚ի վերայ նորա :

- 3 Բայց Սողոս վնասակար էր եկեղեցոյն . 'ի տունս
տունս մասնէր քարշէր զարս և զկանայս՝ մասնէր
4 'ի բանս : Եւ սիրեալքն՝ շրջէին աւետարանէին
5 զբանն : Եւ Բիւրիպպոս իջեալ 'ի քաղաքն Սամա-
6 րացոց՝ քարոզէր նոցա զՔրիստոս : Ունկն զնէին
ժողովուրդքն բանիցն Բիւրիպպոսի միաբան՝ 'ի լսել
7 նոցա և 'ի տեսանել զնշանն , զոր առնէր : Վանզի
բազումք որ ունէին զայսս պիղծս՝ աղաղակէին 'ի
8 ձայն մեծ , և ելանէին : Եւ բազում անդամս-
9 լոյծք և կաղք բժշկէին : Եւ եղև ուրախութիւն
մեծ 'ի քաղաքին յայնմիկ : Եւ որ ոմն անուն Սիմոն
յառաջագոյն էր 'ի քաղաքին . մոգ էր , և ապշեցու-
ցանէր զազգն Սամարացոց . ասել զանձնէ՝ Թէ
10 իցէ մեծ ոմն : Յոր հայէին ամենեքին 'ի փոքուէ
մինչև 'ի մեծամեծս . և ասէին , Սա՛ է զօրութիւն
11 Եստուծոյ , որ կոչի մեծ : Հայէին 'ի նա վասն բա-
զում ժամանակաց մոգութեամբքն ապշեցուցանե-
12 լոյ զնոսս : Բայց յորժամ հաւատացին Բիւրիպպո-
սի , որ աւետարանէր վասն արքայութեանն Ես-
տուծոյ , և անուանն Յիսուսի Վրիստոսի , մկր-
13 տէին ամենեքեան արք և կանայք : Եւ լև ինքն
Սիմոն հաւատաց , և մկրտեալ կանխէր առ Բի-
ւրիպպոս . տեսեալ զնշանն և զմեծամեծ զօրութիւն-
14 սըն որք լինէին , զարմանայր : Իբրև լուան՝ որ յԵ-
րուսաղէմ առաքեալքն էին , Թէ և 'ի Սամարիա
ընկալան զբանն Եստուծոյ , առաքեցին առ նոսս
15 զՊետրոս և զՏիմոթէոս : Որք իջեալ կացին յա-
ղօթս 'ի վերայ նոցա , որպէս զի առցեն զձոգին
16 Սուրբ . „Օհ ցայնժամ չևև'ս էր և ոչ 'ի վերայ

- միոյ նոցա հասեալ . բայց միայն մկրտեալք էին յա-
- 17 նուն Տեառն (Իսուսի : Յայնժամ եղին զձեռս 'ի
- 18 վերայ նոցա՝ և առնուին Հոգի Սուրբ : Տեսեալ
- Սիմոնի՝ թէ ձեռն 'ի վերայ դնելով առաքելոցն՝
- առեալ լինի՝ Հոգին Սուրբ, մատոյց նոցա ինչս՝ և
- 19 ասէ . Տուք և ինձ զիշխանութիւնս զայս , զի յոյր
- 20 վերայ դնիցեմ զձեռս՝ առցէ Հոգի Սուրբ : Եւ
- Պետրոս ասէ ցնա . Ըրծաթ քո ընդ քեզ լիցի 'ի
- կորուստ , զի զպարգևան Ըստուծոյ համարեցար ընչ-
- 21 իւք ստանալ : Ո՛չ գոյ քեզ մասն և վիճակ 'ի բա-
- նիդ յայդմիկ . քանզի սիրտ քո ոչ է ուղիղ առաջի .
- 22 Ըստուծոյ : Ըպաշաւեան՝ դու 'ի չարեացդ քոց
- յայդցանէ , և աղաչեան զՏէր . թերևս թողութիւն
- 23 լիցի քեզ 'ի մեղմեխ խորհրդոց սրտի քո : Վանզի
- 'ի դառնութիւն մաղձի , և 'ի կնճիռն անիրաւու-
- 24 թեան տեսնեմ զքեզ : Պատասխանի եա Սի-
- մոն և ասէ . Ըղաչեցէք դուք վասն իմ զՏէր , զի
- մի ինչ եկեսցէ 'ի վերայ իմ՝ յորոց դուքդ ա-
- 25 սացիք : Եւ նոցա եղեալ զվկայութիւն՝ խօսեցան
- զքանն Ըստուծոյ , և դարձան յԵրուսաղէմ . և 'ի
- բազում գեօղս Սամարացոցն աւետարանէին :
- 26 Հրեշտակ Տեառն խօսեցաւ առ Փիլիպպոս՝ և
- ասէ . Ըրի՛ և գնա՛ դու 'ի կողմն հարաւոյ ընդ ճա-
- նապարհ որ իջանէ յԵրուսաղէմէ 'ի Վազայ . զի
- 27 այս է անապատ : Եւ յարեաւ գնաց : Եւ ահաւա-
- սիկ այր մի Եթէովպացի , ներքինի հզօր՝ կանդա-
- կայ տիկնոջ Եթէովպացոց , որ էր 'ի վերայ ամե-
- նայն գանձուց նորա . որ եկեալ էր երկիր պագա-
- 28 նել յԵրուսաղէմ , Եւ էր անդրէն դարձեալ , և

- նստեալ 'ի կառս իւրում, ընթեռնոյր զմարգարէն
- 29 զԵսայի: Եւ Լուսիս Լուսիս ցփիլիպպոս. Մ'աւիր՝ և
- 30 յարեանց 'ի կառսոյ յայդոսիկ: Եւ ընթացեալ փիլիպպոս՝ լսէր զի ընթեռնոյր զԵսայի մարգարէ, և ասէ. Գիտիցեմ արդեօք՝ զոր ընթեռնուցուող:
- 31 Եւ նա ասէ՝ Օխարդ կարիցեմ, թէ ոք ոչ առաջ նորդեսցէ ինձ. և աղաչեաց զփիլիպպոս ելանել
- 32 նստել ընդ նմա: Եւ գլուխ գրոցն՝ զոր ընթեռնոյր՝ էր այս. Իբրև զոչխար 'ի սպանդ վարեցաւ, և իբրև զորոջ առաջի կտրչի իւրոյ անմուռնչ, այնպէս
- 33 ոչ բանայ զբերան իւր: Ի խոնարհութեան նորա դատաստան նորա բարձաւ, և զազգատոհմն նորա ո՛ պատմեսցէ. զի բառնան յերկրէ կեանք նորա:
- 34 Պատասխանի ետ ներքինին փիլիպպոսի, և ասէ. Եղաչեմ զքեզ՝ վասն ոյր ասէ մարգարէն զայս,
- 35 վասն իւր, եթէ վասն այլոյ ուրուք: Եբաց փիլիպպոս զբերան իւր, և սկսեալ 'ի գրոցս յայսցանէ՝
- 36 աւետարանեաց նմա զ()խուս: Իբրև երթային զճանապարհայն, եկին 'ի ջուր ինչ, և ասէ ներքինին. Ե՛հաւաստիկ ջուր՝ զի՞նչ արգելու զիս 'ի մկրտ-
- 37 տելոյ: Եւ ասէ ցնա. Եթէ հաւատաս բողոքով սրտիւ քով՝ մարթ է: Պատասխանի ետ և ասէ. Հաւատամ՝ եթէ ()խուս Վրիստոս է Որդի Եւս-
- 38 տուծոյ: Եւ հրամայեաց կացուցանել զկառան. և իջին երկոքեան 'ի ջուրն՝ փիլիպպոս և ներքինին, և
- 39 մկրտեաց զնա: Եւ իբրև ելին 'ի ջրոյ անտի՝ * Լուսիս Սուրբ եկն 'ի վերայ ներքինւոյն. և հրեշտակ

* Ի Յոյն, Լուսի Տեառն յափշտակեաց զփիլիպպոս

Տեառն յափշտակեաց զԻլիպպոս՝ և ոչ ևս ետես
 զնա ներքինին . և գնայր զճանապարհ իւր ուրա-
 40 խութեամբ : Իայց Իլիպպոս գտաւ յԷջովտոս .
 և շրջեալ աւետարանէր ամենայն քաղաքացն , մինչև
 ՚ի գալ նորա ՚ի Կեսարիա :

ԳՒԼ . Թ

1 Իսկ Սողոս տակաւին լցեալ սպառնայեօք և
 սպանմամբ աշակերտացն Տեառն , մատուցեալ առ
 2 քահանայապետն՝ Խնդրեաց ՚ի նմանէ թուղթս ՚ի
 Պամասկոս առ ժողովուրդն . որպէս թէ զոք գրա-
 ցէ զայնր ճանապարհի՝ արս կամ կանայս , կապ-
 3 եալս ածցէ յԵրուսաղէմ : Եւ ընդ երթալ նորա՝
 եղև մերձենալ ՚ի Պամասկոս . յանկարծակի շուրջ
 4 զնովաւ փայլատակեաց լոյս յերկնից : Եւ անկեալ
 յերկիր , լուաւ բարբառ որ ասէր ցնա . Սաւուղ
 5 Սաւուղ՝ զի՛հ հալածես զիս : Եւ ասէ՝ Ո՞չ ես Տէր :
 Եւ նա ասէ . Ես եմ Յիսուս զոր դուն հալածես .
 6 խիստ է քեզ ընդդէմ խթանի աքացել : Եւ զար-
 հուրեալ՝ և անշշուռնջ լեալ ասաց . Տէր՝ զիս զի՛նչ
 7 կամիս առնել : Եւ ասէ ցնա Տէր . Ե՛յլ յոտն կաց՝ և
 մո՛ւտ ՚ի քաղաքդ , և պատմեսցի քեզ՝ զի՛նչ պարտ
 իցէ առնել . իսկ արքն՝ որ ընդ նմայն երթային ,
 կային անշշուռնջ . զձայնն միայն լսէին՝ բայց տե-
 8 սանէին և ոչի՛նչ : Երբեաւ Սողոս յերկրէ անտի ,
 և աչօք բացօք ոչ զո՞ք տեսանէր . զձեռանէ առ-
 9 եալ նորա՝ մուծին ՚ի Պամասկոս : Եւ էր անդ ա-
 լուրս երիս՝ և ոչ տեսանէր , և ոչ՝ եկեր և ոչ արբ :

- 10 Եւ էր ոմն աշակերտ 'ի Գամասկոս Մնանիա անուն ,
ասէ ցնա Տէր 'ի տեսլեան , Մնանիա . և նա ասէ ,
- 11 Մհաւասիկ եմ Տէր : Եւ՛ ասէ ցնա Տէր . Յոտն կաց
և գնա՛ ընդ փողոցն որ կոչի Ուղիղ , և խնդրեսցես
յապարանսն Յուդա՛ Սողոս անուն զՏարսոնացի՛
- 12 զի կայ դեռ յաղօթս : Եւ ետես 'ի տեսլեան այր մի
Մնանիա անուն՝ մտեալ և եղեալ 'ի վերայ նորա
- 13 ձեռն , որպէս զի տեսցէ : Պատասխանի ետ Մնա-
նիա , Տէր՛ լուայ 'ի բազմաց վասն առնն այնորիկ՛
- 14 որչափ արար չարիս սրբոց քոց յԵրուսաղէմ . Եւ
աստ ունի իշխանութիւն 'ի քահանայապետից կա-
- 15 պել զամենեսեան , որ կարդան զանուն քո : Մսէ
ցնա Տէր . Ե՛րթ դու . զի անօթ ընտրութեան է
ինձ նա , կրել զանուն իմ առաջի հեթանոսաց՝ և
- 16 թագաւորաց՝ և որդւոցն Խարայէլի : Վանզի ես իսկ
ցուցից նմա՛ որչափ պարտ իցէ նմա չարչարիլ վասն
- 17 անուան իմոյ : Եւ գնաց Մնանիա՛ և եմուտ յա-
պարանսն . և եղեալ 'ի վերայ նորա ձեռս , ասէ .
Սաւուղ եղբայր՛ 'ի վեր հայեաց , Տէր առաքեաց
զիս , Յիսուս՝ որ երևեցաւն քեզ 'ի ճանապարհին՝
յորում գայիրն . որպէս զի տեսցես և լցցիս Հոգ-
- 18 ւով Սրբով : Եւ վաղվաղակի անկան յաչաց նո-
րա իբրև կեղևանք . ետես՝ և յարեաւ մկրտեցաւ .
- 19 Եւ առեալ կերակուր՝ զօրացաւ . և եղև 'ի Վա-
մասկոս ընդ աշակերտսն աւուրս ինչ : Եւ վաղվա-
- 20 ղակի 'ի ժողովուրդան քարոզեաց զՅիսուս , թէ սա
21 է Որդին Մատուծոյ : Օարմացեալ էին ամենեքեան ,
որ լսէինն , և ասէին . Ո՞չ սա էր՝ որ աւար հար-
կանէր յԵրուսաղէմ զայնոսիկ , որ կարդային զա-

- նուն Յիսուսի . և այսր նմին իրի եկեալ է , զի կապեալս զսոսա տարցի առ քահանայապետան :
- 22 Եւ Սողոս առաւել ևս զօրանայր՝ և յաղթահարէր զՀրէայն , որ բնակեալ էին ՚ի Վամասկոս .
- 23 և խելամտեցուցանէր թէ սա՛ է Վրիստոսն : Իբրև կատարէին առուրք բազումք , խորհեցան Հրէայքն
- 24 սպանանել զնա : Յայտնեցաւ Սողոսի նենգութիւն նոցա . քանզի պահէին զգրուեսս ՚ի առէ և ՚ի գի-
- 25 շերի՝ որպէս զի սպանցեն զնա : Եւ առեալ զնա աշակերտացն ՚ի գիշերի՝ ընդ պարիսպն կախեալ ի-
- 26 ջուցին վանդակաւ : Իբրև եկն Սողոս յԵրուսաղէմ՝ ընդելանէր յարիլ յաշակերտան . և ամենեքեան երկնչէին ՚ի նմանէ , չհաւատային թէ իցէ
- 27 աշակերտ : Բայց Բառնարայ առեալ զնա՝ ածառ առաքեալսն . և պատմեաց նոցա՝ որպէս ՚ի ճանապարհին ետես զՏէր , և զի խօսեցաւ ընդ նմա . և զի ՚ի Վամասկոս համարձակեցաւ յանուն Յիսուսի :
- 28 Եւ էր ընդ նոսա՝ ՚ի մտանել և ելանել յԵրուսաղէմ , համարձակեալ յանուն Տեառն : Խօսէր և վիճէր ընդ Յոյնն . և նոքա խոկային սպանանել
- 29 զնա : Եւ իմացեալ եղբարց՝ իջուցին զնա ՚ի կե-
- 30 սարիա , և առաքեցին զնա ՚ի Տարսոն : Բայց եկեղեցին ընդ ամենայն Հրէաստան՝ և ՚ի Սամարիա և ՚ի Վաղիլեա ունէր խաղաղութիւն , շինեալ և երթեալ զՏեստ երկիւղի Տեառն . և մխիթարութեամբ Հոգւոյն Արքոյ բազմանայր :
- 32 Եւ եղև ՚ի շրջին Պետրոսի առ ամենեքումքք , իջանել նմա և առ սուրբսն՝ որ բնակեալ էին ՚ի
- 33 Լիւդիայ : Եւ եգիտ անդ այր մի , որում անուն

- էր Ենեա , ութամեան դնէր 'ի մահիճս անդամա-
- 34 լոյծ : Եւ ասէ ցնա Պետրոս . Ենեա՝ բժշկէ զքեզ
Տէր Յիսուս Քրիստոս , արի՛ և քեզէն թօթափեա՛
- 35 զանկողինս քո . և վաղվաղակի յարեաւ : Եւ տե-
սին զնա ամենեքեան , որ բնակեալ էին 'ի Վիւղի-
այ և 'ի Սարոփնայ , որք և դարձան իսկ 'ի Տէր :
- 36 Եւ 'ի Յոպպէ էր կին ոմն աշակերտեալ անուն Տա-
բիթա՝ որ թարգմանեալ կոչի Մօծեմնիկ . սա էր
լի գործովք բարեօք և ողորմութեամբք զոր առնէր :
- 37 Եւ եղև յաւուրսն յայնոսիկ Տիւանդանալ նմա և
մեռանել . լուացին զնա՝ և եղին 'ի դատիկոնի անդ :
- 38 Եւ մերձ էր Վիւղիա 'ի Յոպպէ . աշակերտացն լու-
եալ եթէ Պետրոս անդ է , առաքեցին երկուս արս
առ նա՝ աղաչել , զի մի՛ դանդաղեսցի գալ առ նո-
- 39 սա : Եւ յարուցեալ Պետրոս՝ եկն ընդ նոսա . զոր
իբրև եկն՝ հանին 'ի վերնատունն . և կացին շուրջ
զնովաւ այրիքն ամենայն . լային և ցուցանէին
զձորձս և զհանդերձս , որչափ առնէր նոցա Մօծեմ-
- 40 նիկն : Եւ հանեալ արտաքս զամենեսեան Պետրոսի ,
եդ ծուներ՝ եկաց յաղօթս . և դարձաւ 'ի մարմինն
և ասէ . Տաբիթա՝ արի՛ կանց յանուն Տեառն Յի-
սուսի Քրիստոսի . և նա եբաց զաչս իւր , և տես-
- 41 եալ զՊետրոս նստաւ կանգուն : Չեռն ետ նմա՝
և յարոյց զնա . կոչեաց զորբան և զայրիս , առաջի
- 42 կացոյց զնա կենդանի : Եւ յայտնի եղև ընդ ամե-
նայն Յոպպէ . և հաւատացին բազումք 'ի Տէր :
- 43 Եւ եղև աւուրս բազումս լինել նմա 'ի Յոպպէ առ
ումեմն Աիմոփնի խաղախորդի :

ԳԼ Ժ

- 1 Եւ յոր մի էր 'ի կեսարիա անուն կուռնէլիոս՝ հա-
- 2 ըւրապետ , 'ի գնդէ որ կոչէր Խաալացի . Բարեպաշ-
տոն՝ և երկիւղած Մատուծոյ ամենայն տամբ իւրով .
առնէր ողորմութիւնս բազումս 'ի ժողովրդեանն . և
- 3 յաղօթս կայր առ Մատուած յամենայն ժամ : Եւ
տես 'ի տեսլեան յայտնապէս զիններորդ ժամու ա-
- 4 ասէր ցնա . կուռնէլիէ : Եւ նա հայեցուալ ընդ նա՝
զարհուրեցաւ և ասէ . Օխէ տէր . Եւ ասէ ցնա .
Եղօթք քո՝ և ողորմութիւնք քո ելին յիշատակաւ
- 5 առաջի Մատուծոյ : Եւ արդ յլեան արս 'ի Յոպպէ՝
6 և կոչեան զՍիմոն զոմն՝ որ կոչի Պետրոս . 'Ես մըտ-
եալ է առ Սիմոնի ումեմն խաղախորդի , որոյ է
- 7 տունն մերձ 'ի ծով : Եւ իբրև գնաց հրեշտակն
որ խօսէր ընդ նմա , կոչեաց երկուս 'ի ծառայից
իւրոց՝ և զինուոր մի բարեպաշտոն 'ի սպասաւորացն
- 8 իւրոց , Եւ պատմեալ նոցա զամենայն՝ առաքեաց
9 զնոսս 'ի Յոպպէ : Եւ 'ի վաղիւ անդր 'ի ճանա-
պարհ անկանել նոցա՝ և մօտ 'ի քաղաքն լինել , ել
Պետրոս 'ի տանիսն կալ յաղօթս զվեցերորդ ժա-
- 10 մուն : Քաղցեալ և կամէր ճաշակել . և 'ի պատ-
րաստելն նոցա՝ եղև 'ի վերայ նորա զարմացումն :
- 11 Եւ տեսանէր զերկինս բացեալ , և զչորեցունց տըտ-
նոց կապեալ անօթ ինչ իբրև զկաւաւոյ մեծի , իջ-
- 12 եալ նստեալ 'ի վերայ երկրի . Յօրում էին ամե-
նայն չորքոսանիք և սողունք երկրի՝ և թռչունք երկ-
- 13 նից : Եւ եղև ձայն առ նա . Երբ Պետրոս , զեն

- 14 և կեր : Եւ Պետրոս ասէ . Քան լիցի Տէր , զի
 15 ոչ երբէք կերայ խառնակ ինչ և անսուրբ : Չայն
 եղև կրկին անգամ առ նա . Օրը Մատուած սրբեաց՝
 16 դու մի պղծեր : Եւս եղև երիցս , և վերացաւ ա-
 17 նօթն յերկինս : Եւ մինչդեռ զարմացեալ էր ընդ
 միտս Պետրոս՝ թէ զի՞նչ իցէ տեսիլն զոր ետես .
 ահա՛ արքն առաքեալք ՚ի Կուռնելեայ՝ հարցին զա-
 18 պարանիցն Սիմօնի , կացին առ դրանն . Կոչեցին
 և հարցանէին , եթէ Սիմոն որ կոչի Պետրոս՝ աստ
 19 մտեալ իցէ : Եւ մինչդեռ Պետրոս զմտաւ ածէր
 վասն տեսլանն , ասէ Հոգին ցնա . Եւհաւասիկ
 20 արք ոմանք խնդրեն զքեզ : Եւս արի էջ՝ և երթ
 ընդ նոսա առանց ՚իրիք խղճելոյ , զի ես առաքեցի
 21 զնոսա : Եւ իբրև էջ Պետրոս առ նոսա , ասէ . Եւ-
 հաւասիկ ես եմ՝ զոր խնդրէքն . զի՞նչ իրք են՝
 22 վասն որոյ եկիքդ : Եւ նորս ասեն , Կուռնելիոս
 հարիւրապետ՝ այր արդար և երկիւղած Մատու-
 ծոյ , վկայեալ յամենայն ազգէն Հրէից . հրաման
 առ ՚ի հրեշտակէ սրբոյ՝ կոչել զքեզ ՚ի տուն իւր՝
 23 և լսել բանս ՚ի քէն : Կոչեաց զնոսա ՚ի ներքս՝ և
 առ իւր ագոյց . և ՚ի վաղիւ անդր յարուցեալ Պետրոս
 գնաց ընդ նոսա . և ոմանք յեղբարց անտի՛ որ ՚ի
 24 Յոպպէ էին՝ եկին ընդ նմա : Եւ ՚ի վաղիւ անդր
 մտին ՚ի Կեսարիա . և Կուռնելիոս մնայր նոցա , կո-
 չեցեալ զազգատոհմն իւր՝ և զկարևոր բարեկամն :
 25 Եւ եղև ՚ի մտանելն Պետրոսի՝ ընդ առաջ եղև
 նմա Կուռնելիոս , անկեալ առ ոտսն՝ երկիրպագա-
 26 նէր : Եւ Պետրոս կանգնեաց զնա՝ և ասէ . Յոտն
 27 կաց՝ և ես ինքն մարդ եմ : Եւ խօսելով ընդ նմա

- եմուտ 'ի ներքս . և գտանէր անդ ժողովեալ բա-
 28 զումն : Եւ ասէ ցնոսա . Դուք ինքնին գիտէք՝ որ-
 պէս անմարթ է առն Հրէի հպել կամ մերձենալ
 առ այլազգի . և ինձ Աստուած եցոյց մի զոք խառ-
 29 նակ կամ անսուրբ ասել 'ի մարդկանէ : Ասան
 այսորիկ և առանց ընդ բանս ինչ ածելոյ եկի կո-
 չեցեալ . բայց արդ հարցանեմ, Յի՞նչ պէտս կո-
 30 չեցիք զիս : Եւ կուռնելիոս ասէ . Յառաջ քան
 զչորս առուրս * մինչ ցայս ժամ կայի՝ յաղօթս յինն
 ժամն 'ի տան իմում, և ահա այր մի եկն եկաց ա-
 31 ռաջի իմ 'ի հանդերձս սպիտակս , և ասէ : Կ՛ուռ-
 նելիէ՛ լսելի եղեն աղօթք քո . և ողորմութիւնք քո
 32 յիշեցան առաջի Աստուծոյ : Եւ արդ յղեմ՝ 'ի
 Յոպպէ և կոչեա զՍիմոն՝ որ կոչեցեալն է Պետրոս .
 սա մտեալ է 'ի տուն Սիմոնի ուրումն խաղախոր-
 դի մերձ 'ի ծովն . որ եկեացէ , և խօսեսցի բանս ընդ-
 33 քեզ : Եւ ես իսկ և իսկ յղեցի առ քեզ . դու բարուք
 արարեր զի եկիր . Արդ ամենքին մէք առաջի Աս-
 տուծոյ կամք լսել զամենայն , զոր հրամայեալ է
 34 քեզ 'ի Տեառնէ : Եբաց Պետրոս զբերան իւր՝ և
 ասէ . Ղշմարտութեամբ հասեալ եմ, զի ո՛չ գոյ
 35 ակնառութիւն առ 'ի Աստուծոյ . Այլ յամենայն
 ազգս՝ որ երկնչին 'ի նմանէ՝ և գործեն զարդարու-
 36 թիւն , ընդունելի է նմա : Օրանն առաքեաց որդ-
 ւոցն Խորայելի՝ աւետարանել զխաղաղութիւն 'ի
 ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի . սա է ամենայնի Տէր :
 37 Դուք ինքնին գիտէք զբանն , որ եղև ընդ ամենայն

* 'ի Յոյնն , պահէի մինչ ցայս ժամ , և կայի

Հրէաստան սկսեալ 'ի Վալիլեէ, յեա մկրտութեանն՝
 38 զոր քարոզեաց Յովհաննէս : զ(Իսուս որ 'ի Վա-
 զարեթէ՝ զոր օծն Մատուած Հոգևով Սրբով և զօ-
 րութեամբ . որ շրջեցաւ բարի առնել՝ և բժշկել
 զամենայն ըմբռնեալսն 'ի Սատանայէ . զի Մատուած
 39 էր ընդ նմա : Եւ մեք վկայ եմք ամենայնի՝ զոր ա-
 բար յերկրին Հրէաստանի և յԵրուսազէմ . զոր
 40 և սպանին կախեալ զփայտէ : Օնա Մատուած յա-
 ըոյց յերրորդ աւուր . և ետ նմա յայանի լինել .
 41 Ո՛չ ամենայն ժողովրդեանն , այլ մեզ վկայիցս յա-
 ռաջագոյն ընտրելոցս յՄատուծոյ . որք և կերաք և
 արբաք ընդ նմա՝ յետ յարութեան նորա 'ի մեռե-
 42 լոց : Եւ պատուիրեաց մեզ քարոզել ժողովրդեանն՝
 և վկայութիւն դնել, թէ նա է սահմանեալն յՄա-
 43 տուծոյ՝ դատաւոր կենդանեաց և մեռելոց : Վմա
 ամենայն մարգարէք վկայեն , թողութիւն մեղաց աւ-
 նուլ անուամբ նորա՝ ամենայն հաւատացելոց 'ի նա :
 44 Եւ մինչդեռ խօսէր Պետրոս զբանս զայս , հանգեաւ
 Հոգին Սուրբ 'ի վերայ ամենեցուն՝ որ լսէին զբանն :
 45 Օարմացան՝ որք 'ի թլիսաութենէ անտի հաւա-
 տացեալք եկեալ էին ընդ Պետրոսի . զի և 'ի հե-
 46 թանոսս պարգևք Հոգւոյն Սրբոյ զեղութիւն : Վան-
 զի լսէին 'ի նոցանէ խօսել լեզուս՝ և մեծացուցա-
 47 նել զՄատուած : (Եայնժամ պատասխանի ետ Պե-
 տրոս . Ս'իթէ զճնուր որ արգելուլ կարէ աւ 'ի չմկր-
 տելոյ զսոսա , որք և զՀոգին Սուրբ ընկալան՝ որ-
 48 պէս և մեք : Եւ հրամայեաց նոցա մկրտիլ յանուն
 (Իսուսի Վրիստոսի . յայնժամ աղաչեցին զնա
 լինել անդ աւուրս ինչ :

ԳՒ · ԺԸ

- 1 Լուան առաքեալքն և եղբարք՝ որ էին ՚ի կողմանս Հրէաստանի, զի և ՚ի հեթանոսս ընկալան
- 2 զբանն Լստուծոյ : Բայց յորժամ ել Պետրոս յերուսաղէմ, խղճէին ՚ի նմանէ՝ որ ՚ի թլխատութե
- 3 նէ անտի հաւատացեալքն . Եւ ասէին, թէ Եմուտ առ արս անթլխատս՝ և եկեր ընդ նոսա : Եսկսաւ Պետրոս պատմել նոցա կարգաւ՝ և ասէ .
- 5 Ես էի ՚ի քաղաքին ՚ի Յոպպէ յաղօթս՝ և տեսանէի ՚ի զարմացման տեսիլ . իջանել անօթ ինչ իբրև կտաւոյ մեծի զչորեցունց տանոց կախեալ յերկ
- 6 նից՝ և եհաս մինչև առ իս : Յոր պշուցեալ հայէի . և տեսի զչորքոտանիս երկրի, և զգազանս՝ և զսողունս, և զթռչունս երկնից : Եւ լուայ բարբառ՝
- 7 որ ասէր ցիս . Ըբի Պետրոս՝ զնն և կեր : Եւ ասեմ . Բաւ լիցի Տէր, զի խառնակ ինչ և անսուրբ ոչ
- 8 երբէք եմուտ ՚ի բերան իմ : Պատասխանի ետ ինձ երկիցս անգամ բարբառն յերկնից . Գոր Լստու
- 9 ուած սրբեաց՝ դու մի խառնակ համարիր : Եւ յեղև երիցս, և վերացաւ ամենայն դարձեալ յերկինս :
- 10 Եւ ասէ ցիս հոգին երթալ արք եկին կացին առ ապարանիցն՝ ուր եսն էի, առաքեալք ՚ի կեսարիայ
- 11 առ իս : Եւ ասէ ցիս Հոգին երթալ ընդ նոսա՝ և մի ինչ խղճել . եկին ընդ իս և սոքա վեցեքին եղբարքս, և մտաք ՚ի տուն առնն այնորիկ :
- 12 Եւ պատմեաց մեզ՝ որպէս ետես զհրեշտակն ՚ի տան իւրում, զի կայր և ասէր ցնա . Եւ արեան ՚ի Յոպպէ, և
- 13 կոչեան զՍիմոն զկոչեցեալն Պետրոս . Որ խօսեսցի

- բանս ընդ քեզ , որովք կեցցես դու՝ և ամենայն
 15 տուն քո : Եւ իբրև սկսայ խօսել՝ եկն Հոգին Սուրբ .
 'ի վերայ նոցա . որպէս և 'ի վերայ մեր 'ի սկզբանն :
 16 Յիշեցի զբանն Տեառն զոր ասէրն . Յովհաննէս
 մկրտեաց 'ի ջուր . բայց դուք մկրտիցիք 'ի Հոգին
 17 Սուրբ : Խկ արդ եթէ զհասարակաց պարգևն ետ
 Մտուած և նոցա՝ որպէս և մեզ՝ 'ի հաւատալն 'ի
 Տէր Յիսուս Քրիստոս , ես զի՞նչ կարող էի ար-
 18 գելուլ զՄտուած : Եւ լուեալ զայս լռեցին , և փա-
 ռաւոր առնէին զՄտուած՝ և ասէին . Ուրեմն և 'ի
 հեթանոսս ետ Մտուած զապաշխարութիւն կենաց ;
 19 Եւ ցրուեալքն 'ի նեղութենէն որ եղև 'ի վերայ
 Ստեփանոսի՝ հասին մինչև 'ի փիւնիկէ և 'ի Աիպ-
 րոս և յԱնտիոքիա . ոչ ումեք խօսէին զբանն , բայց
 20 միայն Հրէից : Եւ էին ոմանք 'ի նոցանէ արք Աիպ-
 րացիք և Աիւրենացիք՝ որք մտեալ յԱնտիոք՝ խօ-
 սէին ընդ Յոյնն՝ աւետարանեալ զՏէր Յիսուս :
 21 Եւ էր ձեռն Տեառն ընդ նոսա . և բազմութիւն
 22 հաւատացելոց դարձաւ 'ի Տէր : Լու եղև բանս այս
 յականջս եկեղեցւոյն , որ էր յԵրուսաղէմ վասն
 նոցա . և առաքեցին զՆառնաբաս մինչև յԱնտիոք .
 23 Որ իբրև եկն՝ և ետես զչնորհան Մտուածոյ՝ ուրախ
 եղև , և մխիթարէր զամենեսին՝ յօժարութեամբ
 24 սրտի կալ նոցա 'ի Տէր : Օի էր այր * զուարթա-
 միտ՝ և լի Հոգւով Սրբով և հաւատովք . և յաւե-
 25 լաւ ժողովուրդ բազում Տեառն : Եւ ել 'ի Տար-
 սոն խնդրել զՍողոս , և գտեալ զնա ած յԱնտի-

* 'ի Յոյնն , բարի

- 26 որ : Եւ եղև նոցա զամն ողջոյն ժողովել յեկեղեցին՝ և ուսուցանել ժողովուրդ բազում, և անուանել նախ յԱնտիոք զաշակերտսն Վրիտանեայս :
- 27 Ընդ աւուրսն ընդ այնոսիկ իջին յԵրուսաղէմէ մարգարէք յԱնտիոք : Յարուցեալ մի ոմն ՚ի նոցանէ անուն Մգաբոս՝ նշանակեաց Հոգւովն սով մեծ լինել ընդ ամենայն աշխարհ՝ որ եղև առ Կղզեաւ :
- 29 Բայց յաշակերտաց անտի , որպէս զխարդ կարող օք էր՝ իւրաքանչիւրոք ՚ի նոցանէ որոշեցին առաքել ՚ի պէտս եղբարցն որ բնակեալ էին ՚ի Հրէաստանի . Օր և արարին իսկ՝ առաքեալ առ երիցունսն ՚ի ձեռն Բառնաբայ և Սողոսի :

ԳԼ ԺԻ

- 1 Ընդ ժամանակսն ընդ այնոսիկ արկ Հերովդէս արքայ ձեռն՝ չարչարել զոմանս յեկեղեցւոյն : Եւ սպան զՅակովբոս զեղբայրն Յովհաննու սրով :
- 3 Ետես եթէ հաճոյ է Հրէիցն , յաւել ևս ունել զՊետրոս . և էին աւուրքն բաղարջակերաց : Օր իբրև կալաւ՝ եղ ՚ի բանտի , և մատնեաց չորից չորրորդաց զինուորաց պահել զնա . և կամէր յետ զատկին ածել զնա ժողովրդեանն : Եւ Պետրոս ՚ի պահեստի էր ՚ի բանտին . և աղօթք ստէպ լինէին
- 6 յեկեղեցւոյն վասն նորա առ Մատուած : Իբրև կամեցաւ զնա ածել Հերովդէս . ՚ի գիշերին յայնմիկ էր Պետրոս ՚ի քուն ՚ի մէջ երկուց զինուորաց՝ կապեալ կրկին շղթայիւք . և պահապանքն առաջի դրանն պահէին զբանտն : Եւ աս հրեշտակ Տեառն

- եկն եկաց 'ի վերայ' և լոյս ծագեաց 'ի տանն , և
 խթեաց զկողնն Պետրոսի յարոյց զնա և ասէ . Ա՛րի՛
 վաղվաղակի . և անկան շղթայքն 'ի ձեռաց նորա :
 8 Եւ ասէ հրեշտակն ցնա . Ա՛ճ զգօտի քո , և արկ
 զհոգաթափս յոտս քո . և արար այնպէս . և ասէ
 9 ցնա , Ա՛րկ զձորձս քո՝ և եկ զկնի իմ : Եւ եւ
 եալ երթայր զհեա , և ո՛չ գիտէր թէ ճշմարիտ ի-
 ցէ որ ինչ եղևն 'ի հրեշտակէն . զի համարէր եւ
 10 բազ տեսանել : Եւ իբրև անցին նոքա ըստ մի պահ
 և ըստ երկուս , եկին մինչև 'ի դուռն երկաթի՝ որ
 հանէր 'ի քաղաքն . որ ինքնին բացաւ նոցա . և
 մտեալ անցին ընդ փողոց մի . և վաղվաղակի 'ի
 11 բաց եկաց 'ի նմանէ հրեշտակն : Եւ Պետրոս իբ-
 րև 'ի միտս եղև , ասէ . Ա՛րդ գիտեմ ճշմարիտ ե-
 թէ առաքեաց Տէր զհրեշտակ իւր , և փրկեաց զիս
 'ի ձեռաց Հերովդի , և յամենայն անկալութենէ
 12 ժողովրդեանն Հրէից : Եւ լեալ 'ի միտս՝ եկն 'ի
 տուն Սարեմու մօր Յովհաննու , որ կոչեցաւն
 Սարկոս . ուր էին բազումք ժողովեալ և աղօթս
 13 առնէին : Եւ 'ի բաղխել զդուրս տանն , մատեաւ
 աղախին մի՝ ունկն դներ , որում անուն էր Հռովգէ :
 14 Եւ ծանուցեալ զձայնն Պետրոսի՝ 'ի խնդալոյն ո՛չ
 եբաց զդուռն . 'ի ներքս ընթացեալ պատմեաց , թէ
 15 Պետրոս առ դրանն կայ : 'Եւքա ասեն ցնա Սոլիս .
 և նա ևս պնդէր թէ այսպէս է . և նոքա ասէին՝
 16 Հրեշտակ նորա իցէ : Եւ Պետրոս ստեպ բաղխէր .
 17 իբրև բացին , տեսին զնա և զարմացան : Եւ նա
 ձեռամբ ցուցանէր նոցա լուել . և պատմեաց՝ որպէս
 Տէր եհան զնա 'ի բանտէն . և ասէ՝ Պատմեցէք

Յակովբայ և եղբարց զայս . և ել գնաց յայլ տե-
 18 ղի : Եւ իբրև այգ եղև՝ էր խռովութիւն մեծ ՚ի
 19 մէջ զինուորացն , զի՞ արդեօք Պետրոսն եղև : Իսկ
 Հերովդէս իբրև խնդրեաց զնա՝ և ոչ եգիտ , հարց-
 եալ զպահապանսն հրամայեաց սպանանել . և իջ-
 եալ ՚ի Հրէաստանէ ՚ի Կեսարիա՝ և անդ լինէր :
 20 Եւ էր Հերովդէս ցասմամբ ընդ Տիւրացիս և ընդ
 Սիրովնացիս . և նոքա առ հասարակ եկին առ նա .
 և ՚ի բանի արարեալ զՆշաստոս սենեկապետն ար-
 բայի , խնդրէին զեաղադութիւն վասն կերակրե-
 21 լոյ երկրին նոցա յարքունուսա : Յաւուր միում
 յերևելո՞ղ՝ Հերովդէս զգեցեալ էր զհանդերձ թա-
 դաւորութեան՝ և նստէր յատենի , և խօսէր ընդ
 22 նոսա հրապարակաւ : Եւ ամբոխն աղաղակէր՝ թէ
 23 Լստուծոյ բարբառ է , և ոչ մարդոյ : Եւ անդէն
 եհար զնա հրեշտակ Տեառն , փոխանակ զի ոչ
 ետ փառս Լստուծոյ . և եղեալ որդնալից՝ սատա-
 24 կեցաւ : Եւ բանն Լստուծոյ աճէր և բազմանայր :
 25 Բառնաբաս և Սողոս դարձան յԵրուսաղէմէ՝
 իբրև կատարեցին զպաշտօնն . առեալ էր ընդ իւր-
 եանս և զՅովհաննէս՝ որ կոչեցեալն էր Սարկոս :

ԳԼ . ԺԳ .

1 Ինն ամանք յԼնախոք ընդ եկեղեցւոյն մարգարէք
 և վարդապետք , Բառնաբաս՝ և Շմաւոյն կոչեց-
 եալն՝ Կիւզէր , և Ղուկիոս Կիւրենացի , և Սա-
 նայնն դայեակորդի Հերովդի չորրորդապետի , և
 2 Սողոս : Սինչգեռ ՚ի պաշտաման Տեառն կային՝

- և պահէին , ասէ Հոգին Սուրբ . Որոշեցէք ինձ
 զՆառնարաս և զՍողոս 'ի գործ' յոր կոչեցեալ է
 3 իմ զդոսա : Յայնժամ պահեալ' և աղօթս արար-
 4 եալ' եղին ձեռն 'ի վերայ նոցա' և արձակեցին : Եւ
 նորա առաքեալք 'ի Հոգւոյն Սրբոյ' իջին 'ի Սելև-
 5 կիա . և անտի նաւեցին 'ի Կիպրոս : Եւ հասեալ
 'ի Սաղամինա' պատմէին զբանն Լստուծոյ 'ի ժո-
 ղովուրդս Հրէիցն . ունէին և զՅովհաննէս պաշ-
 6 տօնեայ : Եւ ըջեալ ընդ ամենայն կղզին մինչև 'ի
 Պափոս , գաին անդ զայր ոմն մոգ սուտ մարգարէ'
 7 Հրէայ , որում անուն էր Բարեյեսու : Որ էր ընդ
 փոխանակի բղեշխին Սերգեայ Պողոսի' առն իմաստ-
 նոյ . նորա աղաչեալ զՆառնարաս և Սողոս' խընդ-
 8 ըէր լսել զբանն Լստուծոյ : Ի նորէմ եկաց նոցա
 Եղիմաս մոգ . քանզի այսպէս թարգմանի անուն
 նորա . խնդրէր շրջել զփոխանակ բղեշխին 'ի հա-
 9 ւատոց : Իսկ Սողոս , որ և Պողոսն' լցեալ Հոգւով
 10 Սրբով հայեցաւ 'ի նա , Եւ ասէ . Ո՛վ լի ամե-
 նայն նենգութեամբ և խորամանկութեամբ' որդի
 Սատանայի' թշնամի ամենայն արդարութեան , ո՞չ
 լռես 'ի թիւրեղոյ զճանապարհս Տեառն զուղիղս :
 11 Եւ արդ' ահա ձեռն Տեառն 'ի վերայ քո , և եղիցիս
 կոյր' չտեսանել զարև մինչև 'ի ժամանակ մի . և ան-
 դէն անկաւ 'ի վերայ նորա մէգ և խաւար , և շըրջ-
 12 եալ խնդրէր առաջնորդս : Յայնժամ տեսեալ
 փոխանակի բղեշխին զիրսն որ եղեն' հաւատաց ,
 զարմացեալ ընդ վարդապետութիւնն Տեառն :
 13 Եւ ամբարձեալ 'ի Պափեայ Պողոսեանց' եկին
 'ի Պերգէ Պամփիւլեայ . Յովհաննէս մեկնեալ 'ի

- 14 նոցանէ՛ դարձաւ յԵրուսաղէմ: Եւ նոքա գնաց-
 եալ 'ի Պերզեայ՝ եկին յԱնտիոք Պիսիդեայ . և
 մտեալ 'ի ժողովուրդն յաւուր շաբաթու՛ նստան :
- 15 Եւ յետ ընթեռնելոյ զօրէնսն և զմարգարէս , ա-
 ռաքեցին առ նոսա ժողովրդապետքն և ասեն . Ը՛րք
 եղբարք՝ եթէ իցեն 'ի ձեզ բանք մխիթարութեան
- 16 առ ժողովուրդդ՝ խօսեցարո՛ւք : Յոտն եկաց Պօ-
 ղոս՝ շարժեաց զձեռն և ասէ . Ը՛րք Խորայէլացիք
- 17 և ոյք երկնչիք յԱստուծոյ՝ լուարո՛ւք : Ըստուած
 ժողովրդեանս այսորիկ Խորայէլի ընտրեաց զՏարսն
 մեր . և զժողովուրդն բարձրացոյց 'ի պանդխտու-
 թեան յերկրին Եգիպտացուոց . և 'ի բազուկ բարձր
- 18 եՏան զնոսա անտի : Եւ իբրև քառասնամեայ ժա-
 19 մանակ կերակրեաց զնոսա յանապատի . Եւ քակ-
 եալ ազգս եօթն յերկրին Վանանու՛ ժառանգե-
- 20 ցոյց նոցա զերկիր նոցա . Իբրև ամս չորեքՏարիւր և
 յիսուն . և յետ այսորիկ ետ նոցա դատաւոր մին-
- 21 չև 'ի Սամուէլ մարգարէ : Եւ անտի յառաջ խընդ-
 րեցին թագաւոր . և ետ նոցա Ըստուած զՍա-
- 22 ւուղ որդի Վիսեայ՝ այր յազգէ Բենիամինի , ամս
 քառասուն : Եւ իբրև փոխեաց զնա , յարոյց նոցա
 զՎաւիթ թագաւոր , որում և ասաց վկայութեամբ .
 Վտի զՎաւիթ որդի Յեսսեայ այր ըստ սրտի իմում ,
- 23 որ արասցէ զամենայն զկամս իմ : Վ սորա զա-
 ւակէ Ըստուած ըստ աւետեացն յարոյց Խորայէլի
- 24 զՓրկիչն Յիսուս . Ըստ յառաջագոյն քարոզութեանն
 ՅովՏաննու առաջի երեսաց մտի նորա՝ մկրտու-
 թիւն ապաշխարութեան՝ ամենայն ժողովրդեանն
- 25 Խորայէլի : Եւ իբրև ընդր ՅովՏաննէս զընթացսն ,

- ասէր . Օ՛ր ոք կարծէք զինէն՝ թէ իցեմ . չեմ ես
 այն . այլ ահա գայ զկնի իմ, որում չեմ արժանի
 26 զփօշիկս օտիցն լուծանել : Ե՛րբ եղբարք՝ որդիք
 Լքրահամեան տոհմին, և որ ՚ի ձեզ երկիւղածք ի-
 ցեն յԼստուծոյ . ձեզ բանս այս փրկութեան առա-
 27 քեցաւ : Բայց որ բնակեալ են յԵրուսաղէմ, և
 իշխանք նոցա՝ անձանթ՝ եղեն ՚ի նմանէ . և ըստ
 բարբառոյ մարգարէիցն, որ զամենայն շարաթան
 28 ընթեռնուին՝ դատեալ կատարեցին . Եւ ո՛չ մի ինչ
 պատճառս մահու գտեալ խնդրեցին ՚ի Պիղատոսէ
 29 սպանանել զնա : Եւ իբրև կատարեցին զամենայն՝
 որ վասն նորա գրեալ էր, իջուցեալ ՚ի փայտէն՝
 30 եղին ՚ի գերեզմանի : Եւ Լստուած յարոյց զնա
 31 ՚ի մեռելոց . Որ երևեցաւ առուրբք բազմօք այնու-
 ցիկ, որ ելեալ էին ընդ նմա ՚ի Վալիլէէ յԵրու-
 սաղէմ . որք և արդ իսկ վկայք են նորա առ ժո-
 32 ղովորդն : Եւ մէք ձեզ աւետարանեմք զխոստումն՝
 33 որ առ հարսն եղեալ էր : Օ՛ր զնոյն Լստուած կա-
 տարեաց առ մեզ որդիս նոցա՝ յարուցեալ զՅի-
 սուս . որպէս և ՚ի Սաղմոսին գրեալ է յերկրոր-
 դում . Որդի իմ ես դու, և ես այսօր ծնայ զքեզ :
 34 Եւ զի յարոյց զնա ՚ի մեռելոց, և ո՛չ ևս դառնա-
 լոց է յապականութիւն . այսպէս ասէ, եթէ հաց
 35 ձեզ զարթութիւնսն Վաւթի զհաւատարիմս : Վան-
 զի և ՚ի միւսումն ասէ . Ո՛չ տացես Սրբոյ քում
 36 տեսանել զապականութիւն : Եւ Լստուած յարդի
 անդ իւրում պաշտեաց . և ՚ի կամս Լստուծոյ նընջ-
 եաց, և յաւելաւ առ հարս իւր՝ և ետես զապա-
 37 կանութիւն : Բայց զոր Լստուածն յարոյց՝ ո՛չ ե-

- 38 տես զպականութիւն : Այստնի լիցի ձեզ արք
 եղբարք , զի սովաւ ձեզ թողութիւն մեղաց աւե-
 39 տարանի . Եւ յամենայնէ՝ յորմէ ոչ կարացիք օրի-
 նօքն Սովսէսի արդարանալ , սովաւ ամենայն որ
 40 հաւատայ՝ արդարանայ : Օգոյշ կացէք գուցէ ե-
 41 կեսցէ ՚ի վերայ ձեր ասացեալն ՚ի մարգարէս : Տե-
 սէք արհամարհոք՝ և զարմացարձք և եղծարձք .
 զի գործ մի գործեմես յաւուրս ձեր . գործ՝ որում ոչ
 42 հաւատայցէք , եթէ ոք պատմեսցէ ձեզ : Եւ իբրև
 ելին անտի , աղաչէին ՚ի միւսում շաբաթու խօսել
 43 նոցա զնոյն ՚բանս : Իբրև արձակեցաւ ժողովուրդն ,
 զհետ երթային բազումք ՚ի Հրէից անտի և ՚ի պաշ-
 տօնէից եկամտից զՊօղոսի և զԼառնաբայ . որք
 խօսէին ընդ նոսա , և հաւանեցուցանէին զնոսա
 կալ մնալ ՚ի շնորհսն Լստուծոյ :
- 44 Եւ ՚ի գալ միւսոյ շաբաթուն , գրեթէ ամենայն
 45 քաղաքն ժողովեցաւ լսել զբանն Լստուծոյ : Իբրև
 տեսին Հրէայքն զամբոխն՝ լցան նախանձու . և ընդ
 դէմ դարձեալ ասացելոցն ՚ի Պօղոսէ՝ հայհոյէին :
- 46 Համարձակեալ Պօղոսի և Բառնաբայ՝ ասէին .
 Լ, ձեզ նախ պարտ էր խօսել զբանն Լստուծոյ .
 և քանզի դուք մերժեցէք զնա , և ոչ արժանի հա-
 մարիք զձեզ կենացն յաւիտենականաց , ահաւա-
 47 սիկ դառնամք ՚ի հեթանոսս : Օ, ՚ի այսպէս պատ-
 ուիրեաց մեզ Տէր . Եդի զքեզ ՚ի լոյս հեթանոսաց՝
 ՚ լինել քեզ ՚ի փրկութիւն մինչև ՚ի ծագո երկրի :
- 48 Օ, այս լուեալ հեթանոսացն՝ ուրախ լինէին , և փա-
 ռաւոր առնէին զբանն Տեառն . և հաւատացին՝ որք
 49 էին կարգեալ ՚ի կեանն յաւիտենականս : Եւ

- 50 շրջէր բանն Աստուծոյ ընդ ամենայն գաւառն : Բայց
 Հրէայքն գրգռեցին զպաշտօնեայ կանայս զգաստս՝
 և զգլխաւորս քաղաքին, և յարուցեալ հալածանս
 'ի վերայ Պօղոսի և Բառնաբայ՝ հանին զնոսս 'ի
 51 սահմանացն իւրեանց : Եւ նոցա թօթափեալ զփո-
 52 շին յոտից 'ի վերայ նոցա, եկին յԱկոնիոն : Եւ
 աշակերտքն ընդին խնդութեամբ և Հոգևով Սրբով :

ԳՂ. ԺԳ

- 1 Եւ եղև յԱկոնիոն 'ի միասին մտանել նոցա 'ի
 ժողովուրդ Հրէիցն և խօսել նոյնպէս. մինչև հա-
 2 ւատալ Հրէից և Յունաց բազմաց յոյժ : Բայց
 անհաւան Հրէայքն յարուցին և չարացուցին զան-
 3 ձինս հեթանոսացն 'ի վերայ եղբարց : Բազում
 ժամանակս շրջէին համարձակեալք Տեառն վկայու-
 թեամբ, բանիւ շնորհաց իւրոց, և տալ նշանս և
 4 արուեստս լինելոյ 'ի ձեռս նոցա : Եւ եղև հերձ-
 ուածք 'ի բազմութեան քաղաքին. ոմանք էին 'ի
 5 Հրէայսն, և ոմանք յառաքեալն : Իգրև եղև դի-
 մել հեթանոսացն և Հրէից իշխանօքն իւրեանց, 'ի
 6 թշնամանել և 'ի քարկոծել զնոսս, Ազգ եղեալ
 նոցա՝ փախեան 'ի քաղաքս Լիկայոնացւոց 'ի Լիւստ-
 րա և 'ի 'Իերբէ՝ և շուրջ զգաւառան, և անդ ա-
 ւետարանէին :
- 7 Եւ այր մի Լիւստրացի տկար յոտից նստէր՝ կաղ
 յորովայնէ մօր իւրոյ, որոյ երբէք չէր գնացեալ :
 8 Սա լուաւ զխօսան Պօղոսի. որոյ հայեցեալ 'ի նա,
 9 և տեսեալ թէ ունի հաւատս փրկութեան, Ասէ

- մեծաձայն . Վրեզ ասեմ յանուն Տեառն մերոյ Յիսուսի Վրիստոսի՝ յոտն կաց ՚ի վերայ ոտից քոց
- 10 ուղիղ . և վազվազէր՝ և գնայր : Եւ ժողովորոցն տեսեալ զոր արարն Պօղոս , բարձին զձայնս իւրեանց Լիկայոնարէն և ասեն . Լստուածք նման
- 11 եալք մարդկան իջին առ մեզ : Եւ կոչէին զՆառնարաս Վիոս , և զՊօղոս Հերմէս . քանզի նա էր
- 12 առաջնորդ բանին : Իսկ քուրմն Վիայ՝ որ կայր առաջի քաղաքին , ցուլս և պսակս հասուցեալ ՚ի դուռն՝ հանդերձ բազմութեամբքն՝ կամէր զոհել :
- 13 Եւ լուեալ առաքելոցն Նառնարայ և Պօղոսի , պատառեալ զհանդերձս իւրեանց՝ արտաքս վազեցին
- 14 յամբոխէն . աղաղակէին , Եւ ասէին . Լըք՝ զի՞նչ գործէք զայդ . մեք ձեզ նմանողք կարեօք մարդիկ եմք . աւետարանել ձեզ յայդպիսի ունայնութեանց դառնալ . Լստուած կենդանի . որ արար զերկինս և
- 15 զերկիր և զժով՝ և զամենայն որ ՚ի նոսա : Որ յանցեալ ազգսն՝ թոյլ ետ ամենայն հեթանոսաց գնալ
- 16 ՚ի ճանապարհս իւրեանց : Եւ սակայն ո՛չ եթէ առանց վկայութեան զինքն եթող՝ բարերարութեամբն տալ յերկնից ձեզ անձրեա՝ և ժամանակս պողաբերս , ընուլ կերակրովք և ուրախութեամբ զսիրտս
- 17 ձեր : Եւ զայս ասացեալ՝ հազիւ լռեցուցանէին զժողովուրդսն ՚ի չզոհելոյ նոցա . այլ գնալ յիւրաքանչիւր տեղիս :
- 18 Եւ ՚ի շրջելն նոցա և ուսուցանել՝ եկին հասին յԱնտիոքէ և յԿոնստէ Հրէայք . և ՚ի վիճել նոցա համարձակութեամբ՝ պատրեցին զժողովուրդսն՝ ՚ի բաց կալ ՚ի նոցանէ , և ասէին՝ թէ Ոչինչ ճշմար-

- տութիւն ասնն, այլ զամենայն ստեն . և քարկոծ-
 եալ զՊօղոս՝ քարշեցին արտաքս քան զքաղաքն,
 19 և համարէին զնա մեռեալ: Եւ ՚ի պատել զնովա-
 աշակերտացն՝ յաիեաւ եմուտ ՚ի քաղաքն . և ՚ի
 վաղիւ անդր ել Բառնաբաւ հանդերձ ՚ի Վերբէ:
 20 Բւետարանեալ ՚ի քաղաքին յայնմիկ՝ և աշակերտ-
 եալ զբազումս, դարձան ՚ի Լիւսորա՝ և յԿոնիոն՝
 21 և յԱնտիոքիա . Հաստատել զանձինս աշակեր-
 տելոցն՝ և մխիթարել կալ հաստատուն ՚ի հաւատան .
 և թէ բազում նեղութեամբք պարտ է մեզ մտա-
 22 նել յարքայութիւնն Բրտոլոյ: Չեռնագրեցին
 նոցա ըստ եկեղեցւոյ՝ երիցունս . աղօթս արարեալ
 հանդերձ պահօք, յանձն արարին զնոսա Տեառն՝
 23 յոր հաւատացեալն էին: Եւ շրջեալ ընդ Պիսիդ-
 24 եայ՝ եկին ՚ի Պամփիլիւեայ: Եւ խօսեցեալ ՚ի
 25 Պերգէ զբանն Տեառն, իջին յԱթալիայ: Եւ ան-
 տի նաւարկեալ՝ գնացին յԱնտիոք, ուստի էին
 յանձն արարեալ շնորհացն Բրտոլոյ ՚ի գործն զոր
 26 կատարեցին: Եկեալ և ժողովեալ զեկեղեցին՝
 պատմեցին որչափ արար Բրտոլած ընդ նոսա . և
 27 զի եբաց հեթանոսաց դուռն հաւատոց: Եւ ըջէին
 ժամանակս ոչ սակաւ ընդ աշակերտան:

ԳԼԺԵ

- 1 Եւ ոմանք իջեալ ՚ի Հրէաստանէ՝ ուսուցանէին
 զեղբարս . Եթէ ոչ թլփատիք ըստ օրինացն Ս՝ով-
 2 սէսի՝ ոչ կարէք ապրել: Եւ ՚ի լինել ոչ սակաւ հա-
 կառակութեան և խնդրոյ՝ Պօղոսի և Բառնաբայ

- ընդ նոսա , եղին ելանել Պօղոսի և Բառնարայ և
 ոմանց 'ի նոցանէ՝ առ առաքեալսն և երիցուես յԵ-
- 3 ըուսաղէմ վասն խնդրոյն այնորիկ : 'Առքա յու-
 ղարկեալք յեկեղեցւոյն , շրջեցան ընդ Փիւնիկէ և
 ընդ Սամարիա՝ պատմէին զգարձն Հեթանոսաց ,
 և առնէին ուրախութիւն մեծ ամենայն եղբարց :
- 4 Եւ հասեալ յԵրուսաղէմ , ընկալեալք յեկեղեց-
 ւոյն և յառաքելոցն և յերիցանց՝ պատմեցին որչափ
 5 ինչ արար ընդ նոսա Լստուած : Յարեանն օնանք 'ի
 հերձուածոյն փարիսեցւոց հաւատացեալք , և ասեն՝
 Թէ Պարո է Թլփատել զդոսա , և պատուիրել պա-
- 6 հել զօրէնսն Սովսէսի : Եւ ժողովեցան առաք-
 եալքն և երիցունք տեսանել վասն բանիս այսու-
- 7 ըրիկ : Եւ յետ բազում խնդիր լինելոյ՝ յոան եկաց
 Պետրոս՝ և ասէ ցնոսա . Լ'րք եղբարք՝ դուք ինք-
 նին գիտէք , զի յաւուրցն առաջնոց 'ի միջի ձերում
 ընտրեաց Լստուած բերանով իմով լսել Հեթանո-
- 8 սաց բանին աւետարանի , և հաւատալ : Եւ սրը-
 տագէտն Լստուած վկայեաց նոցա , տալով նոցա
 9 զՀոգին Սուրբ որպէս և մեզ . Եւ ոչինչ ընտրու-
 թիւն արար 'ի մեջ նոցա և մեր , հաւատովք սրը-
- 10 բեալ 'զսիրտս նոցա : Լ'որդ՝ ընդէ՞ր փորձէք զԼստ-
 ուած , դնել լուծ 'ի վերայ պարանոցի աշակեր-
 տացն , զոր ոչ հարքն մեր և ոչ մէք կարացաք
- 11 բառնալ : Եւ յլ շնորհօքն Տեառն Յիսուսի Քրիս-
 տոսի հաւատամք ապրել , զորօրինակ և նորա :
- 12 Լռեաց ամենայն ժողովուրդն , և լսէին Բառնա-
 բայ և Պօղոսի պատմելոյն . որչափ արար Լստուած
 նշանս և արուեստս 'ի Հեթանոսս 'ի ձեռն նոցա :

- 13 Եւ յետ լռելոյն նոցա՝ պատասխանի եա Յակով-
- 14 բոս՝ և ասէ . Ընք եղբարք՝ լուարո՞ւք ինձ : Ըմա-
 ւոն պատմեաց որպէս յառաջագոյն Ըստուած այց
 արար առնուլ ժողովուրդդ ՚ի Հեթանոսաց՝ անուան
- 15 իւրոյ : Եւ այնմ միաբանին բանք մարգարէիցն՝ որ-
- 16 պէս և գրեալ է : Յետ այսորիկ դարձայց և շինե-
 ցից զյարկն Վաւթի զանկեայն . և զկործանեալն
- 17 նորա վերստին շինեցից՝ և կանգնեցից զնա . Որպէս
 զի խնդրեսցեն մնացորդք մարդկան զՏէր . և ամե-
- 18 իմ, ասէ Տէր, որ առնէ զայս ամենայն՝ Յայտնի
- 19 է ՚ի յաւիտեանցն (Տեառն գործ իւր) : Այսն որոյ
 և ես իրաւունս համարիմ, մի նեղել զայնսոսիկ՝ ոյք
- 20 ՚ի Հեթանոսացն դառնան առ Ըստուած : Ըյլ տալ
 թուղթ առ նոսա, խորշել ՚ի կերակրոց կոոց,
 և ՚ի պոռնկութենէ և ՚ի մեռելոտոյ՝ և յարենէ :
- 21 Օհ Սովսէս յազգացն առաջնոց ըստ քաղաքաց
 զքարոզիչսն իւր ունի՝ ՚ի ժողովսն ըստ ամենայն շա-
- 22 բաթուց ընթերցեալ : Յայնժամ հաճոյ թուեցաւ
 առաքելոցն և երիցանցն ամենայն եկեղեցեաւն, արս
 ընտրեալս ՚ի նոցանէ առաքել յԱնտիոք ընդ Պո-
- 23 Ռարսաբայ, և զԸիղա՝ արս գլխաւորս . Վրեալ
 առ եղբարս ՚ի ձեռն նոցա զայս ինչ : Ըռաքեալք և
 երիցունք և եղբարք, յԱնտիոք և ՚ի Սիւրիա և
 ՚ի Աիւլիկիա եղբարցդ՝ որ ՚ի Հեթանոսացդ էք, ող-
- 24 ջոյն : Վանզի լուաք՝ թէ ոմանք իբրև ՚ի մէնջ խոռ-
 վեցուցին զձեզ բանիւք, խախտել զանձինս ձեր .
 ասեն թլփատել և պահել զօրէնսն . որոց ոչ հրա-

- 25 մայեցաք: Հաճոյ թուեցաւ մեզ միաբան ժողովե-
լոցս, արս ընարեալս յղել առ ձեզ ընդ սիրելիս
- 26 մեր՝ ընդ Բառնաբայ և ընդ Պօղոսի, Լւք՝ որք
մատնեցին զանձինս իւրեանց վասն անուան Տեառն
- 27 մերոյ Յիսուսի Վրիստոսի: Լւք՝ առաքեցաք զՅու-
դա և զՇիղա. և նոցա ՚ի բանից զնոյն պատմել:
- 28 Օ, ի հաճոյ թուեցաւ Հոգւոյն Արքոյ և մեզ, մի
ինչ աւելի բեռն զնել ձեզ. ըսյց միայն ՚ի կա-
- 29 ըկորացս յայսոցիկ. ՚ի բաց կալ, ՚ի զոհելոյ կոոց՝
և յարենէ՝ և ՚ի հեղձուցելոյ՝ և ՚ի պոռնկութենէ.
- 30 յորոց պահեալ զանձինս բարւոք գործէք. ողջ լե-
րուք: Եւ նոքա արձակեալք՝ իղին յԱնտիոք, և
- 31 ժողովեալ զժողովուրդն՝ ետուն զթուղթն: Եւ ըն-
թերցեալ՝ ուրախ եղեն ՚ի վերայ միսիթարութեանն:
- 32 Յուդա և Շիղա՝ զի և նոքա մարգարէք էին,
բանիւք բազմօք միսիթարեցին զեղբարս՝ և հաստա-
- 33 տեցին: Եւ եղեալ անդ ժամանակս՝ արձակեցան
- 34 խազաղութեամբ յեղբարց առ առաքեալսն: Եւ
- 35 հաճոյ թուեցաւ Շիղայի մնալ անդէն: Բայց
Պօղոս և Բառնաբաս շրջէին յԱնտիոք, ուսու-
- ցանել և աւետարանել՝ և այլովք բազմօք զբանն
Տեառն:
- 36 Իսկ յետ աւուրց ինչ ասէ Պօղոս ցԲառնաբաս.
Վարձցուք և շրջեսցուք զեղբարքք ըսա ամենայն քա-
- զաքաց՝ յորս քարոզեցաք զբանն Տեառն՝ թէ որ-
- 37 պէս ունիցին: Բառնաբաս կամէր առնուլ և զՅով-
- 38 հաննէս զկոչեցեալն Սարկոս. Բայց Պօղոս աղա-
- չէր թէ զմեկնեալն ՚ի նոցանէ ՚ի Պամփիլիայ, և
զչեկեալն ընդ նոսա ՚ի գործն, մի առնուլ ընդ ինք-

- 39 եանս : Եւ եղև գժտութիւն՝ մինչև մեկնել նոցա
 'ի միմեանց , Բառնաբայ առնուլ զՄարկոս՝ նաւել
 40 'ի Ախարոս : Եւ Պօղոսի ընտրեալ զՃիղա ել
 յանձն արարեալ շնորհացն Աստուծոյ յեղբարց
 41 անտի : Եւ շրջեր 'ի կողմանս Ասորոց և Ալիւիկեց-
 ւոց , և հաստատէր զեկեղեցիսն :

ԳԼ . ԺԳ .

- 1 Եկն եհաս 'ի Գերբէ և 'ի Ալուստրա . և ահա
 աշակերտ ոմն էր անդ՝ անուն Տիմոթէոս , քրդի
 2 կնոջ Հրէի հաւատացելոյ՝ և հօր Հեթանոսի : Որ
 վկայեալ էր 'ի Ալուստրացոց և յԱկոնացոց եղ-
 3 բարց : Օսա կամեցաւ Պօղոս ընդ իւր տանել . և
 առեալ թլիատեաց զնա վասն Հրէիցն , որ էին
 'ի տեղիսն յայնոսիկ . քանզի գիտէին ամենքին
 4 զհայր նորա՝ թէ Հեթանոս էր : Իբրև անցանէին
 ընդ քաղաքսն՝ աւանդէին նոցա պահել զհրամանսն
 պատուիրեալս յառաքելոցն և յերիցանցն՝ որք յԵ-
 5 թուսաղէմ : Եւ եկեղեցիքն հաստատէին 'ի հա-
 ւատս , և յաւելուին 'ի թիւն հանապազօր :
- 6 Եւ շրջեցան ընդ Փուիւգիա և ընդ կողմսն Գա-
 ղատացոց , արգելեալք 'ի Հոգւոյն Սրբոյ խօսել
 7 զբանն յԱսիա : Բայց եկեալ առ Միւսեաւ՝ թեա-
 կոխէին երթալ 'ի Բիւթանիա , և ոչ համարձակ-
 8 եաց նոցա Հոգին Յիսուսի : Եւ անցեալ ըստ՝
 9 Միւսիա՝ իջին 'ի Տրովադայ : Եւ տեսիլ երևեցաւ
 'ի գիշերի Պօղոսի . այր ոմն Մակեդոնացի կայր ,
 աղաչէր զնա՝ և ասէր . Անցեալ 'ի Մակեդոնիա

- 10 օգնեսցես մեզ : Եւ իբրև զտեսիլն ետես , վաղ-
 վաղակի խնդրեցաք ելանել 'ի Մակեդոնիա . տե-
 ղեկացեալք՝ թէ հրաւիրեաց զմեզ Տէր աւետարա-
- 11 նել նոցա : Եւ ելեալ 'ի Տրովագայ՝ դէպ ուղիղ
 գնացաք 'ի Սամոթրակէ , և 'ի վաղիւ անդր 'ի Աոր
- 12 քաղաքն . Եւ անտի 'ի Փիլիպպուս , որ է առաջին
 վիճակ Մակեդոնացւոց՝ քաղաք Աողոնիա . և անդ
- 13 'ի քաղաքին դադարեալ մեր աւուրս ինչ , Յաւուրն
 շաբաթու ելաք արտաքոյ քաղաքին առ գետափն՝
 ուր համարէր աղօթս մատուցանել . և նստեալ խօ-
- 14 սէաք ընդ ժողովեալ կանայսն : Եւ կին ոմն ա-
 նուն Լիդիա ծիրանավաճառ՝ 'ի Թիւլատիր քաղա-
 քէ՝ երկիւղած յԱստուծոյ՝ լուաւ . զորոյ Տէր իսկ
- 15 եբաց զսիրտն անսալ խօսիցն Պօղոսի : Եւ իբրև
 մկրտեցաւ ինքն և տուն իւր , աղաչէր և ասէր . Ե-
 թէ համարիցիք զիս հաւատացեալ Տեառն , մտեալ
 'ի տուն իմ ագերուք . և բռնադատեաց տարաւ
- 16 զմեզ : Եւ եղև մինչ երթայաք մեք յաղօթս , պա-
 տասեաց մեզ աղախին ոմն՝ զոր ունէր այս հարցուկ .
 որ շահս բազումս տայր տերանց իւրոց մոլելովն :
- 17 Այս զհետ եղեալ Պօղոսի և մեր՝ աղաղակէր և ա-
 սէր . Արքս այս՝ ծառայք Աստուծոյ Բարձրելոյ են ,
 որ պատմեն ձեզ զճանապարհս փրկութեան : Եւ
- 18 զայս առնէր 'ի բազում աւուրս : Այրացեալ Պօ-
 ղոս՝ դարձաւ և ասէ ցայսն . Պատուիրեմ քեզ յա-
 նուն Յիսուսի Վրիստոսի , ել 'ի դմանէ . և ել 'ի
- 19 նմին ժամու : Իբրև տեսին տեարքն նորա՝ եթէ
 հատաւ յոյս շահի նոցա , առեալ զՊօղոս և զԸի-
- 20 ղա՝ ձգեցին 'ի հրապարակ առ իղխանսն : Եւ ածեալ

- զնոսա առ զօրագլուխսն՝ ասէին . Եւքս այս խոռվե-
 ցուցանեն զքաղաքս մեր . ինքեանք Հրէայք են ,
 21 Եւ պատմեն մեզ օրէնս՝ զոր չէ արժան մեզ ընդու-
 22 նել , և ոչ առնել . զի Հոռվմայեցիք եմք : Եւ
 կուտեցաւ ամբոխն ՚ի վերայ նոցա . և զօրագլուխքն
 պատառեցին զՏանդերձս իւրեանց . Տրամայեցին
 23 զան Տարկանել . Եւ բազում վէրս եղեալ ՚ի վերայ
 նոցա՝ արկին ՚ի բանտ , պատուիրեցին բանտապե-
 24 տին զգուշութեամբ պահել զնոսա : Արոյ առեալ
 զայսպիսի պատուէր՝ արկ զնոսա ՚ի ներքին բանտն .
 25 և զոսս նոցա պնդեաց ՚ի կոճեղս : Եւ ՚ի մեջ գի-
 շերոյն Պօղոս և Շիղա կային յաղօթս՝ և օրհնէին
 զՄատուած . և ունին դնէին նոցա կալանաւորքն :
 26 Եւ եղև յանկարծակի շարժումն մեծ մինչև շար-
 ժել Տիմանց բանտին . և բացան անդրէն դրուճքն
 27 ամենայն , և ամենեցուն կապանք լուծան : Եւրև
 զարթեալ բանտապետն՝ և ետես բացեալ զգուրս
 բանտին , ձգեաց զուսեր՝ և կամէր երթալ զիւրո-
 28 վին . կարծէր փախուցեալ զկապեալսն : Եւ կոչեաց
 ՚ի ձայն մեծ Պօղոս՝ և ասէ . Սի ինչ գործեր ընդ
 29 անձն քո չար , քանզի ամենեքին աստ եմք : Խորդ-
 րեաց լոյս՝ և դիմեաց ՚ի ներքս . և զահի Տարեալ
 30 անկաւ առաջի Պօղոսի և Շիղայի . Եւ ածեալ զնո-
 սա արտաքս՝ ասէ . Տե՛սրք՝ զի՞նչ պարտ է ինձ առ-
 31 նել՝ զի ապրեցայց : Եւ նորա ասեն . Տաւատս ՚ի
 Տէր Յիսուս Քրիստոս , և ապրեսցիս դու՝ և ամե-
 32 նայն տուն քո : Եւ խօսեցան նմա զբանն Տեառն՝
 33 և ամենեցուն որ էին ՚ի տան նորա : Եւ առեալ
 զնոսա ՚ի նմին ժամու գիշերոյն՝ լուաց ՚ի վերաց ան-

- տի . և մկրտեցաւ ինքն և իւրքն ամենեքեան անդէն
 34 վաղվաղակի : Եւ ածեալ զնոսա 'ի տուն իւր , եղ
 առաջի նոցա սեղան . և ուրախ եղև ամենայն տամբն
 35 հաւատացեալ յԵստուած : Եւ իբրև այգ եղև՝ ա-
 ռաքեցին զօրագլուխքն զնուիրական , և ասնն . Եր-
 36 ձակեա՛ զարտ զայդոսիկ : Եւ պատմեաց բան-
 տապետն զբանսն Պօղոսի , եթէ առաքեցին զօ-
 րագլուխքն զի արձակիցիք . արդ ելէք և երթայք խա-
 37 շաղութեամբ : Իսկ Պօղոս ասէ ցնոսա . Գան հար-
 եալ զմեզ հրապարակաւ՝ արս անմեղս Հռովմա-
 յեցիս արկին 'ի բանտ , և արդ լուելայն հաննն
 զմեզ . ոչ այդպէս , այլ եկեսցեն՝ ինքեանք իսկ
 38 հանցեն զմեզ : Եւ պատմեցին զօրագլխացն նուի-
 րակքն զբանսն . զահի հարան իբրև լուան՝ թէ
 39 Հռովմայեցիք են . և եկեալ աղաչեցին զնոսա : Եւ
 40 իբրև հանին , աղաչէին գնալ 'ի քաղաքէն : Եւ
 ելեալ 'ի բանտէն՝ մտին առ Իւդիա . և տեսեալ
 զեղբարս՝ մխիթարեցին զնոսա , և գնացին :

ԳԼ . ԺԿ :

- 1 Եւ շրջեալ ընդ Եմիիպօլիս և ընդ Եպողոնիս ,
 եկին 'ի իմասաղոնիկէ , ուր էր ժողովուրդ Հրէից :
- 2 Եւ ըստ սովորութեանն Պօղոս եմուտ առ նոսա , և
 'ի շաբաթս երիս խօսեցաւ ընդ նոսա 'ի գրոց :
- 3 Բանայր՝ և դնէր առաջի , եթէ պարտ էր Վրիս-
 տոսի չարչարիլ և յառնել 'ի մեռելոց , և թէ նա
 4 է Վրիստոսն Յիսուս՝ զոր ես պատմեմ ձեզ : Եւ
 ոմանք 'ի նոցանէ հաւանեցան , և վիճակեցան Պօ-

* R

- զոսի և Շիղայի . բայց պաշտօնէիցն հեթանոսաց
 էր բազմութիւն յոյժ , և 'ի կանանց գլխաւորաց
 5 ոչ սակաւք : Եւ նախանձեցան շրէայքն , և առ-
 եալ արս ոմանս գռեհիկս անօրէնս՝ ամբոխ արար-
 եալ խռովեցին զքաղաքն . և կուտեալ առ յա-
 պարանսն Նասովնի , խնդրեցին զնոսա ածել 'ի
 6 հրապարակ : Եւ իբրև ոչ գտին զնոսա՝ քարշէին
 զՆասովն և զոմանս եղբարս առ քաղաքապետան .
 բողոք բարձեալ՝ թէ որք զաշխարհս խռովեցին՝ սո-
 7 քա և այսր հասին . Օրոս ընկալեալ է Նասովնի .
 և սորա ամենեքեան հակառակ հրամանացն կայ-
 8 սեր գործեն . թագաւոր զոմն ասեն զՅիսուս : Եւ
 խռովեցուցին զժողովուրդան և զքաղաքապետան ,
 9 որ լսէին զայս : Եւ առեալ երաշխաւորութիւն առ
 10 'ի Նասովնայ և յայլոցն՝ արձակեցին զնոսա : Բայց
 եղբարք վաղվաղակի գիշերայն յուղարկեցին զՊո-
 զոս և զՇիղա 'ի Բերիա . որք իբրև հասին անդր՝
 11 'ի ժողովուրդն շրէից գնացին : Օր սորա էին
 ազնուականագոյնք՝ քան որ 'ի իմեսաղոնիկն էին .
 որք ընկալան զբանն ամենայն յօժարութեամբ . հա-
 նապազ քննէին զգիրս , եթէ իցէ այս այսպէս :
 12 Եւ բազումք 'ի նոցանէ հաւատացին . և 'ի Յու-
 նաց կանանց զգաստից՝ և յարանց ոչ սակաւք :
 13 Բայց իբրև գիտացին՝ որ 'ի իմեսաղոնիկէ շրէայքն
 էին , եթէ և 'ի Բերիայ պատմեցաւ 'ի Պօղոսէ բանն
 Եւստուծոյ , եկին և անդր՝ շարժել և խռովեցուցա-
 14 նել զժողովուրդան : Նայնժամ վաղվաղակի զՊօղոս
 առաքեցին եղբարք գնալ մինչև 'ի ծովեզր . և մնա-
 15 ցին Շիղա և Տիմոթէոս անդէն : Եւ որք տանէ-

ին զՊօղոս , ածին զնա մինչև յԼձթէնս , և առեալ պատուէր 'ի նմանէ առ Շիղա և Տիմոթէոս , զի վաղվաղակի եկեսցեն առ նա . և գնացին :

- 16 Եւ յԼձթէնս 'ի Ճալ նոցա Պօղոսի , զայրանայր հոգի նորա 'ի նմա . զի տեսանէր 'ի կռապաշտու
- 17 Թեան զքաղաքն : Եւ խօսէր 'ի ժողովըեանն ընդ շրէայս և ընդ պաշտօնեայսն՝ և 'ի հրապարակսն
- 18 զամենայն օր՝ օրոց և պատահէին : Ոմանք յԵպիկուրեանցն և Ստոյկեանց փիլիսոփայից հակառակէին ընդ նմա . և ոմանք ասէին , Օրինչ կամիցի սերմանաբաղա այս խօսել . իսկ այլք , Թէ օտարստի իմն դից Թուի պատմիչ լինելոյ . քանզի
- 19 զԷփեսոս և զյարութիւնն աւետարանէր : Եւ առեալ զնա ածին յԵրիսպագոսն , և ասէին . Կարասցնք իմանալ՝ Թէ զինչ է նոր վարդապետութիւնդ՝ որ 'ի քէն պատմի :
- 20 (Օտարացուցիչս իմն բերես 'ի լսելիա մեր . կամիրք գիտել՝ Թէ զինչ կամիցի այս լինել :
- 21 Օր ՚Լձթենացիք ամենեքին՝ և եկքն օտարք ոչ յայլ ինչ պարապէին , բայց ասել ինչ կամ լսել նորագոյնս : Եկաց Պօղոս 'ի մէջ Երիսպագին՝ և ասէ . Եւրք Լձթենացիք , ըստ ամենայնի իբրև
- 23 պաշտօնասէրս տեսանեմ զձեզ : Վանզի շրջեալ և տեսեալ զպաշտամունս ձեր , գաի բազին մի՛ յորում գրեալ էր Լնծանօթի Լստուծոյ . զոր դուքն յանծանօթս պաշտէք , ես զնոյն պատմեմ ձեզ :
- 24 Լստուած՝ որ արար զաշխարհս և զամենայն՝ որ 'ի նմա , նա երկնից և երկրի է Տէր . ոչ 'ի ձեռագործ տաճարս բնակէ , Եւ ոչ 'ի ձեռաց մարդկան պաշտի իբրև կարօտ իմիք . նա տայ ամենայնի կեանս և

* R 2

- 26 շունչ՝ և զամենայն ինչ : Արար 'ի միողէ արեւնէ
զամենայն ազգս մարդկան՝ բնակեալ 'ի վերայ ա-
մենայն երեսաց երկրի . հաստատեաց կարգեալ ժա-
մանակս և սահմանադրութիւնս բնակութեան նոցա՝
- 27 խնդրել զԱստուած . Օ, 'ի թերևս զննիցեն զնա՝ և
գտանիցեն . նաև ոչ հեռի իսկ է յիւրաքանչիւր ու-
- 28 մեքէ 'ի մէջ : Օ, 'ի նովաւ կեամք և շարժիմք և
եմք , որպէս և ոմանք 'ի ձերոց ճարտարաց ասացին ,
- 29 թէ նորա և ազգ իսկ եմք : Եւ արդ՝ որովհետև
ազգ եմք Աստուծոյ , ոչ պարտիմք համարել ոսկ-
ւոյ կամ արծաթոյ կամ քարի , որ 'ի ճարտա-
րութենէ և 'ի մտաց մարդոյ քանդակեալ իցէ ,
- 30 զաստուածականն լինել նմանող : Բայց զժամա-
նակս անգիտութեանն անտես արարեալ Աստուծոյ ,
արդ զայս պատուիրէ մարդկան՝ ամենայն ումեք ա-
- 31 պաշխարել : Վանզի հաստատեաց օր՝ յորում
պարտ է դատել զաշխարհս արդարութեամբ , 'ի
ձեռն առն՝ որով սահմանեաց տալ հաւատս ամե-
- 32 նեցուն՝ յարուցեալ զնա 'ի մեռելոց : Իբրև լուան
յարութիւն մեռելոց , ոմանք ծաղր առնէին . կէսքն
ասէին՝ Լուիցուք 'ի քէն վասն այդորիկ միւսան-
- 33 գամ : Եւ ապա Պօղոս ել զնաց 'ի միջոյ նոցա :
- 34 Եւ ոմանք արք անկեալք 'ի նա , հաւատացին . ընդ
որս էր և Դիոնէսիոս Արիսպագացի , և կին մի ա-
նուն Դամարիս՝ և այլք ընդ նոսա :

ԳՂ. ԺԲ

- 1 Աստ այսորիկ մեկնեալ Պօղոսի յԱթենացւոց
2 անտի՝ եկն 'ի կորնթոս . Եւ եգիտ Հրէայ զոմն ա-

- նուն Ալիւղաս՝ յազգէ Պոնտացի, այն ինչ եկեալ
 յԽաալիայ. և զՊրիսկիղա կին նորա, վասն հրա-
 մանին Աղօղեայ՝ որոշել զամենայն Հրէայս ՚ի
 3 Հոռվմայ. և յարեցաւ ՚ի նոսա : Եւ վասն զի
 համարուեստ էր, եղև առ նոսա և գործէր. քան-
 4 զի էին խորանակարք արուեստիւ : Եւ խօսէր ՚ի ժո-
 ղովլղեանն ըստ ամենայն շարաթուց, և հաւանե-
 5 ցուցանէր զՀրէայս և զՀեթանոսս : Աբրև իջին ՚ի
 Սակեդոնիայ Շիղա և Տիմոթէոս, առիպէր Հոգ-
 6 սուա է Վրիսաոսն : Եւ յընդդէմ դառնալ նոցա
 և ՚ի հայհոյել, Թօթափեաց զձորձա՝ և ասէ ցնո-
 7 յայսմ հետէ ՚ի Հեթանոսս երթամ : Եւ գնացեալ
 անտի՝ եմուա ՚ի առև ուրումն, որում անուն էր
 Տիսոս Յուստոս՝ պաշտօնեայ Լյատուծոյ. որոյ ա-
 8 պարանքն էին մերձ ՚ի ժողովեաղն : Արիսպոս ժո-
 ղովլղեայետ հաւատաց ՚ի Տէր ամենայն տամբ իւ-
 9 ցին և մկրտեցան : Եւ ասէ Տէր ՚ի գիշերին տես-
 լեամբ ցՊօղոս. Սի՛ երկնչիր՝ այլ խօսեաց և մի՛
 10 լուեր. Վանզի ես ընդ քեզ եմ, և ոչ ոք ընդդէմ
 դարձցի քո՝ ՚ի չարչարել զքեզ. քանզի ժողովուրդ
 11 է իմ բազում ՚ի քաղաքիս յայսմիկ : Եւ նստաւ
 անդ տարի մի և ամիսս վեց՝ ուսուցանել նոցա
 զբանն Լյատուծոյ :
- 12 Լու Պաղիոնիաւ փոխանակաւ բղեշխին Լքայեց-
 13 ւոց, յարեան միաբան Հրէայքն ՚ի վերայ Պօղոսի,

- քոյ օրինաց պատրէ սա զմարդիկ՝ պաշտել զԼստ-
- 14 ուած : Եւ իբրև մերձ էր Պօղոս բանալ զբերան
իւր , սսէ Վաղիովն ցւրէայսն . եթէ էր ինչ անի-
բաւութիւն կամ խարդախութիւն չարեաց՝ ո՛վ չրէ-
- 15 այք , ՚ի դէպ էր ինձ անսալ ձեզ : Լստ եթէ խըն-
դիրք ինչ են վասն բանի և անուանց և օրինաց ձե-
րոց՝ տեսէք ձեզէն . քանզի դատաւոր պղպիսի ի-
- 16 րաց չկամիմ լինել : Եւ մերժեաց զնոսա յատենէ
17 անտի : Եւ առեալ ամենեցուն (Յունացն զ)Ոսթե-
նէս ժողովորդապետն՝ հարկանէին առաջի ատենին .
- 18 և ոչինչ զայնմանէ Վաղիովնի փոյթ լինէր : Լայց
Պօղոսի տակաւին մնացեալ աւուրս բազումս , յեղ-
բարց հրաժարեալ՝ նաւէր յԼստրիս . և ընդ նմա
Պրիսկիլա և Լիլուդաս , փոքրել զգլուխ ՚ի կենքրեա .
- 19 քանզի ուխտադիր էր : Եւ հասեալ յԵփեսոս՝
զնոսա եթող անդ , և ինքն մտեալ ՚ի ժողովուրդն
20 խօսէր ընդ չրէայսն : Եւ աղաչեցին զնա բազում
21 ժամանակս լինել անդ . և ո՛չ առ յանձն . Լսլ
հրաժարեաց ՚ի նոցանէ , և սսէ . Վարձեալ շրջե-
ցայց առ ձեզ Լստուծոյ կամօք . ամբարձաւ յԵ-
- 22 փեսեայ , Եւ իջեալ ՚ի կեսարիա՝ ել և ետ ողջոյն
23 եկեղեցւոյն . էջ յԼնտիոք : Եւ եղեալ անդ ժա-
մանակ ինչ , ել շրջել կարգաւ ընդ Վաղատացւոց
աշխարհն և ընդ փոխգիտ , հաստատել զամենայն
24 աշակերտեալսն : Չրէայ ոմն Լսպեղէս անուն՝ Լ-
ղէքսանդրացի յազգէ , պր ճարտարաբան , եկն ե-
- 25 հաս յԵփեսոս . զօրաւոր էր գրովք : Սա էր տե-
ղեկացեալ ճանապարհին Տեառն , և եռայր չոգւով .
խօսէր՝ և ուրուցանէր ճշմարտութեամբ վասն (Ի-

սուսի . գիտէր միայն զմկրտութիւնն Յովհաննու :

26 Սա սկսաւ համարձակել 'ի ժողովրդեանն . և լուեալ 'ի նմանէ Լկիւղայ և Պրիսկիղայ , առին զնա առ իւրեանս , և ճշմարտագոյնս պատմեցին նմա

27 զճանապարհն Լստուծոյ : Իբրև կամեցաւ նա գնալ յԼքայիա , յօժարեալ եղբարք՝ գրեցին առ աշակերտսն ընդունել զնա . որ իբրև եհաս անդր՝ բազում նպաստ լինէր հաւատացելոցն 'ի ձեռն շնորհացն :

28 Վանզի պնդագոյն զհրէայսն յանդիմանէր հրապարակաւ . ցուցանել գրովք՝ եթէ Վրիստոսն է Յիսուս :

ԳԼ ԺԹ

1 Եւ եղև մինչդեռ Լպողոսն 'ի կորնթոս էր , Պօղոսի շրջեալ զվերին կողմամբքն՝ և իջեալ յԵփեսոս , և գտեալ զոմանս զաշակերտս , Լսէ ցնոսա . եթէ հոգի Սուրբ ընկալարո՞ւք 'ի հաւատայն . նոքա ասեն ցնա . Լսլ և ոչ թէ հոգի Սուրբ գուցէ՛ լուեալ է մեր :

2 Եւ ասէ , իսկ յի՞նչ մկրտեցարուք . նոքա ասեն . 'ի Յովհաննու մկրտութիւնն :

3 Եւ ասէ Պօղոս . Յովհաննէս մկրտեաց մկրտութիւնս պաշխարութեան ամենայն ժողովրդեանն . և ասէր , զի որ գալոցն է յետ նորա՝ 'ի նա հաւատասցեն . այսինքն է՝ 'ի Յիսուս Վրիստոս : Եւ իբրև լուան , մկրտեցան յանուն Տեառն Յիսուսի :

4 Եւ 'ի դնել 'ի վերայ նոցա Պօղոսի զձեռն , եկն հոգին Սուրբ 'ի վերայ նոցա . խօսէին լեզուս և մարգարէանային :

5 Եւ էին ամենեքեան արք իբրև երկու

- 8 տասան : Եւ մտեալ 'ի ժողովուրդն՝ համարձակէր
ամիսս երիս . խօսէր՝ և հաւանեցուցանէր վասն ար-
- 9 քայութեանն Լստուծոյ : Իբրև ոմանք խաասնա-
յին՝ և ընդդէմ դառնային բամբասել զճանապարհն
առաջի բազմութեանն , մեկնեալ 'ի նոցանէ՝ որոշ-
եաց զաշակերտսն . հանապազօր խօսէր 'ի դիւանին
- 10 Տիւրանեայ ուրումն : Եւ այս եղև զերկեամ մի ,
մինչև ամենայն բնակչացն Լսիացւոց լսել զբանն
- 11 Տեառն՝ Հրէից և Հեթանոսաց : Եւ զօրութիւնս
12 ոչ սակաւս առնէր Լստուած 'ի ձեռն Պօղոսի . Սինչ
զի և 'ի հիւանդս տանել 'ի քրտանէ նորա թաշկի-
նակս կամ վարշամակս , և մերժել 'ի նոցանէ ախ-
13 տիցն , և այսոց չարաց ելանել : Հանդգնեցան ո-
մանք և 'ի շրջող Հրէիցն՝ որ երդմեցուցիչքն էին ,
անուանեալ 'ի վերայ այնոցիկ՝ որ ունէին այսս
չարս , զանուն Տեառն Հիսուսի , և ասէին . Երդմե-
ցուցանեմ զձեզ 'ի Հիսուս՝ զոր Պօղոսն քարոզէ :
- 14 Ինն ուրումն Սկեեայ Հրէի քահանայապետի եօթն
15 որդի , որ զայս առնէին : Պատասխանի ետ այսն
չար՝ և ասէ ցնոսա . զՀիսուս գիտեմ և զՊօղոս
16 ճանաչեմ , բայց դուք ո՛վ էք : Եւ վազեաց այրն՝
յորում էր այսն չար՝ ըմբռնեալ զերկոսեան յաղ-
թահարեաց զնոսա , մինչև մերկս և վերաւորս փախչել
17 'ի տանէ անտի : Եւ այս յայանի եղև ամենայն Հը-
րէից և Հեթանոսաց՝ որ բնակեալ էին յԵփեսոս . և
անկաւ երկիւղ յամենեանն 'ի նոսա . և մեծանայր
18 անուն Տեառն Հիսուսի : Եւ բազումք 'ի հաւա-
տացելոցն գային , և խոստովան լինէին՝ և պատմէին
19 զգործս իւրեանց : Եւ բազումք 'ի կախարդասարացն

- բերէին զգիրսն , պրէին առաջի ամենեցուն . և հաւ
մարեցան զգինս նոցա՝ և գտանէին արծաթոյ բիւրս
- 20 հինգ : Եւ այսպէս բանն Լստուծոյ աճէր՝ և զօրանայր :
- 21 Եւ իբրև կատարեցաւ այս , եղ Պօղոս ՚ի մաթ
շըջել ընդ Սակեղովնիա և ընդ Լքայիա՝ և գալ
յԵրուսաղէմ . սսէ , եթէ {}ետ երթալոյն իմ անդր ,
- 22 պարտ է ինձ և զՀռովմ տեսանել : Լուսբեաց ՚ի
Սակեղովնիա երկուս ՚ի պաշտօնեկիցն իւրոց , զՏիմո-
թէոս և զԵրաստոս , և ինքն մնաց ժամանակ ինչ
- 23 Ղսիա : Եւ եղև ՚ի ժամանակին յայնմիկ խոռ-
վութիւն ոչ սակաւ վասն ճանապարհին : Իսկ Ղեւ-
- 24 մետրիոս ոմն անուն՝ արծաթագործ , գործէր մեհ-
եանս արծաթիս Լքտեմի դից . և տայր ճարտաւ
- 25 րացն լինել ոչ սակաւ շահ . Որ ժողովեաց իսկ
զձեռագէտս արուեստին , և սսէ : Լ՛րք՝ դուք
ձեզէն իսկ գիտէք , զի յայսմ գործոյ է շահ մեզ :
- 26 Եւ տեսանէք և լւէք՝ եթէ ոչ միայն զԵփեսաց-
ւոց , այլ գրեթէ զամենայն իսկ Լսիացւոց՝ Պու-
ղոսս այս հաւանեցուցեալ շրջեաց բազում ժողովս՝
- 27 սսել , թէ Ո՛չ են աստուածք՝ ձեռագործ : Եւ ոչ
միայն այս ճգնէ զմեր կողմնս գալ ՚ի յանդիմանու-
թիւն , այլ և զմեծին աստուծոյ Լքտեմեայ զմեհեանն
յոչինչ համարել . նաև քակելոց ևս իցէ մեծութիւն
նորա , զոր ամենայն Լսիա՝ և տիեզերք պաշտեն :
- 28 Եւ զայս իբրև լուան , լի եղեն բարկութեամբ . ա-
ղաղակէին և սսէին , Սեծ է Լքտեմիս Եփեսացւոց :
- 29 Եւ լցաւ քաղաքն խռովութեամբ . դիմեցին առ հա-
սարակ ՚ի լծէատրոնն . յափշտակէին զՂայիոս և
զԼքիստարքոս Սակեղոնացի՝ զուղեկիցսն Պօղոսի :

- 30 Բայց Պօղոս իբրև կամեցաւ մտանել յամբոխն , ոչ
 31 թողին զնա աշակերտքն : Ոմանք և յԵսիապետացն՝
 որ էին նորա բարեկամք , յղէին առ նա՝ և աղա-
 32 չէին , մի տալ զանձն ՚ի Խէատրոնն : Եւ այլ
 իմն աղաղակէին . զի էր ժողովն նոցա խռովեալ . և
 բազումք ՚ի նոցանէ ոչ գիտէին , թէ վասն ո՞ր ժո-
 33 ղովեալ իցեն : Եւ յամբոխէն բազմութենէ յառաջ
 կալան զԵղէքսանդրոս . և իբրև ածին զնա Հրէ-
 այքն յառաջ , Եղէքսանդրոս շարժեաց զձեռն՝ և
 34 կամէր պատասխանի առնել ամբոխին : Իբրև գի-
 տացին՝ եթէ այրն Հրէայ է , միաբարբառ եղեալ
 յամենեցունց՝ իբրև ժամն երկուս աղաղակել , եթէ
 35 Սեծ է Երտեմիս Եփեսացւոց : Եւ եցոյց դպրապետն
 զանբոխն՝ և ասէ . Եւրք Եփեսացիք՝ իսկ ո՞ր է ՚ի
 մարդկանէ՝ որ ոչ գիտէ զԵփեսացւոց քաղաքս մե-
 ճենազարդ՝ մեծին Երտեմեայ դիցն , և Վիոպետ-
 36 եայ : Եւ զի այդ այդպէս է անշուշտ՝ ձեզ պարտ
 է հանդարտել , և մի ինչ յանդգնութեամբ գոր-
 37 ծել : Եւ թիք զարսդ զայդոսիկ այսր , ոչ մեճենակա-
 38 պուտս՝ և ոչ հայհոյիչս աստուծոյ մերոյ : Եւ եթէ
 Վեմետրիոս և որք ընդ նմա ճարտարք՝ ունիցին ինչ
 ընդ ումք բանս , յատեան երթիցեն , և դատա-
 39 ւորք գոն , և ամբաստան լիցին զմիմեանց : Եւ պա
 եթէ վասն այլ իրիք խնդիր իցէ՝ յօրինաւոր ժո-
 40 ղովան վճարեսցեն : Վանզի և մեզ վիշտ վտանգի
 է ընդ կուռոյս այսր աւուր՝ առանց իրիք յանցա-
 նաց լինելոյ , զորմէ ոչ կարասցուք պատասխանի
 տալ վասն ժողովոյս այսորիկ : Եւ զայս ասացեալ՝
 արձակեաց զժողովան :

ԳԼ Ի

- 1 Եւ յետ դադարելոյ ամբոխին՝ կոչեաց Պօղոս զաշակերտսն , և մխիթարեաց . ողջոյն ետ՝ և ել
- 2 գնաց ՚ի Սակեդոմիա : Եւ շրջեալ ընդ կողմանսն ընդ այնոսիկ , և մխիթարեալ զնոսա բանիւք բազմօք , եկն յԵլլադայ : Իբրև արար անդ ամիսս երիս , եղև նմա դաւ ՚ի Հրէիցն , մինչդեռ կամէր ելանել յԵսորիս . խորհուրդ կալաւ դառնալ ընդ
- 4 Սակեդոմիա : Եւ երթայր ընդ նմա մինչև յԵսիւս՝ Սոսիպատրոս Պիռա Իերիացի , և ՚ի Թեսաղոնիկեցւոց՝ Երիստարքոս և Սեկունդոս՝ և Վայիոս Իերբացի և Տիմոթէոս , և Եսիացիք՝ Տիւքիկոս և
- 5 Տրոփիմոս : Սոքոս յառաջ երթեալ մնային մեզ ՚ի
- 6 Տրովադա : Եւ մեք նաւեցաք յետ աւուրցն բազարջակերաց ՚ի Փիլիպպեայ՝ և եկաք առ նոսա ՚ի Տրովադա՝ մինչև յաւուրս Հինգ . անգ դադարեցաք
- 7 աւուրս եօթն : Եւ յաւուրն շաբաթուց՝ մինչդեռ ժողովեալ էաք բեկանել զՏացն , Պօղոս խօսէր ընդ նոսա՝ զի գնալոց էր ՚ի վաղիւ անդր . և երկայնեաց
- 8 զբանն մինչև ՚ի մեջ գիշերոյն : Եւ ին լապտերք բազումք ՚ի վերնատանն , ուր էաքն ժողովեալ : Եւ նստէր ոմն երիտասարդ՝ անուն Եւտիքոս՝ ՚ի վերայ պատուհանին , նիրհէր ՚ի քուն թանձրութեան՝ ՚ի խօսելն Պօղոսի յաճախ , ընկղմեալ ՚ի քնոյ անտի՝ անկաւ յերրորդ դատիկոնէն ՚ի վայր , և բարձաւ
- 10 մեռեալ : Եւ իջեալ Պօղոսի անկանէր զնովաւ . առ նոյր զնա ընդ գիրկս՝ և ասէր . Սի խոովիք , քան զի հոգի սորա ՚ի սմին է : Եւ ել երեկ զՏացն՝ և
- 11

- ճաշակեաց . և բազում ևս խօսեցաւ մինչև յառա-
 12 ւօս , և ապա ել գնաց : Եւ ածին զպատանին կեն-
 13 դանի , և մխիթարեցան ո՛չ սակաւ : Եւ մեք մտեալ
 'ի նաւն՝ ամբարձաք յԱստֆէ . անտի ակն ունէաք
 միւսանգամ առնուլ զՊօղոս . զի այնպէս պատուիր-
 14 եալ էր՝ մինչ ինքն զցամաքաւն երթալոց էր : Եւ
 իբրև դիպեցաւ մեզ 'ի յԱստֆէ , առեալ զնա եկաք
 15 'ի Սեռիլինէ : Եւ անտի նաւեալ՝ 'ի վաղիւ անդր
 հասաք հանդէպ Վիայ . և 'ի միւս օրն հասաք 'ի
 16 Սամոս . և 'ի վաղիւ անդր եկաք 'ի Սելիսոն : Յօր
 'ի մտի եղեալ էր Պօղոսի նաւել առ Եփեսեաւ՝ որ-
 պէս զի մի լիցի նմա ժամանակ ինչ յամել յԱսիա .
 քանզի փութայր , եթէ հնար ինչ իցէ նմա՝ զօրն
 Պենտէկոստէից երթալ յԵրուսաղէմ :
- 17 Եւ 'ի Սելիսեայ յղեալ յԵփեսոս՝ կօչեաց զե-
 18 րիցունա եկեղեցւոյն : Եւ իբրև եկին առ նա , ասէ
 ցնոսա . Պուք ձեզէն գիտէք յորէ յառաջնմէ՝ յոր-
 մէ եկի յԱսիա , որպէս ընդ ձեզ զամենայն ժա-
 19 մանակսն եղէ . Նառայել Տեառն ամենայն խոնար-
 հութեամբ և բազում արատաւօր և փորձութեամբ՝
 20 որ դիպեցան ինձ 'ի նենգութեանց շրէից : Որպէս
 ոչինչ զանգիտեցի յօգտակարացն չպատմել ձեզ՝
 և ուսուցանել զձեզ հրապարակաւ և առանին .
 21 Տալ վկայութիւն շրէից և հեթանոսաց զապաշ-
 խարութեանն՝ որ առ Աստուած , և զհաւատացն որ
 22 'ի Տէր մեր (Միսուս Վրիստոս : Եւ արդ՝ ահաւա-
 սիկ ես կապեալ հոգւով երթամ յԵրուսաղէմ . և
 23 որ ինչ անդ ընդ իս անցանելոց իցէ՝ չգիտեմ : Նայց
 զի շրգին Սուրբ ըսա քաղաքաց վկայէ ինձ՝ և ա-

- 24 սէ, եթէ կապանք և նեղութիւնք մեան քեզ: Եւ
 և ոչ իւրք համարիմ զանձն իմ պատուական՝ որ-
 պէս զկատարել զընթացս իմ ուրախութեամբ, և
 զպաշտօնն զոր առի 'ի Տեառնէ (Յիսուսէ՝ վկայ լի-
 25 նել աւետարանի շնորհացն Եւտուծոյ: Եւ արդ՝
 ահաւասիկ գիտեմ ես, թէ ոչ ևս տեսանելոց էք
 զերեսս իմ դուք ամենեքեան, յորս շրջեցայ քա-
 26 ռոզել զարքայութիւնն: Այսն որոյ վկայութիւն
 դնեմ ձեզ յաւուր յայսմիկ՝ զի սուրբ եմ յարեմէ
 27 ամենեցուն: Վանզի ոչ խորշեցայ 'ի պատմելոյ
 28 ձեզ զամենայն կամս Եւտուծոյ: Օգոյշ կացէք
 անձանց և ամենայն հօտիդ, յորում եզ զձեզ շո-
 գին Աուրբ տեսուչս՝ հովուել զժողովուրդ Տեառն,
 29 զոր ապրեցոյց արեամբ իւրով: Վանզի գիտեմ ես՝
 եթէ յետ իմոյ մեկնելոյ՝ գայցեն գայլք յափշտա-
 30 կողք 'ի ձեզ, որ ոչ խնայեսցեն հօտին: Եւ 'ի
 ձէնջ յարիցեն արք՝ որք խօսիցին թիւրս, ձգել
 31 զաշակերտսն զկնի իւրեանց: Այսն պատրիկ ար-
 թուն կացէք, և յիշեցէք զի զերկեամ * մի զցայգ և
 զցերեկ՝ ոչ դադարեցի արասուօք խրատել զմի մի
 32 իւրաքանչիւր: Եւ արդ՝ յանձն՝ առնեմ զձեզ Եւ-
 տուծոյ՝ և բանի շնորհաց նորա, որ կարողն է շի-
 նել՝ և տալ ձեզ ժառանգութիւն ընդ սուրբան ամե-
 33 նայն: Եւ ծաթոյ՝ կամ ոսկոյ՝ կամ հանդերձից՝
 34 ոչ ուրուք 'ի ձէնջ ցանկացայ: Վուք ինքնին գի-
 աէք՝ զի զպէտան իմ և՛ որոց ընդ իսն էին՝ պաշտե-
 35 ին ձեռքս այս: Եւ զամենայն ինչ ցուցի ձեզ զի

* 'ի (Երան), զերեամ

- այսպէս պարտ է վաստակել, և դարմանել զՏի-
 ւանդա, և յիշել զբանն Տեառն Յիսուսի, զոր
 ինքն իսկ ասաց. Երանելի է մանաւանդ տալ՝ քան
 36 ասնուլ: Եւ զայս իբրև ասաց, եղեալ ծունր ամե-
 37 նեքումբք՝ եկաց յաղօթս: Բազում լալիւն եղև ա-
 մենեցուն. և անկեալ զպարանոցան Պօղոսի՝ համ-
 38 բուրեֆին զնա: Սորմոքեֆին մանաւանդ՝ ՚ի վերայ բա-
 նին՝ զոր ասէր, թէ ոչ ևս տեսանելոց են զերեսս
 նորա. և յուղարկեցին զնա ՚ի նաւ անդր:

ԳՂ. ԻՆ

- 1 Եւ իբրև եղև ելանել մեզ և մեկնել ՚ի նոցանէ,
 հանդէպ գնացեալ եկաք ՚ի Կով. և ՚ի վաղիւ անդր
 2 ՚ի Հոռոն, և անտի ՚ի Պատարա: Եւ գտեալ նաւ
 մի՝ զի երթայր ՚ի Փիւնիկէ, և ելեալ ՚ի նա գնա-
 3 ցաք: Եւ յայտ եղեալ Կիպրեայ՝ թողաք զնա ՚ի
 ձախակողմն, նաւեցաք յԱսորիս, և իջաք ՚ի Տիւ-
 4 րոս. քանզի անդ էր նաւն թափելոց զբեռինս: Եւ
 գտեալ զաշակերտսն՝ կացաք անդ աւուրս եօթն.
 որք ասէին ցՊօղոս ՚ի ձեռն Հոգւոյն՝ մի ելանել
 5 յԵրուսաղէմ: Եւ իբրև եղև մեզ կատարել զա-
 ւուրսն՝ ելեալ գնացաք, յուղարկեալ զմեզ ամե-
 նեցուն հանդերձ կանամբք և որդւովք մինչև ար-
 տաքոյ քաղաքին. և եղեալ ծունր առ ծովեզերին՝
 6 կացաք յաղօթս: Եւ հրաժարեցաք ՚ի միմեանց՝
 և ելաք ՚ի նաւն. և նոքա դարձան յիւրեանց տե-
 7 ղիս: Եւ մեր զնան առխեթեալ ՚ի Տիւրոսէ՝ հա-
 սաք ՚ի Պտղմայիդա. և ողջոյն տուեալ եղբարց՝

- 8 եղաք որ մի առ նոսա : Եւ 'ի վաղիւ անդր ելեալ
անտի՝ եկաք 'ի կեսարիա . և մտեալ յապարանսն
Վիլիպպոսի աւետարանչի , որ էր յեօթանց անտի ,
9 ագաք առ նմա : 'Կորա էին դատերք չորք՝ կոյսք
10 մարգարէք : Եւ 'ի լինելն մեր անդ աւուրս բազումս ,
էջ ոմն 'ի Հրէաստանէ մարգարէ՝ անուն Լգարոս :
11 Եւ եկեալ առ մեզ , առեալ զգօտին Պողոսի՝ կապ-
եաց զոտս . և զձեռս իւր , և ասէ . Լյսպէս ասէ
Հրգին Սուրբ . զայրն որոյ գօտիս այս է՝ այսպէս
կապեցեն յԵրուսաղէմ Հրէայք , և մատնեցեն
12 'ի ձեռս հեթանոսաց : Եւ իբրև լուաք զայն՝ ա-
ղաչէաք մեք և որ 'ի տեղուջն էին՝ չելանել նմա
13 յԵրուսաղէմ : Յայնժամ պատասխանի ետ Պողոս .
'Օհնչ գործէք , զի՞ լայքդ և ճմլեցուցանէք զսիրա-
իմ . քանզի ես ոչ միայն կապելոյ՝ այլ և մեռա-
նելոյ յԵրուսաղէմ պատրաստ եմ վասն անուանն
14 Տեանն Յիսուսի Քրիստոսի : Եւ 'ի չանսալն նո-
րա՝ լռեցաք , ասեմք . Տեանն կամք լիցին :
- 15 Եւ յետ աւուրցն այնոցիկ՝ հանդերձեալ ելանէ-
16 աք յԵրուսաղէմ : Եկին ընդ մեզ և յաշակերտաց
անտի կեսարացուոց , և տանէին զմեզ առ որում
վանս ունելոց էաք՝ Սնասովի ումեմն կիպրացոյ՝
17 առաջին աշակերտի : Եւ 'ի մտանելն մեր յԵրու-
սաղէմ , խնդութեամբ ընկալան զմեզ եղբարք :
18 'Ի վաղիւ անդր եմուտ Պողոս ընդ մեզ առ Յակով-
19 բոս . և եկին ամենայն երիցունքն : Եւ ողջոյն տու-
եալ նոցա՝ պատմէր մի ըստ միոջէ՝ զոր արար Լստ-
ուած 'ի հեթանոսս 'ի ձեռն պաշտամանն նորա :
20 Եւ նոցա լուեալ՝ փառաւոր առնէին զԼստուած . և

- ասեն ցնա . Տեսանեն եղբայր՝ քանի բիւրք են հա-
 ւատացելոցն Հրէից , և ամենքեան նախանձաւոր
 21 օրինացն են : Բայց իրազեկ եղեն վասն քո՝ թէ ապ-
 ստամբութիւն ուսուցանես 'ի Ս'ովսիսէ՝ որոց 'ի
 հեթանոսս ամենայն Հրէայք են . ասես՝ մի թլխա-
 22 տել զորդիս նոցա , և մի ըստ կրօնիցն գնալ : Լճոդ
 զԹ'նչ լինիցի՝ ապաքէն լսեն , եթէ եկեալ ես :
 23 Լճոդ զայս արա՛ զոր ասեմք քեզ . են 'ի մեզ արք
 24 չորք ուխտադիրք յանձինս իւրեանց . Օնոսա առ-
 եալ՝ սրբեսցիս ընդ նոսա . և ծախեա՛ ինչ 'ի նոսա՝
 զի գերծցեն զգլուխա . և գիտասցեն ամենքին , թէ
 զորոց իրազեկն եղեն զքէն՝ ոչԹ'նչ է . այլ միաբա-
 25 նիս և դու պահել զօրէնս : Բայց վասն հաւատա-
 ցելոցն հեթանոսաց , մեք առաքեցաք՝ որպէս ընտ-
 րեցաք , մի ինչ այնպիսի պահել նոցա . բայց մի-
 այն զգուշանալ 'ի կոտց զօհելոյ , և յարենէ ,
 26 և 'ի հեղձուցելոյ , և 'ի պոռնկութենէ : Յայնժամ
 Պօղոսի առեալ զարմն՝ 'ի վաղիւ անդր ընդ նոսա
 սրբեալ եմուս 'ի տաճարն . յայտ առնել զկատա-
 րումն աւուրցն սրբութեան , մինչև մատեալ 'ի վե-
 րայ իւրաքանչիւր ուրուք 'ի նոցանէ պատարագ :
 27 Եւ իբրև մերձ էին եթն աւուրքն 'ի կատարել ,
 տեսեալ ցնա 'ի տաճարին Լսիացոց Հրէիցն՝ զե-
 ղուին զնովաւ զամենայն զամբոխն . և արկեալ 'ի նա
 28 ձեռս՝ աղաղակէին . Լ'րք Խրոյէլացիք , օգնեցէք .
 այս այր է՝ որ հակառակ ժողովրդեանն և օրինաց և
 տեղւոյս այսորիկ՝ ամենեցուն ամենայն ուրեք ուսու-
 ցանէ . մինչև Հեթանոսս ևս եմոյժ 'ի տաճարն՝ և
 29 պղծեաց զսուրբ տեղին : Վ'անզի էր յառաջագոյն

- տեսեալ զՏրոփիմոս զԵփեսացի 'ի քաղաքին ընդ նմա . զոր կարծէին , եթէ 'ի տաճար անդր եմոյծ
- 30 Պօղոս : Եւ արժեցաւ քաղաքն ամենայն , և կուտեցաւ ժողովուրդն . և առեալ զՊօղոս՝ ձգէին արտաքոյ տաճարին . և վաղվաղակի փակեցան դրուներն .
- 31 Եւ խնդրէին զնա սպանանել . եհաս զըրոյց 'ի հազարապետ գնդին , եթէ խռովեալ է ամենայն Երուսա-
- 32 զէմ : Արոյ անդէն առեալ զօրականս և հարիւրապետս՝ դիմեաց 'ի վերայ նոցա . և նոցա տեսեալ զհազարապետն և զզօրականն , դադարեցին 'ի հար-
- 33 կանելոյ զՊօղոս : (այնժամ մատուցեալ հազարապետն կալաւ զնա , և հրամայեաց կապել կրկին շղթայիւք՝ և հարցանէր՝ թէ ո՞ր իցէ , և զի՞նչ իցէ
- 34 արարեալ : Եւ ի վերջ այլ իմն աղաղակէին զնմանէ յամբոխին . իբրև ո՛չ կարաց գիտել զստոյգն վասն ամ-
- 35 բոխին , հրամայեաց ածել զնա 'ի բանակն : Եւ իբրև եհատ յաշտիճանն , դէպ եզև բռնեալ բերել զնա 'ի զօրականացն՝ վասն բռնութեան ամբոխին :
- 36 Վանզի զհետ երթայր բազմութիւն ժողովրդեանն ,
- 37 և ասէին՝ Ահա զդա : Ահնչգեռ մտանելոց էր Պօղոս 'ի բանակն , ասէ ցհազարապետն՝ եթէ արժան իցէ ինձ խօսել ընդ քեզ . և նա ասէ . Յուներէն
- 38 գիտնս . Ահ արդեօք դու իցես Եգիպտացին , որ յառաջ քան զայս աւուրս ապստամբեցուցեր՝ և հաներ յանապատ չորս հազարս արս սիկարեանս :
- 39 Եւ ասէ Պօղոս , Ես եմ այր չրէայ 'ի Տարսնէ Կիլիկեացոց , ո՛չ աննշան քաղաքի քաղաքացի . աղաչեմ զքեզ հրամայեալ ինձ խօսել առ ժողովուրդդ :
- 40 Եւ 'ի հրամայելն նորա , Պօղոս կացեալ 'ի վերայ

աշտիճանաց շարժեաց զձեռն ժողովրդեանն . իբրև բազում լուսթիւն լինէր , սկսաւ բարբառել շեք-
րայեցւոց բարբառոյն՝ և ասէ :

ԳՆ : ԽԻ

- 1 Լճք եղբարք և հարք՝ լուարձւք ինձ այժմ առ
- 2 ձեզ պատասխանատուութեանս : Իբրև լուան՝ եթէ
- 3 շեքրայեցւոց լեզուան բարբառեցաւ նոցա՝ առա-
- 4ւել ևս դադարեցին 'ի լուսթիւն : Եւ ասէ . Ես եմ
- 5 այր շրէայ ծնեալ 'ի հարսոյն Աիլիկեցւոց՝ սնեալ
- 6 'ի քաղաքիս յայսմիկ առ ոտս 'Վամաղիէլի , խրատ-
- 7եալ ըստ ճշմարտութեան հայրենի օրինաց , նա-
- 8խանձայոյզ էի 'ստուծոյ՝ որպէս ամենեքին դուք
- 9 այսօր : Ար զսոյն ճանապարհ վարեցի մինչև 'ի մահ ,
- 10 կապել և մատնել 'ի բանտս արս և կանայս . Որ-
- 11 պէս և քահանայապետդ վկայէ ինձ՝ և ամենայն ծե-
- 12րակոյտդ . յորոց և թուղթս առեալ առ եղբարս
- 13 'ի 'Վամասկոս երթայի , ածել և անտի կապեալս
- 14 յԵրուսաղէմ , զի պատժեցցին : Եւ եղև ինձ 'ի
- 15 գնալն և 'ի մերձենալ 'ի 'Վամասկոս , զմիջաւուրքն
- 16 յանկարծակի յերկնից փայլատակեալ լոյս սաստիկ
- 17 զինև . Եւ անկայ յերկիր , և լուայ բարբառ՝ որ
- 18 ասէր ցիս . Սաւուղ Սաւուղ՝ զի՞ հալածես զիս :
- 19 Եւ ես ետու պատասխանի՝ թէ Ո՞վ ես հէր . և ա-
- 20 սէ ցիս , Ես եմ Յիսուս 'Նազովրացի՝ զոր դուն հա-
- 21 լածես : Բայց որ ընդ իսն էին՝ զլոյսն տեսանէին .
- 22 այլ զձայնն ոչ լսէին որ խօսէր ընդ իս : Եւ ասեմ ,
- 23 Օ՞րնչ արարից հէր . և ասէ ցիս հէր . Յարուցեալ

- երթիցես 'ի Ղամասկոս, և անդ պատմեսցի քեզ վասն
- 11 ամենայնի որ հրաման է քեզ առնել: Իբրև ոչ տեսանէի 'ի փառաց լուսոյն այնորիկ, զձեռանէ ձգեալ 'ի նոցանէ՝ որ ընդ իսն էին, մտի 'ի Ղա-
- 12 մասկոս: Ընանիա ոմն այր երկիւղած ըստ օրինաց, վկայեալ յամենայն բնակչաց՝ որ 'ի Ղամասկոս
- 13 Հրէայքն էին. Եկն եկաց առ իս՝ և ասէ, Սա-
- 14 ռուղ եղբայր՝ 'ի վեր հայեաց: Եւ ես նոյնժամայն 'ի վեր հայեցայ 'ի նա. և նա ասէ ցիս. Ըստուած հարցն մերոց յառաջագոյն ընտրեաց զքեզ ճանաչել զկամս նորա, և տեսանել զարդարն, և լսել բարբառ
- 15 'ի բերանոյ նորա. Գի եղիցիս վկայ նորա առ ա-
- 16 մենայն մարդիկ՝ որոց տեսերն և լուար: Եւ արգ զի՞ հեղգաս, արի մկրտեանց և լուան զմեզս քո 'ի
- 17 կարդալ զանուն նորա: Եւ եղև ինձ 'ի դառնալն յԵրուսաղէմ՝ և կալ յաղօթս 'ի տաճարին, լինել
- 18 'ի զարմացման. Եւ տեսանել զնա՝ զի ասէր ցիս. Վաղթան ել յԵրուսաղէմէ վաղվաղակի, քանզի չեն
- 19 ընդունելոց զքո վկայութիւնդ վասն իմ: Եւ ես ասեմ. Տէր՝ ինքեանք իսկ գիտեն՝ զի ես էի որ 'ի բանտն տայի, և դան հարկանէի ըստ ժողովրդոց
- 20 զհաւատացեալս 'ի քեզ: Եւ յորժամ հեղոյր ար- իւնն Ստեփանոսի վկայի քո, ես ինքն էի՝ որ 'ի վերայ կայի, և կամակից լինէի սպանման նորա,
- 21 և պահէի զհանդերձս սպանողացն նորա: Եւ ա- սէ ցիս. Վնա՛, զի ես 'ի հեթանոսս հեռաւորս ա-
- 22 ռաքեցից զքեզ: Եւ ունկն դնէին նմա մինչև ցայս բան. ապա բարձին զձայնս իւրեանց՝ և ասեն. Ինձ յերկրէ զայդպիսիդ՝ զի չէ պարտ այդպիսւոյդ

- 23 կեալ : Եւ յաղաղակելն նոցա՝ և ընկենուլ զհան-
 24 դերձա՝ և զփոշին ցանել յօդան , Հրամայեաց հա-
 զարապետն մուծանել զնա ՚ի բանակն . ասէր՝ գա-
 նիւ հարցանել զնա , զի գիտացից վասն որոյ յանց-
 25 ման պնսպէս աղաղակէին զնմանէ : Եւ իբրև պրկե-
 ցին զնա փոկովք , ասէ Պօղոս ցհարիւրապետն որ
 ՚ի վերայ կայր . եթէ Օպր Հռովմայեցի և անա-
 26 րատ պարտ իցէ ձեզ գան հարկանել : Իբրև լուաւ
 հարիւրապետն , մատուցեալ առ հազարապետն
 պատմեաց՝ և ասէ . Օրինչ կամիս առնել քանզի
 27 պրս այս Հռովմայեցի է : Եւ մատուցեալ հազա-
 րապետն , ասէ ցնա . Եսն դու ցիս՝ Հռովմայեցի
 28 ես . և նա ասէ , Եսն : Պատասխանի ետ հազա-
 րապետն . Ես բազում գլխոց զգլխուորութիւնս
 զայս ստացայ . ասէ Պօղոս . Ես ծնեալ իսկ ՚ի դմին
 29 եմ : Եւ վաղվաղակի ՚ի բաց կացին ՚ի նմանէ՝ որ
 հարկանելոցն էին զնա . և հազարապետն իսկ երկ-
 եաւ , իբրև գիտաց եթէ Հռովմայեցի է , և զի
 կապեալն ևս էր զնա :
- 30 Եւ ՚ի վաղիւ անդր կամէր գիտել զճմարիտն , թէ
 զինչ չարախօսութիւն իցէ Հրէիցն . արձակեաց
 զնա՝ և հրամայեաց կոչել զքահանայապետն և
 զամենայն ատեանն . և իջուցեալ զՊօղոս՝ կացոյց ՚ի
 մէջ նոցա :

ԳԼ ԻԳ

- 1 Եւ հայեցեալ Պօղոսի յատեանն՝ ասէ . Եթե
 եղբարք՝ ես ամենայն ուղիղ մտօք գնացեալ եմ ա-
 2 ռաջի Եստուծոյ մինչև ցայսօր : Եւ քահանայա-

պետն Ենանիա հրամայեաց սպասաւորացն հարկա-
 3 նել զքերան նորա : Յայնժամ Պօղոս ասէ ցնա .
 Հարկանելոց է զքեզ Եստուած՝ որմ բռեալ . և
 դու նախ դատել զիս ըստ օրինաց , և առանց օրի-
 4 նաց հրամայես զիս հարկանել : Եւ որ շուրջն կայ-
 ին՝ ասեն . զԲահանայապետ Եստուծոյ հայհոյես :
 5 Եւ ասէ Պօղոս . Ո՛չ գիտէի եղբարք՝ եթէ իցէ
 քահանայապետ . գրեալ իսկ է՝ Օրիշխան ժողովըրդ-
 6 եան քո ոչ հայհոյեսցես : Իբրև գիտաց Պօղոս
 եթէ մի կողմն Սաղուկեցւոց է՝ և միւսն փարիսեց-
 ւոց , աղաղակէր՝ ՚ի մէջ ատենին . Եւրք եղբարք՝ ես
 փարիսեցի եմ , որդի փարիսեցւոյ . վասն յուսոյ
 7 և յարութեան մեռելոց՝ ես աւասիկ դատիմ : Եւ
 զայս իբրև ասաց՝ եղեն հերձուածք փարիսեցւոցն
 և սաղուկեցւոց , և պատուեցաւ բազմութիւնն :
 8 Վանզի սաղուկեցիքն ասեն , Չիք յարութիւն , և
 ոչ հրեշտակ և ոչ հոգի . բայց փարիսեցիքն խոս-
 9 տովանին զերկոսեան : Եւ եղև աղաղակ մեծ . յոմն
 կացին ոմանք ՚ի դպրաց անտի ՚ի կողմանէ փարի-
 սեցւոց , հակառակէին և ասէին . Ո՛չինչ չարու-
 10 թիւն գտանեմք յառնս յայսմիկ , բայց թէ հոգի
 խօսեցաւ ՚ի դմա կամ հրեշտակ : Եւ ՚ի բազմա-
 նալ ամբոխին՝ երկուցեալ հազարապետն թէ գու-
 ցէ ճեղքիցի Պօղոս ՚ի նոցանէ , հրամայեաց զօրա-
 կանին իջանել յափշտակել զնա ՚ի միջոյ նոցա , և
 11 ածել ՚ի բանակն : Եւ ՚ի վաղուեան գիշերին եկաց
 առ նմա Տէր , և ասէ . Վաճալերեանց Պօղէ , զի
 որպէս վկայեցեր վասն իմ յԵրուսաղէմ , նոյնպէս
 պարտ է քեզ և ՚ի Հոռովմ վկայել :

- 12 Եւ իբրև այգ եղև՝ արարեալ ժողով շրէիցն՝
 նզովեցին զանձինս , ոչ ուտել և ոչ ըմպել՝ մինչև
- 13 սպանցեն զՊօղոս : Եւ էին աւելի քան զքառասուն՝
 որոց զայս ընդ միմեանս երդմունս արարեալ էր :
- 14 Որք մասեան առ քահանայապետն և երկիցունս՝
 և ասեն . 'Նզովիւք նզովեցաք զանձինս՝ ոչինչ ճա-
- 15 շակել՝ մինչև սպանցուք զՊօղոս : (Այց դուք զգա-
 ցուցէք հազարապետին հանդերձ ատենիւ , զի իջուս-
 ցէ զնա առ ձեզ , որպէս թէ կամիցիք ճշմարտա-
 գոյնս ինչ գիտել զնմանէ . և մեք յառաջ քան
 զմտակ նորա՝ պատրաստ եմք 'ի սպանանել զնա :
- 16 Եւ լուեալ քեռորդոյն Պօղոսի զգաւաճանութիւնն ,
 եկն եմուտ 'ի բանակ անդր՝ պատմեաց Պօղոսի :
- 17 Եւ կոչեցեալ Պօղոսի առ իւր զմի 'ի հարիւրապետաց
 անսի՝ ասէ . 'Ապատանիս զայս տնոր առ հազարա-
- 18 պետն , զի ունի ինչ պատմել նմա : Եւ նորա առ-
 եալ զնա ասաւ առ հազարապետն՝ և ասէ . Ապա-
 եալն Պօղոս կոչեաց զիս , և աղաչեաց զպատանիս
 զայս անել առ քեզ , ունի ինչ խօսել ընդ քեզ :
- 19 Լուեալ զձեռանէ նորա հազարապետին՝ զնաց մե-
 կուտի , հարցանէր թէ զինչ ունիս խօսել ընդ
- 20 իս : Եւ նա ասէ . շրէայք միաբանեցին աղաչել
 զքեզ , զի 'ի վազիւ զՊօղոս իջուցես յատեան , իբրև
 թէ կամիցին ինչ ճշմարտագոյնս հարցանել վասն
- 21 նորա . Լորդ՝ դու մի անսայցես նոցա . քանզի դա-
 րան գործեալ է նմա 'ի նոցանէ արանց աւելի քան
 զքառասուն , որ նզովեցին զանձինս՝ ոչ ուտել և
 ոչ ըմպել՝ մինչև սպանցեն զնա . արդ պատրաստ
- 22 են՝ և սպասեն քու՛մ հրամանի : Լպա հազարա-

- պետն արձակեաց զպատանին՝ պատուիրեալ մի՛ ու-
- 23 մէք ասել, թէ զայս զգացուցեր ինձ : Եւ կոչեաց
երկուս 'ի հարիւրապետաց՝ և ասէ . Պատրաստե-
ցէք զօրականս երկերիւր , որպէս զի երթիցեն մին-
չև 'ի Կեսարիա . և հեծեալս եօթանասուն՝ և տի-
- 24 գաւորս երկերիւր , 'ի յերից ժամու գիշերոյն . Եւ
գրաստս պատրաստական՝ որպէս զի իջուցեալ զՊօ-
- 25 շոս ապրեցուցեն առ Վեղիքս դատաւոր . Վրեալ
26 թուղթ որ ունէր օրինակ զայս : Կլօղոս Լիւսի-
27 սս առ քաջ դատաւորդ Վեղիքս՝ ողջոյն : Այլս զայս
կալեալ 'ի Հրէից՝ և մերձ 'ի սպանանել 'ի նոցանէ ,
հասեալ 'ի վերայ զօրականաւ ապրեցուցի , իմաց-
- 28 եալ թէ Հռովմայեցի է : Կամեցայ գիտել ըզ-
մլեանն՝ վասն որոյ ամբաստանէինն զգմանէ , իջուցի
- 29 զգա յատեան նոցա : Աոր գտի ամբաստանեալ
վասն խնդրոյ իրիք իւրեանց օրինաց . և ոչի՛նչ ար-
- 30 ժանի մահու կամ կապանաց ունէր մնաս : Իբրև
ազգ եղև ինձ նենգութեան յայրդ լինելոյ 'ի նոցանէ՝
յղեցի առ քեզ . հրաման սուեալ և չարախօսացն
- 31 խօսել զգմանէ առաջի քո . ողջ լեր : Եւ զօրակա-
նացն ըստ հրամանի նորա առեալ զՊօղոս՝ ածին
- 32 գիշերոյն յԱնտիպարիա : Եւ 'ի վաղիւ անդր ար-
ձակեալ զհեծեալս ընդ նմա երթալ՝ դարձան 'ի
- 33 բանակն : Կղքա մտին 'ի Կեսարիա . և սուեալ
ցրատաւորն զթուղթն , առաջի կացուցին նորա և
- 34 զՊօղոս : Իբրև ընթերցաւ՝ եհարց թէ յորմէ՞ նա-
հանգէ իցէ . և ստուգեալ եթէ 'ի Կիլիկեայ է .
- 35 Լուսյց քեզ ասէ՝ յորժամ և չարախօսքն քո եկեսցեն .
և հրամայեաց յապարանս Հերովդի պահել զնա :

ԳԼ. ԻԳ

- 1 Եւ յետ հինգ աւուր էջ քահանայապետն Անանիա հանդերձ ծերովք ոմամբք, և ճարտարախօսաւ Տերտիւղեաւ ոմամբ. որք և զգացուցին դատաւորին վասն Պօղոսի: Եւ ՚ի կոչելն զնա՝ սկսաւ Տերտիւղոսն ամբաստան լինել և ասել: Բազում խաղաղութիւն գտեալ է ՚ի քէն՝ և իրաց ուղղութիւն ազգիս պստրիկ քով խնամով. Ամենայնիւ և ամենայն ուրեք շնորհակալ եմք՝ քաջդ Փելիքս՝
- 4 ամենայն գոհութեամբ: Բայց զի մի աւելի ևս աշխատ արարից զքեզ, աղաչեմ ըսել մեզ կարճ ՚ի կարճոյ՝ քոյին հեղութեամբդ: Վրանզի գտաք զայրս զայս ապականիչ և խռովիչ ամենայն Հրէից՝ որք են ընդ տիեզերս, և առաջնորդ՝ Վազովրացւոց հերձուածոյն: Որ և զտաճարն իսկ կամեցաւ պղծել. զոր և կալաք, և ըստ մերոց օրինաց դատել կամեցաք: Եկեալ Վիստիաս հազարապետ՝ մեծաւ բռնութեամբ ՚ի ձեռաց՝ մերոց եհան: Հրամայեաց և չարախօսացն նորա դալ առ քեզ. յորմէ դու իսկ բաւական լինիցիս վերստին դատեալ, ամենայնի հասու լինել՝ զորոց մեքս ամբաստանեմք
- 9 զդմանէ: Միաբանեցին և Հրէայքն, ասեն՝ Այդ պոպէս է: Պատասխանի ետ Պօղոս, յակնարկել նա՞ զատաւորին խօսել: ՚Ի բազում ամաց լինել քեզ զատաւոր ազգիս պստրիկ գիտեմ. յօժարութեամբ
- 11 վասն իմոց իրաց պատասխտանի առնեմ: Վրանզի կարօղ ես գիտել, զի ոչինչ աւելի է իմ քան զաւուրս երկոտասան՝ յորմէ հետէ ելի երկիրպագաւ

- 12 նել յԵրուսաղէմ : Եւ ոչ 'ի տաճարի անդ գտին
 զիս ընդ ումէք խօսեցեալ, և կամ ժողովս արարեալ
- 13 բաղմաց, ոչ 'ի ժողովուրդս՝ և ոչ 'ի քաղաքի . Եւ
 ոչ յանդիման առնել կարեն քեզ՝ վասն որոյ այժմոյ
- 14 չարախօսեն զինէն : Իայց զայս խոստանամ քեզ, ե-
 թէ ըտտ ճանապարհին՝ զոր ասեն հերձուած, այնպէս
 պաշտեմ զՏայրենի Լստուածն . հաւատացեալ ա-
 մենայնի՝ որ ինչ յօրէնս և 'ի մարգարէս գրեալ է :
- 15 Ունիմ յոյս առ Լստուած, որում և դոքա իսկ
 ակն ունին՝ թէ յարութիւն լինելոց է արդարոց և
- 16 մեղաւորաց : Եորում և ես իսկ ճգնիմ, անխիղճ
 միտս ունել առ Լստուած և առ մարդիկ յամենայն
- 17 ժամ : 'ի բազում ամաց ողորմութիւնս եկի առ-
 նել յազգդ իմ, և ետու պատարագիս . Որովք գտին
 զիս սրբեալ 'ի տաճարին՝ ոչ բազմօք և ոչ ամ-
- 19 բոխիւ, Ոմանք յԵրիցացոց անտի Հրէայք՝ որոց
 պարտ էր գալ առաջի քո՝ և ամբաստան լինել,
- 20 եթէ ունիցին ինչ զինէն . Եւ կամ ինքեանք սոքա
 ասացեն, զինչ գտին յիս անիրաւութիւն՝ մինչդեռ
- 21 կայի յատենին : Իայց միայն վասն միոյ բարբա-
 ողյս այսորիկ՝ զոր ազազակեցի մինչ կայի 'ի մեջ
 նոցա . եթէ Սասն յարութեան մեռելոց դատիմ ես
- 22 այսօր 'ի ձէնջ : Եւ յապաղեաց զնոսա Փելիքս, զի
 ստուգագոյնս գիտէր վասն ճանապարհին, ասէ .
 Եորժամ Լիւսիաս հազարապետ իջցէ այսր՝ տեղե-
- 23 կացայց վասն ձեր : Հրամայեաց հարիւրապետին
 պահել զնա և ունել յընդարձակի, և մի զոք յի-
 րոց անտի արգելուլ 'ի պաշտելոյ զնա :
- 24 Եւ յետ աւուրց ինչ եկն Փելիքս հանգերձ Գրու-

* S

- սեղաւ կնաւ իւրով, որ էր Հրէայ . կոչեաց զՊօղոս՝ և լուաւ ՚ի նմանէ վասն որ ՚ի Յիսուս Վրիստոս հաւատոցն : Եւ ՚ի խօսելն նորա վասն արդարութեան և ժուժկալութեան և հանդերձեալ դատաստանին , զահի հարեալ վեղիքս , ետ պատասխանի . Պոլ առ այժմ՝ երթ՝ և յորժամ ժամ լիցի կոչեցից զքեզ : Սիանգամայն և ակն ունէր՝ թէ տացի ինչ նմա ՚ի Պօղոսէ . վասն որոյ ստեպ կոչեցեալ զնա խօսէր ընդ նմա : Եւ ՚ի կատարել երկուց ամաց՝ եկն փոխանակ վեղիքսի՝ փեսաոս Պորկիոս . իբրև կամեցաւ շնորհս առնել Հրէիցն վեղիքս , եթող զՊօղոս կապեալ :

ԳԼ . ԻԵ

- 1 փեսաոս իբրև ևհաս յիշխանութիւնն , յետ երից
2 առուրց եւ յԵբրուսաղէմ ՚ի կեսարիայ : Եւ զգացուցին նմա քահանայապետքն և գլխաւորք Հրէիցն
3 զՊօղոսէ , Եւ աղաչէին խնդրել շնորհս ՚ի նմանէ . զի կոչեսցէ զնա յԵբրուսաղէմ . դարան գործեալ
4 սպանանել զնա ՚ի ճանապարհի : Իսկ փեսաոս աւարար պատասխանի՝ պահել զնա ՚ի կեսարիա . թէ
5 ինքն իսկ ընդ հուպ անդր երթալոց է : Եւ որ ՚ի ձէնջ կարողք իցեն՝ ասէ , ընդ իս իջենն , և եթէ իցէ ինչ յառնն փնաս՝ ամբաստան լիցին զնմանէ :
6 Եւ լեալ անդ առուրս՝ ոչ աւելի քան զութ կամ զտասն , եկն էջ ՚ի կեսարիա . և ՚ի վաղիւ անդր
7 նստեալ յատենի , հրամայեաց ածել զՊօղոս : Եւ իբրև եկն՝ կացին շուրջ զնովաւ՝ որ յԵբրուսաղէմ :

- իջեալ էին շրէայք . բազում և ծանր վնասս դը-
 8 նէին՝ զոր ոչ կարէին ցուցանել : Բանզի առնէր
 պատասխանի Պօղոս, եթէ Ո՛չ յօրէնս շրէից՝ և
 ոչ ՚ի տաճարն՝ և ոչ ՚ի կայսր ինչ վնասակար եմ :
 9 Իայց Վեստոս կամեցեալ շրէիցն շնորհս առնել՝
 պատասխանի ետ Պօղոսի՝ և ասէ . կամիս յԵրու-
 սաղէմ ելանել՝ և անդ վասն դոցին իրաց դատել ա-
 10 ռաջի իմ : Եւ ասէ Պօղոս . յատենի կայսեր հասեալ
 կամ, ուր պարտ է ինձ դատել . շրէից ինչ չեմ
 11 վնասակար, որպէս և դու իսկ քաջ գիտես : Լպա
 թէ վնասակար իցեմ՝ և արժանի մահու ինչ գոր-
 ծեցի, ոչ զանգիտեմ ՚ի մեռանելոյ . իսկ եթէ ոչ-
 ինչ իցե՛ զորոց սոքա ամբաստան լինին զինէն, ոչ-
 ոք կարէ զիս դոցա շնորհել . ՚ի կայսր բողոքեմ :
 12 Յայնժամ Վեստոս խօսեցեալ ընդ խորհրդակցին՝
 արար պատասխանի, ՚ի կայսր բողոքեցեր՝ առ
 կայսր երթիջեր :
 13 Իբրև անցին աւուրք ինչ՝ Լգրիպպաս արքայ և
 Բերինիկէ եկին ՚ի Կեսարիա՝ յողջոյն Վեստոսի :
 14 Եւ իբրև աւուրս բազումս հանէին անդր, Վես-
 տոս զեկոյց արքայի զՊօղոսէ՝ և ասէ . Լոր մի է
 15 աստ մնացեալ կապեալ ՚ի Վելիքսէ : Այնն որոյ
 իբրև չորայ յԵրուսաղէմ, զգացուցին ինձ քահա-
 նայապետքն և գլխաւորք շրէիցն . խնդրէին յինէն
 16 առնել նմա պատուհաս : Արոց ետու պատասխա-
 նի, Չէ՛ օրէն շուրջայեցուց շնորհել ումք զոք,
 մինչչև ամբաստանեալն յանդիման ունիցի զգատա-
 խազան՝ և տեղի պատասխանուոյ առնուցու վասն ամ-
 17 բաստանութեանն : Եւ իբրև եկին պար՝ ոչինչ յա-

- պաղեցի, այլ 'ի վաղիւն նստեալ յատենի՝ հրա-
 18 մայեցի ածել զայրն : Այսն որոյ մատուցեալ ամ-
 բաստանքն՝ և ոչ մի ինչ վնաս չարութեան 'ի մեջ
 19 բերէին՝ զորոց եսն կարծէի . Բայց խնդիրս ինչ՝
 վասն իւրեանց պաշտաման ունէին ընդ նմա . և
 վասն Հիսուսի ուրումն մեռելոյ, զորմէ ասէր Պո-
 20 ղոս թէ կենդանի է : Իբրև յանհնարս մտի վասն
 այնպիսի իրաց քննութեան, ասեմ եթէ կամիցի՞
 երթալ յԵրուսաղէմ, և անդ դատել վասն նոցին
 21 իրաց : Բայց 'ի Պօղոսի բողոքելն՝ զի պահիցի 'ի
 քաջի արանցն յանդիմանութիւն, հրամայեցի պա-
 22 հել զնա՝ մինչև տաց տանել առ Վայսր : Ագրիպ-
 պաս ցիսեստոս ասէ . կամէի և ես լսել ասնն . և
 նա ասէ՝ վաղիւ լուիցես :
 23 Եւ 'ի վաղիւ անդր իբրև եկն Ագրիպպաս և Բե-
 րինիկէ՝ բազում երևելի սպասուք, և մտին յատ-
 եանն հանդերձ հազարապետօքն և արամբք պատ-
 ուականօք քաղաքին . և հրամայեալ ժեստոսի՝ ա-
 24 ծին զՊօղոս : Եւ ասէ ժեստոս . Արքայ Ագրիպ-
 պա՝ և ամենայն արք՝ որք ընդ մեզ էք . տեսանէք
 զսա . վասն սորա ամենայն ժողովք շրէից ամբաս-
 տան եղեն ինձ յԵրուսաղէմ և աստ . աղաղակէին՝
 25 թէ ճէ պարտ դմա կեալ : Բայց ես 'ի վերայ հա-
 սի թէ ոչինչ է դորա արժանի մահու գործեալ .
 և դորա ինքնին բողոք կալեալ առ քաջ արանցն,
 26 խորհեցայ յղել : Այսն որոյ ստուգութեամբ ինչ
 գրել տեսան իմում՝ ոչ ունիմ . վասն այնորիկ
 ածի զդա առաջի ձեր՝ և մանաւանդ առաջի քօ ար-
 քայ Ագրիպպա . որպէս վերստին քննեալ մարթա-

27 ցից ինչ գրել: Վասնզի անպատեհ իմն թուի ինձ՝ տալ տանել կապեալ մի, և ոչինչ փաստ զնմանէ նշանակել:

ԳԼ . ԽՕ .

- 1 Եւ Ագրիպպաս ասէ ցՊօղոս . Հրամայեալ է քեզ վասն քո խօսել . յայնժամ Պօղոսի ձգեալ
- 2 զձեռն՝ առնէր պատասխանի : Վասն առնեայն ամբաստանութեան Հրէից զինէն՝ արքայ Ագրիպպա՝ համարիմ զանձն երանելի . զի քո առաջի այսօր
- 3 տալոց եմ պատասխանի : Մանաւանդ զի գիտակ իսկ ես ամենայն կրօնից և խնդրոց Հրէից . վասն
- 4 որոյ աղաչեմ երկայնատութեամբ լսել ինձ : Վասն զի զիննաց իմօց՝ որ ՚ի մանկութենէ, ՚ի սկզբանէ լեալ յազգի իմում յԵրուսաղէմ, տեղեակ են ա-
- 5 մենայն Հրէայք : Յառաջագոյն գիտեն ՚ի վաղուց հեռէ, եթէ կամիցին վկայել . զի ըստ ճշմարտագոյն կրօնից օրինացն մերոց կեցեալ եմ փարիսե-
- 6 ցի : Եւ արդ վասն յուսոյն՝ առ հարսն եղելոյ աւետեացն Աստուծոյ՝ գտտեալ կամ յատենի .
- 7 Յոր երկատասան ազգաստոհմիս մերոյ անպակաս զքայգ և զքերեկ պաշտեալ սկն ունին հասանել . վասն որոյ յուսոյ ամբաստանիմ արքայ ՚ի Հրէ-
- 8 իցգ : Օրինչ անհաւատ թուի ձեզ՝ եթէ Աստուծ
- 9 զմեռեալս յարուցանէ : Ես իսկ ինքնին պատշաճ համարէի՝ զբազում ինչ հակառակ անուանն Յի-
- 10 սուսի՝ կողմընցեալ գործել : Օրք և արարի իսկ յԵրուսաղէմ . և զբազումն ՚ի սրբոցն ես բանտարգել առնէի, ՚ի քահանայապետիցն առեալ իշխա-

- նութիւն . և զսպանելոցն նոցա բերէի համար :
- 11 Եւ ըստ ամենայն ժողովրդոցն՝ բազում անգամ պատժեալ զնոսա՝ բռնադատէի հայհոյել . առաւել ևս մոլեալ 'ի վերայ նոցա՝ հալածէի մինչև յար-
- 12 տաքին քաղաքսն : Որովք գնացեալ 'ի Վամասկոս՝ իշխանութեամբ և հրամանօք քահանայապետիցն ,
- 13 Օմիջաւորքն 'ի ճանապարհի տեսի անբայ՝ յերկնից առաւել քան զլուսաւորութիւն արեգական ծագեալ զինև լոյս , և զնոքօք որ ընդ իսն երթա-
- 14 յին : Եւ յամենեցուն մեր անկանել յերկիր , լուայ ձայն որ ասէր զիս՝ Հերբայեցեաց բարբառովի . Սաւոհ Սաւոհ՝ զի՞ հալածես զիս . խիստ է քեզ
- 15 ընդդէմ խթանի աքացել : Եւ ես ասեմ , Ո՞ր ես Տէր . և Տէր ասէ . Ես եմ Յիսուս զոր դուն հա-
- 16 լածես : Եւ արի՛ և կ'աց 'ի վերայ ոտից քոց . զի վասն այսորիկ երևեցայ քեզ՝ առնուլ զքեզ 'ի ձեռն պաշտօնեայ և վկայ՝ որոց տեսերդ զիս , և որոց ե-
- 17 րևեցայց քեզ . Փրկել զքեզ 'ի ժողովրդեանէդ՝ և
- 18 'ի հեթանոսաց , յորս ես առաքեցից զքեզ . Ինչալ զաչս նոցա , դարձուցանել 'ի խաւարէ 'ի լոյս , և իշխանութենէ Սատանայի յԵստուած . առ-
- 19 հաւատովքն որ յիս : Ուստի արքայ Եգիպտոս՝
- 20 ոչ եղէ անհաւան երկնաւոր տեսեանն . Եւ նախ որոց 'ի Վամասկոս և յԵրուսաղէմ էին , և ընդ ամենայն գաւառս Հրէաստանի և 'ի հեթանոսս , պատմեցի զզջանալ՝ և դառնալ յԵստուած կենդանի . արժանի ապաշխարութեան գործս գործել :
- 21 Սակայն այսորիկ Հրէից կալեալ զիս 'ի տաճարին ,

- 22 կամէին սպանանել : () գնութիւն հասեալ առ յԼուտուծոյ՝ մինչև ցայսօր կացի վկայեալ փոքու և մեծի . ոչինչ արտաքոյ ասել՝ քան զոր մարգարէքն և Սուլ-
- 23 սէս խօսեցան զհանդերձելոցն լինելոյ . Եթէ չարչարելոց է Վրիստոսն , եթէ առաջին 'ի յարութենէ մեռելոց՝ լոյս պատմելոց է ժողովրդեանն և հեթա-
- 24 նոսաց : Եւ նորա զայս պատասխանի տուեալ , փեստոս 'ի ձայն մեծ ասէ , Սուլիս Պօղէ , բազում դպրու-
- 25 թիւնքդ զքեզ 'ի մոլութիւն դարձուցանեն : Իսկ Պօղոս ասէ , Ո՛չ մոլիմ քաջդ փեստոս , այլ զցածու-
- 26 թեան և զճշմարտութեան բանս բարբառիմ : Վիտակ իսկ է այսոցիկ արքայ , ըստ որում և համարձակեալդ խօսիմ . քանզի * ծածկել 'ի քէն իմիք 'ի սոցանէ՝ չառնո՛ւմ յանձն . զի ո՛չ եթէ յանկեան
- 27 ուրեք գործեալ իցէ այս : Հաւատա՞ն արքայ Լգ-
- 28 ըիպպա մարգարէից . գիտեմ զի հաւատաս : Եւ ասէ . Լգրիպպաս ցՊօղոս , փոքու իմն հաւանեցու-
- 29 ցանես զիս լինել քրիստոնեայ : Եւ Պօղոս ասէ . Խնդրէի յԼուտուծոյ՝ և փոքու և մեծա՛ւ՝ ո՛չ միայն զքեզ՝ այլ զամենեսեան որ լսեն ինձ այսօր՝ լինել պոպիսի որպէս և եսս եմ , բաց 'ի կապանաց աս-
- 30 տի : Յոտն եկաց արքայն և դատաւորն և Բերի-
- 31 նիկէ , և որ ընդ նոսայն նստէին : Եւ իբրև գնացին , խօսէին ընդ միմեանս և ասէին . Թէ Ոչինչ արժանի մահու կամ կապանաց գործէ պրս այս :
- 32 Իսկ Լգրիպպաս ցփեստոս ասէ . Լքձակել մարթեր զայրս զայս՝ եթէ ոչ էր բողբեալ 'ի կայսր :

* 'ի () այնն , ծածկեալ գոլ

ԳԼ ԻԷ

- 1 Իբրև հրամայեցաւ մեզ նաւել յԽաթալիս, տալին զՊօղոս՝ և զայլս ոմանս կապեալս ցհարիւրապետ մի, որում անուն էր (Յուլիոս՝ Սերաստեան
- 2 գնդին : Եւ ելեալ ՚ի նաւ մի Լնդրամինտացի, որ երթալոց էր ՚ի կողմանս Լսիացւոց՝ գնացաք . էր ընդ մեզ և Լրիստարքոս Սակեդոն ինեսաղոնիկե-
- 3 ցի : Եւ ՚ի վաղիւ անդր իջաք ՚ի Արդովն . և մարդասիրութիւն ցուցեալ Յուլիայ առ Պօղոս, հրամայեաց առ բարեկամսն երթալ՝ և դարման դտա-
- 4 նել : Եւ անտի ելեալ խոնարհագոյն նաւեցաք ՚ի
- 5 Աիպրոս՝ վասն հողմոյն ընդդէմ լինելոյ : Յայնժամ ընդ մէջ ծովուն Աիլիկեայ և Պամիլիկեայ նաւեալ՝
- 6 իջաք ՚ի Սմիոայ Լիկիացւոց : Եւ անդ գտեալ հարիւրապետին նաւ մի Լդէքսանգրացի որ երթայր յԽ-
- 7 տալիս, եմոյծ զմեզ անդր : Եւ ՚ի բազում առուրս ծանրանաւեալք՝ հազիւ հասաք առ Անիդաւ . և ՚ի չթողացուցանել մեզ հողմոյն, նաւեցաք խոնար-
- 8 հագոյն ՚ի Արետէ առ Սաղամինեաւ : Հազիւ անցեալ առ նովաւ՝ եկաք ՚ի տեղի ինչ որ կոչէր Վեղեցիկ նաւահանգիստ . յոր հուպ էր քաղաքն Վաս-
- 9 եայ : Եւ իբրև բազում ժամանակք անցանէին, և սխալ ևս լինէր նաւելոյն . և վասն այն ինչ ևս
- 10 պահոցն անցանելոյ, տայր խրատ Պօղոս, Եւ ասէ ցնոսս . Լնր՝ տեսանեմ զի թշնամանաք և բազում փնասու՝ ոչ միայն բեռինդ և նաւիդ, այլ և ան-
- 11 ձանց մերոց լինելոց է նաւարկութիւնս : Իսկ հարիւրապետն նաւապետին և նաւավարին առաւել ան-

- 12 սայր՝ քան բանիցն Պօղոսի : Իբրև դժպատե՛հ իմն
 թուէր նաւահանգիստն առ 'ի ձմերել, բազումք խոր-
 հեցան գնալ անտի . թերևս կարացցեն հասանել 'ի
 Վիւնիկէ՝ ձմերել 'ի նաւահանգստին Արետացւոց , որ
- 13 հայեր ընդ հարաւակողմն և ընդ աշխարհն : Եւ 'ի
 շնչել հարաւոյն , համարեցան ուր դիմեալն էին
 հասանել . և արկեալ՝ մօտ անցանէին զԱրետեալ :
- 14 Եւ ոչ յետ բազում ժամուց՝ անկաւ զնովաւ հողմ՝
- 15 ուռուցիկ , որ կոչի Եւրակիկլոն : Ընդ յափշտակել
 նաւին՝ և 'ի չհանդուրժել ընդդէմ հողմոյն , թոյլ
- 16 տուեալ երթայաք և գայաք : 'Ի կղզի ինչ դիմեալ՝
 որ կոչէր Աղօղեա , հազիւ կարացաք ըմբռնել զմա-
- 17 կոյկն : Օրո առեալ՝ յօգնականութիւն կապէին
 ընդ նաւն . երկուցեալ թէ գուցէ 'ի յորձանուտն
 անկանիցին , իջուցեալ զառագաստն՝ այնպէս երթա-
- 18 յին և գային : Եւ 'ի սաստկագոյն վշտանալոյն մերոյ՝
- 19 'ի վաղիւ անդր զկարասին ընկեցիկ աւնէին : Եւ
 յերիւր աւուր ընդ իւրեանց ձեռն զգործին նաւին
- 20 ընկեցին : Իբրև ոչ արև՝ և ոչ աստեղք երևէին 'ի
 բազում աւուրս , և ձմեռն ոչ սակաւ կայր 'ի վե-
- 21 մերոյ : Եւ զի բազում աւուրս նօթի էին , յայն-
 ժամ Պօղոս կացեալ 'ի մէջ նոցա՝ ասէ . Պարտ էր
- 22 ձեզ ո՛վ արք՝ անսալ ինձ , և ոչ ելանել 'ի Արետ-
 Եայ՝ և շահել զվիշտս զայս և զմնաս : Եւ արդ՝
- 23 սիրատեմ զձեզ քաջալերել . զի մնաս անձին՝ և ոչ
 միում 'ի ձէնջ լինիցի , բաց 'ի նաւէդ : Վանզի ե-
- 24 որոյ եսն եմ և պաշտեմ զնա , Եւ ասէ . Մի եր-

- կընչիր Պօղէ, կայսեր ևս պարտ է քեզ յանդիման լինել. և ահա շնորհեալ է քեզ Աստուծոյ զամենս
 25 նեսեան, որ են ընդ քեզ 'ի նաւիդ: Ասան այսորիկ քաջալերեցար ուրք, զի հաւատամ յԱստուած՝ թէ այսպէս լինի՝ զորօրինակ խօսեցաւ ընդ
 26 իս: Բայց 'ի կղզի ինչ հասանէ մեզ անկանել:
- 27 Իբրև չորեքտասաներորդ գիշեր լինէր՝ մինչդեռ ծփէաք 'ի Հանդրին անդունդս, 'ի մէջ գիշերին կարծէին նաւավարքն եթէ հասեալ իցեն յաշտարհ
 28 ուրեք: Եւ ընկեցեալ զգունդսն՝ գտին գիրկս քսան. և սակաւ ինչ դարարեալ՝ դարձեալ ընկեցին՝ և գտին
 29 գիրկս հնգետասան: Ահա հի հարեալ թէ գուցէ 'ի խիստ ինչ տեղիս անկանիցին, յետուստ կողմանէ ընկեցին խարիտիս չորս, ըղձանային այգուն լինել
 30 լոյ: Բայց նաւավարքն խնդրէին փախել 'ի նաւէ անտի. և իջուցեալ զկուրն 'ի ծով անդր՝ պատճառանօք որպէս թէ առաջոյ կողմանէ զխարիտիս
 31 ձգելոց իցեն: Ասէ Պօղոս ցհարիւրապեան և ցզօրականսն. Եթէ ոչ դոքա մնան 'ի նաւիս՝ դուք ապրել
 32 ընդ ոչ կարէք: Այնժամ զօրականքն հատին զլարս կրին՝ և 'ի բաց ընկեցին: Եւ մինչդեռ այգն կամէր լինել, աղաչէր Պօղոս զամենեսեան առնուլ կերակուր,
 33 ասէ. Այս չորեքտասաներորդ օր է՝ որում ակն ունիք նօթիս կատարել, և չէ՛ ինչ ճաշակեալ:
- 34 Ասան որոյ ազաչեմ զձեզ՝ ճաշակել կերակուր, զի այն իսկ վասն ձերոյ փրկութեան է. զի ոչ ուր
 35 ըուք 'ի ձէնջ մազ մի 'ի գլխոյ կորիցէ: Եւ իբրև ասաց զայս, առեալ հաց՝ գոհացաւ զԱստուծոյ
 36 առաջի ամենեցուն. երեկ և սկաւ ուտել: Եւ

- քաջալերեցան ամենեքին, և նորա առին կերա-
 37 կուր: Եւ էաք ամենայն հոգիք 'ի նաւին՝ երկեր-
 38 իւր եօթանասուն և վեց: Իբրև յագեցան կերակ-
 րովն, թեթևացուցին զնաւն՝ թափեալ զցորեանն
 39 'ի ծովն: Եւ իբրև այգ եղև՝ զերկիրն ոչ ճանա-
 չէին, բայց զգոգ մի նշմարէին՝ թէ ամին ծովուն
 40 նեւ զնաւն: Եւ զխարիսխն հատեալ՝ ընկեցին 'ի
 ծովն, թողացուցին զխառնելիս թևոցն, և 'ի բաց
 առին զառագաստն. և ետուն հողմոյն յամին կոյս
 41 ծովուն: Ինկեալ 'ի տեղի մի երկծով թիւրեցին
 զնաւն. և առաջին կողմն նաւին խրեալ՝ անշարժ
 մնայր, և յետին կողմն քակէր 'ի բռնութենէն*:
 42 Եւ զօրականացն խորհուրդ արարեալ՝ զի զկապ-
 եալն սպանցեն, և մի ոք լուղիցի և փախիցէ:
 43 Եւ հարիւրապետն քանզի կամեցաւ ապրեցուցանել
 զՊօղոս՝ արգել զնոսա 'ի խորհրդոյն. հրամայեաց
 զի որ կարողն իցեն լուղել՝ անկանիցին նախ, և 'ի
 44 ցամաք ելանիցեն. Եւ զայլն՝ զորս 'ի տախտակս,
 և զորս յայլ ինչ կահ 'ի նաւէ անտի. և այսպէս
 եղև ամենեցուն փրծանել յերկիր:

Գ.Ի. Ի.Բ.

- 1 Եւ ապրեալք՝ յայնժամ գիտացաք թէ Սելիսիւ-
 նէ էր անուն կղզւոյն. բայց բարբարոսքն շնորհեցին
 2 ոչ սակաւ մարդասիրութիւն մեզ: Բանզի լուցին

* 'ի Յոյն, 'ի բռնութենէ ալեացն

- խարոյ՛կ՝ և ընկալան զամենեսին զմեզ վասն անձ
 3 բնին որ ստիպէր՝ և վասն ցրտոյն : Եւ 'ի ժողո-
 վել Պօղոսի խոյն ինչ բազում՝ և դնել 'ի վերայ
 խարուկին , իժ մի 'ի ջերմութենէն ելեալ՝ կալաւ
 4 զձեռանէ նորա : Եւ իբրև տեսին բարբարոսքն
 կախեալ զգազանն զձեռանէ նորա , ասէին ցմիմեանս .
 Ուրեմն սպանող է այրս այս՝ որ թէպէտ և ապրե-
 5 ցաւ 'ի ծովէն , իրաւունքն չետուն կեալ : Եւ նորա
 թօթափեալ զգազանն 'ի հուրն , եղև նմա չար և
 6 ոչինչ : Եւ նորա ակն ունէին նմա պրոնոյ՝ կամ
 անկանելոյ՝ և յանկարծակի մեռանելոյ . իբրև շատ
 ակն կալեալ՝ և տեսանէին թէ ոչինչ մնաս եղև
 նմա՝ դարձեալ դարձուցեալ զբանսն՝ ասէին թէ
 7 աստուած ոմն է : Եւ շուրջ զտեղեաւն զայնուիկ
 էին գիւղք գլխաւորի կղզւոյն՝ որում անուն էր
 Պոպղիոս . որ առ զմեզ յերաշխի զերիա աւուրս՝ և
 8 սիրով ընկալաւ : Եւ եղև հօրն Պոպղեայ 'ի ջերմն
 և յախտ թանչից հիւանդանալ դնել . առ որ
 մտեալ Պօղոս և կացեալ յաղօթս՝ եդ զձեռն և
 9 բժշկեաց զնա : Եւ իբրև այս եղև , այլ հիւանդք՝
 10 որ էին 'ի կղզւոջն՝ գային և բժշկէին . Որք և բա-
 ղում պատուովք պատուեցին զմեզ . և իբրև դնա-
 ցաք , ետուն որ ինչ պէտք էին :
 11 Եւ յետ երից ամսոց ելաք 'ի նաւ մի Աղէքսանդ-
 րացի՝ որ ձմերեալ էր 'ի կղզւոջն նշանաւորաւ Ղի-
 12 ոսկուրացւոց : Եւ իջեալ 'ի Աիրակուսա՝ եղաք ա-
 13 լուրս երիա : Ուստի գնացեալ հասաք 'ի Հռեգի-
 ոմն . և յետ աւուր միոյ 'ի շնչել հարաւոյն , երկօր-
 14 եայք եկաք 'ի Պատիողոս : Ուր և գտաք եղբարս՝

- աղաչեցեալք 'ի նոցանէ լինել աւուրս եօթն . և
- 15 ապա ելաք 'ի Հոովմ: Եւ անտի լուեալ եղբարց զմէնջ՝ ելին ընդ առաջ մեր մինչև յորգոստայն Լպփեայ՝ և Երիցն կրպակաց . զոր տեսեալ Պօղոսի՝
- 16 գոհացաւ զԼստուծոյ և քաջալերեցաւ: Եւ իբրև մտաք 'ի Հոովմ, հրամայեցաւ Պօղոսի լինել առանձինն հանդերձ զինուորան՝ պահպանաւ իւրով:
- 17 Եւ եղև յետ երից աւուրց՝ կոչել նմա զՀրէիցն զլեաւորս . և իբրև եկին, ասէ ցնոսա . Ես սրբ եղբարք ոչինչ հակառակ գործեալ ժողովրդեանն՝ կամ կրօնիցն հայրենեաց, կապեալ յԵրուսաղեմէ
- 18 մատնեցայ 'ի ձեռս Հոովմայեցւոց: Որք իբրև դատեցան զիս՝ կամեցան արձակել, վասն և ոչ մի ինչ
- 19 վնաս մահու գտանելոյ յիս: 'ի հակառակել Հրէիցն, հարկ եղև բողոքել 'ի Ապար . իբր ոչ եթէ
- 20 զազգէն իմմէ ունէի ինչ չարախօսել: Ասն այսր պատճառանաց աղաչեցի զձեզ՝ տեսանել և խօսել . քանզի վասն յուսոյն Խրայելի կամ 'ի շղթայս
- 21 յայտոսիկ: Եւ նորա ասնն ցնա . Ա՛նք ոչ թուղթս ինչ վասն քո ընկալաք 'ի Հրէաստանէ, և ոչ եկեալ որ յեղբարց պատմեաց՝ կամ խօսեցաւ ինչ վասն
- 22 քո չարութիւն: Բայց աղաչեմք 'ի քէն լսել՝ թէ զինչ խորհիցիս . զի վասն հերձուածոյդ այրորիկ յայտ իսկ է մեզ, զի ամենայն ուրեք հակառա-
- 23 կութիւն կրէ: յամ եղեալ նմա օր մի, եկին 'ի վանսն առ նա բազումք . որոց պատմէր վկայութեամբ զարքայութիւն Լստուծոյ . և հաւանեցուցանէր զնոսա վասն Յիսուսի, յորինացն Ա՛ովսեսի
- 24 և 'ի մարգարէից՝ յայգուէ մինչև ցերեկոյ: Եւ ու

- մանք հաւանէին բանիցն , և կէսքն ՀՏաւատային :
- 25 Եւ անմիաբանք լեալ միմեանց՝ արձակէին , յասելն Պօղոսի բան մի . թէ Բարուք խօսեցաւ Հոգին Սուրբ 'ի ձեռն Եսայեայ մարգարէի առ հարսն
- 26 մեր , Եւ ասէ . Ե՛րթ առ ժողովուրդն , և ասացես . լսելով լուիջիք՝ և մի իմասջիք . և տեսանելով տեսջիք՝ և մի տեսջիք : Ը՛ի թանձրացաւ սիրա
- 27 ժողովրդեանն այնորիկ , և ականջօք իւրեանց ծանր լուան , և զաչս իւրեանց կափուցին , զի մի երբէք տեսցեն աչօք , և ականջօք լուիցեն , և սրտիւք ի-
- 28 մասցին՝ և դարձցին , և բժշկեցից զնոսա : Եւ արդ՝ յայտնի լիցի՝ ձեզ , զի հեթանոսաց առաքեցաւ փրկութիւն Լատուծոյ . նոքին և լուիցեն :
- 29 Եւ իբրև զայս ասաց՝ արտաքս գնացին 'ի նմանէ Հրէայքն . որք ունէին 'ի մէջ ինքեանց զբազում
- 30 ինդիրս : Եւ եղև զերկեամ մի՝ բովանդակ իւրով վարձու . Եւ ընդունէր զամենեսեան որ մտանէին
- 31 առ նա : Բարողէր զարքայութիւնն Լատուծոյ , և ուսուցանէր վասն Տեառն Աստուծի Բրիսաոսի , անխափան ամենայն համարձակութեամբ :

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԵՌԵՐԵԼՈՅ
ԱՌ ՀՌՈՎՄԱՅԵՑԻՄ

ԳԼ. Ե

1 ՊՕՂՈՍ ծառայ Յիսուսի Վրիստոսի, կոչեց-
եալ առաքեալ, որոշեալ յաւետարանն Մատ-
2 ծոյ . Որ յառաջ խոստացաւ 'ի ձեռն մարդարէից
3 իւրոց գրովք սրբովք, Այսն Որդւոյ իւրոյ եղելոյ
4 'ի զաւակէ Դաւթի ըստ մարմնոյ . Սահմանելոյ
որդւոյն Մատուծոյ զօրութեամբ ըստ Հոգւոյն սրբ-
5 արութեան . 'ի յարութենէ մեռելոց Յիսուսի Վրիս-
6 տոսի Տեառն մերոյ . Որով ընկալաք շնորհս և ա-
ռաքելութիւն՝ 'ի հնազանդութիւն հաւատոց յա-
7 մենայն հեթանոսս վասն անուանն նորա . Յորս և
8 զուրք էք կոչեցեալ Յիսուսի Վրիստոսի : Ամենե-
ցուն որոց էք 'ի Հռովմ, սիրելեաց Մատուծոյ՝ կո-
չեցելոց սրբոց, շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն
9 յՄատուծոյ Հօրէ մերմէ՝ և 'ի Տեառնէ Յիսուսէ
Վրիստոսէ : 'Եւսիս գոհանամ զՄատուծոյ իմոյ 'ի
ձեռն Յիսուսի Վրիստոսի վասն ձեր ամենեցուն .
զի հաւատք ձեր պատմեալ են ընդ ամենայն աշ-
խարհ : Այլ կայ է ինձ Մատուած, զոր պաշտեմն հոգ-

- ևով իմով յաւետարանի Որդւոյ նորա , թէ որպէս
 10 զյիշատակ ձեր ատենեմ . Յամենայն ժամ յաղօթս
 իմ , աղաչելով զի թերեւ երբէք յաջողեսցի ինձ
 11 կամօքն Մտուծոյ գալ առ ձեզ : Վանզի անձկաց-
 եալ եմ տեսանել զձեզ , զի փոխեցից 'ի ձեզ
 շնորհս ինչ հոգևորս՝ առ 'ի հաստատել զձեզ .
 12 Մայիկն է միտթարակից լինել ձեզ վասն ընդ
 13 միմեանց իմոյ և ձերդ հաւատոց : Ո՛չ կամիմ եթէ
 տգէտք իցէք եղբարք , զի բազում անգամ յօժա-
 րեցի գալ առ ձեզ , և արգելայ մինչև ցայժմ . զի
 և 'ի ձեզ գտից պտուղ ինչ որպէս և յայլ հե-
 14 թանոսս : Վանզի Յունաց և բարբարոսաց՝ իմաստ-
 15 նոց և անմտից պարտապան եմ . Մայնպէս՝ որչափ
 իմովսանն յօժարութեամբ , և ձեզ որ 'ի Հռովմդ
 16 էք՝ աւետարանել : Օ՛ի ոչ եթէ ամօթ ինչ համա-
 րիմ զաւետարանն . քանզի զօրութիւն Մտուծոյ
 է 'ի փրկութիւն ամենայն հաւատացելոց . նախ Հրէի՝
 17 և ապա Հեթանոսի : Օ՛ի արդարութիւնն Մտու-
 ծոյ նովաւ յայտնի 'ի հաւատոց 'ի հաւատս . որ-
 պէս և գրեալ է , թէ Մրդարն 'ի հաւատոց կեցցէ :
 18 Վանզի յայտնելոց է բարկութիւնն Մտուծոյ
 յերկնից 'ի վերայ ամենայն ամբարշտութեան և
 անիրաւութեան մարդկան , որք զճշմարտութիւնն
 19 անիրաւութեամբ ունին . Սկսան զի գիտութիւնն
 Մտուծոյ յայտնի է 'ի նոսա . քանզի Մտուած
 20 իսկ յայտնեաց նոցա : Օ՛ի աներևոյթք նորա 'ի
 սկզբանէ աշխարհի՝ արարածովքս իմացեալ տե-
 սանին . պայիկն է՝ մշտնջենաւորութիւն և զօրու-
 թիւն և աստուածութիւն նորա . զի ոչ գտանիցեն

- 21 ամենևին տալ պատասխանի : Օ՛ր ծանեան զՄատուած , և ո՛չ իբրև զՄատուած փառաւորեցին՝ կամ գոհացան . այլ նանրացան ՚ի խորհուրդս իւրեանց ,
- 22 և խաւարեցան անմտութեամբ սիրաքնոցա : Օ՛ան-
- 23 ձինս առ իմաստունս ունէին՝ յիմարեցան : Եւ փոխեցին զփառս անեղծին Մտուածոյ՝ ՚ի նմանութիւն պատկերի եղծանելի մարդոյ և թռչնոց և չորքոտան-
- 24 եաց և սողնոց : Ա՛յսն որոյ մատնեաց զնոսա Մտուած ՚ի ցանկութիւն սրտից նոցա ՚ի պղծութիւն , անարգել
- 25 զմարմինս իւրեանց յանձինս . Ո՛րք փոխանակեցին զճշմարտութիւն Մտուածոյ ընդ ստութեան . հնազանդեցան և պաշտեցին զարարածս , և ո՛չ զՄարտիչն .
- 26 որ է օրհնեալ յաւիտեանս . ամէն : Ա՛յսն այնորիկ մատնեաց զնոսա Մտուած ՚ի կարիս անարգութեան . զի էգբ նոցա փոխանակեցին զպէտս բնա-
- 27 կանս ՚ի պէտս անբնականս : Ղոյնպէս և արուացն թողեալ զբնական պէտս իգութեանն , բորբոքեցան ցանկութեամբք իւրեանց ՚ի միմեանս . արուք ընդ արուս զխայտառակութիւն գործէին , և զդարձ փոխարինին որ պարտ էր մօլորութեանն նոցա՝ յան-
- 28 ձինս իւրեանց ընդունէին : Եւ որպէս զի ո՛չ ընտրեցին զՄտուած ունել ՚ի գիտութեան , մատնեաց զնոսա Մտուած ՚ի միտս անարգութեան՝ գործել
- 29 զանարժանս . Օ՛լքեայն ամենայն անիրաւութեամբ , պղտնկութեամբ , անզգամոնութեամբ , ազահութեամբ , չարութեամբ , լի նախանձու , սպանութեամբ , հեռիւ , նենգութեամբ , չարաբարութեամբ , շոգմոգք .
- 30 Չարախօսք , աստուածատեացք , թշնամանօղք , ամբարտաւանք , ամբարհտաւաճք , գտիչք չարեաց ,

- 31 զծնօղս անարգուք . Լնմիտք , ուխտադրուճք , ա-
 32 նագորոյնք , աննուէրք , անողորմք : Ոչք հասեալ
 էին յԼստուծոյ իրաւանցն վերայ , եթէ ոչք զայս-
 պիսիսն գործեն՝ արժանի են մահու . և ոչ * միայն
 որ զայն առնեն , այլ և որ կամակիցն՝ լինին գոր-
 ծելեացն :

ԳԼ Բ

- 1 Ստան որոյ առանց պատասխանի տալոյ ես ո՛վ
 մարդ՝ որ դատիտդ . զի որով դատիս զընկերն ,
 զանձն քո դատապարտես , զի դու զնոյն գործես՝ ո-
 րով դատիսն :
- 2 Վրանզի գիտեմք , եթէ Լստուծոյ դատաստանն
 ճշմարտութեամբ է ՚ի վերայ այնոցիկ՝ որ զայնպի-
 3 սիսն գործեն : Խակ արդ՝ խորհիցիս զայս , ո՛վ մարդ ,
 որ դատիս զայնոսիկ՝ որ զայնպիսիսն գործեն՝ և դու
 զնոյնն գործես , եթէ դու ապրելոց իցես ՚ի դա-
 4 տաստանաց անտի Լստուծոյ : Եթէ զմեծութեամբ
 քաղցրութեան նորա , և զներելոյն և զերկայնմտու-
 թեամբն արհամարհիցես . չգիտիցն զի քաղցրու-
 թիւնն Լստուծոյ զքեզ յապաշխարութիւն ածէ :
- 5 Եւ ըստ խտուրթեան քում , և ըստ անզեղ սրտի՝
 գանձես անձին քում բարկութիւն՝ յաւուր բարկու-
 թեան և յայտնութեան արդար դատաւորութեանն
 6 Լստուծոյ . Որ հատուցանէ իւրաքանչիւր ըստ
 7 գործս իւրեանց : Որ համբերութեամբ են ՚ի գործս

* ՚ի (ծննդն , միայն զայն առնեն՝ այլ և կամակից

բարութեան՝ զհառս և զպատիւ և զանեղծութիւն
 8 խնդրեն , զկեանսն յաւիտենից : Իսկ որ 'ի հակա-
 ուսկութենէ անտի են և ապստամբք 'ի ճշմարտու-
 թենէն՝ և զհետ երթեալ զանիրաւութեան , բար-
 9 կութիւն և սրամտութիւն : 'Երգութիւն և անձկու-
 թիւն 'ի վերայ ամենայն մարդոյ՝ որ գործէ զչար .
 10 նախ շրէի՝ և ապա շեթանոսի : Փառք պատիւ և
 խաղաղութիւն ամենայնի որ գործէ զբարի . նախ
 11 շրէի՝ և ապա շեթանոսի : Օ,ի ոչ է ակնառու-
 թիւն առաջի Լստուծոյ :

12 Որք միանգամ արտաքոյ օրինացն մեղան , ար-
 տաքոյ օրինացն կորնչին . և որք ընդ օրինօքն մե-
 13 ղան , օրինօքն և դատեսցին : Օ,ի ոչ եթէ որ լսե-
 լիք օրինացն են՝ արդարացեալ են առաջի Լստու-
 14 ծոյ , այլ առնելիք օրինացն արդարացին : Լսլ
 յորժամ հեթանոսք՝ որ զօրէնս ոչ ունին , բնու-
 թեամբ զօրինացն գործիցեն , նոքա որ զօրէնս ոչ
 15 ունին՝ անձանց իւրեանց իսկ են օրէնք . Որք ցուցա-
 նեն զգործս օրինացն գրեալ 'ի սիրտս իւրեանց՝
 վկայութեամբ մտաց իւրեանց , * և յանդիմանել
 զմիմեանս 'ի խորհրդոց՝ իւրեանց , կամ թէ պա-
 16 տասխանի իսկ տալ . Յաւուրն՝ յորում դատիցի
 Լստուած զգազտնիս մարդկան՝ ըստ աւետարանիս ի-
 17 մոյ , 'ի ձեռն Յիսուսի Վրիստոսի : Լպա եթէ դու
 շրէայ անուանեալ ես , և յեցեալ ես յօրէնսն՝
 18 և պարծիս յԼստուած , Եւ գիտես զկամս նորա ,
 և ընտրես զլաւն , և խրատեալ ես յօրինացն ,

* 'ի Յոյն , յանդիմանել զմիմեանս խորհրդոց

- 19 Ստահ ես յանձն քո առաջնորդ լինել կուրաց՝
 20 լոյս խաւարեղոց՝ Խրատիչ անղգամաց՝ վարդապետ
 աղայոց . ունել զկերպարանս գիտութեան և ճրչ-
 21 մարտութեան օրինացն : Իսկ արդ որ ուսուցանեա
 զընկերն , զանձն քո ոչ ուսուցանես . որ քարոզես
 22 չգողանալ՝ գողանաս . Որ ասես չնալ՝ շնաս . որ
 23 գարշես ՚ի մեհենաց՝ զսեղանս կողոպտես . Որ օրի-
 նօքն պարծիս՝ յանցանել ընդ օրէնան զՍտուած-
 24 անարգես : Օ՛ր անուն Մտուծոյ վասն ձեր հայ-
 հոյի ՚ի մէջ հեթանոսաց՝ որպէս և գրեալ է :
- 25 Թլփատութիւն օգնէ եթէ զօրէնան պահիցես .
 ապա եթէ յանցաւոր օրինացն իցես , թլփատու-
 26 թիւն քո անթլփատութիւն եղև : Իսկ եթէ ան-
 թլփատութիւնն զիրաւունս օրինացն պահիցէ . ոչ
 ապաքէն անթլփատութիւն նորա ՚ի թլփատութիւն
 27 համարեսցի . Եւ դատիցի որ ՚ի բնէ անթլփատու-
 թիւն է՝ զօրէնան կատարելով , զքեզ որ գրոջն և
 28 թլփատութեամբն յանցաւոր օրինացն իցես : Օ՛ր
 ոչ եթէ որ յայտնի չրէայն է , և ոչ որ յայտնի
 29 մարմնով թլփատութիւն . Եւ որ ՚ի ծածուկ չրէ-
 այն է , և թլփատութիւն սրտի , հոգևով՝ և ոչ գրով .
 որոյ գովութիւնն ոչ ՚ի մարդկանէ է , այլ յԱս-
 տուծոյ :

ՊՂ . Պ

- 1 Իսկ արդ՝ զի՞նչ աւելի է չրէին , կամ զի՞նչ
 2 օգուտ ՚ի թլփատութենէ անտի : Խաղում ինչ ամե-
 նայն իրօք . նախ այն իսկ՝ զի հաւատարիմ եղեն

3 պատգամքն Լստուծոյ : Իսկ արդ՝ եթէ չէր հաւա-
 տացեալ ոմանց՝ միթէ անհաւատութիւն նոցա զԼս-
 4 տուծոյ հաւատան խափանէ՞ր . քաւ լիցի : Լրդ ե-
 ղիցի Լստուած ճշմարիտ , և ամենայն մարդ սուտ՝
 որպէս և գրեալ է . Որպէս արդար եղիցիս ՚ի բանս
 5 քո , և յաղթեսցես ՚ի դատել քեզ : Իսկ արդ՝ ե-
 թէ ապիրատութիւն մեր զԼստուծոյ արդարութիւն
 յանդիման կացուցանէ՞ զի՞նչ ասեմք . միթէ անի-
 6 րա՛ւ ինչ է Լստուած՝ որ ածէ զբարկութիւն . Լստ
 մարդկութեան ասեմ , քաւ լիցի . ապա թէ ոչ՝
 7 զի՛արդ դատի Լստուած զաշխարհ : Թի եթէ
 ճշմարտութիւնն Լստուծոյ յիմում ստութեանն
 առաւելաւ ՚ի փառս նորա , զի՞ ևս ես իբրև զմե-
 8 ղաւոր դատիմ : Եւ կամ թէ՛ որպէս հայհոյիմքն ,
 և որպէս ասեն զմէնջ ոմանք ապել , թէ Լրասցուք
 զչար՝ զի եկեսցէ բարի . որոց դատաստանքն յիրա-
 9 լի են : Եւ արդ՝ ի՛ն իւիք առաւել իցեմք . ապա-
 քէն և ո՛չ իւիք . քանզի յառաջագոյն իսկ մեղա-
 դիր եղեաք Հրէից և հեթանոսաց՝ ամենեցուն ընդ
 10 մեղօք լինելոյ : Որպէս և գրեալ է . թէ Ոչո՞ք է
 11 արդար՝ և ո՛չ մի . Եւ ո՛չ գոյ որ իմանայ , և ոչո՞ք
 12 է որ խնդրէ զԼստուած : Լմենքեան խոտորեցան
 ՚ի միասին և անպիտանացան . ոչո՞ք է որ առնէ
 13 զբաղցրութիւն , և ոչո՞ք է մինչև ՚ի մի : Գերեզման
 բաց է կոկորդ նոցա , լեզուօք իւրեանց նենգաւորք
 14 եղեն . թոյնք իժից ՚ի ներքոյ շրթանց նոցա : Որոց
 15 բերանք անիծիւք և դառնութեամբ լի են : Երագ
 16 են ոտք նոցա հեղուլ զարիւն : Իեկումն և թշուա-
 17 ուութիւն ՚ի ճանապարհս նոցա . Եւ զճանապարհն

- 18 խաղաղութեան ոչ ծանեան : Ո՛չ է երկիւղ Մստուծոյ առաջի աչաց նոցա :
- 19 Բայց գիտեմք՝ որ քնչ միանգամ օրէնքն ասեն՝ այնոցիկ որ ընդ օրինօքն են՝ ասեն . զի ամենայն բերան խցցի , և դատապարտ լիցի ամենայն աշխարհ
- 20 Մստուծոյ : Ը,ի ՚ի գործոց օրինաց ոչ արդարացի ամենայն մարմին առաջի նորա . քանզի օրինօքն է
- 21 գիտութիւն մեղաց : Բայց արդ՝ առանց օրինացն իսկ արդարութիւնն Մստուծոյ յայտնեալ է՝ վկայ-
- 22 եալ յօրինաց անտի և ՚ի մարգարէից : Վանզի արդարութիւնն Մստուծոյ ՚ի հաւատոց անտի Յիսուսի Վրիստոսի յամենայն հաւատացեալս . և ոչքնչ է
- 23 խտիր : Վանզի ամենեքեան մեղան . և նուազեալ
- 24 են ՚ի փառաց անտի Մստուծոյ : Եւ արդարանան ձրի նորին շնորհօք ՚ի ձեռն փրկութեան որ ՚ի Վրիստոս Յիսուս . Ը,որ յառաջն եդ Մստուած ՚ի քա-
- 25 ւութիւն ՚ի ձեռն հաւատոց արեամբն նորա , ՚ի հանդէս արդարութեան նորա՝ վասն թողութեան
- 26 յառաջագոյն մեղացն գործելոց , ՚ի ներելն Մստուծոյ , ՚ի հանդէս արդարութեան նորա ՚ի ժամանակի յայսմիկ . զի եղիցի նա արդար , և արդարա-
- 27 ցուացէ զայն՝ որ ՚ի հաւատոցն Յիսուսի : Իսկ արդ՝ ո՛ր են պարծանքն . արգելան . յորոց օրինաց , ՚ի գործոց անտի . ոչ . այլ ՚ի հաւատոցն օրինաց :
- 28 Վանզի համարիմք հաւատովք արդարանալ մարդոյ՝
- 29 առանց գործոց օրինացն : Եթէ չրէից միայն իցէ Մստուած՝ և հեթանոսաց ոչ . այո՛ և հեթանոսաց :
- 30 Ը,ի եթէ մի է Մստուած՝ որ արդարացուցանէ զթլիատութիւնն ՚ի հաւատոց , ապա և զանթլիա-

31 տուժիւնն նովին հաւատովք : Արդ՝ զօրէնսն ինչ
 խափանեմք հաւատովքս . քաւ լիցի . այլ զօրէնսն
 հաստատեմք :

ԳԼ . Գ

1 Իսկ արդ՝ զի՛նչ ասիցեմք զգտանելն Աբրահամու
 2 նահապետին մերոյ ըստ մարմնոյ : Զի եթէ Աբրա-
 համու գործովք էր արդարացեալ՝ ունել ունէր
 3 պարծանս՝ այլ ո՛չ առ Աստուած : Իսկ զի՛նչ ասի-
 ցէ գիր . Հաւատաց Աբրահամ Աստուած՝ և հա-
 4 մարեցաւ նմա յարդարութիւն : Իայց այնմ որ
 գործիցէն , ո՛չ համարին վարձքն ըստ շնորհաց՝
 5 այլ ըստ պարտեաց : Իսկ այնմ որ ո՛չն գործիցէ՝
 քայց հաւատայցէ յայն , որ արդարացուցանէ զամ-
 6 բարիչսն , համարին հաւատք նորա յարդարութիւն :
 7 Որպէս և Վաւիթ ասէ զերանութիւն մարդոյ՝ ո-
 րում Աստուած համարի արդարութիւն առանց
 8 գործոց : Երանի՛ որոց թողան անօրէնութիւնք , և
 9 որոց ծածկեցան մեղք իւրեանց : Երանեալ է այր՝
 10 որում ո՛չ համարեցի Տէր զմեղս նորա : Արդ՝ ե-
 րանութիւնս այս ՚ի վերայ թլփատութեան է , ե-
 11 թէ ՚ի վերայ անթլփատութեան . քանզի ասեմք՝
 եթէ համարեցան Աբրահամու հաւատքն յարդարու-
 10 թիւն : Արդ զի՛արդ համարեցան . մինչդեռ ՚ի թլփա-
 տութեան էր՝ եթէ յանթլփատութեան . ո՛չ ՚ի
 11 թլփատութեանն , այլ յանթլփատութեան : Եւ
 նշանակ առ զթլփատութիւնն , կնիք արդարութեան
 հաւատոցն՝ որ յանթլփատութեանէ անտի . զի ե-

- ղիցի նա հայր ամենայն հաւատացելոց որ յան-
 թըլիատութենէ անտի իցեն, առ 'ի համարելոյ և
- 12 նոցա արդարութիւն. Եւ հայր թըլիատութեան՝ որոց
 ոչ 'ի թըլիատութենէ անտի և եթ, այլ և որոց
 երթայցեն ընդ հետս անթըլիատութեան հաւատոց
 հօր մերոյ Մարահամու :
- 13 . Օ՛ի ոչ եթէ օրինօքն են աւետիքն Մարահամու՝
 և զաւակի նորա՝ ժառանգ լինել աշխարհի, այլ 'ի
- 14 հաւատոցն արդարութենէ : Օ՛ի եթէ որք յօրինացն
 են, ժառանգ իցեն. ապա ընդունայն են հաւատքն՝
- 15 և դատարկ աւետիքն : Վանզի օրէնքն զբարկու-
 թիւն գործեն. բայց ուր ոչ են օրէնք՝ և ոչ յանցանք
- 16 ինչ : Ա՛յնսն այնորիկ 'ի հաւատոց անտի, զի ըստ
 շնորհացն իցէ. առ 'ի լինելոյ հաստատուն աւետ-
 եացն ամենայն զաւակին. ոչ այնմ միայն որ յօ-
 րինաց անտի, այլ և այնմ որ 'ի հաւատոցն Մարա-
- 17 համու, որ է հայր մեր ամենեցուն. Որպէս և գրեալ
 է թէ Հայր ազգաց բազմաց արարից զքեզ առաջի
 Մտուծոյ. որում հաւատաց՝ եթէ կենդանի առնէ
- 18 զմեռեալս, և կոչէ զչգոյն իբրև զգոյ : Որ յանյոյսն
 յուսով հաւատաց, լինել նմա հայր ազգաց բազ-
 մաց. որպէս և ասացան, թէ Մայնպէս եղիցի զա-
- 19ւակ քո : Եւ նա ոչ երկմտեաց 'ի հաւատոցն. թէ-
 պէտ և հայեցաւ 'ի մարմին իւր՝ այնուհետև իբրև
 'ի մեռեալ. քանզի զհարիւրամենիւք ուրեմն էր. և
- 20 'ի մեռելութիւն յարգանդին Սառայի : Բայց յաւեա-
 եացն Մտուծոյ ոչ երկմտեաց անհաւատութեամբ.
 այլ զօրացաւ հաւատովք, ետ փառս Մտուծոյ .
- 21 Եւ հաստատեցաւ 'ի միտս իւր, եթէ որ խոստա-

- 22 ցան՝ կարօղ է առնել : Վլանն որոյ համարեցաւ
 23 նմա յարդարութիւն : Լորդ զի գրեցաւն , ոչ եթէ
 24 վանն նորա միայն՝ եթէ համարեցաւ նմա . Ե՛յլ և
 վանն մեր որոց համարելոց է . որք հաւատամք յայն՝
 25 որ յարոյցն զՅիսուս զՏէր մեր ՚ի մեռելոց . Որ
 մատնեցաւ վանն յանցանաց մերոց . և յարեաւ վանն
 զմեզ արդարացուցանելոյ :

ԳՎ. Ե

- 1 Լստուհեաւ արդարացեալք ՚ի հաւատոց անտի ,
 խաղաղութիւն կալցուք առ Լստուած ՚ի ձեռն
 2 Տեառն մերոյ Յիսուսի Վրիստոսի . Որով և զըն-
 ծայութիւն ընկալաք հաւատովք ՚ի շնորհս յայտ-
 սիկ՝ յորում կամք , և պարծիմք յուսով փառացն
 3 Լստուծոյ : Եւ ոչ այսչափ միայն , այլ և պար-
 ծիմք ևս ՚ի նեղութիւնս մեր . քանզի գիտեմք , ե-
 4 թէ նեղութիւնք զհամբերութիւն գործեն , Համ-
 5 բերութիւն զհանդէս , հանդէս զյոյս . Յոյս ոչ եր-
 բէք ամաչեցուցանէ . զի սէրն Լստուծոյ սփռեալ է
 ՚ի սիրտս մեր , ՚ի ձեռն Հոգւոյն Սրբոյ՝ որ տուաւ
 6 մեզ : Օ՛ի մինչդեռ տկարքն էաք՝ Վրիստոս վանն
 մեր ՚ի ժամանակի ՚ի վերայ ամբարշտաց մեռաւ :
 7 Օ՛ի վանն արդարոյ հազիւ ոք մեռանիցի . այլ
 վանն բարւոյ թերևս համարձակիցի ոք մեռանել :
 8 * Յայտնեաց Լստուած զսէրն իւր ՚ի մեզ , զի մինչ-
 9 դեռ մեղաւորքն էաք , Վրիստոս վանն մեր մեռաւ .

* ՚ի Հոյնն , Լսոյց յայտնեաց

- հրշափ ևս առաւել յարդարանալս մերում արեւիկ
 արեւամբն նորա՝ ապրեցոցք նովա ՚ի բարկութենե
 10 անտի : Եւ եթէ մինչ թշնամիքն էաք՝ հաշտեցաք
 ընդ Մատուծոյ մահուամբ որդւոց նորա . հրշափ ևս
 առաւել ՚ի հաշտեց մերում՝ ապրեցոցք կենօքն նո
 11 բա : Եւ ոչ այրչափ միոյն , այր և պարծիմք ևս
 Մատուած ՚ի ձեռն Տեառն մերոյ Ախուտի Վրդիս
 տտի . որով և զհաշտութիւնն իսկ ընկալաք :
- 12 Եւ որպէս ՚ի միողէ մարդոյ մեղք յաշխարհ
 մտին՝ և ՚ի մեղաց անտի մահ . և այնպէս յամենայն
 մարդիկ տարածեցաւ մահ՝ որով ամենեքին մեղան :
- 13 Վանգի մինչև յորէնան մեղք էին յաշխարհի . բայց
 14 մեղք ոչ համարին , ուր օրհնք ոչ իցեն : Եւ թա
 դաւորեաց մահ Մարտոյ մինչև ց՝ ողսես՝ և ՚ի
 վերայ չյանցուցերցն , ըստ նմանութեան յանցուա
 15 ծոցն Մարտայ , որ է օրինակ հանդերձելոցն : Եւ
 ոչ որպիս յանցանքն՝ նոյնպէս և շնորհքն . զի ե
 թէ միոյն յանցանք բազումք մեռան , հրշափ ևս
 առաւել շնորհքն Մատուծոյ և պարգեքն՝ շնորհօք
 միոյն մարդոյ Ախուտի Վրդիստտի ՚ի բազումս ա
 16 ռաւելաւ : Եւ ոչ որպէս ՚ի միողէ յանցուցելոյն
 պարգեքս . զի դատաստանն ՚ի միողէ յանցուածոյ
 անտի ՚ի դատապարտութիւն . այլ շնորհքն ՚ի բազ
 17 մաց յանցուածոցն յարդարութիւն : Եւ եթէ ՚ի
 միոյն յանցանաց մահ թագաւորեաց միողն , հրշափ
 ևս առաւել՝ որք զառաւելութիւն շնորհաց և զպար
 18 ւորեցենն ՚ի ձեռն միոյն Ախուտի Վրդիստտի : Եւ
 պա ուրեմն որպէս միոյն յանցանք յամենայն մար

- դիկ դատապարտութիւն , նոյնպէս և միոյն արդարութեամբն՝ յամենայն մարդիկ արդարութիւն կե-
- 19 նաց : Օ՛ի որպէս անհնազանդութեամբ միոյն մարդոյ մեղաւորք բազումք եղեն , նոյնպէս և հնազան-
- 20 դութեամբ միոյն , արդարք բազումք եղիցին : Բայց օրէնք ՚ի ներքս անկան , զի յանցանքն բազմասցին . զի* ուր առաւել եղեն մեղքն , առաւել ևս յաւե-
- 21 լան շնորհքն : Օ՛ի որպէս թագաւորեցին մեղքն ՚ի մահու անդ , նոյնպէս և շնորհքն թագաւորեցան արդարութեամբ ՚ի կեանսն յաւիտենից ՚ի ձեռն Հիսուսի Վրիտտոսի Տեառն մերոց :

ԳԼ . Գ

- 1 Խոյ արդ զի՞նչ ասիցեմք , յաճախեսցուք ՚ի
- 2 մեղքն՝ զի շնորհքն բազմասցին : Վաս լիցի . որք մեռաք մեղացն , զիանդ տակաւին ՚ի նմին կեցցեմք :
- 3 Եթէ ոչ գիտէք՝ զի որ միանգամ մկրտեսցաք ՚ի Վրիտտոս Հիսուս՝ ՚ի մահ տնդր նորա մկրտեսցաք :
- 4 Ինչպէս ընդ նմին մկրտութեամբն ՚ի մահ , զի որպէս յարեաւ Վրիտտոս ՚ի մեռելոց փառօքն Հօր ,
- 5 նոյնպէս և մեք ՚ի նորոգումն կենաց շրջեսցուք : Օ՛ի եթէ անկակից եղեաք նմանութեան մահու նորա .
- 6 այլ և յարութեան նորա լինիցիմք : Օ՛այս գիտասցէք՝ զի հին մարգն մեր խաչակից եղև նորա , զի խափանեսցի մարմին մեղացն , մի ևս ծառայել մեզ
- 7 մեղացն : Օ՛ի որ մեռանին՝ արդարացեալ է ՚ի մե-

* ՚ի Հոյնն , բայց

- 8 զաց անտի : Խկ եթէ մեռաք ընդ Վրիստոսի , հա-
- 9 ւատամք՝ թէ և կեցցուք ընդ նմա : Գիտեմք եթէ
- 10 ղչ մեռանի , և մահ նմա ղչ ևս տիրէ : Չի որ
- մեռաւն՝ մեղացն մեռաւ միանգամ , և որ կենդանին
- 11 է՝ կենդանի է Մատուծոյ : Վոյնպէս և դուք համա-
- րեսջիք զանձինս մեռեալս մեղացն , և կենդանիս
- Մատուծոյ ՚ի Վրիստոս Յիսուս ՚ի Տէր մեր :
- 12 Սի այսուհետև թագաւորեսցեն մեղք ՚ի մահ-
- կանացու մարմինս ձեր՝ հնազանդել ցանկութեանց
- 13 նորա : Եւ մի պատրաստէք զանդամս ձեր զէն անի-
- րաւութեան մեղացն . այլ պատրաստեցէք զանձինս
- ձեր Մատուծոյ՝ որպէս ՚ի մեռելոց ՚ի կենդանիս . և
- 14 զանդամս ձեր զէն արդարութեանն Մատուծոյ : Չի
- մեղք ձեզ ղչ տիրեսցեն . քանզի ղչ էք ընդ օրի-
- 15 նօք՝ այլ ընդ շնորհօք : Խկ արդ զիմրդ . մեղիցնք՝
- զի չեմք ընդ օրինօք այլ ընդ շնորհօք . քաւ լիցի :
- 16 Ոչ գիտէք՝ թէ որում պատրաստէք զանձինս ձեր
- ծառայս ՚ի հնազանդութիւն , ծառայ էք՝ որում
- հնազանդիքն , եթէ մեղաց՝ ՚ի մահ , և եթէ ՚ի հնա-
- 17 զանդութիւն արդարութեան՝ ՚ի կեանս : Եւ շը-
- նորհք Մատուծոյ . զի էիք ծառայք մեղաց՝ հնազան-
- դեցայք ՚ի սրտէ որում աւանդեցայք յառակ վար-
- 18 դպետութեան : Երդ՝ ազատեցեալք ՚ի մեղաց՝ ծա-
- 19 ռայեցէք արդարութեան : Սարդկօրէն ասեմ վասն
- տկարութեան մարմնոյ ձերոյ . զի որպէս պատրաս-
- տեցիք զանդամս ձեր ծառայս պղծութեան և անօ-
- րէնութեան յանօրէնութիւն . նոյնպէս և այժմ
- պատրաստեցէք զանդամս ձեր ծառայս արդարու-

- 20 Թեանն 'ի սրբութիւն : Օ, ի մինչ ծառայքն էիք
 21 մեղաց՝ աղատացեալք էիք յարգարութենէն : Իսկ
 արդ՝ զի՞նչ պտուղ տնէիք յայնժամ, որովք այժմիդ
 զամօթի հարեալ էք . զի վախճանն նոցա մահ է :
 22 Բայց արդ աղատացեալք 'ի մեղացն՝ և ծառայեալք
 Լստուծոյ՝ ունիք զպտուղ ձեր 'ի սրբութիւն, և
 23 վախճանն նորա կեանք յաւիտենից : Օ, ի Թոշակն
 մեղաց մահ է . սցլ շնորհքն Լստուծոյ կեանք յա-
 Վտենից 'ի Վրիստոս Ախուս 'ի Տեր մեր :

ԳՎ. Է :

- 1 Եթէ ո՞չ գիտէք եղբարք, զի ընդ գիտունս օ-
 բինաց խօսիմ . զի օրէնք տիրեն մարդոյ՝ որչափ
 2 ժամանակս կենդանի իցէ : Վանգի կին առնակին
 'ի կենդանի այր իւր կապեալ կայ օրինօք . իսկ
 եթէ մեռցի այրն, արձակեալ է յօրինաց առն :
 3 Լպա ուրեմն մինչ կենդանի է այրն, շուն կօչի՝ ե-
 թէ լինիցի առն այլում . և եթէ մեռցի այրն՝ ազատ
 է յօրինացն, չհամարեալ շուն՝ եթէ քնիցի առն
 4 այլում : Լստահեալ և գուք եղբարք՝ մեռայք օրի-
 նացն մարմնովն Վրիստոսի, լինել այլում որ 'ի
 մեռելացն յարուցեալ է, զի պաղաքեր լիցուք Լս-
 5 տուծոյ : Վանգի մինչ էաքն մարմնով, կարիք մե-
 զաց՝ որ օրինօքն էին՝ զօրանային յանդամս մեր,
 6 առ 'ի պաղաքեր ստնելոյ զմեզ մահու : Բայց այժմ
 դատարկացաք յօրինաց անտի . քանզի մեռաք այն-
 միկ՝ որով ըմբռնեալն էաք, առ 'ի ծառայել մեզ
 նորոգութեամբ Լոգւոյն՝ և ո՞չ հնութեամբ գրոյն :

- 7 Խակ արդ զի՞նչ ասեմք . օրէնքն մեղք իցեն . քաւ
 լիցի . այլ զմեղս ո՛չ գիտէի , եթէ ոչ օրինօք .
 և զցանկութիւնն ո՛չ ճանաչէի , եթէ ոչ օրինացն էր
- 8 ասացեալ՝ Ս՛ի ցանկանայցես : * Պատճառս առին
 մեղքն պատուիրանաւն , և գործեցին յիս զամենայն
 ցանկութիւն . զի առանց օրինացն մեղքն մեռեալ
- 9 էին : Եւ ես առանց օրինացն երբեմն էի կենդանի .
 այլ իբրև եհասս յիս պատուիրանն , մեղքն կենդաւ
- 10 նացան . Եւ ես մեռայ . և գտաւ ինձ պատուիրանն՝
 11 որ ՚ի կեանսն էր , նոյն ՚ի մահ : Օ՛ի մեղացն պատ-
 ճառս առեալ պատուիրանաւն խաբեցին զիս և նո-
 վին սպանին :
- 12 Լստուհեաւ օրէնք սուրբ են՝ և պատուիրանն
 13 սուրբ և արդար և բարերար : Խակ արդ՝ ինձ բարին
 մահ՞ եղև . քաւ լիցի . այլ մեղքն . զի երևեսցին
 մեղքն բարեաւն գործել ինձ զմահ . զի եղիցին ըստ
 առաւելութեան մեղքն մեղաւոր ՚ի ձեռն պատուի-
- 14 րանին : Վիտեմք՝ զի օրէնքն հոգևոր են . այլ ես
 15 մարմնաւոր եմ , ընդ մեղօք վաճառեալ : Օ՛ի զոր
 գործեմն ո՛չ գիտեմ , ո՛չ եթէ զոր կամիմն զայն առ-
- 16 նեմ , այլ զոր ատեամն՝ զայն գործեմ : Լստա թէ
 զոր ո՛չն կամիմ՝ զայն առնեմ , վկայեմ օրինացն՝
 17 եթէ բարւոք են : Լսլ արդ՝ ո՛չ եթէ ես գործեմ
 18 զայն , այլ բնակեալ յիս մեղքն : Վիտեմ զի ո՛չ
 բնակեալ է յիս , այսինքն է ՚ի մարմնի իմո՛ւմ , բարի
 ինչ . զի կամքն առաջի կան ինձ . և առնել զբարին
- 19 ո՛չ : Օ՛ի ո՛չ եթէ զոր կամիմ զբարին առնեմ ,

* ՚ի Յոյն , Լայց պատճառս

- 20 այլ զոր ո՛չն կամիմ զչարն , զայն գործեմ : Լպա
 եթէ զոր ոչն կամիմ՝ զայն առնեմ , ո՛չ ևս ես առ
 21 նեմ զայն՝ այլ բնակեալ յիս մեղքն : * Եւ արդ՝
 գտանեմ զօրէնս այնորիկ՝ որ կամիցին առնել յիս
 22 զբարին . և ինձ՝ չարն առաջի կայ : Հաճեալ եմ
 23 ընդ օրէնսն Աստուծոյ ըստ ներքին մարդոյն : Բայց
 տեսանեմ այլ օրէնս յանդամս իմ , զինեալ հա-
 կառակ օրինաց մտաց իմոց , և գերեալ զիս օրի-
 24 նօքն մեղաց՝ որ են յանդամս իմ : Լսյր մի տառապ-
 եալ եմ ես՝ ո՞վ ապրեցուսցէ զիս ՚ի մարմնոյ աս-
 25 տի մահու : Լսյլ շնորհքն Աստուծոյ ՚ի ձեռն Յի-
 սուսի Վրիստոսի Տեառն մերոյ :

Լպա ուրեմն՝ ես ինքնին մտօք իմովք ծառայ եմ
 օրինացն Աստուծոյ . և մարմնով օրինացն մեղաց :

ԳՎ : Բ

- 1 Ի՞նչ այդպէս իցէ՝ ոչինչ դատապարտութիւն է
 2 այնոցիկ որ ՚ի Վրիստոս Յիսուս : Օ՛ի օրէնք հոգ-
 ւոյն կենաց ՚ի Վրիստոս Յիսուս ազատեցին զիս
 3 յօրինաց մեղացն և մահու : Օ՛ի որ անհնարին էր
 օրինացն՝ որով տկարանայր մարմնով . Լստուած
 զլրդին իւր առաքեաց ՚ի նմանութիւն մարմնոյ մե-
 ղաց , և վասն մեղաց , և դատապարտեաց զմեզս ՚ի
 4 մարմնի անդ . Օ՛ի արդարութիւն օրինացն կատա-
 րեսցի ՚ի մեզ , որք ո՛չ ըստ մարմնոյ գնայցեմք՝ այլ

* ՚ի Յոյն , Եւ արդ գտանեմ զօրէնս ինչ՝ զի
 յորժամ կամիմ առնել զբարին , ինձ

- 5 ըստ հոգւոյն : Օ՛ի որք ըստ մարմնոյն են՝ զմարմ-
 6 նոյն խորհին , և որք ըստ հոգւոյն՝ զհոգւոյն : Օ՛ի
 խորհուրդ մարմնոյ մահ է . և խորհուրդ հոգւոյն՝
 7 կեանք և խաղաղութիւն : Վասնզի խորհուրդ մարմ-
 նոյ թշնամութիւն է յԱստուած՝ զի օրինացն Աս-
 8 տուծոյ ոչ հնազանդի . նաև կարէ իսկ ոչ : Օ՛ի որ
 մարմնոքն են , Աստուծոյ հաճոյ լինել ոչ կարեն :
 9 Բայց դուք ոչ էք մարմնով այլ հոգւով , եթէ
 իցէ Հոգին Աստուծոյ ՚ի ձեզ բնակեալ . ապա եթէ
 10 ք զՀոգի Վրիստոսի ոչ աւելի , սա չէ նորա : Իսկ
 եթէ Վրիստոս ՚ի ձեզ է՝ ապա մարմին մեռեալ է
 վասն մեղաց . և հոգին կենդանի է վասն արդարու-
 11 թեան : Եթէ Հոգի այնպիսի՝ որ յարոյց զՅիսուս
 ՚ի մեռելոց , բնակեալ է ՚ի ձեզ . ապա և որ յա-
 րոյց զՅիսուս Վրիստոս ՚ի մեռելոց՝ կենդանացու-
 ցէ զմահականացու մարմինս ձեր բնակեալ Հոգւով
 իւրով ՚ի ձեզ :
- 12 Ասուհեաւ եղբարք՝ պարտապան եմք ոչ մարմ-
 13 նոյ՝ ըստ մարմնոյ կեալ : Օ՛ի թէ ըստ մարմնոյ կե-
 ցէք՝ մեռանելոց էք . իսկ եթէ հոգւով զգործս
 14 մարմնոյ սպանանիցէք՝ կեցողք : Օ՛ի որ Հոգւովն
 15 Աստուծոյ վարին , նոքա են որդիք Աստուծոյ : Օ՛ի
 ոչ առիք զհոգին ծանայութեան միտանգամ յեր-
 կեալ , այլ առիք զհոգին որդեգրութեան . որով ա-
 16 զաղակեմք Վերայ Հայր : Կոյն ինքն Հոգին վկայէ
 17 հոգւոյս մերում , եթէ եմք որդիք Աստուծոյ : Եւ
 եթէ որդիք , ապա և ժառանգք . ժառանգք Աստու-
 ծոյ՝ և ժառանգակիցք Վրիստոսի . եթէ չարչա-
 րանացն կցորդ լինիմք , և փառացն հազարդ լինելոց

- 18 եմք : Ինձ այսպէս թուի՝ եթէ ոչ եւն արժանի
 չարչարանք ժամանակիս հանդերձանոց փառացն՝ որ
- 19 յայտնելոց եւն ՚ի մեզ : Օ՛ի անկեղաւթիւն արարա-
 20 ծոց՝ յայտնութեան Որդւոյն* Լստուծոց սրտակ : Օ՛ի
 ընդունայնութեան արարածք հնարանդեցան , ոչ
 իւրեանց կամաւ՝ այլ փասն թշնորիկ որ հնարանդե-
 21 ցոյցն յուսով . Օ՛ի և ինքեանք իսկ արարածքն ա-
 զատեսցին ՚ի ծառայութենէ ապահանութեան՝ յա-
 22 զատութիւն փառաց Որդւոյն* Լստուծոց : Վանզի
 գիտեմք , եթէ ամենայն արարածք հեծեն և երկնեն
 23 մինչև ցայժմ : Եւ ոչ այսչափ միայն . այլ և մեք իսկ՝
 որ զպառու շողոյն ունիմք , անձամբ յանձնաւ մեր
 հեծեմք՝ որգեգրութեան ակն կարեալ փրկութեան
 24 մարմնոյ մերոյ : Օ՛ի յուսով ապրեցաք . այլ յոյս
 տեսանելի՝ չէ՞ յոյս . զի զոր տեսանեմք յուսամք , համբե-
 25 սոյ : Լսա թէ զոր ոչն տեսանեմք յուսամք , համբե-
 26 թութեամբ տկն ունիմք : Վոյնպէս և շողին ՚ի թի-
 կունս հատանէ տկարութեան մերում . զի զոր կամքն
 յաղօթս՝ որպէս արժան իցէ ոչ գիտեմք . այլ ինք-
 նին շողին բարեխօս լինի ՚ի հեծութիւնս անմուռնչս :
- 27 Բայց որ քննեն զսիրաս՝ գիտէ զինչ խորհարդ է
 շողոյն . զի ըստ Լստուծոց բարեխօսէ փասն սրբոց :
- 28 Բայց գիտեմք՝ եթէ որոց սիրենն զԼստուած՝ յա-
 մենայնի գործակից լինի ՚ի բարիս՝ որք հրաւիրա-
 29 նաւն կոչեցան : Օ՛ի զորս յառաջն ճանաչէր , յա-
 ռաջագոյն և հրաւիրեաց կերպարանակից լինել
 պատկերի Որդւոյն իւրոյ . զի եղիցի նա անդրանիկ ՚ի

* Ի Յոյնն , որդւոյն

- 30 մէջ եղբարց բազմաց : Եւ զորս յառաջագոյնն հրա-
ւիրեաց՝ զնոսին և կոչեաց . և զորս կոչեացն՝ զնոսին
և արդարացոյց . և զորս արդարացոյցն՝ զնոսին և
- 31 փառաւորս արար : Իսկ արդ զի՞նչ ասեմք առ այս .
եթէ Մատուած 'ի մեր կոյս է , ո՞վ իցէ մեր հակա-
- 32 ռակ : Որ յիւր Որդին ո՛չ խնայեաց՝ այլ վասն մեր
ամենեցուն մատնեաց զնա . զիսորդ ՚չ նովաւ հան-
- 33 դերձ զամենայն շնորհիցէ մեզ : Ո՞վ իցէ որ մեղա-
դիր լինիցի ընտրելոց Մատուծոյ . Մատուած է որ
- 34 արդարացուցանէ , Իսկ արդ ո՞վ է որ դատապարտ
առնիցէ : Վրիստոս (Յիսուս որ մեռան մանաւանդ
թէ յարուցեալ իսկ է . և է ընդ ազմէ Մատուծոյ ,
- 35 որ և բարեխօս իսկ է վասն մեր : Ըրդ ո՞վ մեկնեսցէ
զմեզ 'ի սիրոյն Վրիստոսի , նեղութիւնն թէ անձ-
կութիւնն , թէ հալածա՞նք , թէ սո՞վ , թէ մերկու-
- 36 թիւն , թէ վիճոք , թէ սո՞ւր . Որպէս և գրեալ է .
Սասն քո մեռանիմք զօրհանապազ , համարեցաք
- 37 իբրև զոչխար 'ի սպանդ : Եւ յայսմ ամենայնի ,
առաւել յողթեմք նովաւ՝ որ սիրեացն զմեզ :
- 38 Վանզի հաստատեալ եմ , եթէ ո՛չ մահ և ո՛չ
կեանք և ո՛չ հրեշտակ և ո՛չ իշխանութիւնք , և ո՛չ
որ կանս և ո՛չ հանդերձեալքն և ո՛չ զօրութիւնք ,
- 39 Եւ ո՛չ բարձրութիւն և ո՛չ խորութիւն , և ո՛չ
այլ ինչ արարած՝ կարէ մեկնել զմեզ 'ի սիրոյ ան-
տի Մատուծոյ , որ 'ի Վրիստոս (Յիսուս 'ի Տէր
մեր :

ԳԼ Թ

- 1 Ստուգութեամբ ասեմ 'ի Վրիստոս' և ոչ ստեմ,
- 2 վկայեն ինձ միտք իմ 'ի Հոգի Սուրբ . Օ, ի տրամու-
- 3 թիւն է ինձ յոյժ' և անպակաս ցաւք սրտի իմոյ :
- 4 Օ, ի ուխտիւք խնդրէի ես իսկ ինքնին նզով լինել 'ի
- 5 Վրիստոսէ, վասն եղբարց իմոց և ազգականաց ըստ
- 6 մարմնոյ, Որ են Խարայէլացիք . որոց որդեգրու-
- 7 թիւնն և փառքն և կտակարանքն և օրէնսդրու-
- 8 թիւնն և պաշտօնն և աւետիքն, Որոց հարքն, յու-
- 9 ըոց և Վրիստոս ըստ մարմնոյն, որ է 'ի վերայ ա-
- 10 մենեցուն Մատուած օրհնեալ յաւիտեանս . ամէն :
- 11 Ոչինչ է մարթ' եթէ անկած լինիցի բանն Մատու-
- 12 ծոյ . զի ոչ ամենեքեան' որ յարայելէն են, նորա
- 13 Խարայէլեանք իցեն . Եւ ոչ որ զաւակն Մարահա-
- 14 մու են' ամենեքեան որդիք իցեն . այլ Խահակա-
- 15 կոչեսցի քեզ զաւակ : Մասինքն ոչ եթէ որ որդիք
- 16 մարմնոյն են, են որդիք Մատուծոյ, այլ որդիք ա-
- 17 լետեսցն համարին 'ի զաւակ : Վանդի աւետեաց
- 18 իսկ է բանս այս, եթէ 'ի ժամանակի յայսմիկ ե-
- 19 կից' և եղիցի որդի Սաուայի : Եւ ոչ այնչափ մի-
- 20 այն' այլ և 'ի Հոբեկայ 'ի միտքէ անկողնոյ Սա-
- 21 հակայ հօր մերոյ : Օ, ի մինչև ծնեալ էին, և մինչ-
- 22 չև բարի ինչ կամ չար գործեալ էին . զի ըստ
- 23 ընտրութեանն առաջադրութիւնն Մատուծոյ հաս-
- 24 տատեսցի . Ո՛չ 'ի գործոց' այլ յայնմանէ որ կոչ-
- 25 եացն' սասցաւ նմա . Ի՞նչ երեցն կրտսերոյն ծա-
- 26 ուպեսցէ, որպէս և գրեալ է . Թէ զճակովք սիրե-
- 27 յի, և զԵսաւ ատեցի : Իսկ արդ' զի՞նչ ասեմք .

- միթէ անիրաւութիւն իցէ Լստուծոյ . քան լիցի :
- 15 Օյ Սոփեստի ասէ . Ողորմեցայց՝ որում ողորմե-
- 16 ցայցն , և գթացայց՝ յորս գթացայցն : Լստա՛նչ ըստ
այնմ ինչ է՝ որ կամիցին , և ո՛չ ըստ այնմ՝ որ
ընթանայցէ . այլ ըստ Լստուծոյ որ ողորմին :
- 17 Վանդի ասէ գիր ցփարաւուն . թէ վասն այնո-
րիկ գրգռեցի զքեզ , զի ՚ի քեզ ցուցից զզօրու-
թիւն իմ , և պատմեցի անուն իմ ընդ առննայն
- 18 երկիր : Լստա՛ռբեմն՝ ում կամի ողորմի , և ում
19 կամի խստանայ : Իսկ արդ ասիցնն , թէ մեզ ևս
զի՞ դնէ՞ զի կամաց նորա ոչոք կայ հակառակ :
- 20 Իսկ արդ դու ո՞վ ես մարդ՝ որ պատասխանի ասս
Լստուծոյ . միթէ ասիցն՝ ստեղծուածն ցլտեղծիչն՝
- 21 թէ Բնդեր այդպէս արարեր զիս : Եթէ ո՛չ ունիցի
իշխանութիւն բրուան կաւոյն , ՚ի նոին զանգուա-
ծոյ ասնել անօթ՝ զոմն ՚ի պատիւ և զոմն յանար-
- 22 Գանս : Լստա՛ եթէ կամէր Լստուած ցուցանել
զբարկութիւն , և յայտնի առնել զզօրութիւն իւր ,
որ համբերն բազում երկայնեռութեամբ անօթոցն
- 23 բարկութեան՝ պատրաստելոցն ՚ի կորուստ : Օյ
յայտնի արասցէ զմեծութիւն փառաց իւրոց ՚ի վե-
րայ անօթոցն ողորմութեան , զոր պատրաստեաց ՚ի
- 24 փառս : Օտրա և կոչեաց զմեզ , ո՛չ միայն ՚ի չքէից՝
- 25 այլ և ՚ի հեթանոսաց : Որոքս և Յոսիսէ ասէ .
կոչեցից՝ զոր ո՛չ ժողովարդ իմ , ժողովարդ ինձ .
և զչարեցեալն՝ սիրեցեալ , և զչողորմեալն՝ ողոր-
- 26 մեալ : Եւ եղիցի ՚ի տեղւոջ յորում ասացաւ նո-
ցա՝ թէ ո՛չ ժողովարդ իմ դուք , անդ կոչեցին
- 27 նոքա որդիք Լստուծոյ կենդանւոյ : Եսայի աղա-

- ղակէ վասն Իսրայէլի . Եթէ իցէ թիւ որդւոցն
 Իսրայէլի իբրև զաւազ ծովու՝ տակաւ ինչ մնացորդք
 28 մնասցեն : Գլի բան մի հակիրճ և համառօտ ար-
 դարութեամբ . զբանն հակիրճ արասցէ Տէր 'ի վե-
 29 րայ երկրի : Եւ որպէս առէ Եսայի . Թէ ոչ Տեառն
 զօրութեանց թողեալ էր մեզ զաւակ , Իբրև զ]ո-
 • դամ լինէաք՝ և Վամորայ նմանէաք :
- 30 Իսկ արդ զի՞նչ ասիցեմք . զի հեթանոսք որ ոչ
 երթային զհետ արդարութեան՝ հասին արդարու-
 թեան , այնմ արդարութեան՝ որ 'ի հաւատոց ան-
 31 տի : Եւ Իսրայէլ երթայր զհետ օրինացն արդա-
 րութեան՝ և յօրէնս արդարութեան ոչ ժաման-
 32 եաց : Բնդէք . զի ոչ 'ի հաւատոց՝ այլ իբրև 'ի
 գործոց օրինաց . քանզի գթեցին նոքա առ վիսին
 33 գայթակղութեան . Որպէս և գրեալ է . ահաւա-
 սիկ զնեմ 'ի Սիօն քար գայթակղութեան և վէմ
 գլորման . և ամենայն որ հաւատասցէ 'ի նո՞ մի՞
 ամաչեացէ :

ԿԼ . Ժ

- 1 Ե՛ղբարք՝ իմ կամք մտտի և աղօթք առ Բստ-
 2 ուած , վասն նոցա են 'ի փրկութիւն : Վանզի վկա-
 յեմ նոցա՝ թէ զնախանձն Բստուծոյ ունին , այլ
 3 ոչ գիտութեամբ : Գլի սգէա են Բստուծոյ արդա-
 րութեան , և զիւրեանցն խնդրեն կացուցանել . զի
 արդարութեանն Բստուծոյ ոչ հնազանդեցան :
 4 Վանզի կատարած օրինացն Վրիտոս է՝ յարդա-
 րութիւն ամենայն հաւատացելոց :

- 5 Մովսէս գրէ զարդարութիւնն , որ յօրինաց անտի է . Թէ արասցէ զայն մարդ՝ կեցցէ նովին :
- 6 Իսկ զհաւատոցն արդարութենէ այսպէս ասէ . Մի ասիցես 'ի սրտի քում , ո՞վ ելանիցէ յերկինս , այս
- 7 ինքն է՝ զՔրիստոս իջուցանել . կամ ո՞վ իջանիցէ յանդունդս , այսինքն է զՔրիստոս հանել 'ի մե
- 8 ռելոց : Եւ յի նչ ասէ գիր . Սերձ է բանն 'ի բերան քո՝ և 'ի սրտի քում է . այսինքն է բանն հա
- 9 ւատոց զոր քարոզեմք : Օ՛ի եթէ խոստովանեսցես բերանով քով Տէր զճիսուս , և հաւատասցես 'ի սրտի քում , թէ Լստուած յարոյց զնա 'ի
- 10 մեռելոց , կեցցես : Օ՛ի սրտիւ հաւատայք յարդարութիւն , և բերանով խոստովանիք 'ի փրկութիւն :
- 11 Վանզի ասէ գիր . Լմենայն որ հաւատասցէ 'ի նա ,
- 12 մի ամաչեսցէ : Օ՛ի ոչ գոյ խտիր Հրէի և Հեթանոսի . քանզի նոյն Տէր է ամենեցուն , բաւա
- 13 կան յամենեսին ոչք կարդան առ նա : Օ՛ի ամե
- 14 նայն որ կարդասցէ զանուն Տեառն՝ կեցցէ : Իսկ զինորդ կարդասցեն՝ յոր ոչն հաւատացին . կամ զինորդ հաւատասցեն որում ոչ լուան . կամ զի
- 15 մորդ լուիցեն առանց ուրուք քարոզելոյ . կամ զի մորդ քարոզեսցեն , եթէ ոչ առաքեսցին . որպէս և գրեալ է . Իբրև զի գեղեցիկ են ոտք աւետարանչացն խաղաղութեան և աւետարանչացն բա
- 16 րութեան : Եւ ոչ ամենեքեան հնազանդ եղեն աւետարանին . Եսայի աղաղակէ . Տէր ո՞ հաւատաց
- 17 լոյ մերում : Եպա ուրեմն հաւատք 'ի լսելոյ են , և լուր 'ի բանէն Վրիստոսի :
- 18 Եւ ասեմ , միթէ ոչ լուան . մանաւանդ զի ընդ

ամենայն երկիր ել բարբառ նոցա, և ընդ ծագս
 19 տիեզերաց խօսք նոցա: Եւս ասեմ, միթէ Խարայէլ
 ոչ լուաւ. նախ Սոփսէս ասէ, Ես նախանձեցուցից
 զձեզ ոչինչ ժողովորդեամբ, և ազգաւ անմտաւ
 20 զկենցուցից զձեզ: Բայց Եսայի համարձակի իսկ՝ և
 ասէ. Կտայ այնոցիկ՝ որ զինն ոչ խնդրէին. յայտ-
 21 նի եղէ այնոցիկ՝ որ զինէն ոչ հարցանէին: Եւս
 առ Խարայէլ ասէ. Օօր ամենայն ձգեցի զձեռս իմ
 առ ժողովուրդ անհաւան և հակառակող:

ԳԼ. ԺԵ.

1 Իսկ արդ ասեմ, միթէ մերժեանց Եստուած զժո-
 ղովուրդ իւր. քաւ լիցի. քանզի և ես Խարայէլա-
 ցի եմ, ՚ի զաւակէ Եբրահամու յազգէ Բենիա-
 2 մենի: Ոչ մերժեաց Եստուած զժողովուրդ իւր,
 զոր յառաջն ծանեաւ. թէ ոչ գիտէք յԵղիա զինչ
 ասէ գիր. որպէս ամբաստան լինի Եստուծոյ զԽ-
 3 րայէլէ: Տէր՝ զմարգարէս քո կոտորեցին, և զսե-
 ղանս քո կործանեցին. ես մնացի միայն և խնդրեն
 4 զանձն իմ: Եւս զինչ ասէ նմա պատասխանին.
 Խողի ինձ ասէ՝ եթէն հազար այր, որ ոչ կրկնեցին
 5 ծուներ Բահաղու: Կոյնպէս և յայսմ ժամանակի
 6 մնացորդք՝ ըստ ընտրութեան շնորհացն եղեն: Իսկ
 եթէ շնորհօք, ոչ ևս ՚ի գործոց. ապա թէ ոչ՝
 7 շնորհքն ոչ ևս շնորհք լինին: Իսկ արդ զոր խնդ-
 րէրն Խարայէլ, այնմ ոչ եհաս. բայց ընտրու-
 8 թեանն* եհաս, և այլքն կուրացան. Որպէս

* Ի Յոյն, ընտրութիւնն

- գրեալ է. Ետ նոցա Լատուած հոգի յիմարութեան .
 աչս որովք ոչ տեսանիցեն , և տկանչա՝ որովք ոչ
 9 լիցեն , մինչև ցաթոր ժամանակի : Եւ Վաւիթ
 ասէ . Եղիցին սեղանք նոցա յորդայթ և ՚ի յորս
 և ՚ի գայթակղութիւն և ՚ի հատուցումն նոցին :
 10 Խաւարեսցին աչք նոցա զի մի տեսցեն . և զթի-
 11 կունս նոցա հանապաղ կորացո՛ր : Իսկ արդ ասեմ ,
 միթէ վասն այնորիկ յանցեան՝ զի կործանեսցին .
 քաւ լիցի . այլ նոցա յանցանօքն փրկութիւն հե-
 12 թանոսաց . զի նախանձ արկցէ նոցա : Իսկ եթէ
 յանցանքն նոցա մեծութիւն աշխարհի , և պար-
 տութիւնն նոցա մեծութիւն հեթանոսաց , որչափ
 ևս առաւել լըութիւն նոցա :
 13 Եւ յլ ձեզ ասեմ հեթանոսաց՝ ցորչափ ժամա-
 նակս իցեմ հեթանոսաց առաքեալ , զպաշտօնն իմ
 14 փառաւոր ասեմ , Օ՛րի թերեւ նախանձ * արկից
 նոցա մարմնով իմով՝ և ապրեցուցից զմանա ՚ի
 15 նոցանէ : Օ՛րի եթէ մերժումն նոցա հաշտութիւն
 աշխարհի է . իսկ ընդունելութիւնն զինչ իցէ ,
 16 եթէ ոչ կենդանութիւն ՚ի մեռելոց : Իսկ եթէ
 սկիզբն սուրբ է՝ և զանգուածն . և եթէ արմատն՝
 17 ապա և ուտքն : Եթէ յոտոց անտի ուննք փշրե-
 ցան , և դու որ ձիթենիդ վայրենի էիր՝ պատուա-
 տեցար ՚ի նոսա , և բաժանորդ եղեր յարմատոյն
 18 և պարարտութեան ձիթենւոյն , Ս՛ի պարծիր առ
 ոստովքն . ապա եթէ պարծիցես՝ ոչ եթէ դու զար-
 19 մատն ՚ի վեր ունիս , այլ արմատն զքեզ : Իսկ

* Ի Յոյն , արկից մարմնոյ իմում

- արդ ասիցես, յատրն փշրեցան, զի ես պատուաս-
- 20 տեցայց : Բարւօք է՝ անհաւատութեամբն փշրեցան,
 և գաւ հաւատովք հատաստեցար . մի հպարտա-
- 21 նար՝ այլ երկիր : Օ՛ր թէ Լստուած ՚ի բուն ոտոսն
 ոչ խնայեաց, գուցէ երբէք և ՚ի քեզ ոչ խնայի-
- 22 ցէ : Լրդ տնա զքաղցրութիւն և զսասկուծիւնն
 Լստուծոյ . ՚ի վերայ կործանելոցն սասկուծիւն ,
 և ՚ի վերայ քո քաղցրութիւնն Լստուծոյ, եթէ
- 23 գաւ կոճոպեցիս : Եւ նոքա եթէ ոչ ՚ի նմին ան-
 հաւատութեան կայցեն, պատուաստեցին . զի կա-
 րող է Լստուած միւսանգամ պատուաստել զնոսա :
- 24 Օ՛ր եթէ դու ՚ի բուն ՚ի վայրենի ձիթենւոյ անտի
 հատար՝ և յանբուն ՚ի բարի ձիթենւոյն պատուաս-
 տեցար, որչափ ևս առաւել նոքա՝ որ բունքն իսկ
 են՝ պատուաստեցին յիւրեանց ձիթենւոյն :
- 25 Ա՛չ կամիմ նշարք եթէ տգէտք իցէք խորհրդոյս
 սրտիկ, զի մի յանձինս ձեր իցէք իմաստունք . զի
 կաւթութիւն փոքր ՚ի շատե եղև Խորայէի . մինչև
- 26 ըստն հեթանոսաց մտցէ, Եւ ապա ամենայն Կա-
 րայել կեցցէ . որպէս և գրեալ է . Եկեցէ ՚ի Աի-
 ոփնէ փրկիչ՝ և դարձուցէ զամբարշտութիւնսն ՚ի
- 27 ճակովբայ : Եւ այս նոցա որ յինէն ուխտ, յոր-
- 28 ժամ բարձից զմեզս նոցա : Լստ աւետարանիս
 թշնամիք են վասն ձեր, ըստ ընտրութեանն՝ սիրե-
- 29 լիք վասն հարցն : Վասնզի անզեղը են շնորհք և
- 30 կոչումն Լստուծոյ : Օ՛ր որպէս և դուք երբեմն ա-
 պրստամբք էիք յԼստուծոյ՝ և արդ ողորմութիւն
- 31 գտիք առ նոցա ապաստմութեամբն, Վոյնպէս և

նորա այժմ ապստամբ * եղեն առ ձերով ողորմու-
 32 թեամբդ. զի և՛ նորա ողորմութիւն գտցեն : Վանզի
 արգել Մտուած զամենեսին յանհաւանութիւն ,
 33 զի ամենեցուն ողորմեսցի : Ո՞վ խորք մեծութիւն
 և իմաստութեան և գիտութեան Մտուծոյ . հը-
 պէս զի առանց քննելոյ են դատաստանք նորա , և
 34 առանց զննելոյ են ճանապարհք նորա : Օ, ի ո՞վ
 գիտաց զմիտս Տեառն , կամ ո՞վ խորհրդակից ե-
 35 ղև նմա . կամ ո՞վ ետ նմա փոխ , և առնուցու
 36 զփոխարէն ՚ի նմանէ : Օ, ի ՚ի նմանէ՝ և նովաւ՝ և
 ՚ի նոյն ամենայն . նմա փառք յաւիտեանս . ամէն :

ԳԼ . ԺԲ

- 1 Մշաչեմ զձեզ եղբարք՝ գթութեամբքն Մտու-
 ծոյ՝ պատրաստել զմարմինս ձեր պատարագ կեն-
 դանի՝ սուրբ՝ հաճոյ Մտուծոյ, զխօսուն պաշտօնդ
- 2 ձեր . Եւ մի կերպարանիք կերպարանօք աշխար-
 հիս այսորիկ . այլ նորոգեցարո՞ւք ՚ի նորոգութիւն
 մտաց ձերոց, առ ՚ի քննել ձեզ զլաւն , և եթէ
 զինչ են կամք Մտուծոյ՝ բարին և հաճոյն և կա-
- 3 տարեալն : Օ, այս ասեմ շնորհօքն Մտուծոյ՝ որ
 տուեալ են ինձ , ամենայնի որ է ՚ի ձեզ , մի առա-
 ւել ինչ խորհել քան զարժանն խորհելոյ . այլ
 խորհել ՚ի զգաստանալ իւրաքանչիւր՝ որպէս և բա-
- 4 ժանեաց Մտուած չափ հաւատոց : Արպէս ՚ի մի-
 ում մարմնի անդամս բազումս ունիմք . և անդամքն

* ՚ի Յոյն , եղեն , զի առ ձերով ողորմութեամբդ և

5 ամենայն ոչ զնոյն գործ ունին . Կոյնպէս և բա-
 զումքս մի մարմին եմք ՚ի Քրիստոս . այլ իւրա-
 6 քանչիւր միմեանց անդամք եմք : Բայց ունիմք մեք
 շնորհս ըստ շնորհացն , որ տուեալ են մեզ ազգս
 ազգս . եթէ մարգարէութիւն՝ ըստ չափուն հաւա-
 7 տոց , եթէ պաշտօն՝ ըստ պաշտամանն , եթէ որ
 8 ուսուցանէն՝ ըստ վարդապետութեանն . եթէ որ
 մսիթարէն՝ ըստ մսիթարութեանն . որ առատն է՝
 զուարթութեամբ , որ վերակացուն է՝ փութով , որ
 9 ողորմին՝ լըմտութեամբ : Այր առանց կեղծաու-
 թութեան , ատել զչար , զհետ երթալ բարեաց .
 10 Յեղբայրսիրութեան առ միմեանս գթածք . ՚ի պա-
 11 տիւ զմիմեամբք ելանել . ՚ի փոյթ՝ մի վեհերոտք .
 12 հոգևով եռացէք , Տեառն ծառայեցէք , Յուսով
 խնդացէք , նեղութեան համբերեցէք , աղօթից ստեպ
 13 կացէք , ՚ի պէտս սրբոց հաղորդեցարձք . զհիւրա-
 14 սիրութեան զհետ երթայք : () րհնեցէք զհալածիչս
 15 ձեր , օրհնեցէք և մի անիծանէք : Խնդալ ընդ
 16 խնդացօղս , լալ ընդ լացօղս . Ընոյն միմեանց խոր-
 հիջիք . մի ամբարտաւանէք՝ այլ ընդ խոնարհս զի-
 17 ջանիցիք . մի լինիք իմաստունք յանձինս ձեր . Մի
 ումեք չարի չար հատուցանէք . խորհեցարձք զբա-
 18 ռիս առաջի ամենայն մարդկան : Եթէ հնար ինչ
 իցէ ձեզ՝ ընդ ամենայն մարդկան զխաղաղութիւն
 19 կալջիք : Մի զանձանց վրէժ խնդրէք սիրելիք ,
 այլ տո՛ւք տեղի բարկութեան . քանզի գրեալ է .
 Խճ է վրէժխնդրութիւն , և ես հատուցից՝ ասէ
 20 Տէր : Եւլ եթէ քաղցեալ իցէ թշնամի քո՝ հաց
 տուր նմա , և եթէ ծարաւի՝ ջուր տուր նմա . զայս

- արարեալ՝ կայծակունս հրոյ կուտեսցես 'ի գլուխ
21 նորա : Ս'ի յազթիր 'ի չարէն . այլ յաղթեա՛ բարեան չարին :

ԳԼԶ ԺԳ

- 1 Ըմենայն անձն, որ ընդ իշխանութեամբ իցէ՝ 'ի
հնազանդութեան կայցէ . քանզի ո՛չ ուստեք է իշխանութիւն,
2 յԼստուծոյ կարգեալ են : Ըստուհետև որ հակառակ կայ
իշխանութեանն, Ըստուծոյ հրամանին հակառակ կայ,
3 դատաստանս ընդունին . Օ՛ի իշխանքն ո՛չ են յերկիւղ
բարեաց գործոց՝ այլ չարաց : Ամին չերկրն չել
իշխանութենէ անտի . զբարիս գործեա՛, և ընկ
4 կայցիս զգովութիւն 'ի նմանէ . Օ՛ի Ըստուծոյ պաշտօնեայ
է քեզ 'ի բարիս : Ըպա եթէ չար գործիցես,
5 'ի բարկութիւն այնմ՝ որ զչարն գործիցէ : Ա՛յսն որոյ
հարկ է հնազանդ լինել՝ ո՛չ միայն վասն բարկութեանն,
6 այլ և վասն մտացն խղճի : Ա՛յսն այնորիկ և հարկս
հարկանէք, զի Ըստուծոյ սպասաւորք են՝ 'ի նոյն
7 կանխեալք : Ըրդ հատուցէք իւրաքանչիւր զպարտս . որում զհազկ՝ զհազկն,
8 որում զմաքս՝ զմաքսն, որում զերկիւղ՝ զերկիւղն,
9 որում զպատիւ՝ զպատիւն : Եւ մի՛ ումեք պարտական
գաանիցեք, բայց զմիմեանս սիրելոյ . զի որ սիրէ
զընկերն, զօրէնսն կատարէ . Օ՛մի՛ շնայցեսն,

և մի սպանանիցես, և մի գողանայցես, և մի սուտ
 վկայիցես, և մի ցանկանայցես. և եթէ այլ ինչ
 պատուհիրան է՝ յայն բան բովանդակի, եթէ Սի-
 10 բեցես զընկեր քո իբրև զանձն քո: Սէր ընկերի
 իւրում չար ոչ առնէ. լրումն օրինացն սէր է:
 11 Եւ զայս գիտասջիք վասն ժամանակիս. զի արդ
 ժամ խակ է մեզ 'ի քնոյ զարթնուլ. զի այժմ մերձ
 է մեզ փրկութիւն՝ քան յորժամ հաւատացաքն.
 12 Վիշերն մերժեցաւ՝ և տիւն մերձեցաւ. 'ի բաց ա-
 ռասցուք այսուհետև զգործսն խաւարի, և զգեցցուք
 13 զզէնն լուսոյ: Իբրև 'ի տուրնջեան զգաստացեալք
 շրջեցցուք. մի անառակութեամբք և արբեցու-
 թեամբք, և մի խառն անկողնովք և պղծութեամբք,
 14 և մի նախանձու և հակառակութեամբ. Եւ զգեցա-
 րուք զՏէր Հիսուս Վրիստոս. և մարմնոյ խնամ
 մի տանիք 'ի ցանկութիւնս:

ԳԼՈՒԽ ԺԳ

1 Եւ զտկարացեալն 'ի հաւատս ընկալարուք՝ մի
 2 խղճիւ երկմտութեանց: Ոմն հաւատայ ուտել զա-
 3 մենայն. և որ հիւանդն է, բանջար կերիցէ: Որ
 ուտէն, զայն՝ որ ոչն ուտէ՝ մի անգոսնեսցէ, և որ
 ոչն ուտէ, զայն՝ որ ուտէն, մի դատեսցի. քանզի
 4 Եստուած զնա ընկալաւ: Վու ոմլ ես որ դատիս
 զայլոյ ծառայ. իւրում Տեառն կայ՝ կամ անկանի.
 5 Բայց կացցէ՝ զի կարող է Տէր հաստատել զնա: Ոմն
 պահէ օր ըստ օրէ՝ և ոմն պահէ զօրհանապազ. իւ-
 6 րաքանչիւրոք զիւր միտս հաճեսցէ: Որ խորհի զօրն՝

- Տեառն խորհի . և որ ոչն խորհի զօրն , Տեառն
 չխորհի . և որ ուտէ , Տեառն ուտէ , և գոհանայ
 զՄատուծոյ . և որ ոչն ուտէ , Տեառն չուտէ , և
 7 գոհանայ զՄատուծոյ : Օ՛ր ոչ ոք 'ի մէջ անձամբ
 8 կեայ , և ոչ անձամբ մեռանի : Եթէ կեամք՝ Տեառն
 կեամք , և եթէ մեռանիմք՝ Տեառն մեռանիմք . և
 արդ եթէ կեամք և եթէ մեռանիմք՝ Տեառն եմք :
 9 Վանզի 'ի նոյն խակ և Վրիստոս մեռաւ և եկեաց ,
 զի մեռելոց և կենդանեաց առ հասարակ պիտեացէ :
 10 Իսկ զի դատիւ զեղբայր քո . կամ ընդէր ան-
 դոսնեա զեղբայր քո : Վանզի ամենեքին կալոց եմք
 11 առաջի ատենին Վրիստոսի : Օ՛ր դրեալ է . կեն-
 դանի եմ ես՝ սակ Տէր , զի ինձ կրկնեցի ամենայն
 ծունր և ամենայն լեզու խոստովան լոյսի Մատուծոյ :
 12 Մպա ուրեմն՝ իւրաքանչիւրոք 'ի մէջ ընդ անձին
 13 համարս տացէ Մատուծոյ : Մյսուհետե՝ մի՛ զմիմ-
 եանս դատեսցուք . այլ առաւել զայս դիք 'ի մտի՛
 14 չդնել գայթակղութիւն եղբօրն : Օ՛յս գիտեմ և
 հաստատեալ եմ 'ի Վրիստոս Յիսուս , զի ոչինչ է
 պիղծ նովաւ . բայց այնմ , որ համարիցէ որ ինչ
 15 պիղծ՝ նմա է պիղծ : Օ՛ր եթէ վասն կերակրոյ եղ-
 բայրն քո արտմի , ոչ ևս սիրով գնացեր . մի՛ կե-
 րակրուին քով՝ զնա կորուսաներ , վասն որոյ Վրիս-
 16 տոսն մեռաւ : Ս'ի հայհոյեսցի բարին ձեր :
 17 Օ՛ր ոչ է արքայութիւնն Մատուծոյ կերակուր և
 բնակելի , այլ արդարութիւն և ինզուրիւն և խա-
 18 շաղութիւն 'ի Հոգին Սուրբ : Օ՛ր որ յայտն ծա-
 ուպէ Վրիստոսի , հաճոյ է Մատուծոյ՝ և ընտիր
 19 մարդկան : Մպա այսուհետե զհետե երթիցուք զեա-

- 20 զաղուծեան, և զշինուծեան՝ որ առ միմեանս : Ս'ի վասն կերակրոյ քակեր զգործ Լստուծոյ . ամենայն ինչ սուրբ է . այլ չար այնմ մարդոյ է՝ որ խղճինս
 21 ուտիցէ : Եւ է ոչ ուտել միս և ոչ բնորել գինի, և ոչ որոմ եղբայրն քո գայթակղի, կամ գթէ, կամ
 22 տկարանայ : Դու ապաքէն հաւատս ունիս, կա՛լ առանձինն առաջի Լստուծոյ . երանի որ * ոչ դա-
 23 տիցի զանձն, որոմ զընկերն գործիցէ" : Բայց որ խղճէն, թէպէտ և ուտիցէ՝ դատապարտեալ է՝ զի ոչ ըստ հաւատոց . զի ամենայն ինչ որ ոչ 'ի հա-
 24 ւատոց է՝ մեղք են : † Եւլ այնմ, որ կարօքն է հաւ-
 աասել զձեզ ըստ աւետարանիս իմում և ըստ քա-
 բողութեանն Հիսուսի Քրիստոսի, ըստ յայտնու-
 թեան խորհրդոյն՝ ժամանակօքն յաւիտենից լու-
 25 ցելոյ, Եւ յայտնելոյ այժմիկ 'ի ձեռն գրոց մարգա-
 րեականաց՝ ըստ հրամանի մշտնջենաւորին Լստու-
 ծոյ, 'ի հնազանդութիւն հաւատոց, յամենայն
 26 հեթանոսս ծանուցելոյ՝ Ս'իայնոյ իմաստնոյն Լս-
 տուծոյ, 'ի ձեռն Հիսուսի Քրիստոսի . որում գառք յաւիտեանս . ամէն :

* Ի Յայնն, ոչ դատի զանձն յայնմ զոր ինքն գործէ

† Բայցում օրինակի Հոանաց Տրուդոմ և Էլն ընկեա-
 նառն զայտասիկ Էրիս փունս, այսինքն կամ տասի՝ և կամ 'ի ժախճանի լողջոյս . Էրիս օրինակի յԷրիսին փեղես
 ևս փնիւն ըստ Լայ Լարգամնու-լեանս :

ԳԼ՝ ԺԵ

- 1 Պարտ է մեզ որ կարողս եմք՝ զտկարութիւն տը-
կարացն բառնալ . և մի՛ անձանց և եթ հաճոյ լի-
- 2 նել : Եւ իւրաքանչիւրոք ՚ի մէնջ ընկերին հաճոյ
3 լիցի ՚ի բարիս՝ վասն շինութեան : Վանզի և Վը-
րիստոս ոչ եթէ անձին հաճոյ եղև , այլ որպէս և
գրեալ է . 'Վախատինք նախատչաց քոց անկան ՚ի
4 վերայ իմ : Բայց որ ինչ գրեցաւն՝ ՚ի մեր վար-
դապետութիւն գրեցաւ . զի համբերութեամբ և
5 մխիթարութեամբ գրոց զյոյսն ընկալցուք : Եւ
Եստուած համբերութեան և ամենայն մխիթարու-
թեան՝ տացէ ձեզ զնոյն խորհել ընդ միմեանս ըստ
6 Յիսուսի Վրիստոսի . Օ՛ի միաբանութեամբ ՚ի մի
բերան փառաւոր առնիցէք զԵստուած և զՀայր
7 Տեառն մերոյ Յիսուսի Վրիստոսի : Այն որոյ ըն-
կալարուք զմիմեանս , որպէս և Վրիստոս ընկալաւ
8 զձեզ ՚ի փառս Եստուծոյ : Եւ եթ Վրիստոսի
սպասաւոր թլփատութեանն լինել՝ վասն ճշմարտու-
թեանն Եստուծոյ էր , առ ՚ի հաստատուն առնելոյ
9 զաւետիս հարցն : Եւ հեթանոսք վասն ողորմու-
թեան փառաւոր առնեն զԵստուած , որպէս և գրեալ
է . Այն աշտրիկ գոհացայց զքէն ՚ի հեթանոսս ,
10 և անուան քում սաղմոս ասացից : Եւ դարձեալ
ասէ . Ուրախ լերուք հեթանոսք ընդ ժողովրդեան
11 նորա : Եւ դարձեալ թէ ()րհնեցէք ամենայն հե-
թանոսք զՏէր , և գովեցէք զնա ամենայն ժողո-
12 վուրդք : Եւ դարձեալ Եսայի ասէ . Եղիցի արմատն
Եսասեայ , և որ կանգնելոցն է իշխան հեթանոսաց ,

- 13 'ի նա հեթանոսք յուսացին : Եւ լ լստուած յուսոյ՝ լի արացե զձեզ ամենայն խնդութեամբ և խաղաղութեամբ, առաւելուլ ձեզ յուսով՝ զօրութեամբ Հոգւոյն Արքոյ :
- 14 Հաստատեալ եմ և ես ինքնին եղբարք իմ՝ վասն ձեր, զի և դուք լի էք բարութեամբ, լի էք ամենայն գիտութեամբ, կարօզ էք և զմիմեանս խրատել :
- 15 Եւ լ համարձակագոյնս գրեցի առ ձեզ եղբարք իմ՝ փոքր 'ի շատէ, իբրև յիշեցուցանելով ձեզ վասն շնորհացն՝ որ տուեալ են ինձ յ'ստուծոյ .
- 16 Ի ինել ինձ սպասաւոր Յիսուսի Վրիստոսի 'ի հեթանոսս . ըղձակերտս առնել զաւետարանն Եւստուծոյ, զի եղիցի պատարագն հեթանոսաց ընդունելի՝ սրբեալ Հոգւովն Արքով : Ունիմ այսուհետև պարճանս 'ի Վրիստոս Յիսուս առ Եւստուած : Վանզի ոչ իշխեմ խօսել ինչ՝ զոր ոչ գործեաց Վրիստոս ինև 'ի հնազանդութիւն հեթանոսաց՝ բանիւք և արդեամբք, Գօրութեամբ նշանաց և արուեստից, զօրութեամբ Հոգւոյն Արքոյ, որպէս ինձ յԵրուսաղէմէ և շուրջ՝ մինչև 'ի կողմանս
- 20 Ի իւրիկացւոց՝ ընուլ զաւետարանն Վրիստոսի : Եւ յնպէս առատացեալ յաւետարանել, ոչ ուր անուանեցաւ Վրիստոս, զի մի իբրև յուլոյ հիման վերայ շինիցեմ, այլ որպէս և գրեալ է, (ձե՛ որոց ոչ պատմեցաւ վասն նորա՝ տեսցեն, և որոց ոչ իցէ լուեալ՝ 'ի միտ առցեն : Այսն որոյ շատ խափանեցայ գալ առ ձեզ : Բայց արդ ոչ ևս գոյ ինձ տեղի 'ի կողմանս յայսոսիկ, և անձուկ յոյժ
- 24 ունիմ 'ի բազում ամաց գալ առ ձեզ : Յորժամ

* U

- անցանիցեմ 'ի Սպանիա , ակն ունիմ յանցանեղն
 առ նոսա՝ տեսանել զձեզ . և 'ի ձէնջ յուղարկիլ
 անդր , եթէ նախ իսկ փոքր 'ի շատէ ձեօք լըսյց :
- 25 Իսյց այժմ երթամ յԵրուսաղէմ պաշտել ըզ-
 26 սուրբսն : Վրանզի հաճոյ թուեցաւ Սակեդոնաց-
 27 ընդ աղքատս սրբոցն՝ որ ենն յԵրուսաղէմ : Հաճոյ
 թուեցաւ , քանզի և պարտապան իսկ էին նոցա .
 զի եթէ հոգևորացն նոցա հաղորդ եղեն հեթանոսք ,
 պարտին և մարմնաւորացն կցորդ լինել նոցա :
- 28 Երդ՝ զայս կատարեալ՝ և կնքեալ զպտուղ նոցա ,
 29 անցից առ ձեօք 'ի Սպանիա : Օպյս գիտեմ , զի
 'ի գալն առ ձեղ , լրութեամբ օրհնութեան աւե-
 տարանին Վրիստոսի եկից :
- 30 Եղաչեմ զձեզ եղբարք 'ի ձեռն Տեառն մերոյ
 Յիսուսի Վրիստոսի և սիրով Հոգւոյն , պատե-
 րազմակից լինել ինձ յաղօթս վասն իմ առ Եստ-
- 31 ուած . Օի ապրեցայց յապստամբացն որ 'ի
 Հրէաստանի են . և պաշտօնն իմ որ յԵրուսա-
- 32 ղէմ , ընդունելի լիցի սրբոցն . Օի խնդութեամբ
 եկեալ առ ձեզ 'ի կամս Եստուծոյ , հանգեայց ընդ
- 33 ձեզ : Եւ Եստուած խաղաղութեան եղիցի ընդ ձեզ
 ամենեսին . ամէն :

ԳԼ . ԺԳ

- 1 Յանձն առնեմ ձեզ զՓիբէ զքոյր մեր , որ է սպա-
- 2 սաւոր եկեղեցւոյն Կենքրացւոց . Օի զնա ընկալիք
 'ի Տէր՝ արժանի սրբոց , և վերակացու լինիլիք նմա՝

յոր պէտս իրաց և կոչեսցէ զձեզ . քանզի և նա վերակացու եղև բազմաց , և ինձ իսկ գլխովին :

3 Ողջոյն տաջիք Պրիսկեայ և Լկիւղայ՝ գործակցաց

4 իմոց ՚ի Վրիստոս Յիսուս . Որք ընդ անձին իմոյ զիւրեանց պարանոցս մատուցին . զորոց ոչ ես միւսյն գոհանամ , այլ և ամենայն եկեղեցիք հեթանոսաց :

5 Եւ առանին եկեղեցւոյն նոցա : Ողջոյն տաջիք Եպենտեայ սիրելոյ իմոյ՝ որ է պտուղ Լսիացւոց ՚ի Վրիստոս : Ողջոյն տաջիք Սարեայ՝ որ բազում վաստակս վաստակեաց ՚ի ձեզ : Ողջոյն տաջիք Լնդրոնիկեայ և Յունեայ ազգականաց իմոց՝ և գերեկցաց , որք երևելիքն իսկ են յառաքելս . որք և յառաջ իսկ քան զիս եղեն ՚ի Վրիստոս : Ողջոյն տաջիք Լմպղեայ սիրելոյ իմոյ ՚ի Տէր : Ողջոյն տաջիք Ուրբանեայ գործակցի իմոյ ՚ի Տէր , և Ստաքեայ սիրելոյ իմոյ : Ողջոյն տաջիք Լպեղեայ՝ որ ընտիրն է ՚ի Տէր : Ողջոյն տաջիք նոցա , որ յԼքիստաբուղեայ տանէ անտի են . ողջոյն տաջիք Հերովդիովեայ ազգականի իմոյ . ողջոյն տաջիք այնոցիկ՝ որք ՚ի Նարկիսեայ տանէն իցեն ՚ի Տէր : Ողջոյն տաջիք Տրիփոնեայ և Տրիփոսեայ վաստակաւորաց ՚ի Տէր . ողջոյն տաջիք Պերսիդեայ սիրելոյ , որ բազում վաստակս վաստակեաց ՚ի Տէր : Ողջոյն տաջիք Ռուփեայ ընտրելոյ ՚ի Տէր , և մօր նորա և իմոյ : Ողջոյն տաջիք Լսինկրիտեայ՝ Փղենգոնտեայ՝ Երմեայ՝ Պատրոբայ՝ Երմայ , և յոր ընդ նոսա եղբարք իցեն : Ողջոյն տաջիք Փիղոզոզեայ՝ Յուղեայ՝ Ներեայ՝ և քեռ նորա . և Ուղիմպեայ , և որ ընդ նոսա սուրբք ամե-

- 16 ներքին իցեն : Ողջոյն տաջիք միմեանց 'ի համարոյր
արթութեան . ողջոյն տան ձեզ ամենայն եկեղեցիք
Վրիստոսի :
- 17 Եղաչեմ զձեզ եղբարք՝ գիտել զայնպիսիսն ,
որ հերձուածս և գայթակղութիւնս առնիցեն ար-
տաքոյ վարդապետութեանն՝ զոր դուքն ուսայք . և
- 18 խորշեցարձք 'ի նոցանէ : Օ՛ի այնպիսիքն Տեառն մե-
րում Վրիստոսի ոչ ծառայեն , այլ իւրեանց որովայ-
նի . և քաղցրաբանութեամբ և օրհնութեամբ պատ-
- 19 ընն զսիրտս անմեղաց : Օ՛ի ձեր հնազանդութիւնն առ
ամենեսեան հասեալ է . և արդ 'ի ձեզ ուրախ եմ .
բայց կամիմ զձեզ իմաստունս լինել 'ի բարիս՝ և
- 20 անմեղս 'ի չարիս : Եւ Լստուած խաղաղութեան
խորտակեցէ զլլատանայ ընդ ոտիւք ձերովք մերձ
ընդ մերձ . շնորհք Տեառն մերոյ Հիսուսի Վրիս-
- 21 տոսի ընդ ձեզ : Ողջոյն տայ ձեզ Տիմոթէոս եղ-
բայր և գործակից իմ , և Ղուկիոս , և Յաստիլն ,
- 22 և Սոսիպատրոս ազգականք իմ : Ողջոյն տամ ձեզ՝
23 և ես Տերտիոս , որ զթուղթս գրեցի 'ի Տէր : Ող-
ջոյն տայ ձեզ Վայիոս ասպնջական իմ , և ամենայն
եկեղեցւոյն : Ողջոյն տայ ձեզ Երաստոս շահապ
- 24 քաղաքիս , և Կուարտոս եղբայր : Եւ շնորհք Տեառն
մերոյ Հիսուսի Վրիստոսի ընդ ձեզ ընդ ամենեսին .
- 25 ամէն : Եւսլ այնմ , որ կարօզն է հաստատել զձեզ
ըստ աւետարանիս իմում , և ըստ քարոզութեանն
Հիսուսի Վրիստոսի , ըստ յայտնութեան խորհրդոյս
- 26 այսօրիկ՝ ժամանակօք յաւիտենից լռեցելոյս , Եւ
յայանելոյ այժմիկ 'ի ձեռն գրոց մարգարէականաց՝
ըստ հրամանի մշտնջենաւորին Լստուծոյ , 'ի հնա-

զանդութիւն հաւատոց . յամենայն հեթանոսս ծա-
27 նուցելոյ , Սիւրբնոյ իմաստնոյն Լստուծոյ 'ի ձեռն
Յիսուսի Քրիստոսի . նմա պատիւ և փառք յա-
ւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Եւ շնորհակցելու գրեցաւ 'ի Կորնթոսի 'ի յետոյ զիջե-
լոյ սարկոսագի :

ՊՕՂՈՍԻ ԸՌԸԻՅԵԼՈՅ

ԱՌ ԿՈՐԻՔԱՑԻՍՆ ԱՌԱԶԻՆ

ԳԼ. Ը

- 1 ՊՕՂՈՍ կոչեցեալ առաքեալ Յիսուսի Վրիստոսի կամօքն Մատուծոյ, և Սոսթենէս եղբայր.
- 2 Եկեղեցւոյ Մատուծոյ որ է ՚ի Կորնթոս՝ նուիրելոց ՚ի Վրիստոս Յիսուս, կոչեցելոց սրբոց՝ ամենեքումք Տանդերձ որք կարգան զանուն Տեան մերոյ Յիսուսի Վրիստոսի՝ յամենայն տեղիս նոցա՝ և
- 3 մեր: Ե նորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն Մատուծոյ Հորէ մերմէ՝ և ՚ի Տեանէ Յիսուսէ Վրիստոսէ:
- 4 Գոհանամ զՄատուծոյ իմոյ յամենայն ժամ վան ձեր՝ ՚ի վերայ շնորհացն Մատուծոյ՝ որ տուեալ են ձեզ ՚ի Վրիստոս Յիսուս. Օ, ի յամենայնի մեծացարուք դուք նովաւ՝ ամենայն բանիւ և ամենայն գիտութեամբ. Որպէս վկայութիւնն իսկ
- 5 Մատուծոյ հաստատեցաւ ՚ի ձեզ. Օ, ի դուք մի նուազիցիք՝ և մի իւրիք շնորհօք, ակնկալեալ յայտնութեան Տեան մերոյ Յիսուսի Վրիստոսի. Որ
- 6 և հաստատեցէ զձեզ մինչև ՚ի կատարած՝ անարատս՝ յորն Տեան մերոյ Յիսուսի Վրիստոսի:

- 9 Հաւատարիմ է Եստուած , որով կոչեցարուք ՚ի
 Հաղորդութիւն Որդւոյ նորա Յիսուսի Վրիստոսի
 Տեառն մերոյ :
- 10 Եղաչեմ գձեզ եղբարք՝ անուամբն Տեառն մերոյ
 Յիսուսի Վրիստոսի . զի զնոյն բան ունիցիք ամե-
 նեքեան , և մի՛ իցեն ՚ի ձեզ հերձուածք . * քանզի
 էիք՝ հաստատեալք ՚ի նոյն միտս և ՚ի նոյն հան-
- 11 ճար : Եզգ եղև ինձ վասն ձեր եղբարք՝ ՚ի Վրդուացւոց
 12 անտի , թէ հակառակութիւնք են ՚ի ձեզ : Եւ արդ
 ասեմ իսկ , եթէ իւրաքանչիւրոք ՚ի ձէնջ ասէ . Ես
 Պօղոսեան եմ , և միւսն՝ եթէ Ես Եպօղոսեան ,
 և միւսն՝ եթէ Ես Կեփայեան . և միւսն՝ եթէ Ես
- 13 Վրիստոսեան : Իսկ արդ՝ բաժանեմա՞լ ինչ իցէ
 Վրիստոս . միթէ Պօղոս ՚ի խաչ ելեալ իցէ
 վասն ձեր , կամ յանուն Պօղոսի՞ մկրտեցարուք :
- 14 Պոհանամ զՄատուծոյ իմոյ՝ զի ո՛չ զոք ՚ի ձէնջ
 մկրտեցի՝ բայց միայն զԿրիստոս և զՎայիոս .
- 15 զի մի՛ ոք ասիցէ , թէ յիմ անուն մկրտեցա-
 16 ռուք : Տալ ետու կնիք և տանն Ստեփանեայ .
 և զայլ ոք ո՛չ գիտեմ ամենեին թէ մկրտեցի :
- 17 Օ՛ի ո՛չ առաքեաց զիս Վրիստոս մկրտել՝ այլ
 աւետարանել . ո՛չ ճարտարութեամբ բանից , զի մի՛
- 18 ընգունայն լիցի խաչն Վրիստոսի : Օ՛ի ճառ խա-
 չին՝ կորուսելոցն յիմարութիւն է . այլ փրկելոցս
- 19 մեզ՝ զօրութիւն Եստուծոյ : Օ՛ի գրեալ է . Կորու-
 սից զիմաստութիւն իմաստնոց . և զխորհուրդս
- 20 խորհրդականաց արհամարհեցից : Ո՛ւր իմաստուն ,

* Ի Յոյն , այլ զի իցէք

- ուր դպիր . ուր քննիչ աշխարհիս այսորիկ . ոչ
 ապաքէն յիմարեցոյց Մստուած զիմաստութիւն աշ-
 21 խարհիս այսորիկ : Վանզի իմաստութեամբն Մս-
 տուծոյ՝ ոչ ծանեալ աշխարհ իմաստութեամբն զՄս-
 տուած . հաճեցաւ Մստուած յիմարութեամբ քա-
 ըրողութեանն՝ ապրեցուցանել զհաւատացեալս :
 22 Իսկ որովհետեւ Հրէայք նշան հայցեն , և Հե-
 23 թանոսք զիմաստութիւն ինդրեն . Սեբ քարողես-
 ցուք զխաչելեալն Վրիստոս , Հրէից գայթաղու-
 24 թիւն , և Հեթանոսաց յիմարութիւն , Բայց նոցին
 իսկ կոչեցելոցն Հրէից և Հեթանոսաց , զՎրիստոս՝
 Մստուծոյ զօրութիւն՝ և Մստուծոյ իմաստութիւն :
 25 Օ՛ի յիմարն Մստուծոյ իմաստնագոյն է քան զմար-
 դիկ . և տկարն Մստուծոյ զօրագոյն է քան զմար-
 26 դիկ : Թէպէտ և զձեր իսկ կոչումնդ տեսիք եղ-
 բարք , զի ոչ բազում իմաստունք ըստ մարմնոյ ,
 և ոչ բազում հզօրք , և ոչ բազում ազնուականք .
 27 ՄԵՆ զյիմարս աշխարհիս ընտրեաց Մստուած՝ զի
 յամօթ արասցէ զիմաստունս . և զտկարս աշխարհիս
 ընտրեաց Մստուած՝ զի յամօթ արասցէ զհզօրս .
 28 Եւ զանտոհմն աշխարհի և զարհամարհեալս ընտ-
 րեաց Մստուած՝ և զոչինչսն , զի զէսն իմն խափա-
 29 նեցցէ . Որպէս զի մի՛ պարծեսցի ամենայն մարմին
 30 առաջի Մստուծոյ : Օ՛ի ՚ի նմանէ դուք էք ՚ի Վր-
 իստոս Յիսուս , որ եղև մեզ իմաստութիւն Մս-
 տուծոյ , արդարութիւն և սրբութիւն և փրկու-
 31 թիւն . Օ՛ի որպէս և գլեալ է . Որ պարծին՝ ՚ի
 Տէր պարծեսցի :

ԳԼՈՒԽ

- 1 Եւ ես թէպէտ և եկի առ ձեզ եղբարք՝ ոչ ըստ առաւելութեան ինչ բանից իմաստութեան պատ-
- 2 մել ձեզ զվկայութիւնն Աստուծոյ : Օ՛րի ոչ եթէ 'ի մտի եդի գիտել ինչ 'ի ձեզ՝ բայց միայն զՅի-
- 3 սուս Քրիստոս՝ և զնոյն 'ի խաչ ելեալ : Եւ ես տկարութեամբ՝ և երկիւղիւ և դողութեամբ բազ-
- 4 մաւ եղէ առ ձեզ . Եւ բանն իմ և քարոզութիւն , ոչ պատիր բանիւք իմաստութեան՝ այլ արդեամբք
- 5 Հոգւոյն և զօրութեամբ . Օ՛րի հաւատք ձեր մի՛ իցնն իմաստութեամբ մարդկան , այլ զօրութեամբ Աստուծոյ :
- 6 Օ՛ր իմաստութիւն խօսիմք ընդ կատարեալս . զիմաստութիւն , ոչ զաշխարհիս այտորիկ , և ոչ զիշխանաց աշխարհիս այտորիկ զխափանելեացս . Եւ խօսիմք զԱստուծոյ իմաստութիւնն ծածուկ խորհրդով , զոր յառաջ քան զյաւիտեանս սահմանեաց Աստուած 'ի փառս մեր . Օ՛ր որ ոչ որ յիշխանաց աշխարհիս այտորիկ ծանեալ . զի եթէ էր ծանուցեալ՝ ոչ արդեօք զՏէրն փառաց 'ի խաչ հանէին :
- 7 Եւ որպէս և գրեալ է . Օ՛ր ակն ոչ ետես , և ունկն ոչ լուալ , և 'ի սիրտ մարդոյ ոչ անկալ , պատրաստեաց Աստուած սիրելեաց իւրոց :
- 8 Եւ մեզ յայանեաց Աստուած Հոգւովն իւրով . զի Հոգին զամենայն քննէ՝ և զխորս Աստուծոյ : Օ՛րի ո՞րք 'ի մարդկանէ գիտէ ինչ զմարդոյն , եթէ ոչ հոգի մարդոյն՝ որ 'ի նմա . նոյնպէս և ոչ զԱստու-
- 9 ծոյնն որք գիտէ՝ եթէ ոչ Հոգին Աստուծոյ : Եւ

- 13 թէք ոչ եթէ զՏոգի աշխարհիս առաք՝ այլ զճոգին
 որ յՄատուծոյ . զի ծանկցուք զայն՝ որ յՄատու-
 13 ծոյն շնորհեցաւ ձեզ : Եւ զոր խօսիմքս՝ ոչ եթէ
 մարդկեղէն ուսմամբ ճարտարութեամբ բանից , այլ
 վարդապետութեամբ ճոգւոյն , ընդ հոգևորս զՏո-
 14 գևորսն համեմատեմք : Վանդի շնչաւոր մարդ ոչ
 ընդունի զճոգւոյն Մատուծոյ՝ զի յիմարութիւն է
 նմա . և ոչ կարէ գիտել՝ * եթէ հոգեպէս քննիցի՝ :
 15 Իսկ հոգևորն քննէ զամենայն , և ինքն յուժեքէ
 16 ոչ քննի : Իսկ արդ՝ ո՞վ գիտաց զմիտս Տեառն ,
 որ՝ և խրատտու լինիցի նմա . այլ մեք զմիտս Վրբիս-
 տոսի ունիմք :

ԳԼ Գ

- 1 Եւ ես Եղբարք՝ ոչ կարացի խօսել ընդ ձեզ իբրև
 2 ընդ հոգևորս՝ այլ իբրև ընդ մարմնաւորս : Իբրև
 տղայոց ՚ի Վրբիտոտս , կաթն ջամբեցի ձեզ՝ և ոչ
 կերակուր , զի ոչ ևս կարէիք . նաև անդ իսկ ոչ
 3 կարէք . քանզի դեռ մարմնաւոր էք : Բեր և արդ
 են իսկ ՚ի ձեզ հետ և նախանձ , ոչ ապաքէն
 4 մարմնաւոր էք՝ և ըստ մարդկան գնայք : Յորժամ
 ասէ ոք ՚ի ձէնջ՝ Ես Պօղոսեան եմ , և միւսն՝ թէ
 Ես Մարտիրոսեան , ոչ մարդիկ էք . իսկ արդ՝ ո՞վ է
 5 Պօղոս , կամ ո՞վ է Մարտիրոս . Պաշտօնեայք՝ ո-
 ռովք հաւատացեքն , և իւրաքանչիւր որպէս և Տէր
 6 ետ : Ես սնկեցի , Մարտիրոս զուր ետ , այլ Մատուած

* Ի Յոյն , քանզի հոգեպէս քննի

- 7 աճեցողց : Եւսուհետև ոչ այն ոք ինչ է՝ որ տրնկեացն , և ոչ այն՝ որ զջուրն ետ . այլ որ աճեցողցն
- 9 Եւսուած : Որ տնկեացն և որ զջուրն ետ՝ մի են . բայց իւրաքանչիւրոք զիւր վարձս առնուցու ըստ իւրու՛մ վաստակոց : Եւ ի Եւսուածոյ գործակից եմք ,
- 10 Եւսուածոյ արդիւնք էք , Եւսուածոյ շինած էք : Եւսուածոյ շինողն Եւսուածոյ՝ որ տուեալ են ինձ , իբրև իմաստուն ճարտարապետ հիմն եգի . բայց այլ է որ շինէն . այլ իւրաքանչիւրոք զգոյշ լինի՝ թէ որպէս
- 11 շինիցէ : Եւ ի հիմն այլ ոք ոչ կարէ դնել քան զեդեալն՝ որ է Յիսուս Քրիստոս :
- 12 Եթէ ոք շինէ ՚ի վերայ հիմանս այսորիկ՝ ոսկի՝ արծաթ՝ ականս պատուականս՝ փայտ , խոտ , եւ ղէգն , Իւրաքանչիւր գործն յայտնելոց է . զի օրն ընտրեսցէ , զի հրով յայտնելոց է . Եւ զիւրաքանչիւր գործն զիւրոք և իցէ՝ հուրն փորձեսցէ : Եթէ ուրուք գործն զոր շինեաց՝ կացցէ , վարձս առցէ . և եթէ ուրուք գործն այրեսցի՝ տուժեսցի , բայց ինքն կեցցէ . այլ այնպէս՝ որպէս թէ ՚ի հուր :
- 16 Ո՛չ գիտէք եթէ տաճար էք Եւսուածոյ՝ և Հոգի Եւսուածոյ բնակեալ է ՚ի ձեզ : Եթէ ոք զտաճար Եւսուածոյ ապականէ , ապականեսցէ զնա Եւսուած . զի տաճար Եւսուածոյ սուրբ է , որ էք դուք :
- 18 Ո՛ր ոք զանձն խաբեսցէ . եթէ ոք կամեսցի ՚ի ձէնզ իմաստուն լինել յաշխարհիս յայսմիկ , յիմար լինի՝ զի նղիցի իմաստուն : Եւ ի իմաստութիւն աշխարհիս այսորիկ՝ յիմարութիւն է առաջի Եւսուածոյ . քանզի գրեալ է՝ թէ Որ ըմբռնէ զիմաստունս
- 20 ՚ի խորագիտութեան իւրեանց : Եւ դարձեալ թէ

Տէր ճանաչէ զխորհուրդս իմաստնոց՝ զի են ընդու-
 21 նայն : Այսուհետև մի՛ ոք պարծեսցի ՚ի մարդկա-
 22 նէ : Օ՛ի ամենայն ինչ ձեր է . եթէ Պօղոս , ե-
 թէ Ապօղոս , եթէ Կեփաս , եթէ աշխարհ , եթէ
 կեանք , եթէ մահ , եթէ որ կանս , եթէ հանդերձ
 23 եալքն . ամենայն ինչ ձեր է . Դուք Վրիստոսի ,
 Վրիստոս Աստուծոյ :

ԴԼ Գ

1 Այսպէս համարեսցին զմեզ մարդիկ , իբրև զպաշ-
 տօնեայս Վրիստոսի՝ և հազարապետս խորհրդոցն
 2 Աստուծոյ : Արդ՝ ինդիր է ՚ի մէջ հազարապետաց՝
 3 եթէ ոք հաւատարիմ գտցի : Այլ ինձ և այս ա-
 նարգանք են , եթէ ՚ի ձէնջ դատեցայց՝ կամ բնաւ
 իսկ ՚ի մարդկանէ . նաև զանձն իմ ո՛չ քննեմ :
 4 Օ՛ի ոչքինչ գիտեմ զանձին իմոյ . այլ ո՛չ եթէ այ-
 5 սու արդարանամ , զի որ քննէն զիս՝ Տէր է : Այ-
 սուհետև մի՛ յառաջ քան զժամանակն դատիք , մին-
 չև եկեսցէ Տէր , որ լուսաւոր առնիցէ զգաղտնիս
 խաւարի , և յայտնիցէ զխորհուրդս սրտից . և ա-
 պա իւրաքանչիւր գովութիւն եղիցի յԱստուծոյ :
 6 Օ՛այս եղբարք՝ առակեցի յանձն իմ և յԱպօղոս
 վասն ձեր . զի ՚ի մէնջ ուսջիք՝ մի՛ ինչ առաւել
 քան զգրեալն իմանալ . զի մի՛ այր քան զընկեր
 7 հպարտանայցէք ՚ի վերայ ընկերին : Իսկ արդ ո՛վ
 է՝ որ քննիցէ զքեզ . զի՞նչ ունիս՝ զոր ո՛չ իցէ առ-
 եալ . և եթէ առեր՝ զի՞ պարծիս իբրև զչառեալ :
 8 Արդէն իսկ յագեալ իցէք՝ և արդէն մեծացարուք ,

- առանց մեր թագաւորեցիք . և երանի թէ թագաւորեցիք՝ զի և մեք ընդ ձեզ թագաւորեաք : Ենձ այսպէս թուի՝ եթէ զմեզ զառաքեալս յետնորդս արար Լստուած՝ իբրև զմահապարտս . զի տեսիլ եղեաք աշխարհի , և հրեշտակաց և մարդկան :
- 10 Սեք յիմարք վասն Վրիստոսի , և դուք իմաստունք ՚ի Վրիստոս . մեք տկարք՝ և դուք հզօրք . դուք
- 11 փառաւորեալք՝ և մեք անարգք : Սինչև ցայսօր ժամանակի՝ և քաղցեաք և ծարաւեցաք և մերկ գնացաք և կուփահարեցաք և անհանգիստ եղեաք ,
- 12 Եւ աշխատեցաք ձեռօք մերովք . բամբասեին զմեզ՝ 13 օրհնեաք . հալածէին՝ յանձն առնուաք . Հայհոյէին՝ աղաչեաք . իբրև առակ նշանակի եղեաք ամենայն աշխարհի . ամենեցուն փարելի լինել մինչև ցայժմ :
- 14 Ո՛չ եթէ յամօթ ինչ առնելով զձեզ՝ գրեմ զայս , 15 այլ իբրև զորդիս սիրելիս խրատեմ : Թէպէտ և բիւր դաստիարակս ունիցիք ՚ի Վրիստոս՝ այլ ո՛չ եթէ բազում հարս . զի ՚ի Վրիստոս Յիսուս աւետարանաւն ես ծնայ զձեզ : Արդ աղաչեմ զձեզ՝ նմանօրք ինձ եղիջիք՝ որպէս և ես Վրիստոսի :
- 17 Այսն այնորիկ առաքեցի՝ առ ձեզ զՏիմոթէոս , որ է իմ որդի սիրելի՝ և հաւատարիմ ՚ի Տէր . որ յիշեցուցէ ձեզ զճանապարհս իմ , որ ՚ի Վրիստոս Յիսուս . որպէս և ամենայն ուրեք՝ յամենայն եւ
- 18 կեղեցիս ուսուցանեմ : Արպէս թէ ես չիցեմ գալոց առ ձեզ՝ ոմանք հպարտացան : Եւլ եկից հուպ ընդ հուպ՝ եթէ Տէր կամեսցի . և ՚ի միտ առից ո՛չ
- 20 զբանս հպարտացելոցն , այլ զզօրութիւն : Եւ ՚ի ո՛չ եթէ բանիւք է արքայութիւնն Լստուծոյ , այլ զօ-

- 21 բուժեամբ : Ընդ՝ որպէս կամփք՝ գաւազանն եկից առ ձեզ , եթէ * սիրով հոգւոյն՝ հեղութեան և արդարութեան և խոնարհութեան” :

ԳԼ Ե

- 1 Ինչաւ և անուանի իսկ ՚ի ձեզ ընդէր պոռնկութիւն , և պնսպիսի պոռնկութիւն՝ որ ոչ և ՚ի հեթուք հպարտացեալ էք . և ոչ առաւել զգացարուք , զի բարձցի ՚ի միջոյ ձերմէ՝ որ զգործն զայն
- 3 գործեաց : Օ՛ի ես թէպէտ մարմնով մեկուսի եմ , սակայն հոգւով մերձ եմ . բայց արդէն իսկ իբրև ՚ի մօտոյ ընտրեցի զայն՝ որ այնպէսն գործեաց .
- 4 Յանուն Տեառն մերոյ Յիսուսի Վրիստոսի , Ժողովել ձեզ ՚ի միասին՝ և իմով հոգւոյս՝ զօրութեամբն հանդերձ Տեառն մերոյ Յիսուսի Վրիստոսի ,
- 5 Ստանել զպսպիսին Սատանայի ՚ի սատակումն մարմնոյ . զի ոգին ապրեսցի յաւուրն Տեառն մերոյ
- 6 Յիսուսի Վրիստոսի : Ոչ բարուք են պարծանքդ ձեր . ոչ գիտէք՝ եթէ փոքր մի խմոր զամենայն
- 7 զանգուածն խմորէ : Սրբեցէք ՚ի բաց զհին զխմորն՝ զի եղիջիք նոր զանգուած , որպէս էքդ անխմորք .
- 8 քանզի զատիկ մեր զննաւ Վրիստոս : Ըյսուհետև արասցուք սօսն . մի ՚ի խմորն հին , և մի ՚ի խմորն չարութեան և անզգամութեան . այլ յանխմորս սառագութեան և ճշմարտութեան :

* Ի յայնն , եթէ սիրով և հոգւով հեղութեան

- 9 Գրեցի ձեզ 'ի թղթի այդր չխառնակել ընդ
 10 պոռնիկս : Եւ ոչ եթէ ընդ պոռնիկս աշխարհիս
 այսորիկ՝ կամ ընդ ագասս կամ ընդ յափշտակողս՝
 կամ ընդ կռապարիշտս . ապա թէ ոչ՝ պարտ էիք
 11 և յաշխարհէ իսկ ելանել : Բայց արդ գրեցի ձեզ
 չխառնակել . եթէ ոք եղբայր անուանեալ, կամ
 պոռնիկ իցէ, կամ կռապարիշտ՝ կամ ագաս՝ կամ
 բամբասօղ՝ կամ արբեցօղ՝ կամ յափշտակող, ընդ
 12 այնպիսուսն և հաց մի ուտել : Օ, ի՞ կայ իմ և զար-
 տաքինսն դատելոյ . ոչ ապաքէն դուք զներքինսդ
 13 դատիցիք . Եւ զարտաքինսն Լստուած դատեսցի .
 բարձէք զչարն 'ի միջոյ ձերմէ :

ԳՂ . Օ

- 1 Իշխե՞ ոք 'ի ձէնջ՝ եթէ իրք ինչ իցեն ընդ ընկե-
 րի իւրում, դատել առաջի անիրաւաց՝ և ոչ առաջի
 2 սրբոց : Եթէ ոչ գիտէք՝ զի սուրբք զաշխարհ
 դատին . և եթէ ձեօք դատի աշխարհ՝ ապա ոչ էք
 3 արժանի անարգ ատենից : Ոչ գիտէք եթէ զհրեշ-
 4 տակս դատիմք, թող թէ զերկրաւորս : Օ երկրա-
 ւոր ատեանս եթէ յանձն առնուցուք, զանարգան
 5 եկեղեցւոյ դատաւորս նստուցէք : Լու ամօթոյ ձե-
 րոյ ասեմ . այնչափ ոչ գոյ ոք իմաստուն 'ի ձեզ,
 որ կարիցէ իրաւունս ընտրել 'ի մէջ եղբօր իւրոյ :
 6 Լու եղբայր ընդ եղբօր դատի, և զայն՝ 'ի մէջ ան-
 7 հաւատից : Եւ արգ՝ ամենևին իսկ վատթարու-
 թիւն է 'ի ձեզ, զի դատաստանք իսկ գոն 'ի միջի
 ձերում . ընդէ՞ր ոչ դուք զգիլիք, և ոչ դուք առա-

- 8 ւել նեղիք : Այլ դուք զրկէք և նեղէք , և այդ՝
- 9 զեղբարս ևս : Եթէ ոչ գիտէք՝ զի անիրաւք զար-
քայուեթիւնն Աստուծոյ ոչ ժառանգեն . մի խարիք՝
- 10 ոչ պոռնիկք , ոչ կռապարիշտք , ոչ շունք , Ո՛չ
իգացեալք , ոչ արուագէտք , ոչ գողք , ոչ ա-
գահք , ոչ արբեցողք , ոչ բամբասողք և ոչ յա-
փրշտակողք՝ զարքայուեթիւն Աստուծոյ ոչ ժառան-
- 11 գեն : Եւ դուք այնպիսիք ոմանք էիք . այլ լուա-
ցարուք՝ այլ սրբեցարուք՝ այլ արդարացարուք յա-
նուն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի , և ՚ի Հո-
գին Աստուծոյ մերոյ :
- 12 Ամենայն ինչ ինձ մարթ է՝ այլ ոչ ամենայն ինչ
օգուտ է . ամենայն ինչ ինձ մարթ է , այլ ոչ ե-
- 13 թէ ես ընդ իշխանութեամբ ուրուք լինիցիմ : Աե-
րակուր որովայնի , և որովայն կերակրոյ . այլ Աստ-
ուած զսա և զնոսա խափանեսցէ . բայց մարմին ոչ
- 14 պոռնկութեան՝ այլ Տեառն , և Տէր մարմնոյ : Այլ
Աստուած՝ որ և զՏէրն յարոյց , և զձեզ յարուսցէ
- 15 զօրութեամբ իւրով : Ո՛չ գիտէք՝ եթէ մարմինք ձեր
անդամք են Քրիստոսի . արդ՝ առեալ զանդամս
Քրիստոսի , առնիցեմք անդամս պոռնկի՞ . քաւ-
- 16 լիցի : Եթէ ոչ գիտէք , զի որ մերձենայ ՚ի պոռնիկ՝
մի մարմին է . Եղիցին , ասէ , երկոքին ՚ի մար-
- 17 մին մի : Եւ որ մերձենայ ՚ի Տէր՝ մի հոգի է :
- 18 Փախերո՞ք ՚ի պոռնկութենէ : Օ՛ւամենայն մեզս զոր
և գործէ մարդ՝ արտաքոյ մարմնոյ իւրոյ է . իսկ որ
- 19 պոռնկին՝ յիւր մարմինն մեղանչէ : Եթէ ոչ գի-
տէք՝ զի մարմինք ձեր տաճար են Հոգւոյն Արքոյ՝
որ է ՚ի ձեզ՝ զոր ունիք յԱստուծոյ , և չէք ան-

20 ձանց տէր : Վանզի գնոց գնեցայք . փառաւոր արարէք զԼստուած ՚ի մարմինս ձեր և յոգիս , որ է Լստուածոյ :

ԳԼ . Լ :

- 1 Եւ յվասն որոյ գրեցիքն առ իս , Բարուք է մար-
- 2 դոյ ՚ի կին մարդ չմերձանալ : Բայց վասն պոռնկու-
- 3 թեան՝ իւրաքանչիւրոք զիւր կին կալցի . և իւրա-
- 4 քանչիւրոք կին զիւր այր կալցի : Կնոջ՝ այր իւր զպարտոսն հատուցէ . նոյնպէս և կինն՝ առն իւ-
- 5 րում : Օ՛ր կին մարմնոյ իւրում ո՛չ իշխէ՝ այլ այրն . նոյնպէս և այրն իւրում մարմնոյ ո՛չ իշխէ՝ այլ կինն :
- 6 Ս՛ի զրկէք զմիմեանս . բայց եթէ ինչ ՚ի միաբա-
- 7 նութենէ առ ժամանակ մի , զի ուխտիցն պարա-
- 8 պիցէք . և դարձեալ ՚ի նոյն դարձջիք , զի մի փոր-
- 9 ձեսցէ զձեզ Սատանայ վասն անխառնութեան ձե-
- 10 րոյ : Օ՛պս ասեմ ներելով՝ և ո՛չ հրաման տա-
- 11 լով : Վանզի կամիմ եթէ ամենայն մարդ լինէր իբրև զիս . այլ իւրաքանչիւրոք զիւր շնորհս ունի
- 12 Լստուածոյ՝ ոմն պսպէս և ոմն այնպէս : Բայց ա-
- 13 մուրեացն և այրեացն ասեմ , Լաւ է նոցա եթէ
- 14 կայցեն իբրև զիս : Եւս եթէ ո՛չ ունիցին ժոյժ՝ ա-
- 15 մուսնասցին . զի լաւ է ամուսնանալ՝ քան զջեռ-
- 16 նուլ : Եւս կանամբեացն պատուիրեմ , ո՛չ ես՝ այլ
- 17 Տէր . Կնոջ յառնէ մի մեկնել : Եւս եթէ մեկ-
- 18 նեսցի , անայր մնասցէ՝ կամ անդրէն ընդ առն իւ-
- 19 րում հաշտեսցի , և առն՝ զկին իւր մի թողուլ :
- 20 Բայց այլոց ես պատուիրեմ : ո՛չ եթէ Տէր . Ե-
- 21 թէ ոք եղբայր կին ունիցի անհաւատ , և նմա հա-

- 13 Ճոյ իցէ բնակել ընդ նմա՝ մի թողցէ զնա : Եւ կին ,
որ ունիցի զայր անհաւատ՝ և նմա կամ իցէ բնա-
- 14 կել ընդ նմա՝ մի թողցէ զայրն . Օ՛ի սուրբ է պարն
անհաւատ կնան , և սուրբ է կինն անհաւատ ա-
- 15 սլոմսն . ապա թէ ոչ՝ որդիքն ձեր պիղծ են . բայց
16 այժմ սուրբ են : Եւստեթ է անհաւատն մեկնեսցի ,
մեկնեսցի . զի ոչինչ հարկ ՚ի վերայ կայ եղբօրն կամ
քեռն՝ յայնպիսի իրս . քանզի ՚ի խաղաղութիւն կոչ-
- 17 եաց զմեզ Եւստուած : Օ՛ր գիտես կին դու՝ եթէ
զպարն քո ապրեցուցես : կամ զի՞ գիտես այր դու՝
18 եթէ զկին քո ապրեցուցես . Եթէ ոչ՝ իւրաքանչիւր
ումբ որպէս և բաժանեաց Տէր , զիւրաքանչիւրք
որպէս և կոչեաց Եւստուած՝ այնպէս գնասցէ . և
այսպէս ընդ ամենայն եկեղեցիս պատուէր տամ :
- 18 Թլփատեալ որ կոչեցաւ՝ մի ցանկասցի անթլփա-
տութեան . յանթլփատութենէ որ կոչեցաւ՝ մի
- 19 թլփատեսցի . Օ՛ի թլփատութիւն ոչինչ է՝ և ան-
թլփատութիւն ոչինչ . այլ պահպանութիւն Եւս-
- 20 տուծոյ պատուիրանացն : Բայց իւրաքանչիւրք յոր
21 կոչումն կոչեցաւ՝ ՚ի նմին կացցէ : Դառայ կոչե-
ցար՝ մի փոյթ լիցի քեզ . այլ թէ և կարիցես ա-
- 22 զատ լինել՝ քեզ այնպէս լաւ իցէ : Օ՛ի որ ՚ի Տէր
կոչեցեալ է ծառայն՝ ազատ Տեառն է . նոյնպէս և
- 23 որ ազատն կոչեցեալ է՝ ծառայ Բրիստոսի է : Գնոց
24 գնեցայք՝ մի լինիք ծառայք մարդկան : Իւրաքանչ-
իւրք՝ յոր կոչումն կոչեցաւ , եղբարք , ՚ի նմին
կացցէ առաջի Եւստուծոյ :
- 25 Եւլ վասն կուսանաց՝ հրաման ինչ ՚ի Տեառնէ
նչ ունիմ . բայց իրատ տամ՝ որպէս ողորմելոյ ու-

- 26 բուրբ ՚ի Տեառնէ , հաւատարիմ լինել : * Համա-
 րիմ՝ թէ այնպէս լաւ իցէ . բայց վասն վտանգին
 որ ՚ի վերայ կայ՝ բարւոք է մարդոյ՝ թէ այնպէս
 27 իցէ՝ : Կապեալ ես ՚ի կին , մի՛ խնդրեք արձակել .
 28 արձակեալ ես ՚ի կնոջէ , մի՛ խնդրեք կին : Օ՛ր ե-
 թէ ամուսնանայցես՝ ո՛չ մեղար . և եթէ ամուսնա-
 նայցէ կոյսն՝ ո՛չ մեղաւ , բայց նեղութիւն մարմնոյ
 ունիցին այնպիսիքն . այլ ես խնայեցի ՚ի ձեզ :
 29 Բայց զայս ասեմ՝ եղբարք՝ եթէ ժամանակս կարճ-
 եալ է այսուհետեւ . զի որ ունիցին կանայս՝ որպէս
 30 թէ չունիցին . Եւ որ լայցենն՝ որպէս թէ ո՛չ լայ-
 ցեն . և որ խնդանն՝ որպէս թէ չխնդայցեն . և որ
 31 գնենն՝ որպէս թէ չունիցին . Եւ որ վարենն զաշ-
 խարհս՝ որպէս թէ չվայելիցեն . զի անցեալ է վա-
 32 յելլութիւն աշխարհիս այսորիկ : Եւլ կամիմ զձեզ
 անհոգս լինել . զի որ անկինն է՝ հոգայ զՏեառն , թէ
 33 որպէս հաճոյ լիցի Տեառն . Եւ որ կանամբին է ,
 հոգայ զաշխարհիս՝ թէ որպէս հաճոյ լիցի կնոջ
 34 իւրում : Եւ ասա մեկնեցան ՚ի միմեանց առնակինն
 և կոյսն . զի կոյսն հոգայ զՏեառն՝ զի իցէ սուրբ
 հոգւով և մարմնով , և առնակինն հոգայ զաշխար-
 35 հիս՝ թէ որպէս հաճոյ լիցի առն իւրում : Եւլ
 զայս վասն ձերոյ օգտի ասեմ . ո՛չ եթէ խեղդ ինչ
 արկանեմ ձեզ , այլ վասն պարկեշտութեան և հը-
 պատակութեան Տեառն առանց զբաղանաց :

* ՚ի Յոյնն , Ալլասն որոյ համարիմ՝ թէ այնպէս
 լաւ իցէ վասն վտանգին որ ՚ի վերայ կայ . զի
 բարւոք է մարդոյ թէ այնպէս իցէ

- 36 Այս թէ որ ամօթ համարեսցի վասն կուսին
 իւրոյ՝ եթէ իցէ ելեալ ըստ չափ, և այնպէս ինչ
 պարտ իցէ լինել. զոր կամեսցի արասցէ, ոչ մե-
- 37 ղանչէ՝ ամուսնասցի: Խակ որ հաստատեալ է ՚ի
 սրտի իւրում, և վտանգ ինչ ՚չ իցէ նմա, իշխա-
 նութիւն ունի ՚ի վերայ կամաց իւրոց՝ և զայն
 ընտրեաց ՚ի սրտի իւրում՝ պահել զկոյսն իւր,
- 38 բարւոք առնէ: Եւ որ ամուսնացուցանէ զկոյսն իւր՝
 բարւոք առնէ. և որ ոչ ամուսնացուցանէ՝ լաւ ևս
- 39 առնէ: Աին կապեալ է՝ ցորքան ժամանակս կեն-
 դանի է այր նորա. ապա եթէ ննջիցէ այր նորա,
 ազատ է՝ ում կամիցի ամուսնանալ. այլ միայն Տե-
- 40 ղամբ: Բայց երանելի ևս է թէ այնպէս կացցէ
 ըստ իմում խրատու. ես այսպէս համարիմ, եթէ
 և յիս իցէ Հոգի Աստուծոյ:

ԳԼ . Բ

- 1 Այլ վասն զոհից կուցն, գիտեմք եթէ ամենեքին
 գիտութիւն ունիմք. գիտութիւն հպարտացուցանէ,
- 2 այլ սէր շինէ: Եթէ որ կամիցի գիտել իմչ, չևևս
- 3 գիտաց՝ որպէս արժանն էր գիտել: Բայց որ սիրէ
- 4 զԱստուած, նա է տեղեկացեալ ՚ի նմանէ: Այլ
 վասն կերակրոցն զոհելոց՝ գիտեմք եթէ ոչինչ իսկ
 կուռքդ են յաշխարհի. զի չիք որ Աստուած բաց
- 5 ՚ի միոյն: Օ՛ր թէպէտ և իցեն անուանեալ՝ աստ-
 ուածք՝ եթէ յերկինս, և եթէ յերկրի. որպէս և են
- 6 աստուածք բազումք՝ և տեարք բազումք. Այլ մեզ
 մի է Աստուած Հայր՝ յորմէ ամենայն, և մէք ՚ի

նա . և մի Տէր Աստու Վրիստոս՝ որով ամենայն ,
և մեր նովալ :

- 7 ԵՂ զի յամենեսին գիտութիւն է . ոմանք առ
խղճի մտաց մինչև ցայժմ զկոսցն իբրև զզոհեալ
ուտեն . և խիղճ մտացն նոցա՝ քանզի տկար է ,
- 8 պղծի : ԵՂ կերակուր զմեզ առաջի Աստուծոյ զի
կացուցանէ . զի եթէ չուտեմք՝ պակասիմք ինչ , և
- 9 զի եթէ ուտեմք՝ առաւելումք ինչ : Իայց զգոյշ
լերուք՝ գուցէ ի շնանութիւնդ ձեր պղճ՝ գայթաղ-
10 շութիւն լինիցի տկարացն : Եթէ որ տեսանիցէ
զքեզ՝ որ զգիտութիւնդ ունիս՝ բազմեալ ՚ի մեհնի՝
զի ապա խիղճ մտաց նորա , որ տկարութեամբ
11 զգածեալ է՝ անգրէն շնիցի ուտել զզոհեալն . Եւ
կորնչիցի տկար եղբայրն ՚ի քում գիտութեանն ,
- 12 վասն որոյ Վրիստոսն մեռաւ : Եւ այնպէս յան-
ցուցեալ յեղբարս , և զխիղճ մտաց տկարացն զայ-
13 րացուցեալ , ՚ի Վրիստոս մեղանչէ : Այսն որոյ՝
եթէ կերակուր գայթաղեցուցանէ զեղբայրն իմ ,
զի կերայց միս յաւիտեան , զի մի՛ զեղբայրն իմ
գայթաղեցուցից :

ԳՂԻԹ

- 1 Ո՞չ ապաքէն ազատ եմ , զի ապաքէն առաքեալ
եմ , զի ապաքէն զՏէր մեր Աստու Վրիստոս ա-
չօք իմովք տեսի , զի ապաքէն գործ իմ դուք էք ՚ի
- 2 Տէր : Թեպէտ և այլոց չիցեմ առաքեալ՝ այլ գեպ
ձեզ եմ . զի կնիք իմ առաքելութեան իմոյ դուք
- 3 էք ՚ի Տէր : Իմ պատասխանի՝ ուր զիս հարցանի-

- 4 ցեն՝ այս է : Միթէ ոչ ունիցիմք իշխանութիւն
 5 ուտել և ըմպել : Միթէ ոչ ունիցիմք իշխանու-
 թիւն զքորս կանայս շրջեցուցանել ընդ մեզ . որ-
 պէս և այլ առաքեալքն , և եղբարքն Տեառն , և
 6 կեփաս : Եթէ միայն ես և Ռառնաբանն ոչ ունի-
 7 ցիմք իշխանութիւն չգործել ինչ : Ո՞ր ոք երբէք
 զինուորիցի իւրովք թողալօք . ո՞ր ոք տնկիցէ այգի՝
 8 և ՚ի պտղոյ նորա ոչ ուտիցէ . ո՞ր ոք արածիցէ խաշն՝
 9 զսոյն ոչ ասիցեն : ՚Ի Սոփսէսի իսկ յօրէնսն գրեալ
 է . Ո՛չ կապեցես զցոռկ եզին կալտուոյ . միթէ
 10 զեզմանց ինչ փոյթ էր Մատուծոյ : Ո՛չ ապաքէն
 վասն մեր ասէ քանզի վասն մեր գրեցաւ . զի յու-
 սով պարտի որ սերմանէն՝ սերմանել . և որ կա-
 11 սուն՝ յուսով վայելել : Եթէ մէք ՚ի ձեզ զՏոգևորսն
 սերմանեցաք՝ մեծ թնչ է , եթէ ՚ի ձէնջ զմարմ-
 12 նաւորսդ հնձիցեմք : Եթէ այլք ձերով իշխանու-
 թեամբդ վայելեն , ոչ առաւել ևս մէք . այլ ոչ
 ՚ի գործ ինչ արկաք զիշխանութիւնս զայս . բայց
 ամենայնի համբերեմք . զի մի խափան ինչ լինի-
 13 ցիմք աւետարանին Վրիստոսի : Ո՛չ գիտէք եթէ
 որ ՚ի տաճարին գործեն , ՚ի տաճարէ անտի ու-
 տեն . և որ սեղանոյն պաշտօնեայք են , ՚ի սեղա-
 14 նոյ անտի վայելեն : Արյնպէս և Տէր . հրաման
 ետ , որոց զաւետարանն աւետարանեն , յաւե-
 15 տարանէ անտի կեալ : Բայց ես և ոչ զմի ինչ
 յայցանէ արկի ՚ի գործ , և ոչ գրեցի զայդ՝ զի
 ինձ այնպէս ինչ լինիցի . լաւ է ինձ մանաւանդ

- մեռանել, և ոչ զի զպարծանս՝ իմ որ ընդունայն
- 16 համարիցի : Այլ եթէ աւետարանեմ, ոչքինչ են
ինձ պարծանք . քանզի հարկ ՚ի վերայ կայ . բայց
- 17 վայ է ինձ, եթէ ոչ աւետարանեմ : Եթէ կամաւ
զայն առնեմ, վարձք են ինձ . և եթէ աւամայ՝
- 18 տնտեսութիւն յանձն է ինձ : Եւ արդ՝ զքինչ վարձք
իցեն ինձ, եթէ յաւետարանելն ձրի տաց զաւե-
տարանն՝ զի մի՛ զեղծիցիմ ինչ իշխանութեամբս ի-
- 19 մով յաւետարանի անդ : Վանչի ազատ էի յա-
մենայնէ՛ և ամենեցուն զանձն ՚ի ծառայութեան
- 20 կացուցի, զի զբազումս շահեցայց : Եղէ ընդ շը-
րէպոսն իբրև զշրէպ, զի զշրէպոսն շահեցայց :
- 21 Եղէ ընդ օրինօք իբրև զայնոսիկ՝ որ ընդ օրինօքն
էին . իբր ոչ եթէ ընդ օրինօքն էի, այլ զի որ ընդ
օրինօքն իցեն՝ և զնոսա շահեցայց . ընդ անօրէնս
եղէ իբրև զանօրէն . իբր ոչ եթէ անօրէն ինչ էի
Մատուծոյ, այլ ընդ օրինօքն Վրիստոսի . զի շա-
- 22 հեցայց զանօրէնսն : Եղէ ընդ տկարս իբրև զտկար՝
զի զտկարսն շահեցայց . ընդ ամենայնի ամենայն ե-
- 23 ղէ, զի թերևս ապրեցուցից զմանս : Այս ամե-
նայն առնեմ վասն աւետարանին, զի կցորդ եղէց
նմա :
- 24 Ոչ գիտէք՝ եթէ որ յասպարիսին ընթանան,
ընթանալ ամենեքին ընթանան . բայց մի որ առնու
զյաղթութիւնն . այնպէս ընթացարո՛ւք զի հասա-
- 25 նիցէք : Մենայն որ պատերազմի՝ ամենայնի ժուժ-
կալ լինի . նոքա զի զեղծանելի պսակն առնուցուն՝
- 26 և մեք զանեղծութեան : Մոր ես իսկ այնպէս ըն-
թանամ, ոչ որպէս յաներևոյթս . այնպէս մրցիմ,

27 որպէս ոչ թէ զՏողմն ինչ կոծելով . Եւ ճնշեմ զմարմինս իմ, և հնազանդեցուցանեմ, զի գուցէ որ այլոցն քարոզեցի՝ ես ինքնին անպիտան գտանիցիմ :

ԳԼ Ժ

- 1 Ո՛չ կամիմ եթէ տգետք իցէք եղբարք , զի հարքն մեր ամենեքին ընդ ամպոյն էին . և ամենեքին ընդ
 - 2 ծոյն անցին . Եւ ամենեքին ՚ի Ս՝ովսէս մկրտեցան
 - 3 յամպն և ՚ի ծոյն . Եւ ամենեքին զնոյն հոգևոր
 - 4 կերակուրն կերան . Եւ ամենեքին զնոյն հոգևոր ընպելին արբին , զի ընպէին ՚ի հոգևոր վիմէն՝ որ երթայր զՏետ նոցա . և վէմն էր ինքն Վրիստոս .
 - 5 Եւ ոչ եթէ ընդ բազումս ՚ի նոցանէ հաճեցաւ Լիտուած . քանզի տապաստ անկան յանապատի
 - 6 անդ : Եւ այն օրինակաւ լինէր վասն մեր . զի մի՛ լիցուք ցանկացողք չարեաց , որպէս և նոքայն ցան-
 - 7 կացան : Եւ մի՛ կուսպարիչտք լինել՝ որպէս ոմանք ՚ի նոցանէ , որպէս և գրեալ է . Վստաւ ժողո-
 - 8 վուրդն ուաեւ և ըմպել՝ և յարեան ՚ի խաղալ : Եւ մի՛ պոռնկեսցուք , որպէս ոմանք ՚ի նոցանէ պոռնկե-
 - 9 ցան , և անկան ՚ի միում աւուր քսան և չորք հա-
 - 10 զարք : Եւ մի՛ փորձեսցուք զՏէր . որպէս ոմանք ՚ի նոցանէ փորձեցին , և յոճից անտի սատակեցան :
 - 11 Եւ մի՛ արանջեսցուք . որպէս ոմանք ՚ի նոցանէ տրանջեցին , և կորեան ՚ի սատակչէ անտի : Եւ այն ամենայն օրինակաւ անցանէր ընդ նոսա . բայց գրեցաւ վասն մերոյ խրատու , յորս վախճան յա-
- ւիտեանցն եհաս :

12 Աստուհետե որ համարիցի հաստատուն կալ՝
 13 զո՛րչ լիցի, գուցէ անկանիցի: Փորձութիւն ՚ի
 ձեր վերայ՝ ո՛չ է եկեալ՝ բաց ՚ի մարդկանէ: այլ
 հաւատարիմ է Աստուած՝ որ ո՛չ արկցէ զձեզ ՚ի
 փորձութիւն առաւել քան զկար ձեր, այլ արասցէ
 ընդ փորձութեանն և զելս՝ զի համբերել կարաս-
 14 ջիք: Ասան որոյ սիրելիք իմ, փախերո՛ւք ՚ի կոա-
 15 պաշտութենէ: Իբրև ընդ իմատունս խօսիմ. ընտ-
 16 ընցէք ձեզէն զոր ասեմս: Ի՛ստակն օրհնութեան
 զոր օրհնեմք՝ ո՛չ ապաքէն հաղորդութիւն է արեանն
 Վրիստոսի. հացն զոր բեկանեմք՝ ո՛չ ապաքէն հա-
 17 ղորդութիւն է մարմնոյն Վրիստոսի: Օ՛ի մի հաց՝
 մի մարմին եմք բազումքս. զի ամենեքին ՚ի միօրէ
 18 հացէ անտի վայելեմք: Տեսէք զԽարայէլն ըստ
 մարմնոյ. ո՛չ ապաքէն՝ որ ուտեն ՚ի զոհիցն՝ հաղորդք
 19 են սեղանոյն: Իսկ արդ զի՛նչ ասեմ, թէ զոհեալն
 20 իցե՞ ինչ. և կամ թէ կուռքն իսկ իցե՞ն ինչ: Այլ
 զոր զոհենն հեթանոսք, դիւաց՝ և ո՛չ Աստուծոյ
 զոհեն. ո՛չ կամիմ զձեզ հաղորդս դիւաց լինել.
 քանզի ո՛չ կարէք զբաժակն Տեառն ըմպել՝ և զբա-
 21 ժակն դիւաց. Եւ ո՛չ կարէք ՚ի սեղանոյ Տեառն
 22 վայելել՝ և ՚ի սեղանոյ դիւաց: Եթէ նախանձ ինչ
 արկանիցեմք Տեառն, միթէ զօրագոյնք իցեմք քան
 23 զնա: Ամենայն ինչ ինձ մարթ է, այլ ո՛չ ամենայն
 ինչ օգուտ է. ամենայն ինչ ինձ մարթ է, այլ ո՛չ
 24 ամենայն ինչ շինէ: Ա՛յ՛ ոք զանձին և եթ խնդրիցէ՝
 25 այլ և զընկերին: Ամենայն ինչ որ ՚ի սպանդանոցի
 26 վաճառի, կերայք՝ և մի խտրէք վասն խղճի մտաց. Օ՛ի
 27 Տեառն է երկիր լիւ իւրով: Եթէ որ կօչէ զձեզ

յանհաւատից՝ և կամիցիք երթալ. զամենայն ինչ՝
 որ առաջի դնիցի, կերպք՝ և մի խորէք վասն խղճի
 28 մտաց : Եւստի եթէ ոք ասասցէ ձեզ՝ թէ Եւրո զոհ-
 եալէ, մի ուտիցէք վասն նորա՝ որ գուշակն եղև,
 29 և վասն խղճի մտացն : Եւստի զխիղճ մտացն ասեմ,
 ոչ զիւրն, այլ զընկերին. իսկ ընդէր բնաւ ազա-
 30 տուծիւնս իմ դատիցի յայլոյ խղճէն մտաց : Եթէ
 ես շնորհօք վայելեմ, ընդէր հայհոյիցիմ, վասն
 31 որոյ եսն գոհանամ : Եւրո՞ եթէ ուտիցէք՝ եթէ ըմ-
 պիցէք՝ եթէ զինչ և առնիցէք, զամենայն ինչ ՚ի
 32 փառս Եստուծոյ արասջիք : Եւստից գայթապողու-
 թիւն զնելոյ՝ Հրէից և հեթանոսաց՝ լինիջիք, և ե-
 33 կեղեցւոյն Եստուծոյ : Որպէս և ես ամենևին ամե-
 նեցուն հաճոյ լինիմ. ոչ խնդրեմ զանձին օգուտ,
 այլ զբազմաց՝ զի ապրեսցին :

ԳԼ՝ ԺԵ

1 Եւստից ինձ եղերուք, որպէս և ես Վրիստոսի :
 2 Գոմեմ զձեզ՝ զի զամենայն ինչ զիմ յիշէք. և
 որպէս աւանդեցի ձեզ՝ զաւանդութիւնսն ունիցիք :
 3 Կամիմ զի գիտիցէք դուք. եթէ առն ամենայնի
 գլուխ Վրիստոս է, և գլուխ կնոջ այր, և գլուխ
 4 Վրիստոսի Եստուած : Եւստից այր՝ յորժամ յա-
 ղօթս կայցէ՝ կամ մարգարէանայցէ՝ և զգլուխն
 5 ծածկեալ ունիցի, յամօթ առնէ զգլուխն իւր : Եւ
 ամենայն կին յորժամ յաղօթս կայցէ՝ կամ մար-
 գարէանայցէ բացաւ գլխով՝ յամօթ առնէ զգլուխն
 6 իւր, զի այնպէս հասարէ՝ թէ գերծեալ իցէ : Եւ
 եթէ ոչ սքողեսցի կին, փոքրեսցէ զհերս իւր. ա-

պա եթէ անպատեհ է կնոջ փոքրել կամ գերծուլ,
 7 սքողեսցի : Եւն մարդոյ չէ պարտ ծածկել զգլուխ
 իւր . զի պատկեր և փառք Եստուծոյ է . իսկ կին
 8 փառք առն իւրոյ է : Օ, ի ոչ եթէ այր ՚ի կնոջէ է ,
 9 այլ կին յառնէ : Բանզի ոչ իսկ հաստատեցաւ
 10 այր վասն կնոջ , այլ կին վասն առն : Սասն այ-
 նորիկ պարտի կինն շուք դնել գլխոյն վասն հրեշ-
 11 տակաց : Բայց ոչ կին առանց առն , և ոչ այր
 12 առանց կնոջ ՚ի Տէր : Օ, ի որպէս կին յառնէ՝
 նոյնպէս և այր ՚ի կնոջէ . բայց ամենայն Եստուծոյ :
 13 Եւ զուրք ձեզէն տուրք զիրաւոյ . արժան է կնոջ
 մարդոյ հոլանի յաղօթս կալ առաջի Եստուծոյ :
 14 Եւ ոչ բնութիւնն իսկ ուսուցանէ զձեզ . զի այր
 15 եթէ գիտաւոր է՝ անարգանք են նմա . Բայց կին
 եթէ գիտաւոր է՝ փառք են նմա . զի գէսք փոխա-
 16 նակ զգեստու տուեալ են նմա : Եւ պա թէ ոք կամի
 հակառակօղ լինել , մեք չունիմք այնպիսի սովո-
 րութիւն , և ոչ եկեղեցիքն Եստուծոյ :
 17 Եւ զայս պատուիրեմ , ոչ որպէս թէ գովիցեմ ,
 զի ոչ ՚ի լաւ անդր՝ այլ * ՚ի վատթարն նկրտիք :
 18 Եւ իսկ յորժամ ՚ի մի վայր ժողովիցիք յեկեղեցին ,
 լսեմ եթէ հերձուածք գոն ՚ի ձեզ . և սակաւ ինչ
 19 հաւատացի : Բայց և հերձուածք լինելոց են ՚ի
 20 ձեզ . զի որ ընտիրքն իցեն ՚ի ձեզ՝ երևեսցին : Եւ
 արդ՝ ՚ի ժողովին ձեզ ՚ի միասին † ոչ է առնն
 21 Տեառն ձեզ տեղի հաց ուտելոյ : Օ, ի իւրաքան-

* Ի Յայնն , ՚ի վատթարն ժողովիք

† Ի Յայնն , ոչ է զՏէրունական ընթրիսն ուտել

- չիւրոք զիւր ընթրիս յառաջանայ ուտել . և ոմն
 22 քաղցեալ՝ և ոմն արբեալ : Ա՛իթէ տունս ո՞չ ունի-
 ցիք ուտելոյ կամ ըմպելոյ . եթէ զեկեղեցեանն Մս-
 տուծոյ արհամարհիցէք , և յամօթ առնէք զչքա-
 ւորսն . զի՛նչ ասացից . գո՞վեցին զձեզ . յայդմ՝ ո՞չ
 23 գովեմ : Օ՛ի ես ընկալայ ՚ի Տեառնէ՝ զօր և ձեզն ա-
 ւանդեցի , եթէ Տէր Ախուս ՚ի գիշերին յորում
 24 մասնէր , սո՛հաց , Վոհացաւ՝ երեկ և ասէ . Մոէք՝
 և կերայք . այս է մարմին իմ , որ վասն ձեր բաշխի .
 25 զայս արարէք առ իմոյ յիշատակի : Վոյնպէս և զբա-
 ժակն յետ ընթրեացն սո՛հ և ասէ . Մս բաժակ՝ նոր
 ուխտ է իմով արեամբ . զայս արարէք քանիցս անգամ
 26 թէ ըմպիցէք՝ առ իմոյ յիշատակի : Վանիցս ան-
 գամ թէ ուտիցէք զհացս զայս , և զբաժակս ըմպի-
 ցէք , զմահն Տեառն պատմեցէք . մինչև եկեսցէ նա :
 27 Մսուհետև որ ուտիցէ զհացս , կամ ըմպիցէ զբա-
 ժակս Տեառն անարժանութեամբ , պարտական ե-
 28 ղիցի մարմնոյ և արեանն Տեառն : Փորձեսցէ մարդ
 զանձն իւր , և ապա ՚ի հացէ անտի կերիցէ , և ՚ի
 29 բաժակէն արբցէ : Օ՛ի որ ուտէ և ըմպէ անարժա-
 նութեամբ՝ դատաստանս անձին իւրում ուտէ և
 30 ըմպէ . զի ո՞չ խորէ զմարմինն Տեառն : Ա՛յան այ-
 նորիկ իսկ են ՚ի ձեզ բազում հիւանդք և ախտա-
 ժէտք . և շատ ևս այն են , որ և ննջեցեալք խկ ի-
 31 ցեն : Օ՛ի եթէ զանձինս քննէաք՝ ապա ո՞չ դա-
 32 տապարտեաք : Եւ եթէ դատիմք՝ ՚ի Տեառնէ իւրա-
 տիմք . զի մի ընդ աշխարհի դատապարտեսցուք :
 33 Մսուհետև եզբարք՝ յորժամ ՚ի մի վայր ժողովի-
 34 ցիք ուտել՝ միմեանց մնասջիք : Մպա թէ որ քաղց-

եալ իցէ՝ ՚ի տան իւրում կերիցէ . զի մի ՚ի դատապարտութիւն ժողովիցիք : Բայց զայլ ինչ յորժամ եկից՝ յայնժամ պատուիրեցից :

ԳՒ • ԺԻ

- 1 Եւ յվասն հոգևորացն եղբարք՝ ոչ կամիմ ե-
- 2 թէ տպէտք իցէք : Գիտէք իսկ՝ զի մինչ հեթա-
- նոսքն էիք , առ կուռսն անմուռնչա՝ որպէս երթայիք
- 3 և գայիք : Այսան որոյ ցուցանեմ ձեզ . զի ոչոք չոգ-
- ւով Եստուծոյ խօսի՝ և ասիցէ թէ նղովեալ Յի-
- սուս . և ոչ որ կարէ ասել՝ Տէր զՅիսուս , եթէ
- 4 ոչ չոգւովն Սրբով : Թէպէտ և բաժինք շնորհաց
- 5 են՝ այլ չոգի նոյն է : Եթէ բաժինք պաշտամանց
- 6 են , այլ Տէր նոյն է : Եթէ բաժինք յաջողութեանց
- են , այլ Եստուած նոյն է . որ յաջողէ զամենայն
- 7 յամենայնի : Բայց իւրաքանչիւր ումեք տուեալ է
- յայտնութիւն չոգւոյն՝ * առ իւրաքանչիւր օգուտ՝ :
- 8 Ումեմն ՚ի չոգւոյն տուեալ է բան իմաստութեան .
- 9 այլում բան գիտութեան ըստ նմին չոգւոյ . Սի-
- սուսմն հաւատք նովին չոգւով . այլում շնորհք բը-
- 10 ժըչկութեանց նովին չոգւով . Եւ այլում յաջողու-
- թիւնք զօրութեանց . այլում մարգարէութիւն .
- այլում ընտրութիւն հոգւոց . այլում ազգք լեզուաց .
- 11 այլում թարգմանութիւն լեզուաց : Եւ յայս ա-
- մենայն յաջողէ մի և նոյն չոգի , և բաժանէ իւ-
- րանքանչիւր՝ որպէս և կամի :

* Ի Յոյնն , առ ՚ի օգուտ

- 12 Որպէս մարմին մի է, և անդամս բազումս ունի .
 և ամենայն բազում անդամք մարմնոյն՝ մի մարմին
- 13 է . նոյնպէս և Վրիստոս : Վանգի միով Հոգևով
 մեք ամենեքին 'ի մի մարմին մկրտեցաք . եթէ Հը-
 րէսյք , եթէ Հեթանոսք , եթէ ծառայք , եթէ ա-
- 14 զատք , ամենեքին զմի Հոգի արբաք : Վանգի մար-
 15 մին ո՛չ մի անդամ է , այլ բազում : Եթէ ասիցէ
 ոտն , Օ՛ի չեմ ձեռն՝ չեմ 'ի մարմնոյ անտի , ոչ
- 16 այնու չիցէ 'ի մարմնոյ անտի : Եւ եթէ ասիցէ
 ունկն , Սլասն զի չեմ ակն՝ չեմ 'ի մարմնոյ անտի ,
- 17 ոչ այնու չիցէ 'ի մարմնոյ անտի : Եթէ ամենայն
 մարմին ակն էր՝ ուր էր ունկն . և եթէ ամենայն
- 18 լսելիք էր՝ ուր էին հոտոտելիք : Բայց արդ՝ Լստ-
 ուած եդ զանդամսն՝ զմի մի իւրաքանչիւր 'ի նոցա-
- 19 նէ 'ի մարմին՝ որպէս և կամեցաւ : Լպա թէ էր
 20 ամենայն մի անդամ , ուր էր մարմին : Բայց արդ՝
- 21 անդամք բազում են , և մարմին մի : Ո՛չ կարէ
 ակն ասել ցձեռն , թէ 'Ղես ինձ պիտոյ , և կամ
- 22 դարձեալ գլուխ ցոտս՝ թէ 'Ղէք ինձ պիտոյ : Եւ
 առաւել որ թուին անդամք մարմնոյն՝ թէ տկարա-
- 23 գոյնք իցեն , կարևորք են . Եւ որ թուինն թէ
 անարգագոյնք իցեն մարմնոյն , այնց առաւելագոյն
 պատիւ առնեմք . և ամօթոյքն մեր առաւել ևս
- 24 պարկեշտութիւն ունին : Եւ պարկեշտիցն մերոց
 չէ՛ ինչ պիտոյ . քանզի Լստուած խառնեաց զմար-
- 25 մինն , և նուազին առաւել ևս պատիւ ետ . Օ՛ի
 մի իցեն հերձուածք 'ի մարմնի անդ , այլ զի նոյնք
- 26 զմիմեանց հոգայցեն անդամքն : Եւ եթէ վշտանայ ինչ
 մի անդամս , վշտանան ամենայն անդամքն ընդ նմա .

- և եթէ փառաւորի մի անդամն, խնդան ամենայն
 27 անդամքն ընդ նմա : Եւ զուրք մարմին Վրիստոսի
 էք* և անդամք յանդամոց նորա :
- 28 Եւ զորս եղ Մտտուած յեկեղեցւոջ՝ այս են .
 նախ զառաքեալս , երկրորդ զմարդարէս , երրորդ
 զվարդապետս , ապա զօրուծիւնս , ապա շնորհս
 բժշկութեանց , օգնութիւնս , վարիչս , ազգս լեզ-
 29 ուաց , † թարգմանութիւնս լեզուաց : Սիթէ ա-
 մենեքի՞ն առաքեալք իցեն . միթէ ամենեքի՞ն մար-
 դարէք իցեն . միթէ ամենեքի՞ն վարդապետք իցեն .
 30 Սիթէ ամենեքի՞ն զօրութիւնք իցեն . միթէ ամենե-
 քի՞ն շնորհս բժշկութեան ունիցին . միթէ ամենե-
 քի՞ն ՚ի լեզուս խօսիցին : միթէ ամենեքի՞ն թարգ-
 31 մանիցեն : Ի այց նախանձաւոր լերուք շնորհացն ,
 որ լաւն են : Եւ ես առաւել ևս ճանապարհ ցու-
 ցանեմ ձեզ :

ԳԼ ԺԳ

- 1 Եթէ զլեզուս մարդկան խօսիցիմ և զհրեշտա-
 կաց՝ և սէր ոչ ունիցիմ , եղէ ես իբրև զպղինձ որ
 2 հնչէ , կամ իբրև զծնծղայս՝ որ զօղանջեն : Եւ
 եթէ ունիցիմ զմարդարէութիւն , և գիտիցեմ զխոր-
 հուրդս ամենայն՝ և զամենայն գիտութիւն . և եթէ
 ունիցիմ զամենայն հաւատս՝ մինչև զլերինս փոփո-
 3 խելոյ , և սէր ոչ ունիցիմ , ոչինչ եմ : Եւ եթէ

* Ի Յոյն , և անդամք ՚ի մասնէ

† Ի Յոյն չէք :

- ջամբիցեմ զամենայն ինչս իմ աղքատաց , և մատ-
 նիցեմ զմարմինս իմ յայրումն , և սէր ոչ ունի-
 4 ցիմ , ոչինչ օգտիմ : Աէր երկայնամիտ է՝ քաղց-
 րանայ . սէր ոչ նախանձի , ոչ ամբարհաւածէ , ոչ
 5 հպարտանայ . Ո՛չ յանդգնի , ոչ խնդրէ զիւր , ոչ
 6 գրգռի , ոչ խորհի զչար . Ո՛չ խնդայ ընդ անիրա-
 7 լուծիւն՝ այլ խնդայ ընդ ստուգուծիւն . Լ՛մենայնի
 տևէ . ամենայնի հաւատայ . ամենևին յուսայ . ա-
 8 մենայնի համբերէ : Աէր ոչ երբէք անկանի . եթէ
 մարգարէութիւնք են՝ խափանեսցին . եթէ լեզուք՝
 9 լռեսցեն . եթէ գիտութիւն՝ խափանեսցի : Վ՛անզի
 փոքր ՚ի շատէ գիտեմք . և փոքր ՚ի շատէ մարգա-
 10 րէանամք : Լ՛յլ յորժամ եկեսցէ կատարումն ,
 փոքր ՚ի շատէս խափանեսցի :
 11 Ս՛ինչ տղայն էի՝ իբրև զտղայ խօսէի , իբրև
 զտղայ խորհէի , իբրև զտղայ համարէի . այլ յոր-
 ժամ եղէ այր՝ զտղայութեանն ՚ի բաց խափանցի :
 12 Լ՛յժմ տեսանեմք իբրև ընդ հայելի օրինակաւ ,
 այլ յայնժամ դէմ յանդիման . այժմ խելամուտ
 եմ փոքր ՚ի շատէ , այլ յայնժամ գիտացից՝ որ-
 13 պէս և նայն ծանեաւ զիս : Բայց արդ՝ մնան հաւատք՝
 յոյս՝ սէր , սոքա երեքեան . և մեծ քան զսոսս
 սէր է :

ԳԼ . ԺԳ

- 1 Օ՛հետ երթայք սիրոյ , և նախանձաւոր լերուք
 հոգևորացն՝ առաւել զի և դուք մարգարէանայցէք :
 2 Օ՛ի որ խօսի ՚ի լեզուս՝ ոչ ընդ մարդկան խօսի , այլ

- ընդ Մատուծոյ . զի ոչնք է՝ որ յսէ , բայց Հոգւով
- 3 խօսի՞ խորհուրդս : Իսկ որ մարգարէանայն , մարդկան խօսի շինութիւն և մխիթարութիւն և սփոփու
- 4 թիւն : Որ խօսի 'ի լեզուս՝ զանձն իւր շինէ . և որ
- 5 մարգարէանայն՝ զեկեղեցին շինէ : Կամիմ զի ամենեքին դուք 'ի լեզուս խօսիցիք՝ առաւել զի մարգարէանայցէք . զի լաւ է որ մարգարէանայն՝ քան զայն որ 'ի լեզուս խօսիցի . բայց եթէ թարգմանիցէ՝ զի եկեղեցին շինութիւն առնուցու :
- 6 Իայց այժմ եղբարք՝ եթէ եկից առ ձեզ 'ի լեզուս խօսելով՝ զինչ օգուտ լինիցիմ ձեզ՝ եթէ ոչ խօսիցիմ , կամ յայտնութեամբ , կամ գիտութեամբ , կամ մարգարէութեամբ , կամ վարդաստուութեամբ :
- 7 Եթէ յայտնութեամբ : Եթէ փող և եթէ քնար . զի եթէ ընտրութիւն ինչ բարբառոյն չառնիցեն , զիմրդ ճանաչիցի փողոյն հարկանել՝ կամ քնարին հնչել :
- 8 Ինչպէս զի եթէ խառնաձայն արձակիցի փողն , ո՞վ պատրաստեսցի 'ի պատերազմ : Եթէ յայտնութեամբ և դուք՝ եթէ լեզուօք ոչ նշանակիցէք զբանն՝ զիմրդ ճանաչիցին խօսքն . զի լինիցիք այնուհետև իբրև ընդ
- 10 օդս խօսեցեալք : Եթէ յայնչափ ազգք ձայնից են յաշխարհի , և ոչինչ անձայն է : Իսկ արդ՝ եթէ ոչ գիտիցեմ զզօրութիւն ձայնին , լինիցիմ այնմ որ խօսիցին ընդ իս՝ խուժ , և նա որ խօսիցին ընդ
- 12 իս՝ դուժ : Եթէ յայտնութեամբ և դուք՝ քանզի նախանձորդք էք հոգևորացն , վասն շինուածոյ եկեղեցւոյն՝ ինչ
- 13 ընդ զի առաւել ևս իցէք : Սակայն որոյ որ խօսին 'ի լեզուս , աղօթս արասցէ՝ զի և թարգմանիցէ :

- 14 Եթէ կամ յաղօթս լեզուաւ՝ հոգին իմ կայ յա-
- 15 ղօթս, այլ միտք իմ անպտուղ են : Խակ արդ՝
զինչ իցէ . կացից յաղօթս հոգևով, կացից յա-
ղօթս և մտօք . սաղմոս ասացից հոգևով, սաղմոս
- 16 ասացից և մտօք : Եւպա թէ ոչ՝ եթէ օրհնեսցես
հոգևով, որ կայցէ 'ի տեղուջ ագիտին, զիարդ ա-
սիցէ 'ի քում գովութեանն՝ զԼ՝մէնն . քանզի զոր
- 17 ասեսն՝ նա ոչ գիտէ : Եւ զու բարուք գոհանաս,
այլ ընկերն ոչ շինի :
- 19 Վտհանամ զԼ՝ստուծոյ* վասն ամենեցուն ձեր՝
19 առաւել լեզուաւ խօսիմ : Եւ յլ 'ի մէջ եկեղեցւոյ
կամիմ բանս հինգ մտօք խօսել՝ զի և զայլս խրա-
- 20 տիցեմ, քան զբազում բանս լեզուաւ : Ե՛ղբարք մի
լինիք տղայք մտօք, այլ 'ի չարեաց տղայացարո՞ւք,
21 և մտօք կատարեալ լինիջիք : Վանզի և յօրէնսն
գրեալ է, եթէ Յօտար լեզու՝ և 'ի շրթունս օտա-
բոտիս խօսեցայց ընդ ժողովրդեանդ ընդ այգմիկ,
- 22 սակայն և ոչ այնպէս լուիցեն ինձ՝ ասէ Տէր : Եւ
պա ուրեմն լեզուք նշանակի վասն են՝ ոչ հաւա-
տացելոց՝ այլ անհաւատից . իսկ մարգարէութիւն՝
- 23 ոչ անհաւատից՝ այլ հաւատացելոց : Եւպա եթէ
գայցէ եկեղեցին ամենայն 'ի մի վայր, և ամենեքին
'ի լեզուս խօսիցին, և մտանիցեն անդր տգէտք կամ
- 24 անհաւատք . ոչ ասիցեն՝ եթէ զի մոլիքդ : Խակ ե-
թէ ամենեքին մարգարէանայցեն, և մտանիցէ որ
անգր անհաւատ՝ կամ տգէտ, յանդիմանի յամե-

* 'ի յոյն, քան զամենեսին զձեզ առաւել լեզուօք
խօսիմ

- 25 նեցուկն , և քննի յամենեցունց . Եւ գաղտնիք սրտի նորա յայտնի լինին , և ապա անկեալ 'ի վերայ երեսաց' երկիրպագանիցէ Լստուծոյ , և խոստովան լինիցի' թէ Լորդարև Լստուած է 'ի ձեզ :
- 26 Եւ արգ զի՞նչ իցէ եղբարք . յորժամ 'ի մի վայր ժողովիցիք , իւրաքանչիւրոք 'ի ձէնջ , եթէ սաղմոս ունիցի , եթէ վարդապետութիւն ունիցի , եթէ յայտնութիւն ունիցի , եթէ լեզուա ունիցի , եթէ թարգմանութիւն ունիցի , ամենայն 'ի շինած լինիցի : Եթէ 'ի լեզուա ոք խօսեսցի' երկուք , և եթէ ևս աւելի' երեք , և ապա մի ըստ միողէ . և մինն
- 28 թարգմանիցէ : Լպա եթէ չիցէ՞ ոք՝ որ թարգմանիցէ , լուռ լիցի յեկեղեցւոջն . ընդ միտս իւր՝ և
- 29 ընդ Լստուծոյ խօսեսցի : Լայց մարգարէք երկու
- 30 կամ երեք խօսեսցին , և այլքն քննեսցեն : Լպա եթէ այլ ումեք որ նստիցին՝ յայտնեսցի , առաջինն
- 31 լռեսցէ : Բանզի կարօղ էք ամենեքին մի ըստ միողէ մարգարէանալ . զի ամենեքեան ուսանիցին , և
- 32 ամենեքեան մտիթարեսցին : Բանզի և հոգիք իսկ
- 33 մարգարէից՝ մարգարէից հնազանդին : Ըի ոչ եթէ խոտովութեան է Լստուած՝ այլ խաղաղութեան , որպէս յամենայն եկեղեցիս սրբոց : Կանայք յամենայն եկեղեցիս լուռ լիցին . զի ոչ հրամայի նոցա խօսել՝ այլ հնազանդ լինել . որպէս և
- 35 օրէնքն իսկ ասեն : Լպա եթէ ուսանել ինչ կամիցին , 'ի տան զարս իւրեանց հարցանիցեն . քանզի անպատեհ է կնոջ մարդոյ յեկեղեցւոջ խօսել :
- 36 Եթէ 'ի ձէ՞նջ բանն Լստուծոյ ել , և կամ առ
- 37 ձեզ միայն եհաս : Իսկ եթէ ոք համարիցի մարգա-

րէ լինել՝ կամ հոգևոր, գիտասցէ զոր գրեցիդ առ
 38 ձեզ, թէ Տեառն պատուիրանք են: Ապա թէ ոք
 39 տգիտանայցէ, տգիտասցի: Այսուհետև եղբարք,
 նախանձեցարո՞ւք մարգարէանալ՝ և զխօսելն լեզուօք
 40 մի արգելուք: Եւ ամենայն ինչ ձեր պարկեշտու-
 թեամբ և ըստ կարգի լինիցի:

ԳԼ՝ ԺԵ

1 Յուցանեմ ձեզ եղբարք՝ զաւետարանն իմ, զոր
 աւետարանեցի ձեզ. զոր և ընկալարուք, յոր և
 2 հաստատեալդ էք. Որով ապրեցէքն, որով բա-
 նիւ աւետարանեցի ձեզ՝ թէ ունիցիք. բայց եթէ
 3 ՚ի զուր ինչ հաւատայցէք: Օ՛ի ես ձեզ զայն նախ
 աւանդեցի՝ զոր և եսն ընկալայ. թէ և Վրիստոս
 4 մեռաւ վասն մեղաց մերոց ըստ գրոց, Եւ զի թա-
 ղեցաւ, թէ և յարեաւ յաւուր երրորդի՝ ըստ գրոց.
 5 Եւ թէ երևեցաւ կեփայի, և ապա երկոտասանիցն.
 6 Ապա երևեցաւ աւելի ևս քան զհինգ հարիւր եղ-
 բարց միանգամայն: յորոց բազումք կան մինչև
 7 ցայժմ, և ոմանք ննջեցին: Եւ ապա երևեցաւ Տա-
 8 կովբայ, ապա առաքելոցն ամենեցուն: Հուսկ յե-
 տոյ քան զամենեսին՝ իբրև անարգի միոջ՝ երևեցաւ
 9 և ինձ: Օ՛ի ես իսկ եմ տրուպն առաքելոց. որ չեմ
 իսկ արժանի թէ կոչեցայց առաքեալ. զի հալածեցի
 10 զեկեղեցին Աստուծոյ: Այլ շնորհօքն Աստուծոյ եմ
 զինչ և իցեմ. և շնորհք նորա որ յիս՝ ընդունայն
 ինչ ոչ եղեն. այլ առաւել քան զնոսա ամենեսին
 վաստակեցի. և ոչ եթէ ես՝ այլ շնորհքն Աստուծոյ

- 11 որ ընդ իս : Ըրդ եթէ ես , և եթէ նորա՝ այսպէս քա-
 12 ռոզեցաք , և դուք այսպէս հաւատացիք : Ըպա եթէ
 Վրիստոս քարոզի թէ ՚ի մեռելոց յարուցեալ է ,
 զհարդ ասեն ոմանք ՚ի ձէնց՝ եթէ Յարութիւն մե-
 13 ռելոց չիք : Եթէ յարութիւն մեռելոց չիք , ապա և
 14 Վրիստոս չէ յարուցեալ : Եւ եթէ Վրիստոս չիցէ
 յարուցեալ , ընդունայն է քարոզութիւնն մեր . ըն-
 15 դունայն են և հաւատքն ձեր . Եւ գտանիցիմք սուտ
 վկայք Ըստուծոյ՝ զի վկայեցաք զԸստուծոյ՝ թէ Յա-
 16 մեռեալք ոչ յառնիցեն : * Խակ եթէ մեռեալք՝ ոչ
 17 յառնեն՝ ապա և Վրիստոս չէ յարուցեալ : Եւ
 եթէ Վրիստոս չիցէ յարուցեալ , ընդունայն են
 հաւատքն ձեր . և † տակաւին ՚ի նմին մեղս կայցէք՝ :
 18 ‡ Խակ արդ որ ննջեցինն ՚ի Վրիստոս , կորեան
 19 արդեօք՝ : Եթէ այսու կենօքս միայն յուսացեալ
 եմք ՚ի Վրիստոս , ողորմելի եմք քան զամենայն
 մարդիկ :
 20 Ըյլ արդ՝ Վրիստոս յարուցեալ է ՚ի մեռելոց՝
 21 առաջին պտուղ ննջեցելոց . Վանզի մարդով եղև
 22 մահ , և մարդով յարութիւն մեռելոց : Որպէս Ը-
 դաման ամենեքին մեռանին , նոյնպէս և Վրիս-
 23 տոսիւ ամենեքեան կենդանասցին : Ըրաքան չիւր
 յիւրում կարգի . նախ Վրիստոս , և ապա Վրիս-

* Ի Յոյն , Օլի եթէ մեռեալք

† Ի Յոյն , տակաւին ՚ի մեղս ձեր կայք

‡ Ի Յոյն , Սասն որոյ և որ ննջեցինն ՚ի Վրիս-
 տոս կորեան

- 24 տոսեանք 'ի գալստեան նորա : Եւ ապա կատարած . յորժամ տացէ 'ի ձեռս զԹագաւորութիւնն Մատուծոյ և Հօր . յորժամ խափանեցէ զամենայն իշխանութիւնս և զամենայն պետութիւն և
- 25 զզօրութիւն : Օ՛ի պարտ է նմա Թագաւորել՝ մինչև դիցէ զամենայն թշնամիս 'ի ներքոյ ոտից իւրոց :
- 26 Յետին թշնամին խափանի մահ . * Եւ զամենայն
- 27 ինչ՝ հնազանդ արար 'ի ներքոյ ոտից նորա : Եւ յորժամ ասիցէ , թէ Հնազանդեալ է նմա ամենայն , յայտ է՝ թէ բաց յայնմանէ՝ որ հնազան-
- 28 դեցոյց նմա զամենայն : Եւ յորժամ հնազանդեսցի նմա ամենայն՝ յայնժամ և ինքն Որդի հնազանդեսցի պնմ , որ հնազանդեցոյց նմա զամենայն . զի եւ
- 29 զիցի Մատուած ամենայն յամենայնի : Եւ ա թէ ոչ՝ զինչ գործիցեն , որ մկրտիցինն վասն մեռելոց , եւ թէ արդարև մեռեալք ոչ յառնիցեն . ընդէր իօկ
- 30 բնաւ մկրտին վասն նոցա . Ընդէր և մեք ճգնիմք
- 31 յամենայն ժամ , Եւ հանապազ մեռանիմք . 'ի պարծանս ձեր երդնում եղբարք՝ զոր ունիմ 'ի Վրիս-
- 32 տոս Յիսուս 'ի Տէր մեր : Եթէ վասն մարդոյ 'ի գազանամարտի լեալ էի յԵփեսոս , զինչ օգուտ էր ինձ , եթէ մեռեալք ոչ յառնեն . կերիցո՛ւք
- 33 արբցո՛ւք՝ քանզի վաղիւ մեռանիմք : Ս'ի խաբէք . ապականեն զբարս քաղցունս բանք չարք :
- 34 Սթափեցարո՛ւք արդարութեամբ՝ և մի՛ մեղանչէք . զի զգիտութիւն Մատուծոյ ոչ ունին ոմանք . առ ա-
- 35 մօթոյ ձերոյ ասեմ : Եւ յասիցէ որ . Օ՛ խաբէք յառ-

* 'ի Յոյն , Օ՛ի զամենայն ինչ

- 36 նեն մեռեալք՝ կամ որով մարմնով գայցեն : Ըն-
 միտ դու՛ զոր սերմանեսն , ոչ կենդանանայ՝ եթէ ոչ
- 37 մեռանիցի : Եւ զոր սերմանեսն , ոչ զնոյն մարմին որ
 ծնանելոցն իցէ՝ սերմանես , այլ հատ մերկ . եթէ ցո-
- 38 ըննոյ իցէ՝ և եթէ այլոց սերմանեաց : Եւ Լստուած
 տայ նմա մարմին՝ որպէս և կամի . և իւրաքանչիւր
- 39 սերմանեացն զիւր մարմին : Ո՛չ ամենայն մարմին
 նոյն մարմին է , այլ՝ այլ մարմին է մարդկան , և
 այլ մարմին անասնոց , այլ մարմին թռչնոց՝ և այլ
- 40 մարմին ձկանց : Եւ մարմինք երկնաւորք՝ և մար-
 մինք երկրաւորք . այլ՝ այլ փառք երկնաւորաց՝ և
- 41 այլ փառք երկրաւորաց : Ըյլ փառք արեգական ,
 և այլ փառք լուսնի , և այլ փառք աստեղաց . և
- 42 աստղ քան զաստղ առաւել է փառօք : Կոյնպէս և
 յարութիւն մեռելոց . սերմանի ապականութեամբ՝
- 43 և յառնէ առանց ապականութեան . Սերմանի ա-
 նարգութեամբ՝ և յառնէ փառօք . սերմանի տկա-
- 44 ռութեամբ՝ և յառնէ զօրութեամբ . Սերմանի մար-
 մին շնչաւոր՝ և յառնէ մարմին հոգևոր . եթէ գոյ
- 45 մարմին շնչաւոր , գոյ և հոգևոր : Որպէս և գրեալ
 է , Եղև մարդն առաջին Լոթամ ՚ի շունչ կենդա-
- 46 նի . երկրորդ Լոթամ ՚ի հոգի կենդանարար : Բայց
 ոչ նախ հոգևորն . այլ շնչաւորն , և ապա հոգե-
- 47ւորն : Լոթաջին մարդն յերկրէ հողեղէն . իսկ երկ-
- 48րորդ մարդն՝ Տէր յերկնից : Որպէս հողեղէնն ,
 նոյնպէս և հողեղէնքս , և որպէս երկնաւորն՝ նոյն-
- 49պէս և երկնաւորքն : Եւ որպէս զգեցաք զպատկեր
 հողեղինին , զգեցցր՛ւք և զպատկեր երկնաւորին :
- 50 Բայց զայս ասեմ եղբարք՝ եթէ մարմին և արիւն

- զարքայութիւնն Աստուծոյ ժառանգել ոչ կարեն :
 և ոչ ապականութիւն զանապականութիւն ժառան-
 51 գէ : Արդ խորհուրդ մի ասեմ ձեզ . * Ամենեքեան
 ննջեսցուք , այլ ոչ ամենեքեան նորոգեսցուք” .
 52 Հանկարծակի յական թօթափել՝ ՚ի փող յետին .
 քանզի փող հարկանի , և մեռեալք յարիցեն ա-
 53 ռանց ապականութեան , և մեք նորոգեսցուք : Չի
 պարտ է ապականութեանս այսմիկ զգենուլ զանա-
 պականութիւն , և մահկանացուիս այսմիկ զգենուլ
 54 զանմահութիւն : Այլ յորժամ մահկանացուս այս
 զգեցցի զանմահութիւն , և ապականութիւնս զա-
 նապականութիւն , յայնժամ եղիցի բանն՝ որ գրե-
 55 ցաւ . եթէ լնկլաւ մահ ՚ի յաղթութիւն : † Ո՛ր
 է մահ յաղթութիւն քո . ո՛ր է դժոխք խայթոց
 56 քո” : Խայթոց մահու մեղք են , և զօրութիւն մե-
 57 ղաց օրէնք : Այլ շնորհք Աստուծոյ՝ որ ետ մեզ
 զյաղթութիւն ՚ի ձեռն Տեառն մերոյ Հիսուսի Վլ-
 րիստոսի :
- 58 Այսուհետև եղբարք իմ սիրելիք , հաստատուն
 եղերուք , անշարժ կացէք , առաւել լերուք ՚ի
 գործս Տեառն յամենայն ժամ . գիտասջի՛ք զի վաս-
 րակքն ձեր ոչ են ընդունայն առաջի Տեառն :

* Լնարելլագոյն օրինակի Հոնաց ընկեանուն , Ո՛չ
 ամենեքեան ննջեսցուք . այլ ամենեքեան նորո-
 գեսցուք

† Ի Հոյնն , Ո՛ր է մահ խայթոց քո , ո՛ր դժոխք
 յաղթութիւն քո

ԳԼՈՒԹՅՈՒՆ

- 1 Ե՛ւ յ՛ս վասն հաշուին որ ՚ի սուրբսն է , որպէս պատուէր ետու եկեղեցեացն Վաղատացոց , նոյն-
- 2 պէս և դուք առնիջիք : Ըստ իւրաքանչիւր միաշա- բաթուցն իւրաքանչիւրոք ՚ի ձէնջ անձին իւրում
- 3 գանձեսցէ՝ որ ինչ և յաջողեսցի : Օ՛ի մի՛ յորժամ գայցեմ , յայնժամ հաշիւք լինիցին . այլ յորժամ եկից՝ զոր միանգամ ընտրեցէք թղթովք , զնոսա առաքեցից տանել զշնորհսն ձեր յԵրուսաղէմ :
- 4 Եպա թէ արժան իցէ և ինձ երթալ՝ ընդ իս երթի-
- 5 ցեն : Ե՛ւ եկից առ ձեզ՝ յորժամ ՚ի Սակեդոնիա անցանիցեմ . * բայց իբրև շրջեցայց ՚ի Սակեդով-
- 6 նիա՝ , թէ դէպ լիցի , առ ձեզ մնացից՝ և կամ ձմերեցից . զի և դուք յուղարկիցէք զիս՝ ուր և
- 7 երթալոցն եմ : Օ՛ի ո՛չ կամիմ զձեզ այժմ ՚ի հա- րևանցի տեսանել . ական ունիմ ժամանակ ինչ առ-
- 8 նել առ ձեզ , եթէ Տէր հրամայեսցէ : Բայց այժմ լինիմ յԵփեսոս մինչև ց^Պենտէկոստէ . Օ՛ի դուռն բացեալ է ինձ մեծ և կարևոր , և հակառակորդք
- 10 բազում են : Ե՛րդ՝ եթէ եկեսցէ Տիմոթէոս՝ տես- ջիք զիարդ աներկիւղ լինիցի առ ձեզ . զի զգործ
- 11 Տեառն գործէ՝ որպէս և եսա . Ս՛ի ոք զնա անգոս- նեսցէ . և յուղարկեսջիք զնա խաղաղութեամբ՝ զի եկեսցէ առ իս . քանզի ական ունիմ նմա եղբարբք հանդերձ :

* ՚ի Յոյն , քանզի ընդ Սակեդոնիա շրջեցայց

- 12 Եւ վասն Եպոզոսի եղբոր՝ յոյժ աղաչեցի զնա՝
 զի եկեսցէ առ ձեզ եղբարբք հանդերձ . և արդեօք
 ոչ էին կամք՝ զի այժմ եկեսցէ . այլ եկեսցէ յոր-
- 13 ժամ և պարապեսցէ : Զսկեցէք՝ հաստատուն կա-
- 14 ցէք ՚ի հաւատս , ժրացարուք , զօրացարուք : Եւ մե-
- 15 նայն ինչ ձեր սիրով լինիցի : Եղաչեմ զձեզ եղ-
 բարք՝ գիտէք զտունն* Ստեփանեայ և փորտու-
- 16 սրբոցն կարգեցին զանձինս . Չի և դուք հնազանդ
 լինիցիք այնպիսեացն . և ամենայնի՛ որ գործակից
- 17 իցէ և վաստակակից : Ուրախ եղէ ՚ի գալ Ստե-
 փանեայ և փորտունատեայ և Եւքայիկոսի , զի զձեր
- 18 պակասութիւնդ նորա լցին . Վանզի հանգուցին
- 19 զոգի իմ և զձեր . արդ ծանիջիք զայնպիսիսն : Ող-
 ջոյն տան ձեզ եկեղեցիքն Եսիացուց . ողջոյն շա-
- 20 դերձ առանին եկեղեցեան իւրեանց : Ողջոյն տան
 ձեզ եղբարք ամենեքեան : Ողջոյն տուք միմեանց
- 21 ՚ի համբոյր սրբութեան : Ողջոյնդ այդ՝ իմոյ ձեռին
- 22 Պօղոսի է : Եթէ ոք ոչ սիրէ զՏէր Եիսուս , եղեցի
- 23 նզովեալ՝ մարանաթայ : Եւ նորձք Տեառն մերոյ
- 24 Եիսուսի Վրիստոսի ընդ ձեզ : Եւ սէրն իմ ընդ
 ամենսին ձեզ ՚ի Վրիստոս Եիսուս . ամէն :

* ՚ի Եոյնն , Ստեփանեայ որ է առաջին պտուղ
 Եւքայիոյ

Եւ Կորնելայիս առաջին լուսն՝ Գրեցաւ ՚ի Փիլիպեայ ,
 ՚ի յեռն Սարգիսեայ եւ փորտունատեայ եւ Եւքայիկոսի :

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԵՌԵՐԵԼՈՅ

ԱՌ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍՆ • ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԼ. Ե

1 ՊՕՂՈՍ առաքեալ Յիսուսի Վրիստոսի կամօքն
Եստուծոյ, և Տիմոթէոս եղբայր, եկեղեցւոյդ
Եստուծոյ՝ որ է 'ի Կորնթոս՝ սրբովքդ ամենեքումք՝
2 որ են յամենայն կողմանս Եբայեցոց : Ե նորհօք
ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յԵստուծոյ Հօրէ մերմէ
3 և 'ի Տեառնէ Յիսուսէ Վրիստոսէ : Օրհնեալ է
Եստուած և Հայր Տեառն մերոյ Յիսուսի Վրիս-
տոսի . Հայր գթութեանց, և Եստուած ամենայն
4 մխիթարութեան . Որ մխիթարէն զմեզ յամենայն
նեղութիւնս մեր . առ 'ի կարօզ լինելոյ մեզ մխի-
թարել զայնոսիկ՝ որ յամենայն նեղութիւնս իցեն,
մխիթարութեամբն՝ որով մեք մխիթարիմք յԵս-
5 տուծոյ : Օ, ի որպէս առաւելան չարչարանքն Վր-
րիստոսի 'ի մեզ, նոյնպէս և 'ի ձեռն Վրիստոսի
6 առաւել լիցի և մխիթարութիւնն մեր : Օ, ի եթէ
նեղիմք, վասն ձերոյ մխիթարութեան և փրկութեան,
և եթէ մխիթարիմք, վասն ձերոյ մխիթարութեան
և փրկութեան, որ յաջողեալն է համբերութեամբ

- 7 նոցին չարչարանաց, զոր և մեքն չարչարիմք. Եւ
յոյսն մեր հաստատուն է վասն ձեր. քանզի գի-
տեմք՝ եթէ որպէս կցորդ եմք չարչարանացն՝ նոյն-
- 8 պէս և մխիթարութեանն: Վասնզի ոչ կամիմ տը-
գէտ լինել ձեզ եղբարք՝ վասն նեղութեանն մերոյ
եղելոյ յԱսիա. ղի առաւել քան զկար մեր ծան-
րացաք, մինչև անյոյս լինելոյ մեզ և ՚ի կենաց:
- 9 Եւլ անձամբ յանձինս զվճիռ մահու ընկալաք. զի
մի՛ յանձինս ապաստանիցիմք՝ այլ յԱստուած՝ որ
- 10 յարուցանէ զմեռեալս. Որ յայնպիսի մահուանէ
- 11 փրկեաց զմեզ՝ և փրկեսցէ. * Վասնզի յուսացեալ
եմք, եթէ տակաւին փրկեսցէ օգնականութեամբ
աղօթից ձերոց վասն մեր: Եւ ՚ի բազմադէմ շը-
նորհացն՝ որ ՚ի մեզ, բազմօք յաճախեսցեն գոհու-
թիւնքն վասն մեր:
- 12 Վասնզի պարծանք մեր այս են. վկայութիւն մը-
տաց մերոց. զի սրբութեամբ և ստուգութեամբ
Աստուծոյ, և ոչ մարմնեղէն իմաստութեամբ, այլ
շնորհօքն Աստուծոյ շրջեցաք յաշխարհի. բայց ա-
- 13 ռաւել ևս առ ձեզ: Վասնզի ոչ եթէ այլ ազգ ինչ
գրեմք առ ձեզ, այլ զոր ընթեռնուցուքն՝ և գիտակ
լինիցիք. քանզի յուսամ եթէ մինչև ՚ի վախճան
- 14 գիտիցէք. Որպէս և խելամուտ եղէք մեզ փոքր ՚ի
շատէ. զի պարծանք ձեր եմք, որպէս և դուք մեր,
- 15 յաւուրն Տեառն մերոյ Յիսուսի Վրիստոսի: Եւ
յայս ապաստան՝ կամէի նախ առ ձեզ գալ, զի դուք
- 16 կրկին շնորհս ընդունիջիք. Եւ ՚ի ձէնջ երթալ

* Ի Յոյն, Յոր

- ի Մակեդոնիա . և դարձեալ ՚ի Մակեդոնիայ
 գալ առ ձեզ . և ՚ի ձէնջ յուղարկել ՚ի Հրէաս-
- 17 տան : Իսկ եթէ զայս խորհեցայ՝ միթէ թեթևու-
 թեամբ ինչ գնացի . և կամ զոր խորհիմս՝ ըստ
 մարմնի ինչ խորհիցիմ, այլ զի եղիցի յինէն կող-
- 18 մանէ, այոն՝ այո՛, և ոչն՝ ոչ : Հաւատարիմ է
 Լստուած՝ զի բանն մեր որ առ ձեզ եհաս՝ ոչ է
- 19 այո, և ոչ : Վանզի Որդին Լստուծոյ Յիսուս
 Վրիստոս, որ ՚ի ձեզ մեօք քարոզեցաւ, ինև և Սի-
 ղուանոսիւ և Տիմոթէիւ՝ ոչ եղև այո և ոչ . այլ
- 20 այոն ՚ի նմին եղև : Օ՛ի որչափ աւետիքն Լստու-
 ծոյ են՝ ՚ի նմա այոն . վասն որոյ և նովին ամէնն
- 21 մեօք ՚ի փառս Լստուծոյ : Ե՛յլ որ հաստատեացն
 զմեզ ձեօք հանդերձ ՚ի Վրիստոս, և որ օծ զմեզ,
- 22 Լստուած է . Որ և կնքեաց զմեզ, և ետ զառհա-
 ւատչեայ Հոգւոյն ՚ի սիրտս մեր :
- 23 Ե՛յլ ես վկայ զԼստուած կոչեմ անձին իմոյ .
 զի վասն խնայելոյ ՚ի ձեզ՝ ոչ ևս եկի ՚ի Կորնթոս .
 զի ՚չ եթէ տիրեմք ձեզ հաւատովքս՝ այլ գործա-
 կից եմք շնորհացդ ձերոց . քանզի հաւատովք հաս-
 տատեալ կայք :

ԳՂ. Բ

- 1 Բայց զայս և եթ ընտրեցի, զի մի՛ միւսանգամ
 2 արամուծեամբ եկից առ ձեզ . Օ՛ի եթէ ես արտ-
 մեցուցանեմ զձեզ, և ո՞վ է որ ուրախ առնիցէ զիս ,
- 3 եթէ ոչ որ արամիցին յինէն : Եւ զայս զի գրեցի՝
 զի մի՛ յորժամ գայցեմ արամուծիւն ինչ կրիցեմ ,

- ուստի արժանդ իցէ ինձ ուրախ լինել . յուսացեալ
 եմ 'ի ձեզ ամենեսոին , զի իմ ուրախութիւնս ձեր
 4 ամենեցուն է , Օ՛ի 'ի բազում վշտաց' և 'ի նե-
 ղութենէ սրտի գրեցի առ ձեզ բազում արտասուօք .
 ոչ զի տրտմիջիք , այլ զի զսէրն իմ գիտասջիք ,
 5 զոր ունիմ առաւելապէս առ ձեզ : Լ'պա եթէ որ
 տրտմեցոյց , ոչ եթէ զիս տրտմեցոյց' այլ փոքր 'ի
 6 շատէ , զի մի' ծանրացայց ամենեցուն ձեզ : Շատ
 է այնպիսւոյն պատուհասն այն' որ 'ի բազմաց ան-
 7 տի է : Լ'յսուհետև նմին հակառակ՝ մանաւանդ
 շնորհել ձեզ նմա՝ և մխիթարել . զի մի' յառաւել
 8 տրտմութենէն ընկղմեսցի այնպիսին : Այսն որոյ
 9 աղաչեմ զձեզ՝ հաստատել 'ի նա զսէրն : Այսն
 այնորիկ իսկ և գրեցի . զի զչափ առից զձեր՝ եթէ
 10 յամենայնի հպատակ իցէք : Օ՛ի եթէ ումեք շնոր-
 հիցէք՝ և ես . քանզի և ես եթէ շնորհիցեմ , զոր
 ինչ շնորհիցեմն՝ վասն ձեր 'ի դէմս Քրիստոսի .
 11 Օ՛ի մի' զըկիցիմք 'ի Սատանայէ . քանզի չեմք ինչ
 անտեղեակ խորհրդոցն նորա :
 12 Եւ այլ իբրև հասի ես 'ի Տրովադա յաւետարանն
 13 Քրիստոսի , և դուռն բաց էր ինձ 'ի Տէր , Ոչ
 ետու հանգիստ հոգւոյ իմում . քանզի ոչ գտի ես
 անդ զՏիտոս զեղբայր իմ . այլ հրաժարեալ 'ի
 14 նոցանէ՝ գնացի 'ի Սակեդոնիա : Եւ այլ Լ'ստուծոյ
 շնորհքն որ յամենայնի հուշակ հարկանէ զմէնջ 'ի
 Քրիստոս Յիսուս , և զհոտ գիտութեանն իւրոյ
 15 յայտնի առնէ մեօք յամենայն տեղիս . Օ՛ի հոտ
 անոյշ եմք Քրիստոսի առ Լ'ստուած՝ 'ի մէջ փրո-
 16 կելոցն՝ և 'ի մէջ կորուսելոցն . Ոմանց հոտ մահ-

17 ուանէ 'ի մահ, և ոմանց հոտ կենդանութենէ 'ի կեանս . և առ այս ո՞ր բաւական իցէ : Վրանզի ո՛չ եմք իբրև զայլսն , որ վաճառական լինին բանին Մատուծոյ . այլ իբրև 'ի հաստատութենէ , այլ իբրև յՄատուծոյ՝ առաջի Մատուծոյ , 'ի Վրիստոս խօսիմք :

ԳԼ Գ

- 1 Սկսանիմք այտուհետև վերստին զանձինս ընծայեցուցանել . թէպէտ և ո՛չ պիտոյ իցեն մեզ , որպէս ոմանց՝ թուղթք ընծայութեան առ ձեզ , կամ
- 2 'ի ձէնջ : Եւ այլ թուղթք մեր դուք էք՝ գրեալ 'ի սիրտս մեր , ծանուցեալ և ընթերցեալ յամենայն
- 3 մարդկանէ . Յայտնեալք՝ զի էք թուղթք Վրիստոսի , պաշտեցեալ 'ի մէնջ . և գրեալ՝ ո՛չ մրով , այլ Հոգևոյն Մատուծոյ կենդանւոյ . ո՛չ 'ի տախտակս քարեղէնս , այլ 'ի տախտակս սրտի մարմնեղէնս :
- 4 Յոյս մի այսպիսի ունիմք 'ի ձեռն Վրիստոսի առ
- 5 Մատուած . Իբր ո՛չ եթէ անձամբ բաւական եմք խորհել ինչ իբրև 'ի մէնջ . այլ բաւականութիւնն
- 6 մեր յՄատուծոյ է . Որ և բաւականս արար զմեզ՝ պաշտօնեայս 'կորոց կտակարանացս՝ ո՛չ գրով , այլ Հոգևով . զի գիրն սպանանէ , այլ Հոգին կեցու-
- 7 ցանէ : Օ՛րի եթէ պաշտօնն մահու գրով դրոշմեալ 'ի տախտակսն քարեղէնս՝ եղև փառօք , զի մի կարասցեն հայել որդիքն Խորայելի յերեսնն Սոփեստի՝ վասն փառաց երեսաց նորա , որ խափանելոցն էր ,

- 8 Որչափ ևս առաւել պաշտօն հոգւոյն եղիցի փա-
 9 ոօք : Օյի եթէ պաշտօն դաստապարտութեանն փա-
 ոօք էր , որչափ ևս առաւել պաշտօն արդարու-
 10 թեանն փառօք : Վանզի ոչ եթէ փառաւորի փա-
 ռաւորեալն յայսմ մասին՝ վասն առաւելութեան
 11 փառացն : Օյի եթէ որ խափանելոցն էր՝ այն փա-
 ոօք էր , որչափ ևս առաւել որ գալոցն է՝ փառօք
 12 իցէ : Եւ արդ՝ զի ունիմք այսպիսի յոյս , բազում
 13 համարձակութեամբ վարեսցուք . Եւ ոչ որպէս
 Սովսէս արկանէր քող ՚ի վերայ երեսաց իւրոց ,
 վասն չհայելոյ որդւոցն Խրայէլի ՚ի վախճան խա-
 14 փանելոցն : Եւ ի կուրացան միտք նոցա . քանզի
 մինչև ցայսօր ժամանակի՝ նոյն քող ձգեալ կայ ՚ի
 վերայ ընթերցուածոց շին կտակարանացն . և ոչ
 15 վերանայ , զի Վրիստոսիւ խափանելոց է : Եւ յի
 մինչև ցայսօր՝ յորժամ ընթերունուն զՍովսէս՝ նոյն
 16 առագաստ կայ ՚ի վերայ սրտից նոցա : Եւ յի յոր-
 ժամ դարձցին առ Տէր , ապա վերացի առագաստն :
 17 Օյի Տէր շողիս է . ուր շողի Տեառն է , անդ
 18 ազատութիւն է : Բայց մեր ամենեցուն բացաւ ե-
 րեսօք զփառն Տեառն իբրև ընդ հայելի տեսեալ
 ՚ի նոյն պատկեր նորոգիմք փառաց ՚ի փառա . որպէս
 և ՚ի Տեառն շողոյ :

ԳԼ . Դ

- 1 Սկսան արտորիկ ունիմք զպաշտօնս զայս՝ որպէս
 2 և գտաք զողորմութիւն , և ոչ ձանձրանամք . Եւ յի
 հրատարեցաք ՚ի գաղանեաց ամօթոյն , զի մի գը-

նասցուք խորամանկութեամբ , և մի՛ նենգեսցուք
 զբանն Աստուծոյ . այլ յայտնութեամբ ճշմարտու-
 թեանն ընծայեցուցուք զանձինս մեր առ ամենայն
 3 միտս մարդկան առաջի Աստուծոյ : Ապա թէ իցէ
 ևս ծածկեալ աւետարանն մեր , ՚ի մէջ կորուսելոցն
 4 է ծածկեալ . Որոց աստուած աշխարհիս այսորիկ
 կուրացոյց զսիրտս անհաւատիցն , զի մի՛ ծագեսցէ
 ՚ի նոսա լուսաւորութիւն աւետարանի փառացն
 Վրիստոսի . որ է պատկեր աներևութին Աստու-
 5 ծոյ : Օ՛խ ո՛չ եթէ զանձինս քարոզեմք , այլ զճի-
 սուս Վրիստոս զՏէր . և զմեզ ծառայս ձեզ վասն
 6 Վրիստոսի : Օ՛խ Աստուած որ ասաց ՚ի խաւարէ
 լոյս ծագել . որ և ծագեաց իսկ ՚ի սիրտս մեր ՚ի
 լուսաւորութիւն գիտութեան փառացն Աստուծոյ ՚ի
 7 դէմս Հիսուսի Վրիստոսի : Այսուհետև ունիմք
 զգանձս զայս յամանս խեցեղէնս . զի առաւելութիւն
 8 զօրութեանն իցէ յԱստուծոյ , և ո՛չ ՚ի մէնջ : Համե-
 նայնի նեղեալք՝ այլ ո՛չ նուաղեալք . կարօտեալք՝ այլ
 9 ո՛չ տարակուսեալք . Հալածեալք՝ այլ ո՛չ լքեալք .
 10 չարչարեալք՝ այլ ո՛չ սատակեալք . Համենայն ժամ
 զմահն Հիսուսի ՚ի մարմինս մեր կրեսցուք՝ զի և
 կեանքն Հիսուսի ՚ի մարմինս մեր յայտնեսցին :
 11 Վանզի միշտ մեք՝ որ կենդանիքս եմք , ՚ի մահ
 մատնիմք վասն Հիսուսի . զի և կեանքն Հիսուսի
 12 յայտնի լիցին ՚ի մահկանացու մարմինս մեր : Այ-
 սուհետև մահ ՚ի մեզ զօրանայ , և կեանք ՚ի ձեզ :
 13 Արդ՝ ունիմք զնոյն հոգի հաւատոց , որպէս և գրը-
 եալ է . Հաւատացի՛ վասն որոյ և խօսեցայ . և մեք
 14 հաւատամք՝ վասն որոյ և խօսիմք իսկ : Օ՛այս գի-

* Y

- տեմք՝ եթէ որ յարոյցն զՀիսուս , և զմեզ ընդ
 Հիսուսի յարուսցէ՝ և յանդիման կացուսցէ ձեօք
 15 հանդերձ . Վանզի ամենայն ինչ վասն ձեր է . զի
 շնորհքն յաճախեալք ՚ի բազմաց ՚ի գոհութենէ
 16 անտի՝ առաւելեսցին ՚ի փառս Աստուծոյ : Ասն
 որոյ և ոչ ձանձրանամք . այլ թէպէտ և արտաքին
 մարդս մեր ապականի , այլ ներքին մարդն մեր նորո-
 17 գի օրըստօրէ : Չի առժամայն յաճախութիւն թե-
 թեւ նեղութեանս մերում՝ ՚ի յաւիտենականն առա-
 ւելութիւն , զմեծութիւն փառացն գործէ ՚ի մեզ :
 18 Վանզի ոչ գիտեմք զերևելիսս՝ այլ զաներևոյթանս .
 զի երևելիքս առ ժամանակ մի են , և աներևոյթքն
 յաւիտենականք :

ԳԼ Ե

- 1 Վանզի գիտեմք՝ եթէ երկրաւոր տաճար շինուա-
 ծոյս մերոյ քակտեսցի , շինած յԱստուծոյ ունիմք՝
 տաճար առանց ձեռագործի , յաւիտենական յեր-
 2 կինս : Եւ ընդ այս տաղտկամք , քանզի զքնակու-
 3 թիւնն երկնից փափագեմք զգենուլ . Սիայն թէ
 4 յորժամ զգենուցումքն՝ ոչ մերկ գտանիցիմք : Վան-
 զի որ եմք ընդ յարկաւս ընդ այսուիկ՝ տաղտկամք
 ծանրացեալք . զի ոչ կամիմք մերկանալ , այլ զայն
 ՚ի վերայ այսր զգենուլ . զի ընկղմեսցի մահկանա-
 5 ցուս ՚ի կենաց անտի : Այլ որ յաջողէն մեզ ՚ի
 սոյն՝ Աստուած է . որ ետ մեզ զառհասատչեայ Հոգ-
 ւոյն :
 6 Արդ՝ համարձակիմք յամենայն ժամ , և գիտեմք՝

- 7 եթէ որչափ յամեմք 'ի մարմնի աստ՝ օտարանամք
 8 'ի Տեառնէ : Օ՛րհ հաւատովք գնամք՝ և չ'չ կարծ-
 9 եօք : Ե՛ւլ համարձակիմք՝ և առաւել ևս . հաճեալ
 10 եմք ելանել 'ի մարմնոյ աստի՝ և մտանել առ Ե՛ստ-
 11 ուած : Ա՛յնս որոյ և առատանամք . զի եթէ յա-
 12 միցեմք՝ և եթէ ելանիցեմք՝ հաճոյ և եթ իցեմք նը-
 13 մա : Վրանզի ամենեցուն մեզ յանդիման լինել կայ
 14 առաջի ատենին Վրիստոսի . զի ընկալցի * իւրա-
 15 քանչիւր իւրով մարմնով՝՝ զոր ինչ գործեաց յա-
 16 ուղ՝ եթէ բարի , և եթէ չար : Իսկ արդ՝ զահն
 Տեառն գիտելով չափ , † զմարդկան ինչ միտս հա-
 ճեմք . սակայն առաջի Ե՛ստուծոյ յայտնելոց եմք՝ .
 բայց ես յուսամ և 'ի ձեր միտս յայտնի լինել :
 12 Իբր ճչ եթէ միւսանգամ զանձինս ինչ ընծայեցու-
 13 ցանեմք ձեզ , այլ պատճառս տամք ձեզ պարծա-
 14 նաց վասն մեր . զի ունիցիք առ այնոսիկ՝ որ առ աչսն
 15 պարծիցին , և ճչ սրտիւք : Օ՛րհ եթէ առանցաք
 16 ինչ՝ այն Ե՛ստուծոյ է . և եթէ զգաստանամք՝ այն
 17 ձեր է : Օ՛րհ սերն Վրիստոսի ստիպէ զմեզ քննել
 18 զայս . զի եթէ մին փոխանակ ամենեցուն մեռաւ ,
 19 ապա ուրեմն ամենեքեան մեռեալ էին . Եւ 'ի վե-
 20 րայ ամենեցուն մեռաւ , զի որ կենդանիքն իցեն՝ մի
 21 անձանց իցեն կենդանիք , այլ այնմ՝ որ 'ի վերայ
 22 նոցայն մեռաւ և յարեաւ : Ե՛ստուհետև մեք ճչ զոր
 23 գիտեմք մարմնով . զի թէպէտ և գիտէաք մարմնով

* Դ ()ոյնն , իւրաքանչիւր զայնս 'ի մարմնի

† Դ ()ոյնն , զմարդիկ հաւանեցուցանեմք . սա-
կայն Ե՛ստուծոյ յայտնի եմք

- 17 զՔրիստոս՝ այլ արդ՝ ոչ ևս նոյնպէս գիտեմք : Բայց
եթէ ինչ ՚ի Քրիստոս նոր արարած իցէ . զի հինն
- 18 անց , և արդ՝ նոր եղև ամենայն : Եւսլ ամենայն
ինչ յԱստուծոյ՝ որ հաշտեցոյցն զմեզ ընդ իւր ՚ի
ձեռն Քրիստոսի . և ետ մեզ զպաշտօնն հաշտու-
թեան :
- 19 Եւ քանզի Աստուած էր՝ Քրիստոսիւ զաշխարհս
հաշտեցուցանել ընդ իւր , և չհամարել նոցա զմեզս
- 20 իւրեանց , և եդ ՚ի մեզ զբանն հաշտութեան : Եւդ՝
վասն Քրիստոսի պատգամաւորիմք՝ որպէս և Աս-
տուծոյ բարեխօսութեամբ մեօք . աղաչեմք վասն
- 21 Քրիստոսի՝ հաշտեցարձեք ընդ Աստուծոյ : Օ, ի
զայն՝ որ ոչն գիտէր զմեզս , վասն մեր մեղս արար .
զի մեք եղիցուք նովաւ արդարութիւն Աստուծոյ :

ԳԼ . Օ

- 1 Գործակից եմք ձեր՝ և աղաչեմք , մի՛ ընդունայն
- 2 զշնորհսն Աստուծոյ ընդունել ձեզ : Օ, ի ՚ի ժամա-
նակի ընդունելութեան՝ ասէ , լուսյ քեզ , և յա-
ւուր փրկութեան օգնեցի քեզ : Ահաւասիկ ժամա-
- 3 նակ ընդունելի . ահա օր փրկութեան : Մի՛ և մի՛
իւրք * տայցէք պատճառս , զի մի՛ արատեսցի պաշ-
- 4 տօնն . Եւսլ † յամենայնի ընծայեցուցէք զանձինս
ձեր իբրև՝ զպաշտօնեայս Աստուծոյ՝ համբերու-

* Ի Յոյն , տալով պատճառս

† Ի Յոյն , յամենայնի ընծայեցուցանեմք զանձի-
նրս իբրև

5 թեամբ բազմաւ՝ ՚ի նեղութիւնս, ՚ի վիշտս, ՚ի չար-
 6 չարանս, ՚ի գանս, ՚ի բանտս, ՚ի խռովութիւնս
 7 յաշխատութիւնս, ՚ի հսկմունս, ՚ի պահս, ՚ի սրբ-
 8 բութեան, ՚ի գիտութեան, յերկայնմտութեան,
 9 ՚ի քաղցրութեան, ՚ի Հոգի Սուրբ, ՚ի սէր՝ առանց
 10 կեղծաւորութեան, ՚ի բանս ճշմարտութեան, ՚ի
 11 զօրութեան Աստուծոյ . * վասն զինուն արդարու-
 12 թեան՝ որ ընդ աջմէն և ընդ ճակէն է . Փառօք
 13 և անարգութեամբ, գովութեամբ և պարսաւանօք,
 14 իբրև մոլարք՝ և ճշմարտք, իբրև անծանօթք՝ և
 15 ծանուցեալք . իբրև մահկանացուք՝ և ահաւասիկ
 16 կենդանի եմք . իբրև խրատեալք՝ և ոչ մահապարտ-
 17 եալք . իբրև տրտմեալք, և հանապազ ուրախ եմք .
 18 իբրև տնանկք՝ և զբազումս մեծացուցանեմք . իբրև
 19 ոչինչ ունիցիմք, և զամենայն ինչ ունիմք : Բերանք
 20 մեր բացեալ են առ ձեզ՝ Աորնթացիք, և սիրտք
 21 մեր ընդարձակեալք : Ոչինչ նեղիք ՚ի մէնջ՝ բայց
 22 եթէ ՚ի գութս ձեր նեղիցիք . † Արդ՝ զնոյն հատու-
 23 ցումն իբրև ընդ որդեակս ունիմ՝ . ընդարձակեցա-
 24 ռուք և դուք : Եւ մի լինիք լծակիցք անհաւատից .
 25 քանզի զի՞նչ հաղորդութիւն է արդարութեան ընդ
 26 անօրէնութեան . և կամ զի՞նչ հաւասարութիւն է
 27 լուսոյ ընդ խաւարի . Եւ կամ զի՞նչ միաբանու-
 28 թիւն է Վրիստոսի ընդ Բելիարայ . կամ զի՞նչ
 29 բաժին կայ հաւատացելոյն ընդ անհաւատին . կամ

* ՚ի Յոյն, ՚ի ձեռն զինուցն արդարութեան
 † ՚ի Յոյն, Արդ զնոյն հատուցումն՝ իբրև ընդ
 որդեակս ասեմ .

զինչ նմանութիւն է տաճարի Մտուծոյ մեհենաց :
 Մպաքէն դուք տաճար Մտուծոյ կենդանւոյ էք .
 որպէս և ասաց Մտուած , թէ Բնակեցայց 'ի նո-
 սա , և գնացից 'ի նոսա . և եղէց նոցա Մտուած ,
 17 և նոքա եղիցին իմ ժողովուրդ : Այսն որոյ ելէք
 'ի միջոյ նոցա և մեկնեցարձուք , ասէ Տէր , և 'ի
 18 պիղծս մի մերձենայք . Եւ ես ընկալայց զձեզ . և
 ես եղէց ձեզ 'ի Հայր , և դուք եղիջիք ինձ յուս-
 տերս և 'ի դստերս , ասէ Տէր ամենակալ :

ԳՎ. Լ

- 1 Իսկ որովհետև զայս աւետիս ունիմք սիրելիք՝
 սրբեսցո՛ւք զանձինս մեր յամենայն պղծութենէ մարմ-
 նոյ և հոգւոյ , կատարեսցո՛ւք զսրբութիւն ասիւն
- 2 Մտուծոյ : Տարայք մեզ , զի ոչ ումեք մեղաք , և
- 3 ոչ զոք եղծաք , և ոչ զոք զրկեցաք : Ո՛չ եթէ 'ի
 դատապարտութիւն ինչ ասեմ . քանզի յառաջ իսկ
 ասացի , եթէ 'ի սրտի մերում կայք՝ 'ի կեալ և
 'ի մեռանել ընդ ձեզ :
- 4 Բազում համարձակութիւն է ինձ առ ձեզ . բա-
 զում պարծանք են ինձ վասն ձեր . լի եմ մխիթա-
 րութեամբ . առաւելեալ եմ ուրախութեամբ յա-
- 5 մենայն նեղութիւնս մեր : Վանզի յորժամ հասաք
 մեք 'ի Ա՛կեդովնիա , և ոչ միով իւիք հանգիստ
 գտաւ մարմնոյ մերում , այլ յամենայնի նեղեալք .
 քանզի արտաքոյ մարտք՝ և 'ի ներքոյ արհաւիրք :
- 6 Այլ որ մխիթարէն զխոնարհս , մխիթարեաց զմեզ
- 7 Մտուած 'ի գալստեանն Տիտոսի : Ո՛չ միայն 'ի

- գալստեան նորա , այլև ՚ի մխիթարութեանն՝ զոր մխիթարեցաւ նա ՚ի ձեզ , ՚ի պատմել մեզ զանձուկն ձեր՝ զողբումն ձեր՝ զնախանձն ձեր վասն իմ , մինչ
- 8 առաւել ուրախ լինել ինձ : Օ՛ի թէ և տրտմեցուցի զձեզ թղթովն՝ ո՛չ զղջանամ , թէպէտ և զղզացեալ էի . քանզի տեսանեմ՝ զի թուղթն այն թէ և առ
- 9 ժամանակ մի տրտմեցոյց զձեզ . Արդ ուրախ եմ , ո՛չ զի տրտմիցիք՝ այլ զի յապաշխարութիւն տրտմեցարուք . քանզի տրտմեցալք դուք ըստ Աստու
- 10 ծոյ . զի մի իւիք զըկիցիք ՚ի մէնջ : Օ՛ի որ ըստ Աստուծոյն տրտմութիւն է , ապաշխարութիւն ՚ի փրկութիւն առանց զղջանալոյ գործէ . իսկ աշխար
- 11 ճի տրտմութիւն՝ մահ գործէ : Արդ՝ նոյն իսկ որ ըստ Աստուծոյն տրտմեցարուք , իրչափ ինչ փոյթ գործեաց ՚ի ձեզ , կամ աղերս , կամ սաստ , կամ երկիւղ , կամ անձուկ , կամ նախանձ , կամ վրէժխնդրութիւն . քանզի յամենայնի ընծայեցուցիք զանձինս
- 12 ձեր՝ սուրբս լինել յիրիդ յայդմիկ : Ապա ուրեմն՝ թէ և գրեցի ես առ ձեզ , ո՛չ վասն այնորիկ որ զըկեացն , և ո՛չ վասն այնորիկ՝ որ զըկեցաւն . այլ վասն յայտնի լինելոյ փութոյն ձերոյ՝ որ վասն մեր՝
- 13 առ ձեզ առաջի Աստուծոյ : Այլ վասն այնորիկ մխիթարեալ եմք ՚ի վերայ * մխիթարութեանն մերոյ՝ . առաւել ևս խնդացաք ՚ի վերայ ինդութեանն Տիտոսի . քանզի հանդուցեալ էր հոգի նորա ՚ի ձէնջ
- 14 ամենեցունց : Օ՛ի զի՛նչ և պարծեցայ առ նմա վասն ձեր՝ ո՛չ ամաչեցի . այլ որպէս զամենայն ճշմար

* ՚ի ()ոյնն , մխիթարութեանն ձերոյ

- տուժեամբ խօսեցաք ընդ ձեզ, նոյնպէս և պար-
- 15 ծանքն մեր առ Տիտոս Ճշմարիտ եղին: Կաւ
գութք նորա առաւել ևս են ՚ի ձեզ. քանզի յի-
շեցուցանէր մեզ զամենեցուն զձեր հնազանդութիւն.
Թէ որպէս ահիւ և դողութեամբ ընկալարուք զնա:
- 16 Եւ արդ ուրախ եմ, զի յամենայնի համարձակ եմ
առ ձեզ:

ԳԼ: Ը

- 1 Յուցանեմ ձեզ եղբարք զշնորհան Աստուծոյ՝ որ
2 տուեալ են եկեղեցեացն Ա՛պկեղոսիացւոց. Օ՛ի մե-
ծաւ հանդիսիւ նեղութեան՝ առաւելութիւն խնդու-
թեանն նոցա, և ծանր աղքատութիւնն նոցա առա-
3ւել եղև ՚ի մեծութիւն առատութեան նոցա. Օ՛ի
ըստ կարի նոցա վկայեմ, և աւելի քան զկար.
- 4 Ինքնակամ բազում աղաչանօք աղաչէին զշնորհան,
և զհաղորդութիւն պաշտամանն որ ՚ի սուրբն՝ տալ
5 ցմեզ: Ա՛չ որչափ ակն ունէաք, այլ և զանձինս ևս
ետուն, նախ Տեառն՝ և ապա մեզ կամօքն Աստու-
6 ծոյ, * Աղաչել զՏիտոս՝ զի որպէս սկսան յա-
ռաջագոյն, նոյնպէս և կատարեսցէ ՚ի ձեզ և զայդ
7 ևս շնորհ: Այլ որպէս յամենայնի առաւել էք
հաւատովք՝ և բանիւ՝ և գիտութեամբ՝ և ամենայն
փութով, և որ ՚ի մէնջ ՚ի ձեզ սէրն է, զի և յայդմ
8 ևս շնորհի առաւել լինիցիք: Ա՛չ որպէս հրաման
տալով ասեմ. այլ վասն այլոց փութոյ, և վասն ձե-

* Ի Երայն, Յաղաչելն մեր զՏիտոս

- 9 բոլոր սիրոյ՝ զմտերմութիւնդ փորձեմ : Վրանզի գիտէք զշնորհան Տեառն մերոյ Հիսուսի Վրիստոսի • զի վասն ձեր աղքատացաւ՝ որ մեծատունն էր , զի գուք
- 10 նորա աղքատութեամբն մեծաջիւղք : Եւ խրատ մի յայսմիկ տամ , զի այն իսկ օգտի ձեզ է • որք ոչ միայն զառնելն՝ այլ և զկամելն յառաջագոյն սկսայք ՚ի
- 11 հերուն հետէ : Բայց արդ և զառնելն իսկ կատարեցէք • զի որպէս յօժարութիւնն ՚ի կամաց է ,
- 12 նոյնպէս և առնելն ըստ գոյին : Օ՛ի եթէ յօժարութիւնն առաջի կայ , ըստ գոյին ընդունելի է՝ և ոչ
- 13 եթէ ըստ չգոյին : Օ՛ի ոչ եթէ այլոց հանգիստ կամիցիմ , և ձեզ ներուութիւն : Եւ հաւասարութեամբ՝ յայժմու ժամանակիս , ձեր առաւելութիւնդ ՚ի նոցա պակասութեանն • զի և նոցա առաւելութիւնն եղիցի ՚ի ձերում պակասութեանդ , զի եղիցի հա-
- 15 ւասարութիւն՝ որպէս և գրեալ է • Ի՞նչ որ բազումն ան՝ ոչ առաւելաւ • և որ սակաւն՝ ոչ նուազեցաւ :
- 16 Բայց շնորհք Աստուծոյ՝ որ արկ զնոյն փոյթ
- 17 վասն ձեր ՚ի սիրա Տիտոսի • Օ՛ի զաղաչանսն ընկալաւ՝ և փութացաւ յօժարագոյնս դիմեաց գալ առ
- 18 ձեզ : Եւ առաքեցաք ընդ նմա զեղբայրն՝ որոյ գովութիւնն յաւետարանի անդ է՝ ընդ ամենայն եկեղեցիս :
- 19 Եւ ոչ այսչափ միայն , այլ և ձեռնադրեալ յեկեղեցեաց անտի , նշգեհակից մեր եղև ՚ի շնորհս յայսոսիկ՝ որ պաշտին ՚ի մէնջ ՚ի փառս Տեառն՝ և
- 20 ՚ի մեր յօժարութիւն : Բայց զայս խղճեաք իսկ՝ եթէ գուցէ արատ ոք ինչ գնիցէ ՚ի հաստատութեա-
- 21 նրս յայսմիկ՝ որ պաշտեցաւս ՚ի մէնջ : Վրանզի խորհիմք զբարիս՝ ոչ միայն առաջի Տեառն , այլ և ա-

- 22 ուղի մարդկան : Եւ առաքեցաք ընդ նոսա զեղբայրն մեր՝ զոր ընտրեցաք 'ի բազում իրս բազում անգամ պինդ գտեալ . և առաւել ևս այժմ պնդաւ .
- 23 գոյն՝ յուսով մեծաւ 'ի ձեզ : Բայց եթէ վասն Տիտոսի ինչ բանք են , իմ հաւասար է՝ և ձեր գործակից . և եթէ եղբարք մեր , առաքեալքն եկեղեցւոյ՝ և փառք Վրիստոսի : Եւ արդ՝ զհանդէս սիրոյ ձերոյ՝ և զմերոյ պարծանացն վասն ձեր , 'ի դոսս ցուցի՛ք յանդիման ամենայն եկեղեցեաց :

ԳԼ . Թ

- 1 Եւ վասն պաշտամանն՝ որ 'ի սուրբն է , աւելի է ինձ և գրել առ ձեզ : Չի գիտեմ զյօժարուածիւն ձեր , զոր վասն ձեր պարծեցեալ եմ 'ի մէջ Սակեդոնացւոց . թէ Եփայեցիքն 'ի հերուն հետէ պատրաստ են . և ձեր նախանձն զբազումս յոր
- 3 դորեաց : Եւ առաքեցաք զեղբարսն՝ զի մի պարծանքն մեր որ վասն ձեր՝ ընդունայն լինիցին 'ի մասինդ յայդմիկ . այլ որպէս ասէի իսկ , պատրաստագոյնք գտանիջի՛ք . Գուցէ յորժամ գայցեն ընդ մեզ Սակեդոնացիքն՝ և գտանիցեն զձեզ անպարաստս , և ամաչեսցուք մեք . զի մի ասասցուք թէ
- 5 դուք , 'ի մասինդ յայդմիկ պարծանաց : Երդ կարևոր համարեցայ աղաչել զեղբարս , զի յառաջագոյն իսկ եկեսցեն առ ձեզ , և յառաջագոյն պատրաստեսցեն զյառաջագոյն խոստացեալ օրհնութիւնն ձեր 'ի պատրաստի ունել . այնպէս իբրև զօրհնու
- 6 թիւն , և մի իբրև զագահութիւն : Վանզի որ սեր-

- մանէ ճշգրտով՝ ճշգրտով և հնձեսցէ , և որ սերմանէ
 7 առատութեամբ՝ առատութեամբ և հնձեսցէ : Իւր
 բաքանչիւր որպէս և յօժարեսցի որ սրտիւ , մի առ
 հարկի և տրտմութեան . քանզի զտուրս զուարթա-
 8 ռատս սիրէ Լստուած : Լսլ կարօղ է Լստուած
 զամենայն շնորհս առաւելուլ 'ի ձեզ . զի յամենայնի
 յամենայն ժամ զամենայն բաւականութիւն ընկալ-
 'եալ՝ առաւելուցուք յամենայն գործս բարութեան ,
 9 Որպէս և գրեալ է . Սփռեաց և ետ տնանկաց ,
 արդարութիւն նորա մնայ յաւիտեան :
- 10 Լսլ այն որ պարգևէ սերմն սերմանահանաց՝ և
 հաց 'ի կերակուր , պարգևեսցէ և բազմացուցէ
 զսերմանիս ձեր , և աճեցուցէ զարդիւնս արգարու-
 11 թեան ձերոյ . (Յամենայնի մեծացեալք ամենայն ա-
 ռատութեամբ՝ որ յօրինէն մեօք գոհութիւն Լս-
 12 տուծոյ : Օ՛ր պաշտօն հարկիս այսորիկ՝ ոչ միայն
 առ 'ի ընուլ զպակասութիւն սրբոցն է , այլ և ա-
 13 ռաւելուլ բազմօք գոհութիւնս Լստուծոյ . Հան-
 դիսիւ պաշտամանս այսորիկ փառաւորել զԼստուած
 'ի վերայ հնազանդութեան խոստովանութեան ձե-
 րոյ յաւետարանն Իրիստոսի . և առատութեամբ
 14 հաղորդութեանն 'ի նոսա՝ և յամենեսին . Եւ նոցա
 աղօթք վասն ձեր , քանզի անձկացեալ են առ ձեզ
 վասն առաւել շնորհացն Լստուծոյ՝ որ 'ի ձեզ :
 15 Լսլ շնորհք Լստուծոյ 'ի վերայ անպատում պար-
 գևացն նորա :

ԳԼ Ժ

- 1 Ե՛լ ես իսկ Պօղոս աղաչեմ զձեզ հեղութեամբն
 և հանդարտութեամբն Վրիստոսի, որ յանդիման
 ձեզ իբրև տառապեալ մի եմ 'ի միջի ձերում .
- 2 բայց 'ի հեռուստ համարձակիմ առ ձեզ : Եղաչեմ
 զի մի 'ի մօտոյ և եթ համարձակիցիմ վստահու-
 թեամբ . * կամ համարիցիմ՝ յանդգնել 'ի վերայ
 ոմանց՝ որ կարծեն զմէնջ եթէ ըստ մարմնոյ զնայ-
- 3 ցեմք : Օ՛ի թէպէտ և մարմնով զնամք՝ այլ ո՛չ
 4 եթէ ըստ մարմնոյ զինուորիմք : Օ՛ի զէն զինուո-
 րութեան մերոյ ո՛չ է մարմնաւոր , այլ զօրաւոր
 յԼստուծոյ , առ 'ի քակելոյ զամուրս . զխորհուրդս
- 5 քակեմք , Եւ զամենայն բարձրութիւն հպարտաց-
 եալ 'ի վերայ գիտութեանն Լստուծոյ . և գերեմք
 զամենայն միտս 'ի հնազանդութիւնն Վրիստոսի .
- 6 Եւ 'ի պատրաստի ունիմք խնդրել զվրէժ ամենայն
 անհնազանդութեան՝ յորժամ ձեր ևս հնազանդու-
 7 թիւնդ կատարեսցի :
- 8 † Լստ իւրաքանչիւր երեսաց դիտեցիք՝ . եթէ
 որ վստահ յանձն իցէ Վրիստոսի լինել , զայս խոր-
 հեսցի՛ դարձեալ 'ի միտս իւր . թէ որպէս նայն
- 9 Վրիստոսի է՝ նոյնպէս և մէք : Օ՛ի թէ առաւել
 ևս պարծեցայց վասն իշխանութեանս մերոյ՝ զոր ես
 մեզ Տէր 'ի շինել՝ և ո՛չ 'ի քակել զձեզ , ոչինչ ա-
- 9 մաչեցից : Օ՛ի մի թուեցայց իբրև ահ ինչ արկա-

* 'Ի Յոյն , որով համարիցիմ

† 'Ի Յոյն , Լստ երեսաց դիտէք

- 10 նել ձեզ թղթովքս : Լսիցէք, թուղթքս ծանուեր
 են և սաստիկք . բայց տեսիլ մարմնոյ տկար՝ և
 11 բանն արհամարհեալ . Օջյս խորհեսցի այնպիսին ,
 զի որպիսիք եմք բանիւք թղթոցդ 'ի հեռուս ,
 12 նոյնպիսիք և 'ի մտոյ արդեամբք : Վանզի ոչ իշ-
 խեմք կշռել և հաւասարել զանձինս մեր ոմանց , որ
 զանձինս իւրեանց ձեզ ընծայեցուցանեն . այլ ան-
 ձամբ յանձինս՝ զանձինս չափեն , և 'ի կշռել ան-
 13 ձամբ յանձինս՝ ոչ առնուն 'ի միտ : Լսլ մեք ոչ
 եթէ յանչափս ինչ պարծեսցուք . այլ ըստ չափոյ
 կանոնին , զոր բաժանեաց մեզ Լստուած չափով՝
 14 հասանել մինչև առ ձեզ : Իբր ոչ եթէ հասու ինչ
 չիցեմք 'ի ձեզ , և ձկտեցուցանիցեմք զանձինս .
 քանզի մինչև առ ձեզ հասաք աւետարանանս Վը-
 15 ըիստոսի : Եւ ոչ յանչափս ինչ պարծիմք օտար
 վաստակօք : Բայց յոյս մի ունիմք զաճմանն հա-
 16 ւատոց ձերոց՝ այգրէն 'ի ձեզ մեծանալոյ՝ ըստ կա-
 17 նոնիս մերոյ յառաւելութիւն . 'ի վեր ևս քան զձեզ
 աւետարանել՝ ոչ օտար կանոնաւ 'ի պատրաստա-
 17 կանս ինչ պարծել : Օի որ պարծին՝ 'ի Տէր պար-
 ծեսցի :
 18 Օի ոչ եթէ որ զանձն իւր ընծայեցուցանէ՝ նա
 է ընտրեալ . այլ զոր Տէրն ընծայեցուցանէ :

ԳԼ • ԺԵ

- 1 Լաւ էր եթէ ներէիք փոքր մի և իմում անզգա-
 2 մոնթեանս . այլ և անսացէք իսկ : Երախանձեցուցա-
 նեմ զձեզ 'ի նախանձն Լստուծոյ . զի խօսեցայ

- զձեզ առն միռւմ, իբրև զկոյս մի սուրբ յանդիման
 3 կացուցանել Վրիստոսի : Բայց երկնչիմ՝ գուցէ որ-
 պէս օձն խաբեաց զԵւայ խորամանկութեամբ իւ-
 4 որ ՚ի Վրիստոս : Օ՛ի եթէ որ գտլոցն իցէ՝ այլ
 Վրիստոս քարոզիցէ զոր մեքն ո՛չ քարոզեցաք ,
 կամ ոգի օտար առնուցուք՝ զոր ո՛չ առէք , կամ
 աւետարան օտար՝ զոր ո՛չ ընկալարուք , բարւոք ան-
 5 սայիք նոցա : Բայց ես պապէս համարիմ, թէ ո-
 չի՛նչ իւիք պակաս իցեմ քան ՚լլաւ առաքեալսն :
 6 Թէպէտ և տգէտ ևս իցեմ բանիւ , այլ ո՛չ եթէ
 գիտութեամբ . սակայն յամենայնի յայտնեցաք
 7 զանձինս ամենեին առ ձեզ : Եւ եթէ մնաս ինչ
 գործեցի՝ զի զանձն խոնարհեցուցի . և այն՝ զի դուք
 բարձրասջիք . զի ձրի զաւետարանն Երտուծոյ աւե-
 8 տարանեցի ձեզ : Օ՛այլ եկեղեցիս կողոպտեցի , առ-
 9 եալ թոշակ ՚ի ձեր սպասաւորութիւն : Եւ յոր-
 ժամ եկի առ ձեզ . թէպէտ և պակասեաց ինչ , ո՛չ
 զոր ՚ի ձէնջ ձանձրացուցի , զի զպակասութիւնն իմ
 լցին եղբարքն եկեալք ՚ի Ս՝ակեղովնացւոց . և յա-
 մենայնի առանց ծանրանալոյ ձեզ զանձն իմ պա-
 10 հեցի՝ և պահեցից : Վանզի գոյ յիս ճշմարտու-
 թիւնն Վրիստոսի :

- Օ՛ի պարծանքս այս ո՛չ արգելցին յինէն ՚ի կող-
 11 մանս Եւքայեցւոց : Բնդէր . իբրու թէ ո՛չ սիրի-
 12 ցեմ զձեզ . զայն Երտուած գիտէ . Օ՛որ առնեմի՛
 և արարից . զի հատից զպատճառս այնոցիկ՝ որ
 զպատճառան կամիցին , զի որով պարծիցինն , և
 13 նոքա իբրև զմեզ գտանիցին : Օ՛ի այնպիսիքն սուս

առաքեալք , մշակք նենգաւորք , կերպարանին 'ի
 14 կերպարանս առաքելոց Վրիստոսի : Եւ չեն ինչ
 զարմանք . քանզի և ինքն Սատանայ կերպարանի
 15 'ի հրեշտակ լուսոյ : Եւ ոչինչ է մեծ՝ թէ և պաշ-
 տօնեայք նորա կերպարանին իբրև զպաշտօնեայք ար-
 դարութեան . որոց կատարածն եղիցի ըստ գործոց
 16 իւրեանց : Վարձեալ ասեմ . Ս'ի ոք համարեցի
 զիս անզգամ . ապա թէ ոչ՝ գոնէ իբրև զանզգամ
 ընկալարուք զիս , զի և ես փոքր մի ինչ պարծե-
 17 ցայց : Եւ զոր խօսիմն ոչ եթէ ըստ Տեառն խօսիմ ,
 այլ իբրև անզգամութեամբ՝ ըստ կարգի այդց պար-
 18 ծանաց : Եւ քանզի բազումք պարծին ըստ մարմնոյ՝
 19 և ես պարծեցայց : Ստադիւր իմն անսայիք անմտացն
 20 ձերովդ իմաստութեամբ : Վանզի անսայք եթէ ոք
 խաբէ զձեզ , եթէ ոք ծառայեցուցանէ , եթէ ոք ու-
 տէ զձեր , եթէ ոք առնու ինչ , եթէ ոք հպարտա-
 21 նայ , եթէ ոք զձեզ յանդիման հարկանէ : Ըստ ա-
 նարգանացդ ասեմ , իբրև թէ մեք տկարացաք արդ-
 եօք . յոր ինչ ոք համարձակիցի , անզգամութեամբ
 22 ասեմ , համարձակիմ և ես : Եբրայեցիք իցեն , և
 ես . Եբրայէլացիք իցեն . և ես . զաւակ Եբրահամի
 23 իցեն , և ես . Պաշտօնեայք Վրիստոսի իցեն , յան-
 դրգնագոյնս ասացից՝ թէ առաւել ևս ես . եթէ վաս-
 տակօք՝ առաւել , եթէ գանիւք՝ ևս առաւել . եթէ
 բանտիւ՝ աւելի քան զնոսա , եթէ մահուամբք՝ բա-
 24 զում անգամ . 'ի Հրէից՝ հնգիցս քառասուն միով
 25 պակաս արբի . Երիցս ձաղկեցայ . միանգամ քարկոծ
 եղէ . երիցս նաւակոծ եղէ . զտիւ և զգիշեր յան-
 26 դունդս տառապեցայ . 'ի ճանապարհս բազում ան-

- գամ, վիշտս 'ի գեաոց, վիշտս յաւազակաց, վիշտս
 յազգէ, վիշտս 'ի Հեթանոսաց, վիշտս 'ի քաղաքի,
 վիշտս յանապատի, վիշտս 'ի ծովու, վիշտս 'ի սուտ
 27 եղբարց. 'ի ջանս՝ և 'ի վաստակս. 'ի աքնութիւնս
 բազում անգամ, 'ի քաղց և 'ի ծարաւ. 'ի պահս
 բազում անգամ. 'ի ցուրտ և 'ի մերկութեան :
 28 Թո՛ղ զայլ նեղութիւնսն. և զի հանապազ խու-
 ժանն 'ի վերայ իմ կուտէր՝ և հոգք ամենայն եկե-
 29 ղեցեացն : Ո՞ հիւանդանայ՝ և ո՞չ ես հիւանդանամ .
 ո՞ գայթազղի և ո՞չ ես տապանամ :
 30 Եթէ պարծել ինչ պարտ իցէ, զտկարութեանն
 31 պարծեցայց : Աստուած և Հայր Տեառն մերոյ Յի-
 սուսի Վրիստոսի գիտէ՝ որ է օրհնեալ յաւիտեանս,
 32 զի ո՞չ ստեմ : 'ի Վամասկոս ազգապետն Արեաայ
 արքայի պահէր զքաղաքն Վամասկացոց ունել
 33 զիս. Եւ ընդ պատուհանն վանդակաւ կախեցայ ընդ
 պարիսպն, և փախեայ 'ի ձեռաց նորա :

ԳԼ. ԺԻ

- 1 Արդ պարծել ինչ պարտ իցէ. այլ օգնէ ինչ ո՞չ :
 Բայց եկից 'ի տեսիլս և 'ի յայտնութիւնս Տեառն :
- 2 Վիտեմ այր մի 'ի Վրիստոս յառաջ քան զչորեք-
 տասան ամ, եթէ մարմնով՝ ո՞չ գիտեմ, և եթէ
 առանց մարմնոյ՝ ո՞չ գիտեմ, Աստուած գիտէ. յա-
 փրշտակեալ զայնպիսին մինչև յերրորդ երկինս :
- 3 Եւ գիտեմ զայնպիսի այր. եթէ մարմնով՝ և եթէ
 4 առանց մարմնոյ՝ ո՞չ գիտեմ. Աստուած գիտէ, Օ՛ի
 յափշտակեցաւ 'ի դրախտն, և լուաւ բանս անձա-

- 5 ուր , զոր ո՛չ է պարտ մարդոյ խօսել : Ա՛յսն այնպիսւոյն պարծեցայց . այլ վասն անձին ինչ ո՛չ
- 6 պարծեցայց , բայց եթէ 'ի տկարութիւնս : Եթէ եթէ և կամիցիմ պարծել՝ ո՛չ եղէց անզգամ . քանզի զարդարն ասեմ . այլ անխայեմ , գուցէ որ համարիցի ինչ յիս աւելի՝ քան զոր տեսանիցէ յիս՝ կամ
- 7 լսիցէ յինէն : Եւ զի մի՛ առաւելութեամբ յայտնութեանցն հպարտացայց , տուաւ ինձ խայթ մարմնոյ , հրեշտակ Սատան՝ կռփել զիս . զի մի՛ հպարտացայց :
- 8 Եւ վասն այնորիկ երիցս անգամ՝ ազաչեցի զՏէր՝ զի 'ի բաց արասցէ յինէն . Եւ ասէ ցիս . Եւստ են քեզ շնորհք իմ , զի զօրութիւն իմ 'ի տկարութեան կատարի . և արդ՝ լաւ ևս լիցի ինձ պարծել 'ի տկարութիւնս . զի բնակեսցէ յիս զօրութիւնն Վրիստոսի :
- 10 Ա՛յսն որոյ հաճեալ եմ ընդ տկարութիւնս , ընդ թշնամանս , ընդ վիշտս , ընդ հալածանս , և ընդ նեղութիւնս վասն Վրիստոսի . զի յորժամ
- 11 տկարանամ , յայնժամ զօրանամ : Եղէ անզգամ , քանզի դուք ստիպեցիք զիս . զի ինձ պարտ էր 'ի ձէնջ վկայութիւն առնուլ՝ թէ ոչինչ պակաս գտայ քան զլաւ առաքեալսն . զի թէպէտ և ես ոչինչ եմ .
- 12 Սակայն նշանք առաքելոյ գործեցան 'ի ձեզ՝ ամենայն համբերութեամբ , նշանօք և արուեստիւք և
- 13 զօրութեամբք : Եւ արդ զի՛նչ իցէ , որով պակաս գտայք քան զայլ եկեղեցիս . բայց եթէ այնու՝ զի ես զձեզ ո՛չ ձանձրացուցի . շնորհեցէք ինձ զվնասդ
- 14 զայդ : Եւսաւասիկ այս երիցս անգամ պատրաստեալ եմ գալ առ ձեզ . և ձեզ բռն ինչ ո՛չ եղէց .

- զի ո՛չ խնդրեմ ինչ զձեր՝ այլ զձեզ . քանզի ո՛չ պարտին որդիք հարց գանձել՝ այլ հարք որդւոց :
- 15 Բայց ես մտադիւրութեամբ ծախեցից , և ծախեցայց վասն անձանց ձերոց . զի թէպէտ և յառաւել սիրոյն զձեզ սակաւ սիրիցեմ : Եւ զգրեթէ ես ոչինչ ծանրացայ ձեզ . այլ քանզի խորագէտ էի , խելօք
- 16 կալայ զձեզ : Ս'իթէ որովք առաքեցին առ ձեզ՝ նորօք ինչ ագահեցի՞ր 'ի ձէնջ : Եւ շաչեցի զՏիտոս՝ և առաքեցի ընդ նմա զեղբայրն , միթէ ագահեացի ինչ զձեր Տիտոս . ո՛չ նովին ոգւով գնացաք . ո՛չ նովին շաւղօք շրջեցաք :
- 19 'Դարձեալ համարիցիք՝ եթէ յողոք անկեալ ինչ ձեզ աղերսիցեմք . առաջի Եւստուծոյ 'ի Վրիստոս խօսիմք , զի ամենայն ինչ սիրելիք վասն ձերոյ շինութեան է : Եւ երկնչիմ , գուցէ եկեալ՝ ոչ որպէս ես կամիմն գտանիցեմ զձեզ . և ես գտանիցիմ ձեզ՝ որպէս և դուք ո՛չ կամիցիք . գուցէ դարձեալ հեռ , նախանձ , սրտմտութիւնք , գրգռութիւնք , չարախօսութիւնք , քուութիւնք , հպարտութիւնք , ամբարտաւանութիւնք , խռովութիւնք :
- 21 'Դուցէ դարձեալ յորժամ գայցեմ՝ նկուն ինչ առ նիցէ զիս Եւստուած իմ առ ձեզ . և սուգ առնուցում վասն բազմաց յառաջագոյն մեղուցելոց և ո՛չ ապաշխարելոց՝ 'ի վերայ պղծութեան և պոռնկութեան և գիջութեան զոր գործեցին :

ԳԼԿ ԺԳ

- 1 Եւ յս երիցս անգամ գամ առ ձեզ . զի 'ի բերանոյ երկուց և երից վկայից հաստաաեսցի ամենայն

- 2 բան : Յառաջ ասացի , և դարձեալ կանխաւ ասեմ՝
 յանդիման երկիցս անգամ . և այժմ 'ի բացուստ
 գրեմ յառաջագոյն յանցուցելոցն և այլոցն ամենե-
- 3 ցուն . զի եթէ եկից դարձեալ՝ ո՛չ խնայեցից : Ե-
 թէ զփորձ ինչ խնդրէք զՎրիստոսի , որ ինևս ընդ
 ձեզ խօսի . որ հզորացեալն է 'ի ձեզ , և ո՛չ տկա-
- 4 րացեալ : Օ՛ի թէպէտ և խաչեցաւ 'ի մերմէ տը-
 կարութենէ , այլ կենդանի է զօրութեամբն Մու-
 տուծոյ . և մեք թէպէտ և տկարանայցեմք վասն
 նորա , այլ կենդանի լիցուք ընդ նմա զօրութեամբն
 Մստուծոյ :
- 5 Փորձեցէք զանձինս ձեր , եթէ կայք 'ի նոյն հա-
 ւատս . քննեցէք զանձինս , եթէ ո՛չ գիտէք զան-
 ձինս՝ զի Վրիստոս Յիսուս 'ի ձեզ է . բայց եթէ
- 6 անպիտանք ինչ իցէք : Այլ ակն ունիմ թէ գիտի-
 7 ցէք . զի մեք ո՛չ եմք անպիտանք : Այլ խնդրեմք
 յ(Մստուծոյ) զի* մի՛ ինչ արասցէ ձեզ չար՝ . ո՛չ
 զի մեք ընտիրք երևեսցուք , այլ զի դուք զբարիս
- 8 գործիցէք՝ և մեք† անպիտանք իցեմք : Օ՛ի ո՛չ կա-
 րեմք ինչ հակառակ կալ ճշմարտութեանն . այլ
- 9 վերակացու եմք ճշմարտութեանն : Խորախ եմք՝ յոր-
 ժամ մեք տկարանայցեմք , և դուք զօրաւոր իցէք .
 զդոյն իսկ և աղօթս առնեմք զձեր հաստատութիւ-
- 10 նրդ : Այնս այնորիկ զայս 'ի հեռուստ գրեմ . զի
 մի՛ յորժամ եկից՝ սաստկութեամբ վարեցայց ըստ
 իշխանութեանս , զոր ետ ինձ Տէր 'ի շինել՝ և ո՛չ

* 'Ի Յոյն , մի չար ինչ առնիցէք դուք

† 'Ի Յոյն յաւելու , իբրև

- 11 'ի քակել: Այսուհետև եղբարք, ողջ լերուք, հաս-
տատուն կացէք՝ մխիթարեցարձւք՝ միաբան լերուք՝
խաղաղութիւն արարէք. և Աստուած խաղաղութեան
- 12 և սիրոյ եղիցի ընդ ձեզ: Ողջոյն սուք միմեանց 'ի
համբոյր սրբութեան. ողջոյն տան ձեզ սուրբք ա-
- 13 մենայն: Եւ նորհք Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիս-
տոսի, և սէրն Աստուծոյ, և հաղորդութիւն Հոգ-
ւոյն Արքոյ ընդ ձեզ ամենեսին. ամէն:

Աստուծոյն Երկրորդ՝ Գրեցաւ 'ի Փիլիպեոյ, 'ի
յեան Տիտոսի եւ Ղուկայ:

ՊՕՂՈՍԻ ԵՌԵՐԵԼՈՅ

ԱՌ ԳԱՂԱՏԱՑԻՍՆ

ԳԼ. Ը

1 ՊՕՂՈՍ առաքեալ ոչ 'ի մարդկանէ և ոչ 'ի ձեռն
 2 մարդոյ, այլ 'ի ձեռն Յիսուսի Վրիստոսի և
 3 Աստուծոյ Հօր՝ որ յարոյց զնա 'ի մեռելոց. Եւ
 4 որ ընդ իս են եղբարք ամենեքին, եկեղեցեացդ
 5 Վաղատացոց : Եւ շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղու-
 6 թիւն Աստուծոյ 'ի Հօրէ և 'ի Տեառնէ մերմէ Յի-
 7 սուսէ Վրիստոսէ . Որ ետ զանձն իւր վասն մեղաց
 8 մերոց, զի զմեզ փրկեսցէ յաշխարհէ աստի չարէ՝ ըստ
 9 կամացն Աստուծոյ և Հօր մերոյ . Որում փառք
 10 յաւիտեանս յաւիտենից՝ ամէն : Օչարմանամ՝ զի
 11 այդպէս վաղվաղակի փոփոխիք յայնմանէ որ կոչ-
 12 եացն զձեզ 'ի շնորհսն Վրիստոսի՝ յայլ աւետա-
 13 րան . Որ ոչ գոյ այլ . բայց եթէ իցեն ոմանք որ
 14 խռովեցուցանիցեն զձեզ, և կամիցին շրջել զաւե-
 15 տարանն Վրիստոսի : Այլ թէ մեք, կամ հրեշ-
 16 տակ յերկնից աւետարանեսցէ ձեզ աւելի քան զոր
 17 աւետարանեցաքն ձեզ, նզովեալ լիցի : Որպէս
 18 յառաջագոյնն ասացաք՝ և արդ դարձեալ ասեմ,

- Եթէ որ աւետարանեսցէ ձեզ աւելի քան զոր ա-
- 10 ուիքն , նզովեալ լինի : Արդ՝ մարդկսն հաճոյ լինիցիմ , թէ Աստուծոյ . կամ խնդրիցեմ մարդկմն հաճոյ լինել . եթէ տակաւին մարդկան հաճոյ լինէի , ապա Վրիստոսի ծառայ ոչ էի :
- 11 Յուցանեմ ձեզ եղբարք զաւետարանն , որ ա-
- 12ւետարանեցաւ յինէն . զի ոչ է ըստ մարդոյ . Վանզի և ոչ ես 'ի մարդոյ առի , և ոչ ուսայ յուժեքէ .
- 13 այլ 'ի յայտնութենէն Յիսուսի Վրիստոսի : Վանզի լուեալ իսկ է ձեր զիմ գնացսն որ երբեմն 'ի Հրէէութեան անդ . զի անչափ հալածէի զեկեղեցին
- 14 Աստուծոյ , և աւար հարկանէի զնա : Եւ յառաջադէմ էի 'ի Հրէէութեանն՝ քան զբազում հասակակիցս իմ , որ յազգին իմում էին . առաւել նախանձախնդիր էի իմոյ հայրենի աւանդութեանցն :
- 15 Այլ յորժամ կամեցաւ Աստուած՝ որոշեաց զիս յորովայնէ մօր իմոյ , և կոչեաց 'ի ձեռն շնորհաց
- 16 իւրոց , Յայտնել զՈրդին իւր ինև . զի աւետարանեցից զնա 'ի հեթանոսս . անդէն վաղվաղակի ոչինչ
- 17 զգացուցի մարմնոյ և արեան , Եւ ոչ ելի յԵրուսաղէմ առ որ յառաջագոյն քան զիս առաքեալքն էին . այլ չոգայ յԱրարիա , և դարձեալ դարձայ
- 18 'ի Վամասկոս : Ապա յետ երից ամաց ելի յԵրուսաղէմ տեսանել զՊետրոս , և եղէ առ նմա առուրս
- 19 հնգետասան : Օայլ որ յառաքելոց անտի եչ տեսի , բայց միայն զՅակովբոս զեղբայրն Տեառն :
- 20 Այլ զոր գրեմն առ ձեզ , ահաւասիկ առաջի Աս-
- 21 տուծոյ՝ զի ոչ ստեմ : Ապա եկի 'ի կողմանս Աս-

- 22 րւոց և կիլիկեցւոց : Եւ յանձանօթս էի երեսօք*
 եկեղեցեացն՝ որ 'ի թլփատութենէ անտի էին 'ի
- 23 Վրիստոս : Բայց զի լսելով լուեալ էր , թէ Որ
 Հալածէրն զմեզ յայնժամ , արդ աւետարանէ զՀա-
- 24 ւատսն զոր երբեմն խախտէր . Եւ փառաւոր առ-
 նէին ինև զՄատուած :

ԳՒ . Բ

- 1 Ապա յետ ամաց չորեքտասանից՝ միւսանգամ ելի
 յԵրուսաղէմ ընդ Բառնաբայ . առեալ ընդ իս և
- 2 զՏիտոս : Եւ ելի ըստ յայտնութեանն . և զգացուցի
 նոցա զաւետարանն՝ զոր քարոզէի 'ի Հեթանոսս , ա-
 ռանձինն այնոցիկ՝ որ կարծեալքն էին , գուցէ ընդու-
 նայն ինչ ընթացեալ իցեմ , կամ ընթանայցեմ :
- 3 Այլ և ոչ Տիտոս որ ընդ իս 'ի Հեթանոսաց էր ,
 4 բռնադատեցաւ թլփատիլ . Այլ վասն սպրդողաց
 սուտ եղբարցն , որք սպրդեցին մտանել դիտել զա-
 զատութիւնն մեր՝ զոր ունիմք 'ի Վրիստոս Յիսուս .
- 5 զի զմեզ ծառայեցուցեն : Որոց և ոչ առժամանակ
 մի անսացաք Հնազանդութեանն . զի ճշմարտութիւն
- 6 աւետարանին հաստատեցի առ ձեզ : Բայց զկար-
 ծելոցն եթէ իցեն ինչ , որպիսի դք երբեմն էին ,
 չէ՛ ինչ ինձ փոյթ . քանզի Մատուած ակն մարդկան
 ոչ առնու . զի ինձ կարծեալքն այնպիսի ինչ ոչ
- 7 զգացուցին . Այլ զնորին հակառակն . իբրև տեսին
 թէ հաւատացեալ է ինձ աւետարանն . անթլփատու-

* Ի Յոյնն , եկեղեցեացն Հրէաստանի

- 8 Թեան , որպէս Պետրոսի թլփատութեան . Օ՛ի որ
 յաջողեացն Պետրոսի յառաքելութիւն թլփատու-
- 9 Թեանն , յաջողեաց և ինձ 'ի հեթանոսս . Իբրև
 գիտացին զչնորհան որ տուեալ էին ինձ , Յակովբոս
 և Կեփաս և Յովհաննէս , որ կարծեալ սիւնքն էին ,
 ձեռն ետուն հաւանութեան ինձ և Խառնաբայ . զի
 մեք 'ի հեթանոսս , և նոքա 'ի թլփատութեանն .
- 10 Իայց միայն զի զաղքատսն յիշեսցուք . զոր և ես
 փութացայ զնոյն առնել :
- 11 Ե՛յլ յորժամ եկն Կեփաս յԱնտիոք , ընդդէմ
 դարձայ նորա . քանզի գոգ իբրև ստգտեալ իմն էր :
- 12 Վանզի մինչև եկեալ էին ոմանք առ 'ի Յակով-
 բայ , ընդ հեթանոսս ուտէր անխտիր . իսկ իբրև
 եկին , զատանէր և որոշէր զանձն , երկուցեալ
- 13 յայնցանէ որ 'ի թլփատութենէ անտի էին : Եւ
 կեղծաւորեցան ընդ նմա և այլ շրէայքն , մինչև
 Խառնաբաս անգամ խոնարհեցաւ 'ի նոցա կեղծա-
- 14 ւորութիւնն : Ե՛յլ իբրև տեսի թէ ո՛չ ուղիղ գնան
 'ի ճշմարտութիւն աւետարանին , ասեմ ցԿեփաս ա-
 ռաջի ամենեցուն . Եթէ դու որ շրէայդ ես՝ հեթա-
 նոսաբար և ո՛չ շրէաբար կեաս , զիսրդ ստիպես հե-
- 15 թանոսաց լինել շրէարէն : Օ՛ի մեք բուն շրէայք
 եմք , և ո՛չ 'ի հեթանոսաց մեղաւորք : Օ՛այս գիտեմք՝
 եթէ ո՛չ արդարանայ մարդ 'ի գործոց օրինաց , եթէ
 ո՛չ 'ի հաւատոցն Յիսուսի Վրիստոսի . և մեք 'ի
 Վրիստոս Յիսուս հաւատացաք , զի արդարացուք
 'ի հաւատոցն Վրիստոսի , և ո՛չ 'ի գործոց օրինաց .
 զի 'ի գործոց օրինաց ո՛չ արդարացի ամենայն մար-
- 17 մին : Իսկ եթէ մինչ խնդրիցեմք արդարանալ 'ի

Վրիստոս , և գտանիցիմք մեղաւորք . ապա ուրեմն՝ Վրիստոս մեղանց պաշտօնեայ եղև . քան լիցի : Օ, ի եթէ զոր քակեցին՝ զնոյն միւսանգամ շինիցեմ . ապա յանցաւոր զանձն իմ ես ինձէն երևեցուցանեմ : Օ, ի ես օրինօք՝ օրինացն մեռայ , զի Մատուծոյ կեցից , և ընդ Վրիստոսի ՚ի խաչ ելից : Եւ կենդանի եմ այսուհետև , ոչ ես՝ այլ կենդանի է յիս Վրիստոս :

Եւ յոր այժմս կեամ մարմնով , հաւատովք Որդւոյն Մատուծոյ կեամ . որ սիրեացն զիս , և մատնեաց զանձն վասն իմ : Եւ ես ոչ անարգեմ զընորհան Մատուծոյ . զի եթէ՛ յօրինաց անտի էր արդարութիւն , ապա Վրիստոս զուր մեռաւ :

ԳԼ Գ

1 Ո՛ր անմիտ Գաղատացիք , ո՞նչ նախանձ արար զձեզ՝ (ոչ հնազանդել ճշմարտութեան) . որոց գրեթէ առաջի աչաց Վրիստոս Յիսուս գրեցաւ ՚ի խաչ ելեալ : Օ, այս միայն կամիմ ուսանել ՚ի ձէնց . ՚ի գործոց օրինաց զճողիս ընկալարուք՝ եթէ ՚ի լոյ հաւատոց : Եւ յոչափ անմիտ էք . սկսեալ հոգւով՝ և արդ մարմնով վախճանիք : Եւ այնչափ անցք անցին ընդ ձեզ զուր՝ եթէ իցէ զուր : Իսկ արդ՝ որ բաշխեաց ՚ի ձեզ զճողիս՝ և յաջողեաց ՚ի ձեզ զզօրութիւնս . ՚ի գործոց օրինաց է՝ եթէ ՚ի լոյ հաւատոց : Որպէս Լքրահամ հաւատաց յՄատուած՝ և համարեցաւ նմա յարդարութիւն : Գիտիցէք արդեօք . զի որք ՚ի հաւատոց անտի են ,

- 8 նորա են որդիք Աբրահամու : Յառաջագոյն գիտեր գիր , եթէ 'ի հաւատոց անտի արդարացուցանէ Աստուած զհեթանոսս , յառաջագոյն խոստացաւ Աբրահամու . թէ 'ի քեզ օրհնեսցին ամենայն
- 9 ազգք : Աստուհեակ որք 'ի հաւատոց անտի են՝
- 10 օրհնին ընդ հաւատացելոյն Աբրահամու : Օ՛ի որ միանգամ 'ի գործոց օրինացն են , ընդ անիծիւք են . քանզի գրեալ է . թէ Անիծեալ ամենայն մարդ՝ որ ոչ կացցէ յամենայն գրեալսն 'ի գիրս օրինաց՝ առ
- 11 նել զամենայն : Օ՛ի օրինօքն ոչ իք արդարանայ առաջի Աստուծոյ , այն յայտ իսկ է . զի Արդարն , ասէ , 'ի հաւատոց կեցցէ :
- 12 Բայց օրէնքն չեն 'ի հաւատոց , այլ որ արասցէ
- 13 զայն՝ կեցցէ 'ի նոսին : Վրիստոս գնեաց զմեզ յանիծից օրինացն , եղեալ վասն մեր անէծք . զի գրեալ է , թէ Անիծեալ ամենայն , որ կախեալ
- 14 կայցէ զգայտէ . Օ՛ի 'ի հեթանոսս օրհնուծին Աբրահամու եղեցի 'ի Վրիստոս Յիսուս . զի մեք
- 15 զաւետիս Հոգւոյն Սրբոյ առցուք հաւատովք : Աստմարդկութեան ասեմ , եղբարք . Ապաքեն զմարդկան հատաստեալ կտակ ոչիք կարէ անարգել , և
- 16 ոչ այլ հրաման 'ի վերայ այնր տալ : Իսկ Աբրահամու խոստացան աւետիքն և զաւակի նորա . և ոչ ասէ Օ՛աւակաց՝ իբրև զազմաց , այլ իբրև զմիոյ .
- 17 թէ՛ Եւ զաւակի քում , որ է Վրիստոս : Բայց զայս ասեմ , զկառնն յառաջագոյն հաստատեալ յԱստուծոյ 'ի Վրիստոս , օրէնքն որ յետ չօրեքհարիւր և երեսուն ամի եդան , ոչ կարեն խախտել
- 18 առ 'ի խափանելոյ զաւետիսն : Եթէ յօրինաց ան-

տի է ժառանգութիւնն , ապա ոչ ևս յաւետեացն .
 բայց Լքրահամու աւետօք շնորհաց Լստուած :
 19 Խկ զի՞նչ իցեն օրէնք . յանցուածոց վասն յաւե-
 լան , մինչև եկեսցէ զաւակն , որում խոստացեալն
 20 էր՝ կարգեալ հրեշտակօք ՚ի ձեռն միջնորդի : Խկ
 միջնորդ միոյ ուրուք ոչ է՝ բայց Լստուած մի է :
 21 Խկ արդ՝ օրէնքն հակառակ ինչ իցեն աւետեացն
 Լստուծոյ . քա՛ւ լիցի . զի եթէ տուեալ էին օրէնքն՝
 որ կարօղ էին կենդանի առնել , ապա հաստատ յօ-
 22 ըինաց անտի էր արդարութիւն : ԼՅԼ փակեցին
 զիրք զամենեսին ընդ մեղօք , զի աւետիքն ՚ի հա-
 23 տացելոց : Մինչև հաւատքն եկեալ էին՝ ընդ օրի-
 նօքն փակեալ պահէաք ՚ի հանդերձեալ հաւատսն ,
 24 որ յայտնելոց էին ՚ի մեզ : Լպա օրէնքն դաստիա-
 րակ եղեն մեզ ՚ի Վրիստոս Յիսուս , զի ՚ի հաւա-
 25 տոցն արդարացուք : ԼՅԼ իբրև եկին հաւատքն ,
 26 ոչ ևս ընդ դաստիարակաւ եմք : Վանզի ամենե-
 քին որդիք Լստուծոյ էք՝ հաւատովք ՚ի Յիսուս
 27 Վրիստոս : Որք միանգամ ՚ի Վրիստոս մկրտեցա-
 28 ըուք , զՎրիստոս զգեցեալ էք . չիք խտիր , Ո՛չ
 շրէի և ոչ շեթանոսի , ոչ ծառայի և ոչ ազա-
 տի , ոչ արուի և ոչ իգի . զի ամենեքեան դուք մի
 29 էք ՚ի Վրիստոս Յիսուս : Լպա եթէ դուք Վը-
 ըիստոսի էք , ուրեմն Լքրահամու զաւակ էք՝ ըստ
 աւետեացն՝ ժառանգք :

ԳԼ . Դ

- 1 Օպս ասեմ . Յորքան ժամանակս ժառանգն
տղայ է՝ չէ՛ ինչ առաւել քան զծառայն , թէպէտ
2 և տէր իցէ ամենեցուն . Եւ ընդ հազարապետօք
է և ընդ գաւառապետօք , մինչև ՚ի ժամանակա-
3 կէտ հօրն : Ղոյնպէս և մէք մինչ տղայքն էաք՝
ընդ տարերբք աշխարհիս ՚ի ծառայութեան կայաք :
4 Եւ իբրև եկն լրումն ժամանակին , առաքեաց
Եստուած զՍրղին իւր , որ եղև ՚ի կնօջէ , և ե-
5 մուտ ընդ օրինօք . Օ՛ի զնոսա որ ընդ օրինօքն ի-
ցեն , գնեսցէ . զի մէք զորդեգրութիւն ընկալց՛ուք :
6 Եւ զի էք դուք որդիք , առաքեաց Եստուած զՆո-
գի Որդւոյն իւրոյ ՚ի սիրտս * մեր՝ որ աղաղակէ
7 Եբբա՛ շայր : Եստուհետև չես ծառայ , այլ որ-
8 դի . եթէ որդի՛ և ժառանգ Եստուծոյ : Եւ յայն-
ժամ մինչ ո՛չն գիտէիք զԵստուած՝ ծառայէիք այ-
9 նոցիկ որ ո՛չն էին ՚ի բնէ Եստուածք : Եւ այժ-
միկ ծաներուք զԵստուած , մանաւանդ թէ ծանու-
ցայք իսկ Եստուծոյ , զիմորդ դառնայք միւսան-
գամ անդրէն ՚ի տարերսն՝ ՚ի տկարս և յաղքատս ,
որոց միւսանգամ զանձինս ծառայեցուցանել կա-
10 միք : Օ՛աւուրս խտրէք՝ և զամիսս և զժամանակս և
11 զտարիս : Երկնչիմ ՚ի ձէնջ , գուցէ թէ ՚ի զուր
12 ինչ վաստակեցի ՚ի ձեզ : Եղերո՛ւք իբրև զիս ,
քանզի և ես իբրև զձեզդ էի : Ե՛ղբարք աղաչեմ
13 զձեզ , չի՛ք ինչ ձեր մեղուցեալ առ իս : Ղիտէք
դուք՝ զի տկարութեամբ մարմնոյ աւետարանեցի

* ՚ի Յայնն , ձեր

ձեզ զառաջինն . և զփորձանսն որ 'ի մարմնի իմուս
 14 էին , Ո՛չ անարգեցիր՝ և ո՛չ անգոմնեցիր . այլ իբ-
 րև զՏրեշտակ Մատուծոյ ընկալարուք զես՝ իբրև ըզ-
 15 Վրիստոս Նիսուս : Իսկ արդ՝ ուր է երանութիւնն
 ձեր . վկայեմ ձեզ՝ եթէ Տնար ինչ էր՝ զաչս ձեր
 16 հանէիք և տայիք ինձ : Արդ՝ զի՞ թշնամի իմն եղէ
 17 ձեզ , զի զստոյգն խօսեցայ : Այլ նախանձեցուցա-
 նեն զձեզ ո՛չ 'ի բարի . և արգելուլ կամին զձեզ՝
 18 զի նոցա նախանձաւորք լինիցիր : Բայց լաւ է նա-
 խանձաւոր լինել 'ի բարիս յամենայն ժամ , և ո՛չ
 միայն յորժամ 'ի ձերում միջի իցեմ :
 19 Որդեանէք իմ , զորս դարձեալ վերստին երկնեմ ,
 20 մինչև նկարեցի Վրիստոս 'ի ձեզ : Արամէի այժմ
 գալ առ ձեզ՝ և փոխել զբարբառ իմ . զի տարա-
 21 կուսեալ եմ ես վասն ձեր : Աւէք ինչ ինձ՝ որ ընդ
 օրինօքն կապիր լինել , չիցէ՞ ընթերցեալ ձեր զօ-
 22 ըննս : Օ՛ի գրեալ է՝ Թէ Աբրահամու երկու որդիք
 23 էին , մի յաղախնոյ մնտի , և մի յազատէն : Այլ
 որ յաղախնոյն էր՝ ըստ մարմնոյ ծնեալ էր , և որ
 24 յազատէն՝ ըստ աւետեաց . Ար է առակ օրինակի :
 Օ՛ի այս ինքն են երկու կտակարանք , մի 'ի լեռնէ
 Սինայ 'ի ծառայութիւն ծնեալ՝ որ է Հագար :
 25 Վանզի Հագարն՝ լեռոն Սինայ է յԱբրահա , հա-
 ւասար է այսմ՝ Երուսաղէմի . զի ծառայէ որդուիք
 26 իւրովք հանդերձ : Այլ վերինն Երուսաղէմ ազատ է՝
 27 որ է մայր մեր ամենեցուն : Օ՛ի գրեալ է . Ուրնիս
 լեր ամուլ՝ որ ոչ ծնանէիր , գոչես՝ և աղաղակես՝
 որ ոչդ երկնէիր . զի քաղուս՝ են որդիք սննդկիդ
 28 առաւել քան զաբամբադն : Այլ մեք եղբարք՝ ըստ

- 29 Ասհակայ աւետեացն որդիք եմք : Այլ որպէս
 յայնժամ, որ ըստ մարմնոյն ծնեալ էր՝ հալածէր
 30 զայն որ ըստ հոգւոյն, նոյնպէս և այժմ : Այլ
 զինչ ասէ գիր . 'Ի բնոց հան զաղախինդ և զորդի
 դորա, զի մի ժառանգեսցէ որդի աղախնոյն ընդ
 31 որդւոյն ազատի : Այսն որոյ եղբարք՝ չեմք որդիք
 աղախնոյն, այլ ազատին . ազատութեամբն, որով
 Վրիստոս զմեզ ազատեցոյց :

ԳՂ. Ե

- 1 Պինդ կացէք այսուհետև, և մի միւսանգամ ընդ
 լծով ծառայութեան մտանէք :
 2 Ահաւասիկ ես Պօղոս ասեմ ձեզ . Օ՛ի եթէ
 3 թլիատիք, Վրիստոս ինչ ձեզ ոչ օգնէ : Այլ կա-
 յեմ ամենայն մարդոյ՝ որ թլիատիցի, թէ պար-
 4 տական է զամենայն օրէնսն կատարել : Խտփանեալ
 էք 'ի Վրիստոսէ՝ որ օրինօքն արդարանայք . և
 5 անկեալ էք 'ի շնորհաց անտի : Օ՛ի մեք Հոգւոյն՝
 'ի հաւատոց յուսոյն արդարութեան ակն ունիմք :
 6 Օ՛ի 'ի Վրիստոս Յիսուս ոչ թլիատութիւն ինչ
 կարօղ է՝ և ոչ անթլիատութիւն . այլ հաւատք սի-
 7 ռով յաջողեալք : Բարւոք ընթանայիք, ո՞ր կասեցոյց
 8 զձեզ ճշմարտութեանն չհաւանել : Օ՛ի այն հը-
 9 րապոյրք՝ ոչ յայնմանէ են որ կոչեացն զձեզ : Պոքք
 10 մի խմոր զամենայն զանգուածն խմորէ : Այլ ես
 յուսացեալ եմ 'ի ձեզ Տերամբ՝ թէ ոչ այլազ
 ինչ խորհիցիք . և որ խռովեցուցանէ զձեզ՝ կրեսցէ
 11 դատաստան՝ ո՞րք և իցէ : Այլ ես եղբարք՝ եթէ

- Թլիստուկիւն քարոզէի՝ ընդէր տակաւին հալածիմ . ապա ուրեմն խափանեալ իցէ գայթաղու
- 12 Թիւն խաչին : Երան՛ թէ մօտակտուր իսկ լինէին՝
- 13 որ զձեզն խոտվեցուցանեն : Օ՛ի դուք յազատու
- Թիւն կոչեցեալ էք եղբարք . միայն զի ազատու
- Թիւն ձեր ոչ լինիցի ՚ի պատճառս մարմնոյ . այլ
- 14 սիրով ծառայեցէք միմեանց : Օ՛ի ամենայն օրէնք
- ՚ի մի բան կատարին . ՚՛ սիրեցեսն զընկեր քո իբ-
- 15 րև զանձն քո : Երբ եթէ զմիմեանս խածատիցէք
- և ուտիցէք , զգոյշ լերուք՝ գուցէ ՚ի միմեանց սա-
- տակիցիք :
- 16 Իայց զայս ասեմ . Հոգևով գնացէք , և զցան-
- 17 կուԹիւն մարմնոյ մի՛ կատարէք : Օ՛ի մարմին ցան-
- կայ հակառակ հոգւոյ , և հոգի հակառակ մարմնոյ .
- և զի սոքա միմեանց հակառակ են , մի՛ զոր կա-
- 18 միցիքն՝ զայն առնիցէք : Իսկ եթէ Հոգևով վարիք ,
- 19 ապա չէք ընդ օրինօք : Օ՛ի յայտնի են գործք
- մարմնոյ . պսիւքն են շնուԹիւն , պոռնկուԹիւն ,
- 20 պղծուԹիւն , գիջուԹիւն , կոռպաշտուԹիւն , կա-
- խարդուԹիւն , թշնամուԹիւն , հեռ , նախանձ ,
- բարկուԹիւն , հակառակուԹիւնք , երկպառակու-
- 21 Թիւնք , հերձուածք , շարակնուԹիւնք , սպանու-
- Թիւնք , արբեցուԹիւնք , անառակուԹիւնք , և որ
- ինչ սոցին նման են . զոր յառաջագոյն իսկ ասեմ
- ձեզ , որպէս կանխաւն ասէի , թէ որ զայսպիսի
- ինչ գործեն՝ զարքայուԹիւն Եստուծոյ նչ ժառան-
- 22 գեն : Իսկ պտուղ Հոգւոյն այս է . սէր , խնդու-
- 23 Թիւն , խաղաղուԹիւն , երկայնմտուԹիւն , Վաղց-
- րուԹիւն , բարուԹիւն , հաւատք , հեզուԹիւն ,

- ժուժկալուծիւն . զայնպիսեաց աստի օրէնքն չեն
 24 հակառակ : Իսկ որ Վրիստոսեանքն են , զմարմինս
 իւրեանց 'ի խաչ հանին կարեզն և ցանկութեամբբ
 25 հանգերձ : Եթէ կեանք չորգու՛ ընդ չորգույն և
 26 միաբանեցուք : Եւ մի լիցուք սննդարձք՝ միմեանց
 ձայն տալոյ , և ընդ միմեանն նախանձերոյ :

ԳՂ . Թ

- 1 Ե՛ղբարք՝ եթէ յանկարծ ըմբռնեցի որ 'ի ձէնդ
 յինչ և իցէ յանցանս , դուք որ հոգեւորք էք՝
 հաստատեցէք զայնպիսին հոգւով հեղուծեան .
 զգոյշ լինեցիք անձանց՝ զի մի և դուք սխարձիցիք :
 2 Օ, միմեանց բեռն բարձէք , և այնպէս կատարեցէք
 3 զօրէննն Վրիստոսի : Եթէ համարիցի որ լինել ինչ՝
 4 և չիցէ , զանձն իւր խաբէ : Օ, գործ խոր կշռեսցէ
 իւրաքանչիւրդ , և ապա անձին իճրում միայն պար-
 5 ծանս տացէ , և մի առ ընկերուան : Օ, ի իւրաքանչ-
 6 իւրդ զիւր բեռն բառնալոց է : Չաղորդութիւն ա-
 7 րասցէ * աշակերտն վարդապետին յամենայն՝ բա-
 8 ռութիւնս : Մի խաբիք , Եստուած՝ ոչ արհամարհի :
 9 Օ, ի զոր ինչ սերմանէ մարդ՝ զնայն և հնձեսցէ . որ
 սերմանէ 'ի մարմին իւր , 'ի մարմնոյ անտի հնձեսցէ
 զապականութիւն . և որ սերմանէ 'ի չորին՝ 'ի
 չորգույ անտի հնձեսցէ զկեանսն յաւիտենից : Եւ յի
 զբարիս գործել մի ձանձրացուք , զի 'ի ժամանակի

* Ի Բոյնն , աշակերտն 'ի բանի՝ վարդապետին ,
 յամենայն

- 10 իւրում հնձեսցուք * առանց լքանելոյ՝ : Եւսու-
 հետև մինչդեռ ժամանակս ՚ի ձեռս է՝ գործեսցուք
 զբարիս առ ամենեսեան , մանաւանդ առ ընտանիսն
 11 հաւատոց : Տեսէք զքաջիս գրով : գրեցի առ ձեզ
 12 խնով ձեռամբ : Օ՛ի որ միանգամ կամին բարե-
 մարդիկ լինել մարմնով , նորա ստիպեն զձեզ թըլ-
 փատել . միայն զի մի՛ զխաչին Վրիստոսի զհետ եր-
 13 թայցեն : Վանզի որ թլփատեալքն իսկ են , նորա
 զօրէնսն ոչ պահեն . այլ կամին զի դուք թլփա-
 տեսցիք , զի ձերով մարմնովք պարծեսցին :
- 14 Եւլ ինձ քաւ լիցի պարծել՝ բայց միայն ՚ի խաչն
 Տեառն մերոյ Յիսուսի Վրիստոսի , որով ինձ աշ-
 15 խարհ ՚ի խաչ ելեալ է՝ և ևս ոչ յապահի : Օ՛ի
 (՚ի Վրիստոս Յիսուս) , ոչ թղփատութիւն ինչ
 է՝ և ոչ անթրիստութիւն , այլ նոր առարաժս :
 16 Եւ որ միանգամ ալսի կանգնի միտքն լինի ,
 խաղաղութիւն ՚ի վերայ նոցա և որորմութիւն , և ՚ի
 17 վերայ Իսրայէլիս Եստուծոյ : Եւսուհետև աշխատ
 որ զիս մի՛ պրասցէ . զի ես զբարեբարանսն Վրիս-
 18 տոսի ՚ի մարմնի խնում կրեմ : Եւ նորհա Տեառն
 մերոյ Յիսուսի Վրիստոսի ընդ ոգւոյդ ձերում եղ-
 բարք : ամէն :

* Ի Ռոմն , և թէ ոչ կրանիսիսէ՛

Եւս Գաղատացիս՝ գրեցաւ ՚ի շաղկի :

Թ Ո Ւ Գ Թ

ՊՕԳՆՍԻ ԸՌԵՔԵԼՈՑ

ԱՌ ԵՓԵՍՍՑԻՍՆ

ԳԼ Ը

- 1 ՊՕԳՆՍ առաքեալ Յիսուսի Վրիստոսի կամօքն
Լստուծոյ՝ սրբոց որ են յԵփեսոս, և հաւա-
- 2 տացելոց ՚ի Վրիստոս Յիսուս : Ե նորհք ընդ ձեզ
և խաղաղութիւն յԼստուծոյ Հօրէ մերմէ՝ և ՚ի
- 3 Տեառնէ Յիսուսէ Վրիստոսէ : Օրհնեալ է Լստ-
ուած և Հայր Տեառն մերոյ Յիսուսի Վրիստոսի .
որ օրհնեաց զմեզ ամենայն հոգեւոր օրհնութեամբ
- 4 յերկնաւորս ՚ի Վրիստոս : Որպէս ընտրեաց զմեզ
նովաւ յառաջ քան զլինելն աշխարհի , լինել մեզ
- 5 սուրբս և անարատս առաջի նորա սիրով : Յառա-
ջագոյն սահմանեաց զմեզ յորդեգրութիւն ՚ի ձեռն
Յիսուսի Վրիստոսի ՚ի նոյն՝ ըստ հաճութեան կա-
- 6 մաց իւրոց , ՚ի գովեստ փառաց շնորհաց իւրոց՝ ու
7 ըով զուարճացոյց զմեզ սիրելեալն : Որով ունիմք
զփրկութիւն ՚ի ձեռն արեան նորա , զթողութիւն
- 8 մեզաց՝ ըստ մեծութեան շնորհաց իւրոց . Որ առաւե-
լաւ ՚ի մեզ ամենայն իմաստութեամբ և գիտութեամբ :
- 9 Եցոյց մեզ զխորհուրդս կամաց իւրոց՝ ըստ հաճու-

- 10 Թեան իւրում. զոր յառաջագոյն եդ նովաւ, 'ի
անտեսութիւն լրման ժամանակաց, բովանդակել
զամենայն Վրիստոսիւ, որ ինչ յերկինս և որ ինչ
- 11 յերկրի 'ի նոյն: Որով և վիճակեցաք յառաջագոյն
հրակիրեալք՝ ըստ յառաջագրութեանն Եստուծոյ .
որ զամենայն յաջողէ ըստ խորհրդոց կամաց իւրոց .
- 12 Ինեւ մեզ 'ի գովեստ փառաց նորա՝ յառաջագոյն
13 յուսացելոցս 'ի Վրիստոս: Որով և դուք իբրև
լուարուք զբանն ճշմարտութեան, զաւետարանն
փրկութեան ձերոյ, որով և հաւատացեալ կնքե-
- 14 ցայք Հոգւոյն Սրբոյ աւետեաց . Որ է առհաւատ-
չեայ ժառանգութեան մերոյ, 'ի փրկութիւն նուա-
ճութեան, 'ի գովեստ փառաց նորա:
- 15 Սնան այնորիկ և ես իբրև լուայ զհաւատսն զձեր՝
որ 'ի Տէր Յիսուս, և զսէրն որ ընդ ամենայն սուր-
- 16 բըս, Ո՛չ դադարեմ 'ի գոհանալոյ վասն ձեր՝ յի-
17 շել զձեզ յաղօթս . Օ, ի Եստուած Տեառն մերոյ
Յիսուսի Վրիստոսի, Հայրն փառաց՝ տացէ ձեզ
զհոգին իմաստութեան և յայտնութեան՝ գիտու-
- 18 Թեամբն իւրով . Ի յուսաւոր առնել զաչս * սրտից՝
առ 'ի գիտելոյ մեզ՝ " զինչ է յոյս կոչման նորա, և
զինչ մեծութիւն փառաց ժառանգութեան նորա 'ի
- 19 սուրբս . Եւ զինչ է առաւելութիւն մեծութեան
զօրութեան նորա 'ի մեզ հաւատացեալս . ըստ յա-
- 20 ջողութեան կարողութեան զօրութեան իւրոյ, Օ, որ
յաջողեաց 'ի Վրիստոս . զի յարոյց զնա 'ի մեռե-
- 21 լոց, և նստոյց ընդ աջմէ իւրմէ յերկնաւորս, 'ի

* 'ի Յոյն, սրտի ձերոյ՝ առ 'ի գիտելոյ ձեզ

- վերայ ամենայն իշխանութեան և պետութեան և զօրութեան և տէրութեան և ամենայն անուան անուանելոյ , ոչ միայն յաշխարհիս յայսմիկ՝ այլ և
- 22 'ի հանգերձելումն : Եւ զամենայն ինչ հնազանդարար 'ի ներքոյ օտից նորա . և զնա ետ գլուխ 'ի
- 23 վերայ ամենայն իրիք եկեղեցւոյ , Ոք է մարմին նորա , լրումն՝ որ զամենայն յամենայնի ընդ :

ԳԻՆ

- 1 Եւ գուց՝ որ մեռեալն էիք 'ի մեզս ձեր և յան-
- 2 ցանս , (Յորս երբեմն գնայիք ըստ յաւիտենի աշխարհիս յայսորիկ՝ ըստ իշխանին իշխանութեան օրոյս պայոյ , որ պիտի ընգծտեալ է յօրդիան ապրու-
- 3 ատմութեան . (Յորս և մեք ամենեքեան շրջեաք երբեմն 'ի ցանկութիւնս մարմնոյ մերոյ , և ասնեաք զկամս մարմնոյ և զմտոց , և էաք * արգարև որդիք բարկութեան իբրև պլլքն :
- 4 Եւ ըստուած որ մեծն է ողորմութեամբ , վասն
- 5 բազում սիրոյն իւրոյ՝ զոր սիրեացն զմեզ , Սինչեռ մեռեալն էաք 'ի մեզս մեր , կենդանիս արար զմեզ
- 6 'ի Քրիստոս . քանզի շնորհօք ապրեցաք . Սնդ նրմին յարոյց , և ընդ նմին նստոյց յերկնաւորս 'ի
- 7 Քրիստոս (Յիսուս : Օի ցուցցէ 'ի յաւիտեանսն որ գալոցն են՝ զառաւել մեծութիւն շնորհացն իւրոց՝ քաղցրութեամբ 'ի մեզ 'ի Քրիստոս (Յիսուս :
- 8 Օի շնորհօք նորա էք փրկեալք 'ի ձեռն հաւատացն .

* 'ի (Երան , 'ի բնէ

- 9 և այս ոչ 'ի ձեռնդ, այլ Եստուծոյ պարզ և . Ո՛չ
- 10 'ի գործաց, զի մի ոք պարճեացի : Աթ նորա արարածք եմք՝ հաստատեալք . Քրիստոսիս Յիսուսիւ 'ի գործս բարութեան, յորս յառաջագոյն պատրաստեաց Եստուած, զի 'ի նոյնս գնացուք :
- 11 Այսն որոյ և դուք յիշեցէք՝ զի երբեմն հեթանոսք էիք մարմնով . որ կոչեցեալն են անթլիստութիւն՝ յանուանեալ թլիստութենէ անտի մարմնաւոր ձե-
- 12 ուարճին . (Այի էիք 'ի փամանակին յայնմեկ տաւնց Վրիստոսի, (և օտարացեալք յառաքինութենէն Իորայէլի,) և յարագիրք յուխոփց աւետեացն, և յոչս թնչ ոչ օնեիք՝ և անպատեանօք էիք յաշ-
- 13 խարհի : Իսկ սլոյտիկ 'ի ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի, դուք որ երբեմն հեռաւորքն էիք՝ մերձաւորք եղե-
- 14 բուք արեարմին Վրիստոսի : Այի նա է խաղաղութիւն մեր՝ որ արար զերկոտեան մի . և զմիջնորմն ցանկոյն քակեաց՝ զթշնամութիւն 'ի մարմնի իւրում .
- 15 Եւ զօրէնս արարելիքանացն հրամանքն խախնեաց . զի զերկասին հաստատեացի ինքեամք 'ի մի նօք մարդ, և արացե խաղաղութիւն . Եւ հաշտեցուցե զերկոտին միով մարմնով ընդ Եստուծոյ խաչիւն իւրով .
- 17 քանզի սպան զթշնամութիւն յանձին իւրում : Եւ եկն աւետարանեաց խաղաղութիւն ձեզ հեռաւորաց, և խաղաղութիւն մերձաւորաց . Այի նախա ունիմք զնուածութիւն երկօրին՝ միով Հոգւով առ Հայր :
- 19 Եպա այսուհետև ոչ էք օտարք և պանդուկիք, այլ քաղաքակիցք սրբոց և ընտանիք Եստուծոյ .
- 20 Ընեալք 'ի վերայ հիման պուքելոց և մարգարէից, որոյ է գլուխ անկեանն Վրիստոս Յի-

- 21 սուս . Յորում ամենայն շինուածն յօղեալ և պատ-
 22 շաճեալ՝ աճէ 'ի տաճար սուրբ Տերամբ : Յորում
 և դուք ընդ նմին շինիք 'ի բնակութիւն Մտուծոյ
 Հոգւով :

ԳՎ : Գ

- 1 Ման պստրիկ ես Պօղոս կապեալ Յիսուսի
 2 Վրիստոսի վասն ձեր հեթանոսաց : Թերևս լու-
 եալ իցէ ձեր զանտեսութիւն շնորհացն Մտուծոյ ,
 3 որ տուեալ են ինձ 'ի ձեզ : Օ՛ի ըստ յայտնու-
 թեանն ցուցաւ ինձ խորհուրդն . որպէս յառաջա-
 4 գոյն գրեցի առ ձեզ սակաւուք . Առ 'ի կարօշ լի-
 նելոյ ընթեռնուլ՝ և 'ի միտ առնուլ զիմաստութիւնն
 5 զիմ 'ի խորհրդեանն Վրիստոսի : Օ՛ի այլոց ազ-
 ցաց ոչ ցուցաւ որդւոց մարդկան . որպէս այժմ
 յայտնեցաւ սրբոց իւրոց՝ առաքելոց և մարգարէից՝
 6 Հոգւովն . Մինել հեթանոսաց ժառանգակիցս՝ և
 մարմնակիցս , և հաղորդս աւետեացն 'ի Վրիստոս
 7 Յիսուս՝ աւետարանաւն , Որոյ եղէ ես սպասաւոր ,
 ըստ պարգևաց շնորհացն Մտուծոյ՝ որ տուան ինձ
 8 ըստ յաջողութեան զօրութեան նորա : Ինձ , որ
 տրուպս եմ ամենայն սրբոց՝ տուան շնորհքս այս ,
 'ի հեթանոսս աւետարանել զանքննին մեծութիւնն
 9 Վրիստոսի . Եւ լուաւոր առնել զամենեսին , թէ
 զինչ է տնտեսութիւն խորհրդոյն , որ ծածկեալ էր
 յամենայն յաւիտեանց՝ առ Մտուծոյ՝ որ զամենայն
 10 ինչ արար . Օ՛ի յայտնեսցի արդ իշխանութեանց և
 պետութեանց՝ որ յերկինս են , 'ի ձեռն եկեղեցւոյ՝

- 11 բազմապատիկ իմաստութիւնն Աստուծոյ . Ըստ յա-
 ռաջադրութեան յաւիտեանցն՝ զոր արար ՚ի ձեռն
 12 Տեառն մերոյ Յիսուսի Վրիստոսի : Որով ունիմք
 զհամարձակութիւն և զնուաճուութիւն յուսով ՚ի ձեռն
 13 հաւատոց նորա : Այսն որոյ աղաչեմ մի՛ ձանձրա-
 նալ ՚ի նեղութեանս մերում, որ՝ վասն ձեր է . որ
 14 է փառք ձեր : Այսն այսորիկ դնեմ ծունր առ
 15 Հայր Տեառն մերոյ Յիսուսի Վրիստոսի . Ուստի
 ամենայն նահապետութիւն յերկինս և յերկրի ա-
 16 նուանի . Օ, ի տացէ ձեզ ըստ մեծութեան փառաց
 իւրոց, հաստատեալ զօրութեամբ ՚ի ձեռն Հոգւոյն
 17 իւրոյ ՚ի ներքին մարդն . Բնակել Վրիստոսի հա-
 ւատովք ՚ի սիրտս ձեր . սիրով արմատացեալք և
 18 հաստատեալք . Օ, ի կարօշ լինիջիք հասանել ընդ
 ամենայն սուրբս, զինչ է լայնութիւն և երկայնու-
 19 թիւն և բարձրութիւն և խորութիւն . * Ղանաչել
 զառաւելութիւն գիտութեան սիրոյն Վրիստոսի՝ ;
 20 զի լցիք ամենայն լրութեամբն Աստուծոյ : Այլ
 այնմ որ կարօշն է առաւել քան զամենայն ինչ
 առնել յաճախութեամբ՝ քան զոր խնդրեմքն և ի-
 մանամք, ըստ զօրութեանն որ յաջողեալն է ՚ի մեզ :
 21 Եւմ փառք յեկեղեցւոջ, և ՚ի Վրիստոս Յի-
 սուս, յամենայն ազգս յաւիտենից յաւիտեանս . ա-
 մէն :

* Ի Յայնն, Ղանաչել զսէրն Վրիստոսի՝ զառաւելն քան զգիտութիւն

ԳԻՆ՝ Գ

- 1 Էրգ ազաչեալ զձեզ ես որ կայեապս եմ՝ ՚ի Տէր :
- 2 որմանի գնաչ կոչմանն՝ յար կոչեցարուք : Եմբայն խնարհուիկամբ և հեղութեամբ և երկայնանդու-
- 3 թեամբ՝ անապ միմեանց սիրով : Վուծալ պահել զմարտնութիւն Հողոյն յողիւ կաղաղութեան :
- 4 Սի մարմին և մի հոգի , զգպէս և կոչեցարուք ՚ի մի :
- 5 յոյս կոչմանն մերոյ : Սի ե Տէր , մի հաւատք՝ մի
- 6 մկրտութիւն : Սի Եստուած , և Հայր ամենեցուն՝ որ ՚ի վերայ ամենայնի , և ընդ ամենեանն՝ և յամե-
- 7 նեանն ՚ի մեզ : Եւլ իւրաքանչիւք ումէք ՚ի մէնջ առեալ են շնորհք ըստ չափոց պարգեացն Վարիս-
- 8 տոյս : Անն որոյ և պսե . Եւ ՚ի քարձունն՝ գեր-
- 9 եաց զեկուծիւն , և եա պարգևս մարդկանն : Որ ելն զհնչե , կթե ոչ՝ զի եր նախ ՚ի ստորին կողմն
- 10 երկրի : Որ ելն , նոյն ե՝ և որ ելն ՚ի վերայ քան
- 11 զամենայն երկինս , զի լըցե զամենայն : Եւ նա եա զոմանս առաքեալս , զոմանս մարգարէս , զոմանս աւետարանիչս , զոմանս հովիւս և վարդապետս .
- 12 ՚ի հառաստութիւն սրտոց , ՚ի գործ պաշտամանն , ՚ի
- 13 շինուած մարմնայն Վերիտոսի . Սինչև հասցուք ամենեքեան ՚ի մի միարանութիւն հաւատոց՝ և գիտու-
- 14 թեան Որդոյն Եստուծոյ . յայր կատարեալ ՚ի յայսմհետե իջեմք սղապ խաղիւսպք և տառան-
- 15 բեութեան հողմոց վարդապետութեանն , խա-

անհեղուկացուք ՚ի նա զամենայն, որ է գլուխ Վր-
 16 ըխտոս . Ռևստի ամենայն մարմինն յօրեալ և պատ-
 շաճեալ ամենայն խաղալեօք տարբերութեան՝ ըստ
 ազդեցութեան չափով ըստ իւրաքանչիւր մասին՝
 զածուան մարմնոյ գործէ՝ ՚ի շինած անձին իւրոյ սի-
 17 ըով : Ըրդ՝ զայս տեղս և ուխտեմ ՚ի Տէր . մի՛ ևս
 ձեզ զնոյն օրինակ գնալ՝ որպէս և այլ հեթանոսք
 18 գնան՝ ունայնութեամբ մտաց իւրեանց . Որոց խա-
 լարեալ են սիրոյ իւրեանց, և օտարացեալ են ՚ի կե-
 նաց անտի Էմտուծոյ՝ վասն սպիտութեանն՝ որ է
 ՚ի նոսա, վասն կուրութեան սրտից իւրեանց :
 19 Որք զանձանց իւրեանց զյոյսն հատին, և մատ-
 նեցին զանձինս գիջութեան, ՚ի գործս ամենայն
 20 պղծութեան ագահութեամբ : Ըսլ դուք ոչ այս-
 21 պէս ուսարուք զՎրխտոս . Քեպէտ և լուարուք
 զնմանէ, և նովաւ ուսայք՝ որպէս է ճշմարտու-
 22 թիւնն Հիսուսի . ՚ի բաց մերկանալ ՚ի ձէնը ըստ
 առաջին գնացիցն զժարդն հին՝ զապականեալն ցան-
 23 կութեամբք խաբէութեանն : Եւ նորոգել հոգ-
 24 ւոյն մտաց ձերոց, Եւ զգենուլ զնոր մարդն՝ որ
 ըստ Էմտուծոյն հաստատեալ է՝ արդարութեամբ
 25 և սրբութեամբ ճշմարտութեանն : Այսն որոյ
 ՚ի բաց ընկեցէք զտուրիւն . խօսեցարուք զճըշ-
 մարտութիւն իւրաքանչիւր ընդ ընկերի իւրում .
 26 զի եմք միմեանց անդամք : Բարկանայք՝ և մի
 մեղանչէք . արեգակն ՚ի վերայ բարկութեան ձե-
 27 ըոյ մի մնցէ : Եւ մի տայք տեղի : Կոտորայի :
 28 Որ գողանայրն՝ մի՛ ևս գողացի, այլ մանաւանդ
 վատակեսցէ գործել ձեռք իւրովք զբարիս : զի

- 29 բաւական իցէ տալ՝ ում պիտոյ իցէ : Լ՛մենայն բան
 տգեղ ՚ի բերանոյ ձերմէ մի ելցէ . այլ որ ինչ բա-
 րին է ՚ի շինած պիտոյից , զի տացէ շնորհս այնու-
 30 ցիկ , որ լսենն : Եւ մի տրտմեցուցանէք զ՛ոգին
 Սուրբ Լստուծոյ , որով կնքեցարուք յաւուրն փրո-
 31 կութեան : Լ՛մենայն դառնութիւն և բարկութիւն՝
 և սրտմտութիւն և աղաղակ՝ և հայհոյութիւն բարձ-
 32 ցի ՚ի ձէնջ ամենայն չարութեամբն հանդերձ : Եւ
 ընդ միմեանս քաղցունք՝ գթածք . շնորհել
 միմեանց , որպէս և Լստուած Վրիստոսիւ շնորհ-
 եաց մեզ :

ԳՂ. Ե

- 1 Եղերուք նմանօրք Լստուծոյ , իբրև որդիք սի-
 2 րելիք . Եւ գնացէք սիրով՝ որպէս և Վրիստոս
 սիրեաց զմեզ , և մատնեաց զանձն իւր վասն մեր՝
 պատարագ և զենուամն Լստուծոյ ՚ի հոտ անուշից :
 3 Եւլ պոռնկութիւն և ամենայն պղծութիւն , կամ
 ագահութիւն՝ և անուանեսցի մի ՚ի միջի ձերում ,
 4 որպէս և վայել է սրբոց . Եւ զազրութիւն , կամ
 խօսք յիմարութեան , կամ խեղկատակութիւն՝ որ
 5 ոչ վայել է . այլ մանաւանդ գոհութիւն : Օջս
 տեղեկացեալ գիտասլիք . թէ ամենայն պոռնիկ , կամ
 պիղծ , կամ ագահ , որ է կուպարիշտ՝ ոչ ունի ժա-
 րանգութիւն յարքայութեանն Վրիստոսի և Լս-
 6 տուծոյ : Ս՛ի որ զձեզ խաբեսցէ բանիւք սնոտովք .
 զի վասն այսորիկ իսկ գայ բարկութիւն Լստուծոյ
 7 ՚ի վերայ որդւոցն անհաւանութեան : Ս՛ի այսու-

- 8 Հետև լինիք բաժանորդք նոցա : Օ՛ի թէպէտ և
 երբեմն էիք խաւար , ա՛րդ լոյս էք 'ի Տէր . իբրև
 9 զորդիս լուսոյ գնացէք . Օ՛ի պտուղ լուսոյ ամե-
 նայն բարութեամբ է՝ և արդարութեամբ և ճշշ-
 10 մարտութեամբ : Փորձեցէք զինչ է հաճոյ Տեառն .
 11 Եւ մի կցորդ լինիք անպտղութեան գործոցն խա-
 12 ւարի . այլ մանաւանդ յանդիմանեցէք : Օ՛ի որ
 'ի ծածուկ ինչ գործի 'ի նոսա՝ զայն և խօսել աղ-
 13 տեղի է : Եւլ ամենայն ինչ յանդիմանեալ 'ի լու-
 սոյ՝ յայտնի լինի . զի ամենայն ինչ որ յայտնի է՝
 14 լոյս է : Ա՛յսն որոյ և ասէ . Ե՛րի որ ննջեսդ , և
 կանգնեաց 'ի մեռելոց , և լուսատու լիցի քեզ Վճ-
 րիստոս :
- 15 Տեսցիք՝ որպէս ճշմարտիւ գնայցէք . մի իբրև
 16 անիմաստք , Եւլ իբրև իմաստունք . գնեցէք զժա-
 17 մանակս , զի աւուրքս չարութեան են : Ա՛յսն այ-
 նորիկ մի լինիք անմիտք՝ այլ իմացարձք զինչ կամք
 18 են Տեառն : Եւ մի արբենայք զինուով , յորում
 զեղխութիւն է . այլ մանաւանդ լցարձք Հոգևով ,
 19 խօսել* 'ի սիրտս ձեր՝ սաղմոսիւք , և օրհնու-
 թեամբք և երգովք հոգևորօք . երգել և սաղմոս ա-
 20 սել 'ի սիրտս ձեր Տեառն : Գոհացարձք յամենայն
 ժամ 'ի վերայ ամենայնի , յանուն Տեառն մերոյ Յի-
 21 սուսի Վրիստոսի՝ Հօրն և Եւստուծոյ : Հնազանդ
 22 լերուք միմեանց երկիւղիւն Վրիստոսի : Կանայք
 23 իւրեանց արանց հնազանդ լիցին իբրև Տեառն . Օ՛ի
 այր է գլուխ կնոջ՝ որպէս և Վրիստոս գլուխ է եկե-

* Ի Յոյնն , ընդ միմեանս .

- 24 Ղեցւոյ . և ինքն է ժրկիչ մարմնոյ : Այլ որպէս ե-
կեղեցին հնազանդ լինի Վրիստոսի , նոյնպէս և կա-
- 25 նայք իւրեանց արանց յամենայնի : Այլք՝ սիրեցէք
զկանայս ձեր . որպէս և Վրիստոս սիրեաց զեկեղեցի ,
- 26 և զանձն իւր մատնեաց վասն նորա . Օյ զնա սրբես-
- 27 ցէ սրբութեամբ աւագանին բանիւ . Օյ կացուցէ
ինքն իւր յանդիման փառաւոր զեկեղեցի , զի մի
ունիցի ինչ արատ՝ կամ աղտեղութիւն , կամ այլ
ինչ յայնպիսեաց . այլ զի իցէ սուրբ և անարատ :
- 28 Վոյնպէս պարտին արք սիրել զիւրեանց կանայս՝
իբրև զիւրեանց մարմինս . որ սիրէ զկին իւր , զանձն
- 29 իւր սիրէ : Օյ ոչք երբեք ատեայ զանձն իւր , այլ
անուցանէ և դարմանէ զնա , որպէս և Վրիստոս զե-
- 30 կեղեցի . Օյ անդամք եմք մարմնոյ նորա , ՚ի մարմ-
- 31 նոյ նորա և յակերաց նորա : Այն այսորիկ թողցէ
այր զհայր և զմայր իւր , և երթիցէ զհետ կնոջ իւ-
- 32 ըոյ , և եղիցին երկուքին ՚ի մարմին մի : Խորհուրդս
այս մեծ է՝ բայց ես ասեմ ՚ի Վրիստոս և յեկե-
- 33 Ղեցի : Այլ և դուք նոյնպէս մի ըստ միտչէ . զի իւ-
րաքանչիւրդ զիւր կին այնպէս սիրեսցէ՝ իբրև զիւր
անձն . և կին երկնչիցի յառնէ իւրմէ :

ԳԼ . Գ

- 1 Արդիք՝ հնազանդ լերուք ծնողաց ձերոց ՚ի Տէր .
- 2 զի այն է արժանն : Պատուեա՛ զհայր քո և զմայր .
- 3 որ է առաջին պատուիրան յաւեափան . Օյ քեզ
բարի եղեցի , և երկայնակեաց լինիցիս ՚ի վերայ
- 4 երկրի : Այլք՝ մի զսյրացուցանէք զորդիս ձեր ,

- այլ սնուցանիջիք զնոսա խրատու և ուսմամբ Տեա-
- 5 ուրն : Պատուով՝ հնազանդ լերուք տերանց ձերոց մարմնաւորաց , ահիւ և դողութեամբ և միամտու-
- 6 թեամբ սրտից ձերոց՝ որպէս և Վրիստոսի : Սի առ ականէ ծառայել իբրև մարդահաճոյք . այլ իբրև ծառայք Վրիստոսի առնել զկամս Լստուծոյ :
- 7 Սրտի մտօք ծառայել՝ իբրև Տեառն , և մի իբրև մարդկան : Վիտասջիք՝ թէ իւրաքանչիւրոք որ զինչ առնէ զբարին , զնոյն ընդունի և ՚ի Տեառնէ՝ եթէ
- 8 ծառայ և եթէ ազատ : Եւ դուք տեարք՝ զնոյն առնիջիք առ նոսա . ներելով առնել զպատուհասն . գիտասջիք թէ և նոցա և ձեր Տէր գոյ յերկինս . և
- 9 ակնառութիւն ոչ գոյ առաջի նորա : Լստուհետև զօրացարուք Տերամբ , և կարողութեամբ զօրու-
- 10 թեան նորա : Եւ զգեցարուք զսպառազինութիւնն Լստուծոյ . զի կարող լինիջիք կալ ընդդէմ հնարից
- 11 Սատանայի : Եւ ոչ ոչ է մեզ պատերազմ ընդ մարմն նոյ և ընդ արեան . այլ ընդ իշխանութիւնս , և ընդ պետութիւնս , և ընդ աշխարհակալս խաւարիս այսորիկ՝ ընդ այս չարութեան՝ որ ՚ի ներքոյ երկնից :
- 12 Այսն այսորիկ առէք զսպառազինութիւնն Լստուծոյ , զի կարող լինիջիք ՚ի դիմի հարկանել չարին յաւուրն չարութեան :
- 13 Եւ իբրև զամենայն ինչ կատարիցէք , հաստատուն կացէք , զտեղի կալջիք , պնդեալ զմէջս ձեր ճշմարտութեամբ , և զգեցեալ
- 14 զզրահան արդարութեան , Եւ ազուցեալ զոսա պատրաստութեամբ աւետարանին խաղաղութեան :
- 15 Եւ ՚ի վերայ ամենայնի առէք զվահանն հաւատոց . որով կարող լինիջիք զամենայն նեաս մոլես չարին

- 17 շնորհանել : Եւ արէք զսաղաւարտն փրկութեան ,
 18 և զսուսեր շոգւոյն , որ է բանն Աստուծոյ . Ամենայն
 ազօթիւք և խնդրութեամբ՝ աղօթս ազնել
 յամենայն ժամանակի հոգւով . Եւ ՚ի նոյն տրնիջիք
 ամենայն ժուժկալութեամբ և խնդրութեամբ՝ վասն
 19 ամենայն սրբոց , Եւ վասն իմ . զի ինձ տացի բան
 ՚ի բանալ բժբանոյ իմոյ , համարձակութեամբ ցու
 20 ցանել զխորհուրդ անտարանին . Ս ասն որոյ պատ
 գամուարիմ կապանօքս , զի նովին համարձակեցայց ,
 21 որպէս և պարտ իցէ ինձ խօսել : Բայց զի գիտի
 ցէք և դուք զինէն՝ զինչ գործիցեմ , զամենայն ինչ
 ցուցցէ ձեզ Տիւքիկոս սիրելի եղբայր՝ և հաւատա
 22 ըխմ պաշտօնեայ ՚ի Տէր . Օ որ առաքեցի առ ձեզ
 դմն իրի , զի գիտասցիք դուք զմենջ , և մխիթա
 23 ըսցէ զսիրտս ձեր : Խաղաղութիւն ընդ եղբարս ,
 և սէր հաւատովքն հանգերձ Աստուծոյ ՚ի շօրէ՛
 24 և ՚ի Տեառնէ Աստուծէ Քրիստոսէ : Ե նորհք ընդ
 ամենեկին զք յերկն զՏէր մեր Անուս Քրիստոս
 անեղծութեամբ . ամէն :

Եւ Եփեսոսցիս՝ գրեցաւ ՚ի Հռովմէ ՚ի յետի Տեառն
 իսի :

ՊՕՂՈՍԻ ԵՌԵՐԵԼՈՅ

ԱՌ ՓԻԼԻՊԵՑԻՍՆ

ԳՂ. Ե.

- 1 **Պ**ՕՂՈՍ և Տիմոթէոս, ծառայք Ախուսի Վրիստոսի՝ ամենայն սրբոց ՚ի Վրիստոս Ախուս, որ են ՚ի կողմանս փիլիպեցւոց, եպիսկոպոսակցօք
- 2 և սարկաւազօք: Ը նորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն Ղստուծոյ Հօրէ մերմէ՝ և ՚ի Տեառնէ Ախուսէ Վրիստոսէ: Գոհանամ զՂստուծոյ իմոյ ՚ի
- 4 վերայ ամենայն յիշատակաց ձերոց, Ամենայն ժամ յամենայն խնդրուածս իմ՝ վասն ձեր ամենեցուն առնել աղօթս խնդութեամբ. Ասան հաղորդութեան ձերոյ ընդ աւետարանին, յօրէ յառաջմէ մինչև ցայժմ: Աստահ եմ յայդ, թէ որ սկսան ՚ի ձեզ գգործս բարեաց՝ կատարեսցէ մինչև
- 7 յօրն Ախուսի Վրիստոսի. Արպէս իբաւ իսկ թուի ինձ խորհել զայս վասն ձեր ամենեցուն. վասն ունեւոյ ինձ զձեզ ՚ի սրտի ՚ի կապանս իմում, և ՚ի պատասխանատուութեան իմում, և ՚ի հաստատութեան աւետարանին, կցորդս ինձ շնորհաց զձեզ
- 8 ամենեպէս լինել: Այլայ է ինձ Լսողուած, որպէս

- անձկացեալ եմ առ ձեզ ամենեսին գթովքն Վրիս-
- 9 տոսի Յիսուսի : Եւ զայն աղօթս առնեմ, զի սէրն ձեր ևս քան զլս առաւել լինցի 'ի գիտութեան
- 10 և յամենայն իմաստութեան, Ընտրել ձեզ զլան՝ զի իցէք հաստատունք և առանց գայթազողութեան
- 11 'ի յաւուրն Վրիստոսի . Երեւալ պտղովք արդարութեան 'ի ձեռն Յիսուսի Վրիստոսի 'ի փառս և 'ի գովեստ Լստուծոյ :
- 12 Կամիմ թէ գիտիցէք եղբարք, զի որ ինչ վասն իմ էր, ևս քան զլս 'ի յառաջագիմութիւն աւել
- 13 տարանին եկն . Ս'ինչև կապանաց իմոց յայտնի լինել 'ի Վրիստոս յամենայն հրապարակիս, և առ
- 14 այլ ամենեսին . Եւ առ բազում եղբարս 'ի Տէր, որ վստահ են կապանօքս իմովք՝ առաւել ևս համարձակել՝ առանց երկիւղի զբանն Լստուծոյ խօսել :
- 15 Ոմանք առ նախանձու և հակառակութեան, և ոմանք մտադիւրութեամբ իսկ զՎրիստոս քարոզեն .
- 16 Եւ ոմանք 'ի սիրոյ . քանզի գիտեն՝ եթէ 'ի պատասխանատուութիւն աւետարանին կամ . Եւ ոմանք առ հետութեան զՎրիստոս պատմեն, այլ ոչ սրբութեամբ . քանզի համարին նեղութիւնս
- 18 յարուցանել 'ի վերայ կապանաց իմոց : Բայց այս զինչ է . որով օրինակաւ և իցէ, եթէ պատճառանօք՝ և եթէ ճշմարտութեամբ՝ Վրիստոս պատմի . և ընդ այս խնդամ՝ այլ և ուրախ ևս եղէց :
- 19 Օ՛ի գիտեմ, եթէ այս պահի ինձ 'ի փրկութիւն 'ի ձերոց խնդրուածոց՝ և 'ի պարգևաց Հոգւոյն Յիսուսի Վրիստոսի, Ըստ ակնկալութեան և յուսոյն իմոյ . զի մի իւրք յամօթ եղէց, այլ ամենայն հա-
- 20

- մարձակութեամբ՝ որպէս և յամենայն ժամ, և այժմ
մեծասցի Վրիստոս ՚ի մարմնի իմում, եթէ կենօք՝
21 և եթէ մահու : Օ՛ի ինձ կեանք Վրիստոս է, և
22 մեռանել շահ : Բայա եթէ կեանքս մարմնոյ՝ այս
ինձ պտուղ գործոյ է . և զինչ ընտրեցից՝ զայն ո՛չ
23 գիտեմ : Արեղեալ եմ յերկոցունց . զցանկալն ելանել
և ընդ Վրիստոսի լինել՝ առաւել լաւ համարիմ .
24 Եւ կալ մնալ աստէն ՚ի մարմնի, կարևոր ևս վասն
25 ձեր : Եւ զայս յուսացեալ գիտեմ, եթէ կացից՝ և
մնացից ամենեցուն ձեզ, ՚ի ձեր զարգանալ և խրախ
26 լինել ՚ի հաւատս . Օ՛ի պարծանք ձեր առաւել
լիցին ՚ի Վրիստոս Յիսուս ինև ՚ի միւսանգամ
գալստեան իմում առ ձեզ ,
27 Սիայն թէ արժանի աւետարանին Վրիստոսի
գնայցէք . զի եթէ գայցեմ, և տեսանիցեմ զձեզ .
և եթէ հեռի իցեմ, և լիցեմ զձէնջ . զի հաս-
տատուն կայցէք ՚ի մի հոգի, և միով շնչով նա-
28 հատակիցիք ՚ի հաւատս աւետարանին . Եւ մի
զանգիտիցէք՝ և մի իւրիք ՚ի հակառակորդաց ան-
տի . որ է նոցա հանդէս կորստեան, և ձերոյ փր-
29 կութեան : Եւ այդ յԱ՛ստուծոյ է՝ որ ձեզ շնորհե-
ցաւ վասն Վրիստոսի . ո՛չ միայն ՚ի նա հաւատալ՝
30 այլ և վասն նորա շարչարիլ . Օ՛նոյն պատերազմ
ուներ՝ զոր յիսն տեսիք և այժմ լսէք յինէն :

ՊԼ. Բ

- 1 Ըրդ՝ եթէ մտիթարութիւն ինչ իցէ ՚ի Վրիս-
տոս, եթէ սփոփութիւն սիրոյ՝ եթէ հաղորդու-

- Թիւն շողայ, եթէ գթութիւն և ողորմութիւն .
 2 Ի քէք զինդութիւնս իմ. զնոյն խորհրդիք, զնոյն
 սէր յանձին ունիցիք, համաշունչք, միախորհուրդք .
 3 Սի ինչ ըստ գրգռութեան, և մի ինչ ըստ անա-
 պարծութեան . այլ խոնարհութեամբ զմիմեանս
 4 լաւ համարել առաւել քան զանձինս . Սի զան-
 ձանց և եթ գիտել՝ այլ իւրաքանչիւրք զընկերին :
 5 Օձյն խորհեսցի իւրաքանչիւրք ՚ի ձէնզ, որ և ՚ի
 6 Վրիստոս Յիսուս . Իր ՚ի կերպարանա Մատուծոյ
 է, սչինչ յափշտակութիւն համարեցաւ զիննն
 7 հաւասար Մատուծոյ . Եւ զանձն ունայնացոյց՝
 զկերպարանս ծառայի տուեալ, ՚ի նմանութիւն
 մարդկան եղեալ՝ և կերպարանօք գտեալ իբրև
 8 զմարդ : Խոնարհեցոյց զանձն, լեալ հնազանդ մա-
 9 հու չափ՝ և ժահու խաղի : Վճամն որոյ և Մատուծ
 զնա առաւել բարձրացոյց . և շնորհեաց նմա անուն
 10 որ ՚ի վեր է քան զամենայն անուն : Օ՛ի յանուն
 Յիսուսի Վրիստոսի ամենայն ծունր կրկնեսցի՝ երկ-
 նաւորաց և երկրաւորաց և սանդարածետակամաց .
 11 Եւ ամենայն լեզու խոստովան լիցի, թէ Տէր է
 Յիսուս Վրիստոս ՚ի ժառա Մատուծոյ շօր :
 12 Եւ յսուհետև սիրելիք իմ, որպէս յամենայնի
 հնազանդեցարուք, մի ժիայն ՚ի գալստեան իմում,
 այլ առաւել ևս այժմ՝ յորժամ հետիս եմ ՚ի ձէնզ,
 ահիւ և դողութեամբ զանձանց փրկութիւն գործե-
 13 ցէք : Օ՛ի Մատուծ է՝ որ յաջողէ ՚ի ձեզ զկամելն
 14 և զաննելն վասն հաճութեան : Օ՛ամենայն ինչ
 15 գործեցէք առանց տրանջկոյ և բրթնջելոյ . Օ՛ի
 եզիջիք անբիծք և անարատք՝ օրդիք Մատուծոյ, ան-

- մեղք 'ի մէջ կամակոր և խեղաթիւր ազգին . յորոց
 16 միջի երևիցիք իբրև լուսաւորք յաշխարհի . Օրանն
 կենաց ունել յանձինս՝ 'ի պարծանս ինձ յաւուրն
 Վրիտտոսի . զի ո՛չ ընդունայն ինչ ընթացայ՝ և
 17 ո՛չ ընդունայն վաստակեցի : Եւ թէպէտև նուիրիմ
 'ի վերայ պատարագի և պաշտաման հաւատոց
 ձերոց , խնդամ և ուրախակից եմ ամենեցուն ձեր :
 18 'Եղնպէս և դուք խնդացէք՝ և ուրախակից եղերուք
 19 ինձ : Բայց յուսամ 'ի Տէր Եիսուս զՏիմոթէոս
 վարդապետի արձակել առ ձեզ . զի և ինձ սրտի
 20 գիր լինիցի , յորժամ գիտիցեմ ինչ զձէնզ : Օրի
 ո՛չ զոր ունիմ համաշունչ՝ եթէ ընտանեբար հո-
 21 գայցէ վասն՝ ձեր : Օրի ամենեքին զանձանց խնդ-
 22 րեն , և ո՛չ զԵիսուսի Վրիտտոսի : Բայց զփորձ
 նորա գիտէք և գուք , զի իբրև որդի հօր ծառայ-
 23 եաց ընդ իս յաւետարանին : Երդ՝ զսա ակն ունիմ
 արձակել՝ որպէս նոյնհետայն զանձնէ ստուգեցից :
 24 Եւ յուսացեալ եմ 'ի Տէր՝ թէ և ես իսկ ընդ
 25 հուպ եկից : Բայց լաւ համարեցայ զԵզապիրոդի-
 տա զեզբայր՝ և զգործակից և զինուորակից իմ ,
 զձեր առաքեալ , և զպաշտօնեայ իմոց պիտոյից՝ ա-
 26 ռաքել առ ձեզ : Վանզի և ինքն իսկ յոյժ անձ
 կացեալ է տեսնել զամենեսին զձեզ . և հոգայր՝
 27 զի ձեր լուեալ էր թէ խօթացաւ : Եւ արդարև
 խօթացաւ մերձ 'ի մահ . այլ Եստուած ողորմեցաւ
 նմա . ո՛չ նմա միայն , այլ և ինձ՝ զի մի՛ տրամու-
 28 թիւն 'ի վերայ տրամութեան կրիցեմ : Երդ՝ փու-
 թապէս յղեցի զնա , զի տեսեալ զնա միւսանգամ
 ուրախ լինիցիք , և ես առանց տրամութեան եղէց :

29 Ընկալ ջնք զնա 'ի Տէր ամենայն խնդու թեամբ , և
 30 զայն պիսիսն առ պատուականն ունի ջնք . Օ՛ի վասն
 գործոյ Տեառն մինչև 'ի մահ մեր ձեցաւ , գուն
 գործեալ ոգւովք չափ , զի լցցէ զձեր պակասու
 թիւն իմոյ սպասաւորութեան :

ՊՂ Պ

1 Այսուհետև եղբարք իմ , ուրախ լերուք 'ի
 Տէր . զնոյն գրել առ ձեզ՝ ինձ ոչինչ դանդաղելի
 2 է , և ձեզ կարի զգուշալի : Օգոյշ եղերուք 'ի
 շանց անտի . զգոյշ եղերուք 'ի չար մշակաց ան
 3 տի . զգոյշ եղերուք 'ի կրճատութենէ անտի : Օ՛ի
 թլփատութիւն մեք եմք , որ հոգւովն Աստուծոյ
 պաշտեմք , և պարծիմք 'ի Վրիստոս Յիսուս , և
 4 ոչ 'ի մարմին պանծացեալ եմք : Թեպէտ և ես իսկ
 զնոյն վստահութիւն ունիմ 'ի մարմնի , եթէ որ
 5 ւել ևս ես . Թլփատութեամբ ութօրեայ , յազգէ
 Խարայէլի , 'ի ցեղէ Բենիամինի . Եբրայեցի յԵբ
 6 րայեցւոյ , ըստ օրինացն փարիսեցի . Աստ նախան
 ձայոյզն լինելոյ՝ հալածէի զեկեղեցին . ըստ արդա
 7 րութեան օրինացն լեալ անարատ : Այլ որ ինչ
 ինձ շահն էր՝ զայն վնաս համարիմ վասն Վրիս
 8 տոսի : Այլ և համարիմ իսկ զամենայն վնաս՝ վասն
 առաւել գիտութեանն Յիսուսի Վրիստոսի Տեառն
 մերոյ . վասն որոյ յամենայնէ զըկեցայ՝ և համարիմ
 9 կղկղանս , զի զՎրիստոս շահեցայց , Եւ գաայց
 'ի նմա . իբրև ոչ եթէ զիմ ինչ արդարութիւն՝ որ

10 յօրինաց անտի է՝ ունիցիոմ, այլ զՏաւատոցն Վր-
 ւստոսի, որ յԲստուծոյ արդարութիւնն է. Տա-
 ւատոցն ճանաչել զնա՝ և զգորութիւն յարութեան
 նորա՝ և զՏաղորդութիւն չարչարանաց նորա, կեր-
 11 պարանակից լինել մահու նորա. Թէ որպէս հա-
 12 սից ՚ի մեռելոցն յարութիւն: Իբր ոչ եթէ արդէն
 առեալ իցեմ, կամ արդէն կատարեալ իցեմ. զՏեա
 մտեալ եմ: Թէ հասից, * մանաւանդ: Թէ ըմբռ-
 13 նեալ խկ իցեմ՝ ՚ի Վրիստոսէ Յիսուսէ: Ե՛ղ-
 բարք՝ ես ոչ համարիմ զանձն իմ թէ հասեալ
 իցեմ. բայց մի ինչ է՝ զք զառ ՚ի յետոյսն մոտաց-
 14 եալ եմ, և ՚ի յառաջարկմնն նկրտեալ եմ. Ուշ
 եղեալ՝ ըթմանամ ՚ի կէտ կոչմանն Եստուծոյ ՚ի
 15 Վրիստոս Յիսուս: Եստուհեակ՝ որ միանգամ կա-
 տարեալք էք՝ զայս խորհեցարնք. և եթէ այլ-
 ազգ ինչ խորհիցիք՝ սակայն և զայն Եստուած ձեզ
 16 յայտնեսցէ: Բայց յոր ժամանեցաքս՝ զայն խոր-
 17 հել՝ և սմին կանոնի միաբան լինել: Եմանողք ինձ
 եղիցիք եղբարք՝ և պատասջիք զայնպիսիսն, որ
 այնպէսն գնայցեն, որպէս ունիք զմեզ ձեզ օրի-
 18 նակ: Օ՛ր բազումք գնան՝ զորոց բազում անգամ
 ասէի ձեզ. բայց անող և լալով իսկ ասեմ, զթըշ-
 19 նամեաց խաչին Վրիստոսի. Որոց կատարածն կո-
 ռուսա է. որոց Եստուած որովայնն իւրեանց է, և
 փառք ամեթն իւրեանց, որք զերկրաւորս և եթ
 20 խորհին: Եսլ մեր առաքինութիւն յերկինս է,
 ուստի և Փրկչին ակն ունիմք՝ Տեառն Յիսուսի

* Ի Յոյն, որոյ վասն ըմբռնեալ եմ

- 21 Վրիստոսի . Որ նորոգեսցէ զմարմին խոնարհու-
թեան մերոյ՝ կերպարանակից լինել մարմնոյ փա-
ռաց իւրոց , ըստ զօրութեանն՝ առ ՚ի կարօզ լի-
նելոյ հնազանդեցուցանել ընդ իւրև զամենայն :

ԳՂ. Գ

- 1 Այսուհետև եղբարք իմ սիրելիք և անձկալիք ,
ուրախութիւն իմ և պօսկ . այսպէս հաստատուն
2 կացեք ՚ի Տէր՝ սիրելիք . զԵւոզիա աղաչեմ և ըզ-
3 Սիւնտիք աղաչեմ , զնոյն խորհել ՚ի Տէր : Այ՛ս
աղաչեմ և զքեզ՝ մտերիմ իմ և լծակից , և դու-
օգնական * լինիջիր նոցա՝ որք յաւետարանին նա-
հատակեցան ընդ իս կղեմաւ հանդերձ՝ և այլովք
գործակցօք իմովք . որոց անուանքն են ՚ի դպրու-
4 թեան կենոց : Ուրախ լերուք ՚ի Տէր յամենայն
5 ժամ . դարձեալ ասեմ՝ ուրախ լերուք : Հեզու-
թիւն ձեր յայտնի լիցի ամենայն մարդկան . Տէր
6 մերձ է : Մի ինչ հոգայք . այլ † ամենայն աղօ-
թիւք և խնդրուածովք , գոհութեամբ խնդրուածք
7 ձեր յայտնի լիցին առ Աստուած : Եւ խաղաղու-
թիւնն Աստուծոյ որ ՚ի վեր է քան զամենայն միտս ,
պահեսցէ զսիրտս ձեր և զմիտս ՚ի Վրիստոս Յի-
սուս :
- 8 Այսուհետև եղբարք՝ որ ինչ ճշմարտութեամբ է ,
որ ինչ պարկեշտութեամբ , որ ինչ արդարու-

* Ի Յոյն , լինիջիր կանանցն այնոցիկ
† Ի Յոյն , յամենայնի

թեամբ՝ որ ինչ սրբութեամբ, որ ինչ սիրով, որ
 ինչ համբաւ բարեաց, որ ինչ քաջութեամբ, որ ինչ
 9 գովութեամբ, զայն խորհիջիք : Օ, որ ուսարուքն
 և ընկալարուք և լուայք և տեսէք յիս, զայն ա-
 րարէք . և Աստուած խաղաղութեան եղիցի ընդ
 10 ձեզ : Ուրախ եղէ ես ՚ի Տէր յոյժ . զի և դուք
 զմտաւ ածիք հոգալ ինչ վասն իմ, որպէս և հո-
 11 գայիքն . բայց բարբարէիք իմն է : Իբր ոչ առ-
 կարօտութեան ինչ ասեմ . զի ես ուսայ՝ որովք կա-
 12 ըեմ բաւական լինել : Վիտեմ նուազել, գիտեմ
 առաւելուլ . յամենայնի ամենևին խելամուտ եմ,
 և յագել և քաղցենալ . և առաւելուլ և նուազել :
 13 Յամենայնի կարօղ եմ այնու՝ որ զօրացոյցն զիս :
 14 Իայց բարւոք արարէք՝ զի կցորդ եղերուք ինձ ՚ի
 15 նեղութեանս : Վիտէք և դուք Վիլիպեցիք, զի ՚ի
 սկզբան աւետարանին իբրև ելի ես ՚ի Սակեդոմլիա,
 և ոչ մի եկեղեցի հաղորդեաց ինձ յաղագս տալոյ
 16 և առնլոյ, բայց միայն իդուք . Օ, ի և ՚ի իմաս-
 ղոնիկ միանգամ և երկիցս զպէտս իմ ետուք բե-
 17 ըել : Իբր ոչ եթէ խնդրեմ զտուրսն, այլ խնդրեմ
 18 զպտուղն, որ յաճախէ ՚ի բան ձեր : Այլ իմ առ-
 եալ զամենայն, և առաւելեալ եմ . ընկալայ՝ և
 լի եմ ՚ի ձեռն Եպափրոզիտեայ, որ ՚ի ձէնջ հոս
 անուշից՝ պատարագ ընդունելի՝ հաճոյ Աստուծոյ :
 19 Եւ Աստուած իմ լի արասցէ զամենայն պէտս ձեր
 ըստ իւրում մեծութեանն՝ փառօք ՚ի Վրիստոս
 20 Յիսուս : Այլ Աստուծոյ և Հօր մերում փառք
 21 յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն : Ողջոյն տաջիք ա-
 22 մենայն սրբոց ՚ի Վրիստոս Յիսուս : Ողջոյն տան

- 23 ձեզ՝ որ ընդ իս են եղբարք : Ողջոյն ասն ձեզ՝ ամենայն սուրբք . մանաւանդ որ ՚ի ասնե Պայտեր են :
- 24 Եւորհք Տեառն Յիսուսի Վրդաստօի ընդ որոյդ ձերում . ամէն :

Լա Վիւլեյեյի՝ Գրեյա՝ ՚ի Լաւիւն ՚ի Քան Եպոփ-
րոյիւրեայ :

ԹՈՒՂԹ

ԳՕԳՈՍԻ ԵՌԵՐԵԼՈՅ

ԱՌ ԿՈՂՈՍԱՑԻՄՆ

ԳԼ Ե

- 1 **ՊՕՂՈՍ** առաքեալ Յիսուսի Վրիստոսի կամօքն
- 2 Լստուծոյ, և Տիմոթէոս եղբայր. Եւ Կողոսացիս սուրբս և հաւատացեալս եղբարս ՚ի Վրիստոս :
- 3 Եւ նորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յԼստուծոյ Հօրէ մերմէ՝ (և ՚ի Տեառնէ Յիսուսէ Վրիստոսէ) : Գոհանամ զԼստուծոյ և զՀօրէ Տեառն մերոյ Յիսուսի Վրիստոսի, յամենայն ժամ վասն
- 4 ձեր աղօթս առնեմ : Իբրև լուաք զհաւատսն ձեր՝ որ ՚ի Վրիստոս Յիսուս Տէր մեր, և զսէրն որ ընդ
- 5 ամենայն սուրբս ունիք . Վասն յուսոյն՝ որ պահի ձեզ յերկինս . զորմէ լուարուք բանիւն ճշմարտու-
- 6 թեան ակետարանին, Որ եհաս առ ձեզ . որպէս ընդ ամենայն աշխարհ աճէ՝ և պողաբերէ . որպէս և ՚ի ձերում միջի . յօրէ յորմէ լուարուք և ծան-
- 7 եայք զչնորհան Լստուծոյ ճշմարտութեամբ . Որպէս և ուսարուք յԵպափրեայ սիրելոյ ծառայակցէ մերմէ, որ է հաւատարիմ վասն ձեր՝ պաշտօն-
- 8 եայ Յիսուսի . Որ և պատմեաց մեզ զձեր սէրն

- 9 Հոգևով : Այն աշխարհիկ և մեք յօրէ յօրմէ լուսք՝
 ոչ դադարեմք վասն ձեր աղօթս առնել՝ և խնդ-
 րուածս մատուցանել . զի ընուցուք զգիտութիւն
 կամացն նորա , ամենայն իմաստութեամբ և Հոգևոր
 10 Հանձարով . Գնալ ձեզ արժանի Տեառն յամե-
 նայն հաճութեան , յամենայն գործս բարութեան
 պտղաբերք , և աճեցունք գիտութեամբն Աստուծոյ .
 11 Ամենայն զօրութեամբ զօրացեալք ըստ զօրութեան
 փառաց նորա . յամենայն համբերութիւն և եր-
 կայնմտութիւն :
- 12 Աւրախտութեամբ գոհանալ զԱստուծոյ Հօրէ՛ որ
 13 կոչեացն զձեզ ՚ի մասն վիճակի սրբոցն ՚ի լոյս . Ար
 փրկեացն զմեզ յիշխանութենէ խաւարի , և փոխեաց
 14 զմեզ յարքայութիւն Արդւոյն իւրոյ սիրելւոյ . Ա-
 րով ունիմք զփրկութիւն արեամբն նորա , և զթօ-
 15 շութիւն մեղաց՝ մարմնովն նորա . Ար է պատկեր
 աներևութին Աստուծոյ , անդրանիկ ամենայն արա-
 16 րածոց : Օ՛ի նովաւ հաստատեցաւ ամենայն , որ
 ինչ յերկինս՝ և որ ինչ յերկրի , որ երևին՝ և որ
 ոչն երևին . եթէ աթոռք , եթէ տէրութիւնք , ե-
 թէ պետութիւնք , եթէ իշխանութիւնք . ամենայն
 17 ինչ նովաւ՝ և ՚ի նոյն հաստատեցաւ : Եւ նա է
 յառաջ քան զամենայն , և ամենայն ինչ նովաւ ե-
 18 կաց բովանդակ : Եւ նա է գլուխ մարմնոյ եկեղեց-
 ւոյ . որ է սկիզբն , անդրանիկ ՚ի մեռելոց . զի ե-
 19 ղիցի ինքն յամենայնի յառաջացեալ : Օ՛ի ՚ի նմա
 հաճեցաւ ամենայն լրումն Աստուածութեանն բնա-
 20 կել . Եւ նովաւ հաշտեցուցանել զամենայն ՚ի նոյն .
 արար խաղաղութիւն արեամբ խաչին իւրոյ , որ

- 21 Ինչ յերկրի՝ և որ ինչ յերկինս : Եւ զձեզ՝ որ երբեմն օտարացեալն էիք , և թշնամիք խորհրդովք
- 22 'ի գործսն չարութեան . Եւ յժամ աւաղիկ հաշտեցոյց անդամովք մարմնոյ իւրոյ 'ի ձեռն մահուն իւրոյ , յանդիման կացուցանել զձեզ սուրբս և ամբիծս և
- 23 անարատս առաջի նորա . Եթէ կայցէք 'ի հաւատնս արմատացեալք և հաստատեալք , և անշարժք 'ի յուսոյ աւետարանին՝ զոր լուարուք , քարոզելոյ ընդ ամենայն արարածս 'ի ներքոյ երկնից . որոյ եղէ ես Պօղոս պաշտօնեայ :
- 24 Եւ արդ՝ ուրախ եմ 'ի չարչարանս իմ վասն ձեր . և ընում զպակասութիւն նեղութեանցն 'Քրիստոսի 'ի մարմնի իմում վասն մարմնոյ նորա՝ որ է եկեղեցի . Արոյ եղէ ես Պօղոս պաշտօնեայ՝ ըստ տրնտեսութեանն Եւստուծոյ , որ տուեալ է ինձ 'ի ձեզ
- 25 կատարել զբանն Եւստուծոյ . Եւ խորհուրդն՝ որ ծածկեալն էր 'ի յաւիտեանցն և յազգաց . որ այժմ
- 26 յայտնեցաւ սրբոց իւրոց : Արոց կամեցաւ Եւստուծոցուցանել , թէ զինչ է մեծութիւն փառաց խորհրդոյ նորա 'ի հեթանոսս , որ է 'Քրիստոս 'ի ձեզ՝
- 27 յոյսն փառաց , Եւ որ մեքն քարոզեմք . և խրատեմք զամենայն մարդ , և ուսուցանեմք զամենայն մարդ ամենայն հոգևոր իմաստութեամբ . զի կացուցուք զամենայն մարդ կատարեալ 'ի 'Քրիստոս (Եփեսոս .
- 28 Եւ որ և աշխատիմ պատերազմեալ ըստ յաջողութեան նորա՝ որ յաջողեալ է յիս զօրութեամբ :

ԳԼԻ

- 1 Կամիմ զի գիտիցեք դուք՝ որպիսի ճգնութիւն
ունիմ յանձին վասն ձեր՝ և վասն Վաւորիկեացոց ,
2 և որոց չիցէ տեսեալ զերեսսիմ մարմնով : Օյի
միտիթարեացին սիրաք նոցա տեղեկացեալք սիրով . և
յամենայն մեծութիւն լուսութեան փնատութեան՝ ՚ի
գիտութիւն խորհրդոցն Վստուծոյ Հօր ՚ի Վրջ-
3 ղիստոս (Յիսուս . (Յորում ամենայն գանձք իմաս-
4 տութեան և գիտութեան ծածկեալ վան : Այլ
զայս ասեմ, զի մի ոք զձեզ զառանցեցուցէ պատիր
5 գանիւք : Օյի թեպէտ և մարմնով ճեռի եմ, այլ
հոգևով ընդ ձեզ եմ . ինդամ՝ իբրև տեսանեմ
զխորդն ձեր՝ և զՏառատութիւն հաւատոցն ձերոց
6 որ ՚ի Վրիստոս (Յիսուս : Վրջ՝ որպէս ընկալարուք
7 զՎրիստոս (Յիսուս զճեր, նովին գնասցիք . Վր-
մատացեալք և շինեալք ՚ի նա , և հատասեալք ՚ի
հաւատս , որպէս ուսարուքն՝ առաւելեալք ՚ի նմին
գոհութեամբ :
- 8 Օգոյշ լիրուք մի ոք իցէ՝ որ զձեզ կողոպտիցէ
ճարտարմտութեամբ՝ և մնտի խաբէութեամբ , որք
բառ մարդկան աւանդութեան՝ և ըստ տարերց աշ-
9 խարհիս՝ և ոչ բառ (Յիսուսի Վրիստոսի . Օյի ՚ի
եմա բնակէ ամենայն լուսնն Վտուածութեանն
10 մարմնապէս : Եւ էք դուք նովաւ լցեալք , որ է գը-
11 լուխ ամենայն իշխանութեան և պետութեան . Արով
թլիստեցարուք , հաւատովք զանձեռագործ թլիս-
տութիւնն՝ ՚ի մերկանալ զանդամս մարմնոյ թլիս-
12 տութեամբն Վրիստոսի : Թաղեալք ընդ մինն ՚ի

մկրտութեանն , որով և ընդ նաին յարեայք հա-
 ւատովք Մտուծոյ ազդեցութեանն , որ յարոյց զնա
 13 Ի մեռելոց : Եւ զձեզ՝ որ երբեմն մեռեալն էիք ՚ի
 մեղս և յանթիբատութեան մարմնոյ ձերոյ , կեն-
 դանացոյց յանձին իւրում . շնորհեաց մեզ զամե-
 14 նայն յանցանս մեր՝ Եւ ջնջեաց զձեռագիր մերոյ
 հակառակութեանն հրամանօքն իւրովք . որ կայր
 մեզ հակառակ՝ եբարձ զայն ՚ի միջոյ՝ և բւեռեաց
 15 ընդ խաչակալստին : Սերկեաց զիշխանութիւնս և
 զպետութիւնս . յայտ յանդիման խայտառակեաց
 նշաւակեալ զնոսս յանձին իւրում ՚ի յարութեան
 16 իւրում : Սի՛ որ պսուհեաւ զձեզ դատեսցի՝ ուտե-
 լով կամ ըմպելով , կամ մասամբք տօնից , կամ
 17 ամսամտիւք , կամ շաբաթուք . Որ են ստուերք
 18 հանդերձելոցն . այլ մարմին Վրիստոս է : Սի՛ որ
 զձեզ խաբեսցէ , որ կամիցի խոնարհութեամբ և
 կրօնիւք հրեշտակաց , զոր չիցէ տեսեալ զրահեա
 վարել՝ տարապարտ հպարտացեալ ՚ի մտաց մարմնոյ
 19 իւրոյ . Եւ ոչ ունիցի զգրուին Վրիստոս , ուստի
 ամենայն մարմինն յօդիւք և խաղալեօք տարաբեր-
 20 եալ և խառնեալ՝ աճէ զաճումն Մտուծոյ : Եթէ
 մեռարուք ընդ Վրիստոսի ՚ի տարերց աշխարհիս՝
 21 փի՞ ևս իբրև զկենդանիս աստէն յաշխարհի կրօնա-
 22 լինիր . Որ է ամենայն փնչ ՚ի պէտս ապականու-
 23 թեան , ըստ պատուիրանաց և վարդապետութեան
 մարդկան . Ոք յիմաստութիւն փմն համարէ , ինքնա-
 կամ կրօնիւք և խոնարհութեամբ՝ և անխայտութեամբ
 մարմնոյ . և ոչ ՚ի պատիւ փնչ լըութեան մարմնոյ :

ԳԼ . Գ

- 1 Եթէ յարերուք ընդ Վրիստոսի , ապա զվերինն
 խնդրեցէք , ուր Վրիստոսն նստի ընդ աջմէ Մատու
 2 ծոյ . Օվերինն խորհեցարուք , մի զայս՝ որ յերկրի
 3 աստ է : Վանդի մեռարուք՝ և կեանքն ձեր ծած-
 4 կեալ են ընդ Վրիստոսի յՄատուած : Խսկ յոր-
 ժամ Վրիստոս յայտնեցի՝ կեանքն ձեր , յայն-
 5 ժամ և դուք ընդ նմա յայտնեսցիք փառօք : Սպա-
 նէք այսուհետեւ զանդամս ձեր զերկրաւորս . 'ի բաց
 ընկեցէք զպոռնկութիւն , զպղծութիւն , զբիծ , ըզ-
 6 ցանկութիւն չարեաց , և զագահութիւն՝ որ է կը-
 7 Մատուծոյ 'ի վերայ որդւոցն անհաւանութեան , Ո-
 ռովք և դուք երբեմն գնայիք՝ մինչ կենդանիք էիք
 8 'ի նոսա : Արդ՝ 'ի բաց թօթափեցէք և դուք զայն
 ամենայն , զբարկութիւն , զսրտմտութիւն , զչարու-
 9 թիւն , զՏայՏոյութիւն , զխեղկատակութիւն 'ի
 10 զՏին մարդն գործովքն իւրովք . Եւ զգեցարուք
 զնորն նորոգեալ 'ի գիտութիւն ըստ պատկերի Ա-
 11 ռարչին իւրոյ . Ուր ոչ է շրէայ և ոչ շեթանոս ,
 թիփատութիւն և անթիփատութիւն , խուժ՝ դուժ՝
 Սկիւթացի՝ ծառայ՝ ազատ . այլ ամենայն և յամե-
 12 նայնի Վրիստոս : Օգեցարուք այսուհետեւ իբրև
 ընտրեալք Մատուծոյ՝ սուրբք և սիրեցեալք՝ զգութ ,
 զողորմութիւն , զքաղցրութիւն , զխոնարհութիւն ,
 13 զՏեղութիւն , զերկայնմտութիւն , Ներել միմեանց ,
 շնորհել իրերաց . եթէ ուրուք զումեքէ տրտունջ

- ինչ իցէ . որպէս Մատուած Վրիստոսիւ շնորհեաց
 14 ձեզ՝ նոյնպէս և դուք : Եւ 'ի վերայ այսր ամենայ-
 15 նի զսէրն , որ է զօդ կատարմանն . Եւ խաղաղու-
 թիւնն Վրիստոսի հաստատեցի 'ի սիրտս ձեր , յոր
 և կոչեցարուքն միով մարմնով :
- 16 Եւ գոհացօղք լինիջիք . Օ՛ր բանն Վրիստոսի բը-
 նակեցէ 'ի ձեզ առատապէս . ամենայն իմաստու-
 թեամբ ուսուցանել և խրատել զմիմեանս . սաղ-
 մոսիւք և օրհնութեամբք և երգովք հոգևորօք՝ և
 17 շնորհօք օրհնել 'ի սիրտս ձեր զՄատուած : Եւ
 զամենայն զոր և առնիցէք բանիւք և արդեամբք ,
 զամենայն յանուն Տեառն Յիսուսի արասջիք . գո-
 18 հացօղք լինիջիք զՄատուծոյ և զՀօրէ նովաւ : Կա-
 նայք՝ հնազանդ լերուք արանց ձերոց , որպէս և
 19 վայել է 'ի Տէր : Եւրք՝ սիրեցէք զկանայս ձեր . և
 20 մի՛ դառնացուցանէք զնոսա : Ո՛րդիք՝ հնազանդ լե-
 րուք ծնողաց ձերոց յամենայնի՛ զի այն է հաճոյ
 21 առաջի Տեառն : Հա՛րք՝ մի՛ զայրացուցանէք զորդիս
 22 ձեր , զի մի՛ տրտմեցին : Օ՛նուայք՝ հնազանդ լե-
 րուք տերանց ձերոց յամենայնի . մի՛ առ ականէ
 ծառայութեամբ՝ իբրև մարդահաճոյք . այլ միամը-
 23 տութեամբ սրտի երկնչել 'ի Տեառնէ : Օ՛րոք ինչ
 առնիցէք՝ սրտի մտօք գործեսջիք իբրև Տեառն , և
 24 ճչ իբրև մարդկան : Վիտասջիք՝ զի 'ի Տեառնէ
 առնուցուք զհատուցումն ժառանգութեան ձերոյ .
 25 քանզի Տեառն Վրիստոսի ծառայէք : Իսկ ապիրատն
 ընկալցի ըստ իւրում ապիրատութեանն . զի չիք
 ականառութիւն առաջի Մատուծոյ :

ԳԼՈՒԹ

- 1 Տե՛արք՝ զիրաւունս և զհաւատարութիւն ծառայից
 ձերոց շնորհե՛քք . գիտասցի՛ք՝ զի և ձեր Տէր գոյ
 2 յերկինս : Եւ յօթից սաէօզ կացէք . սքնել ՚ի նմին
 3 գոհութեամբ : Եւ յօթս արարէք միանգամայն և վասն
 մեր . զի Եստուած բացցէ մեզ դուռն բանին , խօ-
 սել զխորհուրդն Վրդիստոսի , վասն որոյ և կապ-
 4 եալս կամ . Եւ յայտնի արարից զնա որպէս ար-
 ժան իցէ քնձ խօսել :
- 5 Իմաստութեամբ գնասցի՛ք առ արտաքինսն , գնոյ
 6 առեալ զժամանակս : Եւ բանն ձեր յամենայն ժամ
 լի շնորհօք Տե՛առն՝ իբրև աղիւ համեմեալ լիցի ,
 գիտել որպէս արժան իցէ ձեզ իւրաքանչիւր ումեք
 7 տալ սրտասխանի : Եւ յլ որ ինչ զինէն իցէ՝ ցուցցէ
 ձեզ զամենայն Տիւրիկոս փրելի եղբայր՝ և հաւա-
 8 տարիմ պաշտօնեայ՝ և ծառայակից ՚ի Տէր . Եւ որ
 առաքեցի առ ձեզ դմին իրի , զի գիտասցիք վասն
 9 մեր . և մխիթարեսցէ զսիրտս ձեր , ինեսխմաւ հան-
 գերձ եղբարք հաւատարմաւ և սիրելեալ՝ որ է ՚ի
 ձէնջ . զամենայն ինչ ցուցցեն ձեզ՝ որ քնչ աստ է :
- 10 Ողջոյն տայ ձեզ Երիտարքոս գերեկից իմ , և
 Սարկոս եղբորորդի Իսանաբայ . վասն որոյ առէք
 պատուէր՝ եթէ եկեսցէ առ ձեզ՝ ընկալլի՛ք զնա .
- 11 Եւ Յիսուս՝ որ անուանեալն է Յոստոս , որք են ՚ի
 թրհատութենէ անտի . զի դոքա միայն գործակից
 եղին քնձ յարքայութեանն Եստուծոյ , որք և եղին
 12 իսկ քնձ մխիթարութիւն : Ողջոյն տայ ձեզ Եպափ-
 րաս , որ ՚ի ձէնջ ծառայ Վրդիստոսի Յիսուսի է .

- յամենայն ժամ պատերազմեալ վասն ձեր յաղօթս ,
 զի կայցէք կատարեալք և լցեալք յամենայն կամս
- 13 Լստուծոյ : Վ կայե՞ժ նմա , զի բազում աշխատու-
 թիւն ունի վասն ձեր , և վասն Լաւոդիկեցւոցն ,
- 14 և վասն այնոցիկ՝ որ Յերապոլիսն են : Ողջոյն տայ
 15 ձեզ Գուկաս բժիշկ և սիրելի , և Դեմաս : Ողջոյն
 տաջիք եղբարց՝ որ են ՚ի Լաւոդիկեայ և ՚ի Իմիւիայ ,
- 16 և որ առանին եկեղեցին է նորա : Եւ յորժամ ըն-
 թեռնուցու առ ձեզ թուղթո՞ղ՝ արասջիք զի և ՚ի
 Լաւոդիկեցւոց եկեղեցւոջն ընթերցցի . և զառ ՚ի
- 17 Լաւոդիկեցւոցն՝ զի և դուք ընթեռնուցուք : Եւ
 ասասջիք ցԼքբիպոս . Օգոյշ լեր սպասաւորու-
 թեանդ՝ զոր ընկալար ՚ի Տէր , զի զայդ կատարես-
- 18 ցես : Ողջոյնդ ձեռին իմոյ Պողոսի է : Ե՛ւ լիցին
 ձեզ կապանքս իմ : Ը նորճք ընդ ձեզ . ամէն :

Լուսաւորացիս գրեցաւ ՚ի Լուսիւսի ՚ի յեռն Տեղեկոսի
 և Իմիւիայ :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՌԷՔԵԼՈՅ

ԱՌԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ԳԼ. Ը

- 1 ՊՕՂՈՍ և Սիղուանոս և Տիմոթէոս՝ եկեղեցւոյդ
2 և 'ի Տէր Յիսուս Վրիստոս : Ընորհք ընդ ձեզ
3 և խաղաղութիւն : Գոհանամք զՄատուծոյ յամե-
4 նայն ժամ վասն ձեր ամենեցուն՝ յիշատակ առնել
5 յաղօթս մեր անդադար . Յիշել զձեր գործն հաւա-
6 սոց՝ և զվաստակ սիրոյ՝ և զհամբերութիւն յուսոյ
7 Տեառն մերոյ Յիսուսի Վրիստոսի՝ առաջի Մատու-
8 ծոյ և Հօր մերոյ : * Գիտէք եղբարք սիրեցեալք
9 Մատուծոյ՝ զընտրութիւնն ձեր . Օ, ի աւետարանն
10 մեր ոչ եղև առ ձեզ միայն բանիւ , այլ և զօրու-
11 թեամբ՝ և Հոգւով Սրբով՝ և լուծեամբ բազմաւ .
12 որպէս և գիտէք իսկ՝ թէ որպիսիք եղեաք 'ի միջի
13 ձերում վասն ձեր : Եւ դուք նմանեալք մեզ՝ և
14 Տեառն , ընկալայք զբանն 'ի բազում նեղութեան՝
15 ինդութեամբ Հոգւոյն Սրբոյ . Լինել ձեզ օրինակ

* 'ի Յոյն , Գիտելով

ամենայն՝ հաւատացելոց, որ են 'ի Սակեղոյնիա և
 8 յԼքայիա : Օ,ի 'ի ձէնջ հնչեաց բանն Լստուծոյ .
 ոչ միայն 'ի Սակեղոյնիա և յԼքայիա, այլ յա-
 մենայն տեղիս հաւատքն ձեր՝ որ առ Լստուած են,
 սփռեցան . զի այսուհետև ոչինչ է պիտոյ մեզ և
 9 խօսել ինչ : Օ,ի նորին իսկ պատմեն վասն մեր,
 թէ որպէս եղև մեզ մուտ առ ձեզ . և որպէս դար-
 ձայք առ Լստուած 'ի կոտց անտի, ծառայել Լս-
 10 տուծոյ կենդանւոյ և ճշմարտի . Եւ ակն ունել
 Որդւոյ նորա յերկնից՝ զոր յարոյցն 'ի մեռելոց, զ(Ի)-
 սուա՝ որ փրկելոցն է զմեզ 'ի բարկութենէ անտի
 որ գալոցն է :

ԳՎ. Բ

1 Դուք ինքնին գիտէք եղբարք զմուտն մեր առ
 2 ձեզ . զի ոչ ընդունայն ինչ եղև . Եւ յառաջա-
 գոյն չարչարեալք՝ և թշնամանեալք, որպէս և
 դուք իսկ գիտէք, 'ի մէջ փիլիպեցւոց համարձա-
 կեցաք Լստուծով՝ մերով պատմել ձեզ զաւետա-
 3 րանն Լստուծոյ մեծաւ պատերազմաւ : Օ,ի միսի-
 թարութիւնն մեր ոչ 'ի մոլորութենէ է՝ և ոչ 'ի
 4 պղծութենէ՝ և ոչ նենգութեամբ . Եւ որպէս
 ընտրեցաք յԼստուծոյ հաւատարիմ լինել աւետա-
 րանին, նոյնպէս և խօսիմք . ոչ իբրև մարդկան
 հաճոյ լինել՝ այլ Լստուծոյ որ քննէն զսիրտս մեր :
 5 Օ,ի ոչ երբէք բանիւք ողորջանաց եղեաք առ ձեզ,
 որպէս և դուք իսկ գիտէք . և ոչ 'ի պատճառս ա-
 6 գահութեան, որպէս և Լստուած վկայէ . Եւ ոչ

- խնդրեաք փառս 'ի մարդկանէ, ոչ 'ի ձեն՝ և ոչ
- 7 յայլոց : Արօղ էաք իբրև Քրիստոսի առաքեալս ծանրանալ, այլ եղեաք հեղք 'ի միջի ձեքում . որ-
- 8 պէս դայեակ մի՝ որ սնուցանիցէ մանկուսն . 'Կոյն- պէս և մեք գլծայաք 'ի ձեզ . հաճոյ թուէր մեզ առ ձեզ ոչ միայն զաւետարանն Աստուծոյ, այլ և զանձինս մեր . քանզի սիրելիք մեր եղերուք :
- 9 Յիշէք եղբարք՝ զվաստակն մեր և զջան . զի զքոյգ և զքերեկ գործեաք վասն չժանրանալոյ ումեք 'ի ձենց և քարոզեաք ձեզ զաւետարանն Աստուծոյ :
- 10 'Պուք ինքնին վկայէք՝ և Աստուած, որպէս սրբութեամբ և արդարութեամբ և ամբօթեամբ՝ ձեզ
- 11 հաւատացելոցդ եղեաք . Որպէս և գիտէք իսկ . զի
- 12 զիւրաքանչիւրոք 'ի ձենց՝ իբրև հայր զորդիս՝ Սխիթարեաք և սիրովեաք և զնեաք վկայութիւն գնալ ձեզ արժանապէս Աստուծոյ, որ կոչեացն զձեզ յիւր արքայութիւնն և 'ի փառս :
- 13 Մասն այնորիկ և մեք գոհանամք զԱստուծոյ անպակաս՝ զի առեալ զլուր բանին Աստուծոյ առ 'ի մէնց՝ ընկալարուք, ոչ իբրև զբան մարդկան, այլ որպէս ճշմարտիւ՝ զբան Աստուծոյ . որ և յաջող-
- 14 եալ իսկ է 'ի ձեզ հաւատացեալոք : Օհ գուք նըմածողք եղերուք եղբարք՝ եկեղեցեացն Աստուծոյ՝ որ նն 'ի Հրէաստանի 'ի Քրիստոս Յիսուս . զի զնոյն չարչարանս չարչարեցայք և դուք 'ի ձերոց ազգա-
- 15 կանաց . որպէս և նոքսոյն 'ի Հրէից . Որք և զՅէրն Յիսուս սպանին՝ և զմարգարէանս, և զմեզ հաբսձեցին, և Աստուծոյ յաչաց ելին . և ամենայն մարդ-
- 16 կան հակառակ եղեն . Եւ արգելուին զմեզ խօսել

հետևանքաց՝ զի ապրեսցին . զի կատարեսցեն զմեղս իւրեանց յամենայն ժամ . քանզի հասեալ է ՚ի վերայ նոցա բարկութիւն մինչև իսպառ :

- 17 Եւ մեք եղբարք՝ թէպէտ և որք մնացաք ՚ի ձէնջ առ ժամանակ մի , երեսօք՝ և ոչ սրտիւք . առաւել ևս փութացաք տեսանել զերեսս ձեր մե-
- 18 ծաւ ցանկութեամբ : Այսն աշտորիկ կամեցայ գալ առ ձեզ ես Պօղոս՝ միանգամ և երկիցս , և խա-
- 19 փանեաց զմեզ Սատանայ : Վրանզի ո՞վ է մեր յոյս՝ կամ խնդութիւն կամ պսակ պարծանաց մերոց , ե-
- 20 սուսի Վրիստոսի ՚ի նորա գալստեանն : Օ՛ի դուք էք փառք մեր և խնդութիւն :

ԳԼ Գ

- 1 Այսն որոյ ոչ ևս ունիմք ժոյժ , զի բարւոք
- 2 թուեցաւ մեզ միայն մնալ յԵթէնս : Եւ առաքեցաք զՏիմօթէոս զեղբայր* մեր և զգործակից աւետարանին Եստուծոյ և Հօրն Վրիստոսի՝ , հաստատել զձեզ՝ և մխիթարել վասն հաւատոցն ձերոց :
- 3 Օ՛ի մի՛ տաղտկայցէք ՚ի նեղութիւնս յայտոսիկ . քանզի դուք ինքնին իսկ գիտէք , զի ՚ի սոյն կամք :
- 4 Վրանզի մինչ առ ձեզն իսկ էաք՝ յառաջագոյն ասէաք ձեզ , թէ նեղութիւնք հասանելոց են ՚ի վե-

* Յունաց սովորական օրինակն , մեր , և զպաշտօնեայ Եստուծոյ , և զգործակից մեր յաւետարանին Վրիստոսի

- 5 րայ մեր . որպէս և եղև իսկ և գիտացիք : Այսան
այնորիկ և ես զի ոչ ևս ունէի ժոյժ՝ առաքելոցի գի-
տել զհաւատան ձեր . գուցէ արգեօք փորձեաց և
զձեզ փորձիչն , և ընդունայն ընիցի ջանն մեր :
- 6 Իսյց արդ՝ իբրև եկն Տիմոթէոս ՚ի ձեզ առ մեզ ,
և ետ մեզ զաւետիս հաւատոցն ձերոց և զսիրոյ , զի
ունիք ՚ի մտի զըիշատակս մեր բարեաց յամենայն
ժամ . ցանկացեալ էք տեսանել զմեզ՝ որպէս և մեք
- 7 զձեզ . Այսան այնորիկ միտարեցաք ՚ի ձեզ եզ-
բարք՝ ՚ի սիրոյ ամենայն վշտաց և նեղութեանց * ձե-
րոց՝ ՚ի ձեռն հաւատոցն ձերոց . Օ՛ի այժմ կեն-
դանի եմք՝ եթէ գուր հաստատուն կայցէք ՚ի Տէր :
- 9 Օ՛խնչ կարեմք գոհութիւն մատուցանել Աստու-
ծոյ վասն ձեր , ՚ի սիրոյ ամենայն խնդութեանն ,
զոր խնդամք վասն ձեր առաջի Աստուծոյ մերոյ .
- 10 Օ՛ցայգ և զցերեկ առաւել ևս աղաչեմք՝ տեսանել
զերեա ձեր , և հաստատել զպակասութիւն հաւա-
տոցն ձերոց : Այլ ինքն Աստուած և Հայր մեր՝
և Տէր մեր Յիսուս Վրիստոս՝ ուղղեսցէ զձանա-
- 12 պարհս մեր առ ձեզ : Եւ զձեզ ինքն Տէր բողոքա-
պատիկս և առաւելս արասցէ սիրով ընդ միմեանս
- 13 և առ ամենեսին՝ որպէս և մեք ՚ի ձեզ . Հաստա-
տել զսիրոս ձեր անարատս ՚ի սրբութիւն առաջի
Աստուծոյ և Հօր մերոյ՝ ՚ի գալստեանն Տեառն մե-
րոյ Յիսուսի Վրիստոսի՝ հանդերձ ամենայն սրբովք
իւրովք :

* Ի Յոյնն , մերոց

ԳԼ. Գ

1 Լսուհետև Կղարք՝ աղաչեմք զձեզ և մխիթարեմք ՚ի Վրիտտոս Յիսուս . զի որպէս ընկալարուք ՚ի ձեռք, թէ որպէս պարտ իցէ ձեզ գնալ՝ և հառայ լինել Վստուծոյ . որպէս և գնայքդ իսկ, զի ևս 2 քան զևս յաւելուցուք ՚ի նոյն : Եւ գիտէք՝ թէ որպիսի պատուիրանս տուաք ձեզ ՚ի Տէր Յիսուս : 3 Գի այս են կամք Վստուծոյ, սրբութիւն ձեր . ՚ի 4 բանց լինել ձեզ ՚ի պաւնկութենէ . Վիտել իւրաքանչիւր ումեք ՚ի ձեռք զիւր ածան ստանալ սրբութեամբ և պատուով . Սի՛ ՚ի ցաւս ցանկութեան՝ 5 *որպէս և այլ հեթանոսք՝՝ որ ոչ գիտեն զՎստուած : 6 Սի՛ զանցանել և զգնել յերիդ յայդմիկ զեղբայր իւր . քանզի վրէժխնդիր է Տէր ՚ի վերայ ամենայնի այդորիկ . որպէս յառաջագոյն ասացաք ձեզ, և 7 եղաք վիպութիւն : Վսնզի ոչ կոչեաց զձեզ Վստուած ՚ի պղծութիւն՝ այլ ՚ի սրբութիւն : Լսուհետև որ անարգէ, ոչ զւարդ անարգէ, այլ զՎստուած՝ որ և ետ զՀոգին Սուրբ ՚ի ձեզ : Լը վասն եղբայրսիրութեան՝ չէ ինչ պիտոյ գրել առ ձեզ, զի գուր ինքնին իսկ աստուածուսոյցք էք՝ առ ՚ի 8 զմիմեանս սիրելոյ : Վանզի և առնէք իսկ զգոյն յամենայն եղբարս որ են յամենայն կողմանս Սափեղովնացոց : Բղաչեմք զձեզ եղբարք՝ առաւել 9 ևս առաւելուլ և առատանալ . հանդարտել, Եւ գործել զիւրաքանչիւր . և գործել ձեռօք ձերովք,

* Վի Յոյն, որպէս և հեթանոսք

- որպէս և պատուիրեցաք ձեզ, զի գնայցէք պարկեշտութեամբ առ արտաքինսն՝ և մի իւր կարօտեալք
- 12 իցէք : Ո՛չ կամիմ եղբարք՝ եթէ տգէտք իցէք վասն ննջեցելոցն . զի մի տրտմիցիք որպէս և այլքն՝ որոց
- 13 ո՛չ գոյ յոյս : Եթէ հաւատամք՝ եթէ Յիսուս մեռաւ և յարեաւ . նոյնպէս և Մատուած զննջեցեալսն ՚ի ձեռն Յիսուսի ածցէ ընդ նմա :
- 14 Իայց զայս ասեմք Տեառն բանիւ, եթէ մէք՝ որ կենդանիքս եմք մնացեալք՝ ՚ի գալստեանն Տեառն
- 15 ո՛չ ժամանեմք ննջեցելոցն : Օ՛ի ինքնին Տէր հրամանաւ, ՚ի ձայն հրեշտակապետի և ՚ի փող Մատուծոյ իջանէ յերկնից . և մեռեալք ՚ի Քրիստոս
- 16 յարիցեն յառաջագոյն : Մպա և մէք որ կենդանւոյն մնացեալ իցեմք՝ նոքօք հանդերձ յափշտակեցուք ամպովք ընդ առաջ Տեառն յօդս . և այնպէս յա-
- 17 մենայն ժամ ընդ Տեառն լինիցիմք : Մյսուհետև միտմարեցէք զմիմեանս բանիւքս այսոքիւք :

ԳԼ Ե

- 1 ՄՂ վասն ժամուց և ժամանակաց եղբարք՝ չէ՛
- 2 ինչ պիտոյ գրել առ ձեզ : Օ՛ի դուք ինքնին իսկ ստոյգ գիտէք, թէ օրն Տեառն իբրև զգող գիշեր՝
- 3 ըի՛ այնպէս հասանէ : Յորժամ ասիցեն թէ խազաղութիւն և շինութիւն է, յայնժամ յանկարծակի հասցէ նոցա սատակումն՝ որպէս և երկն յըլ-
- 4 ւոյ . և մի՛ ապրեացին : ՄՂ դուք եղբարք՝ ո՛չ էք ՚ի խաւարի՝ թէ օրն ձեր իբրև զգող ՚ի վերայ հասա-
- 5 նիցէ, Օ՛ի ամենեքին դուք որդիք լուսոյ էք՝ և որ-

դիք տունջեան . չեմք գիշերոյ՝ չեմք խաւարի :
 6 Եւստի մի զքնով անկանիցիմք՝ որպէս և այլքն .
 7 այլ արթունք և զուարթունք եղիցո՛ւք : Եւ որ
 ննջենն՝ գիշերի ննջեն , և որ արբենանն՝ գիշերի ար-
 8 բենան : Եւստի մեք զի տունջեան եմք , արթունք ե-
 ղիցուք , և զգեցցո՛ւք զզրահսն հաւատոց և զսիրոյ ,
 9 և դիցո՛ւք զսաղաւարտն յուսոյն փրկութեան : Եւ
 ոչ ետ զմեզ Եւստուած 'ի բարկութիւն' : այլ 'ի
 փրկութիւն կենդանութեան 'ի ձեռն Տեառն մերոյ
 10 Յիսուսի Վրիստոսի , Որ մեռաւն վասն մեր . զի
 եթէ արթունք իցեմք՝ և եթէ ննջիցեմք , նովաւ
 11 հանդերձ կեցցուք : Այսն որոյ մխիթարեցէք զմիմ-
 եանս , և շինեցէք զիրեարս՝ որպէս և առնէքդ խկ :
 12 Եւ զայնք զձեզ եղբարք՝ ճանաչել զվաստակա-
 ւորս և զվերակացուս ձեր 'ի Տէր , և զխրատիչս
 13 ձեր : Եւ համարեցարո՛ւք զնոսա արժանիս առաւել
 սիրոյ՝ վասն գործոյ նոցա . խաղաղութիւն արարէք
 14 ընդ միմեանս : Եւ զայնք զձեզ եղբարք՝ խրատեցէք
 զստահակս , մխիթարեցէք զկարճամիտս , պատըս-
 պարան լերուք տկարաց , երկայնամիտ լերուք առ
 15 ամենեսեան : Եւ գոյշ լերուք՝ գուցէ ոք չարի չար
 հատուցանիցէ . այլ յամենայն ժամ զբարեաց զհետ
 16 երթայք՝ առ միմեանս և առ ամենեսեան : Յամենայն
 17 ժամ ուրախ լերուք : Եւ նդադար աղօթս արարէք :
 18 Յամենայնի գոհացարո՛ւք . զի այս են կամք Եւս-
 19 տուծոյ Վրիստոսի . Յիսուսի 'ի ձեզ : Եւ հոգին մի
 20 շիջուցանէք : Եւ մարգարէութիւնս մի արհամար-
 21 հէք : Եւ ամենայն ինչ փորձեցէք , զբարին ընկալա-
 22 ղո՛ւք : Յամենայն իրաց չարաց 'ի բաց կացէք :

- 23 Եւ ինքն Մտուած խաղաղութեան սուրբս արասցէ
 զձեզ համբռնս . և բովանդակ ձեր ոգի և շունչ և
 մարմին՝ անարատ 'ի գաղուսան Տեառն մերոյ Ախ-
 24 առաի Վրիստոսի պահեսցի : Հաւատարիմ է՝ որ
 25 կոչեացն զձեզ , որ և արասցէ զնոյն : Ե՛ղբարբ ա-
 26 զձեռս արարէք և 'ի մեր վերայ : Ողջն սաղեք եղ-
 27 բարց ամենեցուն 'ի համբոյր սրբութեան : Երգանե-
 ցուցանեմ զձեզ 'ի Տէր՝ ընթեանու զթուզթոյ ա-
 28 ստի ամենայն եղբարց սրբոց : Ընդհարհ Տեառն
 մերոյ Ախառաի Վրիստոսի ընդ ձեզ . ամէն :

Աստի անասանիկեցիս աստղն լուզի՛ գրեցա՝ յԱնե-
 նայ :

Թ Ո Ւ Գ Թ

ՊՕԳՆՍԻ ԵՌԵՒԵԼՈՅ

ԱՌ ԹԵՍԱԳՆԻԿԵՑԻՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գ Լ Ե

1 ՊՕՂՈՍ և Սիղուանոս և Տիմոթէոս՝ եկեղեցւոյդ
 2 և 'ի Տէր Յիսուս Վրիստոս : Ընորհք ընդ ձեզ
 և խաղաղութիւն ՂՍտուծոյ Հօրէ մերմէ , , և 'ի
 3 Տեառնէ Հիսուսէ Վրիստոսէ : Գոհանալ պար-
 տիմք զՂՍտուծոյ յամենայն ժամ վասն ձեր եղ-
 4 մարք՝ որպէս և արժան իսկ է . զի ևս քան զևս ա-
 5 ճեն հաւատքն ձեր , և յաճախէ սէր իւրաքանչիւր ա-
 6 մենեցուն ձեր առ միմեանս : Որպէս և մեզ ձեզք պար-
 7 ծել յեկեղեցիսն ՂՍտուծոյ՝ վասն համբերութեան
 8 ձերոյ և հաւատոց՝ յամենայն հալածանս ձեր և 'ի
 9 նեղութիւնս , որում դուքն համբերէք . Յօրինակ
 10 արդար դատաստանին ՂՍտուծոյ . արժանի լինել
 11 ձեզ արքայութեանն ՂՍտուծոյ , վասն որոյ և ըզ-
 12 ձնութիւնդ կրէք . Եթէ պարտ է առաջի ՂՍտու-
 13 ծոյ՝ հատուցանել նեղացն ձերոց նեղութիւն . Եւ
 14 ձեզ նեղելոցդ հանդիսա ընդ մեզ՝ 'ի յայտնութեանն
 15 Տեառն մերոյ Հիսուսի , յերկնից հրեշտակօք զ-

- 8 բուժեան իւրոյ . Ի բոց հրոյ առնուլ զվրէժս յայն-
 ցանէ՝ ոչք ոչ ճանաչեն զՄատուած , և որ ոչ հը-
 նազանդին աւետարանին Տեառն մերոյ Յիսուսի
- 9 Վրիստոսի . Որք տայցեն վրէժս ՚ի սատակումն յա-
 լիտենից՝ յերեսաց Տեառն և ՚ի փառաց զօրութեան
- 10 նորա . Յորժամ գայցէ փառաւոր լինել ՚ի մէջ
 սրբոց իւրոց , և սքանչելի ՚ի մէջ ամենայն հաւատա-
 ցելոց . զի հաւատարիմ եղև վկայութիւնն մեր ՚ի
- 11 վերայ ձեր յաւուր յայնմիկ : Յոր և աղօթս առ-
 նեմք վասն ձեր յամենայն ժամ , զի զձեզ արժանիս
 արասցէ կոչմանն ձերում Մատուած մեր՝ մինչև լըց-
 ցէ զամենայն հաճութիւն բարութեան , և զգործս
- 12 հաւատոցն զօրութեամբ . Զի փառաւոր լիցի ա-
 նուն Տեառն մերոյ Յիսուսի Վրիստոսի ՚ի ձեզ՝ և
 դուք ՚ի նմա , ըստ շնորհացն Մատուծոյ մերոյ և
 Տեառն Յիսուսի Վրիստոսի :

ԳՎ . Բ

- 1 Մղաչեմ զձեզ եղբարք՝ վասն գալստեանն Տեա-
 ուն մերոյ Յիսուսի Վրիստոսի , և մերոյ ժողովե-
- 2 լոյն առ նա . Մի՛ վաղվաղակի խոռովել ձեզ ՚ի մտաց՝
 և մի՛ զարհուրել , մի՛ հոգւով և մի՛ բանիւ և մի՛
 թղթովք՝ իբրև թէ ՚ի մէնջ . որպէս թէ եկեալ
- 3 հասեալ իցէ օրն Տեառն : Մի՛ ոք զձեզ խաբեսցէ՝
 և մի՛ իւրք իրօք . զի եթէ ոչ նախ եկեսցէ ապրա-
 տամբութիւնն , և յայտնեսցի մարդն անօրէնու-
- 4 թեան՝ որդին կորստեան , Հակառակորդն հոգաբ-
 տացեալ ՚ի վերայ ամենայնի , որ անուանեալ իցէ

Լստուած , կամ պաշտօն . մինչև նստել նմա 'ի տա-
 ճարին Լստուածոյ , և ցուցանել զանձն՝ թե Լստ-
 5 ուած իցէ : Ո՛չ յիշէք զի մինչ առ ձեզն խկ էի՝
 6 տսէի զայս : Եւ արդ դուք ինքնին գիտէք զայն՝ որ
 7 ունին յայտնել նմա յիւրում ժամանակի : Օ՛ի
 խորհուրդն անօրէնութեան արդէն խկ զօրանայ .
 բայց յայնժամ մինչ 'ի միջոյ բարձցի՝ որ այժմդ
 8 ունի : Եւ ապա յայտնեսցի անօրէնն . զոր Տէր
 Սիսուս սասակեսցէ հոգւով բերանոյ իւրոյ , և
 խափանեսցէ յայտնութեամբ զալստեանն իւրոյ :
 9 Որոյ գալուստն ըստ ազգեցութեան Խաասնայի է ,
 ամենայն զօրութեամբ և նշանօք և արուեստիւք
 10 ստովք , Եւ ամենայն պատրանօք անիրաւութեան
 'ի վերայ կորուսելոցն . փոխանակ զի զսերն ճշմար-
 տութեան ո՛չ ընկալան՝ զի ապրեսցին , և վասն այ-
 ' նորիկ առաքեսցէ նոցա Լստուած ազգեցութիւն
 11 մորրութեան՝ հաւատալ նոցա ստութեանն : Օ՛ի
 դատապարտեսցին ամենեքեան՝ որ ո՛չ հաւատացին
 ճշմարտութեանն , այլ հաճեցան ընդ անօրէնու-
 12 թիւնն : Եւլ մեք պարտիմք գոհանալ զԼստուածոյ
 յամենայն ժամ վասն ձեր եղբարք սիրեցեալք 'ի
 Տեառնէ . զի ընտրեսց * զմեզ Լստուած 'ի սկզբանէ
 'ի փրկութիւն՝ սրբութեամբ և ոգւոյն և հաւատովքն
 13 ճշմարտութեան . Յոր և կոչեսցն զմեզ աւետա-
 րանաւն մերով 'ի փրկութիւն փառացն Տեառն մե-
 14 ռոյ Սիսուսի Վրիստոսի : Լստուհետև եղբարք
 հաստատան կացէք՝ և պինդ կալարուք զաւանդու-

* 'ի Յոյնն , զմեզ

Թիւնսն՝ զոր ուսարուք, եթէ բանիւ և եթէ թըղ-
 15 թով մերով: Այլ ինքն Տէր մեր Ախուս Վրիս-
 տոս և Աստուած և Հայր մեր, որ սիրեացն զմեզ՝
 և ետ մեզ մխիթարութիւն յաւիտենից՝ և յոյս
 16 բարեաց շնորհօք, Մխիթարեսցէ զսիրտս ձեր՝ և
 Հաստատեսցէ յամենայն բանս և ՚ի գործս բարու-
 թեան:

ԳՂ. Գ.

1 Այսուհետև եղբարք՝ աղօթս արարէք ՚ի վերայ
 մեր, զի բանն Տեառն ընթանայցէ. և փառաւոր
 2 լինիցի յամենայն տեղիս՝ որպէս և առ ձեզդ. Օխ
 ապրեսցուք յանօրինաց և յանզգամաց մարդոց.
 3 զի ոչ ամենեցուն են հաւատք: Այլ հաւատարիմ
 է Տէր, որ և հաստատեսցէ զձեզ՝ և պահեսցէ ՚ի
 4 չարէ անտի: Այտահ եմք ՚ի ձեզ Տերամք, թէ
 զոր պատուիրեցաքն ձեզ, և առնէք՝ և առնիցէք:
 5 Այլ Տէր ուղղեսցէ զսիրտս ձեր ՚ի սերն Աստուծոյ՝
 6 և ՚ի համբերութիւնն Վրիստոսի: Պատուիրեմ ձեզ
 եղբարք՝ յանուն Տեառն մերոյ Ախուսի Վրիստո-
 սի, խորչել ձեզ յամենայն եղբօրէ՝ որ ստահակսն
 7 զնայցեն. և ոչ ըստ աւանդութեանն՝ զոր ընկա-
 7 լարուք ՚ի մէնջ: Օխ դուք ինքնին գիտէք՝ թէ որ-
 պէս պարտ է ձեզ նմանել մեզ. և ոչ երբէք ստա-
 8 հակեցաք առ ձեզ. Եւ ոչ ձրի զուրուք հաց կե-
 րաք, այլ ջանիւ և վաստակով զքայգ և զքերեկ
 9 գործէաք՝ վասն չծանրանալոյ ումէք ՚ի ձէնջ: Ո՛չ
 եթէ չունէաք իշխանութիւն. այլ զի զանձինս ու

- 10 րինակ արասցուք ձեզ՝ նմանօղս լինել մեզ : Վանզի մինչդեռ առ ձեղն իսկ էաք՝ զայս պատուիրէաք ձեզ,
- 11 թէ որ ո՛չն կամիցի գործել՝ և կերիցէ մի : Երբ՝ լսեմք զոմանց ՚ի ձէնջ՝ թէ ստահակութեամբ գնան . գործինչ ո՛չ գործեն , այլ յուլացեալ հետաքրքիր շըր-
- 12 ջին : Եւնպիսեացն պատուէր տամք՝ և աղաչեմք ՚ի Տէր Յիսուս Վրիստաս , զի հանդարտութեամբ
- 13 գործեսցեն՝ և զիւրեանց հաց կերիցեն : Եւլ դուք
- 14 եղբարք՝ մի ձանձրանայք զբարիս գործել : Եւպա եթէ ոչ ոք հնազանդեսցի բանիս մերում թղթովգ այդուիկ , դուք նշանակեսջիք զնա . և մի խառնա-
- 15 կեսջիք ընդ նմա՝ զի պատկառեսցէ : Բայց մի՛ իբրև զթշնամի համարիջիք՝ այլ խրատեսջիք իբրև զեղ-
- 16 բայր : Եւ ինքն Տէր խաղաղութեան՝ տացէ ձեզ
- 17 խաղաղութիւն յամենայն ժամ յամենայն իրս : Տէր ընդ ամենեսին ընդ ձեզ : Ողջոյնս իմոյ ձեռին Պօղոսի է , որ է նշանակ յամենայն թուղթս պսպէս
- 18 գրեմ : Եւորհք Տեառն մերոյ Յիսուսի Վրիստոսի ընդ ամենեսին ձեզ . ամէն :

Եւ թեոսալոնիկցիս երկրորդ՝ Գրեցաւ յԱլեկնայ :

ԹՈՒՂԹ

ԳՕԴՈՍԻ ԵՌԵՎԵԼՈՅ

ԱՌՏԻՄՈՔԷՈՍԻԱՌԱՋԻՆ

ԳԼ. Ե.

- 1 ՊՕՂԱՍ առաքեալ Յիսուսի Վրիստոսի ըստ հրա-
մանի փրկչին մերոյ Լատուծոյ և Վրիստոսի
- 2 Յիսուսի յուսոյն մերոյ . Տիմոթեայ որդւոյ սիրելւոյ
հաւատովք . շնորհք, ողորմութիւն, խաղաղութիւն
յԼատուծոյ շօրէ և 'ի Տեառնէ մերմէ Յիսուսէ
- 3 Վրիստոսէ : Որպէս ազաչեցի զքեզ կալ յԵփե-
սոս՝ մինչ երթային 'ի Սահեղոսթիա . զի պատուէր
- 4 տացես ոմանց չլինել օտարուսմունս, Եւ չհայել
յառասպելս և 'ի տոհմութիւս անչտփս . որ մանա-
ւանդ խնդիրս յուզեն, և ոչ զանտեսութիւն Լա-
տուծոյ հաւատովք : Վանդի գլուխ պատուիրանին
- 5 սէր է, 'ի սուրբ սրտէ՝ և 'ի մտաց բարեաց՝ և յան-
կեղծաւոր հաւատոց : Յորոց ոմանք վրիպեցան՝
- 7 խոտորեալք յունայնութիւն բանից : Կամին լինել
վարդապետք օրինաց . ինքեանք ոչ իմանան զինչ
- 9 խօսին՝ և ոչ վասն որոց պնդեալն են : Վիտեմք՝ ե-
թէ բարւոք են օրէնք՝ եթէ ոք զնոսա օրինօքն կը-
- 9 ըեսցէ : Բայց զայս դիտասցէ՝ զի 'ի վերայ արդա-

- րոց օրէնք ոչ կան, այլ ՚ի վերայ անօրինաց և ան-
 հնազանդից՝ ամբարշտաց և մեղաւորաց՝ անարբոց և
 պղծոց, զհայր և զմայր անարգողոց, մարգասապա-
 10 նաց, Պոռնկաց, արուադիտաց, մարդելուզաց, ստոց,
 ստերդմանց . և եթէ այլ ինչ իցէ հակառակ ողջու-
 11 միտ վարդապետութեանս, Որ ըստ ավետարանի
 փառաց երանելոյն Մատուծոյ է, որում եղէ ես
 հաւատարիմ :
- 12 Եւ շորհ ունիմ այնմիկ, որ զօրացոյցն զիս ՚ի
 Վրիտաոս (Եփսոս ՚ի Տէր մեր . զի հաւատարիմ հա-
 13 մարեցաւ կարգել ՚ի սպասաւորութիւն . Որ յառա-
 ջագոյն հայհոյիչն էի՝ և հալածիչ և թշնամանիչ .
 այլ գտի ողորմութիւն, զի զայն յանդիտութեան
 14 և յանհաւանութեան գործէի : Եւ առաւել եղին
 շորհք Տեառն մերոյ հաւատովքն և սիրով՝ որ ՚ի
 15 Վրիտաոս (Եփսոս : Հաւատարիմ է բանս՝ և ամե-
 նայն ընդունելութեան արժանի է . զի Վրիտաոս
 (Եփսոս եկն յաշխարհ փրկել զմեզաւորս, որոց գը-
 16 լուխն ես եմ : Եւ վասն այնորիկ գտի ողորմու-
 թիւն, զի նախ յիս եցոյց (Եփսոս Վրիտաոս զամե-
 նայն երկայնամտութիւն՝ յօրինակ այնոցիկ՝ որ հա-
 ւատալոցն իցեն ՚ի նա, ՚ի կեանան յաւիաննից :
- 17 Եւ իմագաւորին յաւիաննից՝ անեղծի և աներև-
 ութի, միոյն Մատուծոյ՝ փառք և պատիւ յա-
 18 խտեանս յաւիաննից . ամէն : Եւ այս պատուիրան
 ականդեմ քեզ՝ որգեանկ իմ Տիմոթէոս, ըստ կան-
 խելոց ՚ի քեզ մարգարէութեանցն . զի դու զինուո-
 19 րիցիս նաբօք զգեղեցիկ, զինուորութիւնն . Ու-
 նիցիս հաւատս սրբովք մաք, զոր ոմանց մերժ-

եալ յանձանց իւրեանց՝ նաւակոծեցան ՚ի հաւատս .
 20 Որոց սակի են Հիմնոս՝ և Լիէքսանդրոս ,
 զորս մատնեցի Սատանայի , զի խրատեսցին չճայ-
 հոյել :

ԳԼ Բ

1 Եւ արդ աղաչեմ , նախ քան զամենայն առնել
 աղօթս՝ խնդրուածս՝ պաղատանս՝ գոհութիւնս վասն
 2 ամենայն մարդկան . Սանաւանդ վասն թագաւորաց
 և ամենայն իշխանաց . զի խաղաղութեամբ և հան-
 դարտութեամբ վարեսցուք զկեանս մեր , ամենայն
 3 աստուածպաշտութեամբ և սրբութեամբ : Օ, ի այն
 է բարի և ընդունելի առաջի Վրկչին մերոյ Լստու-
 4 ծոյ . Որ զամենայն մարդիկ կամի զի կեցցեն՝ և ՚ի
 5 գիտութիւն ճշմարտութեան եկեսցեն : Օ, ի մի է
 Լստուած , և մի միջնորդ Լստուծոյ և մարդկան՝
 6 մարդն . (Յիսուս Վրիստոս . Որ ետ զանձն փրկանս
 ընդ ամենեցուն՝ վկայութիւն ժամանակաց իւրոց :
 7 (Յոր եղայ ես քարոզ և առաքեալ . Ճշմարիտ ասեմ
 ՚ի Վրիստոս և ոչ ստեմ , եղէ վարդապետ Հեթա-
 նոսաց հաւատովք և ճշմարտութեամբ :
 8 Կամիմ՝ զի արք կայցեն յաղօթս յամենայն տե-
 9 ղիս . բառնայցեն զսուրբ ձեռս ՚ի վեր առանց
 9 բարկութեան և երկմտութեան : Վրոյնպէս և կա-
 նայք ՚ի զարդ խոնարհութեան՝ ակնածութեամբ
 և զգաստութեամբ զարդարել զանձինս . մի ՚ի հիւ-
 սրս ոսկեմանս ընդելուզեալս մարգարտով , կամ ՚ի
 10 հանդերձս պաճուճեալս . Լ՝ յ որպէս վայելէ կա-

- նանց՝ զաստուածպաշտութիւն յանձն առելոց գոր-
 11 ծովք բարութեան : Կին մարդ ցածութեամբ ուս-
 12 ցի , ամենայն հնազանդութեամբ : Ե՛յլ ուսուցանել
 կնոջ մարդոյ ո՛չ հրամայեմ , և ո՛չ ճոխաբան լինել
 13 քան զայր մարդ . այլ ՚ի լուութեան կալ : Թի
 14 Եղամ նախ ստեղծաւ՝ և ապա Եւա : Եւ Եղամ
 ո՛չ պատրեցաւ՝ այլ կինն պատրեցաւ և յանցեաւ .
 15 Եւ այց կեցցէ վասն որդեծնութեանն՝ եթէ՛ կացցեն
 ՚ի հաւատս և ՚ի սէր և ՚ի սրբութիւն պարկեշտու-
 թեամբ :

ԳՂ . Գ

- 1 Հաւատարիմ է բանս . եթէ՛ ոք եպիսկոպոսութեան
 2 ցանկայ՝ բարւոյ գործոյ ցանկայ : Պարտ է եպիսկո-
 պոսին անարատ լինել , միոյ կնոջ այր , * հեզ՝ ցած ,
 3 պարկեշտ , հիւրասէր , ուսուցիչ . Մի՛ † թշնամանող ,
 մի՛ հարկանօղ , այլ հանդարտ . մի՛ կոռւօղ , մի՛ ար-
 4 ծաթասէր . Թի իւրում տանն իսկ բարւոք վերա-
 կացու լեալ իցէ . որդեակս ունիցի , որ ՚ի հնազան-
 5 դութեան կայցեն ամենայն պարկեշտութեամբ : Եւ-
 պա եթէ՛ ոք իւրում տանն վերակացու չգիտիցէ լի-
 նել , զիմրդ եկեղեցւոյ Եստուծոյ խնամակալ լի-
 6 նիցի : Մի՛ մատաղատունկ , զի մի՛ հպարտացեալ ՚ի
 7 դատաստանս Սատանայի անկանիցի : Ե՛յլ պարտ է
 նմա վկայութիւն բարի և յարտաքնոցն ունել . զի

* Ի Յայնն , զգաստ՝ ժուժկալ՝

† Ի Յայնն , արբեցող

- մի՛ ՚ի նախառինս անկանիցի՝ և յարդարիս Սասա-
 8 նայի : Դոյնարէս և զտարկտաբանս պարկեշտս .
 9 մի՛ երկրանս , մի՛ գինեակերս , մի՛ զօշարարչ . ԼՍԼ
 10 ունիցին զհարհարգ հաւատացն սուրբ մտօք : Ընք-
 եանք նախ փորձեացին , և ապա ՚ի պաշտօնն մտախ-
 11 ցին , * զի անարապք իցեն՝ : Կրթնարէս և կանայք
 նոցա պարկեշտք . մի՛ չարախօսք , † հեղք՝ հաւա-
 12 տարիւք յամենայնի : Սարկաւագք լինիցին միոյ
 կնոջ օղք . որք որդւոց իւրեանց բարւոք վերակա-
 13 ցու լեալ իցեն , և ասնց իւրեանց . Օ՛ի որ բարւոքն
 պաշտիցեն , աշտիճան բարի անձանց իւրեանց շա-
 հին , և բազում համարձակութիւն ՚ի հաւասան որ
 ՚ի Վրիսառս (Նիսուս :
 14 Օ՛պս գրեմ առ քեզ՝ զի ակն ունիմ ՚ի մօտոյ
 15 գալ : Լ՛պա թէ յամեցից՝ զի գիտացես , թէ որ-
 պէս պարտ իցե քեզ ՚ի սան Լ՛ստուծոյ շքիւ . որ
 է եկեղեցի Լ՛ստուծոյ կենդանւոյ , սին և հաստա-
 16 տութիւն ճշմարտութեան : Եւ յոյճնի իսկ մեծ է
 խորհուրդն աստուածպաշտութեան . որ ի երկեցաւ
 մարմնով՝ արդարացաւ Լ՛ոգւով՝ յայանցաւ հրեշ-
 տակոց՝ քարոզեցաւ ՚ի հեթանոսս՝ հաւատարիմ ե-
 ղև յաշխարհի՝ և վերացաւ իսաւօք :

* ՚ի (Յոյն , անարապք գորով

† ՚ի (Յոյն , զգաստք

‡ Լ՛նարեղագոյն օրինախ Եսանոց , Լ՛ստուած երկե-
ցաւ մարմնով

ԳՒ. Գ.

- 1 Ե՛ՍԼ Հոգին Սուրբ յայտնապէս ասէ . թէ 'ի ժամանակս յետմա քակեսցին ոմանք 'ի հաւատոցն .
- 2 և հայեսցին յայս մոլորութեան , և 'ի վարդապետութեան դիւաց , կեզճաւորութեամբ ստաբանք ,
- 3 խարեալք իւրեանց խղճին մտաց . Որ արգելուցուն յամուսնանալց , և մեկնիցեն 'ի կերակրոց՝ զոր Լստուած հաստատեաց 'ի վայելել հաւատացելոց , և ղք հասեալ իցեն 'ի ճշմարտութեանն վերայ :
- 4 Օ՛րի ամենայն արարածք Լստուծոյ՝ բարի են , և չիք ինչ խոտան . մանաւանդ որ գոհութեամբ ընդունիցին . Օ՛րի սրբի բանին Լստուծոյ՝ և աղօթիւք :
- 5 Օ՛րի սրբի բանին Լստուծոյ՝ և աղօթիւք : Օ՛րի սրբի բանին Լստուծոյ՝ և աղօթիւք : Օ՛րի սրբի բանին Լստուծոյ՝ և աղօթիւք :
- 6 Օ՛րի սրբի բանին Լստուծոյ՝ և աղօթիւք : Օ՛րի սրբի բանին Լստուծոյ՝ և աղօթիւք :
- 7 Օ՛րի սրբի բանին Լստուծոյ՝ և աղօթիւք : Օ՛րի սրբի բանին Լստուծոյ՝ և աղօթիւք :
- 8 Օ՛րի սրբի բանին Լստուծոյ՝ և աղօթիւք : Օ՛րի սրբի բանին Լստուծոյ՝ և աղօթիւք :
- 9 Օ՛րի սրբի բանին Լստուծոյ՝ և աղօթիւք : Օ՛րի սրբի բանին Լստուծոյ՝ և աղօթիւք :
- 10 Օ՛րի սրբի բանին Լստուծոյ՝ և աղօթիւք : Օ՛րի սրբի բանին Լստուծոյ՝ և աղօթիւք :
- 11 Օ՛րի սրբի բանին Լստուծոյ՝ և աղօթիւք : Օ՛րի սրբի բանին Լստուծոյ՝ և աղօթիւք :
- 12 Օ՛րի սրբի բանին Լստուծոյ՝ և աղօթիւք : Օ՛րի սրբի բանին Լստուծոյ՝ և աղօթիւք :

- 13 Այլ օրինակ լինիլիբ հաւատացելոց՝ բանիւք՝ գը-
 նացիւք՝ սիրով, հաւատովք, սրբութեամբ : Ա՛ին-
 14 թեան՝ վարդապետութեան : Ա՛ի անփոյթ առնել
 զշնորհացդ՝ որ ՚ի քեզ են, որ տուաւ քեզ մարգա-
 15 ճէութեամբ ՚ի ձեռնադրութենէ՝ երիցութեան :
 16 Այլ խորհեաց՝ և ՚ի դո՛յն կանխեսցիլիբ . զի քո յա-
 ռաջագիմութիւնդ ամենեցուն յայտնի լիցի : Ա՛գո՛յշ
 լինիլիբ անձին և վարդապետութեանդ՝ և ՚ի դմին
 յամեսցիլիբ . զայդ եթէ առնիցես՝ և զանձն ապրե-
 ցուցես, և զայնոսիկ՝ որ քեզն լսիցեն :

ԳԼ Ե

- 1 Ա՛ծերն մի՛ պատուհասեսցես, այլ մխիթարեսցիլիբ
 2 իբրև զհայր, զերիտասարդս իբրև զեղբարս, Ա՛պա-
 ռաւունս իբրև զմարս, զմանկամարդս իբրև զբորս՝
 3 ամենայն սրբութեամբ : Ա՛յրիս պատուեա՛, որ
 4 ստոյգ այրիքն իցեն : Ա՛պա թէ՛ դք այրի՛ որդիս և
 Թոռունս ունիցի, ուսանիցին նախ իւրեանց տանց
 բարի առնել՝ և զփոխարէնս հատուցանել ծնողացն .
 զի այն է բարի՛ և ընդունելի առաջի Ա՛ստուծոյ :
 5 Իսկ որ ճշմարտիւ այրին իցէ . և մենացեալ յու-
 նացեալ յԱ՛ստուած, և կանխեալ յաղօթս և ՚ի
 6 խնդրուածս զցայգ և զցերեկ : Իսկ գիրգ այրին՝
 7 կենդանւոյն մեռեալ է : Ա՛պս պատուիրեա՛ զի ա-
 8 նարատք իցեն : Իսկ եթէ՛ դք իւրոց՝ և մանաւանդ
 ընտանեացն խնամ՝ ո՛չ տանիցի, ՚ի հաւատոցն ու-
 9 թացեալ է՝ և չար ևս քան զանհաւատն է : Ա՛յրի

- ընդ այրիս անուանեսցի, որ չիցէ պակաս 'ի վաթ-
 10 սընամենից; միոյ առն կին լեալ. Եւ 'ի գործս բա-
 րիս վկայեալ, եթէ մանկունս անուցեալ իցէ, ե-
 թէ զՏիւրս ընկալեալ իցէ, եթէ զսրբոց զոտս լու-
 ացեալ իցէ, եթէ նեղելոց բաւական լեալ իցէ, ե-
 թէ զամենայն գործոց բարեաց զՏեստ երթեալ իցէ :
 11 Եւ յլ 'ի մանկամարդաց այրեացն հրաժարեմ, զի
 յորժամ խայտան զՔրիստոսիւ՝ ամուսնանալ կա-
 12 մին. Իսկ զգատաստանս ընդունին, զի զառաջին
 13 հաւատսն արհամարհեցին : Միանգամայն և դատար-
 կանձուռք ուսանին՝ շրջողք տանէ 'ի տուն. և ոչ
 միայն դատարկք, այլ և փասքուք և հետաքրքիրք .
 14 և խօսին՝ որ ինչ ոչ է պիտոյ : Ամիմ զմանկա-
 մարդացդ ամուսնանալ, որդիս ծնանել, տնարարս
 լինել, և մի՛ ինչ պատճառս տալ հակառակորդին
 15 'ի հայհոյութեան աղագս : Օ՛ի արդէն իսկ ոմանք
 16 խոտորեցան զկնի Սատանայի : Եթէ ոք հաւա-
 տացեալ՝ այրիս ունիցի՝ բաւական լիցի նոցա, և
 մի ծանրասցի եկեղեցւոյն . զի ճշմարիտ այրեացն
 բաւական լինիցի :
 17 Որ բարւոք վերակացու լինին երիցունք՝ կրկին
 պատուոյ արժանի եղիցին . մանաւանդ որ աշխա-
 18 տիցին բանիւ և վարդապետութեամբ : Վանդի
 սսէ գիր . Մի՛ կապեսցես զցուռկ եզին կալուուոյ,
 19 և Երժանի է մշակն վարձու իւրոյ : Օ՛ երիցուէ չա-
 րախօսութիւն մի՛ ընդունիցիս . բայց եթէ երկուք՝
 20 և երկուք վկայուք : Իսկ որ մեղանչենն՝ առաջի ա-
 մենեցուն յանդիմանեմ, զի և այլքն երկիցեն :
 21 Սկայութիւն դնեմ առաջի Եստուծոյ և Հիսուսի

- Վրիստոսի՝ և ընտրելոց հրեշտակաց, զի զայդ պահեսցես տունց մտահաճութեան. մի՛ ինչ առ 22 նել աչառանօք : Ձեռս վաղվաղակի յուրուք՝ վերայ մի՛ դնիցես, և մի՛ կցորդ լինիցիս մեզաց օտարաց .
- 23 զանձն քո սուրբ պահեսցիր : Լստուհեաւ մի՛ ջուր և եթ ըմպիցես՝ այլ սակաւիկ մի և գինի խառնես .
- 24 ջր՝ վանն ստամոքսի և ստեպ հիւանդութեանց : Են մարդք՝ որոց մեզն յայտնի են՝ և յառջագոյն հասեալ ՚ի դատաստան, և են՝ որոց զկնի երթան : 25 Կոյնպէս և բարի գործքն յայտնի են . և որ այլ ազգ ևս ինչ իցեն՝ թաքչել ո՛չ կարեն :

ԳԼ Գ.

- 1 Որ միանգամ ընդ լծով ծառայութեան իցեն, զիւրաքանչիւր տեարս պատուի արժանի համարեցին . զի մի՛ անուան լստուծոյ և վարդապետութիւնն հայհոյեցի : Իսկ որ հաւատացեալ տեարս ունիցին՝ մի՛ արհամարհեսցեն, զի եղբարք են . այլ առաւել ծառայեսցեն՝ զի հաւատացեալքն են և սիրունք . որք զբարերարութիւն յանձինս ունիցին .
- 3 զայս ուսուցանիցիր՝ և միտիթարեսցիր : Իսկ եթէ ոք այլազգ ինչ ուսուցանիցէ, և ո՛չ անսայցէ որմտութեան բանից Տեառն մերոյ Հիսուսի Վրիստոսի, և ըստ աստուածպաշտութեան վարդապետութեանն . Լսյալիսն հպարտացեալ է, և ոչինչ ո՛չ գիտէ . այլ տապի ՚ի խնդիրս և ՚ի բանս հակառակութեան . ուստի լինին նախանձ, հեռ, հայհոյ
- 5 յութիւն՝ կարծիք չարեաց, խարդախութիւնք ա-

պահանելոց մտաց մարդկան՝ և օտարացելոց ՚ի ճրշմարտութենէ անտի, որ շահավաճառ համարին զաստուածպաշտութիւնն . բայց դու մերժեսցի՛ր յայնպիսեացն :

- 6 Եւ շահավաճառ մեծ աստուածպաշտութիւն է
 7 բաւականութեամբ հանդերձ : Ը՛ի ո՛չ բերաք ինչ
 8 յաշխարհս՝ և ո՛չ տանել ինչ կարասցուք : Եւ ունիմք կերակուր և հանդերձս, և այնու շատասցուք : Իսկ որք կամին մեծանալ՝ անկանին ՚ի փորձութիւն և յորոգայթ, և ՚ի բազում ցանկութիւնս անմիտա և վնասակարս . որք ընկղմեն զմարդիկ
 10 ՚ի սատակուլն և ՚ի կորուստ : Ը՛ի արմատա ամենայն չարեաց արծաթսիրութիւն է . որում ոմանց ցանկացեալ՝ վճիպեցան ՚ի հաւատոցն, և զանձինս
 11 արկին ընդ բազում ցաւովք : Եւ դու ո՛վ մարդ Եստուծոյ՝ փախի՛ր յայնցանէ, և երթ զՏեոտ արդարութեան, զաստուածպաշտութեան, զհաւատոց,
 12 զսիրոյ, զհամբերութեան, զՏեղութեան . Եւ մարտիր զբարւոք մարան հաւատոց, և բ՛ռն հար զկենացն յաւիտենականաց՝ յոր կոչեցարն, և դաւանեցեր զբարւոք դաւանութիւնն առաջի բազում վկայից :
 13 Պատուիրեմ քեզ առաջի Եստուծոյ՝ որ կենդանի տունէ զամենայն, և Յիսուսի Վրդիստոսի՝ որ վկայեաց առաջի Պոնտոցոյ Պիղատոսի զբարւոք դաւանութիւնն . Պահել քեզ զպատուիրանն անբիժ՝ անարատ, մինչև ՚ի յայտնութիւն Տեառն մերոյ Յիսուսի Վրդիստոսի . Ը՛որ յիւր ժամանակս ցուցցէ Երանելին՝ և միայն շըօր, իմագաւոր թագաւորաց և Տէր
 16 տերանց : Որ միայն ունի զանմահութիւն՝ ընակեալ

- 'ի ըյս անմատոյց . զոր ոչ հք ետես 'ի մարդկանէ՛
 և ոչ տեսանել կարօղ է . որում պատիւ և զօրու-
 17 թիւն յաւիտեանս . ամէն : Մեծատանց որ են
 յայսմ աշխարհի՛ պատուէր տաջի՛ր՝ մի՛ հպարտանալ
 և մի՛ յուսալ 'ի մեծութիւն սնոտի , պլ յԼսա-
 ուած՝ որ տայ մեզ զամենայն առատապէս 'ի վայե-
 18 լել , Օքարիս գործել , մեծանալ գործովք բա-
 րութեան , առատս , սիրունս , հազորդս լինել .
 19 Վանձել անձանց հիմն բարի 'ի հանդերձեալսն , զի
 20 բուն հարկանիցեն զճշմարիտ կենացն : Ո՛վ Տի-
 մոթէէ՛ պահեան զաւանդն՝ խտորեալ 'ի պղծոց և 'ի
 նորաձայն բանից և 'ի հակառակութենէ և 'ի մո-
 21 լարանուն գիտութենէ . Օ՛ր ոմանց յանձն առեալ՝
 վրիպեցան 'ի հաւատոց անտի : Ե նորհք ընդ քեզ .
 ամէն :

Եւ Տե՛նըԼեոս առաջին ընդէ՛ գրեցաւ 'ի ԼատորէԷ
 Եայ , որ է հայր բողոքոց Պախտրաբիանայոց :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԵՌԵՐԵԼՈՅ

ԱՌՏԻՄՈՔԷՈՍ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԼ. Ե

- 1 ՊՕՂՈՍ առաքեալ Յիսուսի Վրիստոսի կամօքն
Լստուծոյ, ըստ աւետեաց կենացն՝ որ 'ի Վը-
- 2 ըիստոս Յիսուս. Տիմոթեայ որդւոյ սիրելւոյ՝ շնորհք,
ողորմութիւն և խաղաղութիւն յԼստուծոյ Հօրէ
- 3 և 'ի Վրիստոսէ Յիսուսէ Տեառնէ մերմէ: Ե շնորհ
ունիմ Լստուծոյ՝ զոր պաշտեմն 'ի նախնեաց մտօք
սրբովք, իբրև զի անպակաս ունիմ զքէն յիշատակ
- 4 յաղօթս իմ. զցայգ և զցերեկ. Յանկացեալ եմ
տեսանել զքեզ, յիշատակեալ զարտասուան քո՝
- 5 զի լցայց ուրախութեամբ. Օմտաւ ածեալ զան-
խիղճ հաւատսն որ են 'ի քեզ. որ յառաջագոյն
բնակեցաւ 'ի հանոյ քում Լաւողեայ, և 'ի մօր
քում Եւնիկեայ. հաստատեալ եմ՝ թէ և 'ի քեզ
- 6 է: Այսն որոյ յիշեցուցանեմ քեզ արժարժել
զշնորհսն Լստուծոյ՝ որ են 'ի քեզ 'ի ձեռնադրու-
- 7 թենէ իմմէ: Օ, ի ոչ ետ մեզ Լստուած հոգի վհա-
տութեան, այլ զօրութեան՝ և սիրոյ՝ և զգաստու-
- 8 թեան: Այ՛ի այսուհետև ամօթ համարիցիս զվկա-

- յուժիւն Տեառն մերոյ՝ և մի զիս զկապեալ նորա .
 9 պլ կցորդ ըր չարչարանաց աւետարանին՝ ըստ զօ-
 րուժեանն Լստուծոյ . Որ փրկեաց զմեզ, և կոչ-
 եաց ՚ի կոչումն սուրբ, ոչ ըստ գործոց մերոց՝ այլ
 ըստ իւրում՝ յառաջադրուժեանն և շնորհաց, որ
 սուլաւ մեզ ՚ի Վրիստոս Յիսուս յառաջ քան
 զժամանակսն յաւիտենից :
- 10 Իայց յայանեցաւ այժմիկ յերևել փրկչին մերոյ
 Յիսուսի Վրիստոսի . որ խափանեաց զմահ՝ և լու-
 սաւոր արար զկեանս և զանեղծութիւն ՚ի ձեռն
 11 աւետարանին . Որոյ եղայ ես քարոզ և տուաքեալ՝
 12 և վարդապետ հեթանոսաց : Ասան որոյ և զայս
 չարչարանս կրեմ, այլ ոչինչ ամօթ համարիմ .
 քանզի գիտեմ՝ յո հաւատացեալն եմ, և հաս-
 տատեալ եմ, թէ կարող է զաւանդն իմ պահել .
- 13 յօրն յայն : Բռնիցիս օրինակ ողջմտութեան բա-
 նիցն, զորս յինէն լուար՝ հաւատովք և սիրով որ
 14 ՚ի Վրիստոս Յիսուս : Գարուք աւանդն պահես-
 ջի՛ր՝ ՚ի ձեան Հոգւոյն Սրբոյ ՚ի մեզ բնակելոյ :
- 14 Գայս գիտասջի՛ր՝ զի մեկնեցան ՚ի մենջ ամենեք-
 եան որ էին յԽսիա, որոց սակի են փիգեղոս
 16 և Հերմոգենէս : Տացէ Լստուած ողորմութիւն
 տանն Ոնեսիմորայ . զի բազում անգամ հանգոյց
 17 զիս, և զկապանս իմ ոչ ամօթ համարեցաւ . Լսյ
 իբրև եկն ՚ի Հռովմ, պնդագոյնս ինդրեաց զիս՝ և
 18 եգիտ : Տացէ նմա Տէր՝ ողորմութիւն գտանել ՚ի
 Տեառնէ յաւուրն յայնմիկ . և որչափ ինչ միան-
 գամ յԵփեսոս սպաս կալաւ ինձ, զայն դու ինք-
 նին քաջ գիտես :

ԳԼՈՒԹ

- 1 Ե՛՛՛՛՛՛՛ զու որդեակ իմ, զօրացիր շնորհօքն՝ որ ՚ի
- 2 Վրիստոս Յիսուս : Եւ զոր լուար յինէն բազում
վկայիւք՝ զայն աւանդեսցես հաւատարիմ մարդոց,
որք բաւական իցեն և զայլս ուսուցանել :
- 3 Ա՛՛՛՛՛՛ շտակից լեր իբրև զբարևոք զինուոր Վրիս-
- 4 տոսի Յիսուսի : Ոչ ո՞ք զինուորեալ աստէն ընդ
կեանս աշխարհիս պատաղի, եթէ զօրավարին հա-
- 5 ճոյ լինիցի : Եւ եթէ մարտիկ ոք իցէ՝ ո՞չ պսակի՝
- 6 եթէ ոչ ըստ օրինին մարտիցէ : Եւ հողագործին
- 7 աշխատելոյ պարտ է նախ ՚ի պողոյն վայելել : Ի-
- մն զինչ ասեմս . տացէ քեզ Տէր իմաստութիւն
- 8 յամենայնի : Յիշեա՛ զՎրիստոս Յիսուս յարուցե-
- ալ ՚ի մեռելոց՝ ՚ի զաւակէ Վաւթի, ըստ աւետա-
- 9 թանիս իմում . Յորում չարչարիմ կապանօք չափ՝
- իբրև զչարագործ . այլ բանն Աստուծոյ ո՞չ եթէ
- 10 կապեալ իցէ : Ա՛՛՛՛՛՛ ան այնորիկ ամենայնի համբե-
- րեմ վանն ընտրելոցն, զի և նոքա փրկութեանն
- հասանիցեն՝ որ ՚ի Վրիստոս Յիսուս երկնաւոր
- 11 փառօքն հանդերձ : Հաւատարիմ է բանս . զի
- 12 եթէ ընդ նմա մեռաք՝ ընդ նմին և կեցցուք . Եւ
- եթէ համբերեմք, ընդ նմին և թագաւորեսցուք .
- 13 և եթէ ուրանամք՝ և նա ուրանայ զմեզ . Եւ ե-
- թէ չհաւատամք, նա հաւատարիմ մնայ, ուրա-
- 14 նալ զանձն իւր ո՞չ կարէ : Չայս յուշ արասցիր՝
- վկայութիւն եղեալ առաջի Աստուծոյ . մի բանա-
- կուիւ լինել յոչինչ պէտս ՚ի կործանումն լողաց :
- 15 Փութասցիր զանձն քո ընտիր կացուցանել առա-

- ջի Լստուծոյ , մշակ առանց ամօթոյ . ուղիղ հա-
 16 մառօտել զբանն ճշմարտութեան : Լ՝ՅԼ 'ի պղծոց
 և 'ի անտօի խօսից մերժեսցիք . զի առաւել յա-
 17 ռաջ գայցեն յամբարշտութիւնս . Եւ բանք նոցա
 իբրև զքաղցկեղ ճարակ գտանեն . որոց սակի են
 18 Հիմնոս՝ և զիդեոտոս . Որք վերպեցան 'ի ճշմար-
 տութենէ , և ասեն՝ եթէ (Յարութիւն մեռելոց ար-
 դէն իսկ եղեալ է . և կործանեն զհաւատս ոմանց :
 19 Լ՝ՅԼ հաստատուն հիմն Լստուծոյ կայ՝ և ունի
 զկնիքս զայս , եթէ ծանեաւ Տէր զայնոսիկ՝ որ
 իւրն են . և 'ի բաց լիցի յանիրաւութենէ ամե-
 20 նայն՝ որ անուանէ զանուն Տեառն : Լ՝ՅԼ 'ի
 տան մեծի ո՛չ միայն են անօթք ոսկեղէնք և արծա-
 թեղէնք , այլ և փայտեղէնք և խեցեղէնք . են որ
 21 'ի պատուի են , և են որ յանարգութեան : Եթէ
 ոք սրբեսցէ զանձն իւր յայնպիսեաց անտի , եղիցի
 անօթ պատուական՝ սրբեալ և պիտանի Տեառն իւ-
 րում՝ յամենայն գործս բարութեան պատրաստ-
 22 եալ : Լ՝ՅԼ յերիասարգական ցանկութեանց փա-
 խիր . և երթ զհետ արդարութեան՝ զհաւատոց ,
 զսիրոյ , զխաղաղութեան , զսրբութեան , ընդ այ-
 նոսիկ՝ որ կարգան զանուն Տեառն սուրբ սրտիւք :
 23 Լ՝ՅԼ 'ի յիմար և յանխրատ խնդրոց հրատարեա՛մ .
 24 գիտասցիք թէ անտի ծնանին կոխք : Լաջ ծառու-
 յի Տեառն ո՛չ է պարտ կռուել , այլ հեզ լինել
 25 առ ամենեսին՝ ուսուցիչ անտխակալ : Հանդարտու-
 թեամբ խրատել զհակառակօղան . թերեւ աացէ
 նոցա Լստուած ապաշխարութիւն 'ի գիտութիւն
 26 ճշմարտութեան . Եւ սթափեսցին յորդայթից
 Սաասնայի , որացեալք 'ի նմանէ 'ի նորա կամս :

ԳԼ . Գ

- 1 Օպս գիտաստի՛ր՝ եթէ յաւուրս յետինս եկես-
- 2 ցեն ժամանակք չարք . Օի եղիցին մարդիկ անձ-
- նասէրք , արծաթասէրք , հպարտք , ամբարտաւանք ,
- հայհոյիչք , անհաւանք ծնողաց , անշնորհք , ան-
- 3 սուրբք , Լննուէրք , անգութք , բանսարկուք , ան-
- 4 ժոյժք , վէսք , անբարեսէրք , Ստանիչք , յանդգունք ,
- ամբարհաւաճք , ցանկասէրք մանաւանդ՝ քան Լստ-
- 5 ուածասէրք . Որ ունիցին զկերպարանս աստուած-
- պաշտութեան , և 'ի զօրութենէ անտի նորա ու-
- 6 բացեալ իցեն . և խորշեստի՛ր 'ի նոցանէ : Վանզի
- 'ի նոցանէ են՝ որ մտանեն ստնէ 'ի տուն , և գե-
- րեն * զկանայս շեղակուտեալս մեզօք՝ վարեալք
- 7 'ի պէսպէս ցանկութիւնս . Որ յամենայն ժամ ու-
- սանին , և երբէք 'ի գիտութիւն ճշմարտութեան
- 8 ոչ հասանեն : Լսլ որպէս Յանէսն և Յամրէս հա-
- կառակ կացին Սովսէսի . նոյնպէս և սոքա հակա-
- ռակ կան ճշմարտութեանն . մարդք ապականեալք
- 9 մտօք՝ անպիտանք 'ի հաւատս : Լսլ ոչ երբէք
- գայցեն յառաջ 'ի լաւ անդր . քանզի անմտութիւն
- սոցա յայտնի լինիցի ամենեցուն , որպէս և նոցայն
- իսկ եղև :
- 10 Լսլ գու զհետ եկիր վարդապետութեան իմոյ՝ ա-
- ռաջնորդութեան՝ յօժարութեան՝ հաւատոց՝ երկայն-
- 11 մրտութեան՝ սիրոյ՝ համբերութեան , Հալածանաց ,
- չարչարանաց . որպիսիք եղեն ինձ յԵնտիոք և յԼ-

* 'ի Յոյն , զտկարամիտ կանայս

- կոնիոն և 'ի Լիւսորոս , որպիսի հալածանաց համ-
 12 բերի . և յամենայնէ փրկեաց զիս Տէր : Եւ ամե-
 նեքին՝ որ կամիցին աստուածպաշտութեամբ կեալ
 13 'ի Վրիստոս Յիսուս , 'ի հալածանս կացցեն : Եւ
 մարդք չարք և կախարդք յառաջ եկեսցեն 'ի չար
 14 անդր . մոլորեալք՝ և մոլորեցուցանիցեն : Եւ զու-
 հաստատուն կաց յոր ուսարդ , և հաւատարիմ ե-
 15 ղեր . գիտես ուստի ուսար . Օյ 'ի մանկութենէ
 զգիրս սուրբս գիտես , որ կարող են իմաստուն առ-
 նել զքեզ 'ի փրկութիւն՝ 'ի ձեռն հաւատոցն որ
 'ի Վրիստոս Յիսուս :
- 16 Եւ ամենայն Վիրք Եստուածաշունչք և օգտակարք ,
 'ի վարդապետութիւն են և 'ի յանդիմանութիւն և
 17 յուղղութիւն և 'ի խրատ արդարութեան . Օյ
 կատարեալ իցէ մարդն Եստուծոյ՝ յամենայն գործս
 բարութեան հաստատեալ :

ԳԼ . Գ

- 1 Օայս վկայութիւն դնեմ առաջի Եստուծոյ և
 Յիսուսի Վրիստոսի , որ դատելոց է զկենդանիս և
 զմեռեալս՝ 'ի յայանութեան իւրում և յարքայու-
 2 թեան . Եւ զու քարոզեմ՝ զբանն , հաս 'ի վերայ
 ժամու և տարածամու , յանդիմանեմ՝ սաստեմ՝
 մխիթարեմ ամենայն երկայնմտութեամբ և վարդա-
 3 պետութեամբ : Վանզի եկեսցէ ժամանակ՝ զի ողջ-
 մտութեան վարդապետութեանն ոչ անսայցեն . այլ
 ըստ իւրաքանչիւր ցանկութեանց կուտեսցեն իւր-
 եանց վարդապետս՝ ըստ մարմաջելոյ լսելեաց իւր-

4 եանց . Եւ 'ի ճշմարտութենէ անտի դարձուցանի-
 5 ցն զլսելիս՝ և յառասպելս կործանեսցին : Եւ յ
 դու զուսրթ կաց յամենայնի , ճգնեաց , զգործս
 աւետարանչի գործեա՛ . զպաշտօնդ քո կատարեալ
 6 կա՛լ : Օ՛ր ես այսուհետև նուիրեալ եմ , և ժա-
 7 մանակ դարձի իմոյ հասեալ կայ : Օ՛բարևոք պա-
 տերազմ պատերազմեցայ , զընթացսն կատարեցի ,
 8 զհաւատսն պահեցի : Եւ այսուհետև կայ մնայ ինձ
 արդարութեան պսակն , զոր հատուցէ ինձ Տէր
 յաւուր յայնմիկ արդարն դատաւոր . ո՛չ միայն ինձ ,
 այլ և ամենեցուն՝ որ սիրեցին զյայտնութիւն նո-
 րա :

9 Վուրթասջիւր գալ առ իս վաղվաղակի . զի 'Վեմաս
 եթող զիս՝ և սիրեաց զաշխարհ , և գնաց 'ի Թե-
 10 սաղոնիկէ . կրեսկէս 'ի Վալիլեա , Տիտոս 'ի Վաղ-
 11 մասիա . Ղուկաս միայն է ընդ իս : Օ՛մարկոս առ-
 եալ՝ ընդ քեզ ածիցես՝ զի է ինձ պիտանի 'ի սպա-
 12 սաւորութիւն : Օ՛տիւքիկոս առաքեցի յԵփեսոս :
 13 * Օ՛փիլոնն թողի 'ի Տրովադա առ կարպոսի . յոր-
 ժամ գայցես՝ բերջիր և զգիրսն՝ մանաւանդ զմատ-
 14 եանսն : Եղէքսանդրոս (դարբին) բազում չար-
 չարանս եցոյց ինձ . հատուցէ նմա Տէր ըստ գործս
 15 նորա : Յորմէ և դու անձնապահ լինիջիր . զի
 16 շատ հակառակ եկաց բանից մերոց : Յառաջնում
 ատենին ոչոք ինձ 'ի թիկունս եկաց , այլ ամե-
 17 նեքին թողին զիս . մի՛ համարեսցի նոցա այն : Եւ յ

* 'Ի Յոյնն , Օ՛փիլոնն՝ զոր թողի 'ի Տրովադա առ կարպոսի , յորժամ գայցես բերջիր . և զգիրսն ,

- Տէր օգնեաց ինձ, և զօրացոյց զիս, զի ինև քա-
րողութիւնն հաստատեսցի, և լուիցեն ամենայն հե-
թանոսք. և ապրեցայ ես ՚ի բերանոյ առիւծուն:
- 18 Քրկեսցէ զիս Տէր յամենայն գործոց չարաց, և
զերծուացէ զիս յարքայութիւն իւր՝ որ յերկինս է,
որում փառք յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:
- 19 Ողջոյն տաղիր Պրիսկեայ և Ալիւղեայ՝ և Ոնեսի-
20 փորայ տանն: Երաստոս մնաց ՚ի Կորնթոս. զՏրո-
21 փիմնս թողի ՚ի Սելիտոս հիւանդագին: Փութաս-
ջեր յառաջ քան զձմեռն գալ: Ողջոյն տան քեզ
Եւբուղոս և Պրուէս և Ղինոս և Կզօզիա և եղ-
բարք ամենեքեան: Տէր Յիսուս Վրիստոս ընդ
22 ոգւոյդ քում: Ը նորհք ընդ քեզ. ամէն:

Աս Տինիւէոս Երիւրպո լուսլլ, որ էր Եփեսացոց
Էլիզէցոյն Էպիսկոպոս առաջին յեանապրեալ. գրե-
ցաւ ՚ի Հառովք՝ յորժամ Երիւրպո անգամ Էլիաց յարե-
նի Պօղոս առաջին՝ Լեւրանի խոյսեր Հառոնոց:

ՊՕՂՈՍԻ ԸՌԵՔԵԼՈՅ

ԱՌՏԻՏՈՍ

ԳԼ . Ե

1 ՊՕՂՈՍ ծառայ՝ Մատուծոյ և առաքեալ Ախուսի
 2 Վրիստոսի , ըստ հաւատոց ընտրելոցն Մա-
 3 տուծոյ , և 'ի գիտութիւն ճշմարտութեան որ ընդ
 4 աստուածպաշտութեանն է . Յոկոսով կենացն յաւի-
 5 տենից , զոր խոստացաւ անսուտն Մատուած յառաջ
 6 քան զժամանակս յաւիտենից . Իայց յայտնեաց
 7 իւրովք ժամանակօք զքանն իւր քարոզութեամբ ,
 8 որոյ եղէ ես հաւատարիմ ըստ հրամանի փրկչին մե-
 9 լոյ Մատուծոյ : Տիտոսի որդւոյ սիրելւոյ ըստ հա-
 10 սարակաց հաւատոց , շնորհք և խաղաղութիւն
 11 Մատուծոյ չօրէ՛ և 'ի Տեառնէ Ախուսէ Վրիս-
 12 տոսէ փրկչէ մերմէ : Այսն այնորիկ իսկ թողի
 13 զքեզ 'ի Արեւտէ , զի որ ինչ միտնգամ պակաս
 14 իցէ՝ ուղղեսցես , և կացուսցես ըստ քաղաքաց երի-
 15 ցունս՝ որպէս և ես քեզ պատուիրեցի : Եթէ ոք
 16 անարատ իցէ , միոյ կնոջ այր , որդեակս ունիցի հա-
 17 վատացեալս՝ և ոչ յամբաստանութիւն անառակու-

- կոպոսին անարատ լինել՝ որպէս և Մատուծոյ անտե-
սի . մի՛ յանդուգն , մի՛ բարկացող , մի՛ թշնամա-
8 նօղ , մի՛ հարկանօղ , մի՛ զօշաքաղ . Ե՛ւլ հիւրա-
սէր , բարեսէր , ցած , արդար , սուրբ , ժուժկալ .
9 Վ՛երակացու լինել հաւատարիմ բանին վարդապե-
տութեան , զի կարող իցէ և մխիթարել ողջմատու-
թեամբ վարդապետութեանն , և զհակառակորդան
10 կշտամբել : Վ՛անզի բազումք են անհնազանդք՝
զրախօսք և մտախաբք . մանտանդ որ ՚ի թլիատու-
11 թենէ անտի են . Օ՛րոս պարտ է ըմբերանել . որք
զամենայն տունս կործանեն , և ուսուցանեն զոր չէ՛
արժան՝ վասն զօշաքաղութեան :
- 12 Ե՛սաց ոմն ՚ի նոցանէ՝ իւրեանց իսկ մարգարէ ,
կրետացիք հանապազատութեամբ՝ չարաճճիք՝ դատար-
13 կապորութք : Եւ ստոյգ է վկայութիւնս այս . վասն ու-
րոյ կշտամբեսցես զնոսա խստագոյնս , զի առողջա-
14 ցին ՚ի հաւատս . Եւ մի՛ հայեսցին ՚ի Հրէական ա-
ռասպելս , և ՚ի պատուէրս մարդկան զառածելոցն
15 ՚ի ճշմարտութենէ : Ե՛մենայն ինչ սուրբ է սրբոց ,
բայց պղծոցն և անհաւատից , ոչինչ է սուրբ . այլ
16 պղծեալ են միտք և խորհուրդք նոցա : Խոստանան
գիտել զՄատուած , և գործովք իւրեանց ուրանան .
պիղծք և անհաւանք՝ և յամենայն գործս բարեաց
անպիտանք :

ԳԼ . Բ

- 1 Ե՛ւլ դու խօսեանց որ ինչ վայելէ ողջամիտ վար-
2 դապետութեանդ : Օ՛երոց զգաստս լինել , պար-

կեշտս՝ ցածունս , ողջամիտս 'ի հաւատս , 'ի սէր , 'ի
 3 համբերութեան , 'ի ժուժկալութեան : Պառաւանց
 նոյնպէս 'ի զգաստութեան՝ 'ի սուրբ վայելչութեան ,
 4 մի՛ բանսարկուս՝ մի՛ գինեմոլս , այլ բարեխրատս . Օ՛ի
 զգաստացուցանիցեն զմանկամարդսն՝ այրասէրս լի-
 5 նել՝ որդեսէրս . Յածունս , սուրբս , անարարս , բա-
 րեգործս , հնազանդս իւրեանց արանց . զի մի՛ բանն
 Լստուծոյ և վարդապետութիւնն հայհոյեացի :
 6 Օ՛երիտասարգս նոյնպէս աղաչեսջի՛ր ցածունս լի-
 7 նել , Լմենեցուն զանձն օրինակ կացուցանել՝ գոր-
 ծոց բարութեան , վարդապետութեամբ զանեղծու-
 թիւն ունել , զսրբութիւն , զպարկեշտութիւն ,
 8 Օ՛բանն ողջմտութեան , անպարսաւ լինել . զի որ
 հակառակորդն իցէ՛ յամօթ լիցի , և մի՛ ինչ ունի-
 9 ցի ասել զմէնջ չարութիւն : Եւսուայից՝ իւրեանց
 սերանց հնազանդ լինել և հաճոյս յամենայնի . մի՛
 10 հակառակօղս , Ս՛ի հատուս . այլ զամենայն հաւատս
 ցուցանել բարութեամբ , զի զփարդապետութիւն
 փրկչին մերոյ Լստուծոյ զարդարեացն յամենայնի :
 11 Վրանզի երևեցաւ շնորհն Լստուծոյ փրկիչ ա-
 12 մենայն մարդկան . Որ խրատէ զմեզ՝ զի ուրասցուք
 զամբարշտութիւն և զաշխարհական ցանկութիւնս .
 զգաստութեամբ և արդարութեամբ և ատուած-
 13 պաշտութեամբ կեցցուք յաշխարհի , Եւ ակն կալ-
 ցուք երանելի յուոյն՝ և յայանութեան փառաց
 մեծին Լստուծոյ՝ և փրկչին մերոյ Եիսուսի Վրիս-
 14 տոսի . Որ ետ զանձն վասն մեր , զի փրկեսցէ
 զմեզ յամենայն անօրէնութենէ , և սրբեցցէ իւր
 ժողովուրդ սեպհական՝ նախանձաւոր գործոց աւ-

- 15 բուժեան : Օչյդ խօսեաց՝ և մխիթարեա՛ և յանդիմանեան ամենայն սաստիւք . զի մի՛ զք իցէ որ զքեզ արհամարհիցէ :

ԳԼ . Գ .

- 1 Եւ յուշարասջիր նոցա , իշխանութեանց և պետութեանց հնազանդ լինել՝ և հպատակ կալ . և ամենայն գործոց բարութեան պատրաստ գտանել .
- 2 Ս՛բ զոք հայհոյել՝ անկոխա լինել՝ հեղս , զամենայն
- 3 ցածութիւն առ ամենայն մարդիկ ցուցանել : Օ՛խ էաք երբեմն և մեք անմիտք , անհաւանք , մոլորեալք . ծառայէաք ցանկութեանց և պէսպէս անառակութեանց . չարութեամբ՝ և նախանձու շրջէաք , ա-
- 4 տեցեալք՝ և զմիմեանս տտէաք : Իսկ յորժամ քաղցրութիւն և մարդասիրութիւն Փրկչին մերոյ
- 5 Մատուծոյ յայանեցաւ , Ս՛չ ՚ի գործոց արդարութեան՝ զոր արարաք մեք , այլ ըստ իւրում ողորմութեանն՝ ապրեցոյց զմեզ ՚ի ձեռն աւազանին միւսանգամ ծննդեանն , և նորոգութեամբ Հոգ-
- 6 ւոյն Սրբոյ . Օ՛ր եհեղ ՚ի մեզ առատութեամբ ,
- 7 ՚ի ձեռն Յիսուսի Վրիստոսի Փրկչին մերոյ . Օ՛խ արդարացեալք շնորհօքն՝ եղիցուք ժառանգաւորք
- 8 յուսով կենացն յաւիտենականաց : Հաւատարիմ է բանս . և ՚ի սոյն կամիմ զքեզ հաստատուն լինել , զի փոյթ արասցեն գործոց բարեաց վերակացու լինել հաւատացեալքն յԱստուած , զի այն է
- 9 բարի և օգտակար մարդկան : Այլ զյիմարութեան խնդիրս՝ և զտոհմաթիւս , և զհեռ՝ և զօրինական

- կռիւսն 'ի բաց մերժեսցիր . զի անօգուտք են՝ և
 10 սնոտիք : Յառնէ հերձուածողէ՝ յետ միանգամ և
 11 երկիցս խրատելոյ՝ հրաժարեսցիր . 'Վիտասցիր՝ զի
 թիւրեալ է այնպիսին , և մեղանչէ՝ անձամբ զանձն
 12 դատապարտեալ : Եւ յորժամ յղեցից առ քեզ
 զԼուտեմայ , կամ զՏիւքիկոս , փութասցիր գալ առ
 իս 'ի 'Նիկոպօլիս . զի անդ եղի 'ի մտի ձմերել :
 13 Եւ զՕնոն զօրինական դպիր՝ և զԼյօղոս՝ փութ
 թով արձակեսցիր , զի մի՛ ինչ պակասիցէ նոցա :
 14 Ուսցին և մերքն ևս բարեաց գործոց վերակացու
 լինել 'ի պէտս կարևորս , զի մի՛ անպտուղք լինի-
 15 ցին : Ողջոյն տան քեզ՝ որ ընդ իս են ամենեքին :
 Ողջոյն տուր սիրելեաց մերոց հաւատովք , Ընորհք
 ընդ ձեզ ամենեսին . ամէն :

Եւ Տիտոս կրեպացոց էկեղեցոյն տառլին յետևա-
 գրեալ եպիսկոպոս , գրեցաւ 'ի 'Նիկոպօլիս Սալուտով-
 նացոց :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԵՌԵՔԵԼՈՅ

ԱՌՓԻԼԻՄՈՆ

- 1 **Պ**ՕՂՈՍ կապեալ Ախուսի Վրիսաոսի, և Տիմո-
2 թէոս եղբայր . փիլիմոնի սիրելոյ և գործակ-
3 ուարակցի մերոյ՝ և առանին եկեղեցւոյդ : Շ նորհք
4 մէ՛ և ՚ի Տեառնէ Ախուսէ Վրիսաոսէ : Վահա-
5 նամ զԱստուծոյ իմոյ՝ յամենայն ժամ յիշատակ-
6 եալ յաղօթս իմ վասն քո , Իբրև լսեմ զքո հա-
7 ւասան և զսէր , զոր ունիս առ Տէր Ախուս՝ և առ
8 ամենայն սուրբա : Օ՛ի հաղորդութիւն հաւատացն
9 քոց արգոյ լինիցի՝ գիտութեամբ ամենայն բարու-
10 թեան , որ ՚ի ձեզ է ՚ի Վրիսաոս Ախուս : Ինդու-
11 թիւն յոյժ ընկալայ՝ և մխիթարութիւն ՚ի վերայ
12 սիրոյն քո . զի գութք սրբոց քև հանգուցեալ են
13 եղբայր : Ա՛սան որոյ բազում համարձակութիւն
14 ունիմ ՚ի Վրիսաոս՝ հրաման տալ քեզ զարժանն
15 Ա՛սան * սիրոյ . մանաւանդ թէ աղաչեմ իսկ այն-
16 պիսի լինել՝ որպէս և Պօղոս՝ ծերացեալ , արդ և

* Ի՛նչոն, սիրոյ , մանաւանդ աղաչեմ , այնպի-
սի գոլով՝ որպէս Պօղոս

10 կապեալ ևս Յիսուսի Վրիստոսի : Աղաչեմ զքեզ
 վասն որդւոյ խնոյ՝ զոր ծնայ 'ի կապանս իմ, զՄեծ-
 11 սիմոն . Որ երբեմն անպիտան էր քեզ . բայց սրդ
 12 քեզ և ինձ պիտանի . զոր յղեցի առ քեզ : Եւ
 13 դու զգո՛ւ ընկալջիր՝ այսինքն է զիմ ազիս : Թոր
 կամէի առ իս արգելուլ, զի ընդ քո ունիցի ինձ
 14 սպաս 'ի կապանս աւետարանին : Բայց առանց քո
 կամաց ոչինչ կամեցայ առնել, զի մի բարիքդ քո
 15 'ի հարկէ լինիցին՝ այլ կամաւ : Եւ թերևս վասն
 այնորիկ մեկնեցաւ առ Ժամանակ մի, զի յաւիտ-
 16 եան ունիցիս զդա . Սի՛ ևս իբրև զծառայ՝ այլ 'ի
 վեր քան զծառայ, իբրև զեղբայր սիրելի . եթէ
 ինձ այսպէս, հրչափ ևս առաւել քեզ մարմնով՝
 17 և Տերամբ : Եթէ զիս քեզ հաղորդ համարիցիս,
 18 ընկա՛լ զդա իբրև զիս : Եւ եթէ յանցուցեալ ինչ
 19 իցէ՝ կամ պարտիցի, զայն ինձ համարեա՛ց : Ես
 Պողոս գրեցի իմով ձեռամբ . ես հատուցից, զի
 մի ասիցեմ քեզ՝ թէ և դու զանձն քո ինձ պար-
 20 տիս : *Այո՛ եղբայր՝ ես քո փոխանակ եղէց՝ 'ի
 21 Տէր . հանգո՛ զաղիսդ իմ 'ի Վրիստոս : Յուսացեալ
 'ի հնազանդութիւնդ քո՝ գրեցի առ քեզ . քանզի
 գիտեմ թէ առաւել ևս քան զոր ասեմդ՝ առնիցես :
 22 Սիանգամայն և պատրաստեսջիր ինձ վանս . քան-
 զի յուսամ եթէ աղօթիւք ձերովք շնորհեցայց
 23 ձեզ : Ողջո՛յն տայ ձեզ Եպափրաս գերեկից իմ 'ի
 24 Վրիստոս Յիսուս, Եւ Սարկոս և Արիստարքոս և
 25 Ղեմաս և Ղուկաս՝ գործակիցք իմ : Եւ շնորհք

* 'ի Յոյնն, Այո՛ եղբայր, ես քեզ վայելեցից

Տեսան մերոյ Յիսուսի Վրիստոսի ընդ ոգւոյդ ձե-
րում. ամէն :

Եւ Քիլէնովն եւ առ Եպփէա գետքս Ռեւսիայ . եւ առ
Եքսիպպաս սարխաւագ Կողոսսացոցն Էլէզէցոյն , Գրե-
ցաւ 'ի Հռովմէ 'ի յեան Ռեւսիայ Ժառայի :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՌԵՐԵԼՈՅ

ԱՌ ԵՐԲԱՅԵՑԻՍՆ

ԳԼ. Ե.

- 1 **Բ** ԱԶՈՒՄ մասամբք և բազում օրինակօք կանխաւ
խօսեցաւ Եստուած ընդ հարսն մեր մար-
2 գարէիւք . 'Ի վախճան աւուրցս այսոցիկ խօսեցաւ
ընդ մեզ Որդւովն՝ զոր ետ ժառանգ ամենայնի . ո-
3 թով և զյաւիտեանսն արար : Որ է լոյս փառաց՝ և
նկարագիր էութեան նորա . որ կրէ զամենայն բա-
նիւ զօրութեան իւրոյ . սրբութիւն մեղաց մերոց
արարեալ՝ նստաւ ընդ աջմէ մեծութեանն 'ի բար-
4 ձունս : Եւնչափ առաւել եղեալ քան զհրեշտակս ,
որչափ լաւ ևս քան զնոսա անուն ժառանգեաց :
5 Վանզի ցո՞ երբէք ասաց 'ի հրեշտակաց . Որդի իմ
ես դու՝ ես այսօր ծնայ զքեզ . և դարձեալ՝ թէ ես
6 եղէց նմա 'ի Հայր , և նա եղիցի ինձ յՈրդի : Եւ
յորժամ միւսանգամ մուծցէ զանդրանիկն յաշ-
խարհ , ասէ . Երկիր պագցեն նմա ամենայն հրեշ-
7 տակք Եստուծոյ : Եւլ առ հրեշտակսն ասէ . Ո՛
արար զհրեշտակս իւր հոգիս , և զպաշտօնեայս իւր
8 բաց հրոյ : Իսկ ցՈրդին ասէ . Ըթող քո Եստուած

- յաւիտեանս յաւիտենից . գաւազան ուղղութեան՝
- 9 գաւազան արքայութեան քո : Սիրեցեր զարդարութիւն և ստեցեր զանօրէնութիւն . վասն այսորիկ օծ զքեզ Մատուած՝ Մատուած քո՝ իւղով ուրախութեան՝
- 10 առաւել քան զընկերս քո : Եւ դու Տէր ՚ի սկզբանէ զերկիր հաստատեցեր . և գործք ձեռաց քոց երկինք են : Նորբա կորնչին՝ և դու կաս և մնաս .
- 12 ամենեքեան իբրև զձորձս մաշեսցին , Եւ իբրև զվերարկուս . գալարեսցես զնոսա իբրև զհանդերձ , և գալարեսցին . բայց դու նոյն իսկ ես՝ և ամբ քո ոչ
- 13 պակասեն : Յո՛ր երբէք ասաց ՚ի հրեշտակաց . Նիսա ընդ աջակէ իմակ՝ մինչև եղից զթշնամիս քո պատ-
- 14 ուանդան ոտից քոց : Ոչ ապաքէն ամենեքեան հոգիք են հարկաւորք՝ որ առաքին ՚ի սպասաւորութիւն վասն այնոցիկ , որ ժառանգելոցն են զփրկութիւն :

ԳՂ Բ

- 1 Սասն այնորիկ պարտ է մեզ առաւել ևս ունկընդիր լինել բանիցն ասացելոց՝ զի մի՛ երբէք նուա-
- 2 զեսցուք : Օ՛ի եթէ որ ՚ի ձեռն հրեշտակաց խօսեցաւ բանն՝ հաստատուն եղև , և ամենայն յանցաւորութիւն և անհնազանդութիւն ընկալաւ զպատիժ
- 3 պատուհասի . Սեք զիմորդ ապրեսցուք հեղզացեալք յայնպիսի փրկութենէ , որ սկիզբն առ խօսելոյ ՚ի հեռունէ . և ՚ի ձեռն այնոցիկ որ լուանն՝ ՚ի մեզ
- 4 հաստատեցաւ . Սկայեալ Մատուծոյ նշանօք և արուեստիւք և պէսպէս զօրութեամբք , և մասամբք
- 5 անգլոյն Սրբոյ՝ ըստ իւրոց կամաց : Օ՛ի ոչ եթէ

- Տրեշտակաց հնազանդեցոյց զհանդերձեալ աշ-
 6 խարհն , վասն որոյ մեքս խօսիմք : Այլայեաց ոք
 ուրեք՝ և ասէ . «Օհնչ է մարդ՝ եթէ յիշեսցես
 զնա , կամ որդի մարդոյ՝ թէ այց արասցես նմա :
 7 Փոքր մի խոնարհ արարեր զնա քան զհրեշտակս .
 փառօք և պատուով պսակեցեր զնա՝ և կացուցեր
 8 զնա ՚ի վերայ ձեռակերտաց քոց : Օճմենայն ինչ
 հնազանդ արարեր ՚ի ներքոյ ոտից նորա : Արդ ՚ի
 հնազանդեցուցանելն զամենայն , ոչի՛նչ եթող
 անհնազանդ ՚ի նմանէ . բայց պիտի՛նչ ևս տեսա-
 9 նեմք հնազանդեալ նմա զամենայն : Այլ զփոքր մի
 խոնարհեալ քան զհրեշտակս տեսանեմք զՅիսուս՝
 վասն չարչարանաց մահուն , փառօք և պատուով
 պսակեալ . զի շնորհօքն Աստուծոյ վասն ամենե-
 10 ցուն զմահ ճաշակեսցէ : Օհ վայելէր իսկ նմա ,
 վասն որոյ ամենայն՝ և որով ամենայն , * բազում
 որդիս ՚ի փառս ածել՝՝ և զառաջնորդ փրկութեան
 նոցա չարչարանօք կատարել :
 11 Օհ որ սրբէն և որ սրբին՝ ՚ի միողէ էին ամենե-
 քին , վասն որոյ ոչ ածթ համարի եղբարս ան-
 12 ուանել զնոսա , և ասել : Պատմեցից զանուն քո
 եղբարց իմոց . ՚ի մէջ եկեղեցւոյ օրհնեցից զքեզ :
 13 Եւ դարձեալ՝ թէ Ես եղէց յուսացեալ ՚ի նա . և
 դարձեալ՝ Ահաւասիկ ես և մանկունք իմ , զոր ետ
 14 ինձ Աստուած : Արդ՝ որովհետեւ մանկունք հաղոր-
 դեսցին արեան և մարմնոյ , և ինքն իսկ մերձաւո-
 րութեամբ կցորդ եղև նոցունց . զի մահուն իւրով

* ՚ի Յոյն , յածելն ՚ի փառս զբազում որդիս

- խափանեցէ զայն , որ զիշխանութիւն մահուն ու
 15 նէր , այսինքն է՝ զՍատանայ . Եւ ապրեցուցէ
 զայնոսիկ , որ մահուն երկիւղիւ հանապազ կէին
 16 վտարանդեալք ՚ի ծառայութիւն : Վանզի ոչ եր-
 բէք զՏրեշտակաց բունն հարկանէ . այլ զզաւակէն
 17 Մքրահամու բունն հարկանէ : Ուստի պարտ իսկ
 էր նմա ամենայնիւ եղբարց նմանել . զի ողորմած
 լինիցի , և հաւատարիմ քահանայապետ յաստ-
 ուածակոյս կողմանէ անտի , առ ՚ի քաւելոյ զմեզս
 18 ժողովրդեանն : Զ՛ի որով ինքն չարչարեցաւ ,
 զփորձ առեալ՝ կարօղ է և փորձանաւորացն օգնա-
 կան լինել :

ԳՂ. Գ

- 1 Ուստի եղբարք սուրբք՝ երկնաւոր կոչմանն բա-
 ժանորդք , նայեցարձեք ընդ Մաքեալն և ընդ Վա-
 հանայապետ խոստովանութեան մերոյ ընդ Ախուս
 2 Վրիստոս . Որ հաւատարիմ է արարչին իւրոյ՝ որ-
 3 պէս և Ս՛ովսէս յամենայն ՚ի տան նորա : Զ՛ի ա-
 ուաւել ևս փառաց քան զՍ՛ովսէս արժանի եղև .
 որչափ առաւել պատիւ ունիցի քան զտունն՝ տանն
 4 առնելի : Զ՛ի ամենայն տուն կազմի , յուսմէ կազ-
 5 մի . իսկ որ զամենայնն արար , Մտուած է : Ս՛ով-
 սէս հաւատարիմ է յամենայն տան նորա իբրև
 զծառայ՝ առ ՚ի վկայութենէ բանիցն ասացելոց :
 6 Եւ Վրիստոս իբրև որդի ՚ի վերայ տան իւրոյ .
 որոյ տունն մեք իսկ եմք . միայն թէ զհամարձակու-
 թիւն և զպարծանս յուսոյն մինչև ՚ի վախճան

- 7 Հաստատուն ունիցիմք : Այսան որոյ այսպէս ասէ
 Հոգին Սուրբ . այսօր եթէ ձայնի նորա լուիցէք ,
 8 Ս'ի խտացուցանէք զսիրտս ձեր իբրև 'ի դառնու-
 9 թեանն՝ յաւուրն փորձութեան յանապատի . Ուր
 փորձեցին զիս հարբն ձեր . քննեցին զիս՝ և տեսին
 10 զգործս իմ զքառասուն ամ . Այսան որոյ տաղակա-
 ցայ ազգան այնուիկ , և ասացի . Ս'իշտ մոլորեալ
 են սրտիւք . և նոքա ոչ ծանեան զճանապարհս
 11 իմ . Որպէս երգուայ 'ի բարկութեան իմում՝ թէ
 Ս'տցեն 'ի հանգիստ իմ :
- 12 Տեսէք եղբարք՝ գուցէ երբէք լինիցի յումեք 'ի
 ձէնջ սիրտ չար անհաւատութեան՝ ապստամբ լի-
 13 նել յՄատուծոյ կենդանւոյ : Եւսլ մխիթարեցէք
 զմիմեանս զօրհանապազ՝ մինչդեռ այսօրդ առաջի
 կայ . զի մի՛ ոք խտասցի 'ի ձէնջ խաբէութեամբ
 14 մեղաց : Բանզի բաժանորդք եղեաք Բրիստոսի .
 միայն թէ զսկիզբն հաստատութեանն մինչև ցվախ-
 15 ճան պինդ կայցուք : Հասելն , Եւսօր եթէ ձայնի
 նորա լուիցէք՝ մի՛ խտացուցանէք զսիրտս ձեր իբ-
 16 րև 'ի դառնութեանն : Բանզի ոմանք լուան և
 դառնացուցին , այլ ոչ ամենեքեան՝ որ ելեալ էին
 17 յԵգիպտոսէ 'ի ձեռն Ս'ոփսեսի : Յումք տաղակա-
 ցաւ զքառասուն ամն . ոչ ապաբէն 'ի յանցուցե-
 18 լոցն . որոց ոսկերքն անկան՝ յանապատի անդ :
 19 Ո՞րմ երգուաւ չմտանել 'ի հանգիստն իւր , եթէ
 ոչ անհաւատիցն : Եւ տեսանեմք՝ զի ոչ կարացին
 մտանել վասն անհաւատութեանն :

ԳԼ. Գ

- 1 Երկիցուք այսուհետև , գուցե 'ի թողուլ զա-
 2 ւեախան՝ 'ի մտանելոյ 'ի հանգիստն նորա՝ գտանիցի
 3 որպէս և նորբայն . այլ նոցա ոչինչ օգնեաց լուր
 * բանին , չամոքելոցն 'ի հնազանդութիւն հաւա-
 4 սոց :՝ Եւ մեք մտանեմք 'ի հանգիստն , որք հա-
 5 ւատացաքս . որպէս և ասացն՝ թէ Որպէս երդուայ 'ի
 6 բարկութեան իմո՛ւմ , թէ մտցեն 'ի հանգիստ իմ .
 7 թեպէտ և արդիւնքն 'ի սկզբանէ աշխարհի լեալ
 8 էին : Վանզի ասէ ուրեք վասն աւուրն եօթնե-
 9 րորդի այսպէս . Եւ հանգեալ Եստուած յաւուրն
 10 եօթներորդի յամենայն գործոց իւրոց : Եւ ասա
 11 գարձեալ ասէ՝ Ի՞նչ մտցեն 'ի հանգիստ իմ : Եւ
 12 արդ՛՛ք քանզի արգելան ոմանք մտտնել՝ 'ի նա ,
 13 և որք յառաջագոյն աւետարանեալն էին՝ չմտին
 14 վասն անհաւատութեանն . Վարձեալ այլ օր սահ-
 15 մանէ՝ զայսօրն 'ի Վաւթի , և ասէ՝ յետ այնչափ
 16 ժամանակաց , որպէս յառաջագոյնն ասաց , Եւ յօր
 17 եթէ ձայնի նորա լուիցէք՝ մի՛ խտացուցանէք զսիրտս
 18 ձեր : Եւ ի եթէ զնոսա Յետվայ հանգուցեալ
 էր , ապա վասն այլոյ աւուր ոչ խօսէր յետ այնու-

* 'Ի Յոյն , բանին՝ ոչ խառնեալ հաւատովք
 լսողացն

† 'Ի Յոյն , քանզի կայ մնայ ոմանց մտանել

- 9 ըիկ : * Եւրդ ուրեմն նուազեալ է շաբաթումն ժո-
 10 ղովըդեանն Եստուծոյ :” Եւ որ եմուտ ՚ի հան-
 գիսան նորա , ե նա հանգեալ յիւրոց գործոց ան-
 տի . որպէս և Եստուած յիւրայոցն :
- 11 Փուլթասցո՛ւք այսուհետև մտանել յայն հանգիստ .
 զի մի՛ դք ընդ նովին օրինակաւ անհաւատութեանն
 12 անկանիցի : Վանզի կենդանի է բանն Եստուծոյ՝
 և ազգօզ՝ և հատու քան զամենայն սուր երկսայրի ,
 և անցանէ մինչև ցորոշումն շնչոյ ե ոգւոյ՝ ե յօդից
 և ուղղոց . և քննիչ է մտաց՝ և խորհրդոց սրտից .
- 13 Եւ չիք արարած աներեւոյթ յերեսաց նորա . այլ
 ամենայն ինչ մերկապարանոց կայ . առաջի աչաց նո-
 14 թա՛ զորմէ մեր բանքս են : Ունիմք այսուհետև Վա-
 հանայապետ մեծ անցեալ ընդ երկինս , զՅիսուս
 զՈրդին Եստուծոյ . պինդ կալցուք զխոստովանու-
 15 թիւնն : Վանզի ո՛չ եթէ ունիմք քահանայապետ՝
 որ չիցէ կարօղ շարձարակից լինել տկարութեան
 մերոյ . այլ փորձ է ամենայնիւ ըստ նմանութեան ,
 առանց մեղաց :
- 16 Սատիցո՛ւք այսուհետև համարձակութեամբ ա-
 ռաջի աթոռոյ շնորհացն նորա . զի ընկալցուք զո-
 ղորմեութիւն և գտցուք շնորհս ՚ի դէպ ժամանակի
 օգնականութեան :

* ՚ի Յոյնն , Ուրեմն կայ մնայ ժողովըդեանն Ես-
 տուծոյ շաբաթումն

ԳԼԵ

- 1 Օյի ամենայն քահանայապետ 'ի մարդկանէ առ-
 եալ՝ վասն մարդկան կայ յաստուածակոյս կողմն
 անդր . զի մատուցէ պատարագս և զոհս վասն մե-
- 2 ղաց : Աստուծոյ չարչարակից կարող է լինել տգի-
 տաց և մոլորելոց . քանզի և ինքն իսկ տկարու-
- 3 թեամբ զգածեալ է : Ասան այնորիկ հարկ է՝ որ-
 պէս վասն ժողովրդեանն , նոյնպէս և ընդ անձին
- 4 մատուցանել պատարագս վասն մեղաց : Եւ ոչ ե-
 թէ անձամբ ոք առնու պատիւ . այլ կոչեցեալն
- 5 յԱստուծոյ՝ որպէս և Ահարոնն : Այնպէս և
 Վրիստոս ոչ եթէ անձին ինչ շուք եղ լինել քահա-
- 6 ես դու՝ ես պսօր ծնայ զքեզ : Արպէս և 'ի միւ-
 սումն ասէ . 'Կու ես քահանայ յաւիտեան ըստ
- 7 կարգին Աբրիսեդեակի : Ար յաւուրս մարմնոյ իւրոյ
 աղօթս և պաղատանս առ այն , որ կարողն էր ապ-
 րեցուցանել զնա 'ի մահուանէ , ուժգին գոչմամբ և
 արտասուօք մատուցանէր . և լսելի լինէր առ լա-
- 8 տութեանն : Ի՞նչպէտ և Արդի է՝ ուսու 'ի չարչա-
 9 րանաց անտի զհնազանդութիւն : Եւ իբրև կատա-
 րեցաւ՝ եղև ամենայն հնազանդելոց իւրոց պատ-
- 10 ճառք փրկութեանն յաւիտենից . Եւ անուանեցաւ
 յԱստուծոյ քահանայապետ յաւիտենից ըստ կար-
 ցին Աբրիսեդեակի :
- 11 Ասան որոյ բազումք են մեզ բանք , և դժուա-
 րապատում 'ի մեկնել . քանզի խօթամիտք եղե-
- 12 թուք լսելօք : Վոխանակ զի պարտ էր ձեզ լինել

վարդապետս վասն ժամանակին . դարձեալ պիտոյ է ձեզ ուսանել՝ թէ զինչ են նշանագիրք սկզբաւն բանիցն Լստուծոյ . և եղբրուք կարօտք կաթին՝

13 և ոչ հաստատուն կերակրոյ : Թի ամենայն որ կաթնկեր է՝ սգէտ է բանին արդարութեան , քան

14 զի տղայ է : Լսլ կատարելոցն է հաստատուն կերակուր . որոց վասն ՚ի չափսն հասանելոյ , ճաշակելիքն կիրթ են ընտրութեան բարւոյ և չարի :

ԳԼ . Գ

1 Վասն որոյ թողեալ զբանն սկզբանն Վրիստուսի , ՚ի կատարումն եկեցոցք . մի՛ միւսանգամ արկանել հիմն ապաշխարութեան՝ ՚ի մեռելոտի գործոց անտի , և հաւատոցն որ յԼստուած , Եւ մկրտութեանցն վարդապետութեան , և ձեռնադրութեան ձեռաց , և յարութեան մեռելոց , և դատաստանին յաւիտենից : Եւ արդ՝ արասցոցք զայն ,

4 եթէ Լստուած հրամայեսցէ : Վանզի անհնար է միանգամ * մկրտելոցն , որ ճաշակեցին յերկնաւոր պարգևացն , և հաղորդք եղեն Հոգւոյն Սրբոյ ,

5 Եւ զգեղեցիկ բանին Լստուծոյ ճաշակս ճաշակեցին , և զգորութիւնս հանդերձելոյ աշխարհին , Եւ կործանեսցին , միւսանգամ նորոգել յապաշխարութիւն . և վերստին † ՚ի խաչ հանել անձանց զլորդին Լստուծոյ , և դարձեալ խայտառակել :՝ Վան-

7

* Ի Յոյն , լուսաւորելոցն

† Ի Յոյն , ՚ի խաչ հանեալ անձանց զլորդին Լստուծոյ , և դարձեալ խայտառակեալ

- զի երկիր՝ որ ըմպիցէ զանձրև բազում անգամ եկեալ ՚ի վերայ նորա , և ծնանիցի արդիւնո շայեկանս նոցա՝ վասն որոյ գործեցին , ընդունի զօրհնութիւն յԼստուծոյ : Իսկ որ բերէ զփուշ և զառասակ , անպիտան է և մերձ յանէծս , և վախճան նորա յայրումն :
- 9 Իսկ ճաստատեալ եմ վասն ձեր սիրելիք՝ ՚ի լաւանդր , և որ լին է փրկութեամբ . զի թէպէտ և
- 10 պսպէս խօսիմք , Ո՛չ եթէ անիրաւ ինչ է Լստուած՝ մոռանալ զգործս ձերի և զսէրն՝ զոր ցուցէք յանուն նորա . զի պաշտէիք զսուրբսն՝ և պաշտէք : Եւ մեք ըղձանամք՝ զի իւրաքանչիւրոք ՚ի ձէնջ զնոյն փոյթ ցուցանիցէ ՚ի ճաստատութիւն
- 12 յուսոյն՝ մինչև ցվախճան . Եւ մի հիւանդամիտք լինիցիք : Եւ մանօղք եղբրուք այնոցիկ որ հաւատովքն և երկայնմտութեամբ ժառանգեցին զաւետսն :
- 13 Եւ մի Լքրահամու խոտացեալ զաւետսն Լստուծոյ , քանզի յայլ ոք ՚ի մեծ ոչ գոյր երգնու՝ ճանձն իւր երգուաւ , և ասէ . Եւ յորհնելով օրհնեցից զքեզ , և բազմացուցանելով բազմացուցից զքեզ : Եւ այնպէս երկայնամիտ եղեալ՝
- 16 եհաս աւետեացն : Եւ պարէն մարդիկ՝ որ ինչ ՚ի վեր է քան զինքեանս՝ յայն երգնուն . և ամենայն հակառակութեան նոցա վճիռ առ ՚ի ճաստատութիւն ,
- 17 երգումն է : Որով առաւել ևս կամեցեալ Լստուծոյ՝ ցուցանել ժառանգաւորաց աւետեացն զճաստատութիւն խորհրդոյն իւրոյ , միջնորդեաց երգմամբ : Եւ երկու անփոփոխելի իրօքն՝ որովք անհնարին իցէ ստել Լստուծոյ , ճաստատուն մի

Թարութիւն ունիցիմք . որք ապաստան եղեաք
 19 բուռն հարկանել զհանդերձեալ յուսոյն . Օ, որ իբ-
 րև զխարիսխ հաստատուն և անշարժ ունիցիմք ան-
 ձանց մերոց , որ և մտանիցէ 'ի ներքին կողմն վա-
 20 րագուրին . Ուր կարապետն մեր Յիսուս եմոտ
 վասն մեր , ըստ կարգին Ս'ելքիսեդեկի՝ եղև քա-
 հանայապետ յաւիտենից :

ԳՂ : Է :

1 Վանզի այս Ս'ելքիսեդեկի՝ Թագաւոր էր Սաղե-
 մայ . քահանայ Լ'ստուծոյ բարձրելոյ . որ եւ ընդ-
 առաջ Լ'քրահամու , յորժամ դարձեալ գայր 'ի
 2 կոտորածէ Թագաւորացն՝ և օրհնեաց զնա . Որում
 և տասանորդս յամենայնէ ետ Լ'քրահամ . նախ
 Թարգմանի Թագաւոր արդարութեան , ապա Թա-
 գաւոր Սաղեմայ՝ որ է Թագաւոր խաղաղութեան .
 3 Լ'նհայր՝ անմայր՝ չհամարեալ յազգս , որոյ ոչ
 սկիզբն աւուրց և ոչ կատարած կենաց , նմանեալ
 Որդւոյն Լ'ստուծոյ՝ կայ մնայ քահանայ մշտնջենա-
 4ւոր : Լ'քդ տեսէք որպիսի դք էր սա , որում և
 Լ'քրահամ տասանորդս ետ յաւարէ անտի՝ նահա-
 5պետն : Եւ որք յորդուցն՝ Ղ և եայ զքահանայու-
 թիւնն առնուն , պատուէր ունին տասանորդել
 զժողովուրդն ըստ օրինացն . այսինքն է՝ զեղբարս
 իւրեանց . Թէպէտ և ելեալ իցեն յերանացն Լ'ք-
 6րահամու : Իսկ չհամարեալն յազգս 'ի նոցանէ՝
 տասանորդեաց զԼ'քրահամ՝ և զնա որոյ զաւետիսն
 7 ընկալեալ էր , օրհնեաց : Օ, ի առանց ամենայն

- 8 Հակառակութեան , նուազն 'ի լաւէ անտի օրհն-
 նեսցի : Եւ աստ մարդք մահկանացուք տասանորդս
 առնուն . բայց անդ վկայեցաւ՝ թէ կենդանի է . և
 9 որպէս բանից կարգ է ասել . Թէ Լքրահամաւ
 և Ղլի խկ՝ որ զտասանորդան առնոյր , տասանոր-
 10 դեցաւ : Օ՛ի դեռ ևս յերանս հօր իւրոյ էր՝ յոր-
 ժամ ընդ առաջ եղև նմա ՍԵԼՔԻՍԵՂԵԿ :
 11 Իսկ արդ՝ եթէ կատարումն 'ի ձեռն Ղլտացւոց
 քահանայութեանն էր , քանզի ժողովուրդն յայն
 օրէնս գրեցաւ . զի՛նչ պիտոյ է ըստ կարգին ՍԵԼ-
 քիսեղեկի պլլում քահանայի յառնել , և ոչ ա-
 12 սել՝ թէ ըստ կարգին Լ՛հարովի : Լ՛յլ 'ի փո-
 փոխել քահանայութեանն , հարկ էր և օրի-
 13 նացն փոփոխումն լինել : Օ՛ի զորմէ այսպէսն ա-
 սի՛ յայլմէ ազգէ կալաւ հաղորդութիւն , յորմէ ոչ
 14 իք երբէք եղև հաղորդ սեղանոյն : Լ՛րդ՝ յայտ խկ
 է , թէ յազգէ Յուդայ ծագեաց Տէր մեր . յորմէ
 ազգէ վասն քահանայից Սովսէս ինչ ի՛նչ ճանեաց :
 15 Եւ ևս առաւել յայտ է՝ թէ ըստ նմանութեան
 16 ՍԵԼՔԻՍԵՂԵԿԻ յառնելոց է այլ քահանայ , Որ ի՛նչ
 ըստ մարմնաւոր պատուիրանին եղև , այլ ըստ զօ-
 17 ռութեան կենացն անվտխճանից : Վանզի վկայե-
 ցաւ , թէ՛ Ղու ես քահանայ յաւիտեան ըստ կար-
 18 գին ՍԵԼՔԻՍԵՂԵԿԻ : Լ՛քհամարհութիւն լինէր առա-
 ջին պատուիրանին՝ վասն նորին տկարութեան և ան-
 19 շահութեան . Վանզի ոչինչ կատարումն գործեցին
 օրէնքն , * և մուտ ազնուական յուսոյն՝ որով մեր-

* Ի Յոյն , այլ

- 20 ձենամք առ Լճատուած : Եւ այնչափ , զի ո՛չ առանց
 երդման . զի են ոմանք՝ որ առանց երդման են կաց-
- 21 եալ քահանայք : Բայց սա երդմամբ 'ի ձեռն այ-
 նորիկ՝ որ ասացն 'ի նա . Երդուաւ Տէր՝ և ո՛չ ևս
- 22 զղջասցի , դու ես քահանայ յաւիտեան : Եւ այն-
 չափ լաւագոյն ուխտի եղև երաշխաւոր Յիսուս :
- 23 Եւ բազում են կացեալ քահանայք՝ վասն մահու
 24 արգել լինելոյ 'ի մշտնջենաւորել : Իսկ սա վասն
 յաւիտեան կալոյ՝ առանց անցանելոյ ունի զքահա-
- 25 նայութիւնն : Ուստի և կենդանի առնել համօրէն
 կարօղ է զմատուցեալս նովաւ առ Լճատուած . քան-
 զի միշտ կենդանի է՝ լինել բարեխօս վասն նոցա :
- 26 Օ՛րի այսպիսի իսկ և վայել էր մեզ քահանայա-
 պետ , սուրբ՝ անմեղ՝ անարատ՝ զատեալ 'ի մեղա-
- 27ւորաց , և բարձրացեալ քան զերկինս . Որում ո՛չ
 հանապազ հարկ է որպէս այլոց քահանայապետիցն ,
 նախ վասն իւրեանց մեղացն պատարագս մա-
 տուցանել՝ և ապա վասն ժողովրդեանն . իսկ սա
 զայն միանգամայն կատարեաց , զի զանձն իւր մա-
- 28տոյց պատարագ : ()րէնքն զմարդիկ կացուցանեն
 քահանայապետս զգածեալս տկարութեամբ . իսկ
 բանն երդման յետ օրինացն՝ զՈրդի , որ յաւիտեան
 կատարեալ է :

ԳԼ Բ

- 1 Եւ բանից գլուխ խօսիցս՝ այնպիսի ունիմք քա-
 հանայապետ , որ նստաւ ընդ աջմէ մեծութեան ա-
- 2 թոռոյն յերկինս , Սրբութեանցն պաշտօնեայ՝ և

- խորանին ճշմարտութեան , զոր Տէրն կանգնեաց՝ և
 3 ոչ մարդ : Օ,ի ամենայն քահանայապետ վասն մա-
 տուցանելոյ զզոհս և զպատարագս կայ . ուստի հարկ
 4 է և նմա ունել ինչ՝ զոր մատուցանիցէ : Օ,ի ե-
 թէ էր * յերկրէ , թերևս չէր իսկ քահանայ . զի
 գոյին՝ որ մատուցանէին ըստ օրինացն պատարագ .
 5 Որք առական և օրինական պաշտէին երկնաւորացն .
 որպէս և հրամայեցաւ Ս'ովսէսի՝ յորժամ գործե-
 լոց էր † զվրան ժամուն՝ " Տեսջի՛ր՝ ասէ , արասցեն
 զամենայն ըստ օրինակին՝ որ ցուցաւ քեզ 'ի լերինն :
 6 Ի այց արդ՝ առատագոյն ևս պաշտաման եհաս
 Յիսուս , որչափ լաւագոյն ևս ուխտի է միջնորդ՝ որ
 7 յառաւել աւետիսն օրինադրեցաւ : Օ,ի եթէ առա-
 ջինն անարատ էր , ապա երկրորդին տեղի ոչ խընդ-
 8 րէր : 'Եւ աւասիկ բամբասէ զնոսա և ասէ . Ահա-
 ւասիկ աւուրք եկեացեն՝ ասէ Տէր , և կատարեցից
 'ի վերայ տանն Խարայէլի և 'ի վերայ տանն Յու-
 9 դայ՝ ուխտ նոր . Ո՛չ ըստ ուխտին՝ զոր եդի ընդ
 հարս նոցա յաւուրն յորում առի 'ի ձեռն՝ հանել
 զնոսա յերկրէն Եգիպտացոց . և զի նոքա ոչ կա-
 ցին յուխտին իմում , և ես անփոյթ արարի զնո-
 10 ցանէ , ասէ Տէր ամենակալ : Այլ այս է ուխտն՝
 զոր եղից տանն Խարայէլի յետ աւուրցն այնոցիկ՝
 ասէ Տէր . տաց զօրէնս իմ 'ի միտս նոցա՝ և 'ի
 սիրտս նոցա գրեցից զնոսա . և եղէց նոցա Աստ-
 11 ուած , և նոքա եղիցին ինձ 'ի ժողովուրդ : Եւ ոչ

* Ի Յոյնն , յերկրի

† Ի Յոյնն , զվրանն

- ևս ուսուցանիցեն իւրաքանչիւր զքաղաքակից իւր, և իւրաքանչիւր զեղբայր իւր, և ասիցեն թէ Նոանիւր զՏէր . զի ամենեքին ծանիցեն զիս 'ի փոքրկանց
- 12 մինչև 'ի մեծամեծս նոցա : Օյ քաւիչ եղէց անիրաւութեանց նոցա՝ և զմեղս նոցա և զանօրէնու-
- 13 թիւնս այլ ո՛չ ևս յիշեցից : Ըրդ՝ ասելովն նոր, հնացոյց զառաջինն . և որ հնանայն և ծերանայ՝ մերձ է յապականութիւն :

ԳՂ . ԹԻ

- 1 Սենեկ ունէր և առաջինն իրաւունս աաշտաման
- 2 յայնժամ զաշխարհական սրբութիւնն : Օյ խորանն առաջին հանդերձեցաւ այսպէս . յորում աշտանակն և սեղանն և հացն նուիրաց՝ որ Սրբութիւնն կոչէր : Եւ յետ երկրորդ վարագուրին խորանն՝ որ կոչէր Սրբութիւն սրբութեանց . Յորում կայր բուրվառն ոսկի, և արկոն կտակարանաց պատեալ ներքոյ և արտաքոյ ոսկով . յորում սափորն ոսկի լի մանանայիւ, և գաւազանն Ըհարովնի՝ որ ծաղկեցաւ . և տախտակք կտակարանացն .
- 5 Եւ 'ի վերայ նորա քերովբէքն փառաց՝ որ հովանի ունէին 'ի վերայ քաւութեանն . վասն որոյ ո՛չ է
- 6 այժմ ասել մի ըստ միովէ : Եւ այն ամենայն իբրև այնպէս հանդերձեալ կայր, յառաջին խորանն յամենայն ժամ մտանէին քահանայք զպաշտամունսն
- 7 կատարել . Բայց յերկրորդն միանգամ 'ի տարւոջն քահանայապետն . և զայն ո՛չ առանց արեան, զոր մատուցանէր վասն իւր՝ և վասն ժողովրդեանն

- 8 անգիտութեան : Օպս ցուցեալ Հոգւոյն Սրբոյ՝
մինչև յայտնեալ էր ճանապարհի սրբութեանցն .
քանզի դեռ առաջին խորանն ունէր զհաստատու-
- 9 թիւն . Որ է առակ ժամանակին , որ առաջի կայր .
յորում պատարագքն և զոհքն մատչէին , որք ոչ
կարէին ըստ միտս կատարել զպաշտամունսն . բայց
- 10 միայն կերակրովք և ըմպելօք , Եւ պէսպէս մկրտ-
տութեամբք՝ մարմնոյ արդարութիւնքն . որ մինչև
- 11 ՚ի ժամանակս ուղղութեանն ՚ի վերայ կային : Եւ
Վրիստոս եկեալ Վահանայապետ հանդերձելոցն
բարեաց՝ մեծաւն և կատարելովն՝ և անձեռագործ
խորանաւ , այսինքն է՝ որ ոչ յայսց արարածոց ,
- 12 Եւ ոչ արեամբ նոխազաց և զուարկաց . այլ իւ-
րով արեամբն եմուտ միանգամ ՚ի սրբութիւնն՝
- 13 յաւիտենականս գտեալ զփրկութիւն : Օի եթէ
արիւն ցլուցն և նոխազաց՝ և մոխիր երնջոցն ցտն-
եալ՝ զպղծեալսն սրբէր առ ՚ի մարմնոյ սրբութենէ ,
- 14 Որչափ ևս առաւել արիւնն Վրիստոսի , որ ՚ի ձեռն
Հոգւոյն յաւիտենականի մատոյց զանձն անա-
րատ պատարագ Մտուծոյ , սրբեսցէ զխիղճ մտաց
ձերոց ՚ի մեռելոտի գործոց անտի՝ պաշտել զՄտ-
- 15 ուած կենդանի : Եւ վասն այնորիկ նորոյ ուխտիս
է միջնորդ . զի յորժամ մահ լինիցի՝ ՚ի փրկու-
թիւն վասն առաջին ուխտին յանցանաց , զաւետիս
առցեն հրաւիրեալքն ՚ի ժառանգութիւն յաւիտե-
- 16 նից : Վանզի ուր կտակ է , հարկ է զմահ ՚ի մէջ
17 բերել զկտակագրին : Օի կտակ յետ մահու
հաստատուն է . ապա թէ ոչ՝ զհանրդ իցէ հաստա-
- 18 տուն , մինչ կտակագիրն կենդանի է : Ուստի և

- 19 *ճչ առաջինն առանց արեան նորոգէր :* Վանզի
 իբրև պատմեցաւ ամենայն պատուիրանք օրինացն
 'ի Սովսիսէ ժողովրդեանն , առեալ զարիւն ցլուցն
 և նոխազացն , ջրով և բրդով՝ կարմրով և զոպա-
 յիւ , զկտակարանօքն իսկ և զամենայն ժողովրդ-
 20 եամբն սրսկեաց , Եւ ասէ . Եւս է արիւն կտակին՝
 21 զոր պատուիրեաց ձեզ Եստուած : Եւ զխորանաւն
 և զամենայն կահիւ սպասուն նոյնպէս սրսկեաց
 22 զարիւնն : Եւ գրեթէ ամենայն ինչ արեամբն սր-
 բէր ըստ օրինացն . և առանց հեղման արեան չի-
 23 նէր թողութիւն : Եւս հարկ էր *օրինաւորացն
 այնպիսեօքն սրբել . և բուն իսկ երկնաւորացն՝ ա-
 24 ռաւել ևս պատարագօք քան զնոյնս : Գլի *ճչ ե-*
թէ 'ի ձեռագործ սրբութիւնսն եմուտ Վրիստոս
յօրինակս ճշմարտութեանն . այլ 'ի բուն իսկ յեր-
կինս , †յանդիման լինել երեսացն Եստուծոյ վասն
 25 *մեր :* Ո՛չ զի բազում անգամ մատուցանիցէ զանձն
 պատարագ՝ որպէս քահանայապետն որ մտանէր 'ի
 սրբութիւն սրբութեանցն ամի ամի արեամբն օտա-
 26 ռաւ . Եւս թէ ոչ՝ պարտ էր նմա բազում ան-
 գամ չարչարել իսկզբանէ աշխարհի . բայց արդ՝
 աւասիկ միանգամ 'ի կատարած յաւիտեանց՝ յա-
 նարգսւթիւն մեղաց իւրով պատարագաւն յայա-
 27 նեալ է : Եւ զոր օրինակ կայ մնայ մարդկան մի-
 անգամ մեռանել՝ և յեա այնորիկ դատաստան .
 28 'Եւսնպէս և Վրիստոս միանգամ մատուցեալ պա-

* 'Ի Յոյնն , օրինակաց երկնաւորացն

† 'Ի Յոյնն , այժմ

տարագ առ 'ի բառնալոյ զմեղս բազմաց • իսկ յերկ-
րորդուամբ առանց մեղաց յայտնեսցի այնոցիկ , որ
ակն ունիցին նմա հաւատովք 'ի փրկութիւն :

ԳԼՈՒԺ

- 1 Վանզի զստուեր հանդերձելոց բարեացն ունէին
օրէնքն , և ոչ զնոյն կերպարանս իրացն • ամի ամի
զնոյն պատարագս մատուցանեն ցանգ , որք ոչ են
- 2 կարող զմատուցեալսն կատարել • Եւս թէ ոչ դա-
դարէին 'ի մատուցանելոյ , վասն և ոչ մի ինչ այ-
նուհետև խիղճ մտաց ունելոյ պաշտօնէիցն միան-
- 3 գամ սրբեցելոցն • Եւս անդէն 'ի նմին 'ի յիշա-
- 4 տակս մեղացն կսոյին ամի ամի : Վանզի ոչ կարէր
5 արիւն նոխազացն և ցլուց բառնալ զմեղս : Աստ
որոյ 'ի մտանել իւրում յաշխարհ՝ ասէ • Չզոհս և
զպատարագս ոչ կամեցար , բայց մարմին հաստա-
- 6 տեցեր ինձ • Ընդ ողջակէզս և ընդ վասն մեղացն
7 ոչ հաճեցար : Յայնժամ ասացի թէ Եհաւասիկ
եկի • 'ի ճառս գրոց գրեալ է վասն իմ , առնել
8 զկամս քո Եստուած : Այնքազոյնն ասէ , թէ Ընդ
զոհս և ընդ պատարագս և ընդ ողջակէզս՝ և ընդ
վասն մեղացն ոչ հաճեցար , և ոչ կամեցար՝ որք
9 ըստ օրինացն մատչէին : Եւս ասէ՝ Եհաւասիկ
գամ առնել զկամս քո Եստուած • մերժէ զառա-
- 10 ջինն՝ զի զերկրորդն հաստատեսցէ : Որով կամօք
և մեք սրբեցաք՝ 'ի ձեռն պատարագի մարմնոյն էի-
- 11 սուսի Վրիստոսի միանգամ : Եւ ամենայն քահա-
նայապետ կայ հանապազորդ 'ի պաշտաման • և

զնոյն պատարագս մատուցանէ բազում անգամ ,
 12 որք ո՛չ երբէք կարող են բառնալ զմեղս : Իսկ սա
 զմին վասն մեղաց մատոյց պատարագ . և մշանջենա-
 13 ւոր նստաւ ընդ աջմէ Լստուծոյ : Եւ այսուհետեւ
 ակն ունի՝ մինչև դիցին թշնամիք իւր ՚ի ներքոյ ո-
 14 տից իւրոց : Վանջի միով պատարագաւ կատարեաց
 15 զսրբեալսն ՚ի մշանջենաւորս : Լսլ վկայէ մեզ և
 16 Հոգին Սուրբ յետ ասելոյն յառաջագոյն . Եթէ
 Լսս է ուխտն՝ զոր եղից * ընդ հարս նոցա՝ յետ
 աւուրցն այնոցիկ , ասէ Տէր . տաց զօրէնս իմ ՚ի
 սիրաս նոցա , և ՚ի խորհուրդս նոցա գրեցից զնոսա :
 17 Լսպա ասէ՝ թէ Օմեղս նոցա և զանօրէնութիւնս
 18 նոցա այլ ո՛չ ևս յիշեցից : Իսկ ուր թողութիւն
 է , ո՛չ ևս պիտոյ է վասն մեղաց պատարագ :
 19 Ունիմք այսուհետեւ եղբարք՝ համարձակութիւն
 20 ՚ի մոլոս սրբութեանցն արեամբն Յիսուսի . Օր
 նորոգեաց մեզ ճանապարհ նորոգ և կենդանի ՚ի
 21 ձեռն վարագուրին , այսինքն է՝ մարմնոյ իւրոյ . Եւ
 22 քահանայ մեծ ՚ի վերայ տանն Լստուծոյ . Սատի-
 ցո՛ւք ճշմարիտ սրտիւք՝ լըութեամբ հաւատոց , լու-
 ացեալ զսիրտս ՚ի խղճէ չարեաց՝ և մկրտեալ զմար-
 23 մին ՚ի ջուրն սրբութեան : Պինդ կալցուք զնոստո-
 վանութիւն անշարժ յուսոյն , զի հաւատարիմ է որ
 24 խոստացաւն : Եւ զգուշացո՛ւք միմեանց յորդոր-
 25 մամբք սիրոյ և գործոց բարեաց . Եւ մի թողցուք
 զժողովս միմեանց , որպէս և սովոր են ոմանք . այլ
 միիթարեսցուք , և այնչափ ևս առաւել՝ որչափ

* Ի Յոյնն չի :

- 26 տեսանիցէք զօրն մերձեալ : Օ՛ր կամակար մաօք
եթէ յանցանիցեմք յետ ընդունելութեան գիտու-
թեան ճշմարտութեանն՝ այնուհետև ո՛չ ևս պիտոյ
- 27 է վասն մեզաց պատարագ . Ե՛ւլ ասեղ ակնկալու-
թիւն դատաստանին , և նախանձ հրոյն՝ որ ուտիցէ
- 28 զհակառակորդսն : Ե՛րհամարհեալ ուրուք զօրէնան
Ս՝ովսիսի , առանց ողորմութեանց՝ առ երկուք կամ
- 29 երկւք վկայիւք մեռանէր : Իսկ որչափ սաստիկ
պատժոց արժանի համարիցիք զայն , որ զՈրդին
Ե՛ստուծոյ առ ոտն եհար . և զարիւն նորոյ ուխտին
խառնակ համարեցաւ որով և սրբեցան . և զճո-
- 30 գին շնորհաց թշնամանեաց : Ե՛ւլ գիտեմք զայն՝ որ
ասացն . Իմ են վրէժխնդրութիւնք , և ես հատու-
ցից՝ ասէ Տէր . և դարձեալ՝ թէ Ղափ Տէր զժո-
- 31 ղովուրդ իւր : Ե՛հ մեծ է անկանել ՚ի ձեռս Ե՛ստու-
ծոյ կենդանւոյ :
- 32 Ե՛րդ՝ յիշեցէք զաւուրսն զառաջինս . յորս լու-
սաւորեալք բազում ճգանց և չարչարանաց համբե-
- 33 րէք . Ս՝երթ՝ ՚ի նախատինս և ՚ի նեղութիւնս խայ-
տառակեալք , մերթ կցորդք այնպիսեաց վաստա-
- 34 կաւորացն լինել : Վանզի և ընդ կապեալս չարչա-
րեցարուք , և զյափշտակութիւն ընչից ձերոց խըն-
դութեամբ ընկալարուք . քանզի գիտէիք թէ լա-
ւագոյն ևս ստացուածս ունիք անձանց յերկինս՝ ուր
- 35 կանն և մնան : Ե՛րդ մի՛ մերժէք ՚ի ձէնջ զհամար-
ձակութիւնն ձեր , յորում կայ մեծաց վարձուց հա-
- 36 տուցումն : Պիտոյ է ձեզ համբերութիւն . զի զկամս
- 37 Ե՛ստուծոյ արարեալ՝ հասջիք աւետեացն : Օ՛ր
փոքր միւս ևս քան որչափ՝ որ գալոցն իցէ՝ եկեսցէ ,

- 38 և ոչ յամեսցէ : Օ՛ր արդարն * իմ 'ի հաւատոց
կեցցէ . և եթէ յերկմիտս ոք իցէ , ոչ հաճեսցի
39 ընդ նա անձն իմ : Բայց մեք ոչ եթէ երկմտու
թեամբ եմք 'ի կորուստ , այլ հաւատովք 'ի փրկու
թիւն հոգւոց :

ԳԼ ԺԼ

- 1 Օ՛րնչ են հաւատք , եթէ ոչ՝ յուսացելոց ի
րաց հաստատութիւն , և յանդիմանութիւն՝ որոց
2 ոչն երևին : Օ՛ր նովաւ վկայեցան առաջինքն :
3 Հաւատովք իմանամք հաստատեալ զյաւիտեանսն
բանիւ Մատուծոյ , յաներևութից զերևելիսս եղ
4 եալ : Հաւատովք լաւ պատարագս Հարէլ քան
զկայէն մատուցանէր Մատուծոյ , որով վկայեցաւ
իսկ արդար լինել . զի 'ի վերայ պատարագացն ե
ղև նմա վկայութիւն յՄատուծոյ . զի թէպէտ և
5 մեռաւ 'ի նմին , սակայն տակաւին խօսի : Հաւա
տովք Ենովք փոխեցաւ՝ զի մի՛ զմահ ճաշակեսցէ .
և ոչ ուրեք գտանէր , քանզի փոխեաց զնա Մտ
ուած . և յառաջ քան զփոխելն նորա՝ վկայեցաւ
6 հաճոյ լինել Մատուծոյ : Բայց առանց հաւատոց
անհնար է հաճոյ լինել . այլ հաւատալ արժան է
այնմ որ մերձենայ առ Մտուած՝ թէ է՛ Մտուած .
7 և որ խնդրեն զնա՝ լինի պարգևատու : Հաւատովք
առեալ հրաման 'կոյի՛ վասն չև ևս երևելեացն
զահի հարեալ կազմէր զտապանն 'ի փրկութիւն

* 'ի Յոյնն չէր :

- տան իւրոյ , որով դատեցան զաշխարհ . և հաւա-
- 8 տոցն արդարութեան եղև ժառանգաւոր : Հաւա-
տովք՝ որ Մքրահամն կոչեցաւ՝ ունկնդիր եղև ելա-
նել ՚ի տեղին , զոր առնլոց էր ՚ի ժառանգութիւն .
- 9 ել գնաց՝ և ոչ գիտէր յով երթիցէ : Հաւատովք
պանդխտեցաւ յերկրին աւետեաց իբրև յօտարու-
թեան . խորանօք բնակեաց Սահակաւ և Յակովբաւ
- 10 հանդերձ՝ ժառանգակցօք նոցին աւետեաց : Վան-
զի ակն ունէր հիմամբք հաստատելոյ քաղաքին , ո-
11 ռոյ ճարտարապետ և արարիչ Մստուած է : Հա-
ւատովք և ինքն Սառա՝ որ ամուլն էր , զօրութիւն
առնլոյ զսերմն որդեծնութեան՝ ընդունէր , և ՚ի
տարածամ հասակի ծնանէր . քանզի հաւատարիմ
- 12 համարեցաւ զայն՝ որ խոստացաւն : Սան որոյ և
՚ի միողէ ծնանէին , և այն՝ ՚ի յանցեալ ժամանա-
կի , իբրև զաստեղս երկնից բազմութեամբ , և իբ-
13 րև զաւազ առ ամին ծովու առանց թուոյ : Մս-
հաւատոց մեռան ամենեքին սոքա , և չև և՛ս ընկալ-
եալ զաւետիան . այլ ՚ի հեռուստ տեսին զնոսա՝ և
ցնծացան , և խոստովան եղեն՝ եթէ օտարք և
- 14 պանդուխտք են յերկրի : Սի որք զայնպիսիսն խօ-
15 սին , յայտ առնեն՝ եթէ գաւառ իմն խնդրեն : Սի
եթէ զայն յիշէին ուստի ելինն , գոյր ժամանակ
- 16 դառնալոյ անդրէն : Վա աւանիկ ազնուականի իմն
ցանկացեալ են , այսինքն է՝ երկնաւորին . վասն
որոյ ոչ ամօթ համարի Մստուած՝ կոչել նոցա
Մստուած . քանզի պատրաստեաց նոցա քաղաք :
- 17 Հաւատովք մատոյց Մքրահամ ՚ի փորձութեան
իւրում զՍահակ պատարագ . և զմիամօրն մա-

- 18 տուցանէր , որոյ զաւետիան ընկալեալ էր : Արում
ասացան , թէ Սահակա կոչեսցի քեզ զաւակ .
- 19 Եգ 'ի մտի իւրում , թէ և 'ի մեռելոց կարող է
յարուցանել Աստուած . ուստի և յառակս ընկա-
- 20 լաւ զնա : Հաւատովք՝ վասն հանդերձելոց իրաց
- 21 օրհնեաց Իսահակ զհօտովք և զԵսաւ : Հաւատովք
հօտովք 'ի մեռանել իւրում՝ զիւրաքանչիւրոք յորդ-
ւոցն հօտակալու օրհնեաց , և երկիր եպագ 'ի ծագ
- 22 գաւազանի իւրոյ : Հաւատովք հօտակալ 'ի վախ-
ճանել իւրում յիշեաց զելս որդւոցն Խարայելի , և
- 23 վասն ոսկերաց իւրոց պատուիրեաց : Հաւատովք՝
Սովսէս իբրև ծնաւ , թաքուցաւ ամիսս երիս 'ի
հարց իւրոց , քանզի տեսին կայտառ զմանուկն , և
- 24 ոչ զանգիտեցին 'ի հրամանէ թագաւորին : Հա-
ւատովք Սովսէս իբրև աճեաց՝ ուրացաւ կոչել որ-
- 25 դի դստերն Փարաւովի . Լաւ համարեցաւ չարչա-
րել ընդ ժողովրդեանն Աստուծոյ , քան առ ժա-
- 26 մանակ մի վայելել 'ի մեղս : Կարևոր համարեցաւ
զնախատինսն Քրիստոսի , քան զմեծութիւն գան-
ձուցն Եգիպտացւոց . զի հայեցեալ ակն ունէր
- 27 վարձուցն հատուցման : Հաւատովք թողոյր զեր-
կիքն Եգիպտացւոց , և ոչ երկնչէր 'ի ցասմանէ
թագաւորին . զի զաներևոյթան իբրև զտեսեալ
- 28 համբերութեամբ համարեցաւ : Հաւատովք արար
զզատիկն և զհեղումն արեանն . զի մի սատակիչ
- 29 անդրանկացն մերձենայցէ 'ի նոսա : Հաւատովք
անցին ընդ ծովն Կարմիր՝ իբրև ընդ ցամաք երկիր .
զորոյ զփորձ առեալ Եգիպտացւոցն՝ ընկղմեցան :
- 30 Հաւատովք պարիսպքն Երիթովի անկան , շուրջ

- 31 եկեալ զնոքօք զեօթն օր : Հաւատովք Բախար
պոռնիկն ոչ կորեալ ընդ անհաւատսն , որոյ ընկալ-
- 32 եալ էր զԼրտեսսն խաղաղութեամբ : Եւ արդ՝ զի՞նչ
ևս ասացից . զի չէ՞ բաւական ժամանակս պատմելոյ ,
վասն Գեդէոնի , Բարակայ , Սամիսոնի , Յեփ-
թայայ՝ Դաւթի և Սամուէլի և այլոց մարգարէիցն .
- 33 Որք հաւատովք պարտեցին զԹագաւորութիւնս .
պորձեցին զարդարութիւն . հասին աւետեաց . խցին
- 34 զբերանս առիւծուց . Շ իջուցին զզօրութիւն հրոյ .
ապրեցան ՚ի բերանոյ սրոյ . զօրացան ՚ի տկարու-
թենէ . եղեն զօրաւորք ՚ի պատերազմի . առին
- 35 զբանակս օտարաց : Բնկալան կանայք ՚ի յարու-
թենէ զմեռեալս իւրեանց . կէսք կոչկոճեցան՝ և
չև և՛ս ընկալեալ զփրկութիւն , զի լաւագոյն՝ յարու-
- 36 թեանն հասանիցեն : Եւ կէսք զտանջանաց և զգա-
37 նից զփորձ առին , զկապանաց և զբանտից : Բար-
կոճեցան , սղոցեցան , փորձեցան . սպանմամբ սրոյ
մեռան . շրջեցան (լեաշկամաշկօք) և մորթովք
այծենեօք . կարօտեալք , նեղեալք , չարչարեալք .
- 38 Օրս ոչ արժէ աշխարհս . յանապատի մոլորեալք՝
39 և ՚ի լերինս՝ և յայրս՝ և ՚ի փապարս երկրի : Եւ
սոքա ամենեքին վկայեալք ՚ի հաւատոցն , չև և՛ս
- 40 ընկալան զաւետիսն : Եստուծոյ վասն մեր լաւագոյն
համարեալ . զի մի՞ առանց մեր կատարեցին :

ԳԼՃԻ

- 1 Եւսուհետեւ և մեք՝ որ այսչափ շուրջ զմեօք մած-
եալ ունիմք զբազմութիւն վկայից, * զհպարտու-
թիւն զամենայն ՚ի բաց ընկեսցուք՝ և զմեղս կա-
րևորս. համբերութեամբ ընթասցուք ՚ի պատերազմ՝
- 2 որ առաջի կայ մեզ. Հայեսցուք ՚ի զօրագլուխն
հաւատոց՝ և ՚ի կատարիչն ճիսուս. որ փոխանակ
ուրախութեանն՝ որ նմա առաջի կայր, յանձն առ
զխաչն, արհամարհեաց զամօթ, նստաւ ընդ արմէ
- 3 աթոռոյն Եստուծոյ : Եղէ՛ ածէք զմտաւ, որ զայս-
պիսի համբերութիւն ՚ի մեղաւորաց հակառակու-
թենէ անտի կրեաց. զի մի՛ աշխատ լինիցիք ան-
- 4 ձամբք ձերովք՝ և լքանիցիք : Օ՛ի չև և՛ս արեամբ
չափ պատերազմեալք՝ հակառակ կացէք մեղացն .
- 5 Եւ մոռացարուք զմխիթարութիւնն, որ ընդ ձեզ
իրբև ընդ որդեակս խօսի :

Որդեակ իմ՝ մի՛ լքանիր ՚ի խրատու Տեառն, և
6 մի՛ վհատիցիս՝ յանդիմանեալ ՚ի նմանէ : Օ՛ի զոր
սիրէ Տէր՝ խրատէ, տանջէ զամենայն որդի՛ զոր
7 ընդունի : ՚Ի խրատու համբերութեան կայք, իր-
րև յորդիս մատուցեալ է ՚ի ձեզ Եստուած . որ
8 որդի է՛ զոր ոչ խրատիցէ հայր : Օ՛ի եթէ առանց
խրատու լինիցիք, որով ամենքին բաժանորդք ե-
9 ղեն, ապա խորթք իցէք և ոչ որդիք : Օ՛ի եթէ
՚ի մարմնաւոր հարցն մերոց՝ զոր ունիմք խրատիչս՝
պատկառեմք, որչափ ևս առաւել հնազանդեսցուք

* ՚Ի ճոյն, զժանրութիւն

- 10 Ըօրն հոգւոց՝ և կեցցուք : Օ՛ի սոքա առ սակաւ
 ժամանակս ըստ կամաց իւրեանց խրատեն . իսկ նա
 վասն օգտի , առ ՚ի ընդունելոյ զսրբութիւն նորա :
- 11 Լ՛սնայն խրատ առ ժամանակն ո՛չ ուրախութեան
 թուի՝ այլ տրտմութեան . բայց յետոյ պտուղ խա-
 շաղութեան՝ նովաւ կրթելոցն հատուցանէ յարդա-
- 12 րութիւն : Ա՛սան որոյ զձեռս լքեալս՝ և զծունկս
 13 կթոսս հաստատեցէք . Եւ զշաւիղս ուղիղս արա-
 րէք ոտից ձերոց , զի մի՞ որ կաղն իցէ՝ գլորիցի , այլ
- 14 մանաւանդ բժշկեսցի : Օ՛խաղաղութեան զհետ եր-
 թմյք ընդ ամենեսին՝ և զսրբութեան . առանց ա-
- 15 րոյ ոչո՞ք տեսնիցէ զՏէր : Օ՛գոյշ լերուք՝ գուցէ
 ոք յեսնեալ գտանիցի ՚ի շնորհացն Լ՛ստուծոյ :
 Ա՛ր ոք արմատ դառնութեան ՚ի վեր երևեալ
- 16 նեղիցէ , և նովաւ բազումք պղծիցին : Ա՛ր ոք
 պոռնիկ և պիղծ իբրև զԵսաւ . որ ընդ միոյ կե-
- 17 րակրոյ զանդրանկութիւնսն վաճառեաց : Վիտէք՝
 զի թէպէտ և յետոյ կամեցաւ ժառանգել զօրհնու-
 թիւնսն , խոտան գտաւ . զի ապաշխարութեան տեղի
 ո՛չ եգիտ , թէպէտ և արտասուօք խնդրեաց զեա :
- 18 Օ՛ի ո՛չ էք մատուցեալ առ լեանն շոշափելի՝ որ
 հրովն վառեալ էր՝ և միգով և մառախողով և խա-
- 19 ւարաւ և մթով . Ուր փողն հնչէր և բարբառ պատ-
 գամացն . ուստի որք լուանն՝ հրաժարեցին , զի
- 20 մի՞ կրկնեսցի առ նոսա բանն : Վանզի ո՛չ հանդար-
 տէին հրամանին . թէպէտ և գազան մերձենայր ՚ի
- 21 լեանն՝ քարկոծ լինէր : Եւ այնպէս ահագին էր
 տեսիլն , զի և Ա՛ռվսէս ասէր , եթէ Օ՛ահի հար-
- 22 եալ եմ և դողամ : Լ՛սլ մատուցեալ էք ՚ի Ա՛րովն

լեանն՝ և ՚ի քաղաք Լստուածոյ կենդանւոյ՝ յԵրուսաղէմ յերկինս , և ՚ի բիւրաւոր բանակս հրեշտակաց , Եւ յեկեղեցիս անդրանկաց գրեւոց յերկինս , և առ դատաւորն ամենեցուն Լստուած , և յոգիս արդարոց կատարելոց . Եւ ՚ի նորոց կտակարանաց միջնորդն ()իսուս , և ՚ի հեղումն արեան նորա՝ որ առաւել խօսի քան զՀարելին :

23 24 25 26 27 28 29

ՉՊՊՂ լերուք՝ գուցէ հրաժարիցէք յայնմանէ՝ որ խօսեցաւն . զի եթէ նոքա ոչ կարացին զերծանել , հրաժարեալք յայնմանէ՝ որ յերկրին հրաման տայր , որչափ ևս առաւել մեք , եթէ յերկնաւորէն թիկունս դարձուցանիցեմք : Որոյ ձայնն զերկիր շարժեաց յայնժամ , և այժմ խոստացեալ է՝ և ասէ . Սիւսանգամ շարժեցից ոչ միայն զերկիր՝ այլ և զերկինս : ԼՍԼ միւսանգամն յայտ առնէ զշարժելոցն՝ իբրև զեղելոց փոփոխումն , զի հաստատուն կացցեն անշարժքն : Ս ան որոյ թագաւորութիւն անշարժ ընկալեալ , պինդ կալցուք զշնորհսն , որով պաշտեմք զԼստուած հաճութեամբ՝ ահիւ և դողութեամբ . Վրանզի Լստուած մեր հուր ծախիչ է :

ԳԼԺԳ

1 Եղբայրսիրութիւն հաստատեսցի առ ձեզ :

2 Չօտարսիրութիւն մի մոռանայք . զի այնու ոմանք յանգէտս ընկալան զհրեշտակս : ()նչ լիցին ձեզ կապեալքն՝ որպէս թէ դուք ընդ նոսա կապեալ իցէք . և չարչարեալքն , որպէս և դուք իսկ մարմնաւոր էք :

3 4 Պատուական է ամուսնութիւն ամենևին՝

- և սուրբ անկողինք . բայց զշունս և զպոռնիկս դա-
 5 աի Մստուած : Բարք անարժաթասէրք լինիցին ,
 բաւական համարել որչափ ինչ 'ի ձեռս իցէ . քան-
 զի ինքն իսկ ասաց . Ո՛չ թողից զքեզ՝ և ո՛չ ընդ
 6 վայր հարից . Որպէս համարձակ լիցուք ասել .
 Տէր է իմ օգնական , և ես ո՛չ երկեայց , զի արաս-
 7 ցէ ինձ մարդ : Յիշեցէ՛ք զառաջնորդս ձեր որ խո-
 սեցան ձեզ զբանն Մստուծոյ . հայեցեալք յելս
 8 գնացից նոցա՝ նմանօղք եղերուք հաւատոցն : Յի-
 սուսս Վրիստոս երէկ և այսօր , նոյն և յաւիտեանս :
 9 Յոլամուսնս պէսպէսս և յօտարաձայնս մի՛ դանդա-
 չէք . զի լաւ է շնորհօք հաստատել զսիրտս՝ և ո՛չ
 կերակրովք . որովք ոչքինչ օգտեցան՝ որ այնպէսն
 գնացին :
 10 Ունիմք մեք սեղան , ուստի ո՛չ ունին իշխանու-
 թիւն ճաշակել որք պաշտեն զպաշտօն խորանին :
 11 Օ՛ր որոց անասնոց մատչէր արիւնն 'ի սրբութիւնն
 վասն մեղաց 'ի ձեռն քահանայապետին , նոցուն
 12 մարմինքն պրէին արտաքոյ բանակին : Ա՛սն որոյ
 և Յիսուս՝ զի սրբեսցէ իւրով արեամբն զժսղո-
 13 վուրդն , արտաքոյ դրանն չարչարեցաւ : Լճո՞՛ ե-
 կէ՛յք ելցուք առ նա արտաքոյ բանակին , առեալ
 14 յանձն զնախատինս նորա : Վրանզի ո՛չ եթէ ու-
 նիմք քաղաք՝ որ աստէն մնալոց իցէ , այլ զհան-
 15 դերձեալսն խնդրեմք : Լճո՞՛ 'ի ձեռն նորա մատու-
 ցուք պատարագ օրհնութեան յամենայն ժամ Մս-
 տուծոյ . այսինքն է՝ զպառուղ շրթանց խոստովանելոց
 16 յանուն նորա : Օ՛քարերարութիւն և զհաղորդու-
 թիւն մի՛ մոռանայք , զի ընդ այնպիսի պատարագս

- 17 Հաճի Մտուած : Ունկնդիր լերուք առաջնորդաց
 ձերոց , և հպատակ կացէք նոցա . զի նոքա տքնին
 վասն ոգւոց ձերոց՝ որպէս թէ համարս տալոց իցեն
 ընդ ձեր . զի խնդութեամբ արասցեն զայն՝ և մի
 յոգւոց հանելով . զի այն ո՛չ յօգուտ ձեր է :
- 18 Մղթա արարէք վասն մեր . զի հաստատեալ գի-
 տեմք եթէ բարւոք միտս ունիմք . յամենայնի կա-
- 19 միմք բարւոք գնացս ցուցանել : Եւ առաւել աղա-
 չեմ՝ զի զայն առնիցէք , զի վաղագոյն պատասպա-
- 20 րեցայց ձեզ : Եւ Մտուած խաղաղութեան՝ որ ե-
 հան 'ի մեռելոց զՏովիւն հօտից զմեծն արեամբ յա-
- 21 լիտենական ուխտին զՏէր մեր Յիսուս , Հաստա-
 տեսցէ զձեզ 'ի գործս բարութեան՝ առնել զկամս
 նորա . և արասցէ * 'ի մեզ զհաճոյսն առաջի իւր՝
 'ի ձեռն Յիսուսի Վրիստոսի . որում փառք յա-
- 22 լիտեանս . ամէն : Մղաչեմ զձեզ եղբարք՝ անսալ
 բանիս միսթարութեան . քանզի սակաւուք գրեցի
- 23 ձեզ : Եւ ճանաչէք † զեղբայրն մեր զՏիմոթէոս
 զարձակեալն առ ձեզ՝ . ընդ որում , եթէ վաղա-
- 24 գոյն գայցէ՝ տեսից զձեզ : Ողջոյն տաջիք ամենայն
 առաջնորդաց ձերոց , և ամենայն սրբոց : Ողջոյն
- 25 տան ձեզ՝ որ 'ի կողմանս Խաալիացւոց են : Եւ նորհք
 ընդ ամենեսին ձեզ . ամէն :

Եւ Եբրայեցիս՝ Գրեցաւ յԿառէայ 'ի յեան Տիմոթէ-
 տայ :

* 'ի Յոյն , 'ի ձեզ
 † 'ի Յոյն , զեղբայրն Տիմոթէոս՝ զարձակեալն

Թ Ո Ւ Դ թ

Կ Ե Թ Ո Ւ Դ Ի Կ Ե Ե Ե Յ

ՅԱԿՈՎԱՐԱԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

Գ Լ Ե

- 1 **Յ**ԱԿՈՎԱՐՈՍ Լստուծոյ և Տեանն Յիսուսի Վրիստոսի ծառայ . երկոտասան ազգացդ որ 'ի
- 2 սփիւռս էք՝ ողջոյն : Լմենայն ուրախութեան արժանի համարիջիք եղբարք , յորժամ 'ի պէսպէս
- 3 փորձութեանց 'ի մէջ անկանիջիք : Վիտասջիք զի հանդէս ձերոց հաւատոցն յորինեալ գործէ զհամ-
- 4 բերութիւն : Իակ համբերութիւնն գործ կատարեալ ունիցի , զի իցէք ողջանդամք և կատարեալք , և
- 5 ոչ իւիք նուազեալք : Լպա թէ ոք 'ի ձէնջ իցէ նուազեալ յիմաստութենէ , խնդրեսցէ յԼստուծոյ , որ տայն ամենայնի առատապէս՝ և ոչ նախատէ . և
- 6 տացի նմա : Իայց խնդրեսցէ հաւատովք՝ և մի՛ երկմըտեսցէ . զի որ երկմիտն է՝ նման է հողմակոծեալ և
- 7 տատանեալ ալեաց ծովու : Մի՛ ակնկալցի մարդն այն առնուլ ինչ յԼստուծոյ . Օ՛ի այր երկմիտ՝ առանց հաստատութեան է յամենայն ճանապարհս իւր :
- 9 Պարծեսցի՛ ևղբայր խոնարհ 'ի բարձրութիւն իւր ,
- 10 Եւ որ մեծատունն իցէ 'ի խոնարհութիւն իւր . քան-

- 11 զի իբրև զծաղիկ խոտոյ անցցէ . Օ՛ր ծագեաց արև
 Հանդերձ խորշակաւ՝ և ցամաքեցոյց զխոտն , և թօ-
 թափեցաւ ծաղիկն նորա , և կորեաւ վայելչութիւն
 երեսաց նորա . նոյնպէս և մեծատունն Հանդերձ
- 12 շահիւքն իւրովք թարշամեսցի : Երանեալ է պր
 որ համբերիցէ փորձանաց . զի եթէ ընտիր ևս
 գտանիցի , առցէ զպսակն կենաց՝ զոր խոստացաւն
 սիրելեաց իւրոց :
- 13 Ս՛ի ոք որ ՚ի փորձութեան իցէ , ասիցէ՝ թէ
 յԼստուծոյ փորձիմ . զի Լստուած անփորձ է չար-
 14 եաց . փորձէ նա և ո՛չ զոք . Եւրաքանչիւրք փոր-
 ձի՝ առ յիւրոցն ցանկութեանց ձգեալ և պատրեալ :
- 15 Լսպա այնուհետև ցանկութիւնն յղացեալ՝ զմեղս
 16 ծնանի . և մեղքն կատարեալ՝ զմահ ծնանին : Ս՛ի
 17 խարիք եղբարք իմ սիրելիք . Օ՛ր ամենայն տուրք
 բարիք՝ և ամենայն պարգևք կատարեալք ՚ի վե-
 րուսա են իջեալ առ ՚ի Հօրէն լուսոյ . յորում՝
- 18 չիք փոփոխումն՝ և կամ շրջելոյ ստուեր : Կամեց-
 եալ ծնաւ զմեզ բանիւ ճշմարտութեանն , լինել
- 19 մեզ պտուղ ինչ ստացուածոց նորա : Գիտասջիք
 եղբարք իմ սիրելիք . եղիցի ամենայն մարդ արագ առ
 ՚ի լսել , և ծանր առ ՚ի խօսել , և ծանր առ ՚ի բար-
- 20 կանալ : Օ՛ր բարկութիւն մարդոյ զարդարութիւն
 21 Լստուծոյ ո՛չ գործէ : Որով ՚ի բաց թօթափեալ
 զամենայն աղտեղութիւնս և զյաւելուածս չարեաց ,
 հեզութեամբ ընդունիջիք զբանն ընդաբոյս . որ կա-
- 22 րօղն է կեցուցանել զոգիս ձեր : Եւսիջիք առնելիք
 բանին , և մի լսելիք միայն համարեսջիք զանձինս :
- 23 Օ՛ր թէ ոք լսօղ միայն իցէ բանին՝ և ոչ առնելի ,

նման է նա մարդոյ , որ պշուցեալ Հայիցի ընդ ե-
 24 րեսս իւր՝ որ ծնանիցին ՚ի Հայելուջ . Օ՛ի Հայեցեալ
 ետես զինքն , և զանց արար , և անդէն մոռացաւ թէ
 25 որպիսի դք էր : Իսկ որ յառեալ ՚ի կատարեալ օ-
 րէնս ազատութեանն Հայիցի , և ՚ի նմին կացցէ , ոչ
 եղև նա լսող մոռացութեան՝ այլ առնելի գործոյն .
 26 նա՛ յառնելն իւրում լիցի երանելի : Եթէ ոք կա-
 միցի կրօնաւոր լինել՝ և ոչ սանձահարիցէ զլեզու
 իւր՝ այլ զբաղեցուցանիցէ զսիրտն իւր , այնպիսւոյն
 27 վայրապար է կրօնաւորութիւնն : Կրօնաւորութիւն
 սուրբ և անարատ՝ առ ՚ի յԵստուծոյ և ՚ի Հօրէ՛
 այս է , այցելու լինել որբոց և այրեաց ՚ի նեղու-
 թեան իւրեանց , անարատ պահել զանձն յաշ-
 խարհէ :

ԳՂ Բ

1 Եղբարք իմ , մի աչառութեամբ ունիցիք զհա-
 ւատսն Տեառն մերոյ (Եսուսի Քրիստոսի , որ Տէրն
 2 է փառաց : Եթէ մտանիցէ ՚ի ժողովուրդ ձեր այր՝
 որ ունիցի մատանի ոսկի և հանդերձս պայծառս ,
 մտանիցէ անդր և աղքատ ոք ՚ի հանդերձս աղաւ-
 3 զիս , Հայիցիք ընդ այն՝ որ ունիցի զհանդերձսն
 պայծառս . և ասիցէք եթէ ՚Իու նիստ աստ պատ-
 ուով . և ցաղքատն ասիցէք՝ եթէ (Յոն կաց դու
 այտի . կամ թէ՛ Ե՛կ նիստ առ պատուանդանիս ի-
 4 մում : Ո՞չ խղճիցէք յանձինս՝ և լինիցիք դատաւորք
 5 չարեացն խորհրդոց : Իուարձք ինձ եղբարք իմ
 սիրելիք , ոչ ապաքէն Եստուած ընտրեաց զաղքատս

աշխարհիս , որ են մեծատունք հաւատովք , և ժա-
 6 եաց իւրոց : Եւ դուք անարգէք զաղքատս : Ո՞չ
 մեծատունքն յաղթահարեն զձեզ՝ և նոքա քարշեն
 7 զձեզ 'ի դատաստան : Ո՞չ նոքա հայհոյեն զբարուք
 8 անունն՝ որ կոչեցեալ է 'ի վերայ ձեր : Եւս թէ
 զօրէնսն կատարիցէք զարքունականս ըստ գրոց , Ե-
 9 թէ սիրեսցես զընկեր քո իբրև զանձն քո , բար-
 10 ւոք առնէք : Իսկ եթէ աչառիցէք , մեղս գործէք՝
 11 յանդիմանեալք յօրինացն իբրև օրինազանցք : Որ
 ոք զամենայն օրէնսն պահիցէ , և միով իւիք ինչ
 12 գթիցէ , եղև ամենայն օրինացն պարտապան : Օ՛ի
 որ ասացն՝ թէ Մ' սպանանիցես , ասաց թէ Եւ մի
 13 շնայցես : զի եթէ սպանանիցես ո՛չ՝ բայց շնայցես ,
 14 եղեր յանցաւոր օրինացն : Եւսնպէս խօսեցարո՛ւք և
 այնպէս արարէք , որպէս զի ազատութեան օրինօքն
 15 իցէք դատելոց : Օ՛ի անողորմ դատաստան լինե-
 16 լոց է այնմ , որ ո՛չ առնիցէ զողորմութիւն . քան-
 զի բարձրագլուխ պարծի ողորմութիւն առ դատաս-
 17 տանաւն :
 18 Օ՛ի՛նչ օգուտ իցէ եղբարք իմ , եթէ ասիցէ ոք
 հաւատս ունել՝ և գործս ո՛չ ունիցի . միթէ կարի-
 19 ցեմն հաւատքն ապրեցուցանել զնա : Եթէ եղ-
 բայր ոք կամ քոյր՝ իցեն մերկ կամ կարօտեալ ա-
 20 ւուրն կերակրոյ , Եւսիցէ ոք 'ի ձէնջ ցնոսա . Եր-
 թայք խաղաղութեամբ , ջեռարո՛ւք և յագեցարո՛ւք .
 և տայցէք ո՛չ նոցա զպէտս մարմնոյն , զի՛նչ օգուտ
 21 իցէ : Սոյնպէս և հաւատք՝ եթէ գործս ո՛չ ունիցին ,
 22 մեռեալ են առանձինն : Եւ լ թերևս ասիցէ ոք .

- Եթէ դու հաւատս ունիս՝ և ես գործս ունիմ. ցոյց
ինձ զհաւատսն քո առանց գործոց, և ես ցուցից
19 քեզ ՚ի գործոց իմոց զհաւատս : Ղու հաւատաս՝
զի մի է Մատուած, բարուք առնես. և դէք հաւա-
20 տան՝ և սարսեն : Կամին գիտել՝ ո՛վ մարդ մնտտի,
21 զի հաւատք առանց գործոց դատարկ են : Մքրա-
համ հայր մեր ո՛չ ապաքէն ՚ի գործոց արդարա-
ցաւ՝ հանեալ ՚ի սեղան զորդին իւր զ]սահակ պա-
22 տարագ : Տեսանեն՝ զի հաւատքն եղեն գործակից
գործոց նորա, և ՚ի գործոց անտի հաւատքն կա-
23 տարեցան : Եւ կատարեցաւ գիրն՝ որ ասէ . Հաւա-
տաց Մքրահամ յՄատուած, և համարեցաւ նմա
յարդարութիւն, և կոչեցաւ բարեկամ Մատուոյ :
24 Տեսանէք՝ զի ՚ի գործոց արդարանայ մարդ՝ և ո՛չ
25 ՚ի հաւատոց միայն : Սոյնպէս և Բախար պոռնիկ՝
ո՛չ ապաքէն ՚ի գործոց արդարացաւ, ընկալեալ
26 զլրտեսան՝ և ընդ այլ ճանապարհ արձակեաց : Ղոր
օրինակ մարմին առանց հոգոյ մեռեալ է, սոյնպէս
և հաւատք առանց գործոց մեռեալ են :

ԳԼ. Գ

- 1 Մի բազում վարդապետք լինել եղբարք իմ,
գիտասցիք՝ զի մեծ դատաստան ընդունելոց եմք .
- 2 Վանզի բազում ինչ յանցանեմք ամենեքեան :
Եթէ ոք բանիւ ո՛չ յանցանիցէ՝ նա է մարդ կատար-
եալ, որ կարօղն է սանձահարել զամենայն մարմին
- 3 իւր : Տես զի ձիոց սանձս ՚ի բերան դնեմք՝ առ անսա-
լոյ նոցա մեզ, և զամենայն մարմինս նոցա նուտձեմք :

- 4 ԸՆՏԱԼԱՍԻԿ և նաւք՝ որպիսի ինչ են , և ՚ի սաստիկ
 հողմոց վարին . և փոքր թևովն շրջին՝ յոր կոյս և
 5 միտք ուղղին կամիցին : Սոյնպէս և լեզու փոքր
 ինչ անդամ է՝ և մեծամեծս բարբառի . ահա և
 6 սակաւ ինչ հուր զորպիսի անտառս հրդեհէ : Եւ
 լեզու հուր՝ զարդ անիրաւութեան , լեզու հաստատ-
 եալ է յանդամս մեր , որ զամենայն մարմինն ապա-
 կանէ , և վառէ հրով զանիւ ծննդեան , և բորբոք-
 7 եալ առչորի ՚ի գեհնի : Ամենայն բնութիւն գա-
 զանաց՝ և թռչնոց և սողնոց և որ ՚ի ծովու են ,
 հնազանդեալ է՝ և հնազանդի մարդկեղէն բնու-
 8 թեան : Իայց զլեզու մարդկան ոչ որ կարէ հնա-
 զանդել՝ զչարն և զանկարգ՝ և զլի թունօք մահա-
 9 բերին : Եւ յովաւ օրհնեմք զՏէրն և զՀայր . և նովաւ
 անիծանեմք զմարդիկ՝ որ ըստ նմանութեան Ես-
 10 տուծոյ արարան : Ի նմին բերանոյ ելաննն օրհնու-
 թիւնք և անէծք . ոչ է պարտ եղբարք իմ այսմ
 11 այսպէս լինել : Սիթէ աղբիւր անդստին ՚ի միոյ ա-
 12 կանէն բղխիցէ՞ քաղցր և դառն : Սիթէ մարթ ինչ
 իցէ եղբարք իմ՝ թզենւոյ ձէթ բերել , կամ որթոյ
 թուզ , և ոչ աղտաղտին տեղոյ ջուր քաղցր առ-
 նել :
- 13 Ո՛վ իցէ իմաստուն և հանճարեղ ՚ի ձեզ , ցուց-
 ցէ ՚ի բարւոք գնացից զգործս իւր հեղութեամբ ի-
 14 մաստութեանն : Եւստ եթէ նախանձ՝ և դառնու-
 թիւն և հակառակութիւն ունիցիք ՚ի սիրտս ձեր ,
 15 մի պարծիք սուտ առնել զճշմարտութիւնն : Ո՛չ է
 իմաստութիւնս այս իջեալ ՚ի վերուստ . սյլ երկ-
 16 րաւոր՝ շնչաւոր՝ և դիւական : Եւ որ հեռ և նա-

- խանձ , անդ է անկարգութիւն և ամենայն իրք
 17 չարք : Իսկ վերին իմաստութիւնն , նախ զի սուրբ
 է՝ ապա խաղաղարար , հեղձ դիւրահաւան՝ լի ոգոր-
 մութեամբ և պտղովք բարեաց , անխիղճ , առանց
 18 կեղծաւորութեան : Պտուղ արդարութեան խաղա-
 ղութեամբ սերմանի այնոցիկ՝ որ առնեն զխաղա-
 ղութիւն :

ԳԼ՝ Դ

- 1 Ուստի՞ պատերազմունք՝ և ուստի՞ կռիւք ՚ի ձեզ .
 ոչ յայսպիսի ցանկութեանց ձերոց՝ որ զօրացեալ
 2 են յանդամս ձեր : Հանկանայք , և ոչ ունիք .
 սպանանէք և նախանձիք՝ և ոչ կարէք հասանել .
 պատերազմիք կռուիք՝ և ոչ ունիք , վասն զի ոչ
 3 խնդրէք : Խնդրէք՝ և ոչ առնուք , վասն զի չարա-
 չար խնդրէք . զի անդէն ՚ի ցանկութիւնս ձեր մա-
 4 շեսլիք : Ե՛ նացօղք՝ ոչ գիտէք՝ զի սէր աշխարհիս
 այսորիկ թշնամութիւն է առ Մատուած . զի որ ոք
 կամիցի սիրել զաշխարհ՝ թշնամի առնէ զանձն իւր
 5 Մատուծոյ : Կամ թէ վայրապարհ համարիցիք՝ զօր
 ասէ Գիրն . Ե՛ նախանձ ինչ՝ որում փափագէ հո-
 6 գին՝ որ բնակեաց ՚ի մեզ , հալ զառաւել շնորհսն .
 վասն որոյ ասէ . Տէր ամբարտաւանից հակառակ
 կայ , տայ շնորհս խոնարհաց :
 7 Հնազանդեցարո՛ւք այսուհետև Մատուծոյ , և կա-
 ցէք հակառակ չարախօսին , և լիցի փախստական
 8 առ ՚ի ձէնջ : Ս՛երձեցարո՛ւք առ Մատուած , և մեր-
 ձեսցի առ ձեզ : Սրբեցէք զձեռս մեղաւորք , և ու-

- 9 զի՞ զ արարէք զսիրտս՝ Երկմիտք : Տառապեցարո՞ւք՝
 սգացարո՞ւք՝ և լացէ՛ք . ծաղը ձեր ՚ի սուգ դարձցի ,
 10 և ուրախութիւն ձեր ՚ի տրամոռութիւն : Խոնարհե-
 ցարո՞ւք առաջի Տեառն՝ և բարձրացուցէ զձեզ :
 11 Ս՚ի բամբասէք զմիմեանս Եղբարք . որ բամբասէ
 զեղբայր՝ կամ դատի զեղբայր իւր , զօրէնսն բամ-
 բասէ՛ և զօրէնսն դատի . իսկ եթէ զօրէնսն դատի-
 12 ցիս՝ ո՛չ առնելի օրինացն ես՝ այլ դատաւոր : Ս՚ի
 է օրէնսդիր և դատաւոր՝ որ կարօղն է փրկել և կո-
 13 ռուսանել . Ղու ՞ ես՝ որ դատիս զընկերն : Լ՛ճա-
 ւասիկ են , որ ասեն . Լ՛յսօր և վաղիւ երթիցուք
 յայս անուն քաղաք , եղիցուք անդ տարի մի , վա-
 14 ճառեսցուք և շահեսցուք . Որք ո՛չ գիտէք զվաղիւն ,
 15 Ո՞րպիսի ինչ են կեանք ձեր . զի իբրև զմրրիկ էք ,
 որ առ սակաւ մի երևեալ՝ և ապա ապականեալ .
 16 արասցուք զայս ինչ՝ կամ զայն : Եւ արդ՝ պարծիք
 յամբարտաւանութեան ձերում . ամենայն ինչ այս-
 17 պիսի պարծանք չարութեան են : Որ ոք գիտիցէ
 զբարին՝ և ո՛չ առնիցէ , մեղք են նմա :

ԳԼ Ե

- 1 Լ՛րդ՝ այսուհետև մե՛ծատունք՝ լացէ՛ք և ողբա-
 ցէ՛ք ՚ի վերայ թշուառութեանցն ; որ գալոց են ՚ի
 2 վերայ ձեր : Օ՞ի մեծութիւնդ ձեր յոչինչ է , և
 3 հանդերձք ձեր կերակուր ցեցոյ : Լ՛րծաթ ձեր և
 ոսկի ժանդահար , և ժանգ նոցա լիցի ձեզ ՚ի վկա-
 յութիւն , և կերիցէ զմարմինս ձեր . իբրև զհուր

- 4 գանձեցէք աւուրցն յետնոց : Լ՛հաւաստիկ վարձք մշակաց՝ որ գործեն զանդս ձեր՝ առ ձեզ են . զըկեանն ՚ի ձէնջ աղաղակէ , և բողոք հնձողացն եհասս յա-
- 5 կանջս Տեառն զօրութեանց : Փափկացայք ՚ի վերայ երկրի՝ և զբօսայք . սնուցէք զսիրտս ձեր իբրև
- 6 աւուր սպանման : () րկեցիք սպանիք զարդարն , որ
- 7 ո՛չ կայր ձեզ հակառակ : Երկայնամիտ լերուք եղբայրք իմ մինչև ՚ի գալուստն Տեառն . ահա մշակ երկայնամտեալ սպասէ պատուական պտղոյն երկրի ,
- 8 մինչև առցէ * զկանուխ և զանագան : Երկայնամրտեցէք և դուք , և հաստատեցէք զսիրտս ձեր .
- 9 զի գալուստն Տեառն մերձեալ է : Ս՛ի տրտմեցուցանէք զմիմեանս եղբարք , զի մի՛ դատիցիք . ահա-
- 10 ւասիկ դատաւորն առ դուրս կայ : () թինակ առէք եղբարք՝ չարչարանաց և երկայնամտութեան զմար-
- 11 գարէան , որ խօսեցան յանուն Տեառն : Լ՛հաւաստիկ երանեմք համբերողաց . զհամբերութիւն Յովթայ լուարուք՝ և զկատարումն Տեառն տեսէք . զի բազմագութ է հէր՝ և ողորմած :
- 12 Յառաջ քան զամենայն ինչ եղբայրք իմ , մի՛ երդնուցուք , մի՛ յերկինս՝ մի՛ յերկիր՝ մի՛ յայլ ինչ երդումն , այլ եղիցի ձեր այոն՝ այր՝ , և ոչն՝ ո՛չ . զի
- 13 մի՛ ՚ի կեղծաւորութիւն ինչ անկանիցիք : Ա՛շտանայցէ ոք ՚ի ձէնջ , յաղօթս կացցէ . բերկրեսցի
- 14 ոք , սաղմոս ասասցէ : Հիւանդանայցէ ոք ՚ի ձէնջ՝ կոչեսցէ զերիցունս եկեղեցւոյն՝ և արասցեն ՚ի վերայ նորա աղօթս , օժցեն իւղով յանուն Տեառն .

* Ի Յոյն , զանձրև զկանուխ

- 15 Եւ աղօթքն հաւատովք փրկեսցեն զաշխատեալն ,
 և յարուսցէ զնա Տէր . և եթէ մեղս ինչ իցէ
 16 գործեալ՝ թողցի նմա : Խոստովան եղերուք միմ-
 եանց զմեղս , և աղօթս արաէք 'ի վերայ միմեանց՝
 որպէս զի բժշկեսցիք . քանզի յոյժ զօրաւոր են
 17 աղօթք արդարոց յօգնականութիւն : Եղիա մարդ-
 էր իբրև զմեզ չարչարելի . և յաղօթս եկաց և ոչ
 18 տեղաց յերկիր զերիս ամս և զվեց ամիս : Եւ
 դարձեալ եկաց յաղօթս՝ և ետուն երկինք զանձրև՝
 19 և բուսոյց երկիր զպտուղ իւր : Եղբարք իմ , եթէ
 ոք 'ի ձէնջ մոլորիցի 'ի ճշմարտութեան ճանապար-
 20 հէն՝ և դարձուսցէ ոք զնա . 'իտասցէ զի որ
 դարձուսցէ զմեղաւորն 'ի մոլորութեան ճանապար-
 հէն իւրմէ , փրկեսցէ զոգի իւր 'ի մահուանէ՝ և
 ծածկեսցէ զբազմութիւն մեղաց :

Թ ՈՒՂ Թ

ԿԵԹ ՈՒՂ Ի Կ Ե Ե Ե Ե Ե

ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԱՌԱՋԻՆ

ԳԼ Ե

- 1 ՊԵՏՐՈՍ առաքեալ Յիսուսի Վրիստոսի, ընա-
րելոցդ նժդեհից, որ 'ի սփիւռս Պոնտացոց Վա-
ղատացոց և Կապադովկեցոց և Բսիացոց և Բիւ-
- 2 թանացոց, Բսա կանուխ գիտութեանն Լստուծոյ
Հօր, սրբութեամբ Հոգւոյն, 'ի հնազանդութիւն
և 'ի հեղումն արեանն Յիսուսի Վրիստոսի. շնորհք
- 3 ընդ ձեզ և խաղաղութիւն բազմասցի: () րհնեալ
է Լստուած և Հայր Տեառն մերոյ Յիսուսի Վրիս-
տոսի, որ ըստ բազում ողորմութեան իւրում ծնաւ
- 4 զմեզ վերստին 'ի յոյսն կենդանի, 'ի ձեռն յա-
րութեանն Յիսուսի Վրիստոսի 'ի մեռելոց, Յա-
ննեղծ և յանարատ և յանթառամ ժառանգու-
- 5 թիւնն որ պահեալ է յերկինս 'ի ձեզ. Որ զօրու-
թեամբն Լստուծոյ պահեալ էիք հաւատովք 'ի
պատրաստեալ փրկութիւնն, յայտնեալ 'ի յետին
- 6 ժամանակս: Որով ուրախ լինիջիք՝ որք այժմ սակա-
ւիկ ինչ ըստ պատշաճի իրացդ. արտմեալ էք 'ի պէս-
- 7 պէս փորձութիւնս: Եւ ի հանդէս ձերոց հաւատոցն

- առաւել քան զոսկի կորստական պատուական է .
 որ հրով փորձեալ՝ գտաւ 'ի գովութիւնն և 'ի փառս ,
 և 'ի պատիւ 'ի յայտնութեանն ()խուսի Վրիստոսի :
 8 Եւ որ ոչն տեսիք՝ և սիրեցիք . ընդ որ այժմ
 ոչ հայեցեալք՝ բայց հաւատացիք , և ուրախ էք
 9 անձառ և փառաւորեալ խնդութեամբն . Վնկալ-
 եալ զկատարումն հաւատոցն ձերոց զողոցն փրկու-
 10 թիւն : Այսն որոյ փրկութեան խնդրեցին և քննե-
 ցին մարգարէքն . որք վասն որոյ 'ի ձեզ լինելոց
 11 էին շնորհքն՝ մարգարէանային . Վննէին յորում
 և յորպիսի ժամանակի գուշակէր 'ի նոսա Հոգին
 Վրիստոսի . որ նախ զչարչարանացն Վրիստոսի
 12 վկայէր՝ և յետ այնորիկ՝ զփառացն : Որոց և յայտ-
 նեցաւ իսկ . զի ոչ եթէ անձանց , այլ մեզ մատա-
 կարարք լինէին նոցին , որք այժմ պատմեցան այ-
 նոքիւք , որ աւետարանեցինն ձեզ Հոգւովն Սրբով ,
 որ առաքէրն յերկնից . զոր ցանկային տեսանել
 գոնեայ ընդ աղօտ հրեշտակք :
- 13 Որով պնդեալ զմէջս մտաց ձերոց՝ զուարթաց-
 եալք բովանդակ սպասեցէք հասելոցն ձեզ շնոր-
 14 հաց 'ի յայտնութեանն ()խուսի Վրիստոսի , Իբ-
 րև զորդիս հնազանդութեան . մի կերպարանեալք
 առաջին ձերովք անգիտութեանն ցանկութեամբք .
- 15 Այլ ըստ Սրբոյն որ կոչեաց զձեզ՝ և դուք սուրբք
 16 յամենայն գնացս ձեր լինիջիք : Այսն որոյ գրեալ
 17 է , եթէ Եղբրուք սուրբ զի ես սուրբ եմ : Եւ ե-
 թէ Հայր կոչիցէք զայն , որ առանց ակնառութեան
 դատի ըստ իւրաքանչիւր գործոց , ապա երկիւղիւ
 զձերոցն պանդխտութեան ժամանակս գնասջիք :

18 Գիտաստի՛ք , զի ՚ճ՛ ապականացու արծաթեղինօք
 և ոսկեղինօքն փրկեցարուք ՚ի ձերոց ունայնութեան
 19 հայրենատուր գնացիցն . ԼՅԼ պատուական (ար-
 եամբն Վրիստոսի , իբրև անբիծ և անարատ գա-
 20 ոին : Որ յառաջժանօթ էր՝ նախ քան զիսկզբա-
 նէ աշխարհի , և երևեցաւ ՚ի վախճան ժամանա-
 21 կաց վասն ձեր . Որք նովաւ հաւատացիք յԼստ-
 ուած՝ որ յարոյց զնա ՚ի մեռելոց , և ետ նմա փառս .
 22 զի հաւատքն ձեր և յոյս իցեն յԼստուած : Չան-
 ձինս ձեր էսրբել հնազանդութեամբ ճշմարտու-
 թեանն , յեղբայրսիրութեան առանց կեղծաւորու-
 թեան , ՚ի սուրբ սրտէ սիրել սերտիւ զմիմեանս :
 23 Նոնեալք վերստին ՚ճ՛ յապականութեան սեր-
 մանէն , այլ յանապականացուէն , կենդանի և մըշ-
 24 տնջենական բանիւն Լստուծոյ : Վանզի ամե-
 նայն մարմին իբրև զխոտ է . և ամենայն փառք
 մարդոյ իբրև զծաղիկ խոտոյ . խոտն ցամաքեցաւ՝
 25 և ծաղիկն թօթափեցաւ : Եւ բան հետոն մնայ
 յաւիտեան . այսինքն է բանն , որ ՚ի ձեզ աւետա-
 րանեցաւ :

ԳՂ . Բ

1 Ի բաց թօթափել այսուհետև զամենայն չարու-
 թիւն՝ և զամենայն նենգութիւն և զկեղծաւորու-
 թիւնս և զնախանձ , և զամենայն չարախօսութիւն .
 2 Իբրև զարդի ծնեալ մանկունս խօսունս , և ան-
 խարդախ կաթինն փափաքիցէք . զի նովաւ աճիցէք
 3 ՚ի փրկութիւն : Եթէ ճաշակիցէք՝ զի քաղցր է

- 4 Տէր : Եւ որ մատուցեալ 'ի վէմն կենդանի, որ
 5 թէպէտ 'ի մարդկանէ անարգեալ՝ այլ առ 'ի յԱստուծոյ ընտրեալ և պատուական է . Եւ դուք իբրև
 6 Վրիստոսի : Վանզի կայ իսկ 'ի գրի . եթէ Եհաննէսի դնեմ 'ի Սիոն վէմ ընտիր՝ գլուխ անկեան
 7 չեսցէ : Ձեզ այսուհետև հաւատացելոց է վէմ պատուական . իսկ անհաւատիցն , վէմ զոր անար-
 8 գեցին շինողքն , նա եղև գլուխ անկեան . Եւ վէմ գլորման և վէմ գայթագղութեան , որ գայթագ-
 9 ղին ապստամբեալք 'ի բանէն՝ յոր և եդանն : Եւ յի դուք ազգ էք ընտիր , թագաւորութիւն , քահանա-
 10 յութիւն , ազգ սուրբ , ժողովուրդ սեպհական . որպէս * զի զձեր առաքինութիւնս նուիրիցէք այնմ , որ զձեզ 'ի խաւարէն կոչեաց յիւր սքանչելի լոյսն :
 11 Որք երբեմն չժողովուրդ՝ բայց արդ ժողովուրդ Եստուծոյ . որք չողորմեալք՝ այժմ ողորմութիւն
 12 գտիք : Սիրելիք՝ աղաչեմ , իբրև զպանդուխտս և զնժդեհս 'ի բաց մերժել 'ի մարմնաւոր ցանկու-
 13 թեանցն , որ զինուորին ընդդէմ ոգւոց . Չվարս ձեր 'ի մէջ հեթանոսաց պարկեշտս ցուցանել . զի որով
 14 բամբասիցեն զձեզ իբրև զչարագործս , 'ի բարւոյք գործոցն ձերոց դիտեալ՝ փառաւոր առնիցեն զԵստուծո
 15 յաւուրն այցելութեան :

* 'ի () ան , զի զնորին առաքինութիւնս ցուցանիցէք

- 13 Հնազանդ լերուք ամենայն մարդկեղէն ստեղծ-
 ուածոյ վասն Տեառն . եթէ Թագաւորի՝ իբրև ա-
 14 ռաւել ումք , Եթէ դատաւորաց՝ իբրև 'ի նմանէ
 առաքելոց 'ի վրէժխնդրութիւն չարագործաց՝ և 'ի
 15 գովութիւն բարեգործաց : Օ՛ի այսպէս են կամք
 Լստուծոյ . բարեգործացն պապանձեցուցանել զան-
 16 զգամ մարդոց զանգիտութիւն : Իբրև զազատս
 լինել՝ և մի իբրև պատրուակ չարութեան ունել
 զազատութիւնն . այլ իբրև Լստուծոյ ծառայք :
 17 Օ՛ամենեսեան պատուեցէք . զեղբայրսիրութիւն սի-
 րեցէք . յԼստուծոյ երկերո՛ւք . զԹագաւորս պատ-
 18 ուեցէք : Նառայք Հնազանդ լինել յամենայնի եր-
 կիւղիւ տերանց , ո՛չ միայն բարերարացն և հեղոց՝
 19 այլ և կամակորացն : Օ՛ի այս շնորհք յԼստուծոյ
 են , եթէ բարուք ինչ մտօք տանիցի ոք վշտաց
 20 յանիրաւի : Վանզի զի՛նչ երախտիք իցեն , եթէ
 յորժամ մեղանչիցէք՝ տանջիցիք , և համբերիցէք .
 այլ թէ բարիս գործիցէք՝ չարչարիցիք , և համբերի-
 21 ցէք , այն շնորհք յԼստուծոյ են : Վանզի 'ի դոյն
 իսկ կոչեցարուք . զի և Վրիստոս վասն ձեր մե-
 22 ռաւ , և ձեզ եթող օրինակ՝ զի զհետ երթայցէք
 23 գութիւն 'ի բերան նորա . Որ բամբասեալ՝ և ո՛չ
 փոխարէն բամբասէր . չարչարեալ՝ և ո՛չ պահէր
 սպառնալիս . բայց իրաւամբք մատնէր դատաւորին .
 24 Որ զմեր մեղս իւրով մարմնովն վերացոյց 'ի խաչա-
 փայտն . զի լիցուք զերծեալք 'ի մեղաց անտի , և
 իցեմք արդարութեանն կենակիցք . որոյ վիրօքն
 25 բժշկեցայք : Վանզի էիք իբրև զոչխարս մոլորեալս .

այլ այժմ դարձարուք առ Հովիւն և Տեսուչ ոգւոց
ձերոց :

Պ. Լ. Պ.

- 1 Սոյնպէս և կանայք հնազանդ լինել արանց իւր-
եանց . զի եթէ իցեն նոքա ապստամբք 'ի բանէ
անտի , յաղագս կանանց գնացից , և առանց բանին
- 2 իսկ շահեսցին , 'Նիտել երկիւղիւ զձեր պարկեշտ
- 3 գնացս : Որոց լինիցի ո՛չ արտաքուստ հիւսիւք և
ոսկեհոռ ծամակալօք՝ կամ պաճուճեալ զգեստուք
- 4 զարդ . Եւ ծածուկ սրտին մարդն . անեղծու-
թեամբ հեղութեան՝ և հանդարտութեան հոգւոյն ,
- 5 որ է առաջի Լստուծոյ բազմապատիկ : Վանզի
պսպէս երբեմն և * կանայք՝ որ յուսացեալ էին
Ղստուած՝ զարդարէին զանձինս հնազանդել իւր-
- 6 եանց արանց : Որպէս և Սառայ՝ զի հնազանդ էր
Լքրահամու . և տէր իւր կոչէր զնա . որոյ եղերուք
դուք որդիք . բարեգործք էին , և ո՛չ կասկածէին՝
- 7 և ո՛չ 'ի միոջէ ինչ երկիւղէ : Սոյնպէս և արք ի-
մաստութեամբ բնակեցցեն ընդ նոսա . իբրև տկար
անօթոյ առնիցեն պատիւ կանանց՝ իբրև ժառան-
գակցաց շնորհացն կենաց . զի մի՞ խափան լինիցին
- 8 աղօթիցն ձերոց : Եւ գլուխ ամենայնի , զի համա-
միտք իցէք՝ համակարիք՝ եղբայրասէրք՝ ազնուա-
- 9 դութք՝ խոնարհք : Ս'ի չար փոխանակ չարի հա-
տուցանել , կամ բամբասանս ընդ բամբասանաց .

* 'ի Յոյն , սուրբ կանայք

այլ զսորին հակառակն՝ օրհնել, զի յայս իսկ կու-
չեցարուք՝ զի զօրհնութիւն ժառանգիցէք :

- 10 Օ,ի որ կամիցի զկեանս սիրել՝ և տեսանել զա-
ւուրս բարութեան, լուեցուցէ՛ զլեղու իւր՝ ՚ի չա-
րութենէ, և զչրթունս իւր՝ ՚ի չխօսելոյ զնենգու-
- 11 թիւն : Խոտորեսցի՛ ՚ի չարէ, և արասցէ՛ զբարի-
խնդրեսցէ՛ զխաղաղութիւն, և երթիցէ՛ զՏես նո-
- 12 րա : Օ,ի աչք Տեսուն՝ ՚ի վերայ արդարոց, և ա-
կանջք նորա յաղօթս նոցա . երեսք Տեսուն՝ ՚ի վե-
- 13 րայ չարագործաց : Եւ ^նիցէ որ չարչարիցէ զձեզ,
14 եթէ դուք բարւոյն նախանձաւորք լինիցիք : Եւ
թէ և չարչարիցիք ևս յաղազս արդարութեան, ե-
րանելի էք . բայց յերկիւղէ նոցա մի՛ երկնչիցիք և
- 15 մի խուլմեսջիք : Եւ զՏէր զնոյն զՔրիստոս՝ սուրբ
առնիջիք ՚ի սիրտս ձեր : Պատրաստ իցէք տալ պա-
տասխանի ամենայնի որ խնդրիցէ զբանն, որ է վասն
- 16 յուսոյն ձերոյ : Եւ չհեղութեամբ և երկիւղիւ ու-
նիցիք բարս քաղցունս . զի որով չարախօսիցեն
զձէնջ՝ յամօթ՝ լիցին՝ որք բամբասեն զձեր բարւոք
- 17 գնացս ՚ի Վրիստոս : Օ,ի լաւ է բարեգործաց, ե-
թէ կամիցին * ըստ Եստուծոյ կամացն՝ չարչարիլ՝
- 18 քան չարագործացն . Օ,ի և Վրիստոս միանգամ
վասն մեղաց ՚ի վերայ ձեր մեռաւ, արդարն ՚ի վե-
րայ անարդարոց . զի զձեզ մերձեցուցէ առ Եստ-
ուած . թէպէտ և մեռաւ մարմնով, այլ կենդանի
- 19 է հոգւով : Որով † և ոգւոցն՝ որ էին ՚ի բանաին՝,

* Ի Յոյն, կամքն Եստուծոյ

† Ի Յոյն, և ոգւոցն որ ՚ի բանաին

- 20 երթեալ քարոզեաց՝ Երբեմն ապստամբելոցն , յորժամ ներէր նոցա Լստուծոյ՝ երկայնմտութիւնն յաւուրս 'Նոյի' յորս տապանն կազմէր . յոր նուազունք՝ այսինքն ոգիք իբրև ութ ապրեցան 'ի ջրոցն :
- 21 Որ և . * զձեզ ըստ նմին օրինակի կեցուցէ մկրտութիւնն . ո՛չ զմարմնոյ աղտն 'ի բաց ընկենլով՝ այլ զբարևոք մտացն հանդէս՝ առ Լստուած , 'ի ձեռն
- 22 յարութեանն Յիսուսի Վրիստոսի . Որ է ընդ աջմէ Լստուծոյ՝ երթեալ յերկինս , 'ի հնազանդել նմա հրեշտակաց և իշխանութեանց և զօրութեանց :

ԳԼ . Գ

- 1 Վրիստոսի չարչարիլն մարմնով վասն մեր , և դուք 'ի նոյն միտս վառեցարձւք . զի որ չարչարի
- 2 մարմնով՝ դադարէ 'ի մեղաց . Օ՛ի մի՛ ևս ըստ մարդկան ցանկութեանց՝ այլ ըստ կամացն Լստուծոյ
- 3 կեցցէ զայլ ևս ժամանակն : Վրանզի բաւական է անցեալ ժամանակն լինելոյ կամացն հեթանոսաց , որք գնային գիջութեամբք՝ ցանկութեամբք՝ գինեհարութեամբք՝ անառակութեամբք՝ արբեցութեամբք՝
- 4 անօրէն կռապաշտութեամբք : Որով օտարացեալք՝ † ո՛չ ընդ ձեզ վարին , 'ի նոյն անկարգութեան զեղ
- 5 խութիւն , և հայհոյեն" : Որ տայցեն պատասխանի այնմ , որ 'ի պատրաստին ունի դատել զկենդա

* Ի Յոյն , զմեզ

† Ի Յոյն , ոչ վարելովն՝ ձեր ընդ նոսա 'ի նոյն անկարգութեան զեղխութիւն , հայհոյեն

- 6 նիս և զմեռեալս : Օ, ի ՚ի սոյն իսկ և մեռելոց խոստացեալ է , զի դատեսցին ըստ մարդկան մարմնով՝
- 7 և կենդանի լինին ըստ Աստուծոյ հոգւով : Ամենեցուն վախճան մերձեալ է . զգաստացարուք այսու-
- 8 հետև՝ և լերուք զուարթունք յաղօթս : Ասխբան զամենայն սէր սերտ ունել ընդ միմեանս . զի սէր
- 9 ծածկէ զբազմութիւն մեղաց : ()տարասէրք լինել
- 10 ընդ միմեանս առանց տրտնջելոյ : Եւրաքանչիւրոք որպէս և ընկալաւ շնորհս ինչ՝ ՚ի միմեանս զնոյն մատակարարել , իբրև զբարուք հազարապետս
- 11 պէսպէս շնորհացն Աստուծոյ : Եթէ որ խօսեսցի՝ իբրև զԱստուծոյ պատգամս . եթէ որ մատակարարիցէ՝ իբրև ՚ի զօրութենէ զոր շնորհէ Աստուած . զի յամենայնի փառաւորեսցի Աստուած ՚ի ձեռն Յիսուսի Վրիստոսի , որում փառք և զօրութիւն յաւիտեանս ամէն :
- 12 Աիրելիք՝ մի՛ օտարոտի համարել զեռանդն ինչ՝ որ ՚ի փորձութիւն ձեզ լինիցի , որպէս թէ օտար
- 13 ինչ իրք ձեզ դիպիցին . Այլ իբրև հաղորդեալք Վրիստոսի չարչարանացն՝ ուրախ լինիջիք , զի և ՚ի յայտնութեան փառաց նորա ցնծացեալք բերկ-
- 14 րեսջիք : Իսկ եթէ նախատիցիք ևս վասն անուանն Վրիստոսի , երանելի էք . զի փառացն՝ և զօրութեան անուն է , և Աստուծոյ Հոգին ՚ի վերայ ձեր
- 15 հանգուցեալ է : Մի՛ որ ՚ի ձէնջ չարչարեսցի իբրև զսպանօղ , կամ իբրև զգող , կամ իբրև զչարս-
- 16 գործ , կամ իբրև զօտարատեսուչ : Ապա եթէ իբրև զբրիստոնեայ՝ մի՛ ինչ ամաչեսցէ . այլ փառաւոր
- 17 առնիցէ զԱստուած անուամբս այսուիկ : Օ, ի ժա-

- մանակ է սկիզբն լինելոյ դատաստանին 'ի տանէն
 Աստուծոյ . զի եթէ նախ 'ի մէնջ , իսկ զի՞նչ
 կատարած այնոցիկ իցէ՝ որ ոչ հաւանեցան Աս-
 18 տուծոյ աւետարանին : Եւ եթէ արդարն հազիւ
 կեցցէ , իսկ ամբարիշտն և մեղաւորն ո՞ւր գտանիցի :
 19 Որպէս զի որ չարչարին ըստ Աստուծոյ կամացն ,
 հաւատարիմ Հաստչին աւանդեցեն զիւրեանց ոգիս
 բարերարութեամբ :

ԳՂ . Ե

- 1 Օ՛րիցունս այսուհետև աղաչեմ՝ իբրև զերիցա-
 կից՝ և վկայ չարչարանացն Վրիստոսի , որ և հան-
 2 դերձեալ փառացն յայտնելոց հաղորդ . Արածեցէք
 որ 'ի ձեզ հօտդ է Աստուծոյ . վերակացու լինել՝
 մի՛ իբրև ակամայ՝ այլ կամաւ ըստ Աստուծոյ . մի՛
 3 զօշաքաղութեամբ , այլ յօժարութեամբ . Սի՛ իբ-
 րև տիրելով վիճակացն , այլ լինել օրինակ հօտին :
 4 Օ՛ի յերևել Հովուապետին՝ ընդունիցիք զանթա-
 5 ռամ փառացն պսակ : Սոյնպէս և երիտասարդք՝
 հնազանդ լերուք ծերոց : Ամենեքեան ընդ միմեանս
 զխոնարհութիւն ունիցիք . զի Աստուած ամբարտա-
 ւանից հակառակ կայ , տայ շնորհս խոնարհաց :
 6 Խոնարհեցարձք ընդ հզօր ձեռամբն Աստուծոյ .
 7 զի զձեզ բարձրացուսցէ 'ի ժամանակի : Օ՛ամե-
 նայն հոգս ձեր ընկեցէք 'ի նա , զի նա է՝ որ հո-
 գայ վասն ձեր :
 8 Արթուն լերուք՝ հսկեցէք , զի ոտինն ձեր Սա-
 տանայ իբրև զառիւծ գոչէ , շրջի և խնդրէ՝ թէ զ՞

- 9 կլանիցէ : Որում 'ի դիմի հարկանիցիք հաստատեալք հաւատովք . գիտասջլիք զնոյն անցս չարչարանաց եղբայրութեան ձերոյ յաշխարհի յանձնս
- 10 կատարել : Եւ Մատուած ամենայն շնորհաց՝ որ կոչեաց զձեզ յիւր 'ի յաւիտենական փառան Վր-րիստոսիւ Յիսուսիւ , * որում փոքր մի եղերուք չարչարակիցք՝ , նա կազդուրեցուցէ , կարողացու-
- 11 ցէ , հաստահիմն արասցէ : 'Սմա իշխանութիւն և
- 12 փառք յաւիտեանս ամէն : 'Ի ձեռն Սիղուհանոսի հաւատարիմ եղբօր , որպէս կարծեմ՝ փոքր 'ի շատէ գրեցի առ ձեզ՝ մխիթարել , և 'ի վերայ սորին վկայել . զի և այս ճշմարիտ շնորհք Մատուծոյ են՝
- 13 յոր հաստատեալ կայցէք : Ողջոյն տայ ձեզ որ 'ի Բաբելոն ընտրելակից եկեղեցին է , և Սարկոս որ-
- 14 դի իմ : Ողջոյն տաջիք միմեանց 'ի համբոյր սրբութեան : Խաղաղութիւն ընդ ձեզ ամենեսին , որ էք 'ի Վրիստոս Յիսուս . ամէն :

* 'Ի Յոյն , յետ փոքր մի չարչարեալ գոլոյ

ԹՈՒՂԹ

ԿԸԹՈՒՂԻԿԵԼՅՅ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳՂ . Ե

- 1 ՇՄԱՒՈՎՆ Պետրոս ծառայ և առաքեալ Յիսուսի Վրիստոսի, որոց հանգիտապատիւ մեզ հասէրդ հաւատոց յարդարութիւն Մատուծոյ մերոյ
- 2 և Փրկչին Յիսուսի Վրիստոսի: Շ շնորհք ընդ ձեզ՝ և խաղաղութիւն բազմասցի գիտութեամբն Մատուծոյ՝ և Յիսուսի Վրիստոսի Տեառն մերոյ: Որպէս ամենայն ինչ մեզ՝ իւրոյ աստուածեղէն զօրութեանն առ ՚ի կեանս և յաստուածպաշտութիւն շնորհեալ ՚ի ձեռն գիտութեան այնորիկ, որ կոչեացն զմեզ
- 4 յիւր ՚ի փառան և ՚ի վայելչութիւն: Որով մեծամեծքն և պատուական աւետիք պարգևեալ են զմեզի նորքիմք աստուածեղէն բնութեան լինիցիմք հաղորդակիցք, փախուցեալք ՚ի ցանկութեանց աշխարհիս և յապականութեանց: Եւ սմին այսմիկ զամենայն փոյթ ՚ի մէջ առեալ՝ ձերովք հաւատովքն մատակարարեսցիք զառաքինութիւն, և առաքինութեամբն զգիտութիւն, Եւ գիտութեամբն զժուժկալութիւն, և ժուժկալութեամբն զհամբերութիւն,

7 և համբերութեամբն զաստուածպաշտութիւն , Եւ
 աստուածպաշտութեամբն զեղբայրսիրութիւն , և
 8 եղբայրսիրութեամբն զսէր : Օպսոսիկ ձեր յան-
 ձին կալեալ՝ և 'ի սոյն յաճախեալ , ոչ դատարկս
 և անպտուղս զձեզ հաստատիցեն 'ի Տեառն մերոյ
 9 Յիսուսի Վրիստոսի գիտութիւնն : Իսկ յոր ոչն
 իցեն սոքա մերձ , կոյր է և զաչացու . 'ի մոռացոնս
 դարձուցեալ զսրբութիւն առաջնոց իւրոցն յանցա-
 10 նաց : Այսն որոյ եղբարք՝ առաւել փութասջիւրք՝
 զի բարեացն գործովք հաստատուն զձեր կոչումն
 և զընտրութիւն պահիցէք : Օպս արարեալ՝ ոչ
 11 երբէք յանցանիցէք . Օի այսպէս առատապէս շնոր-
 հեսցի ձեզ մուտ 'ի յաւիտենական արքայութիւն
 Տեառն մերոյ և Վրկչին Յիսուսի Վրիստոսի :

12 Որով պատրաստիցեմ միշտ ձեզ յիշեցուցանել
 վասն սոցին , առաւել ևս գիտակացն և հաստատե-
 13 լոցն՝ եկեալ հասեալ ճշմարտութեանն : Վանզի
 իրաւունս համարիմ մինչգեռ եմ 'ի մարմնի աստ՝
 14 զարթուցանել զձեզ յիշատակօք : Վիտեմ թէ
 վաղվաղակի է լինելոց մերկանալ յինէն մարմնոյս .
 որպէս և Տէր մեր Յիսուս Վրիստոս եցոյց ինձ :
 15 Եւ փութամ ձեպիմ միշտ զձեզ յորդորել . զի և
 յետ իմոյ ելանելոյ յաշխարհէս՝ առնիցէք զյիշա-
 16 տակս այսոցիկ : Վանզի ոչ եթէ պաճուճեալ ինչ
 առասպելաց զհետ երթեալ ցուցաք ձեզ զՏեառն մե-
 րոյ Յիսուսի Վրիստոսի զգորութիւնն և զգալուսն .
 այլ մեզէն եղեալ ականատեսք նորա մեծութեանն :
 17 Վանզի առեալ յԼստուծոյ և 'ի Լօրէ զհառս և
 զպատիւ . յեկեալ յայնպիսի բարբառոյ՝ 'ի մեծ վա-

- յելլութեան փառաց անտի . եթէ Ղա՛ է որդի իմ
- 18 սիրելի՛ ընդ որ ես հաճեցայ : Եւ զայս բարբառ
մեք իսկ լուաք եկեալ յերկնից՝ որ ընդ նմա իսկ
- 19 էաք ՚ի սուրբ լերինն : Եւ ունիմք հաստատագոյն
զբանն մարգարէական . որում եթէ անսայցէք՝
բարւոյք առնէք . իբրև ճրագի՝ որ տայցէ լոյս ՚ի
խաւարչտին տեղւոջ , մինչև տիւն լուսաւորեսցէ , և
արուսեակն ծագեսցէ ՚ի սիրտս ձեր :
- 20 Բայց նախ այսմ գիտակ լինիջիք՝ զի ամենայն
մարգարէութիւն իւրոց գրոց լուծուամն ո՛չ ունի :
- 21 Վրանզի ո՛չ եթէ ըստ կամաց մարդկան տուաւ
մարգարէութիւն երբէք , այլ ՚ի Հոգւոյն Սրբոյ
կրեալք՝ խօսեցան մարդիկ յԼստուծոյ :

ԳՎ. Բ

- 1 Ինէին և սուտ մարգարէք ՚ի ժողովրդեանն՝ որ
պէս և այժմ ՚ի ձեզ լինիցին սուտ վարդապետք .
որք սպրդեալ մոլծանեն հերձուածս կորստեան , և
զոր Տէր գնեաց զնոսա ուրացեալ՝ ածեն ՚ի վե-
- 2 րայ անձանց զարագահասն կորուստ : Եւ բազումք
անկեալ երթիցեն զհետ նոցա անառակութեանցն .
վասն որոյ ճշմարտութեանն ճանապարհ հայհոյի-
- 3 ցի : Եւ ագահութեամբ մտացածին * բանիւք առ-
նիցեն զձեզ վտարանդի՝ . որոց դատաստանն ՚ի
բնէ ո՛չ դատարկանայ , և կորուստն նոցա ո՛չ նիր-
- 4 հեսցէ : Թի եթէ ՚ի հրեշտակն յանցուցեալս

† Ի Յոյն , բանիւք ՚ի վաճառ արկցեն զձեզ

Լստուած ոչ խնայեաց , այլ խաւարին կապանօք
 արկեալ 'ի տարտարոսն ետ պահել 'ի դատաստան :
 5 'Ուա և ոչ 'ի սկզբանն աշխարհի խնայեաց . բայց
 զութերորդն զ'ՆՄ՝ շարդարութեանն քարոզ՝ պահ-
 եաց 'ի ջրհեղեղէ աշխարհի՝ ամբարշտելոցն ած-
 6 եալ : Եւ զքաղաքս Սոդոմացւոցն և 'Ղոմորացւոց
 դարձուցեալ յածիւն՝ դատեցաւ , օրինակ առ յա-
 7 պայ ամբարշտելոցն կացուցանէր : Եւ զարդարն
 զ'Ղ ղվտ ձանձրացեալ յանկարգ գիջութեան գնացից՝
 8 փրկեաց . 'Քանզի ականատես և ականջալուր ար-
 դարն բնակեալ 'ի մէջ նոցա , օր ըստ օրէ զիւր
 սուրբ ոգիսն՝ նոցա անօրէն գնացիւքն տանջէր :
 9 'Գիտէ Տէր զաստուածապաշտս փրկել 'ի փորձու-
 թենէ , և զանիրաւ պահել 'ի տանջանս աւուրն
 10 դատաստանի . Ս՝անաւանդ՝ որ զհետ մարմնոյ պղծա-
 լից ցանկութեանց իցեն երթեալ . արհամարհօղք տէ-
 րութեանն՝ Ժպիրհք՝ յանդգունք՝ չզանգիտեն զփառան
 11 հայհոյել : Ուր հրեշտակք զօրութեամբ և * կարող-
 ղութեամբ քան զնոսա մեծամեծք՝ չածեն զնոքօք 'ի
 12 Տեառնէ զհայհոյութեանն դատաստան՝ : Լ՝յլ սո-
 քա իբրև զանխօս անասունս ըստ բնածին բարուցն
 յեղծումն և յապականութիւն՝ որոց չենն գիտակ ,
 հայհոյեն յապականութեան իւրեանց , և ապակա-
 13 նեսցին՝ Տանջեալք 'ի վարձուց անիրաւութեան . որ
 ցանկութիւն զաւուրն փափկութիւն համարին .

* 'Ի () րն , կարողութեամբ մեծամեծք՝ չածեն
 զնոցանէ զհայհոյութեան դատաստան առաջի
 Լստուծոյ

- բժկանք՝ արատաւորք՝ փափկացեալք ՚ի պատիրս
 14 իւրեանց . լեալ ձեզ խրախճանակիցք : Աչս ունին
 հանգոյնս պոռնկաց՝ անդադարս ՚ի մեղաց , պատ-
 րեն զանձինս յողոյողաց . որ ունին սիրտ հարեալ
 15 զագահութեան , մանկունք անիծից : (Թողեալ զու-
 ղորդ ճանապարհն՝ մոլորեցան . զհետ երթեալ
 ճանապարհին (Նաղամայ (Նեովրեան՝ զվարձս ա-
 16 նիրաւութեան սիրեցին . Որ կշտամբանս իւրոյ ա-
 նօրէնութեանն ստացաւ զէշն անխօսուէն . մարդկե-
 ղէն բարբառովն բարբառեալ՝ արգել զմարդարէին
 17 զանօրէնութիւն : Այսպիսիքն են աղբիւքք անջըր-
 դիք՝ և մէքք վարեալք ՚ի մրրկէ . որոց աղջամուղջք
 18 խաւարին յաւիտեան պահեալ կան : Վանզի մե-
 ծաբանս սնտեաց բարբառեալ պատրեն գիջու-
 թեամբք ցանկութեամբք մարմնոյ զայնոսիկ՝ որ ըս-
 տոյլն փախչիցին յայնցանէ՝ որ ՚ի մոլորութեանն
 19 շրջեցին . Նոցա ազատութիւն խոստանան , և ինք-
 եանք ապականութեանն ծառայք են . զի որով ի-
 20 լիք յաղթիցի ոք , նորին և ծառայ է : Օ՛ի եթէ
 փախուցեալք ՚ի պղծութեանց աշխարհի գիտու-
 թեամբ հետոն մերոյ և վրկչին Հիսուսի Վրիստու-
 սի , և դարձեալ ընդ նոյնս շաղեալք պատիցին՝ ե-
 21 ղև նոցա վախճանն չմ՛ր քան զառաջինն : Օ՛ի լա-
 էր նոցա եթէ բնաւ իսկ չէր ծանուցեալ զարդա-
 րութեանն ճանապարհ . քան՝ զի ծանեան և յետս
 կացին ՚ի սուրբ պատուիրանէն որ նոցա աւանդե-
 22 ցաւ : Եկեալ ՚ի դէպ նոցա ճշմարիտ առակին զգօ-
 նութեան , եթէ Շ ուն դառնայ անդրէն ՚ի փսխած
 իւր , և խոզ լուացեալ ընդ տիղմ թաւալեալ :

ԳԼ . Գ

- 1 Օայս ձեղ սիրելիք՝ երկրորդ թուղթ գրեմ . ու
 2 ըով զարթուցից 'ի յիշատակ զհաստատուն միտս
 3 ուէրս Տեանն և Վրկչին : Լայց զայս նախ գիտաս-
 4 ջիք , զի յաւուրս յետինս եկեսցեն արհամարհողք՝
 5 այպանողք , որ ըստ իւրեանց ցանկութեանց գնայ-
 6 ցեն . Եւ ասիցեն՝ Ո՛ր են աւետիք գալստեան նո-
 7 ռա . զի յորմէ հետէ հարքն ննջեցին՝ ամենայն ինչ
 8 նոյնպէս կայ մնայ 'ի սկզբանէ արարածոց : Եւ
 9 զայն մոռացեալ իցէ նոցա՝ որ զայսն կամին . եթէ
 10 երկինք եղեն 'ի սկզբանէ՝ և երկիր 'ի ջրոց , և
 11 ջուրք հաստատեալ բանին Մստուծոյ . Սասն ու-
 12 ղոյ երբեմն աշխարհ ջրհեղեղաւ ապականեալ կոր-
 13 եաւ : Եւ այժմ երկինք և երկիր նովին բանիւ
 14 գանձեալ են , հրոյ պահեալք յորն դատաստանի՝
 15 և կորստեան ամբարիշտ մարդկան : Եւ այս ևս մի՛
 16 լիցի 'ի ձէնջ ծածկեալ սիրելիք , զի մի օր Տեանն
 17 իբրև զհազար ամ է , և հազար ամ իբրև զմի օր :
 18 Ո՛չ յամեցուցէ Տէր զաւետիսն՝ որպէս ոմանք
 19 յամր համարին , այլ երկայնամիտ լինի առ ձեզ .
 20 քանզի ո՛չ կամի՝ եթէ ոք կորիցէ , այլ զամենեցուն
 21 հասանել յապաշխարութիւն :
- 10 Ըյլ եկեսցէ օր Տեանն իբրև զգող . յորում
 երկինք տաղնապաւ անցցեն , և բնութիւնք հրով
 կիզեալ լուծցին , և երկիր՝ և որ 'ի նմա գործք
 11 գտանիցին : Եւ 'ի լուծանել սյսպէս այսր ամե-

- նայնի, որպիսի՞ ինչ պարտ իցէ ձեզ գտանել. այլ
- 12 սուրբ և աստուածապաշտ կարգաւ ակն ունել, Եւ
փութալ հասանել գալստեան ակուրն Տեառն. յո-
րում երկինք հրայրեացք լուծանիցին, և բնութիւնք
- 13 հրգեհեալ հալիցին: 'Նորոյ երկնից' և նորոյ երկ-
րի ըստ ակետեացն հայեցեալ սպասիցեմք, յորս
- 14 արդարութիւնն՝ բնակէ: Այսն որոյ սիրելիք՝ այ-
սոցիկ սպասեալ, փոյթ յանձին ունիջիք՝ անբիծք
- 15 և անարատք գտանել նմա 'ի խաղաղութիւն. Եւ
զՏեառն երկայնմտութիւնն՝ փրկութիւն համարի-
ջիք: 'Օ, որ օրինակ և սիրելի եղբայրն մեր Պօղոս՝
ըստ շնորհելոյ իմաստութեանն նմա յԱստուծոյ՝
- 16 գրեաց ձեզ. Որպէս և յամենայն իսկ թուղթսն
խօսի վասն այսոցիկ. յորս գտանի ինչ ինչ դրժ-
ուարիմաց, զոր անուամունքն և յողզողքն կամա-
կորեն. որպէս և զամենայն իսկ գիրս առ իւրեանց
- 17 անձանցն կորուստ: 'Իուք այսուհետև սիրելիք՝ իբ-
րև զկանխագէտս զգուշասջիք, զի մի անառակ մո-
լորութեամբն զգածեալք՝ անկանիջիք յաստեաց
- 18 հաստատութեանն: Աճեցէք շնորհօք և գիտու-
թեամբն Տեառն մերոյ և Վրկչին Յիսուսի Վրիս-
տոսի: 'Ամա փառք՝ և այժմ, և յօրն յաւիտենից.՝
Ամէն:

ԹՈՒՂԹ

ԿԵԹՈՒՂԻԿԵՆՅՅ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԱՌԱՋԻՆ

ԳԼ. Ը

- 1 **ՈՐ** էրն խկզբանէ, զորմէ լուաքն՝ որում աղա-
նատեսն խկ եղեաք. ընդ որ հայեցաքն, և
ձեռք մեր շոթափեցին 'ի վերայ բանին կենաց :
- 2 Եւ կեանքն յայտնեցան, և տեսաք՝ և վկայեմք և
պատմեմք ձեզ զյաւիտենական կենացն, որ էր առ
- 3 շօր՝ և երևեցաւ մեզ : Չոր տեսաքն և լուաք՝
պատմեմք և ձեզ, զի և դուք հաղորդութիւն ու-
նիցիք ընդ մեզ. և մեր հաղորդութիւնն իցէ ընդ
շօր՝ և ընդ Որդոյ իւրում Յիսուսի Քրիստոսի :
- 4 Եւ զայս գրեմք ձեզ, զի ձեր ուրախութիւնն կա-
տարեալ լիցի : Եւ այս են աւետիքն՝ զոր լուաք
առ 'ի նմանէ՝ և պատմեմք ձեզ. զի Մտուած լյս
- 6 է, և խաւար 'ի նմա չիք և ոչ մի : Եթէ ասիցեմք՝
եթէ հաղորդութիւն ունիմք ընդ նմա՝ և 'ի խաւա-
րի չըջիցիմք, ստեմք՝ և ոչ առնեմք զճշմարտու-
- 7 թիւնն : Իսկ եթէ ընդ լոյս գնայցեմք՝ որպէս և նա
'ի լոյս է, հաղորդութիւն ունիմք ընդ միմեանս. և
արիւնն Յիսուսի Որդոյ նորա սրբէ զմեզ յամենայն

- 8 մեղաց : Եթէ ասիցեմք՝ եթէ Ս'եղս ինչ մեք ոչ
 ունիմք, զանձինս խաբեմք . և ճշմարտութիւն 'ի
 9 մեզ ոչ գոյ : Եւս եթէ խոստովան լինիցիմք զմեղս
 մեր, հաւատարիմ է նա և արդար առ 'ի թողուլ
 զմեղս մեր, և սրբել զմեզ յամենայն անիրաւութե-
 10 նէ : Եւ եթէ ասիցեմք՝ եթէ Ոչինչ մեղաք, սուտ
 առնեմք զնա, և բան նորա ոչ է 'ի մեզ :

ԳՎԻ

- 1 Որդեակք իմ, զայս գրեմ ձեզ՝ զի մի՛ մեղիցէք,
 և եթէ մեղիցէ որ, ունիմք բարեխօս առ Եստուած
 2 զՆիսուս Վրիստոս՝ զարդարն՝ և զանարատ : Եւ նա
 է քաւութիւն մեղաց մերոց . և ոչ եթէ մերոցն միայն՝
 3 այլ և ամենայն աշխարհի : Եւ յայմիկ գիտեմք՝ ե-
 թէ ծանեաք զնա, եթէ զպատուիրանս նորա պահի-
 4 ցեմք : Որ ասիցէ՝ եթէ Վանեայ զնա, և զպատուիրանս
 նորա ոչ պահիցէ, սուտ է՝ և ճշմարտութիւն 'ի նմա
 5 ոչ գոյ : Իսկ որ պահիցէ զբան նորա, արդարև 'ի
 նմա կատարեալ է սէրն Եստուծոյ . այսուիկ ճա-
 6 նաչեմք՝ եթէ 'ի նմա եմք : Որ ասիցէ 'ի նմա բնա-
 կել, այնպէս պարտի գնալ՝ որպէս և նայն գնաց :
 7 Միրելիք՝ ոչ եթէ նոր ինչ պատուիրան գրեմ
 ձեզ, այլ զՏին պատուիրանն՝ զոր 'ի սկզբանէ ու-
 նելիք . և Տին պատուիրանն՝ բանն է զոր լուարուք :
 8 Իարձեալ նոր պատուիրան գրեմ ձեզ՝ որ է ճշմար-
 տիւ 'ի նմա և 'ի ձեզ . զի խաւարն անցանէ : և
 9 լոյսն ճշմարիտ արդէն իսկ երևի : Որ ասէ եթէ 'ի
 լոյսն իցէ՝ և զեղբայր իւր ատիցէ, սուտ է՝ և 'ի

- 10 խաւարի է տակաւին : Որ սիրէ զեղբայր իւր , 'ի
 11 լոյս բնակէ՝ և գայթազղուծիւն 'ի նմա չիք : Իսկ
 որ ատեայ զեղբայր իւր՝ 'ի խաւարի է , և ընդ
 խաւար շրջի . և ոչ գիտէ յո՞ երթայ , զի խա-
 12 ւարն կուրացոյց զաչս նորա : Գրեմ՝ ձեզ որդ-
 եակք՝ զի թողեալ են ձեզ մեղքն ձեր վասն ան-
 13 ուան նորա : Գրեմ՝ ձեզ հարք՝ զի ծանեայք դուք
 զայն՝ որ 'ի սկզբանէն է : Գրեմ՝ ձեզ երիտասարդք՝
 14 զի յաղթեցիք դուք չարին : Գրեցի ձեզ ման-
 կունք՝ զի ծանեայք դուք զձայրն : Գրեցի ձեզ
 հարք՝ զի ծանեայք դուք զսյն որ 'ի սկզբանէն է :
 Գրեցի ձեզ երիտասարդք՝ զի էք դուք հզօրաց-
 եալք՝ և բանն Լստուծոյ 'ի ձեզ բնակէ , և յաղ-
 15 թեցիք դուք չարին : Մի սիրէք զաշխարհ՝ և մի՛ որ
 16 ինչ յաշխարհի է : Եթէ որ սիրէ զաշխարհ , ոչ
 է 'ի նմա սէր շօր . զի ամենայն որ ինչ յաշխար-
 հի է՝ ցանկուծիւն է մարմնոյ , և ցանկուծիւն է
 աչաց , և ամբարտաւանութիւն աստի կենացս .
 17 որ ոչ է առ 'ի շօրէ , այլ յաշխարհէ աստի է : Եւ
 աշխարհս անցանէ՝ և ցանկուծիւնն նորա . իսկ որ
 առնէ զկամս Լստուծոյ՝ մնայ յաւիտեան :
- 18 Ո՛րդեակք յետին ժամանակ է , և որպէս լուա-
 րուք՝ եթէ նեռն գալոց է , և արդէն իսկ նեռինք
 բազումք եկեալ են , որով մարթեմք իմանալ՝ եթէ
 19 յետին ժամանակ է : Լու 'ի մէնջ ելին , այլ ոչ
 էին 'ի մէնջ . զի եթէ 'ի մէնջ էին՝ ապա առ մեզ
 մնային . այլ զի յայտնի լինիցին՝ եթէ ոչ էին ա-
 20 մենքին նոքա 'ի մէնջ : Եւ դուք օծութիւն ունիք
 21 առ 'ի Սրբոյն , և գիտէք ամենքին : Ո՛չ գրեցի

- ձեզ՝ եթէ ոչ գիտէք զՃմարտութիւնն , այլ թէ
 գիտէք զնա . և թէ՛ զի ամենայն ստութիւնն ոչ է 'ի
 22 Ճմարտութենէ անտի : Իսկ ո՞ր իցէ սուտ , եթէ ոչ՝
 որ ուրանայ եթէ Յիսուս չէ՛ Վրիստոսն . նա իսկ
 23 է նեոն , որ ուրանայ զՀայր և զՈրդի : Եւմենայն
 որ ուրանայ զՈրդի , և ոչ զՀայր ընդունի . իսկ որ
 24 խոստովանի զՈրդի , նա և զՀայր ընդունի : 'Իուք
 զոր լուարուքն 'ի սկզբանէ՝ 'ի ձեզ բնակեացէ . զի
 եթէ 'ի ձեզ բնակեացէ՝ զոր 'ի սկզբանէն լուարուք ,
 25 և դուք յՈրդի և 'ի Հայր բնակեսցիք : Եւ այս
 են աւետիքն՝ զոր աւետարանեաց նա մեզ՝ զկեանսն
 յաւիտենականս :
 26 Եւ այս գրեցի ձեզ , զի մի՛ ոք զձեզ մոլորեցու-
 27 ցանիցէ : Եւ դուք օծութիւնն՝ զոր ընկալարուք 'ի
 նմանէ՝ բնակեացէ 'ի ձեզ . և չէ՛ ինչ պիտոյ՝ թէ
 որ զձեզ ուսուցէ , այլ որպէս զի նորա օծութիւնն
 ուսուցանիցէ զձեզ վասն ամենայնի . և Ճմարիտ է՝
 և չէ՛ սուտ . և որպէս ուսոյցն զձեզ , կայք 'ի
 28 նմա : Եւ այժմ՝ որդեակք՝ կացէք 'ի նմին . զի ե-
 թէ յայտնեսցի , ունիցիմք համարձակութիւն , և
 29 մի՛ ամաչեսցուք 'ի նմանէ 'ի գալստեանն նորա : Եւ ի
 եթէ գիտիցէք՝ եթէ արդար է նա , իմաստցիք՝ եթէ
 ամենայն որ առնէ զարդարութիւն՝ առ 'ի նմանէ է
 ծնեալ :

ԳՎ. Գ

- 1 Տեսէք որպիսի սէր շնորհեաց մեզ Հայր . զի
 որդիք Մատուծոյ կոչեսցուք և մեր . վասն այսորիկ

աշխարհ՝ ոչ ճանաչէ զմեզ՝ քանզի ոչ ծանեաւ զնա :
 2 Միրելիք՝ այժմ որդիք Աստուծոյ եմք , և չեւեւ
 է յայտ՝ եթէ զինչ լինելոց իցեմք . գիտեմք՝ զի
 յորժամ նա յայտնեսցի՝ նման նմա լինելոց եմք , զի
 3 տեսանելոց եմք} զնա՝ որպէս և էն : Եւ ամենայն
 որ ունի զայս յոյս յանձին՝ սրբէ զանձն իւր՝ որ-
 4 պէս և նայն սուրբ է : Ամենայն որ զմեղս գործէ ,
 նա և զանօրէնութիւն առնէ , և ինքն իսկ մեղքն
 5 անօրէնութիւն է : Եւ գիտեմք՝ զի նա յայն սակս
 յայտնեցաւ՝ զի զմեղս բարձցէ , և ՚ի նմա մեղք ոչ
 6 են : Ամենայն որ ՚ի նմա է հաստատեալ՝ ոչ մեղան-
 չէ . և ամենայն որ մեղանչէ , ոչ ետես զնա՝ և ոչ
 7 ծանեաւ զնա : Սանկունք՝ մի՛ ոք զձեզ խաբեսցէ .
 որ առնէ զարդարութիւն , արդար է՝ որպէս և նայն
 8 արդար է : Եւ որ առնէ զմեղս՝ ՚ի Սատանայէ է ,
 զի ՚ի սկզբանէ Սատանայ մեղանչէ . վասն այսորիկ
 յայտնեցաւ Որդին Աստուծոյ՝ զի լուծցէ զգործս
 9 Սատանայի : Ամենայն որ յԱստուծոյ է ծնեալ՝
 մեղս ոչ առնէ , զի սերմն նորա ՚ի սմա մնայ . և
 10 ոչ կարէ մեղանչել , զի յԱստուծոյ է ծնեալ : Այս-
 ուիկ յայտնի են ՚ի միմեանց որդիք Աստուծոյ՝ և
 որդիք Սատանայի :

Ամենայն որ ոչ առնէ զարդարութիւն՝ չէ նա
 11 յԱստուծոյ , և որ ոչ սիրէ զեղբայր իւր . Օ.ի այս
 է պատուիրանն՝ զոր լուարուք ՚ի սկզբանէ՝ զի սի-
 12 րեսցուք զմիմեանս : Ո՛չ որպէս Կայէնն ՚ի չարէ ան-
 տի էր՝ և սպան զեղբայրն իւր . և յոր սակս սպան
 զնա . զի իւր գործքն չար էին , և եղբօրն բարիք :
 13 Եւ մի՛ ինչ զարմանայք եղբարք , եթէ աշխարհ

- 14 զձեզ ատեայ : Ս'եք գիտեմք՝ զի փոխեցաք 'ի մահ-
ուանէ 'ի կեանս , քանզի սիրեմք զեղբարս . իսկ որ
- 15 ոչն սիրէ , անդէն 'ի մահաւն մնայ : Ամենայն որ ատ-
եայ զեղբայր իւր՝ մարդասպան է . և գիտէք՝ զի
ամենայն մարդասպան ոչ ունի կեանս յաւիտենա-
- 16 կանս յանձինն հաստատեալ : Այսուիկ գիտացաք
զսէրն (Աստուծոյ) . զի նա զանձն իւր եղ վասն
մեր . և մեք վասն եղբարց մերոց պարտիմք դնել
- 17 զանձինս : Որ ունիցի զկեանս ինչ զաշխարհիս՝ և
տեսանիցէ զեղբայր իւր կարօտեալ իւիք՝ և փակի-
ցէ զգութն իւր առ 'ի նմանէ , զիհարդ սէրն Աս-
տուծոյ 'ի նմա իցէ բնակեալ :
- 18 Որդեակք՝ մի՛ բանիւք և լեզուօք սիրեսցուք , այլ
19 արդեամբք և ճշմարտութեամբք : Եւ այսուիկ լի-
ցուք ծանուցեալք՝ եթէ 'ի ճշմարտութենէ անտի
իցեմք . և առաջի նորա արասցուք հանդէս սրտից
- 20 մերոց : Եթէ ստգտանիցեն զմեզ սիրտք մեր՝ այլ
Աստուած մեծ է քան զսիրտս մեր՝ և գիտէ զամե-
- 21 նայն : Սիրելիք՝ եթէ սիրտք մեր զմեզ ոչ ստգտա-
նիցեն , համարձակութիւն ունիմք առ Աստուած .
- 22 Եւ զոր ինչ հայցեմք , առնումք 'ի նմանէ : զի
զպատուիրանս նորա պահեմք , և զհաճոյս առաջի
- 23 նորա առնեմք : Եւ այս է պատուիրանն նորա , զի
հաւատասցուք յանուն Որդոյ նորա Յիսուսի Քրի-
ստոսի , և սիրեսցուք զմիմեանս , որպէս և ետ
- 24 մեզ պատուէր : Եւ որ պահէ զպատուիրանս նո-
րա , 'ի նմա է հաստատեալ՝ և նա 'ի սմա . և յայս-
մանէ գիտեմք եթէ բնակէ 'ի մեզ 'ի Հողոյ անտի՛
զոր ետ մեզ :

ԳԻ, Գ

- 1 Միրելիք՝ մի ամենայն հոգւոյ հաւատայք . այլ
 ընտրեցէք զհոգին՝ եթէ յԼստուծոյ իցեն . զի բա-
 2 զում սուտ մարգարէք ելեալ են յաշխարհ : Եւ
 մեք այսուիկ ճանաչեմք զհոգին Լստուծոյ : Լմե-
 նայն հոգի՝ որ խոստովանի զհիսուս Վրիստոս
 3 մարմնով եկեալ, յԼստուծոյ է նա . Եւ ամենայն
 հոգի որ ոչ խոստովանի զհիսուս մարմնով եկեալ,
 չէ նա յԼստուծոյ . և այս Վեռինն է, զորմէ լուս-
 րուք՝ եթէ գալոց է, և արդէն իսկ յաշխարհի
 4 է : Գուք յԼստուծոյ էք որդեակք, և յաղթեցիք
 նոցա . զի մեծ է որ ՚ի ձեզդ է՝ քան զայն որ յաշ-
 5 խարհին է : Վորքա յաշխարհէ են, վասն այնորիկ
 6 յաշխարհէ խօսին, և աշխարհ լսէ նոցա : Սեք
 յԼստուծոյ եմք . որ զԼստուած ճանաչէ՝ լսէ մեզ, և
 որ չէ յԼստուծոյ՝ ոչ լսէ մեզ . այսուիկ ճանաչեմք
 զհոգին ճշմարտութեան և զհոգին խաբէութեան :
- 7 Միրելիք՝ սիրեսցուք զմիմեանս, զի սէր յԼստու-
 ծոյ է . և ամենայն որ սիրէ՝ յԼստուծոյ է ծնեալ՝
 8 և ճանաչէ զԼստուած : Եւ որ ոչն սիրէ՝ ոչ ճանա-
 9 չէ զԼստուած, զի Լստուած սէր է : Եւ զի յայսմ
 երևեցաւ սէրն Լստուծոյ ՚ի մեզ, զի զՈրդին իւր
 միածին առաքեաց յաշխարհ, զի եղիցուք նովաւ
 10 կենդանիք : (այսմ է սէրն . ոչ զի մեք սիրեցաք
 զԼստուած՝ այլ զի նա սիրեաց զմեզ, և առաք-
 եաց զՈրդին իւր ՚ի քառութիւն մեղաց մերոց :
 11 Միրելիք՝ եթէ Լստուած այնպէս սիրեաց զմեզ,
 ապա և մեք պարտիմք զմիմեանս սիրել :

- 12 Չաստուած ուրուք երբէք չիք տեսեալ . եթէ սի-
րեսցուք զմիմեանս՝ Մատուած ՚ի մեզ բնակէ , և սէր
13 նորա ՚ի մեզ կատարեալ է : Մտուիկ գիտեմք , եթէ
մեք ՚ի նմա բնակեալ եմք՝ և նա ՚ի մեզ , զի ՚ի
14 Հոգւոյն իւրմէ ետ մեզ : Եւ մեք տեսաք՝ և վկայեմք ,
զի Հայր առաքեաց զՈրդին իւր Վրկիչ աշխարհի :
15 Որ ոք խոստովանեսցի՝ եթէ Յիսուս է Որդի Մա-
տուծոյ , Մատուած ՚ի նմա բնակէ՝ և նա յՄա-
16 տուած : Եւ մեք հաւատացաք՝ և ծանեաք զսէրն
Մատուծոյ՝ զոր ունի առ մեզ : Մատուած սէր է , և
որ կայ ՚ի սէրն՝ բնակեալ է յՄատուած , և Մա-
17 տուած ՚ի նմա բնակէ : Յայսմիկ կատարեալ է սէրն
նորա ՚ի մեզ . զի համարձակութիւն ունիցիմք յա-
ւուրն դատաստանի . զի որպէս և նայն է՝ նոյնպէս
18 և մեք եմք յաշխարհիս յայսմիկ : Երկիւղ ոչ գոյ
՚ի սէր , այլ սէրն կատարեալ ՚ի բաց մերժէ զեր-
կիւղն . զի երկիւղ ընդ տանջանօք է . իսկ որ եր-
19 կընչին , չէ՛ կատարեալ ՚ի սէրն : Ս՛եք սիրեսցո՛ւք
20 զՄատուած , վասն զի նա նախ սիրեաց զմեզ : Ե-
թէ ոք ասիցէ՝ եթէ Սիրեմ զՄատուած , և զեղ-
բայր իւր ատիցէ , սուտ է . որ ոչ սիրէ զեղբայր
իւր՝ զոր տեսանէ , զՄատուած զոր ոչն ետես՝ զի-
21 մրդ կարիցէ սիրել : Եւ զայս պատուէր ունիմք
առ ՚ի նմանէ , զի որ սիրէ զՄատուած՝ սիրէ նա և
զեղբայր իւր :

Գ՛Լ . Ե

- 1 Մմենայն որ՝ հաւատայ՝ եթէ Յիսուս է Վրիս-
տոսն , յՄատուծոյ ծնեալ է . և ամենայն որ սիրէ

- 2 զծնողն , սիրէ և զծնեալն 'ի նմանէ : Աստուիկ ճանաչեմք՝ եթէ սիրեմք զՈրդին Աստուծոյ , յորժամ զԱստուած սիրեսցուք՝ և զպատուիրանս նորա
- 3 արասցուք : Վանզի այս է սէրն Աստուծոյ , եթէ զպատուիրանս նորա պահեսցուք . և պատուիրանք նորա չնն ինչ ծանունք :
- 4 Օ՛ի ամենայն որ յԱստուծոյ ծնեալ է , յաղթէ աշխարհի . և այս է յաղթութիւնն՝ որ յաղթէ աշխարհի , հաւատքն մեր : Եւ ո՞ իցէ՞ որ յաղթիցէ աշխարհի . եթէ ոչ՝ որ հաւատայցէ՞ եթէ
- 6 Յիսուս է Որդի Աստուծոյ : Սա՛ է՝ որ եկն ջրով և հոգևով և արեամբ , Յիսուս Վրիստոս . ոչ ջրով միայն , այլ և արեամբ և ջրով . և Հոգին է՝ որ
- 7 վկայէ , զի Հոգին իսկ է ճշմարտութիւն : (Օ՛ի երեք են որ վկայեն յերկինս . Հայր , Քանն , և Հոգին Սուրբ . և երեքինս մի են : Եւ երեք են որ վկայեն յերկրի . հոգի , ջուր , և արիւն . և երեքինն * մի են՝) Եթէ զմարդկան ինչ վկայութիւն ունիցիմք , ապաքէն Աստուծոյ վկայութիւնն մեծ իցէ : Այս է վկայութիւնն Աստուծոյ , զի վկայեաց 'ի վերայ Որդւոյն իւրոյ : Որ հաւատայ յՈրդին Աստուծոյ , ունի յանձին զվկայութիւնս զայս . որ ոչ հաւատայ Որդւոյ Աստուծոյ , սուտ առնէ զնա . քանզի ոչ հաւատայ վկայութեանն՝ զոր վկայեաց Աստուած 'ի վերայ Որդւոյն իւրոյ : Եւ այս իսկ է վկայութիւնն , զի կեանս յաւիտենականս ետ մեզ Աստուած . և այս են
- 12 կեանքն՝ որ յՈրդին նորա են : Որ ընդունի զՈրդին ,

* 'ի Յայնն , 'ի միում են

ընդունի և զկեանս . և որ ՚չ ընդունի զՈրդին Մստուծոյ , և ոչ զկեանս ընդունի :

- 13 Օլայս գրեցի ձեզ՝ զի գիտասցիք եթէ կեանս յաւիտեանականս ունիք . և զի հաւատայցէք յանուն
- 14 Որդւոյն Մստուծոյ : Եւ այս է համարձակութիւնն զոր ունիմք մեք առ նա , զի զոր ինչ հայցեսցուք
- 15 ըստ կամաց նորա , լսէ մեզ : Օի եթէ գիտիցեմք՝ եթէ լսէ հայցուածոցն մերոց , ապա գիտեմք՝ եթէ առնումք զհայցուածսն՝ զոր հայցեմք առ ՚ի նմանէ :
- 16 Եթէ ոք տեսցէ զեղբայր իւր մեղուցեալ՝ մեղս՝ որ ոչ առ ՚ի մահ , խնդրեսցէ՝ և տացէ նմա կեանս՝ մեղուցելոյն ոչ առ ՚ի մահ . են մեղք՝ որ մահուչապի են , ոչ վասն այնորիկ ասեմ եթէ խնդրեսցես :
- 17 Եթէ մենայն անիրաւութիւն՝ մեղք են . և են մեղք՝ որ մահուչապի * են : Գիտեմք եթէ ամենայն որ Մստուծոյ է ծնեալ՝ ոչ մեղանչէ . այլ որ Մստուծոյն է ծնեալ՝ պահէ զանձն , և չարն առ նա ոչ մերձենայ :
- 19 Գիտեմք եթէ Մստուծոյ եմք , և աշխարհ ամենայն ՚ի չարի կայ : Եւ գիտեմք՝ եթէ Որդին Մստուծոյ եկն , և ետ մեզ միտս . զի ծանիցուք զճշմարիտն . և եմք ՚ի ճշմարտին Որդւոյ նորա Յիսուսի Վրիստոսի . զի նա է ճշմարիտ Մստուած՝
- 21 և կեանք յաւիտեանական : Որդեակք՝ պահեցէք զանձինս ՚ի կուսպաշտութենէ :

* Ի Յոյնն , չեն

Թ Ո Ւ Ղ Թ

Կ Ը Թ Ո Ւ Ղ Ի Կ Ե Լ Ե Յ Յ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԵՐԿՐՈՐԻ

- 1 **Յ**ԵՐԻՑՈՒԷ առ ընտրեալ կիւրիա , և առ որ-
դեակս իւր , զոր ետդ սիրեմ ճշմարտութեամբ ,
և ո՛չ եթէ ես միայն , այլ և ամենքեան , ոյք
2 գիտակ են ճշմարտութեանն . Այսան որոյ * ճըշ-
մարտութեանն՝ որ 'ի մեզ հաստատեալ է , զի և
ընդ ձեզ իցէ . և դուք յաւիտենից ընդ մեզ ի-
3 ցէք" : (Նորհք՝ ողորմութիւն՝ խաղաղութիւն
Մատուծոյ 'ի Հօրէ , և 'ի Տեառնէ Էփսոսէ
Վրիստոսէ Որդւոյն Հօր , ճշմարտութեամբ և սի-
4 թով եղիցին ընդ ձեզ : Ուրախ եղէ յոյժ , զի գտի
յորդեկացդ քոց՝ որ գնան ճշմարտութեամբ , ըստ
5 պատուիրանին զոր առաք 'ի Հօրէ : Եւ այժմ ա-
ղաչեմ զքեզ կիւրիա . իբրև ո՛չ եթէ նոր ինչ
պատուիրան գրեմ քեզ , այլ զոր 'ի սկզբանէն ու-
6 նէաք , զի սիրեսցուք զմիմեանս : Եւ այս է սէրն ,
զի գնասցուք ըստ պատուիրանաց նորա . և այս է
պատուիրանն , զի որպէս լուարուքն 'ի սկզբանէ՝

* 'ի Երանն , ճշմարտութեանն որ 'ի մեզ հաստատ-
եալ է . և ընդ մեզ եղիցի յաւիտեան

- 7 ըստ նմին գնասցիք : Օ,ի բազում մոլորեցուցիչք ելին յաշխարհ . որ որ ոչ խոստովանի զՅիսուս Քրիստոս եկեալ մարմնով, նա մոլորեցուցիչ է և նեոն :
- 8 Օգոյշ լինիցիք անձանց՝ զի մի՛ կորուսանիցէք՝ զոր վաստակեցէքն , այլ զի առնուցուք բովանդակ
- 9 զվարձս : Լմենայն որ յանցանէ՝ և ոչ կայ 'ի վարդապետութեանն Քրիստոսի , զԼստուած ոչ ճանաչէ . որ կայ 'ի վարդապետութեանն , նա՛ և զՈր-
- 10 դի և զՀայր ընդունի : Եթէ որ գայցէ առ ձեզ՝ և զվարդապետութիւնս զայս ոչ ունիցի , մի՛ ընդունիցիք զնա 'ի տուն , և մի՛ ողջոյն տայցէք նմա՛ :
- 11 Որ ասասցէ նմա Ողջոյն՝ կցորդ լիցի չարաց
- 12 գործոց նորա : Բազում ինչ ունէի գրել առ ձեզ՝ այլ ոչ կամեցայ քարտիսիւ և դեղով գրել . զի ակն ունիմ ինձէն իսկ գալ առ ձեզ , և բերան 'ի բերան խօսել . զի ուրախութիւնն մեր 'իցէ կատար-
- 13 եալ : Ողջոյն տան քեզ որդիք քեռ քո ընտրելոյ : Ե նորճք ընդ ձեզ :

ԹՈՒՂԹ

ԿԼԹՈՒՂԻՆԵԼՅՑՅ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԵՐՐՈՐԴ

- 1 **Յ**ԵՐԻՑՈՒԷ առ Վայիոս սիրելի . զոր ետդ սիրեմ
2 ճշմարտութեամբ : Սիրելի՛ վասն ամենայն
իրաց քոց յաջողութեան և առողջութեան՝ աղօթս
առնեմ . որպէս է իսկ յաջողութիւն անձինդ քո :
3 Յոյժ ուրախ եղէ 'ի գալ եղբարց՝ և լինել վկայ
քոյոյ ճշմարտութեանդ , որպէս գնաս դու ճշմար-
4 տութեամբ : Մեծ ևս ինչ ուրախութիւն քան
զայս ո՛չ ունիմ , զի լսեմ եթէ իմ որդեակքն ճշ-
5 մարտութեամբ գնան : Սիրելի՛ հաւատարիմ գոր-
ծես զայդ , զոր եթէ առնիցես առ եղբարս՝ զգոյն
6 և առ օտարս . Որք վկայեցին զքո սիրոյդ առաջի
եկեղեցւոյ . որոց բարիս արարեալ յուղարկես ար-
7 ժանիս Լստուծոյ : Օ՛ի վասն անուանն ելին , և
8 ոչինչ յումեքէ առնուն զհեթանոսականացն : Մեք
այսուհետև պարտիմք ընդունել զայնպիսիսն , զի
գործակիցք լիցուք ճշմարտութեանն :
9 Վրեցի ինչ եկեղեցւոյն . այլ որ յառաջադէմ
'ի նոցանէ է՝ Վիտորեփէս , ո՛չ ընդունի զմեզ :
10 Սնան այսորիկ եթէ եկից՝ յիշեցուցից զգործս նո-
րա՝ զոր առնէ , բանիւք չարեօք շատխօսութեան

առնէ զմեզ աշխատ . և ոչ այսոքիւք շատացեալ,
 ոչ ինքն ընդունի զեղբարս, և զայնոսիկ որ ընդու-
 11 նինն, արգելու . նաև յեկեղեցւոյ ևս հանէ : Սի-
 րելի՛ մի՛ լինիցիս նմանօղ չարի՛ այլ բարւոյ . զի որ
 զբարիս առնէ՛ յԼստուծոյ է . և որ զչարիս գործէ՛
 12 նա ոչ ետես երբէք զԼստուած : Օգեմետրեայ վը-
 կայեալ է յամենեցունց, և յեկեղեցւոյն՝ և ՚ի
 ճշմարտութենէ, և մեք վկայեմք . և դու գիտես՝
 13 զի ճշմարիտ է մեր վկայութիւնն : Բազում ինչ
 ունէի գրել քեզ . այլ ոչ կամիմ քարտիսիւ և
 14 դեղով գրել : Օի ակն ունիմ ՚ի մօտոյ իսկ տե-
 15 սանել զքեզ, և բերան ՚ի բերան խօսել : Խաղա-
 ղութիւն ընդ քեզ : Ողջոյն տան քեզ սիրելիք : Ող-
 ջոյն տաջիր սիրելեաց մերոց իւրաքանչիւր յան-
 ուանէ :

ԹՈՒԴԹ

ԿԵԹՈՒԴԻԿԵԵՆՅՈՅ

ՅՈՒԴԱՅԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

- 1 **ՅՈՒԴԱ** Յիսուսի Վրիստոսի ծառայ, և եղբայր
Յակովբայ . * Հեթանոսաց՝ որ Մատուծոյ
Հօրէ էք սիրեցեալք՝ . և Յիսուսի Վրիստոսի
2 պահեալք և ընտրեալք : Ողորմութիւն ձեզ՝ և խա-
3 ղաղութիւն և սէր բազմասցի : Աիրելիք՝ զամենայն
փոյթ յանձին կալեալ գրել ձեզ վասն մերոյ հա-
սարակաց փրկութեան, հարկ յանձին կալայ գրել
ձեզ, և աղաչել՝ զի ճգնիցիք ՚ի վերայ հաւատոցն,
4 որ միանգամ աւանդեցաւն սրբոց : Վանզի սպրդե-
ցին մտին ոմանք, որ յառաջագոյն իսկ կատար-
եալ էին ՚ի սոյն դատաստան . ամբարիշտք, որ
զՄատուծոյ մերոյ շնորհան դարձուցին յանկարգու-
թիւն . և զմի միայն Իշխանն՝ և զՏէր մեր Յիսուս
5 Վրիստոս ուրացեալք : Յիշեցուցանել ձեզ այ-
սուհեալ կամ է ինձ՝ որ գիտէքզ զամենայն . զի
Մատուած միանգամ զժողովուրդն փրկեաց յԵ-
գիպտոսէ . երկրորդ անգամ զանհաւատսն կորոյս :
6 Եւ զհրեշտակս՝ որ ոչ պահեցին զիւրեանց իշխա-

* Ի Յոյն, որոց Մատուծոյ Հօրէ էք սրբեցեալք

- նութիւնն , այլ թողին զիւրեանց բնակութիւնն , 'ի դատաստանս մեծի աւուրն՝ մշտնջենաւոր կապանօք
- 7 պահեաց 'ի խաւարի : Որպէս Սողոմ և Գոմոր , և որ շուրջ զնոքօք քաղաքքն , որ ըստ նմին օրինակի պոռնկեցան զՏեա ընկերացն մարմնոց , կան առաջի օրինակ՝ զյաւիտենական Տրոյն ընկալեալ զդատաստան :
- 8 Ըստ նմին օրինակի և սոքա իբրև քնով դանդաչեալք՝ զմարմին պղծեն , զտէրութիւնս քամահեն՝ զփառս հայհոյեն :
- 9 Ուր Սիբայէլ հրեշտակապետ՝ յորժամ բանսարկու Սատանայի վիճեալ տայր պատասխանի վասն Սոլսիսեան մարմնոյն , ոչ ժպրհեցաւ հայհոյութեան դատաստանին հանդուրժել . այլ ասէ , Սաստեցէ 'ի քեզ Տէր : Իսկ սոքա զոր ինչ ոչն իմանան՝ հայհոյեն . և զայն ևս՝ զոր բնութեամբ իբրև զանխօս անասունս գիտեն ,
- 11 'ի նոսին ապականեսցին : Այն է նոցա , զի ըստ ճանապարհին Լայենի գնացին , և ըստ մոլորութեանն Բաղամայ զեղխեցան զՏեա վարձուց , և ըստ հակառակութեանն Կորխայ կորեան :
- 12 Սոքա են ատեցեալք շոգմոգք՝ երթեալ զՏեա ցանկութեանց իւրեանց . 'ի սէրս իւրեանց խարդախութեամբ , լինին ընդ ձեզ ուրախակիցք . աներկիւղ զանձինս ճարակեն . ամպք անջրդիք հողմակոծեալք , ծառք պտղակորոյսք անպտուղք կրկնամեռք՝ խլեալք
- 13 արմատաքի . Ընսաստ ալիք ծովու , որ միշտ փրփրեն զիւրեանց զանձանց զամօթ . աստեղք մոլաղք , որոց վիհ խաւարին յաւիտենից պահեալ է :
- 14 Սարգարէացաւ վասն նոցա և եօթներորդն յԱրամայ Ենովք՝ և ասէ . Ըհաւասիկ եկն Տէր բիւրովք

- 15 սրբովք հրեշտակօք , Լուսել դատաստան ըստ ամենայնի , և յանդիմանել զամենայն ամբարիշտս վասն գործոց իւրեանց՝ զոր ամբարշտեցին . և վասն ամենայն խիստ բանից՝ զոր խօսեցան զնմանէ մեղա-
- 16 ւորք և ամբարիշտք : Սոքա են տրտնջօղք և շոգմոգք , երթեալք ըստ իւրեանց անձանց ցանկութեանց . և բերանք նոցա զամբարտաւանս բարբառին . առնուն ակն երեսաց վասն օգտի :
- 17 Բայց դուք սիրելիք՝ յիշեցէք զկանխասաց բանս զառաքելոցն Տեառն մերոյ Յիսուսի Վրիստոսի .
- 18 Օ՛ի ասէին ձեզ , եթէ 'ի յետին ժամանակս եղիցին մարդք արհամարհօղք , երթեալք ըստ իւրեանց ամբարշտութեանցն ցանկութեանց : Սոքա են նշաւակեալք շնչաւորք , որ զոգին ոչ ունիցին :
- 19 * Լ՛յլ մեք սիրելիք՝ եղիցուք շինել զանձինս սրբութեամբն հաւատոց 'ի Հոգին Սուրբ . կացցո՛ւք յա-
- 20 ղօթս՝ , Պահել զանձինս սիրովն Լստուծոյ . ակն ունել ողորմութեանն Տեառն մերոյ Յիսուսի Վրիս-
- 21 տոսի 'ի կեանսն յաւիտենականս : † Եւ ոմանց դատարտելոց լինիջիք կշտամբիչք , Եւ զոմանս ապ-

* 'ի Յոյն , Լ՛յլ դուք սիրելիք՝ լինիջիք շինել զանձինս սրբութեամբ հաւատոցն , 'ի Հոգին Սուրբ կալով յաղօթս

† Եբրայիս համարիս այսպէս յեանան 'ի Յոյն , (22) Եւ ոմանց ողորմեջիք ընտրութիւնս առնելով .

(23) Եւ զոմանս ապրեցուցանիջիք երկիւղիւ՝ յափրշտակեալ 'ի հրոյ . ատելով և զպատմուճանն որ 'ի մարմնոյն իցէ աղտեղեալ

- րեցուցանիջիք՝ յափշտակեալ ՚ի հրոյ . և ոմանց
 ողորմեսջիք երկիւղիւ դատել , և զպատմուճանն որ
 24 ՚ի մարմնոյն իցէ աղտեղեալ” : Եւ այնմ , որ կարօղն
 է պահել զձեզ անարատս և անբիծս , հաստատել
 առաջի իւրոց փառացն աներկեան ցնծութեամբ .
- 25 Սիոյն Աստուծոյ Վրկչին մերոյ Յիսուսի Վրիստո-
 սի Տեառն մերոյ՝ փառք՝ մեծութիւն՝ զօրութիւն և
 իշխանութիւն յառաջ քան զամենայն յաւիտեանս ,
 և այժմ և յամենայն յաւիտեանս . Ամէն :
-

ՅԵՅՏՆՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՎՀԵՆՆՈՒ ԼՈՒԵՔԵԼՈՅ

ԾԻ

ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆ ԱԻԵՏԱՐԱՆԶԻ

ԳԼ. Ե.

- 1 **Յ**ԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ Յիսուսի Վրիստոսի, 'ի ձեռն որոյ ետ Լստուած ցուցանել ծառայից իւրոց՝ որ ինչ լինելոց է վաղվաղակի. և նշանակեաց առաքելով 'ի ձեռն հրեշտակի իւրոյ, առ ծառայ իւր
- 2 Յովհաննէս: Որ վկայեաց զվկայութիւն բանին Լստուծոյ, և զվկայութիւն Յիսուսի Վրիստոսի՝* զոր ետես. և որ էր՝ և որ լինելոցն էր յետ այնու
- 3 ըիկ՝: Երանի որ կարդասցէ կամ լուիցէ զբանս մարգարէութեանս, և պահեսցէ զոր 'ի սմա գրեալ է. զի ժամանակս մերձեալ է:
- 4 'Ի Յովհաննէս առ եօթն եկեղեցիս՝ որ են յԼսիայ, շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յԼստուծոյ՝ յէն՝ և որ էն՝ և որ գալոցն է, և յեօթն զօրու
- 5 թեանց Հոգւոյն՝ որ է առաջի աթոռոյն իւրոյ. Եւ

* 'Ի Յոյն, և զոր ինչ ետես. Եւ պալտոսի, և որ էր՝ և որ լինելոցն էր յետ այնորիկ

'ի Յիսուսէ Վրիստոսէ հաւատարիմ վկայէն , որ
 է անդրանիկ 'ի մեռեալս , և իշխան թագաւորու
 թեանց երկրի . որ սիրեաց զմեզ , և ելոյծ զկապանս
 6 մեղաց մերոց արեամբն իւրով . Եւ արար զմեզ թա-
 գաւորս և քահանայս Մատուծոյ և Հօր իւրոյ . ու-
 րում փառք և զօրութիւն՝ այժմ և միշտ և յա-
 7 լիտեանս յաւիտենից . ամէն : Եւ հաւաստիկ գալոց
 է ընդ ամպս . և տեսցեն զնա ամենայն աչք ,
 և տեսցեն զնա ծագք երկրի , և որք խոցե-
 ցին զնա՝ ամենեքեան յերկրի , և կոծեսցին 'ի վե-
 8 ռայ նորա . այո՛ ամէն : Ես եմ Լոր , և ես եմ
 Վէ , ասէ Տէր Լստուած , որ էն՝ և որ է՝ և որ
 9 գալոցն է՝ Լմենակալ : Ես Յովհաննէս եղբայր
 ձեր և հաւասարակից նեղութեան և արքայու-
 թեան և համբերութեան որ 'ի Վրիստոս Յիսուս .
 եղէ ես 'ի կղզւոջն որ անուանեալ կոչի Պատմոս՝
 վասն բանին և վասն վկայութեանն Յիսուսի Վրիս-
 10 տոսի : Եւ եղև յիս Հոգի 'ի կիւրակէի աւուր , և
 լուայ զձայն զՏես իմ զմեծ իբրև զձայն փողոյ , որ
 ասէր ցիս . Ես եմ Լլփա և Ով . առաջին և վեր-
 11 ջին . Օր տեսանես՝ գրեա՛ 'ի գիրս , և տո՛ւր տա-
 նել յեօթն եկեղեցիս՝ որ յԵփեսոս և 'ի Օմիւռ-
 նիս՝ 'ի Պերգամոնն և 'ի Թիւատրիս , և 'ի Սար-
 12 դիկէ , 'ի Փիղադեղփիս , և 'ի Լաւոդիկեա : Եւ
 դարձայ տեսանել զձայնն՝ որ խօսէր ցիս . և 'ի
 13 դառնալն իմում տեսի եօթն ճրագարան ոսկի : Եւ
 'ի մէջ եօթն ճրագարանացն նման Որդւոյ մարդոյ ,
 զգեցեալ պատմուճան պճղնաւոր . և գօտւորեալ
 14 առ ստեամբքն գօտի ոսկեղէն . Եւ գլուխ նորա և

- Տերքն իբրև զասր սպիտակ՝ և որպէս զձիւն . և
 15 աչք նորա որպէս բոց հրոյ . Եւ ուրք նորա նման-
 եալ պղնձոյ ձխելոյ ՚ի մէջ հնոցի հրաշէկ . և ձայն
 16 նորա իբրև զձայն ջուրց բազմաց : Եւ ունէր յա-
 ջոյ ձեռինն իւրում աստեղս եօթն , և ՚ի բերանոյ
 նորա ելանէր սուր երկբերանեան . և երեսք նորա
 17 իբրև զարեգակն ճառագայթեալ երևէին : Եւ իբրև
 տեսի զնա՝ անկայ առ ոտս նորա իբրև զմեռեալ . և
 եղ ՚ի վերայ իմ զաջ իւր՝ և ասէ ցիս . Սի՛ երկնչիւր ,
 18 ես եմ առաջին , և ես եմ յետին . Եւ ես եմ
 կեանք՝ և ես նոյն որ մեռայ , և եմ կենդանի ,
 այժմ և միշտ և յաւիտեանս , յաւիտենից . ամէն .
 19 և ունիմ զփականս մահու և զժոխոց : Վրեան զոր
 տեսանես՝ որ էն , և որ յապա՝ և որ հանդերձեալ
 20 է լինել այս . Օխորհուրդ եօթն աստեղացո՛ղ՝ զոր
 տեսերդ յաջս իմ , և զեօթն ճրագարանս ոսկիս .
 եօթն աստեղքն՝ հրեշտակք եօթն եկեղեցեացն են ,
 և ճրագարանքն եօթն՝ եօթն եկեղեցիքն են :

ԳՂԻ Բ

- 1 Ըն հրեշտակ Եփեսացոց եկեղեցւոյն գրեա՛ .
 Ըյապէս ասէ կարօղն՝ որ ունի զաստեղս եօթն յա-
 ջու ձեռին իւրում , և շրջի ՚ի մէջ եօթն աշտանա-
 2 կի ոսկւոյ : Վիտեմ զգործս քո և զվաստակս քո
 և զհամբերութիւն քո . և զի ոչ բառնաս զչարս ,
 և փորձեցեր՝ որ ասեն զինքեանս առաքեալս՝ և ոչ
 3 են , և Հերբայեցիս՝ և ստեն : Եւ համբերեցեր և
 վշտացար վասն անուան իմոյ՝ և աշխատեցար

- 4 ԵՂ * ասեմ առ քեզ , զի զսէրն քո զառաջին թո-
 5 շեր . Յիշեա՛ այժմ՝ ուստի անկարն՝ և ապաշաւեա՛ ,
 և զառաջին գործսն քո ար՛ . ապա թէ՛ ո՛չ՝ գամ
 ես վաղվաղակի , և շարժեցից զաշտարակս քո ՚ի
 6 տեղւոջէ իւրմէ՛ եթէ՛ ո՛չ ապաշխարեսցես : Երդ
 զայս † արա՛ զի ատեսցես՝ զգործսն՝ Նիկողայոսի ,
 7 զոր ես ատեամ : Որ ունի ականջս լսելոյ , լուիցէ
 զինչ ասէ Հոգին առ եկեղեցիս . Որ յաղթէ , տաց
 նմա ուտել ՚ի փայտէն կենաց՝ որ է ՚ի մէջ դրախ-
 8 տին Եստուծոյ : Եւ առ հրեշտակ Օմիւռնացւոց
 եկեղեցւոյն գրեա՛ . Եյսպէս ասէ Ենկիղանն և
 անվախճանն , որ եղև մեռեալ՝ և կենդանացաւ :
 9 Տեսի զգործս քո՝ և զնեղութիւն և զաղքատութիւն ,
 ալ աղքատութիւն քո մեծութիւն եղիցի . և զՏայ-
 հոյութիւնն՝ որ ասէին զինքեանս Հրէսոյս գոլ՝ և
 10 չէին ինչ , ալ ժողով Սատանայի : Սի՛ երկնչիր՝
 վասն որոյ կամիս չարչարիլ . ահա հանդերձէ Բան-
 սարկուն արկանել ՚ի ձէնջ ՚ի բանտ , զի փորձիցիք ,
 և ունիք նեղութիւն աւուրս տասն . լեր հաւատա-
 ղիմ մինչև ՚ի մահ , և տաց քեզ զպսակն կենաց :
 11 Որ ունի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ՛ զինչ Հոգին Սուրբ
 ասէ առ եկեղեցիս . Որ յաղթէ , ո՛չ անիրաւի յերկ-
 12 ըրորդ մահուանէն : Եւ առ հրեշտակն՝ որ ՚ի Պեր-
 գամոյ եկեղեցին , գրեա՛ . Եյսպէս ասէ՛ որ ունի
 13 զսուրն երկսայրի սրեալ : Տեսի զգործս քո՝ և զի
 բնակեալ ես ուր աթոռն է Սատանայի , և ունիս

* ՚ի Յոյնն , ունիմ
 † ՚ի Յոյնն , ունիս զի ատես

- զանուն իմ, և ոչ ուրացար զհաւատս իմ յաւուր
 յորում Մեթիպաս վկայն իմ հաւատարիմ եղև. զի
 վկայ է իմ * հաւատարիմ ամենայն հաւատացեալ
 որ սպանաւ 'ի ձէնջ, որ կայք ուր" Սատանայ է
 14 բնակեալ: Մյլ ունիմ առ քեզ սակաւ. զի կայ
 առ քեզ վարդապետութիւնն Բաղամու՝ որ ու
 սոյց զԲաղակ դնել գայթազութիւն առաջի որդ
 ւոցն Խրայէլի, ուտել նոցա զոհեալ՝ և պոռնը
 15 կել: Մյսպէս և դու ունիս զվարդապետութիւնն
 16 'Կիկողայեցեաց՝ զոր ես ատեամ: Մըդ ապաշխար
 եմ, ապա թէ ոչ՝ դամ վաղվաղակի. և պատե
 17 ռազմեցայց ընդ նոսա սրով բերանոյ իմոյ: Որ ու
 նիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ՝ զինչ Հոգին ասէ առ
 եկեղեցիս. Որ յաղթէ՝ տաց նմա ուտել 'ի մանա
 նայէն թաքուցելոյ, և տաց նմա զգիրն սրբութեան.
 և գրեալ անուն նոր 'ի գիրն, զոր ոչ ոք գիտէ՝
 18 բայց միայն որ առնուն: Եւ առ հրեշտակն որ 'ի
 թիւաարոյ եկեղեցին՝ գրեմ. Մյսպէս ասէ Որդին
 Մսուծոյ, որոյ աչք իւր են իբրև զքոց հրոյ, և
 19 ոտք նորա նման պղնձի ծխելոյ: Տեսի զգործս քո՝
 և զսէր և զհաւատ՝ և զպաշտօն քո համբերու
 թեամբ. զի բազում է վաստակ քո վերջինն քան
 20 զառաջինն: Մյլ † ասեմ առ քեզ բազում. զի թու
 ղեր զկինն զՅեզարէլ. որ ասէր զինքն մարգարէ,
 և ուսուցանէր մոլորութիւն զծառայս իմ՝ պոռնկել
 21 և ուտել զզոհեալ: Եւ ետու նոցա ժամանակ ա

* 'Ի Յոյն, հաւատարիմ՝ որ սպանաւ առ ձեզ, ուր
 † 'Ի Յոյն, ունիմ

- պաշխարել զպոռնկութիւնն իւրեանց՝ և ոչ ապաշ-
- 22 խարեցին : Եւ հաւաստիկ ես արկանեմ զնա ՚ի հնոց ,
 և զգործակիցս իւր ընդ որս շնացաւ՝ ՚ի նեղութիւնս
 մեծամեծս . եթէ ոչ ապաշխարեսցեն ՚ի գործոց
- 23 իւրեանց : Եւ զորդիս նոցա սպանից մահուամբ .
 և ծանիցեն ամենայն եկեղեցիք՝ թէ ես եմ որ յան-
 դիմանեմ զերկամոռնս և զսիրտս . և տամ ձեզ
- 24 իւրաքանչիւր ըստ գործոց իւրեանց : Եւ ձեզ ա-
 սեմ որք ՚ի թիւատիր էք , և ոչ ունիք զվարդա-
 պետութիւնս զայս . որ ոչ ծանեայք զտորս Սա-
 տանայի՝ զոր խօսին . Ո՛չ արկից զձեօք ծանրու-
- 25 թիւն : Եւ զոր ունիք , պահեցէք՝ մինչև ես գամ :
 26 Եւ որ յաղթէ և պահէ զգործս իմ մինչև ցվախ-
 ճան , տաց նմա իշխանութիւն ՚ի վերայ ազգաց :
- 27 Եւ հովուեսցէ զնոսա գաւազանաւ երկաթեալ . և
 28 իբրև զանօթ բրտի փշրեսցէ զնոսա : Որպէս և ես
 ընկալայ ՚ի Հօրէ իմմէ , և տաց նոցա զաստղն ա-
- 29 ռաւօտուն : Որ ունի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ զինչ
 Հոգին ասէ առ եկեղեցիս :

ԳԼ . Գ

- 1 Եւ առ հրեշտակ Սարգիսցւոց եկեղեցւոյն գրեալ .
 Եւ յսպէս ասէ՝ որ ունի զեօթն Հոգին (ստուծոյ) և
 զեօթն աստեղս . Տեսի զգործս քո՝ զի անուն կեն-
- 2 դանւոյ ունիս և մեռեալ ես : Եւ արթուն՝ և
 հաստատեալ այսուհետև՝ զի հանդերձեալ ես մեռա-
 նել . քանզի ոչ գտի զգործս քո կատարեալ ա-
- 3 ռաջի Եւստուծոյ : Եւ որդեօք յիշեալ թէ որպէս լու-

- արն, և պահեա՛ս և ապաշխարեա՛ս. ապա թէ՛ ոչ
 զուարթանաս՝ գամ որպէս գող. և ոչ ո՞ք իմա-
 4 նայ զգալուստ իմ առ քեզ: Ունիս սակաւ մի զա-
 նուն Սարդիացւոցն, որք ոչ աղտեղացուցին զՏան-
 դերձս իւրեանց. և շրջին՝ ՚ի սպիտակս՝ որում ար-
 5 ժանի եղեն: Որ յաղթէ՛՝ այսպէս զգեցցի սպիտակս.
 և ոչ ջնջեսցի անուն նորա ՚ի դպրութենէն կենաց.
 և խոստովանեցայց զանուն նորա առաջի Հօր իմոյ
 6 և առաջի հրեշտակաց: Որ ունի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ
 7 զինչ ասէ Հոգին առ եկեղեցիս: Եւ առ հրեշտակն
 վիղադեղփեաց եկեղեցւոյն գրեա՛ս. Եւ այսպէս ասէ
 Սուրբն Ղ'ջմարիտն, որ ունի զփականս Ղաւթի.
 բանայ՝ և ոչ ո՞ք է որ փակէ, և փակէ՛ և ոչ ո՞ք է որ
 8 բանայ: Տեսի զգործս քո. ահա ետու առաջի քո
 դուռն բացեալ, զոր ոչ ո՞ք կարէ փակել. զի սա-
 կաւիկ ունիս զօրութիւն, և պահեցեր զբանս իմ,
 9 և ոչ ուրացար զանուն իմ: Ե՛հաւասիկ ես* տամ
 քեզ զժողովն Սատանայի, որք ասեն զինքեանս
 Հրէայս գոլ՝ և ոչ են, այլ ստեն. արարից՝ զնոսա՛
 զի եկեսցեն՝ և երկիր պագցեն առաջի ոտից քոց, և
 10 ծանիցեն զի ես սիրեցի զքեզ: Օ՛ի պահեցեր զբան
 համբերութեան իմոյ, և ես պահեցից զքեզ ՚ի
 ժամ փորձութեան քո. որ հանդերձեալ է գալ
 յամենայն տիեզերս փորձել զամենայն բնակեալս
 11 յերեսս երկրի: Ե՛հա գամ վաղվաղակի, կա՛լ զոր
 12 ունիսդ՝ զի մի՛ ոք առցէ զպսակ քո: Որ յաղթէ՛

* ՚ի Յոյն, տամ զժողովն Սատանայի, որք . . .
 ահաւասիկ արարից

արարից զնա սիւն տաճարի Աստուծոյ իմոյ , և արտաքս այլ մի ևս ելցէ . և գրեցից 'ի վերայ նորա զանունն Աստուծոյ իմոյ , և զանուն քաղաքի Աստուծոյ իմոյ՝ զնորն Երուսաղէմի , որ իջանելոց է յերկնից Աստուծոյ իմոյ . և անուն նորա նոր :

13 Որ ունի ականջս՝ լուիցէ՛ զինչ ասէ Հոգին առ ե-

14 կեղեցիս : Եւ առ հրեշտակն Աւուդիկեայ եկեղեց-

ւոյն գրեա՛ . Այսպէս ասէ Ամենն՝ Ա կայն հաւա-

տարիմ և ճշմարիտ , Ակիզբն սկզբան արարածոց

15 Աստուծոյ : Վիտեմ՝ զգործս քո՝ զի ոչ ցուրտ ես՝

և ոչ ջերմ . պարտ էր քեզ ցուրտ լինել՝ և կամ

16 ջերմ : Այլ դու գաղջ ես՝ և ոչ ջերմ և ոչ ցուրտ ,

17 հանդերձեալ ես փսխիլ 'ի բերանոյ իմմէ : Օ՛ի ա-

սես . Ս՛եծատուն էի՝ և մեծացայ , և ոչ իւիք կա-

րօտ եմ . և ոչ գիտես՝ եթէ դու ես ողորմելի և

18 հեղք և աղքատ՝ մերկ և կոյր : Ադ՛ ես խորհրդակից եղէց քեզ , սու գնեա՛ յինէն ոսկի փորձեալ 'ի հրոյ՝ զի մեծասցիս , և հանդերձս սպիտակս՝ զի զգեցցիս , զի մի՛ երևեսցի անվայելութիւն մերկու-

19 թեան քո . և զի՛ր դեղ յաչս քո՝ զի տեսցես : Ես՝ զոր սիրեմ , յանդիմանեմ և խրատեմ . նախանձ-

20 եա՛ այժմ , և ապաշխարէս՝ : Ահաւասիկ կամ ես առ դուրս և բախեմ . եթէ ոք լուիցէ ձայնի իմում՝ և բանայցէ զդրունսն , մտից առ նա՝ և ընթրիս ա-

21 րարից առ նա , և նա ընդ իս : Որ յաղթէ՛ տաց նմա նստել ընդ իս յաթոռ իմ , որպէս և ես

22 յաղթեցի՛ և նստայ յաթոռ Հօր իմոյ : Որ ունիցի ականջս՝ լուիցէ՛ զինչ ասէ Հոգին առ եկեղեցիս :

ԳԼ . Գ

- 1 Եւ յետ այսր ամենայնի տեսի՝ և ահա դրունք
 երկնից բացեալ էին, և ձայն փողոյն առաջնոյ
 զոր լուայ՝ խօսէր ընդ իս և ասէր. Եւ այսր՝ և
 ցուցից քեզ՝ զինչ լինելոց է յապա ժամանակս :
- 2 Եւ ժամանեալ յիս Հոգի, և տեսի աթոռ մի զի
 3 կայր յերկինս : Եւ ՚ի վերայ աթոռոյն նստէր նման
 4 տեսլեան ականց յասպւոյ և սարդիոնի : * Եւ քա-
 Հանայք շուրջ զաթոռովն նմանք տեսլեան զմրբե-
 աի՞ . և շուրջ զաթոռովն աթոռք քսան և չորք,
 և ՚ի վերայ աթոռոցն նստէին քսան և չորք երի-
 ցունք՝ զգեցեալ Հանդերձս սպիտակս, և ՚ի գլուխս
 5 իւրեանց պսակս ոսկիս : Եւ յաթոռոյ անտի ելա-
 նէին փայլատակմունք և ձայնք և որոտմունք . և
 6 որ են Եւստիոսիոսի Հոգիքն Մատուծոյ : Եւ էր առաջի ա-
 թոռոյն ծով ապակեղէն՝ նման սպիտակութեան
 սառին, և ՚ի մէջ ՚աթոռոյն չորք՝ կենդանիք՝ և
 7 լի էին աչօք առաջոյ և յետոյ : Եւ էր կենդանին
 առաջին նման առիւծու, և երկրորդ կենդանին
 նման զուարակի, և երրորդ կենդանին ունէր երես
 մարդոյ, և չորրորդ կենդանին նման արծուոյ թու-
 8 ցելոյ : Եւ չորից կենդանեացն էին միոյ միոյ ՚ի
 նոցանէ վեց թևք, շուրջանակի և ՚ի ներքոյ լի է-
 ին աչօք, ոչ հանգչէին՝ ոչ զտիւ և ոչ զգիշեր՝

* ՚ի Յոյնն չէք :

† ՚ի Յոյնն, աթոռոյն՝ և շուրջ զաթոռովն չորք

- ասելով . Սուրբ՝ Սուրբ՝ Սուրբ՝ Տէր Աստուած Ամե-
- 9 նակալ՝ որ էն և ես , և որ գալոց ես : Եւ յորժամ
տային կենդանիքն փառս և պատիւ և գոհութիւն
նստելոյն 'ի վերայ աթոռոյն՝ կենդանւոյն յաւիտ-
- 10 եանս յաւիտենից , (Անկանէին քսան և չորք եւ
րիցունքն առաջի նստելոյն յաթոռն , և երկիր պա-
գանէին կենդանւոյն յաւիտեանս յաւիտենից .) և
դնէին զպսակս իւրեանց առաջի աթոռոյն ասելով ,
- 11 Արժանի ես Տէր Աստուած մեր սուրբ՝ առնուլ
փառս և պատիւ և զօրութիւն , զի դու ստեղծեր
զամենայն . և 'ի կամելն քո ստեղծան՝ և կան
հաստատուն :

ԳՒ . Ե

1. Եւ տեսի 'ի ձեռս աջոյ՝ որ նստէր 'ի վերայ ա-
թոռոյն՝ գիրք գրեալ ներքոյ և արտաքոյ , և կնքեալ
- 2 եօթն կնքով : Եւ տեսի հրեշտակ մի զօրա-
ւոր՝ զի քարոզէր 'ի ձայն մեծ . Ո՛հ է արժանի բա-
- 3 նալ զգիրքս՝ և լուծանել զկնիք նորա : Եւ ոչ ո՛ք
կարէր՝ ոչ 'ի յերկինս և ոչ յերկիր և ոչ 'ի ներքոյ
- 4 երկրի բանալ զգիրքն , * զի ոչ տեսին զնա" : Եւ
ես լայի ուժգին՝ զի ոչ ո՛ք գառաւ արժանի բանալ
- 5 զգիրքն և հայել 'ի նա : Եւ մի յերիցանցն ասէ
ցիա . Մի՛ լար , ահաւասիկ յաղթեաց Առիւծն
- 6 զգիրքն և լուծանել զեօթն կնիքսն նորա : Եւ տեսի

* 'ի Յոյնն , և ոչ հայել 'ի նա

- 'ի մէջ աթոռոյն և 'ի մէջ չորից կենդանեացն՝ և
 'ի մէջ երիցանցն 'Կառն կայր զննեալ, որ ունէր
 եօթն եղջիւրս՝ և աչս եօթն, որ են եօթն Հոգիք
 Աստուծոյ, որ են առաքեալ ընդ ամենայն երկիր :
 7 Եւ եկն ընկալաւ յաջոյ ձեռանէ նորա՝ որ նստեր
 8 'ի վերայ աթոռոյն : Եւ յորժամ առ զգիրն, չորք
 կենդանիքն և քսան և չորք երիցունքն անկանէին
 առաջի 'Կառինն . և ունէին իւրաքանչիւր բնար՝ և
 9 բուրվառ ոսկի լի խնկով, որ է աղօթք սրբոցն : Եւ
 օրհնէին երգս նորս և ասէին . Արժանի ես առնուլ
 զգիրքն և բանալ զկնիք դորա, զի զննար՝ և գնեցեր
 զմեզ Աստուծոյ արեամբդ քով՝ յամենայն ազգաց և
 10 'ի լեզուաց և 'ի ժողովոց հեթանոսաց : Եւ արարեր
 զսոսա Աստուծոյ մերոյ թագաւորս և քահանայս՝
 11 թագաւորել 'ի վերայ երկրի : Եւ տեսի, և լուայ
 զձայն հրեշտակաց բազմաց՝ որք կային շուրջ զա-
 թոռովն և զչորիւք կենդանեօքն և զքահանայիւքն .
 և էր թիւն նոցա բիւրք բիւրուց՝ և հազարք հա-
 12 զարաց : Ասէին ձայնիւ մեծաւ . Արժան է 'Կառնդ
 զննեալ առնուլ զմեծութիւն և զիմաստութիւն և
 զզօրութիւն և զպատիւ և զփառս և զօրհնութիւն :
 13 Եւ ամենայն արարածք՝ որ են յերկինս և յերկրի
 և 'ի ծովու և որ 'ի նոսա՝ լուայ զի ասէին . Որ
 նստի յաթոռն՝ և 'Կառնն օրհնեալ բարձրացեալ
 14 և փառաւորեալ յաւիտեանս յաւիտենից : Եւ չորք
 կենդանիքն ասէին, Ամէն . և երիցունքն անկանէ-
 ին առաջի նորա և երկիր պագանէին :

ԳԼ . Գ .

- 1 Եւ տեսի զի եբաց զմին 'ի կնքոցն , և լուայ 'ի միոյ 'ի չորից կենդանեացն իբրև զձայն որոտման՝
- 2 զի ասէր՝ Թէ 'Վամ : Եւ տեսի՝ և ահա ձի սպիտակ , և որ հեծեալն էր 'ի նմա՝ ունէր աղեղն . և տուաւ նմա պսակ , և եկն յաղթողն՝ զի յաղթեսցէ :
- 3 Եւ յորժամ եբաց զկնիքն երկրորդ , լուայ յերկրորդ կենդանւոյն՝ զի ասէր , 'Վամ : Եւ ել այլ ձի կարմիր . և որ հեծեալն էր 'ի վերայ նորա՝ տուաւ նմա առնուլ զխաղաղութիւն յերկրէ , զի զմիմեանս զենցեն . և տուաւ նմա սուր մի մեծ :
- 4 Եւ յորժամ եբաց զկնիքն երրորդ՝ լուայ յերրորդ կենդանւոյն՝ զի ասէր՝ Թէ 'Վամ . և տեսի՝ և ահա ձի սեաւ , և որ նստեալն էր 'ի վերայ նորա՝ ունէր կշիռք 'ի ձեռին իւրում : Եւ լուայ ձայն 'ի միջոյ չորից կենդանեացն . Կապիճ մի ցորեան՝ դենարի միոջ , և երեք կապիճ գարի՝ դենալի միոջ . և ձէթ
- 5 և գինի մի վնասեսցես : Եւ յորժամ եբաց զկնիքն չորրորդ , լուայ ձայն 'ի չորրորդ կենդանւոյն՝ զի ասէր՝ Թէ 'Վամ : Եւ տեսի՝ և ահա ձի շուռոս , և որ նստէրն 'ի վերայ նորա՝ ունէր զմահ , և 'Վժոխք երթային զհետ նորա . և տուաւ նմա իշխանութիւն չորրորդ մասին աշխարհի՝ սատակել սրով և սով
- 6 և մահուամբ՝ և դազանօք երկրի : Եւ յորժամ եբաց զկնիքն հինգերորդ՝ տեսի 'ի ներքոյ սեղանոյն զհողիս ամենայն մարդկան զենեալ վասն բանին 'Ստուծոյ՝ և վասն վկայութեան նորա զոր
- 7 ունէին : Արք ասէին 'ի ձայն մեծ . Եւ ինչև յերբ

* G G

- Տէր սուրբ և ճշմարիտ՝ ոչ դատիս, և խնդրես
 11 զվրէժ արեան մերոյ՝ ի բնակչաց երկրի: Եւ տու-
 աւ նոցա արկանելիս սպիտակա, և ասացաւ նոցա
 զի հանգիցեն փոքր մի ժամանակ, մինչև լցցին
 ծառայակիցք նոցա և եղբարք նոցա՝ որք հանդերձ
 12 եալ են կատարիլ իբրև զնոսա: Եւ տեսի յորժամ
 երաց զկնիքն վեցերորդ՝ եղև շարժումն մեծ, և
 արեգակն եղև սեաւ իբրև զկապերտ այծեսայ, և
 13 լուսինն բոլորովին եղև արիւն: Եւ աստեղք երկ-
 նից թօթափեցան ի յերկիր, որպէս տերև թզեն-
 14 ւոյ զի ուժգին շարժիցի ի հողմոյ: Եւ երկին իբ-
 րև զմագաղաթեայ դիրս գալարէր. և ամենայն լև-
 15 րինք և կղզիք ի տեղւոյ իւրեանց շարժեցան: Եւ
 թագաւորք երկրի և իշխանք՝ հազարապետք և մե-
 ծամեծք և զօրաւորք՝ և ամենայն ծառայք և ամե-
 նայն ազատք թագուցին զինքեանս յայրս և ի
 16 ծերպս վիմաց: Եւ ասէին * լերանց՝ թէ Մնկերուք
 17 ի վերայ մեր, և ցբլուրս թէ ծածկեցէք զմեզ: Օ, ի
 եկն օր մեծ բարկութեան նորա. և ո՛վ կարէ կալ
 առաջի նորա:

ԳԼ Լ:

1 Եւ յետ այնորիկ տեսի չորս հրեշտակս՝ զի կային

- * Ի Յոյնն, լերանց և բլրոց, թէ Մնկերուք ի
 վերայ մեր և ծածկեցէք զմեզ յերեսաց այնորիկ՝
 որ նստի ի վերայ աթոռոյն, և ի բարկութենէ
 Գառինն

'ի չորս անկիւնս երկրի . և ունէին զչորս հողմս երկ-
 րի՝ զի մի՛ շնչեսցէ հողմ՛ 'ի վերայ երկրի , և մի՛ 'ի
 2 ծովու՛ և մի՛ 'ի ծառս : Եւ տեսի այլ հրեշտակ՛ զի
 ել յարևելից , և ունէր զկնիք Լստուծոյ կենդան-
 ւոյ , և աղաղակեաց ձայնիւ մեծաւ առ չորս հրեշ-
 տակսն՝ որոց առեալ էր իշխանութիւն ապականել
 3 զերկիր և զծով : Եւ ասէր . Սի՛ մնասէք երկրի՛ մի՛
 ծովու՛ մի՛ ծառոց , դադարեցէք մինչև կնքեցից
 4 զծառայս Լստուծոյ իմոյ 'ի ճակատս նոցա : Եւ
 լուայ զթիւ կնքելոցն՝ հարիւր քառասուն և չորք
 5 հազար կնքեալք յազգէ որդւոցն Խորայէլի : Յազ-
 գէն Յուդայ՝ երկոտասան հազար կնքեալ : Յազ-
 գէն Ռուբենի՝ երկոտասան հազար կնքեալ : Յազ-
 6 գէն Գադայ՝ երկոտասան հազար կնքեալ : Յազ-
 գէն Լսերայ՝ երկոտասան հազար կնքեալ : Յազգէն
 'Կեփթաղիմայ՝ երկոտասան հազար կնքեալ : Յազ-
 7 գէն Սանասէի՝ երկոտասան հազար կնքեալ : Յազ-
 գէն Շմաւովի՛ երկոտասան հազար կնքեալ : Յազ-
 գէն Դևեայ՝ երկոտասան հազար կնքեալ : Յազ-
 գէն Խաքարայ՝ երկոտասան հազար կնքեալ : Յազ-
 գէն Օաբուղոնի՝ երկոտասան հազար կնքեալ :
 Յազգէն Յովսեփայ՝ երկոտասան հազար կնք-
 եալ : Յազգէն Իննիամինի՝ երկոտասան հա-
 9 զար կնքեալ : Եւ յետ այսորիկ տեսի՛ և ահա
 ժողովուրդ բազում որոց ոչ գոյր թիւ , յամենայն
 նեթանոսաց և յամենայն ազգաց և յամենայն լեզ-
 ուաց և յամենայն ժողովրդոց , որք կային առաջի
 տթոռոյն և առաջի Գառինն՝ արկեալ զիւրեամբք
 հանդերձս սպիտակս և արմաւենիս 'ի ձեռս իւր-

* G G 2

- 10 եանց : Աղաղակէին 'ի ձայն մեծ՝ և ասէին . Վրբ-
կութիւն Աստուծոյ մերոյ՝ որ նստի 'ի վերայ աթո-
- 11 ոռոյն , և Վառինն : Եւ ամենայն հրեշտակք կային
շուրջ զաթոռովն և զերիցամբքն և զչորիւք կեն-
դանեօքն , և անկանէին յերեսս առաջի աթոռոյն՝
- 12 և երկիր պագանէին Աստուծոյ , Ասելով . Ամէն .
օրհնութիւն և փառք և իմաստութիւն և գոհու-
թիւն և պատիւ և զօրութիւն և շնորհք Տեառն
Աստուծոյ մերոյ յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :
- 13 Եւ ասէ ցիս մի յերիցանց անտի . Սղբա որ զգեց-
եալս են զհանդերձս սպիտակս՝ ո՞՞ք են՝ և կամ
- 14 ուստի՞ գան : Եւ ասացի ցնա . Տէր՝ դու գիտես .
և ասէ ցիս . Սղբա են՝ որ գան 'ի վշտաց մեծաց ,
և լուացին զարկանելիս իւրեանց՝ և սպիտակացու-
- 15 ցին արեամբ Վառինն : Այսն այնորիկ են առա-
ջի աթոռոյն Աստուծոյ՝ և պաշտեն զնա զտիւ և
զգիշեր 'ի տաճարի նորա . և որ նստի 'ի վերայ ա-
- 16 թոռոյն՝ բնակեալ է 'ի նոսա : Ո՛չ քաղցիցեն և
ո՛չ ծարաւիցեն , և ո՛չ ոք մեղիցէ նոցա՝ ո՛չ արե-
- 17 գակն և ո՛չ սօթ : Եւ Վառնն 'ի միջոյ աթոռոյն
իւրոյ հովուեսցէ զնոսա , և առաջնորդեսցէ նոցա
'ի կենաց աղբիւր ջրոյ կենդանւոյ . քանզի եհաս
Աստուած զամենայն արտօսք յերեսաց նոցա :

ԳՂ . Բ

- 1 Եւ յորժամ եբաց զկնիքն եօթներորդ՝ եղև լը-
2 ոութիւն յերկինս՝ որպէս կէս ժամու : Եւ տեսի
հրեշտակս եօթն , որ առաջի Աստուծոյ կային . և

- 3 տուաւ նոցա եօթն փողս : Եւ այլ հրեշտակ եկն եկաց
առ սեղանն , և ունէր խնկանոց ոսկի . և տուաւ նմա
խուռնկ բազում, զի մատուցէ * զաղօթս ամենայն
սրբոց 'ի վերայ ոսկեղէն սեղանոյ առաջի աթոռ .
- 4 ույն : Եւ ել ծուխ խնկոցն՝ * աղօթք սրբոցն 'ի
5 ձեռաց հրեշտակացն առաջի Լ'ստուծոյ : Եւ ելից
հրեշտակն զխնկանոցն 'ի հրոյ սեղանոյն՝ և արկ
զնա յերկիր . և եղև որոտումն և ձայնք և փայ-
6 լատակումն և շարժումն մեծ : Եւ եօթն հրեշտակքն
որ ունէին եօթն փողս՝ պատրաստեցին զինքեանս
7 առ 'ի հարկանել : Եւ առաջին հրեշտակն եհար
զփողն , և եղև կարկուտ և հուր և արիւն խառ-
նեալ՝ և անկաւ յերկիր , և զերրորդ մասն երկրի
այրեաց , և զերրորդ մասն ծառոց այրեաց , և զա-
8 մենայն դալար խոտոյ այրեաց : Եւ երկրորդ հրեշ-
տակն փողեաց , և իբրև զլեառն մի մեծ հրդեհեալ
անկաւ 'ի ծով, և եղև երրորդ մասն ծովու արիւն .
- 9 Եւ սատակեցաւ երրորդ մասն լուղակաց , և որ ու-
նէր շունչ կենդանի՝ ապականեցաւ . (և երրորդ
10 մասն նաւուց ընկղմեցաւ :) Եւ երրորդ հրեշտակն
փողեաց , և անկաւ յերկնից աստղ մի մեծ՝ բոր-
բոքեալ իբրև զդամբար , և անկաւ յերրորդ մասն
11 գետոց և աղբերաց . Եւ էր անուն աստեղն՝ Վառ-
նութիւն . և բազումք մեռան 'ի դառնութենէ
12 ջուրցն : Եւ չորրորդ հրեշտակն փողեաց , և վի-
րաւորէր երրորդ մասն արեգական՝ և երրորդ
մասն լուսնի՝ և երրորդ մասն աստեղաց . և խաւարէր

* 'ի յոյնն , ընդ աղօթս

երրորդ մասն նոցա , և երրորդ մասն * գիշերոյ նոյն-
 13 պէս՝ : Եւ տեսի՛ և լուայ ձայն հրեշտակի թուուցելոյ
 ՚ի մէջ երկնից՝ զի ասէր ՚ի ձայն մեծ , Սայ վայ վայ
 վայ՝ որ բնակեալ են յերկրի . յորժամ լինիցի
 ձայն երիցն ևս փողոց զոր կամիցին հրեշտակքն
 հարկանել :

ԳԼ . Թ

- 1 Եւ հինգերորդ հրեշտակն փողէր . և տեսի զի
 աստղ մի անկաւ յերկնից , և տուաւ նմա բանա-
- 2 լի գբոյն անդնդոց . Եւ † ելանէր ծուխ ՚ի գբոյն
 որպէս զծուխ հնոցի մեծի . և խաւարեցաւ արեգակն
- 3 և ‡ օդք : Եւ ՚ի գբոյն ելանէր մարախ ՚ի յերկրի .
 և տուաւ նոցա իշխանութիւն իբրև զխայթոցս կար-
- 4 ճի . Եւ ասացաւ նոցա՝ զի մի մեղիցեն խոտոյ երկրի
 և մի ամենայն ծառոց , բայց միայն մարդոյ երկրայ-
- 5 նոյ , որ ո՛չ ունիցին զկնիք ՚ի վերայ ճակատու իւր-
 6 նանց : Եւ տուաւ նոցա հրաման՝ զի մի սպանանի-
- 7 ցեն զնոսա , այլ չարչարեսցեն զնոսա ամիսս հինգ .
 և չարչարանք նոցա իբրև զխայթոցս կարճի որ
 հարկանիցէ զմարդ : Եւ յաւուրսն յայնոսիկ խնդ-
 րեսցեն մարդիկ զմահ՝ և մի գտցեն . և ցանկան
 մեռանել՝ և փախիցէ ՚ի նոցանէ մահ : Եւ նմանու-

* ՚ի Յոյնն , աւուր ոչ ծագէր , և գիշերոյն նոյն-
 պէս

† ՚ի Յոյնն յաւելու , երաց զգուրն անդնդոց և

‡ ՚ի Յոյնն , օդ ՚ի ծխոյն անդնդոց

Թիւն մարտիոյն՝ նմանութիւն ձիոյ պատրաստե-
 լոյ՝ ՚ի պատերազմ. և ՚ի վերայ գլխոց նոցա իբրև
 զպսակ՝ նմանեալ ոսկւոյ . և երեսք նոցա իբրև զե-
 8 րեսս մարդոյ . Եւ հերք նոցա իբրև զհերս կնոջ .
 9 և ատամուկնք նոցա իբրև զառիւծու : Եւ ունէին
 զըսաս իբրև զըսաս երկաթի . և ձայն թևոց նո-
 ցա իբրև զձայն կառավար ձիոց բազմաց՝ որ արշա-
 10 ւեն ՚ի պատերազմ : Եւ ունին ագիս ըստ նմանու-
 թեան կարճի . և խայթոց յագիս նոցա . և ունէ-
 ին իշխանութիւն չարչարել զմարդիկ ամիսս հինգ :
 11 Եւ ունին թագաւոր ՚ի վերայ իւրեանց զհրեշտակն
 դժոխոց . և անուն նորա Եբրայեցերէն Լիբադոն ,
 12 որ կոչի * ՚ի Հայ բարբառ Կորուստ : Լիբադոնիկ
 13 վայ մի էանց , և վայք երկու գալոց են : Եւ վե-
 ցերորդ հրեշտակն հարկանէր զփողն . և լուայ ձայն
 ՚ի չորից կենդանեացն՝ որ էին առաջի սեղանոյն
 14 Լստուծոյ . Օհի ասէր ցհրեշտակն վեցերորդ՝ որ
 ունէր զփողն . Ինչ զչորս հրեշտակն զկապեալս ՚ի
 15 վերայ գետոյն Եփրատայ : Եւ լուծան չորս հրեշ-
 տակքն՝ պատրաստեալք ՚ի ժամ և յօր և յամիս
 . և ՚ի տարի , զի սպանցեն զերրորդ մասն մարդկան :
 16 Եւ համարք հեծելոց զօրաց նոցա՝ բիւրք բիւրուց՝
 17 և հազարք հազարաց՝ լուայ զթիւ նոցա : Եւ տե-
 սի ձիս ՚ի տեսլեանն , և հեծեալս ՚ի նոսա՝ որք ու-
 նէին զըսաս հրեղէնս , և յակինթս հրդեհեալս
 ծծմբով . և գլուխք ձիոցն իբրև զգլուխս առիւ-
 ծուց . և ՚ի բերանոյ նոցա հուր ելանէր և ծուխ և

* ՚ի Յոյն , ՚ի Յոյն բարբառ Լքոլիոն

- 18 ծծումբ : Եւ 'ի հարուածոցս յայսցանէ մեռաւ երրորդ
մասն մարդկան' 'ի հրոյն և 'ի ծխոյն և 'ի ծծմբոյն
- 19 որ ելանէր 'ի բերանոյ նոցա : Ը, 'ի իշխանութիւն
'ի բերանս է նոցա' և յագիս նոցա , և ագիք նո-
ցա նմանութիւն օձի . և ունէին գլուխք՝ որով սա-
- 20 տակէին զանիրաւս : Եւ այլք 'ի մարդկանէ որ ոչ
մեռան 'ի հարուածոցս յայսցանէ , ոչ ապաշխա-
րեցին և ոչ դարձան 'ի գործոց ձեռաց իւրեանց ,
յերկրպագութենէ դիւաց և կոոց յոսկեղինաց և
յարծաթեղինաց՝ և 'ի պղնձոյ և 'ի քարէ և 'ի
փայտէ , որք ոչ տեսանել կարեն՝ և ոչ լսել և ոչ
- 21 գնալ . Եւ ոչ ապաշխարեցին 'ի մարդասպանու-
թենէ՝ և 'ի դեղատուութենէ , և 'ի պոռնկութենէ
և 'ի գողութենէ իւրեանց :

ԳՎ . Ժ

- 1 Եւ տեսի այլ հրեշտակ զօրաւոր՝ զի իջանէր
յերկնից , և զգեցեալ էր ամպ՝ և ծիածան 'ի գլուխ
նորա . և երեսք նորա իբրև զարեգակն , և ոտք
- 2 նորա որպէս սիւն հրոյ : Եւ ունէր 'ի ձեռին իւ-
րում գրքոյկ մի բացեալ . և եղ զոտն իւր զաջ
- 3 'ի վերայ ծովու . և զձախն 'ի վերայ երկրի : Եւ
աղաղակեաց 'ի ձայն մեծ՝ գոչեաց իբրև զառիւծ .
և յորժամ աղաղակեաց՝ խօսեցան եօթն որոտ-
- 4 մունք յիւրեանց ձայնս : Եւ յորժամ խօսեցան
եօթն որոտմունքն՝ կամէի գրել . և լուպ ձայն
յերկնից՝ զի ասէր , կնքեա՛ զոր խօսեցան եօթն ու-
- 5 ղորտմունքն՝ և մի՛ գրեր : Եւ հրեշտակն զոր տեսի ,

որ եղ զոտն իւր 'ի վերայ ծովու և զմիւսն 'ի ցա-
 6 մաքի , համբարձ զձեռն իւր զաջ յերկինս . Եւ
 երդուաւ 'ի կենդանին յաւիտենից՝ որ հաստատեաց
 զերկիր և որ 'ի նմա . զի ոչ ևս կայ այլ ժամա-
 7 նակ . Եւ յաւուրս ձայնի եօթներորդ հրեշտակին՝
 յորժամ հարցէ զփողն , կատարեսցի խորհուրդն
 8 իւրոց մարգարէիցն : Եւ ձայնն՝ զոր լուայ յերկ-
 նից դարձեալ խօսեցաւ ընդ իս՝ և ասէ . Երթ առ
 զգրքոյկն՝ զոր ունի հրեշտակն բացեալ 'ի ձեռին իւ-
 9 ղում , և կայ 'ի վերայ ծովու և ցամաքի : Եւ ես
 երթեալ առ հրեշտակն՝ խնդրեցի 'ի նմանէ . և
 ասէ ցիս , Եւ զսա՝ և կեր զգոյն , և դառնասցի
 յորովայն քո . այլ 'ի բերան քո է քաղցր իբրև
 10 զմեղր : Եւ առի զգրքոյկն բացեալ 'ի հրեշտակէն
 և կլայ զնա . և էր 'ի բերան իմ որպէս մեղր . և
 11 յորժամ կերայ , դառնացաւ որովայն իմ : Եւ ա-
 սէ ցիս . Հասանէ քեզ դարձեալ մարգարէանայ
 'ի ժողովուրդս՝ և 'ի հեթանոսս և 'ի լեզուս և 'ի
 թագաւորս երկրի :

ԳԼ ԺԵ

1 Եւ տուաւ ինձ եղէգն նման գաւազանի . և կայր
 հրեշտակն և ասէր ցիս . Երբ և չափեա՞ զտաճարն
 Եստուծոյ և զսեղանն՝ և զերկրպագուսն որ 'ի նմա :
 2 Եւ զգաւիթն որ արտաքոյ տաճարին՝ թող զնա՝ և
 մի չափեր . զի տուեալ է զնա հեթանոսաց . և
 զքաղաքն սուրբ կոկեացնն ամիսս քառասուն և եր-

- 3 կուս : Եւ տաց երկուց վկայից՝ իմոց՝ և մարգարէ-
 ասցին աւուրս հազար երկերիւր և վաթսուն զգեց-
- 4 եալ քուրձ : Սոքա են երկու ձիթննիքն՝ և երկու
 5 ճրագք , որ կան առաջի Մտուածոյ յերկրի : Եւ
 որք կամիցին վնասել նոցա , հուր ելցէ ՚ի բերանոյ
 նոցա՝ և կերիցէ զթշնամիս նոցա . և որք կամիցին
 6 մեղանչել նոցա՝ այսպէս սատակեսցին : Սոքա
 ունին իշխանութիւն փակել զերկինս՝ զի մի տե-
 ղասցէ զաւուրս մարգարէութեան նոցա . և ունին
 իշխանութիւն ՚ի վերայ ջուրց՝ դարձուցանել զնոսս
 յարիւն , և հարկանել զերկիր յամենայն հարուածս՝
- 7 քանիցս անգամ և կամիցին : Եւ յորժամ կատա-
 րեսցեն զամենայն աւուրս վկայութեան իւրեանց ,
 յայնժամ գազանն որ ելանէ յանդնդոց՝ տացէ ընդ
 նոսա պատերազմ , և յաղթեսցէ նոցա և սպանցէ
- 8 զնոսս : Եւ դի նոցա անկեալ կայցէ ՚ի մեջ հրա-
 պարակաց քաղաքին նոցա մեծի , որ անուանեալ
 կոչի ըստ հոգւոյն Սողոմ և Եգիպտոս . ուր և
- 9 Տէրն նոցա խաչեցաւ : Եւ տեսցեն զնոսս ամենայն
 ցեղք և ժողովուրդք՝ և ամենայն լեզուք և հեթա-
 նոսք , զի դի նոցա անկեալ կայցէ զերիս աւուրս և
 կէս . և ոչ տայցեն թաղել ՚ի գերեզմանս զոսկերս
- 10 նոցա : Եւ որ բնակեալ են յերկրի՝ ուրախ լինին
 և խնդան ՚ի վերայ նոցա , մինչև ընծայս և պատա-
 րագս տանել միմեանց . վասն զի սոքա երկագքին
- 11 մարգարէքս չարչարեսցեն զբնակիչս երկրի : Եւ
 յետ երից աւուրց և կիսոյ՝ հոգի կենդանի յՄտ-
 տուածոյ մտցէ ՚ի նոսս . և յարիցեն կացցեն ՚ի վե-
 րայ ոտից իւրեանց , և ահ և երկիւղ մեծ անկաւ

- 12 'ի վերայ ամենեցուն՝ որ սպանինն զնոսա : Եւ լուայ զձայն մեծ՝ որ ասէր ցնոսա . Վերացիք ելէք աստ . և վերացան ելին յերկինս ամպովք . և տե-
- 13 սին զնոսա թշնամիք իւրեանց : Եւ 'ի ժամուն յայնմիկ շարժումն մեծ եղև , և տասներորդ մասն քաղաքին ընկղմեցաւ , և մեռան 'ի շարժմանէն արք եօթն հազար . և յետ այնորիկ ահ մեծ եղև յամենեսեան , և փառս տային Աստուծոյ երկնաւորի :
- 14 Ահաւասիկ վայն երկրորդ էանց , և վայն երրորդ
- 15 գալոց է վաղվաղակի : Եւ յորժամ եօթներորդ հրեշտակն հարկանէր զփողն , եղև ձայն յերկինս՝ և ասէ . Եղև թագաւորութիւն ամենայն տիեզերաց Տեան մերոյ՝ և Յիսուսի Վրիտտոսի իւրոյ . և թագաւորեսցէ 'ի վերայ ամենայնի յաւիտեանս
- 16 յաւիտենից : Եւ քսան և չորս երիցունքն՝ որ նըստէին յաթոռս իւրեանց առաջի Աստուծոյ , անկանէին 'ի վերայ երեսաց իւրեանց՝ և երկիր պագա-
- 17 նէին Տեան Աստուծոյ և ասէին . Վահանամք զքէն Տէր Աստուած Ամենակալ , որ էն և ես՝ և
- 18 առեր զզօրութիւն քո մեծ , և թագաւորեցեր : Եւ հեթանոսք բարկացան , և եկն բարկութիւն քո , և ժամանակ մեռելոց՝ զի դատեսցին . և տաս վարձս ծառայից քոց մարգարէից և սրբոց երկիւղածաց անուան քոյ՝ փոքունց և մեծամեծաց , և ապակա-
- 19 նես զապականիչս երկրի : Եւ բացաւ տաճարն Աստուծոյ որ յերկինս , և երևեցաւ տապանակն Աստուծոյ 'ի տաճարն իւր , և եղեն փայլատակմունք և ձայնք և որոտմունք և շարժումն , և կարկուտ մեծամեծ :

ԳԼ՝ ԺԲ

- 1 Եւ նշան մեծ երևեցաւ յերկինս . կին մի արկեալ զիւրև զարեգակն , և լուսին 'ի ներքոյ ոտից նորա . և 'ի վերայ գլխոյ նորա պսակ աստեղեայ
- 2 յերկոտասանից : Եւ եր յղի , և ճչէր յերկնելն ,
- 3 և բազում վշտօք մերձ էր 'ի ծնանել : Եւ երևեցաւ այլ նշան յերկինս՝ և տհաւասիկ վիշապ մի մեծ հրեղէն , որոյ էին գլուխք եօթն և եղջիւրք տասն .
- 4 և 'ի վերայ գլխոյ նորա եօթն խոյրք : Եւ տուան նորա քարշէր զերրորդ մասն աստեղաց երկնից , և արկ զնոսա յերկիր . և վիշապն կայր առաջի կնոջն որ հանդերձեալ էր ծնանել , զի յորժամ ծնցի կինն
- 5 զորդի իւր՝ կլցէ զնա վիշապն : Եւ ծնաւ կինն արու՝ որ հանդերձեալ է հովուել զամենայն հեթեանոս գաւաղանաւ երկաթեաւ . և յափշտակեցաւ
- 6 որդի նորա առ Ղստուած , և առ աթոռ նորա : Եւ կինն փախեաւ յանապատ՝ ուր էր տեղի նմա պատրաստեալ Ղստուծոյ , զի կերակրեսցի անդ ա-
- 7 լուրս հազար երկերիւր և վաթսուն : Եւ եղև պատերազմ յերկինս , Սիբայէլ և հրեշտակք իւր կոռեհին ընդ վիշապին . և վիշապն պատերազմէր
- 8 զօրօք իւրովք : Եւ ոչ կարացին կալ ընդդէմ , և
- 9 տեղի ոչ գտաւ նոցա յերկինս : Եւ անկաւ վիշապն մեծ՝ օձն առաջին , որ անուանեալ կոչի Բէեղզբբուղ և Սատանայ , որ մոլորեցոյց զամենայն տիեզերս երկրի . և հրեշտակք նորա ընդ նմա անկան :
- 10 Եւ լուայ ձայն մեծ յերկնից՝ որ ասէր . Ղրդ եղև զօրոսթիւն և փրկութիւն և արքայութիւն Ղստու-

- ծոյ մերոյ՝ և իշխանութիւնն ()ծելոյ նորա . զի անկաւ չարախօսն եղբարք մերոց , որ չարախօսէր
- 11 զնոցանէ առաջի Լստուծոյ զտիւ և զգիշեր : Եւ նոքա յաղթեցին նմա արեամբ Գառինն , և բանիւ վկայութեան *նորա . և ոչ հաճեցան ընդ վիշապն՝
- 12 մինչև ՚ի մահ : Ասան այսորիկ ուրախ լինին երկինք՝ և ամենայն որ բնակեալ են ՚ի նմա : Այլ երկրի և ծովու՝ զի անկաւ Բանսարկուն առ ձեզ , որ ունի զցատումն բազում . և կացցէ առ սակաւ մի
- 13 ժամանակս : Եւ յորժամ ետես վիշապն թէ անկաւ յերկիր , զՏեա եղև կնոջն՝ որ ծնաւ զմանուկն
- 14 արու : Եւ տուաւ կնոջն երկու թևք արծուոյ մեծի՝ զի թռիցէ յանապատ ՚ի տեղի իւր . ուր կերակրէր անդ ժամանակ և ժամանակս և կէս ժամանակի՝ յերեսաց օձին : Եւ եճեղ օձն ՚ի բերանոյ
- 16 իւրմէ զՏեա կնոջն ջուր՝ զի ընկղմեսցէ զնա : Եւ օգնեաց երկիր կնոջն , և եբաց երկիր զբերան իւր և եկուլ զջուրն՝ զոր եճեղ վիշապն ՚ի բերանոյ իւրմէ :
- 17 Եւ ցասեաւ վիշապն ընդ կնոջն , և գնաց պատերազմել ընդ այլ զաւակս նորա՝ որք պահէին զպատուիրանս Լստուծոյ , և ունէին զվկայութիւնն
- 18 Յիսուսի : Եւ կաց ՚ի վերայ աւազոյ ծովու :

ԳԼ . ԺԳ .

- 1 Եւ տեսի զի ելանէր ՚ի ծովէն գազան , և ունէր

* Ի Երեսն , իւրեանց . և ոչ սիրեցին զկեանս իւրեանց

- գլուխս եօթն և եղջիւրս տասն, և ՚ի վերայ եղջե-
 րաց նորա տասն խոյր, և ՚ի վերայ գլխոյ նորա ա-
 2 նուն հայհոյութեան: Եւ գազանն զոր տեսի՝ նման
 ընձու, և ոտք նորա իբրև զարջու, և բերանն նո-
 րա որպէս զառիւծու. և ետ նմա վիշապն զգօրու-
 թիւն իւր՝ և զաթոռ իւր և զիշխանութիւն
 3 մեծ: Եւ մի ՚ի գլխոց նորա վերաւորեալ էր
 ՚ի մահ. և վէր մահուան նորա ողջանայր: Եւ
 զարմացաւ ամենայն երկիր ընդ գազանն, զի ետ
 4 նմա վիշապն զթագաւորութիւն իւր: Եւ երկիր
 պագին վիշապին՝ որ ետ զիշխանութիւնն* դա-
 զանին, և ասէին. Ո՛վ իցէ նման գազանիս. կամ
 5 ո՛վ կարիցէ պատերազմել ընդ դա: Եւ տուաւ նմա
 բերանն խօսել զմեծամեծս, և զհայհոյութիւն. և
 տուաւ նմա իշխանութիւն զամիսս քառասուն և եր-
 6 կու: Եւ երաց զբերան իւր հայհոյութեամբ առ
 Մատուած, և հայհոյեաց զանուն նորա և զխորանն
 7 նորա, և զերկնային խորանն: (Եւ տուաւ նմա
 իշխանութիւն առնել պատերազմ ընդ սուրբա՝ և
 յաղթել նոցա.) և տուաւ նմա իշխանութիւն ՚ի
 վերայ ամենայն ազգաց և լեզուաց և ժողովրդոց:
 8 Օ՛ի երկրպագեացեն նմա ամենայն որ բնակեալ են
 ընդ երեսս երկրի. որոց ո՛չ են գրեալ անուանք
 նոցա ՚ի դպրութիւն կենաց Վառինն զենլոյ իսկըզ-
 9 բանէ աշխարհի: Ո՛յք ունին ականջս լսելոյ՝ լուի-

* Ի Յոյն, և երկիր պագին

- 10 ցեն : * Օ՛ի են ոմանք՝ որք 'ի գերութեան վարեսցին , և են ոմանք՝ որ սրով մեռցին , և են ոմանք՝ որ անձամբ զանձինս սպանանեն" . աստ է համբերու-
- 11 թիւն և հաւատ սրբոց : Եւ տեսի այլ գազան՝ զի ելանէր յերկրէ , և ունէր եղջիւրս երկու նման
- 12 գառինն . և խօսէր իբրև զվիշապն : Եւ զիշխանու թիւն զամենայն զառաջնոյ գազանին գործէր առաջի նորա . և առնէր զերկիր և զամենայն բնակիչս նորա՝ զի երկիր պագանիցեն գազանին առաջնոյ
- 13 † մինչև ողջացի վէր մահու նորա" : Եւ առնէր նըշանս բազումս , և տայր հրոյ իջանել յերկնից յերկիր առաջի մարդկան : Եւ մոլորեցուցանէր զորս բնակեալ են յերկիր՝ նշանօքն որ տուեալ են 'ի ձեռս նորա՝ առնել առաջի գազանին . † ասեն ցնա բնակիչք երկրի . Լ՛քա՞ զպատկեր գազանին , որ 'ի
- 15 վիրաց սրոյն եկեաց : Եւ տուաւ նմա իշխանութիւն , զի տացէ հոգի պատկերի գազանին , և զի խօսեսցի պատկերն . և երկիր պագցեն նմա ամենայն բնակիչք երկրի . և որ ոչ պագցէ երկիր
- 16 պատկերի գազանին , սպանցէ վնա : Եւ արասցէ զամենայն՝ փոքունս և զմեծամեծս՝ և զմեծատունս և զազատս՝ և զաղքատս և զծառայս , զի տացէ նոցա դրոշմ՝ յաջու ձեռին՝ և 'ի վերայ ճակատու նոցա :

* 'ի Յոյնն , Եթէ ոք 'ի գերութիւն վարեաց՝ 'ի գերութեան վարեսցի . եթէ ոք սրով սպան՝ սրով մեռցի

† 'ի Յոյնն , որոյ վէր մահուն ողջացեալ էր

‡ 'ի Յոյնն , ասելով ցբնակիչս երկրի , առնել

- 17 Եւ ոչ չի կարասցէ դնել և վաճառել՝ եթէ ոչ ունիցի զգրոշմ գրոյն՝ և զանուն գազանին և զթիւ
 18 անուան նորա : Լսա է իմաստութիւն . որ ունի միտս՝ համարեսցի զթիւ գազանին . թիւ եղեան մարդոյ , և թիւ անուան նորա է այս . վեց հարիւր վաթսուև և վեց :

ԳԼ ԺԳ

- 1 Եւ տեսի՝ և ահա Գառն կայր ՚ի վերայ լերինն Սիոնի . և ընդ նմա հարիւր քառասուն և չորս հազարք , որ ունէին զանուն նորա՝ և անուն շոր
 2 նորա գրեալ ՚ի վերայ ճակատուց նոցա : Եւ լուայ ձայն յերկնից՝ որպէս զձայն ջուրց բազմաց՝ և ձայն որոտման մեծի . և լուայ իբրև զձայն քնարահա-
 3 րաց , զի հարկանէին զքնարս իւրեանց : Եւ երգէին զերգս նորս առաջի աթոռոյն՝ և առաջի չորից կենդանեացն՝ և առաջի երիցանցն . և ոչ չի կարէ գիտել զերգս նոցա՝ բայց միայն հարիւր քառասուն և չորս հազարքն , որք ազատեալ են յերկ-
 4 րէ : Սոքա են՝ որք ընդ կանայս ոչ խառնակեցան , և են կուսանք . սոքա զկնի երթան Գառինն՝ ուր և երթիցէ . սոքա ընտրեցան ՚ի մարդկանէ առաջի
 5 Լստուծոյ և Գառինն : Եւ ՚ի բերան նոցա ոչ գտաւ սուտ՝ զի ամբիժք են : Եւ տեսի այլ հրեշտակ թուղեալ ՚ի մէջ երկնից . և ունէր աւետախ յաւիտենական՝ աւետարանել ամենայն ուզաց և
 7 լեզուաց՝ որ բնակեալ են յերկրի : Եւ ասէր ՚ի ձայն մեծ . երկերո՛ւք յԼստուծոյ՝ և տո՛ւք փառս

- նմա , զի եկն ժամ դատաստանի նորա . և երկիր պագէք արարչին երկնի և երկրի և ծովու և աղ-
- 8 բերաց ջուրց : Եւ այլ հրեշտակ երկրորդ գայր զհետ նորա և ասէր . Ընկաւ անկաւ Բաբելոն մեծն՝ ՚ի գինևոյ արբեցութենէ՝ ՚ի ցասմանէ՝ ՚ի պոռնկութենէ իւրմէ՝ որ արբեցոյց զամենայն հեթանոսս :
- 9 Եւ այլ հրեշտակ երրորդ գայր զհետ նոցա՝ և ՚ի ձայն մեծ ասէր . Ո՛վ դք երկրպագեաց գազանին և պատկերի նորա՝ և կամ զդրոշմ նշանի նորա ան ՚ի ճակատ իւր՝ և կամ ՚ի վերայ աջու ձեռին իւրոյ ,
- 10 Ընպիսին արբցէ ՚ի բաժակէ ցասմանն Ըստուծոյ՝ արկելոյ յանապակէ բարկութեան բաժակին . և տանջեսցի հրով և ծծմբով առաջի Ըստուծոյ և
- 11 Կառինն : Եւ ծուխ նոցա ելցէ յաւիտեանս յաւիտենից . և ոչ ունին հանգիստ՝ որք երկիր պագին գազանին ՚ի տուէ . և ՚ի գիշերի . և որք երկիր պագին պատկերին , և առին զդրոշմ և զանուն նո-
- 12 րա : Եւ համբերութիւն սրբոցն աստ է . այս՝ որք պահեն զպատուիրանս Ըստուծոյ , և զհաւատս
- 13 Յիսուսի : Եւ լուայ ձայն յերկնից՝ որ ասէր ցիս . Կրեան , Երանի մեռելոցն՝ որք ՚ի Տէր ննջեցին այժմիկ վաղվաղակի . զայս ասէ Հոգին , քանզի հանգեան յաշխատութենէ իւրեանց . բայց միայն
- 14 գործք իւրեանց չոգան զհետ նոցա : Եւ տեսի և ահա ամպ սպիտակ , և ՚ի վերայ ամպոյն նստէր նման Որդւոյ մարդոյ , և ՚ի գլուխ իւր պսակ ոսկի ,
- 15 և ՚ի ձեռին իւրում ունէր գերանդի սրեալ : Եւ այլ հրեշտակ ելանէր յերկնից , աղազակէր ՚ի ձայն մեծ՝ և ասէր . Որ նստիսդ ՚ի վերայ ամպոյդ՝ ա-

- ուաքեա՛ զգերանդիդ քո՛ և հնձեա՛, զի եկն ժամա-
 16 նակ հնձոց, և հասեալ են հունձք երկրի : (Եւ-
 արկ որ նստէր ՚ի վերայ ամպոյն՝ զգերանդին իւր
 17 յերկիր, և հնձէր զամենայն բնակիչս երկրի :) Եւ-
 այլ հրեշտակ ելանէր ՚ի տաճարէն՝ որ յերկինս, և
 18 ունէր և սա գերանդի սրեալ : Եւ այլ հրեշտակ
 ելանէր ՚ի սեղանոյն՝ որ ունէր իշխանութիւն ՚ի վե-
 րայ հրոյ, և աղաղակեաց ՚ի ձայն մեծ առ հրեշ-
 տակն՝ որ ունէր զգերանդին սրեալ՝ և ասէր . կլթեա՛
 զողկոյզս յայգւոյ երկրէ, զի հասեալ է խաղողը
 19 ՚ի դմա : Եւ արկ հրեշտակն զգերանդի իւր յեր-
 կիր, և կլթէր զխաղող նորա, և արկանէր ՚ի հըն-
 20 ձանն Աստուծոյ ՚ի մեծ : Եւ կոխեցաւ հնձանն ար-
 տաքոյ քաղաքին, և ելանէր ՚ի հնձանէն արիւն
 մինչև ՚ի սանձս ձիոյն . և երկայնութիւն նորա
 հազար և վեց հարիւր ասպարէզ :

ԳԼ . ԺԵ

- 1 Եւ տեսի այլ նշան (յերկինս) մեծ և սքանչե-
 լի . հրեշտակս եօթն՝ որք ունէին եօթն վէրս զկնի .
 2 զի նոքօք կատարէր բարկութիւն Աստուծոյ : Եւ
 տեսի որպէս ծով ապակեղէն խառնեալ հրով . և
 որք յաղթեցին գազանին՝ և թուոյ անուան նորա՝
 և պատկերի նորա՝ և դրոշմի նորա, նոքա կային ՚ի
 վերայ ծովուն ապակեղինի . և ունէին զքնարս
 3 Աստուծոյ : Եւ երգէին զերգս Սոլմեսի առաջի
 Աստուծոյ, և զերգս Գառինն՝ ասելով . թէ Սե-
 ծամեծ և սքանչելի են գործք քո՛ Տէր Աստուած

Լմենակալ, արդար՝ և ճշմարիտ են ճանապարհք
 4 քո, թագաւոր ամենայն հեթանոսաց : Եւ ո՞վ որ
 ոչ երկիցէ և փառաւորեսցէ զսուրբ անուն քո . զի
 դու միայն սուրբ , և արժանի երկրպագելոյ , զի
 ամենայն հեթանոսք եկեսցեն և երկիր պագցեն ա-
 ուջի քո Տէր՝ * յորժամ արդարութիւն քո յայտ-
 5 նեսցի՞ : Եւ յետ այսորիկ տեսի՞ և բացաւ տաճարն
 6 խորանին վկայութեան՝ որ էր ՚ի յերկինս : Եւ ե-
 լանէին եօթն հրեշտակք՝ որք ունէին եօթն հար-
 ուածս , և զգեցեալ էին ՚ի տաճարին կտաւս մա-
 քուրս և պայծառս . և գօտեւորեալ էին առ ըստ-
 7 եամբք իւրեանց գօտիս ոսկեղէնս : Եւ ՚ի չորից
 կենդանեացն տուաւ եօթն հրեշտակացն՝ եօթն սկա-
 ւառակս լի ցասմամբն Լստուծոյ կենդանւոյն յա-
 8 լիտեանս յաւիտենից : Եւ լցաւ տաճարն ծխով
 փառացն Լստուծոյ և զօրութեան նորա . և ոչ ոք
 կարէ մտանել ՚ի տաճարն՝ մինչև կատարեսցին եօթն
 հարուածքն յեօթն հրեշտակացն :

ԳԼ . ԺԳ .

1 Եւ լուայ ձայն մեծ ՚ի տաճարէն՝ զի ասէր ցեօթն
 հրեշտական , Երթայք հեղէք զեօթն սկաւառակսդ
 2 ցասմանն Լստուծոյ յերկիր : Եւ գնաց առաջին
 հրեշտակն՝ և եհեղ զսկաւառակ իւր յերկիր . և
 եղև հարուածք չարաչար ՚ի վերայ մարդկան , որ
 ունէին զգրոշմ գազանին , և երկիր պագին պատ-

* Ի Յոյն , զի արդարութիւն քո յայտնեցաւ

- 3 կերի նորա : Եւ երկրորդ հրեշտակն եհեղ զսկա-
 ւառակ իւր 'ի ծով, և դարձան ջուրքն յարին
 մեռեալ. և ամենայն շունչ կենդանի որ էր 'ի ծո-
 4 վաւ՝ սատակեցաւ : Եւ երրորդ հրեշտակն եհեղ
 զսկաւառակ իւր 'ի գետս՝ և յաղբերս ջուրց, և
 5 եղև արին : Եւ լուայ 'ի հրեշտակէն՝ զի ասէր .
 Արդար է՝ որ էնն և է, և սուրբ 'ի գործս իւր՝ զի
 6 այսպէս դատեցաւ . Այսն զի զարին սրբոց և
 զարին մարգարէիցն հեղին ամպարիշաք . վասն
 այնորիկ արին ետ ըմպել նոցա ըստ արժանւոյն :
 7 Եւ լուայ 'ի սեղանոյ անտի զի ասէր . Այն՝ Տէր
 Աստուած Ամենակալ, արդար և ճշմարիտ են դա-
 8 տասաանք քո : Եւ չորրորդ հրեշտակն եհեղ 'ի
 9 սկաւառակէ իւրմէ 'ի վերայ արեգական : Եւ սու-
 աւ նմա խորշակահար առնել զմարդիկ հրով . և
 տապացան մարդիկ 'ի տապ մեծ, և հայհոյեցին
 զԱստուած՝ որ ունի իշխանութիւն 'ի վերայ հար-
 10 ուածոցս այսոցիկ . և ոչ ապաշխարեցին 'ի փառս
 Աստուծոյ : Եւ հինգերորդ հրեշտակն եհեղ 'ի
 սկաւառակէ իւրմէ 'ի վերայ աթոռոյ գազանին, և
 եղև թագաւորութիւն նորա խաւարեալ . և ծամէին
 11 զլեզուս իւրեանց յախտէ ցաւոցն, Եւ հայհոյե-
 ցին զԱստուած երկնից 'ի ցաւոց իւրեանց՝ և յախ-
 տէ դառնութեանն, և ոչ ապաշխարեցին 'ի գոր-
 12 ծոց իւրեանց : Եւ վեցերորդ հրեշտակն եհեղ 'ի
 սկաւառակէ իւրմէ 'ի վերայ գետոյն մեծի Եփրա-
 տայ, և ցամաքեցան ջուրք նորա՝ զի պատրաստե-
 13 ցի ճանապարհ թագաւորի ելիցն արևու : Եւ տե-
 սի՝ զի ելանէր 'ի բերանոյ վիշապին՝ և 'ի բերանոյ

14 գազանին՝ և ՚ի բերանոյ սուտ մարգարէին ոգիք ե-
 րեք անսուրբք իբրև զգորտ : Քանզի նոքա էին ո-
 գիք զիւականք , որք առնէին զնշանս և երթային
 առ թագաւորս ամենայն երկրի՝ ժողովել զնոսա ՚ի
 պատերազմ , յորն մեծ Տեառն Ամենակալի . քանզի
 15 այսպէս ասաց Տէր . Ահա գամ իբրև զգող , ե-
 րանի որ իցեն արթունք , և պահեսցեն զՏանդերձս
 իւրեանց . զի մի՛ մերկ շրջեսցին , և երևեսցին ամօ-
 16 թանք իւրեանց : Եւ ժողովեցից զնոսա ՚ի տեղի մի ,
 17 որ կոչի Եբբայեցերէն՝ Արմաբեդոն : Եւ եօթնե-
 րորդ հրեշտակն եհեղ ՚ի սկաւառակէ իւրմէ ՚ի
 վերայ օդոյ . և ել ձայն մեծ յերկնից՝ և յա-
 18 թոռոյն՝ ասելով . Եղև : Եւ եղեն փայլատակմունք
 և ձայնք և որոտմունք . և եղև շարժումն մեծ՝ որ-
 պիսի չիք եղեալ իսկզբանէ՝ յորմէ հետէ եղև մարդ
 19 ՚ի վերայ երկրի՝ այնպիսի շարժումն մեծ : Եւ ե-
 ղև քաղաքն մեծ յերիս մասն , և քաղաքք ազգացն
 անկան . և Բաբելոն մեծ յիշեցաւ առաջի Աստու-
 ծոյ , տալ նմա զբաժակն գինւոյ ցասման բարկու-
 20 թեան նորա : Եւ ամենայն կղզիք փախեան , և
 21 լերինք ՚ի միջոյ բարձան : Եւ կարկուտ մեծ իբրև
 կշիռ տաղանդոյ միոյ իջանէր յերկնից ՚ի վերայ
 մարդկան . և հայհոյեցին մարդիկ զԱստուած յեր-
 կինս՝ վասն հարուածոյ կարկտին , զի մեծ էր հար-
 ուածն և սաստիկ :

ԳԼ ԺԼ:

1 Եւ եկն մի ոմն յեօթն հրեշտակացն՝ որք ունէին
 զեօթն սկաւառակսն . խօսեցաւ ընդ իս՝ և ասէ .

- Ե՛կ այսր և ցուցից քեզ զդատաստանս մեծ պոռն-
- 2 կին՝ որ նստի ՚ի վերայ ջուրց բազմաց : Ընդ որում
պոռնկեցան թագաւորք երկրի՝ և արբեցան բնակիչք
երկրի ՚ի գինւոյ արբեցութեան պոռնկութեան նու-
- 3 բա : Եւ առ տարաւ զիս յանապատ հոգւոյն . և
տեսի կին մի՝ զի նստէր ՚ի վերայ կարմիր գազանի,
և լի էր անուամբ հայհոյութեան . և գազանն զոր
- 4 տեսի՝ ունէր գլուխս եօթն և եղջիւրս տասն : Եւ
կինն զգեցեալ էր ծիրանիս և կարմիրս , և զար-
դարեալ ոսկւով և մարգարտով և ակամբք պատ-
ուականօք , ունելով բաժակ ոսկի ՚ի ձեռին իւ-
- 5 թումբ : Եւ ՚ի ճակատն նորա գրեալ * անուն՝
խորհրդով .” Սեճն Բաբելոն՝ մայր պոռնկաց և
- 6 գարշելաց երկրի : Եւ տեսի զկինն արբեցեալ
յարենէ սրբոց և յարենէ ամենայն վկայիցն . և
- 7 զարմացայ՝ տեսեալ զնա՝ զարմացումն մեծ : Եւ ա-
սէ ցիս հրեշտակն . Ընդէր զարմացար , ես ասա-
ցից քեզ զխորհուրդս կնոջն , և զգազանին որ
բարձեալ ունի զնա . որ ունի զեօթն գլուխն՝ և
- 8 զտասն եզջիւր : Եւ գազանդ զոր տեսեր՝ որ էր ,
և ի՛չ էր , և հանդերձեա է ելանել ՚ի դժոխոց՝ և ՚ի
կորուստ երթալ . և զարմացան ամենեքեան՝ որ
բնակեալ են ՚ի վերայ երկրի . որոց ոչ էր գրեալ
անուանք նոցա ՚ի գիր կենաց իսկզբանէ աշխարհի .
‡ զոր տեսանէիր՝ զգազանն , զի էր՝ և չէ . և մերձ է :

* Ի Յոյն , անուն խորհուրդ

Ի Յոյն , չէ

‡ Ի Յոյն , տեսանելով

- 9 Եստ է իմաստութիւն՝ որ ունի միտս . և եօթն գը-
լուին՝ եօթն լերինք են , ուր կինն նստեալ էր 'ի
վերայ նոցա . և նոքին թագաւորք են եօթն . և
- 10 թագաւորք եօթն գոլով , շինդն անկան , և մին
եկաց , և մինն ո՛չ է եկեալ . և յորժամ գայ՝ սա-
- 11 կաւիկ մի ժամանակ ունի : Եւ գազանն՝ որ էր՝ և
չէ՛ , և նա ութերորդ է . և է յեօթանց անտի ,
- 12 և 'ի կորոնստ երթալոց է : [Եւ տասն եղջիւրն՝ զոր
տեսեր՝ տասն թագաւորք են , որոց չլեւս է առեալ
զթագաւորութիւն , այլ առնուն՝ և կան իշխանք
'ի մի ժամ . և առնուն նոքա զիշխանութիւն ընդ
- 13 գազանին : Սոքա մի կամս ունին , և զզօրութիւն և
- 14 զիշխանութիւն գազանին տան : Եւ ընդ Վառինն
պատերազմին . և Վառնն յաղթէ նոցա . զի Տէր է
* նոցա , և թագաւոր թագաւորաց . և որք ընդ
նմա կոչեցեալք են , ընտրեալք և հաւատացեալք :
- 15 Եւ ասաց ցիս . Եւ զչուրն զոր տեսեր՝ ուր նստեր
պոռնիկն , ժողովուրդք են , և բազմութիւնք և ազգք
- 16 և լեզուք : Եւ տասն եղջիւրքն՝ զոր տեսեր գազանին ,
նոքա տեսցեն զպոռնիկն՝ և ատեսցեն զնա , և զմարմին
- 17 նորա կերիցեն՝ և այրեսցեն զնա հրով : Վանդի
Եստուած եդ 'ի սիրտս նոցա առ 'ի լինել նոցա մի
կամս , և տալ զթագաւորութիւն գազանին մինչև
- 18 կատարեսցի բանն Եստուծոյ : Եւ կինն զոր տեսեր՝
է քաղաքն մեծ , որ ունի զթագաւորութիւն 'ի վե-
րայ թագաւորութեանց երկրի :

* 'ի Յայնն , տերանց

ԳՎ. ԺԲ.

- 1 Եւ յետ այսորիկ տեսի այլ հրեշտակ իջեալ
յերկնից՝ որ ունէր իշխանութիւն մեծ, և երկիր
- 2 լուսաւորեցաւ ՚ի փառաց նորա : Եւ աղաղակեաց ՚ի
ձայն մեծ՝ ասելով . Ընկաւ Բարելոն մեծն, որ եղ-
եալ էր բնակութիւն դիւաց՝ և արգել ամենայն
այսոց պղծոց, և բանտ պահպանութեան ամենայն
- 3 ոգւոց անսրբից և ատեցելոց : Ասան զի ՚ի բար-
կութենէ գինւոյ պոռնկութեան նորա արբին ամե-
նայն ազգք և թագաւորք երկրի՝ որ ընդ նմա պոռն-
կեցան . և վաճառականք երկրի ՚ի նորա զօրութեանն
- 4 յօրանալոյ մեծացան : Եւ լուայ ձայն յերկնից՝ զի
ասէր . Ելէք ՚ի միջոյ դորա ժողովուրդ իմ, զի մի
հաղորդ լիցիք մեղաց դորա, և մի զհարուածս դորա
- 5 ընդունիցիք . Օ, ի հասին կցեցան մեղք դոցա մինչև
յերկինս . և յիշեաց Ըստուած զամբարշտութիւնս
- 6 դորա : Եւ հատուցանէ դմա՝ որպէս և հատոյցն
մեզ, և առցէ դա երկպատիկ ըստ գործոց իւրոց .
և զբաժակն որով խառնեացն՝ խառնեցէք դմա կր-
- 7 կին : Եւ որչափ փառաւորեաց զինքն և խայտաց,
այնչափ հատուցէք դմա սուգ . զի ՚ի սրտի իւրում
ասէր՝ Թէ Յամենայն ժամ նստայց ես թագուհի՝
- 8 և այրի ո՛չ ևս եղէց : Ասան այնորիկ ՚ի միում ա-
ւուր եկեցեցն ՚ի վերայ դորա հարուածք՝ մահ և
սուգ և սով, և ՚ի հուր այրեցի . զի հզօր է Տէր
- 9 Ըստուած՝ որ դատեցան զդա : Եւ լայցեն և կո-
ծեցին ՚ի վերայ դորա թագաւորք երկրի, որք
ընդ դմա պոռնկեցան և խաղացին . և հեծեցեն՝

յորժամ տեսցեն զծուխ կիզման տանջանաց դորա :
 10 'Ի հեռաստանէ կայցեն վասն երկիւղի տանջանաց
 դորա՝ և ասացեն . Սայ քաղաքիդ մեծի Բաբելոնի .
 քաղաք հզօր , զի 'ի միում ժամու եկին հաս-
 11 սին դատաստանք քո : Եւ վաճառականք երկրի
 ողբացեն և սգացեն 'ի վերայ քո , զի բեռն նոցա
 12 ոչ ոք գնէ : Եւ շահք որ 'ի քէն՝ ոչ ևս իցէ , ոսկե-
 ւոյ և արծաթոյ և ականց պատուականաց՝ և մար-
 գարտոյ և բեհեզոյ և ծիրանւոյ և ոսկեթելի և որ-
 դան , և ամենայն փայտ խնկոյ՝ և ամենայն անօթ
 13 փղոսկրեայ և ամենայն անօթ 'ի փայտէ պատուա-
 կանէ և 'ի պղնձոյ և յերկաթոյ և 'ի կճոյ , Եւ
 կինամոմն և ամենայն խուանկ և իւզ և կնդրուկ և
 գինի և ձէթ և նաշիհ և ցորեան , և ստացուածք
 ամենայն , արջառ և ոչխար . և երիվարաց և կա-
 ոաց* որ վայել է մարմնոց՝ և ոգւոց մարդկան :
 14 Եւ ամենայն ցանկութիւն անձին քո գնաց 'ի քէն ,
 և ամենայն լուսափայլ վայելչութիւնն , պարարտն
 և գէրն և սպիտակն գնաց 'ի քէն , և ոչ ևս գրու-
 15 ցես զայդ : Եւ ամենայն շահավաճառք այսօրիւք
 մեծացեալք՝ 'ի քէն 'ի բաց կացցեն վասն երկիւղի
 16 տանջանաց քոց՝ լալով և սուգ առնելով : Եւ ասա-
 ցեն . Սայ վայ քաղաք մեծ , որ զգեցեալ էիր
 բեհեզս և ծիրանիս և որդան , և ոսկեզօծս՝ և քա-
 17 ըինս պատուականս և մարգարիտս . Օ՛ի 'ի միում
 ժամու պակասեցաւ այսչափ մեծութիւն քո . և ամենայն
 նաւավար և ամենայն որ 'ի տեղիս տեղիս

* 'Ի յոյն , և մարմնոց

- նաւեն , և նաւազք և որք միանգամ ոււովանաւ
 18 գործեն՝ ՚ի հեռաստանէ կայցեն լալով , Եւ աղա-
 ղակեսցեն՝ տեսանելով զծուխ կիզման նորա , ասե-
 19 լով . Ո՞ր նման է քաղաքիս այսօրիկ մեծի : Եւ արկ-
 ցեն հող ՚ի վերայ գլխոց իւրեանց՝ և գուժալով
 ձայնիւ մեծաւ՝ լալով և սգալով ասասցեն . Ա՛յ
 վայ քաղաք մեծ . որով ամենեքեան մեծանայաք՝
 որք ունէաք զնաւս ՚ի ծովս՝ վասն պատուակաճնու-
 թեան քո . զի ՚ի միում ժամու ապականեալ կոր-
 20 ծանեցար : Ուրմիս լերուք ՚ի վերայ նորա երկինք՝
 և սուրբ առաքեալք և մարգարէք . զի դատեցաւ
 21 Ըստուած զգառաստան ձեր ՚ի դմանէ : Եւ առ
 հրեշտակն հզօր՝ քար մի իբրև զերկան մեծ , և ըն-
 կէց ՚ի ծով՝ ասելով . Ըստպէս յարձակմամբ անկցի
 22 Բաբելոնն քաղաք մեծ , և այլ ոչ ևս գտցի : Եւ
 ձայն քնարերգաց և երաժշտականաց՝ արուեստա-
 կանաց և փողահարաց՝ և թմբկի , այլ ոչ ևս լուի-
 23 ցի ՚ի քեզ : Եւ լոյս ճրագի և ձայն երկանի՝ այլ
 ոչ ևս երևեսցի ՚ի քեզ , և ձայն փեսայի և ձայն
 հարսին այլ ոչ ևս լուիցի ՚ի քեզ . և ոչ վաճա-
 ոականք քո՝ փառաւորք՝ և մեծամեծք երկրի , որ
 զուարճացեալ էին ՚ի քեզ , վասն զի կախարդու-
 թեամբ զեղատուութեան քո մոլորեցան ամենայն
 24 ազգք : Եւ ՚ի քեզ ամենայն արիւն մարգարէից և
 սրբոց գտաւ , և ամենայն գրելոց յերկրին կենդան-
 եաց :

ԳԼ . ԺԹ .

- 1 Եւ՝ յետ այնորիկ լուայ ձայն մեծ բազմութեան
 յերկինս ասելով . Այլ լուիա , փրկու թիւն և փառք

- 2 և պատիւ և զօրութիւն Աստուծոյ մերում . Օհ ճշմարիտ և արդար են դատաստանք նորա . զի դատեաց զպոռնիկն մեծ 'ի պոռնկութեան իւրում , և խնդրեաց զվրէժ արեան ծառայից իւրոց 'ի ձե-
- 3 ոաց նորա : Եւ կրկին անգամ օրհնեցին և ասացին , Ալէլուիա . և ծուխ նորա ելանէր յաւիտեանս
- 4 յաւիտենից : Եւ անկան քսան և չորք երիցունքն և չորք կենդանիքն , և երկիր պագփն Աստուծոյ՝ որ նստէրն յաթոռ փառաց , ասելով . Ամեն՝ Ալէլուիա :
- 5 Եւ ձայն յաթոռոյն ելանէր՝ ասելով . ()րհնեցէք զԱստուած մեր ամենայն ծառայք նորա , և որք
- 6 երկնչիք 'ի նմանէ՝ փոքունք և մեծամեծք : Եւ լուսյ ձայն բազմութեան մեծի՝ իբրև զձայն ջուրց բազմաց , և իբրև զձայն հըօր որոտման , ասելով դարձեալ . Ալէլուիա , վասն զի թագաւորեաց Տէր
- 7 Աստուած մեր Ամենակալ : Խնդամք՝ (և ցնծամք) և տամք փառս նմա , զի եկն հարսանիք Վառինն ,
- 8 և կինն հարսն նորա պատրաստեաց զինքն : Եւ տուաւ նմա զգեներլ բեհեզս սպիտակս սուրբս և լուսափայլս . որ է բեհեզն արդարութիւն սրբոցն :
- 9 Եւ մի յերիցանցն ասէր ցիս . Կրեան զայդ , Երանելիք են ամենեքեան՝ որ կոչեցեալ են յընթրիս
- 10 հարսանեաց Վառինն : Եւ ես անկեալ առաջի ոտից նորա , երկիր պագփ նմա : Եւ ասէ ցիս . Անաս՝ մի անկանիր առաջի իմ , քանզի և ես ծառայակից քո եմ , և եղբարց քոց՝ որք ունին զվկայութիւնն Յիսուսի Վրիստոսի . Տեառն Աստուծոյ միայն երկրպագեան . քանզի հաստատութեամբ Յիսուսի է տեսիլդ , և հօգի մարգարեութեանդ . զի

- վկայութիւն Ախտուսի է Հոգևոյն Սրբոյ, որ 'ի
 11 մարգարէսն էր : Եւ տեսի զերկինս բացեալ, և ա-
 Տա ձի սպիտակ . և որ հեծեալն էր 'ի նմա՝ Հա-
 ւատարիմ և Ղ'շմարիտ, և արգարութեամբ դա-
 12 աի՝ և պատերազմի : Եւ աչք նորա բոց հրոյ, և
 'ի վերայ գլխոյ նորա պսակս բազումս . և ունէր ա-
 նուն գրեալ, զոր ոչ ոք գիտէ՝ բայց միայն ինքն :
 13 Եւ արկեալ զիւրեաւ հանդերձ ներկեալ արեամբ .
 14 և կոչէր անուն նորա՝ Բան Լստուծոյ : Եւ զօրա-
 վարք երկնից՝ և զօրք երկնից զհետ երթային նորա
 ձիովք (սպիտակօք), զգեցեալ բեհեզս սուրբս և
 15 սպիտակս : Եւ 'ի բերանոյ նորա ելանէր սուր-
 սրեալ . զի նովաւ հարցէ զազգս . և նա հովուես-
 ցէ զնոսա գաւազանաւ երկաթեաւ, և նա կոխես-
 ցէ զհնծան գինւոյ՝ ցասման բարկութեան Լստու-
 16 ծոյ Լմենակալի : Եւ ունէր 'ի վերայ պատմուձա-
 նի իւրոյ, և 'ի վերայ անդամոց իւրոց գիր գրեալ .
 ԹԵՎԵՒՈՐ ԹԵՎԵՒՈՐԸ, ԵՒ ՏԵՐ
 17 ՏԵՐԸՆՅ : Եւ տեսի այլ հրեշտակ՝ որ կայր
 'ի վերայ արեգական, զի աղաղակեաց 'ի ձայն մեծ
 ամենայն հաւուց թուուցելոց ընդ մէջ երկնից՝ ասե-
 լով . Եկայք ժողովեցարո՞ք յընթրիս մեծին Լս-
 18 տուծոյ . Եւ կերիջիք զմարմինս թագաւորաց, (և
 զմարմինս հզօրաց,) և զմարմինս երիվարաց՝ և ա-
 մենայն հեծելոց 'ի նոսա, և զմարմինս ազատաց և
 19 ծառայից՝ մեծի և փոքու : Եւ տեսի զգազանն՝ և
 զթագաւորս երկրի՝ և զզօրս նոցա ժողովեալս ա-
 նել պատերազմ ընդ այնմ, որ հեծեալն էր 'ի ձին
 20 սպիտակ՝ և ընդ զօրս նորա : Եւ ըմբռնեցաւ գա-

զանն , և որ ընդ նմա սուտ մարգարէն՝ որ առնէր
 զնշանան առաջի նորա , և զորս մոլորեցոյց . և ես
 առնուլ զգրոշմ գազանին՝ և զերկրպագուս պաա-
 կերի նորա . և կենդանւոյն արկին զնոսա 'ի լիճ հը-
 21 րոյ պրեցելոյ ծծմբով : Եւ այլքն մեռան 'ի սրոյ
 հեծելոյն 'ի վերայ ձիոյն , յորոյ բերանոյ ելանէր
 սուրն . և ամենայն թռչունք յագեցան 'ի մարմնոց
 նոցա :

ԳԼ Ի

- 1 Եւ տեսի այլ հրեշտակ՝ զի իջանէր յերկնից , և
 ունէր զփականս դժոխոց , և շղթայս մեծ 'ի ձեռին
- 2 իւրում . Եւ ըմբռնեաց զվիշապն՝ (զօձն) զառաջին ,
 որ է Բանսարկուն և Սատանայ , և կապեաց զնա
- 3 հազար ամ . Եւ արկ զնա յանդունդս դժոխոց , և
 փակեաց և կնքեաց զնա՝ զի այլ մի ևս մոլորեցու-
 ցէ զազգս , մինչև կատարեսցի հազար ամն . և
- 4 յետ այնորիկ պարտ է լուծանել նմա սակաւ մի
 ժամանակ : Եւ տեսի աթոռս . և նստան 'ի վերայ
 նոցա . և դատաւորութիւն տուաւ նոցա , ըստրել
 զհոգիս չարչարելոցն վասն վկայութեանն (իսուսի՝
 և վասն բանին Աստուծոյ . և զորս ոչ երկրպագին
 գազանին , և ոչ առին զգրոշմ՝ նորա 'ի ճակատս
 իւրեանց՝ և ոչ 'ի վերայ աջոյ ձեռին իւրեանց . և
 կացին՝ և թագաւորեցին ընդ Վրիսաոսի հազար
- 5 ամ : Եւ * յետ այսորիկ՝ 'ի մեռելոց ոչ ոք եկաց ,
 մինչև 'ի կատարել հազար ամին . այս է յարու-

* 'ի Յոյն , յայլոց անտի

- 6 Թիւն առաջին : * Երանի սրբոցն , որք ունին՝ բա-
ժին 'ի յարութեանն առաջնում . 'ի վերայ սոցա
երկրորդ մահն ո՛չ ունի իշխանութիւն . այլ եղիցին
քահանայք Աստուծոյ՝ և Տեառն Յիսուսի Վրիս-
տոսի . և Թագաւորեսցեն ընդ նմա հազար ամ :
- 7 Եւ յետ հազար ամին լուծցէ զԱստանայ՝ և հանցէ
'ի բանտէ անտի . ելցէ և մոլորեցուցէ զազգա ա-
մենայն ընդ չորս կողմանս երկրի . և զՎոգ և զԱ-
գոգ առցէ 'ի ձեռս՝ ժողովել նոքօք զամենայն զօրս
'ի պատերազմ . որոյ թիւ նոցա իբրև զաւազ ծո-
- 8 վու : Եւ ելցեն 'ի լայնութիւն երկրի , և պատես-
ցեն շուրջ զբանակս սրբոցն , և զքաղաքին սիրել-
- 9 ւոյ : Եւ իջցէ հուր յերկնից առ 'ի յԱստուծոյ՝ և
կերիցէ զնոսա և զզօրագլուխն նոցա զԱստանայ՝ որ
մոլորեցոյց զնոսա . և արկցէ զնոսա 'ի ծովն հրոյ
- 10 և ծծմբոյ , ուր էր գաղանն՝ Եւ սուտ մարգարէն .
- 11 և չարչարեսցին զտիւ և զգիշեր : Եւ տեսի աթոռ
սպիտակ մեծ . և 'ի վերայ նորա նստեալ՝ յորոյ ե-
րեսացն երկնչէին և փախչէին երկինք և եիկիր , և
- 12 տեղի ո՛չ գտաւ նոցա : Եւ տեսի զմեռեալս մեծա-
մեծս և զփոքունս , որ կային առաջի աթոռոյն . և
գրեանք բանային . և այլ գիրք բացաւ կենաց , և
գատեցան մեռեալք 'ի գրելոցն՝ ըստ գործոց իւր-
- 13 եանց : Եւ ետ ծով զմեռեալս իւր , և մահ և դը-
ժոխք զիւրեանց մեռեալս . և դատեցան իւրաքանչ-
- 14 իւր ըստ գործոց իւրեանց : Ա՛հ և դժոխք մատ-
նեցան 'ի լիճ հրոյն . (այս է մահն երկրորդ :)

* 'ի Յոյն , Երանելի և սուրբ է , որ ունի

15 Եւ որ ոչ ոք գտաւ ՚ի գիրն կենաց գրեալ՝ արկաւ ՚ի լիճ հրոյն :

ԳԼ Խ

- 1 Եւ տեսի երկին նոր՝ և երկիր նոր . քանզի առաջինն երկինք և երկիր էանց . և ծով ոչ գոյր :
- 2 Եւ զքաղաքն սուրբ զնորն Երուսաղէմ՝ տեսի՝ զի իջանէր յԱստուծոյ՝ և յերկնից , զարդարեալ և
- 3 պատրաստեալ որպէս հարսն առն իւրոյ : Եւ լուայ ձայն յերկնից՝ որ ասէր . Ըհաւասիկ խորանն Ըստուծոյ ՚ի մէջ մարդկան , և բնակեացէ ընդ նոսա . և նոքա ժողովուրդ նմա . և սա Ըստուած նոցա :
- 4 Եւ ջնջեացէ զամենայն արտօսր յաչաց նոցա . և մահ ոչ ևս գոյ , ոչ սուգ՝ և ոչ աղաղակ , ոչ ցաւք՝ և ոչ աշխատանք ոչ ևս գոյ , զի առաջինն էանց :
- 5 Եւ ասաց ցիս՝ որ նստէր ՚ի վերայ աթոռոյն . Ըհաւասիկ առնեմ զամենայն նոր . և ասէ ցիս , Գրեա .
- 6 այս բանք ճշմարիտ և հաւատարիմք : Եւ ասէ ցիս . Եղէ՛ ես Ըլիա և Ով , սկիզբն և կատարած . ես
- 7 ծարաւելոցն տամ յաղբերէ ջրոյ կենաց ձրի : Որ յաղթէ , ժառանգեացէ զայս ամենայն . և ես եղէց
- 8 նոցա Ըստուած , և նոքա եղիցին ինձ որդիք : Եւ ծուլացն և անհաւատից՝ սպանողաց և պոռնկաց՝ և կախարդաց և կուսպաշտից՝ և դեղատուաց , և ամենայն ստոց՝ ամպարշտաց , որոց բաժինն իւրեանց ՚ի լճին այրեցելոյ հրով և ծծմբով . որ է մահն
- 9 երկրորդ : Եւ եկն առ իս մի յեօթն հրեշտակացն , որք ունէին զեօթն սկսաւառական լցեալս եօթն վախ

- Ճանաւ կատարածովք, խօսեցաւ ընդ իս և սսէ .
- 10 Ե՛կ՝ ցուցից քեզ զՏարսնն և զկին Վառինն : Եւ առ տարաւ զիս ՚ի լեառն մի բարձր և մեծ՝ հոգւոյն . և եցոյց ինձ զքաղաքն մեծ և սուրբ՝ Երուսաղէմ . զի իջեալ էր յերկնից առ ՚ի յԼստուծոյ ,
- 11 Եւ ունէր զփառս Լստուծոյ . և էր ՚ի նմա լուսաւորութիւն , նմանեալ ականց պատուականաց՝ քոր
- 12 յասպիս սանատեսակ և կենդանի : Եւ էին պարիսպք նորա մեծ և բարձր , և ունէր դրունս երկոտասան , և յերկոտասան դրունսն երկոտասան հրեշտակս , և անուանք իւրաքանչիւրոցն ՚ի վերայ դրանցն գրեալ էին՝ ըստ երկոտասան ցեղիցն Լաւ
- 13 բայելի : Ճարևելից կողմանէ դրունք երեք , և ՚ի հիւսիսոյ կողմանէ դրունք երեք , և ՚ի հարաւոյ կողմանէ դրունք երեք , և յարևմտից կողմանէ դրունք երեք :
- 14 Եւ պարիսպ քաղաքին ունէր հիմունս երկոտասան , և ՚ի նոսա երկոտասան անուանք երկոտասան առաքելոց Վառինն : Եւ որ խօսէրն ընդ իս , ունէր եղէգն ոսկի ՚ի ձեռին իւրում , զի չափեսցէ զքաղաքն՝ և զգրունս նորա՝ և զպարիսպս
- 16 նորա : Եւ էր քաղաքն քառակուսի . և որչափ երկայնութիւն նորա՝ նոյնչափ և լայնութիւն և բարձրութիւն՝ հաւասար . և էր չափ երկայնութեան նորա երկոտասան հազար ասպարէզս . և լայնութիւն
- 17 նորա և բարձրութիւն միաչափ՝ կիւս : Եւ չափեաց զպարիսպն նորա՝ հարիւր և քառասուն և չորս ասպարէզս . չափ մարդոյ՝ որ է հրեշտակի : Եւ էր շինուած պարսպաց քաղաքին յասպիս . և քաղաքն էր ոսկի մաքուր՝ նման սուրբ և սպիտակ ապակոյ :

- 19 Եւ հիմունք քաղաքին յամենայն ականց պատուա-
կանաց . հիմն առաջին պարսպին յասպիս , երկ-
րորդն շափիղա , երրորդն պղնձագոյն , չորրորդն
- 20 զմրուխտ , շինգերորդն եղեգնաքար , վեցերորդն
սարգիոն , եօթներորդն ոսկեքար , ութերորդն
քիւրեղ , իններորդն տպազիոն , տասներորդն քրի-
ստպրասոս , մետասանն յակինթ , երկոտասանն ա-
- 21 մեթովս : Եւ էին երկոտասան դրունք յերկոտա-
սան մարգարտաց՝ միաձև . և իւրաքանչիւրոցն դը-
րունքն էին մի մի դուռն՝ ՚ի միոյ միոյ մարգարտէ .
և ընդարձակութիւն քաղաքին ոսկի մաքուր՝ որպէս
- 22 զսպակի պայծառ : Եւ տաճար ոչ տեսի ՚ի նմա ,
քանզի Տէր Աստուած Ամենակալ տաճար էր ՚ի
- 23 նմա՝ և Վառնն : Եւ քաղաքին չէին պէտք արե-
գական և լուսնի , զի լուսաւորեսցեն զնա . քան-
զի փառքն Աստուծոյ լուսաւորէին զնա յամենայն
- 24 ժամ , և ճրագ ՚ի նմա Վառնն : Եւ գնային
հեթանոսք ՚ի լոյս նորա . և թագաւորք երկրի լու-
- 25 սազգեսաց լինէին ՚ի փառաց նորա : Եւ դրունք նորա
ոչ փակէին ՚ի տուէ և ՚ի գիշերի , այլ բաց կային
- 26 հանապազորդ . և գիշեր ոչ ևս լինէր ՚ի նմա . Այլ
- 27 փառք և պատիւ ազգաց : Եւ ոչ մտցէ անդ
ամենայն չարակամ՝ և պիղծ և ստութիւն , բայց
միայն որ գրեալ են ՚ի դպրութիւն կենաց Վա-
ռինն :

ԳԼ ԻԲ

- 1 Եւ եցոյց ինձ մաքուր գետ կենդանի ջրոյ՝ սառնատեսակ, որ ելանէր յաթոռոյն Աստուծոյ և Գառնին :
- 2 Եւ գնայր ՚ի մէջ հրապարակաց քաղաքին . և զեղերբ գետոյն աստի և անտի ծառ կենաց՝ որ բերէր պտուղս երկոտասան . ըստ միոյ միոյ ամսոյ տային զպտուղս իւրեանց . և տերև ծառոյն էր բժշկութիւն հեթանոսաց :
- 3 Եւ նշովք անդ ո՛չ ևս էին . և աթոռն Աստուծոյ և Գառնին նորա էր ՚ի նմա . և ծառայք նորա պաշտէին զնա . Եւ տեսանէին զերեսս նորա . և անուն նորա գրեալ էր ՚ի ճակատս նոցա :
- 4 Եւ գիշեր ո՛չ անդ՝ և չէր ինչ անդ պէտք ճրագի և լուսոյ արեգական . վասն զի Տէր Աստուած լուսաւորէր զնոսա . և թագաւորեացնն յաւիտեանս յաւիտենից :
- 5 Եւ ասէ ցիս . Այս բանք հաւատարիմ է և ճշմարիտ . և Տէր Աստուած մարգարէից սրբոց՝ առաքեաց զհրեշտակ իւր՝ ծառայիդ իւրում ցուցանել՝ զոր լինելոց է վաղվաղակի :
- 6 (Ահա գամ վաղվաղակի .) Երանի որ պահէ զբան մարգարէութեանս զայս :
- 7 Եւ ես Յովհաննէս լուայ՝ և տեսի զայս ամենայն . և յորժամ լուայ և տեսի, անկայ և երկիր պագի հրեշտակին՝ որ ցուցանէր ինձ զայս ամենայն :
- 8 Եւ ասէ ցիս . Սի՛ն անկանիր առաջի իմ և երկիրպագաներ . քանզի և ես ծառայակից քո եմ և եղբարց քոց՝ որ պահեցնն զբան մարգարէութեան գրոյս այսորիկ .
- 9 Աստուծոյ երկիր պագ : Եւ ասէ ցիս դարձեալ . Սի՛ն կնքեր զբանս մարգարէական . գրոցս այսմիկ .

- 11 քանզի ժամանակս մերձ է : Որ ամպարշտերոցն է՝
 ամպարշտեսցի , և որ աղտեղանալոցն է՝ աղտեղաս-
 ցի , և որ արդարանալոցն է՝ արդարասցի , և որ
- 12 սրբելոցն է՝ սրբեսցի : Ե՛հա գամ վաղվաղակի՝ և
 վարձք իմ ընդ իս , հատուցանել իւրաքանչիւր ըստ
- 13 գործս իւրեանց : Ես եմ Ելիայ և Ով , սկիզբն և
 14 կատարած , առաջին և վերջին : Երանելիք են՝ որ
 պահեն զպատուիրանս նորա . նոքա ունին իշխա-
 նութիւն ուտել ՚ի փայտէն կենաց՝ և մտանել ընդ
- 15 դրունս քաղաքին : Ե՛յլ ելցեն արտաքս շունք և
 դեղատուք և սպանօղք և կռապաշտք , և ամենեք-
- 16 եան որ սիրեն զստութիւն : Ես (Խոտւս առաքեցի
 զՏրեշտակ իմ վկայել զայս ձեզ եկեղեցեացդ . ես
 արմատ և սեռ ՚ի Դաւթայ , և աստղ պայծառ
- 17 առաւօտին : * Եւ Հոգի , և փեսայն՝ որ գալոցն
 եմ . և որ լսէ՝ ասելով թէ Ե՛կ , և որ ծարաւի ի-
 ցէ՝ եկեսցէ , և որ ոք կամի առնուլ զըուրն կենաց
- 18 ձրի՞ : Սկայեմ և ես ամենայնի որ լսէ զբանս մար-
 գարէութեան գրոցս այսմիկ . թէ ոք յաւելցէ ՚ի
 սա , յաւելցէ Եստուած ՚ի վերայ նորա † զեօթն
- 19 հարուածան՝ գրեալս ՚ի գիրս յայս : Եւ եթէ ոք
 պակասեցուցէ ՚ի բանից մարգարէութեան գրոցս
 այսմիկ՝ պակասեցուցէ և հատցէ Եստուած զբա-
 ժին նորա ՚ի ծառոյն կենաց և ՚ի քաղաքէն ‡ սրբոց՝

* Ի Յոյն , Եւ Հոգի և հարսն ասեն՝ Եկ . և որ
 լսէ՝ ասասցէ , Ե՛կ , և որ ծարաւի իցէ՝ եկեսցէ ,
 և որ ոք կամի՝ առցէ զըուրն կենաց ձրի

† Ի Յոյն չէ :

‡ Ի Յոյն , սրբոց

- 20 որ գրեալ է ՚ի գիրս յայս : Լսաց՝ որ վկայ-
եացն զայս . Գամ ես վաղվաղակի . Լ՛մէն : Եկ
- 21 Տէր Յիսուս Քրիստոս : Ը նորհք Տեառն մերոյ
Յիսուսի Քրիստոսի ՚ի վերայ ամենայն սրբոց .
Լ՛մէն :

ՎԱԽՃԱՆ

ՆՈՐՈՑ ԿՏԱԿԱՐԱՆԱՅ

3 2044 038 354 866

no 32

**WATKINS
BINDER.**

